سرائيڪي - سنڌي لغت

سنڌي ٻوليءَ جو بااختيار ادارو

سرائيڪي- سنڌي لغت

چيف ايڊيٽر

پروفيسر ڊاڪٽر عبدالغفور ميمڻ

سرائيڪي متن

شوڪت مغل

سنڌي متن ۽ ترتيب

اياز علي شيخ

سنڌي ٻوليءَ جو بااختيار ادارو

حيدرآباد، سنڌ

2018ع

سنڌي ٻوليءَ جي بااختيار اداري جو ڪتاب نمبر (322)
سڀ حق ۽ واسطا محفوظ

سرائيڪي - سنڌي لغت

ڇاپو پهريون:	جون 2018ع
ڪمپوزنگ:	هالار حيدر
ٽائيٽل:	اسدالله ڀٽو
تعداد	500
قيمت:	600 روپيا
ناشر:	سنڌي ٻوليءَ جو بااختيار ادارو حيدرآباد سنڌ، پاڪستان

ڊڪشنري بورڊ اسڪيم هيٺ تيار ڪري ڇپايل

Catalogue Reference
Shoukat Mughal
Shaikh Ayaz Ali
Siraiki- Sindhi Lughat
Lexicography
Siraiki- Sindhi Language
Sindhi Language Authority
ISBN:978-969-625-162-0

Siraiki- Sindhi Lughat

Chief editor:	Prof. Dr. Abdul Ghafoor Memon
Siraiki text:	Shoukat Mughal
Sindhi text and compilation:	Ayaz Ali Shaikh
Review:	Khair Muhammad Laghari, Professor Shabnam Gul
First edition:	June, 2018
Quantity:	500
Price:	Rs: 600
Composing:	Hallar Hyder
Title:	Asadullah Bhutto
Published by:	Sindhi Language Authority, National Highway, Hyderabad Sindh, Pakistan, 71000
Tel:	022-9240050-53
E-mail:	contact@sindhila.edu.pk, sindhila@yahoo.com
Website:	www.sindhila.org
Printed by:	Ms/ Ali Hussnain Process and Printing works, Hyderabad

پاران	ايم ايڇ پنهور انسٽيٽيوٽ آف سنڌ اسٽڊيز، ڄامشورو.

Digitized by M. H. Panhwar Institute of Sindh Studies, Jamshoro.

چيف ايڊيٽر:	پروفيسر ڊاڪٽر عبدالغفور ميمڻ
سرائيڪي متن:	شوڪت مغل
سنڌي متن ۽ ترتيب:	اياز علي شيخ
نظرثاني:	خير محمد لغاري، پروفيسر شبنم گل

سرائيڪي- سنڌي لغت

چيف ايڊيٽر

پروفيسر ڊاڪٽر عبدالغفور ميمڻ

سرائيڪي متن

شوڪت مغل

سنڌي متن ۽ ترتيب

اياز علي شيخ

نظرثاني

خير محمد لغاري

پروفيسر شبنم گل

سنڌي ڊڪشنري بورڊ جو تحقيقي عملو

ريسرچ آفيسر

ضراب حيدر

عبدالله 'ناصر' قاضي

ريسرچ اسسٽنٽ

راز محمد لغاري

سنڌي ٻوليءَ جو بااختيار ادارو

حيدرآباد، سنڌ

2018ع

ارپنا

ڊاڪٽر الهداد ٻوهيي
سراج ميمڻ
۽
ڊاڪٽر عبدالڪريم سنديلي
جي نالي

پبلشر نوٽ

اسان وٽ، عام طرح سان لغت سازي (Lexicography) بابت سائنسي ۽ اڪيڊمڪ سمجهہ گهڻي اُپريل ناهي، ۽ شايد اِهو ئي سبب آهي جو لغت نويسيءَ بابت بہ اڪيچار مفروضا ڦهليل رهن ٿا. اِن حوالي سان هڪ مفروضو اهو بہ آهي تہ لغت نويسي، جيئن تہ لفظن کي مرتب ڪرڻ جو ڪمُ آهي، اُن ڪري اهو ڪو نوس تحقيقي يا نوس تخليقي ڪمُ نہ آهي. اسان جي خيال ۾ اِها راءِ ٺيڪ نہ آهي ۽ تحقيق ۽ اُن جي فني لوازمات کان بي خبريءَ تي ٻڌل آهي. دراصل، اِهو لغت نويسي (Lexicography) وارو سڄو ڪم ئي تحقيقي ۽ تخليقي نوعيت جو آهي؛ ڇاڪاڻ تہ جڏهن هڪ لغت نويس ڪنهن لغت تي ڪم ڪري ٿو، ڪنهن هڪ ٻوليءَ مان ٻي ٻوليءَ ۾ لغت تيار ڪري ٿو تہ تڏهن اُهو لغت نويس صرف هڪ ٻوليءَ جي لفظن، جملن، اصطلاحن ۽ محاورن کي ٻي ٻوليءَ ۾ اُلٿو نہ ڪري رهيو هوندو آهي، پر اُن لاءِ هُن کي هڪ هڪ لفظ ۽ اصطلاح جي ڇڪاس، ڇپاس ۽ تحقيق ڪرڻي پوي ٿي، ۽ اُن سان گڏ لغت نويس مختلف لفظن جا متبادل تجويز ڪرڻ، نوان نوان لفظ ڳولهڻ، لفظن جون وياڪرڻي مطابق دُرست ۽ ٺهڪندڙ معنائون تجويز ڪرڻ ۽ اُنهن جو استعمال سمجهائڻ وارو ڪردار بہ ادا ڪري ٿو، اُن ڪري لغت نويسي وارو اُهو سڄو ڪم هڪ طرف تحقيق وارن اصولن تحت ٿيندو رهي ٿو تہ ٻئي طرف اُن سڄي ڪم دوران هڪ لغت نويس، لغت سازيءَ وارو پنهنجو ڪردار بہ ادا ڪري ٿو. اِن بُنياد تي ائين چئي سگهجي ٿو تہ تحقيق جي دنيا ۾ لغت نويسيءَ جي وڏي اهميت آهي، ۽ اُهو صرف لفظن کي مرتب ڪرڻ جو نلهو هنر ناهي، پر هڪ سڌي سنئين تخليقي سرگرمي آهي، ۽ اهڙي طرح ئي هيءَ 'سرائيڪي- سنڌي لغت' ان سرگرميءَ جو نتيجو آهي.

جيتوڻيڪ هن لغت جو سرچشمو جناب شوڪت مغل جي 'سرائيڪي- اردو لغت' آهي، پر ان کانسواءِ جناب محمد سعد الله خان ڪتران جي ڀرپور وڏي 'سرائيڪي لغت' (سرائيڪي ايريا اسٽڊي سينٽر، بهاؤ الدين ذڪريا يونيورسٽي ملتان پاران ڇپيل) کان وٺي ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ جي 'جامع سنڌي لغات'، پروفيسر سترامداس جي 'سائل ڪوش' ۽ اوڪسفرڊ يونيورسٽيءَ پريس پاران ڇپرايل 'انگريزي- سنڌي لغت' سميت ٻين بہ سنڌي، سرائيڪي، اردو ۽ انگريزي لغتن مان ڀرپور استفادو ڪيو ويو آهي.

سنڌي ٻوليءَ جي بااختيار اداري جي هميشه اها ڪوشش رهي آهي تہ ٻولي ۽ لغت نويسي جي موضوعن تي نت نوان ڪتاب ڏنا وڃن. هيءَ سرائيڪي- سنڌي لغت بہ انهي ڪوشش جو هڪ نتيجو آهي. جيڪا اميد آهي تہ سرائيڪي توڙي سنڌي ٻنهي ٻولين جي محققن لاءِ ڪارگر ثابت ٿيندي.

هن وقت ڊڪشنري بورڊ اسڪيم هيٺ ڪيترين ئي لغتن تياريءَ جي مختلف مرحلن ۾ آهن، جن ۾ 'پنجابي- سنڌي لغت'، 'انگريزي- سنڌي ميڊيڪل تشريحي لغت'، 'سنڌي اشتقاقي لغت' ۽ 'سنڌي-اردو- بلوچي لغت' تي ڪم هلندڙ آهي. ان ڪانسواءِ ميڊيڪل سائنس جي لغتن کان وٺي سماجي علمن ۽ جديد شاعرن جون لغتون بہ تياريءَ جي مختلف مرحلن ۾ آهن. جيڪي پڻ ترت ڇپجي پڙهندڙن جي هٿن ۾ اينديون.

سرائيڪي- سنڌي لغت جو هي ڪم نوجوان محقق اياز علي شيخ جي حوالي ڪيو ويو هو جنهن نهايت محنت سان اُن کي پورو ڪيو آهي. سنڌي ڊڪشنري بورڊ جي انچارج ضراب حيدر ۽ عملي عبدالله 'ناصر' قاضي ۽ راز محمد لغاري بہ لغت جي تياريءَ ۾ پاڻ موکيو آهي. ان لاءِ اسان سڀني دوستن کي جس ڏيون ٿا.

پروفيسر ڊاڪٽر عبدالغفور ميمڻ
چيئرمئن
سنڌي ٻوليءَ جو بااختيار ادارو

13 جون 2018ع
حيدرآباد، سنڌ

آر/ آ

- آ: اچڻ [مصدر]
- آ: اچ [امر]
- آجی آیا/ آجي آيا: آڌر ڀاءُ ڪرڻ، استقبال ڪرڻ، ڀلي ڪري آيا
- آبیانا/ آبيانا: [ا-مذ] زرعي پاڻي تي محصول، آبيانو
- آپ ہوریں/ آپ هورين: جناب اعليٰ، سائين، صاحب، عزت جو خطاب
- آپت وچ/ آپت وِچ: [ظرف] اسان جو پاڻ ۾، پنهنجي وچ ۾، اسان جي وچ ۾، گڏيل، گڏيل تعلق وارو
- آپو/ آپو: [ضمر] پاڻ سان، هِن سان، هُن سان
- آپوں/ آپون: [ضمر] پنهنجو پاڻ، پاڻ مرادو خود بخود، پاڻ هرتو
- آپو والی/ آپو والي: [صفت] هر هڪ پاڻ يا پنهنجي طور، خودبخود، پاڻ هرتو
- آپو ہالی/ آپو هالي: هر هڪ پاڻ يا پنهنجي طور، خودبخود، پاڻ هرتو
- آپے آپے/ آپي آپي: ڪنهن جي پنهنجي مرضي سان، راضپي سان
- آپھر/ آڦر: [صفت] سوڄ، آيام پرتي، ڦوڪيل، سُڄل (جيئن گئس سان يا سڙي پوڻ سان ڪا شيءِ سُڄي پوي)
- آپھرݨ/ آڦرڻ: [فعل لازمي] ڦوڪجي وڃڻ، سُڄي وڃڻ، آيامي پوڻ، پرتي ٿيڻ
- آتا/ آتا: [صفت] ضرورتمند، حاجت مند، گهرجائو آتو پريشان
- آتربھا/ آتر ڀا: [ا-مذ] احترام، اعزاز اخلاق، ذيان
- آتربھا کرݨ/ آترڀا ڪرڻ: احترام ڪرڻ، عزت ڏيڻ، خدمت ڪرڻ (خاص طور مهمان جي)
- آترݨ/ آترڻ: [مذ] گهر ۾ عورتن جو گڏجي سٽ ڪتڻ جو هنڌ، آستانو
- آتھر/ آٿر: [مذ] گڏهه جا ٽڙا، گڏهه مٿان هڏل ٽپڙ (سواري يا بار برداري لاءِ)
- آتھُر/ آٿُر: ڏاندن جو سامان
- آتی/ آٿي: [مذ] ساٿي، دوست، سنگتي، همدرد
- آتھیا/ آٿِيا: [مذ] زمين جو ٽڪرو جيڪو پوکي لاءِ تيار هجي، جنهن جي مقرر حد هجي
- آخَر/ آخَر: [صفت] وڏيڪ، وسيع، گهڻي مقدار ۾
- آڈَھل/ آڏَل: [صفت] اڏ (زمين سان لاڳاپيل)
- آڈِھل/ آڏِل: [صفت] اڏ (زمين جي باري ۾)
- آڈا/ آڊا: [مذ] ڪپڙو جيڪو نيڙو ڪنيو ويو هجي، نيڙو
- آڈھݨ/ آڍڻ: [فعل متعدي] تيل سان جسم کي مالش ڪرڻ
- آر/ آر: [مث] موجي جو اوزار، علي اچڻ وارو

- **آرپار/ آرپار:** [صفت] ٻنهي پاسن کان، ٻنهي طرفن کان
- **آرا/ آرا:** [مذ] مٿانهين زمين جيڪا دريائي ٻوڙ کان متاثر ٿيندي آهي
- **آرام/ آرام:** [مذ] سڪون، چين، آرام، حڪم طور چوڻ ويهه، خاموش ٿيءُ
- **آرام طلب/ آرام طلب:** [صفت] پرسڪون، آرامده
- **آرت/ آرت:** [مث] ڪميشن ذريعي مال جو وڪرو
- **آرتي/ آرتي:** [مث] ڪميشن ذريعي مال وڪرو ڪندڙ
- **آرتي سادهاں/ آرتي ساڌان:** هندن ۾ زيارت تي وڃڻ
- **آرجا/ آرجا:** [مث] عمر، حياتي، زندگي جو عرصو
- **آرهي/ آرهي:** [مث] آئينو آگوٺي جي منڍي، جنهن ۾ آئينو هوندو آهي
- **آڙا/ آڙا:** [مذ] واريءَ جو جبل، ٻيڙي ۾ ويهڻ جي جاءِ، دريائي علائقو
- **آڙي/ آڙي:** اُهو جبل جتي ٽڪر جا ٽانو پچايا ويندا آهن، واريءَ جو جبل
- **آڙهي/ آڙهي:** [مذ] ساٿي، دوست، سنگتي
- **آس/ آس:** [مث] ڏاتو جو ٽڪرو جيڪو سانچي ۾ ڏات کي پرڻ کان پوءِ اُن جي مُنهن کي بند ڪرڻ لاءِ ڏنو ويندو آهي.
- **آسا/ آسا:** سج اڀرڻ جو وقت، صبح جو وقت
- **آسرا رکهڻ/ آسرا رکڻ:** مائل ٿيڻ، جهڪڻ، اعتبار ڪرڻ اعتماد ڪرڻ، اميد ڪرڻ، آسرو رکڻ
- **آسے پاسے/ آسي پاسي:** اردگرد، هيڏانهن هوڏانهن، آسپاس
- **آسيب/ آسيب:** [مذ] جنن ڀوتن جو قبضو
- **آغا/ آغا:** [مذ] مالڪ، جناب، آقا، حاڪم
- **آفتناک/ آفت ناڪ:** [صفت] تباهي آڻيندڙ خوفناڪ، ڊيڄاريندڙ خطرناڪ، زڪ پهچائيندڙ
- **آکڑ/ آڪڙ:** [مث] فخر، تڪبر، غرور، معتبري، وڏائي، اڊمبر، ٺاٺ ٺونءِ
- **آکڑونجڻ/ آڪڙونڄڻ:** خشڪي سبب سخت ٿي وڃڻ، ٺوس ٿيڻ
- **آکڑا/ آڪڙا:** [مذ] جانورن جي بيماري، جنهن ۾ مبتلا ٿيڻ کان پوءِ نومبر ۽ ڊسمبر ۾ جانورن جون اڳيون ٽنگون سخت ٿي وڃن ٿيون.
- **آکڑڻ/ آڪڙڻ:** تڪبر ۾ اچي وڃڻ، مغرور ٿيڻ
- **آکڑ خاں/ آڪر خان:** مغرور ۽ تڪبر ڪرڻ وارو
- **آکهڻ/ آکڻ:** چوڻ، اطلاع ڏيڻ، خبر ڏيڻ، سڏائڻ، بحث ڪرڻ
- **آکھیا/ آکيا:** [مذ] حڪم، هدايت، چوڻ، چيو
- **آگا/ آگا:** مُهڙ وارو حصو منڍ وارو حصو اڳيون حصو
- **آگڑدوں/ آگڙ ڏون:** اوچتو اچانڪ، اُمالڪ
- **آڳت/ آڳت:** [مث] ڪاتي جو آمد وارو حصو
- **آڳت کرڻ/ آڳت ڪرڻ:** ڪاتي ۾ آمد واري حصي ۾ شامل ڪرڻ

- **آڳڙ پيڇھڻ / آڳڙپيڇڻ:** [صفت] هڪٻئي جي پويان، هڪٻئي کان پوءِ
- **آڳل / آڳل:** پويان، شروع کان
- **آڳل / آڳل:** پهريان، شروع کان، منڍ کان، مُهڙ کان
- **آڳلي / آڳلي:** [مث] ڪاٺڻ لاءِ ڪمند
- **آڳو / آڳو:** [مذ] اڳيان پيچڻ وارو اڳيان هلندڙ
- **آڳوں / آڳون:** پهريون (جاءِ جي حوالي سان) اڳيان وارو مهڙ وارو پهرين حصي وارو
- **آل / آل:** [مث] اولاد يا نسل کي ظاهر ڪندڙ
- **آلا / آلا:** [مذ] قابض، بالادست، حڪم مڃائڻ وارو قبضي ڪرڻ وارو
- **آلس / آلس:** [مث] سُستي، آرس، ٿڪُ
- **آلس بهنڻ / آلس ڀڃڻ:** ياڻ کي ٿهلائي ڇڏڻ، اياري ڇڏڻ، آرس ڀڃڻ
- **آلو / آلو:** [مذ] پٽاٽا
- **آلوبخارا / آلوبخارا:** [مذ] آلوبخارا يا فارسي ڪشمش
- **آلها / آلها:** [مذ] ٽج، ڪير جو غدود
- **آلها مُولها / آلهامُولها:** [مذ] مرداڻو عضوو، نازڪ عضوو خاص عضوو
- **آلهڑاں / آلهڙان:** [مذ] پکي جو آکيرو گهر، آشيانو
- **آلهنا / آلهنا:** [مذ] پکي جو آکيرو گهر، آشيانو
- **آمد / آمد:** [مث] اچڻ، پهچ، مستقبل
- **آمدن / آمدن:** [مث] ڏسو آمد
- **آمرادی / آمرادي:** غير ضروري طور بيڪار اجايو بي فائدو اڪارج
- **آمنا / آمنا:** [مذ] حڪم، ماتحت ٿيڻ، حڪم مڃڻ. (واحد جمع ٻنهي صورتن ۾ استعمال جوڳو آهي)
- **آمنے سامنے / آمٽي سامهٽي:** [صفت] سامهون، اڳيان، مد مقابل، آمهون سامهون
- **آنا / آنا:** [مذ] آنو (سڪو)، آنو بيضو
- **آنج / آنج:** [صفت] جدا، ڌار، الڳ، نمايان، نيارو
- **آندر وَدھاوِی / آندر وَڌاوِي:** [مث] هڏڪي
- **آندری / آندري:** پڙ ڪوڏي راند ۾ اندريون رانديگر
- **آنڈڑ / آنڊڙ:** [مث] اينڊي يا هلندي اچڻ، اينڊڙ
- **آنڈر / آنڊر:** [صفت] مڪمل، تمام، پورو
- **آنڑی / آنڙي:** [مث] سرمي داڻي، اکين لاءِ استعمال ٿيندڙ ڪنهن شئي جو ڪو ظرف
- **آنڑ / آنڙ:** ڪٽي اچڻ
- **آنولا / آنولا:** [صفت] هڪ وڻ يا ميوو جنهن جا پن بخار جي دوا ناهڻ لاءِ استعمال ڪيا ويندا آهن
- **آنونده / آنونده:** زمين (ٻني) کي پاڻي ڏيڻ لاءِ ٿورو ڪنيل پاڻي، جيڪو پاڻي جي ڪنهن نالي مان ورتو ويو هجي

- آند/ آند: [مذ] پنج تولا يا هڪ چٽانگ وزن
- آنھور/ آنھور: هڪ طرفو وزن، غير متوازن
- آنھر/ آنھر: [مذ] گھوٽ سان گڏ ويھندڙ وڏو ماڻھو آنر
- آوا/ آوا: [مذ] ڪنير جي جاءِ، سرن جو بٺو
- آوترنِڪتر/ آوترنِڪتر: [صفت] بي اولاد، اولاد کان محروم
- آوترا/ آوترا: [مذ] اُهو ماڻھو جنھن کي ٻار نہ هجي، ٻار کان محروم، بي اولاد
- آوترڪ/ آوترڪ: [صفت] بي اولاد، اولاد کان محروم
- آوتري/ آوتري: [مث] بي اولاد عورت، اولاد کان محروم عورت
- آوتڙ/ آوتڙ: جھيڙو لڙائي، عدم اتفاق
- آوڻ/ آوڻ: اچڻ، ظاهر ٿيڻ
- آوڻ ونڃڻ/ آوڻ ونڃڻ: اچ وڃ، آمدرفت، اچڻ وڃڻ
- آوي/ آوي: [صفت] ڪنير جي بٺي، سرن جي بٺي
- آھہ/ آھہ: ها
- آہ آہ/ آھہ آھہ: هڪ اصطلاح جيڪو ڏاندن کي ساڃي پاسي موڙڻ لاءِ استعمال ڪيو ويجي ٿو
- آہا/ آها: ها، هان
- آہا/ آها: اهو هو (ضمير واحد مذڪر غائب)
- آہر/ آهر: [مذ] جوش، جذبو حوصلو همٿ، مڙسي
- آہر/ آهر: ڪپھ
- آہل/ آهِل: [مذ] گاھہ، گند ڪچرو
- آہلي/ آهلي: [مث] هڪ ڏنار کي ادا ٿيندڙ قيمت تہ هو رڍن ۽ ٻڪرين کي گاھہ لاءِ رات جو ٻني وٽ گڏ ڪري ڳوٺ جو جمعدار، ويران ڳوٺ واري جاءِ
- آہم/ آهم: مان آهيان
- آہو/ آهو: ها
- آہي/ آهي: اُها هئي (ضمير واحد مونث غائب)
- آؤ جي آئين/ آؤ جي آئين: ڀليڪار چوڻ، خوش آمديد چوڻ، آدر ڀاءُ ڪرڻ، استقبال ڪرڻ
- آئين/ آئين: [مث] قانون، ضابطو اصول
- آيتا/ آيتا: اُها ايراضي يا اُها زمين جنھن کي هڪ کوھہ سيراب ڪري

□

الف / الف

- الف / الف: الف ب جو پهريون اکر
- اَبا سِی / آباسي: [مث] خوراڪ جو هڪ تولو
- ابدال / ابدال: [صفت] پاڳل، چريو، بيوقوف، احمق، سادو، سودائي
- اَبر بهاندا / آبر پاندا: اچانڪ، اوچتو، اُمالڪ
- اَبر غت / آبرغت: اوچتو اچانڪ، اُمالڪ
- اَبرا / آبرا: [مذ] جوتي جو مٿئين حصي وارو چمڙو
- اُبرالا / اُبرالا: [مذ] آواز سڏُ، دانهن، چيخ، رڙ ڪُوڪَ
- اَبرَوَه / آبروه: عزت، اعزاز، وقار، ساک، مان، مرتبو
- اَبرَوَه ڈیوَڻ / آبروه ڏيوڻ: ڪنهن ٻئي کي عزت ڏيڻ، احترام ڪرڻ
- اَبرَوَه لهاوَڻ / ابروه لهاوڻ: بي عزت ڪرڻ، بي وقار ڪرڻ، عزت وڃائڻ
- ابڑ بهاندا / ابڙ پاندا: [صفت] ڊنل، هيسيل، گهبرايل، خوف ۾ ورتل، غير واضح
- اَبصل / آبصل: [صفت] تمام سٺو، شاندار
- اَبلخ / آبلخ: [صفت] چوند اُبرڪ، چمڪندڙ معدني شئي
- ابلَخ / ابلخ: [صفت] چِٽن وارو، جزوي طور رنگيل
- اُبها / اُپا: [مذ] اُتر، طرف، پاسو
- اُبها تبها / اُپا تپا: [مث] بي عزتي يا گهٽتائي جو هڪ انداز
- اُبها تبها کرڻ / آپا تپا ڪرڻ: بي عزتي ڪندي ڳالهائڻ
- اُبهار / اُپار: [مذ] هڪ اُپار، ردعمل، اوچائي، وڏائي
- اُبهارڻ / اُپارڻ: [فعل متعدي] مٿي ڪرڻ، اپار ۾ آڻڻ، اڪسائڻ، پڙڪائڻ، مشتعل ڪرڻ
- اُبهان / اُپان: [مذ] هڪ وڻ
- اُبهرڻ / اپرڻ: [مث] اپرڻ، سجڻ، ڦلوڪڻان ڪرڻ
- اُبهی ساهی / اُپي ساهي: [مث] دم ساهه ڪڻڻ ۾ ڏکيائي
- اُبهچڑ / اُپيچڙ: اُتر يا اُتر سان تعلق رکڻ وارو
- اُبهيک / اُپيڪ: [مذ] اُلٽي، قي
- اُبهيکڻ / اُپيڪڻ: [مث] الٽي جو اچڻ
- اُپا / اُپا: [مذ] مليريا، ٻوڏ واري زمين مان اُٿندڙ بخارات
- اُپال / اُپال: [مذ] جوش، اوبال
- اُپالا / اُپالا: [مذ] جوش، اوبال
- اُپالڻ / اُپالڻ: [مث] اوبارڻ
- اُپالواں / اُپالوان: [صفت] اوباريل (جمع ۾)
- اُپالھ / اُپالھ: [مث] جلدي، تکڙ، تيزي، اوچتو اچانڪ
- اُپالها / اُپالها: [صفت] تيز عجلت پسند، تکڙ وارو
- اُپالها ساه / اُپالها ساهه: جلدي جلدي ساهه ڪڻڻ، اپ ساهي
- اُپاهَل / اُپاهَل: [مث] جلدي، تکڙ، تيزي

- اُپتا/ اُپتا: [مذ] التي، ڦي
- اُپتے / اُپتي آوڻ: [مث] التي اچڻ، ڦي ڪرڻ
- اُپسݨ / اُپسڻ: [مث] بدبودار ٿيڻ
- اُپسیا/ اُپسيا: [مث] بدبودار
- اُپھال / اُپھال: [مث] جلدي، تڪڙ
- اُپلݨ / اپلڻ: [مث] اُپرڻ
- اَپی کھَپی والا/ آپي کَپي والا: سادو صاف ڳالهائيندڙ ماڻهو سُچيت ماڻهو
- اُپت / اُپت: [مث] پيداوار
- اُپتر سُپتر/ اُپتر سُپتر: [صفت] ابتو سبتو، درهم برهم، هيٺ مٿي
- اُپترݨ/ اُپترڻ: [مث] اونڌو ڪري چڏڻ ابتو ڪري چڏڻ (جيئن ڪپڙن کي ابتو ڪري سڪايو ويندو آهي)
- اُپتریجݨ/ اُپتريجڻ: اونڌو ٿيڻ، ابتو ٿيڻ، اونڌو ڪري چڏڻ، التو ڪرڻ
- اُپٹھ / اُپٽ: اونڌو مخالف، ابتو، ٻيان
- اَپٹھا/ آپٽا: هيناهين طرف اونڌو ڪرڻ، مخالف طرف ابتو ڪرڻ
- اُپرَ/ اُپرَ: [مذ] ٻڪري يا رڍ جو مٿو
- اَپڑاں / آپڙان: پنهنجو ذاتي، ملڪيت ۾ آندل
- اپڑائیت / اپڙائيت: [مث] خانداني رشتو لڳ لاڳاپو پنهنجائپ
- اَپڑݨ / آپڙڻ: [مث] پڪڙڻ، گرفتار ڪرڻ، مٿي هٿ ڪري ويهڻ اچڻ، پهچڻ
- اَپڑواوݨ / آپڙ واوڻ: دوکو ڪرڻ دغا ڪرڻ دولاب ڪرڻ، ٺڳي ڪرڻ
- اَپڑیجݨ / آپڙيجڻ: [فعل متعدي] پڪڙجي پوڻ، گرفتار ٿيڻ
- اُپھرݨ / اُڦرڻ: [فعل متعدي] ڳوهيل آٽو يا ڪٽڪ جي ماني جو پچائڻ مهل اُپرڻ، آيامڻ
- اَتاڑ/ اُتاڙ: [مذ] متاهين
- اَتاڑاں / اُتاڙان: [مذ] چيلهہ جي ٽيڪ سان
- اَتاڑاں سمݨ / اتاڙان سمڻ: [فعل متعدي] پُٺي ڀر سمهڻ
- اِترا/ اِترا: ايترو اهڙو ان قدر
- اُترادی / اُترادهي: [صفت] اُتر سان لاڳاپيل، اُتر وارو اُتر پاسي کان، اُتر جو رهواسي
- اِتروکا/ اِتروڪا: [صفت] هن ٻيري جو هن سال جو هيل
- اتڑوں / اُتڙون: [مذ] ڳچي ۾ ڦاسجي پوڻ شديد کنگهہ جيڪا پاڻي يا کلندي ايندي آهي، اٽڙجڻ
- اتڑوں آوݨ / اتڙون آوڻ: کائيندي ڳلي ۾ ڪجهہ ڦاسي يا اٽڪي پوڻ
- اتفاق نال / اتفاق نال: اتفاقي، حادثاتي
- اتفاق کنوں / اتفاق ڪنون: اتفاقن، حادثي طور

- **اِٽلا / اِتلا:** [صفت] ايترو ان قدر
- **اُٽلا / اُتلا:** [صفت] ان قدر ايترو گهڻو وڌيڪ
- **اُٽلانگر / اُتلانگر:** [مذ] بندوق جي بارود واري ظرف جو غلاف
- **اِٽلي / اِتلي:** [صفت] ايتري، ايڏي ان قدر
- **اُٽلي دِل / اُتلي دِل:** ڏيکاءُ وارو غير مخلص، مصنوعي، هٿرادو هلڪو ڦلڪو رياڪار
- **اُٽلي وَاه / اُتلي واه:** ڏيکاءُ وارو خلوص کان سواءِ، مصنوعي، هٿرادو
- **اِٽلي وَچ / اِتلي وچ:** ايتري ۾، ان دوران
- **اُٽنا / اُتنا:** ايترو ايتري قدر
- **اُٽو / اُتو:** [ح ج] مٿان، اوچائي کان
- **اِٽواري / اِتواري:** [صفت] هِنَ پيري، هن دفعي، هن وار
- **اُٽواري / اُتواري:** هُن پيري، هُن دفعي، هُن وار
- **اِٽي / اِتي:** [صفت] ايتري، ايترو ان قدر
- **اَٽي سَاڙ / اَتي ساڙ:** [مذ] پيچش، خوني دست، هيضو
- **اُٽے / اُتي:** [ح ج] مٿي، اوچو ڏگهو وڏو
- **اِٿ / اِٿ:** [صفت] هِتي، هِتِ، هِنَ پاسي
- **اُٿ / اُٿ:** [صفت] هُتي، هُت، هُن پاسي، هُن طرف
- **اُٿارا / اُٿارا:** [مذ] ڀيچاريندڙ خواب، خوفناڪ خواب، پوائنتو خواب، اوٿارا
- **اِٿاں / اِٿان:** [صفت] هِتي، هِتِ، هِن پاسي
- **اُٿاں / اُٿان:** [صفت] هُتي، هُت، هُن پاسي، مٿي
- **اِٿائيں / اِٿائين:** [صفت] بلڪل اِهو ئي، اتي ئي
- **اُٿائيں / اُٿائين:** [صفت] انهي هنڌ، انهي جاءِ تي
- **اَٿرا / اَٿرا:** [صفت] بي چين
- **اَٿوڪ / آٿوڪ:** [مذ] زمين جي پيداوار يا اناج جو هڪ حصو جنهن ۾ هاري مالڪ جي حصي جو 1/8 حاصل ڪندو آهي
- **اِٿوں / اِٿون:** [صفت] هِتان، هِتي کان، هِنَ پاسي کان، هِنَ طرف کان
- **اِٿے / اِٿي:** [صفت] هِتي، هِتي کان، هِن پاسي کان
- **اَٽ / اَٽ:** [مث] زرخيز مٽي، سيلابي مٽي
- **اِٽ / اِٽ:** سِر، پٿر
- **اِٽ سِٽ / اِٽ سِٽ:** اُنن جي گاهه جو چارو
- **اَٽ ملڻ / اَٽ ملڻ:** تڪليف ۾ مبتلا ٿيڻ، پريشان ٿيڻ
- **اَٽ ونڃڻ / آٽ ونڃڻ:** مٽيءَ سان پرجي وڃڻ
- **اَٽ مارڻ / آٽ مارڻ:** درياءَ جو مٽي ڇڏي وڃڻ
- **آٽا / آٽا:** اٽو
- **آٽا مَلَڻ / آٽا ملڻ:** اٽو ڳوهڻ

- اَنا سٹا/ آنا ستا: تقريبن. لڳ ڀڳ. (تعداد. معيار يا قيمت جي لحاظ کان)
- اَنالی/ آنالي: [صفت] اُها زمين جنهن تي درياءَ جي مٽي گڏ ٿي وئي هجي
- اَٹکا/ آٽڪا: [مذ] رڪاوٽ. روڪ. منع. مداخلت
- اَٹکار/ آٽڪار: [مذ] اک ۾ ڪنهن باهرين مٽي جو لڳڻ. خارش ٿيڻ
- اَٹکاوَڻ/ اٽڪاوڻ: [فعل متعدي] روڪڻ. رڪاوٽ وجهڻ. لڳائڻ. چنبڙائڻ
- اَٹکل/ آٽڪل: [مث] اٽڪل. راءِ
- اَٹکل پچُو/ اٽڪل بچو: اُهو شخص جيڪو ڪنهن بنياد کان سواءِ پنهنجي راءِ ڏيندو آهي. ٿو يا اندازو لڳائي ٿو
- اَٹکل پچُو/ آٽڪل پچو: [صفت] لڳ ڀڳ. اندازن. تقريبن
- اَٹکل کرڻ/ آٽڪل ڪرڻ: انتظام ڪرڻ. تدبير ڪرڻ. رٿ رٿڻ
- اَٹکل نال/ آٽڪل نال: عقلمندي سان. احتياط سان. انتظام سان. هوشياريءَ سان. چالاڪيءَ سان. هنرمنديءَ سان
- اَٹکلڻ/ آٽڪلڻ: [مث] اندازو ڪرڻ. سوچڻ. جاچ ڪرڻ
- اَٹکلی/ اٽڪلي: [مذ] حرفتي. چالاڪ. زيرڪ. اندازو لڳائڻ وارو
- اَٹکڻ/ اٽڪڻ: [مث] رڪجڻ. بيهڻ. ترسڻ. هبڪڻ
- اَٹکواوڻ/ اٽڪوا وڻ: [فعل متعدي] لڳائڻ. روڪائڻ. ڦاسائڻ. ترسائڻ. بيهارڻ. چنبڙائڻ
- اَٹڻ: آٽڻ: [مذ] مٽيءَ سان ڀرجي وڃڻ
- اَٹیجڻ/ اٽيجڻ: [مذ] مٽيءَ سان ڍڪجي وڃڻ
- اَٹیرڻ/اٽيرڻ: ڌاڳي کي ويڙهڻ. تيزيءَ سان ڪاڌو کائڻ. ويڙهڻ جو اوزار. آٽيرڻ
- اُٹھ/ اُٺ: [مذ] اُٺ
- اُٹھ پیخ/ آٺ پيخ: [صفت] آٺ ڪُنڊن وارو
- اُٹھ چنڈا/ اٺ چنڊا: [صفت] آٺ ڪُنڊن وارو
- اُٹھ گوشہ/ آٺ گوشہ: [صفت] آٺ پاسائون
- اَٹھاراں/ آٺاران: [صفت] ارڙهن (18)
- اَٹھارہواں/ آٺارهوان: [صفت] ارڙهون
- اَٹھالڻ/ آٺالڻ: اُٿارڻ. جاڳائڻ. بيدار ڪرڻ. سُجاڳ ڪرڻ
- اَٹھانگلا/ اٺانگلا: [مذ] اهو ماڻهو جنهن جي هٿ جون اٺ (8) آڱريون هجن
- اَٹھانوے/ اٺانمي: [صفت] اٺانوي (98)
- اَٹھاوَڻ/ اٺاوڻ: سجاڳ ڪرڻ. اٿارڻ. بيدار ڪرڻ. جاڳائڻ

- اَٺهاوِي / آٺاوي: [صفت] اٺاويهہ (28)
- اَٺهائيٺ / اٺائيٺ: [صفت] اٺهٺ (68)
- اَٺهتالي / اٺتالي: [صفت] اٺيتاليهہ (48)
- اَٺهتري / آٺتري: [مذ] اٺهٽيهہ (38)
- اَٺهرآن / آٺروآن: [مذ] ٺونٽيون گوڏن تي رکي ويهڻ
- اُٿهڻ / اُٿڻ: اُٿي ٻيهڻ، اٿڻ، مٿي ٿيڻ، جاڳڻ، سجاڳ ٿيڻ، مينهن جو وسڻ
- اَٺهوان / آٺوان: [صفت] اٺون
- اَٺهوڙا / اٺوڙا: [صفت] اٺن ٿهن وارو
- اَٺهوڳ / اٺوڳ: [مث] اٺون حصو
- اَٺهونجها / آٺونجاهہ: [صفت] اٺونجها (58)
- اَٺهي / اٺي: اٺن (8) جو انگ
- اَثر / آثر: اثر، تاثير
- اثروالا / اثر والا: [صفت] اثر ڪندڙ، اثرائتو
- اَجايا / آجايا: [صفت] اجايو ٻيڪار غير ضروري، غير فائدي بخش، اڪارج
- اَجڙ / آجڙ: [مذ] رڍن يا ٻڪرين جو ڌڻ
- اِجهو / اِجهو: [صفت] اِجهو هاڻ، هتي، هينئر
- اَجي / آجي: [صفت] هاڻ، هتي، اِجهو هينئر، اجا تائين
- اِجيها / اِجيها: هن جهڙو هن وانگر
- اجهيا ڪيها / اجهيا ڪيها: ڪهڙو ڪجاڙو
- اُجهر / اُجهر: مڪمل ورهائڻ
- اَجهڪ / آجهڪ: ٻيهہ، انتظار ڪر
- اَج / اج: اَج
- اَج ڪلهہ / آج ڪلهہ: اجڪلهہ، اجوڪن ڏينهن ۾
- اُجاڙ / اُجاڙ: ويران، سُنسان، چِڏي ڏنل، پڙيانگ، اُجاڙ
- اُجاڙا / اُجاڙا: [مذ] ويراني، اجاڙيل، ڦٽايل
- اُجاڙڻ / اُجاڙڻ: برباد ڪرڻ، اُجاڙڻ، تباهہ ڪرڻ، ميساري ڇڏڻ ناس ڪرڻ
- اُجڙڻ / اُجڙڻ: ويران ٿيڻ، تباهہ ٿيڻ، اُجڙڻ، برباد ٿيڻ، پڙ پانگ ٿيڻ
- اَجڻ / اَجڻ: اجا، هاڻ، اجا تائين
- اَجواَج / آجوآج: هن مهل، ساڳئي ڏينهن تي، اج جواج
- اَجے / آچي: اجا تائين، هن ڏينهن
- اُچ جهڪ / اُچ جهڪ: [صفت] هيٺ مٿي، اوياري لهواري، غير متوازن
- اُچا / اُچا: [صفت] مٿانهون، وڏو، ڏگهو نمايان
- اُچاپت / اُچاپت: [صفت] حساب ۾ وصول ٿيڻ جوڳو کاتو
- اَچاچيت / آچاچيت: اوچتو غير متوقع طور، لاعلمي ۾، بي خبري ۾، اڻ ڄاڻائي ۾

- اَچارج / آچارِج: [مذ] پاڻو هندو مت موجب ميت جو ڪريا ڪرم ڪندڙ
- آچارجڻ / آچارجڻ: [مث] پاڻي جي زال
- اُچاڙ / اُچاڙ: [مذ] چوٽي، بلندي، مٿانهين، اُتاهين
- اُچائي / اُچائي: [مث] بلندي، مٿانهين، چڙهائي، چوٽي
- اِچربچر / اِچربچر: [مث] فيصلو نہ ڪري سگهڻ واري ڪيفيت، موڳائي، سرد مهري، ابوجهائي
- اَچل چيت / آچل چيت: اوچتو غير متوقع طور، اُمالڪ
- اَچنبہ / اچنبا: [مذ] حيران ڪندڙ اچرج ۾ وجهندڙ عجيب، عقل خرچ ڪندڙ
- اَچوي / اچوي: [مث] بي چيني، پريشاني، گهبراهٽ، هورا ڪورا، بخار سبب عضون ۾ سُوڙ
- اُچيرا / اُچيرا: [مذ] طوفان کان پوءِ صاف آسمان
- اُڇهاڙ / اُڇاڙ: [مذ] لاش مٿان پوندڙ ڪپڙو (جيڪو اڪثر ڪري ڪانڌي وجهندا آهن)، چاڙ
- اُڇهرڻ / اڇرڻ: [فعل متعدي] صاف ٿي وڃڻ، واضح ٿي وڃڻ، ظاهر ٿي وڃڻ، آڏو ٿي اچڻ، سامهون ٿي بيهڻ
- اِڇهيا / اِڇيا: [مث] خواهش، حسرت، آس، مراد، چاهت، مرضي، اِڇا
- اِحسان / اِحسان: [مذ] ٿورو مهرباني نيڪي سنو سلوڪ، نيڪ ورتاءُ جو اعتراف، ممنونيت، خير جو عمل
- احسان لاوڻ / احسان لاوڻ: احسان ڪرڻ، طرفداري ڪرڻ، مهرباني ڪرڻ، فائدو پهچائڻ، ممنون ڪرڻ، نيڪ ورتاءُ ڪرڻ
- اَختا / آختا: [صفت] پريشان، بي چين، بي قرار، بي آرام، متفڪر
- اَختاڪرڻ / آختا ڪرڻ: پريشان ڪرڻ، تنگ ڪرڻ، زچ ڪرڻ، سوڙهو ڪرڻ، فڪر ۾ وجهڻ، سوچ ۾ مبتلا ڪرڻ، بي قرار ڪرڻ، متفڪر ڪرڻ، بي آرام ڪرڻ، بي چين ڪرڻ
- اَدا / آدا: [مث] ادا، ناز سياءُ، انداز، عادت
- اَدا / آدا: [مذ] پاءُ
- ادا ڪرڻ / ادا ڪرڻ: پورو ڪرڻ، انجام تي پهچائڻ، مڪمل ڪرڻ، ختم ڪرڻ
- اُدر / اُدر: [مذ] بيو ڪوئي، ڪو ٻيو
- اُدار / اُدرا: [مذ] احتجاج، خوف، ڊپ، خطرو نقصان پوءِ
- اُدراوڻ / اُدراوڻ: [فعل متعدي] پريشان ڪرڻ تنگ ڪرڻ، حيران ڪرڻ، سوڙهو ڪرڻ، متفڪر ڪرڻ، سوچ ۾ وجهڻ
- اَدلون / آدلون: [مذ] اُهو هنڌ جتي کوهہ جو پاڻي ڪِرندو آهي
- اُدم / اُدم: [مذ] اثر، برداشت، احتياط، پريشاني، ڳڻتي، سوچ، چنتا، فِڪر
- اِدو / اِدو: هِن طرف، هيڏانهن، هِن پاسي، هِن هنڌ

- اَدی / آدي: [مث] پيڻ، ادي
- اُدے / اُدي: هُوڏانهن، هُن پاسي، هُن طرف، هُن هنڌ
- اَدھ پوہر / آڌ پوهر: اڌ پهر
- اَدھ رات / آڌ رات: اڌ رات
- اَدھ کچا / آڌ ڪچا: [صفت] اڌ پڪل
- اَدھ کھڑ / آڌ کڙ: [صفت] وچولي عمر جو اڌڙوٽ، عمر ۾ ڪجھ وڏو ڪرڙ وڏ
- اَدھ لاپی / آڌ لاپي: [مث] هڪ ٺاهه جنهن تحت هڪ ماڻهو کوهه يا زمين جو مالڪ بڻجي وڃي ٿو اڌورو اجورو
- اَدھ مُول / آڌ مُول: [مذ] اڌ مُلهه
- اَدھ واڑا / آڌ واڙا: [مذ] اَڌُ يا ننڍي بوتل، رڍ يا ٻڪري جي اَڌُ ڪل
- اَدھ وچ / آڌ وچ: اڌ ۾، درميان
- اُدَھا / اُڌَا: [مذ] جهنگلي سوئر، ڀرون
- اُدَھار / اُڌار: [مذ] اُوڌر، قرض، روڪ رقم جو ضد
- اُدَھار چاوڻ / اُڌار چاوڻ: اُوڌر وٺڻ، قرض کڻڻ
- اُدھار گھنڻ / اُڌار گھنڻ: قرض وٺڻ، اُوڌر وٺڻ
- اُدھالا / اُڌالا: [مذ] اغوا، يرغمال، باندي
- اُدھالڻ / اُڌالڻ: عورت کي ڪڍي وڃڻ، اغوا ڪرڻ، يرغمال ڪرڻ، باندي بنائڻ
- اَدھامُوں / آڌامون: [مذ] سڀ کان گهٽ تسڪين، کوٽائي وقت گهٽ شين ملڻ سبب سڪون گهٽ ٿيڻ
- اُدھرالڻ / اُڌرالڻ: [فعل متعدي] جنڊ مان آٽو گڏ ڪرڻ
- اَدھروڑڻ / آڌروڙڻ: [مث] اُکيلڻ، کولڻ، ڦاڙڻ، چيرڻ، ٽوڙڻ، پاڙ پٽڻ، ختم ڪرڻ، ناس ڪرڻ
- اَدھڑنگ / آڌڙنگ: [مث] فالج، اڌ ڌڙ سُڪي وڃڻ، هڪ بيماري
- اَدھڑنگ والا / آڌڙنگ والا: [مذ] اڌ رنگ جي بيماريءَ وارو جنهن جو اڌ ڌڙ سُڪي مفلوج ٿي وڃي
- اُدھڑڻ / اُڌڙڻ: اُکيڙجي وڃڻ، خراب ٿي وڃڻ، بيڪار ٿي وڃڻ، کُلي وڃڻ
- اَدھڑ ونجا / آڌڙ ونجا: [مذ] لباس، چادر جي هڪ پلوءَ کي ڇيلهه سان ٻڌي ٻئي پلوَ کي ڪلهي تي رکي ڇڏڻ (هندو عورتن جو ماني پچائڻ کان پهرين وارو عمل)
- اَدھڑی / آڌڙي: [مث] آٺ آنا، اڌ رپيو (رپئي ۾ سورهن آنا ٿيندا هئا)، آڌيو
- اُدھلڻ / اُڌلڻ: عورت کي ڪڍي وڃڻ، اغوا ڪرڻ، يرغمال بنائڻ، باندي بنائڻ
- اَدہو اَدھ کرڻ / آڌو اڌ ڪرڻ: اَڌُ ڪري ڇڏڻ، ٻن حصن ۾ ورهائڻ، الڳ ڪرڻ، ڌار ڪرڻ، عليحده ڪرڻ، ٽوڙي ڇڏڻ، ٽڪرا ڪرڻ
- اَدہو پاڑی / آڌو پاڙي: آڌ جي ويجهو اڻ پورو اڌ

- اَدہورا/ آڌورا: [صفت] اڻپورو، غير مڪمل، نصف، ٽوڙيل، ڌار ڌار ڪيل، الڳ ڪيل
- اَدہورا چھوڑݨ/ آڌورا ڇوڙڻ: [فعل متعدي] اڌورو ڇڏڻ، ڪم پوري ڪرڻ کان پهرين ڇڏي ڏيڻ، اڻپورو ڇڏڻ
- آدہوڑی /آڌوڙي: [مث] روغن واري، رنگ واري، رنگين، رنگ واري ڪل
- اَدھیل /آڌيل: [مث] ٻيڙيءَ جي اندر لڳل هڪ تختي، جيڪا ٻيڙيءَ جي ٻاهر واري موسمي تختي کي ظاهر ڪندي آهي
- اَدھیل گھڑا/ اڌيل گهڙا: [مذ] ترجمان، نمائندو ايلچي، اهڙو ماڻهو جيڪو پاڻ کي ان جو نمائندو چوي، جنهن جي طرفان اُهو ڳالهائي رهيو آهي، اعتماد وارو ماڻهو منافق، غير ڀروسي جوڳو
- اڈھا/ اڍما: [مذ] چور ۽ سپاهي واري راند جو ليڪو نشاني
- اَڈھاسڑاں/ آڍاسڙان:[مذ] سهارو ٽيڪ، مدد آسرو ڀاسڻو
- اَڈھائی/ آڍائي: [صفت] ٻہ ۽ اَڌ، اڍائي، 2.5
- اَڈہسا/ آڍسا: [مذ] ڪپڙي جي ويڪر ۾ 250 ڌاڳن جو مجڻ
- اڈِہسی/ اڍِسي: [مث] ڪپڙي جي ويڪر ۾ 250 ڌاڳن جو مجڻ
- اُڈُہومُڈُہو/ اڍُو مڍو: شروع کان ئي، اڳ کان ئي، مُنڍ کان ئي، ابتدا کان ئي، مهڙ کان ئي
- اَڈ/آڏ: [مث] ٻنيءَ کي سيراب ڪرڻ لاءِ ننڍڙي نالي، اڏ
- اَڈا کھالݨ/آڏا کالڻ: [فعل متعدي] پاڻيءَ جي نالي کي صاف ڪرڻ، اڏ جي ڪاٽي ڪرڻ
- اُڈونجݨ/اُڏونجڻ: اُڏامي وڃڻ، اُڏري وڃڻ
- اَڈا/ آڏا: [مذ] آڪيرو پکين جي ويهڻ جي جاءِ، آڏو ڳاڏين جي ويهڻ جو هنڌ
- اُڈرݨ/اُڏرڻ: [فعل متعدي] اُڏامڻ، پنجري کان ٻاهر نڪرڻ آزاد ٿيڻ، ڌماڪو ڪرڻ
- اُڈاری/اُڏاري: [مث] پرواز اُڏام، ڊُوڙ ڀاڄ
- اُڈاوݨ/اُڏاوڻ: [فعل متعدي] اڏائڻ، اُڏائي ڇڏڻ، آزاد ڪرڻ
- اِڈاہیں/اِڏاهين: هِن طرف، هِن پاسي، هِيڏانهن
- اُڈاہیں/اُڏاهين: هُن طرف، هُن پاسي، هُوڏانهن
- اَڈت وار/آڏت وار: آچر، آتوار، ڇنڇر کان پوءِ ايندڙ ڏينهن
- اُڈ دی آوائی/ اُڏي آوائي: [مث] افواهہ، مشڪوڪ خبر
- اُڈراک/ اُڏراڪ: [صفت] اڏامڻ جهڙو، اڏري جاڻڻ وارو
- اُڈرواوݨ/ اُڏرواوڻ: [فعل مجهول] اُڏائڻ، اڏائي ڇڏڻ، آزاد ڪرڻ، ڌماڪو ڪرڻ
- اَڈلوں/ آڏلون: [مذ] اهو هنڌ جتي کوهہ جو پاڻي ڪرندو آهي

- اَڏڻ/آڏڻ: [فعل متعدي] پڪڙڻ. ڍڪڻ. جار وانگر ڍڪڻ. پينگھ وانگر لڙڪڻ
- اُڏڻ/اُڏڻ: [مث] اُڏامڻ. اڏامي وڃڻ. تيزيءَ سان حرڪت ڪرڻ. پاڻيءَ جو ٻاڦ بڻجي هوا ۾ ڍڪجي وڃڻ
- اَڏواوڻ/آڏواوڻ: ڍهلائي ڇڏڻ. پڪيڙي ڇڏڻ
- اُڏواوڻ/اُڏواوڻ: اُڏائي ڇڏڻ. آزاد ڪرڻ. اُڏائڻ
- اَڏيجڻ/آڏيجڻ: [فعل مجهول] پڪيڙڻ. ڍهلائي ڇڏڻ
- اُڏيل/اُڏيل: [مذ] مشابهت. هڪجهڙائي پيٽ ظاهر ٿيڻ
- اِڏي/اِڏي: [ظرف] هيڏانهن. هِن طرف. هِن پاسي
- اُڏي/اُڏي: [ظرف] هُوڏانهن. هُن طرف. هُن پاسي
- اَڏهه/آڏهه: [مث] آڏ. ڪسي. نائڪو ننڍو واٽر ڪورس
- اِذن/اِذن: [مذ] اجازت. اختيار
- اُرا/اُرا: [مذ] جاٿ. هاريءَ سان لاڳاپيل اصطلاح. هَرُ هلائيندي وڏو دائرو جڏهن ننڍو ٿي ويندو آهي تہ تڏهن ننڍي دائري کي وڏي دائري بنائڻ واري اُها جاءِ. جتي هَرُ هلايو ويندو آهي اُن کي آرا چيو ويندو آهي. ڏاڳي ويڙهڻ جو اوزار
- اَرائڻ/آرائڻ: [مث] باغبان عورت. باغبان جي گهر واري. مالهڻ
- اَرائين/آرائين: [مذ] مالهي. باغبان باغ جي سنڀال ڪندڙ
- اَربيلا/آربيلا: [صفت] سادو. معصوم. پيارو. دبوانو. ٻالو ڀولو. لاڏلو. سڪيلڏو. انمول
- اَرتاب/آرتاب: [مذ] پاڻي سان مليل چارو. جانورن جو کاڌو. کڙ بوسي سان مليل
- اَرتلي/آرتلي: [مذ] پٽيوالو. اردلي. سپاهي. فوجي. جيڪو ڊيوٽي تي حاضر هجي
- اَرتهہ/آرٿ: [مذ] صوفي فقير يا درويش جي مزار تي ٿيندڙ ساليانو ميلو. عرس
- اَرٽ/آرٽ: [مذ] ننڍو نارُ جنهن جي وسيلي کوهہ مان پاڻي ڪڍيو ويندو آهي. ايٽ
- اَرٽ/آرٽ: [مث] مصروفيت. مشغوليت. واعدو
- اَرداسي/آرداسي: [مذ] درخواست ڪرڻ وارو. گذارش ڪرڻ وارو. عرض ڪرڻ وارو. التجا ڪندڙ. درخواست ڪندڙ
- اِرڪ/اِرڪ: هڪ نئون ڏڳو جيڪو هَرَ ۾ جوٽيو ناهي ويو. ڄڙو
- اِرڪ مارڻ/اِرڪ مارڻ: ٽُونٽ هڻڻ
- اَرگا/آرگا: [مذ] ٽامي جي ٿالهي. جنهن ۾ ٻتن جي سامهون پاڻي رکيو ويندو آهي
- اُرلا/اُرلا: [مذ] هِڪَ ڏڳي واري پاڃاري. جيڪا نارُ ۾ وهندڙ ڏڳي جي ڪنڌ ۾ وڌي ويندي آهي
- اَرلي/آرلي: [مث] ڦاٽڪ جي دري
- اَرمان/آرمان: افسوس. ڏُک. حيرت. اچرج. پيشاني
- اَرمِيش/آرميش: تيرهن سالن جو اُٺ

- اَرڻ / اَرڻ: [فعل لازمي] سنڌاڻ، جنهن تي لوهار لوهہ ڪُٽيندو آهي
- اَرواح / آرواح: [مث] روح جو جمع
- اُروار / اُروار: [ح ج] هِنَ طرف، هِنَ پاسي، هيڏانهن ويجهو
- اُروارپار / اُروار پار: [جاري حالت] ٻنهي پاسن کان، ٻنهي طرفن کان، ٻنهي حصن کان، آروپار ڀِسِڻُ
- اَروڑا / آروڙا: [مذ] هندن جي هڪ ذات
- اَروڑی / اَروڙي: [مث] گند ڪچري جو ڍير، ڍُڪُ
- اُرهاں / اُرهان: هِنَ طرف کان، هِنَ پاسي کان، اوريان
- اَری کش / اَري ڪش: [مذ] وادو، آري هلائڻ وارو ڏکڻ
- اُرے / اُري: [صفت] هِتي، هِنَ پاسي، هِنَ طرف، اوري، هيڏانهن، ويجهو
- اُرے پرے / اُري پري: [صفت] ويجهو اوڏو بلڪل
- اُریرے / اُريري: ويجهو لڳو لڳ، پاسي کان، آسان
- اَریڑݨ / آريڙڻ: نار جي رسي وارا ڏاڪا، جن تي پاڻي ڪڍڻ لاءِ لوٽا لڳل هوندا آهن
- اُڑ / اُڙ: ڪنڌ جهڪائي گوڏن تي هٿ رکي بيٺل، رڪوع جي حالت
- اَڑونجݨ / آڙونجڻ: [فعل مجهول] پڪڙجي پوڻ، ڦاسي پوڻ، سوگهو ٿيڻ، بيهي رهڻ
- اَڑا / آڙا: اوهہ، او
- اَڑاند / اُڙاند: [مث] اُڏام، پرواز
- اَڑاوݨ / اُڙاوڻ: ڦاسائڻ، سوگهو ڪرڻ، گرفتار ڪرڻ، روڪڻ، ڊيڄارڻ
- اَڑتهوں / آڙٿون: [صفت] تي ڏينهن اڳ
- اُڑدا / اُڙدا: [مذ] وزن کان وڌيڪ، طئي ٿيل رقم کان وڌيڪ ماليت، اُتر
- اَڑدلی / اڙدلي: [مذ] پٽيوالو آردلي، نائب قاصد
- اِڑک / اِڙڪ: [مذ] اهڙو ڏِگهو جيڪو هَرَ ۾ جوٽيو نہ ويو هجي، جڙو اڻ وهو
- اَڑنگ / آڙنگ: [مذ] آڙنگ، برسات اچڻ کان اڳ واري رُگهہ
- اَڑݨ / آڙڻ: بيهڻ، ڪنهن موقف تي جمي بيهڻ، بيهجي وڃڻ، پڪڙجي پوڻ
- اَڑولا / آڙولا: [صفت] بگڙيل، خراب ٿيل، خراب صحبت ۾ مبتلا، ڏنگو رولاڪ
- اَڑی / آڙي: [مث] اوهہ او (عورتن لاءِ)
- اَڑی / آڙي: [مث] شوخ، ڏنگو ضدي اڻ ٻڌو خودسر
- اَڑی باز / آڙي باز: [صفت] آٽڪل باز شوخ، ڏنگو اٽڪلي، حرفتي، چالاڪ، هوڏي، ضدي
- اَڑی کرݨ / آڙي ڪرڻ: ضد ڪرڻ، بحث ڪرڻ، نہ مڃڻ، بهانو ڪرڻ

- **اَڑیک / آڙيڪ:** [مذ] بيڙيءَ ۾ هڪ طرح جو ترڪڻ
- **اُڑھ / اُڙهه:** [امر] اُوڙهه (جنهن سان زمين کي کيڙيو ويندو آهي)
- **اَزغیب / آزغيب:** [صفت] غيب کان، اڻ اعلانيل
- **اِزار / ازار:** [مذ] پٽ جو هيٺيون حصو جيڪو زمين اندر ناهي هوندو
- **آزاری / آزاري:** [صفت] بيمار مرض ۾ مبتلا
- **اَزائیں / اَزائين:** [صفت] بيڪار بي فائدو بيسود، اجايو اڪارج
- **اَزل / آزل:** [مث] مقدر، تقدير، شروع کان
- **اَزماوݨ / آزماوڻ:** [فعل متعدي] آزمائڻ امتحان ۾ وجهڻ
- **اَزمودہ / آزمودهَ:** [صفت] تجربو آزمائش، چڪاس
- **اَزمودہ بھنڑ / آزمودهَ پوڻ:** [فعل متعدي] آزمائڻ، چڪاس ڪرائڻ، ثابت ڪرائڻ، جاچ ڪرائڻ، امتحان ۾ وجهڻ
- **اَزمیجݨ / آزميجڻ:** ۾ڪجڻ فعل متعدي مجهول آهي، آزمائجڻ
- **اَس / اَس:** اُن
- **اُسا / اُسا:** [مذ] گاهه يا چاري جو ڍير
- **اَساڈا / آساڏا:** اسان جو/ جا، منهنجا، پنهنجا، پنهنجو
- **اُسارا / اُسارا:** [مذ] تعمير ڪرڻ وارو ناهڻ وارو اڏاوت ڪرڻ وارو راڄ ڪرڻ وارو رازو
- **اُسارݨ / اُسارڻ:** ناهڻ، اڏڻ، تعمير ڪرڻ، بيهارڻ
- **اُساری / اُساري:** [مث] مرمت، تعمير، اڏاوت، سرون لڳائڻ، اوسارِي پِٽ ناهڻ، گهر ناهڻ
- **اَساس / اَساس:** [مذ] آهه
- **اَساں / آسان:** [ضمير متڪلم] اسان
- **اَسانہ / آسانا:** اسان جو
- **اَساھاں / اُساهان:** هُن کي، هُن ڏانهن
- **اَساھور / آساهور:** آسُرُ، اڌ رات کان پوءِ پيچ پني، پرهه ڦٽي
- **اَساھور آلاتارا / آساهُور آلاتارا:** صبح جو تارو ڪُنر
- **اَستاوا / آستاوا:** [مذ] پاٽيءَ جو هڪ ٽانو ڪونرو جيڪو نماز پڙهڻ کان اڳ وضو ۾ پاڪ صاف ڪرڻ لاءِ استعمال ڪيو ويندو آهي.
- **اِستخارا / اِستخارا:** [مذ] اڳڪٿي، پيش گوئي، اڳ واٽ ٻڌائڻ، غيب جو پيغام آواز
- **اِستخارا ڈیکھݨ / استخارا ڏيکڻ:** [اصطلاح] اڳڪٿي ڏانهن رجوع ڪرڻ، پيش گوئي ڏانهن وڃڻ، ازغيبي آواز ٻڌڻ، پيغام سمجهي وٺڻ
- **اِستخارا کرݨ / اِستخارا ڪرڻ:** [فعل متعدي] اڳڪٿي ڪرڻ، پيش گوئي ڪرڻ، اڳواٽ ٻڌائڻ، استخارو ڪرڻ
- **اَسترلا وݨ / آستر لاوڻ:** [فعل متعدي] ڪپڙا لڳائڻ
- **اِستعفیٰ / استعيفي:** [مذ] نوڪري ڇڏڻ، نوڪري تان استعيفي ڏيڻ

- **اِستعفیٰ ڈیوݨ / استعيفي ڏيڻ**: استعيفي ڏيڻ، نوڪري ڇڏي ڏيڻ
- **اِستعفیٰ منگݨ / استعيفي منگڻ**: استعيفي ونڻ، استعيفي طلب ڪرڻ
- **استعفیٰ منظور کرݨ / استعيفي منظور ڪرڻ**: [اصطلاح] استعيفي منظور ڪرڻ، استعيفي قبول ڪرڻ
- **اُسرݨ / اُسرڻ**: تعمير ٿيڻ، ترقي ڪرڻ، اپڙڻ، وڃڻ، اڳتي وڌڻ، مڪمل ٿيڻ، نڪار اچڻ، جوڀن اچڻ
- **اُسرواوݨ / اُسرواوڻ**: تعمير ڪرائڻ، ناهڻ، بيهارڻ
- **اَسکر / آسڪر**: [صفت] آخر، نيٺ، سڀ کان گهڻو
- **اَسکر / آسڪر**: [صفت] عام طور تي، اصولي طور تي، ساڳي طور تي
- **اَسوں / آسون**: [مذ] آسو 15 سيپٽمبر کان 15 آڪٽوبر تائين هندو جنتريءَ جو مهينو
- **اِساں / اِسهان**: [ضمر] هِن کي
- **اُساں / اُسهان**: هُن کي
- **اَسیا / آسيها**: [صفت] پنهنجي طور، پاڻ هرتو هڪدم، ترت، يڪدم
- **اُشاء / اُشاءَ**: روشني، چمڪ، نور، شماءَ
- **اِشنٹ / اشتنت**: [مذ] دوکو دولاب، ٺڳي، فريب
- **اِشنٹی / اشتنتي**: [مذ] دوکي باز، ٺڳ، فريبي، دغاباز
- **اِشکار / اِشڪار**: [مذ] شڪار، رانڊ
- **اِشکنجا / اشڪنجا**: [مذ] اشڪنجو وايڪو اوزار، اهو اوزار جنهن سان شين کي ڪشي جهلجي
- **اَشکے / آشڪي**: [فعل مجهول] واه واه
- **اَشکیل / آشڪيل**: [مذ] ڊرامو، دوکو ڪوڙي ڳالهه، هٿرادو رانڊ
- **اَشکیلی / اشڪيلي**: [مذ] ڊرامي باز، دوکي باز، اٽڪل باز حرفتي
- **اَشتر / آشتر**: [صفت] اسان واتگر
- **اُشاک / اُشناڪ**: [مذ] جيڪو ماڻهو ڪائڻ ۾ پائڻ ۾ نفيس هجي، چالاڪ، هوشيار
- **اُشاکت / اُشناڪت**: [مث] ڪائڻ ۾ پائڻ ۾ نفاست
- **اَصل / آصل**: [مث] روح
- **اَصل وِچ / آصل وِچ**: حقيقت ۾، اصل ۾، دراصل، سچ پچ
- **اَصلوں / اصلون**: [صفت] هر طرح، مڪمل طرح، پوري ريت
- **اُضوُ / اُضو**: [مذ] وضو نماز کان اڳ پاڪ صاف ٿيڻ جو عمل

- اِطلاع/ اِطلاع: [مث] اطلاع، معلومات، چاڻ، سُڌ، خبر
- اِطلاع پٹھݨ/ اطلاع پٹڻ: [اصطلاح] پيغام روانو ڪرڻ، نياپو ڪرڻ
- اِطلاع ڈیوݨ/ اِطلاع ڏيوڻ: [اصطلاح] نوٽيس ڏيڻ، اطلاع ڏيڻ، خبردار ڪرڻ، چتاءُ ڏيڻ، تصديق ڪرڻ، رپورٽ ڪرڻ
- اَغزَئی/ آغزَئي: ڳاڙهو نسواري رنگ
- اَغُوں بغُوں/اَغُوں بغُوں: [مث] باراٽيون ڳالهيون ڪرڻ، بڪواس ڪرڻ، اجايون ڳالهيون ڪرڻ
- اَفتابا/ آفتابا: [مذ] ٽامي جو جَڳُ
- اَفراو/ آفراد: [صفت] تمام گهٽو ججهو بي فائدي، غير مفيد، بيڪار
- اَفریقہ/ آفريقا: [مذ] آفريقا هڪ کنڊ جو نالو
- اِقرار/ اِقرار: [مذ] واعدو خاطري، پڪ
- اِقرار فَسک کرݨ/ اِقرار فَسڪ ڪرڻ: [اصطلاح] وعدي خلافي ڪرڻ، وعدو ٽوڙي ڇڏڻ، ڪوڙو ٿيڻ، قول تان ڦرڻ
- اَک/ آڪ: [مذ] آڪ، هڪ ٻوٽو جنهن جو کير زهريلو هوندو آهي
- اَک چِک/ اَڪ چُڪ: [مث] غلطي، ڀُل چُڪ
- اَک دا گھوڑا/ آڪ دا گهوڙا: [مذ] آڪَ جو گهوڙو، آڪ مَڪَڙُ
- اَک مکر/ آڪ مڪر: [مذ] آڪ مڪڙُ
- اِکا/ اِڪا: هڪ، واحد، هڪڙو هڪ گهوڙي واري مقامي سواري
- اُکا/ اُڪا: [مذ] سڀُ، سڄو مقدار سڀ جو سڀ
- اُکاگِھنݨ/ اُڪا گِهنڻ: مڪمل طور خريد ڪرڻ، يڪو سودو
- اُکاویچݨ/ اُڪا ويچڻ: [فعل متعدي] مڪمل طور وڪرو ڪرڻ
- اِکانوے/ اڪانوي: [صفت] ايڪانوي، 91
- اُکانہ/اُڪانا: [مذ] هڪ وڻُ
- اَکاوݨ/آڪاوڻ: [فعل متعدي] ڏک ڏيڻ، تنگ ڪرڻ، پريشان ڪرڻ، رنج ۾ مبتلا ڪرڻ، نَڪَ ۾ دم ڪرڻ، سوڙهو ڪرڻ
- اِکاٹھ/ اِڪاٺهہ: [صفت] ايڪهٺ، 61
- اِکائی/اِڪائي: [صفت] اِڪائي هيڪڙائي وحدت، ٻڏي
- اِکتالی/ اِڪتالي: [صفت] ايڪيتاليهہ 41
- اِکتر/ اِڪتر: [صفت] ايڪهتر، 71
- اِکتری/اِڪتري: [صفت] ايڪٽيهہ 31
- اکر کرہا/ آکر ڪرها: [مذ] هڪ ٻوٽو يوناني دوا جيڪا مٽي جي سور، ڏندن جي سور ۽ زبان جي فالج ۾ ڏني ويندي آهي

- اُکرڻ / اُڪرڻ: [فعل متعدي] اُکيڙڻ، کُوٽڻ، مٿائڻ
- اُکرواوڻ / اُڪرواوڻ: [فعل متعدي] کوٽائڻ، ڪٽائڻ، مٿائڻ
- اِکروں / اِڪرون: [صفت] اِن طرح، هِن طرح
- اُکریجݨ / اُڪريجڻ: لفظ "اُڪرڻ" جو فعل مجهول آهي
- اکڑواوݨ / آڪڙاوڻ: [فعل متعدي] سُڪي خشڪ ٿي ڪوڙو ٿي وڃڻ، ضد ڪرڻ، اٽڪي بيهڻ، هَٺُ ڪرڻ
- اَکڑی / آڪڙي: [مث] پنير جو بوٽو آڪڙي
- اکڑیجݨ / آڪڙيجڻ: لفظ آڪڙڻ جو فعل بالواسطہ آهي
- اکسیر / آڪسير: [صفت] ڪيمياگريء فائدي بخش، ڪارائتو ڪارگر، ڪارج پريو ڪمائتو اثر انگيز اثرائتو
- اُکل / اُڪل: [مذ] عمدو بنائڻ، سٺو ڪرڻ، بهتر ڪرڻ
- اِکلا / اِڪلا: [صفت] اڪيلو واحد، هڪڙو تنها
- اِکلاس / اِڪلاس: [مذ] محبت، شفقت، پيار، چاهت، قرب، اُڪير، ايثار نرمائي
- اُکلݨ / اُڪلڻ: [فعل لازمي] صاف ڪرڻ مٽي ھڙ ڪيڻ گرميءَ کان متاثر ٿيڻ
- اَکݨ / آڪڻ: تنگ ٿيڻ، بيزار ٿيڻ، زچ ٿيڻ، پريشان ٿيڻ
- اُکݨ / اُڪڻ: [فعل لازمي] چرڪجڻ، گهٽجي وڃڻ، سُسي وڃڻ

- اِکونجھا / اِڪونجها: [صفت] ايڪونجاهہ 51
- اِکوی / اِڪوي: [صفت] ايڪويهہ 21
- اِکویاں / اِڪويان: [صفت] ايڪويهون
- اکھ / اک: [مث] اک
- اکھ آوݨ / اک آوڻ: [اصطلاح] اک سُڄڻ يا اک ڳاڙهي ٿيڻ، اک اُٿڻ
- اکھ اُچی کرݨ / اک اُچي ڪرڻ: [اصطلاح] ڏسڻ، چهري کي تڪڻ، غرور سان ڏسڻ، تڪبر سان ڏسڻ، اک ۾ اک وجهي ڏسڻ، اک کولڻ، الزام کان آجو ٿيڻ، ڪامياب ٿيڻ
- اکھ بچاوݨ / اک بچاوڻ: [اصطلاح] پاسو ڪرڻ، لنوائڻ
- اکھ بدھݨ / اک ٻڌڻ: [اصطلاح] اک تي پٽي ٻڌڻ، اک بوٽ ڪيڏڻ
- اکھ پھرکݨ / اک ڦرڪڻ: [اصطلاح] اک جو ڦرڪڻ
- اکھ جھمکاوݨ / اک جهمڪاوڻ: [اصطلاح] اکيون چنيڻ، اک پيچڻ، اک هڻڻ
- اکھ جھمکݨ / اک جهمڪڻ: [اصطلاح] ڊڄڻ، خوف کائڻ
- اکھ دی لکڑی / اک دي لڪري: اک بوٽ، ٻارڻ جي راند
- اکھ ڈیکھالݨ / اک ڏيکالڻ: [اصطلاح] اک ڏيکارڻ، ڪاوڙ ڪرڻ، غصو ڪرڻ، ناراض ٿيڻ، ناراضگي ظاهر ڪرڻ، ڪاوڙيل ڏسڻ ۾ اچڻ

- **اکھ کڈھݨ / اک ڪيڻ:** [اصطلاح] اک مان ڪيڻ، غور سان ڏسڻ، تڪبر سان ڏسڻ
- **اکھ لڳݨ / اک لڳڻ:** [اصطلاح] ننڊ ڪرڻ، سمهي پوڻ، آرام ڪرڻ
- **اکھ مارݨ / اک مارڻ:** [اصطلاح] اک سان اشارو ڪرڻ، اک هڻڻ، اک ڀڃڻ
- **اکھ مچݨ / اک مچڻ:** [اصطلاح] اک سُڄڻ، اک ڏکڻ، اک اُٿڻ
- **اکھ مِلاوݨ / اک مِلاوڻ:** [اصطلاح] اک ملائڻ، ڇهري کي تڪڻ، ڏسڻ
- **اکھاڑا / اکاڙا:** [مذ] آکاڙو ميدان، ويڙهه جو ميدان
- **اُکھاڑݨ / اُکاڙڻ:** [فعل متعدي] پاڙان پٽڻ، پٽي ڇڏڻ، متائي ڇڏڻ، ختم ڪرڻ، ناس ڪرڻ
- **اکھاڑھا / اکاڙا:** [مذ] آکاڙو ميدان
- **اکھالݨ / اکالڻ:** [فعل متعدي] پاڻيءَ جي نالي صاف ڪرڻ
- **اکھاݨ / اکاڻ:** [مذ] چوڻي، پهاڪو مثال
- **اکھر / اکر:** [مذ] آکر
- **اکھرائی / اُکرائي:** [مث] چاهت، قرب، لڳاءُ
- **اُکھرݨ / اُکرڻ:** تني پوڻ، ڌار ٿيڻ، ڇڇي پوڻ، ٻي جاءِ ٿيڻ، جاءِ تان ٻي دخل ٿيڻ
- **اُکھلݨ / اُکلڻ:** پيسجڻ، مارڻ، نوڪر هٽڻ
- **اکھلواوݨ / آکلواوڻ:** لفظ "اکالڻ" جو فعل بالواسطہ آهي
- **اکھوڑݨ / آکوڙڻ:** [فعل متعدي] الڳ ڪرڻ، ڌار ڪرڻ، تڪرا ڪرڻ، ٻاهر ڪيي ڇڏڻ
- **اَکھیجے / اَکيجي:** [صفت] چئجي، چيو وڃي، نالي ماتر، جيتوڻيڪ، ان طرح
- **اکھیڑ / اُکيڙ:** [مث] ملهه جي راند ۾ هڪ اصطلاح
- **اُکھیڑ مارݨ / اُکيڙ مارڻ:** [اصطلاح] متي ڪٽي هيٺ ڦٽو ڪرڻ
- **اکھیں تے رات کڈھݨ / اکين تي رات ڪيڻ:** [اصطلاح] جاڳي رات گذارڻ
- **اکھیں دے اگوں منجھ آوݨ / اکين دي اڳون مينجهه آوڻ:** [اصطلاح] نظر انداز ڪرڻ، اکين جي آڏو اونداهه ٿيڻ
- **اکھیں کوڑھیاں کڈھݨ / اکين ڪوڙهيان ڪيڻ:** [اصطلاح] اکيون ڪيڻ، ناراضگي ظاهر ڪرڻ
- **اکھیں لڳݨ / اکين لڳڻ:** [اصطلاح] عشق ٿيڻ، دوستي ٿيڻ، چاهت ٿيڻ، ڪنهن سان پيار ٿي وڃڻ، اکيون لڳڻ
- **اکھیں وِچ ریت گھتݨ / اکين وچ ريت گھتڻ:** [اصطلاح] دوکو ڏيڻ، دولاب ڪرڻ، ٺڳي ڪرڻ، فرادِ ڪرڻ (محا: دوکو ڏيڻ) اکين ۾ ڌوڙ وجهڻ
- **اَگ / آگ:** [مث] باهه

- **اَگاہ / اُگاھہ:** [مذ] گواھہ، شاھد، ساکي
- **اَگاہی / آگاھي:** [مث] گواھي، شھادت، شاھديءِ، ساک
- **اَگج / اَگج:** قطرو قطرو ٿي ڪرڻ، ڳڙڻ، هارجڻ، ٺھڻ
- **اَگدوں / آگدون:** [صفت] شروع کان، منڍ کان، پھريان کان، مُھڙ کان
- **اَگندوں / اَگندُون:** [صفت] آئيندي کان، اڳتي کان
- **اَگوّ / اَگوّ:** [مذ] ڪمند جي چلي ڪٽڻ وارو ماڻھو مزدور
- **اَگواہ / اگواھہ:** [مذ] گواھہ، شا ھد، ساکي
- **اَگواہی / اُگواھي:** [مث] شاھديءِ، گواھي، ساک
- **اَگواہی ڈیوݨ / اُگواھي ڏيوڻ:** [اصطلاح] گواھي جي تصديق ڪرڻ، رڪارڊ ڪرڻ، گواھي ڏيڻ
- **اَگولِ / اگولِ:** [فعل متعدي] تلاش ڪيو ڳولھا ڪيو
- **اَگویہرا / اگويھرا:** اڳتي، اڳيان
- **اَگھ / اگھہ:** [صفت] مُلھہ، قيمت، ڪاٿو اگھہ
- **اَگھ بھنݨ / اگھہ ڀنڻ:** [اصطلاح] مُلھہ مقرر ڪرڻ، قيمت مقرر ڪرڻ، ڪاٿو لڳائڻ يا مقرر ڪرڻ
- **اَگھ لگݨ / اگھہ لڳڻ:** [اصطلاح] سٺي قيمت حاصل ڪرڻ، سٺو ملھہ لڳڻ، قدر ٿيڻ
- **اَگھ وَدھاوݨ / اگھہ وڌاوڻ:** [اصطلاح] قيمت وڌائڻ، ملھہ وڌائڻ، قدر وڌائڻ
- **اَگھا / اُگھا:** [مذ] صاف ڪرڻ وارو خاص طور آفيم گڏ ڪرڻ وارو
- **اَگھارا / اُگھارا:** [صفت] اُگھاڙو ڪپڙن کان آجو
- **اَگھاڑݨ / اُگھاڙڻ:** [فعل مجھول] اُگھاڙو ڪرڻ، ڪپڙن کان آجو ڪرڻ
  (اَگھریندا، اَگھاڑیا، اَگھریسی)
  * [فعل لازمي: اَگھڑݨ]
- **اَگھالݨ / اگھالڻ:** [فعل متعدي] آگھارڻ، ڌوئڻ، صاف ڪرڻ، ٿانوَ ڌوئڻ، ڪپڙا ڌوئڻ
  (اَگلیندا، اَگھالیا، اَگھلیسی)
- **اَگھلا / اُگھلا:** [مذ] سُستي، ڪاهلي، گھري ننڊ، اجھاڳ ننڊ، هوش کان ٻاھر رھڻ واري حالت
- **اَگھلاوݨ / اگھلاوڻ:** [مث] گھري ننڊ ۾ ورتل، ننڊ اڪڙائي، حالت، سُتل، ننڊ پيل
  * جُھڪڻ
  * [ح: اگھلاندا]
  * [ما:]
  * [مس: آگھلاسی]
- **اَگھݨ / اگھڻ:** [مث] وڪرو ٿيڻ، ملي وڃڻ، ڪامياب ٿيڻ
  * [ح: اُگھدا]
  * [ما: اَگھیا]
  * [مس: اَگھسی]

- **اُگھڻ / اُگھڻ:** [فعل متعدي] صاف ڪرڻ، اڇو اجرو ڪرڻ
  - [ح: اگھيندا]
  - [ما: اگھيا]
  - [مس: اگھيسی]
  - [فعل مجهول: اگھيجڻ]
- **اُگھی / اُگھي:** [مث] صاف ڪري ڇڏڻ، اُگھڻ، خاص طور تي آنيم کي گڏ ڪرڻ جو عمل
- **اُگھيجڻ / اُگھيجڻ:** لفظ "اُگھڻ" جو فعل مجهول آهي
  - [ح: اُگھيندا]
  - [ما/مس: اُگھيسی]
  - [صيغہ ما: اُگھيجا]
- **اڳاڑا / اڳاڙا:** [مذ] آڳند، گھر جو اڳ وارو حصو آڳر، اڳڻ، اڳواڙو
- **اڳاڑڻ / اڳاڙڻ:** [صفت] وصول ڪرڻ، ڏِل يا قرض وصول ڪرڻ
  - [ح: اڳڑيندا]
  - [ما: اڳاڑيا]
  - [مس: اڳڑيسی]
- **اُوڳاڑی / اُوڳاڙي:** [مث] رقم گڏ ڪرڻ ڏِل وصول ڪرڻ اوڳاڙي ڪرڻ، قرض وٺڻ
- **اڳاہوں / اڳاهون:** [صفت] اڳواٽ، شروع کان، پهريان کان، ابتدا کان، مُهڙ کان، مٿيد کان
  - [مذ] رقم جي پيشگي، سوتي
- **اُڳچھ / اُڳڇ:** [مذ] پکين يا جانورن جي اُلٽي
- **اُڳچھڻ / اُڳڇڻ:** [فعل لازمي] اُلٽي ڪرڻ (جانورن لاءِ مستعمل)
- **اُڳڑڻ / اڳڙڻ:** [مث] وصول ڪرڻ، گڏ ڪرڻ
  - [ح: اڳڑدا]
  - [ما: اڳڑيا]
  - [مس: اڳڑسی]
- **اُڳڑواوڻ / اڳڙواوڻ:** اُڳڙڻ (وصول ڪرڻ، تيڻ) فعل بالواسطہ آهي
  - [ح: اڳڑويندا]
  - [ما: اڳڑوايا]
  - [مس: اڳڑويسی]
- **اُڳڑيجڻ / اڳڙيجڻ:** اُڳڙڻ (وصول تيڻ) لفظ جو فعل مجهول آهي
  - [ح: اڳڑيندا]
  - [ما: اڳڑوايا]
  - [مث: اڳڑويسی]
  - [اسم مفعول]
- **اُگل / اُگل:** [مذ] اوڳر، ڪاڏل، چارو چباڻڻ
- **اُگل چڑھاوڻ / اُگل چڙهاوڻ:** [اصطلاح] چارو چباڻڻ ڪاڏو ڪاٺڻ، گاهہ ڪاٺڻ
- **اُگل ڪرڻ / اُگل ڪرڻ:** [اصطلاح] اوڳارڻ، اوڳاڇڻ

- اُڳلا/آڳلا: [صفت] اڳيون، اڳ وارو، شروع وارو، اڪيلو واحد، تنها
- اڳلا پاہر/آڳلا پاهر: پهريون پهر، صبح جو پهر
- اڳلاجهان/آڳلا جهان: [مذ] اڳيون جهان، ٻي دنيا، قيامت (مستقبل جي حالت)
- اُڳلڻ/اُڳلڻ: [فعل لازمي] چارو چباڻ، ڪائڻ، ڳيهڻ
  - [ح: اُڳلدا]
  - [ما: اُڳليا]
  - [مث: اُڳلسی]
- اُڳمڻ/اُڳمڻ: [مث] اُپرڻ، اُسرڻ، نڪرڻ، جهيڙو ڪرڻ، ڦوڙ پوڻ، اوچتو ظاهر ٿيڻ
  - [ح: اُڳهدا، ما: اُڳهيا]
  - [مث: اُڳهسی]
- اڳن پاڻ/آڳن پاڻ: [مذ] باهه وارو تير
  - [اڳن= باهه+ پاڻ = تير]
- اڳن ہوم/آڳن هوم: هڪ تقريب جيڪا هندو برهمڻ ڪرائيندا آهن
- اڳواٹوں/اڳواٽون: اڳوات طور، اڳ ۾، شروع ۾
- اڳوں آوڻ/اڳون آوڻ: [اصطلاح] سامهون اچڻ، اهو ٻچ جيڪو پوکيو هو
- اڳو پچھوں/اڳو پچون: هڪٻئي پويان اڳيان پويان
- اڳوں تے/ اڳون تي: [ح ج] پهريان (وقت ۾ جاءِ ٻنهي جي حوالي سان) اڳيان، سامهون
- اَڳوں تیں/ آڳون تين: [جاري حالت] اڳيان، سامهون، پهريان
- اَڳوں اَڳوں چلݨ/ اڳون آڳون چلڻ: [اصطلاح] هڪٻئي جي پويان هلڻ، اڳيان اڳيان هلڻ
- اُڳوں لگ ٹرݨ/ اُڳون لڳ ترڻ: [اصطلاح] اڳتي هلڻ
- اڳوهاں/اڳوهان: [صفت] اڳتي (وقت لاءِ)
- اَڳوهاں تهيوݨ/اڳوهان ٿيوڻ: [اصطلاح] ڪنهن ڪم ۾ اڳتي هجڻ
- اَڳوہیں/ آڳوهين: [صفت] اڳتي، وقت کان اڳ
- اَڳوہیں خبر ڈیوݨ/اڳوهين خبر ڏيوڻ: [اصطلاح] اڳڪتي ڪرڻ، پيش گوئي ڪرڻ، اڳ واري خبر ڏيڻ
- اوڳیرے/اوگيري: [صفت] وڌيڪ، اڳتي، تورو اڳتي
- اڳیں/اڳين: [جاري حالت] پهريان (وقت گذرڻ جي حوالي سان) هڪ پيرو ڪڏهن
- اَل/آل: حرف جر آهي، جيڪو ڪيترن ئي لفظن سان ڳنڍيل آهي
- اَل/آل: [مث] عرف، مشهور نالو چٽر، ٽوڪ، عيب، وڏ آڏ، نقل
- اَل/آل: [مث] بعد ۾ لڳڻ وارو لفظ، ڏانهن، پاسي
- اَل پَل/آل پَل: [مث] هڪ ساعت، گهڙي، ڪِڻُ پَلُ، لمحو

- **اَل پلِ وَچ / آل پل وچ:** [صفت] فوري طور، هڪدم، ترت، جهٽ پٽ، اک ڇنڀ ۾
- **اِل مِل يقين / اِل مِل يقين:** [صفت] بي يقين، تبديل ٿيڻ وارو غير متوازن، ناقابل يقين، غير ڀروسي جوڳو بي اعتبار
- **اَلا / آلا:** [مذ] آواز ڏانهن، رڙ (مرد جي) ڳالهه ٻولهه، آلا
- **اَلاآوڻ / آلا آوڻ:** [اصطلاح] ڳالهائڻ، گهٽ وڌ ڇوڻ
- **اَلا ڀهڻ / آلاڀهڻ:** ڳلو ويهي وڃڻ، آواز بند ٿيڻ
- **اُلاد / اُلاد:** [مث] اولاد، نسل، پيڙهي، شاخ
- **اُلار / اُلار:** [مذ] جانورن جي بچيل خوراڪ يا خراب خوراڪ اوبر، اولڙ
- **اُلار ڪرڻ / اُلار ڪرڻ:** [فعل متعدي] بچيل يا خراب ٿيل ڪاڏو اوبر ڪرڻ
- **اُلارڻ / اُلارڻ:** [فعل متعدي] مارڻ لاءِ هٿ يا لٺ وغيره ڪڍڻ ڏيکارڻ، ڏمڪائڻ
  (اُليندا، اُليا، اُلي)
  (صيغہ م، مس: اُلاريا / اُليسي)
- **اَلامان / آلامان:** [مذ] (علامہ جي بگڙيل صورت) پرجوش، مقرر، سٺي تقرير ڪندڙ عالم فاضل
- **اَلاني / آلاني:** [صفت] ڪاٺيءَ ڪانسواءِ
- **اَلاوني / آلاوني:** [مث] نوحو، بيرو، وارو جنازي وقت پڙهيو ويندڙ گيت، ڏهر
- **اَلاوَڻ / آلاوڻ:** [فعل لازمي] ڳالهائڻ، رڙ ڪرڻ، ڏانهن ڪرڻ، ڪُوڪ ڪرڻ
  (اليندا، الايا، اليسي)
- **اَلتا / اَلتا:** [مذ] سڀ کان وڏيڪ اعليٰ، برتر اعليٰ ۽ ارفع
- **اُلٿڻ / اُلٿڻ:** [فعل متعدي] اونڌو ڪرڻ، اُلٿائڻ
- **اَلخالق / آلخالق:** [مث] لباس لاءِ هڪ قسم جو ريشم
- **اُلڙڻ / اُلڙڻ:** وڏو ٿيڻ، ڊگهو ٿيڻ (فصل لاءِ)، اُڀرڻ (مارڻ لاءِ) ڪاوڙ ۾ ڪنهن ڏانهن وڌڻ
- **اَلڙين / آلڙين:** [مث] اخلاقي طور ڏنل دعوت (جنهن کي قبول ڪرڻ جو ارادو نہ هجي)
- **اَلغوزا / آلغوزا:** ننڍي بانسري، بين، الغوز
- **اَلغرض / آلغرض:** [صفت] مختصر، بيڪار، بي مقصد، اڪارج
- **اَلغيب / آلغيب:** لڪل، خيالي، تصوراتي، ڳُجهہ، ڳجهي ڳالهہ، اسرار
- **اَلغيبي / آلغيبي:** [صفت] غير متوقع طور، اوچتو ڳجهي، مخفي، ڳجهہ واري ڳالهہ
- **اَلغيب ڪنوں / آلغيب ڪنون:** غير متوقع، اوچتو غيب کان
- **اَلف / آلف:** [مذ] الف ب ۾ پهريون اکر
- **الف ٺهوڻ / الف ٿيوڻ:** [اصطلاح] سڌو ٿيڻ، اُڀو ٿيڻ، ننگو ٿيڻ

- اُنگھ/ اُنگھ: [فعل متعدي] متان کان گذري وڃڻ
- اَلگ/ اَلگ: ڌار، عليحده، اڪيلو جدا، تنها
- اَلگ اَلگ/ الگ الگ: [صفت] ڌار ڌار، اڪيلو اڪيلو عليحده عليحده، انفرادي طور جدا جدا
- اَلنگ/ اَلنگ: [مث] قلعي جو بند، ديوار، پِٽ
- الو/ الو: ڏانهن، پاسي کان، (بعد ۾ لڳندڙ لفظ)
- اَلو/ آلو: [مث] ننڊ، آرام، سڪون
- اَلو ڪرڻ/ آلو ڪرڻ: [اصطلاح] ننڊ ڪرڻ، سمهي پوڻ، آرام ڪرڻ
- اَلواوڻ/ آلواوڻ: [فعل لازمي] ڳالهائڻ، رڙ ڪرڻ، دانهن ڪرڻ، دڙڪا ڏيڻ
  (اَلويندا، اَلوايا، اَلويسي)
- اَلوگڙ/ آلوگڙ: [صفت] مالڪ ڪانسواءِ مڙس ڪانسواءِ
- اُلول/ آلول: [مذ] گهٽائي، ڀير، زندگي جي اها حالت جنهن ۾ پنهنجي نفي جي ضرورت نه هجي
  * ٻارڙن تي شفقت
- اَلول جلول/ آلول جلول: [مذ] بي ڍنگو بي شعور، بي هنر
  * [صفت] بي ڍنگائي سان
- اُلول ڪرڻ/ آلول ڪرڻ: [اصطلاح] دولتمند ٿيڻ، امير ٿيڻ، شاهوڪار ٿيڻ
- اُلوں/ اُلو: [مذ] اُلوُ ڇبرو گهگهه، بيوقوف ماڻهو
- اَلوٹاں/ اَلوٹان: [صفت] خراب، بي لطف، غير ذائقي دار لوڻ ڪانسواءِ
- اَلوهاں/ اَلوهان: نئون چاول، تازو چاول، نئون نِڪور
- الله/ الله: [مذ] الله سائين، خدا، رب پاڪ
- الله بھاوں/ الله ڀاوين: خدا ڪري، الله ڪري
- الله بیلی/ الله بيلي: خدا حافظ الله حافظ الوداع، موڪلائي
- الله جل شانه/ الله جل شانہ: خدا، جنهن جو شان عظيم آهي
- الله حافظ/ الله حافظ: خدا حافظ الوداع، موڪلائي
- الله راسی/ الله راسي: خدائي منهنجو سڀ ڪجهه آهي
- الله لوک/ الله لوڪ: درويش، خدا جو ماڻهو بزرگ، وڏي هستي، ڀهتل ماڻهو
- اَلی/ اَلي: [مث] گولو بال
- اَلیتی/ اَليتي: [مث] اٽڪل گاهه، جيڪو ڏُڪر جي وقت ڪم ايندو آهي
- اُلھانواں/ اُلهانوان: [صفت] ڍگهو گول چهرو رکندڙ جي اُبتڙ
- الھڑ/ آلهڙ: [صفت] سيڪڙاٽ، اڻ پڙهيل، غير تربيت يافته، جوان
- اِماری/ اِماري: [مث] ڏولي، هڪ ڍڪيل ڏولي جنهن کي هاٿي کڻندا آهن

- اَمانُ/آمانُ: [مث] تحفظ حفاظت، پناهہ اهو مال جيڪو اعتماد تي ڏنو وڃي
- اَماوَ/آمائو: [صفت] وهندڙ (پاڻي)
- اَمب چُور/اَمب چُور: [مث] انب جي شڪل ڪَلَ جو چُورو انب چُور
- اَمبار/آمبار: [مذ] گُوڻي، گُدام، پانبو
- اَمبارَت/آمبارت: [مث] عمارت، تعمير.
- اَمبرسا/آمبرسا: [مذ] هڪ قسم جي مِناڻي جيڪا چانور، آٽي، کَنڊُ سان ٺهي
- اَمبلتاس/ آمبلتاس: [مث] وَڻُ جو هڪ قسم، املتاس
- اَمبلي/آمبلي: [مث] انبڙي
- اَمبُور/اُمبُور: [مث] جمبور، پڪڙ
- اُمدهاوَڻ/اُمڏاوڻ: [فعل متعدي] اُونڌو ڪرڻ، اُبتو ڪرڻ، هيٺ مٿي ڪرڻ
- اَمري/آمري: [صفت] قدرتي فطري طور (هترادو نہ هجي)
- اَمڙي/آمڙي: [مث] مء، امڙ، امان جو اسم تصغير
- اَمس/آمس: تورو سڙيل ڳريل، اُپريل
- اَمڪ/آمڪ: [امر] اَناج ڪَڍُ
- اَمڪ/اُمڪ: [مث] اعتماد، پروسو، مدد جي اميد
- اَملڻ/اُملڻ: ڦيرائيون ڏيڻ، پاڳل ماڻهو وانگر گهمڻ (اُملدا، اُمليا، اُملسي)
- اَمنال/آمنان: [صفت] قبول ڪيو يقين ڪيو پروسو ڪيو تسليم ڪيو
- اَمنال ڪرڻ/آمنا ڪرڻ: [اصطلاح] قبول ڪرڻ، يقين ڪرڻ، پروسو ڪرڻ، تسليم ڪرڻ
- اَمُودها/ آمُوڏا: [صفت] اُونڌو ليٽيل، مُنهن پر ليٽيل
- اَمُودها ڪرڻ/آمُوڏا ڪرڻ: [اصطلاح] اُونڌو ڪرڻ، مُنهن پر ڪرائڻ
- اُمهڻ/ اُمهڻ: استعمال ۾ اچڻ، ڪم اچڻ
- اُميد/ اُميد: [مث] اُميد، توقع، آسرو، آرزو، خواهش
- اُميدلهاوَڻ/اُميد لهاوڻ: [اصطلاح] نااميد، اميد لاهڻ، آسرو پلڻ، ترڪ ڪرڻ، ختم ڪرڻ
- اُميدوار/اُميدوار: [مذ] درخواست گذار، آرزو مند، تمنائي، آس وند، خواهشمند
- اُميدواري/اميد واري: [مث] ڳرڀ واري، توقع، شاگردي، حمل
- اُميد واري ٿيوڻ/اُميد واري ٿيوڻ: [اصطلاح] پيٽ سان ٿيڻ، حمل ٿيڻ
- اُميند/ اُميند: [مث] توقع، آس، خواهش، اُميد
- اُن/ اُن: [مث] اُون، ريشم، رڍن جا وار
- اَنار/ آنار: [صفت] تي، 3
- اِنال/رانان: (حال) اِنهن، اُنهن

• اُناں/اُنان: هُنن کان، هُن کان، اشارو ڏور وارو

• اُناۓ/اُنائِمي: [صفت] اُٺانوي، 89

• اُنانہ/ اُنانا: "او" جي جمع مفعولي حالت (او لفظ جي معنيٰ آهي، هڪ تهه، دباءُ، زمين هيٺ ٻوٽي جي اُها شاخ جنهن سان پاڙ نهندي آهي ۽ تازو ٻوٽو ڦٽندو آهي)

• اُناوَت/اُناوت: [مث] اُٺائي، سِلائي جو معاوضو

• اُناوَی/اُناوي: [مث] سِلائي جو معاوضو

• اُنانڄ/اُنانٺ: [صفت] اُٺهٺ، 59

• اُنائی/اُنائي: [مث] ڏُکر، ڀوکي لاءِ مينهن يا نهري پاڻي جو نہ هجڻ

• اَنب/اَنب: [مذ] انب جو وڻ ۽ ان جو ميوو اکين جي هڪ بيماري

• اَنب چوڑ/اَنب چُوڙ: [مث] ڪچي انب جي شڪل ڪل جو چورو، انب چور

• اَنبارت/اَنبارت: [مث] اڏاوت، تعمير، ڏانچو ملبو

• اَنبلتاس/اَنبلتاس: [مث] وڻ جو هڪ قسم

• اَنبلی/ اَنبلي: انبڙي، ڪچو انب

• اُنتالی/اُنتالي: [صفت] اُنيتاليهه، 39

• اُنتری/اُنتري: [صفت] اُنٽيهه، 29

• اَننت/اننت: [صفت] بي حد، بي انتها، گهڻو جام، دائمي، مستقل، بي انت

• اَننتر/اَننتر: [صفت] بي حد، بي انتها، گهڻو دائمي، جنهن جي انتها نہ هجي، بي انت

• اَنج/اَنج: [صفت] الڳ، ڌار، نمايان، جدا، جدارو، عليحده، نيارو، الڳ

• اِنج/اِنج: [صفت] اِن طرح، اهڙي ريت

• اُنج/اُنج: اُن طرح، ان وانگر

• اَنج تھیوڑ/اَنج ٿيوڻ: [اصطلاح] الڳ ٿيڻ، ڌار ٿيڻ، جدا ٿيڻ، نمايان ٿيڻ، عليحده ٿيڻ، جدارو ٿيڻ، نيارو ٿيڻ

• اَنج کرڑ/اَنج ڪرڻ: [اصطلاح] الڳ ڪرڻ، ڌار ڪرڻ، جدا ڪرڻ، نمايان ڪرڻ، عليحده ڪرڻ، منتشر ڪرڻ

• اَنج وَنج/اَنج وَنج: عضوا

• اَنجام/اَنجام: [مذ] امن، خاتمو، نتيجو، تڪميل، آخر، انتها، واعدو

• انجام کرڑ/انجام ڪرڻ: [اصطلاح] امن ڪرڻ، خاتمو ڪرڻ، تڪميل ڪرڻ، واعدو ڪرڻ

• اَنجبار/اَنجبار: هڪ ٻوٽو جنهن کي اُس ۾ ڪجهه بہ نظر نہ اچڻ واري بيماري ۾ مفيد سمجهيو ويندو آهي

• اَنجوانج/اَنجوانج: هر هِڪ ڌار ڌار

• اِنجیں/اِنجين: [صفت] اِن طرح، ايئن

• اُنجیں/اُنجين: اُن طرح، هوئن

- **اَندام / آندام**: [مذ] جسم جو عضوو، جوڙ سنڌ، حصو
- **اَندر/ آندر**: [جاري حالت] اندر، اندر ڏانهن، منجهه
- **اِندر/ اِندر**: [مث] اُها ٻڪري جيڪا ڦر ڄڻڻ کان اڳ کير ڏئي
  - ٭ اُها عورت جيڪا ٻار ڄڻي نہ سگهي
- **اِندر جَوَ/ اِندر جَو**: [مذ] جَوَ جو اُهو ڪارو قسم جنهن جو داڻو سنهو هوندو آهي، ناقص سمجهي ويندڙ شئي
- **اَندروَار/ آندر وار**: [صفت] اندر ڏانهن، اندر طرف
- **اَندرائِين / آندرائين**: [مث] ڪدو پينو (جنهن مان مٺائي ۽ مربو وغيره ٺهندو آهي)
- **اَندرش/ آندرش**: [مذ] لڪيرن وارو ڪپڙو
- **اَندرَکھا/ آندرکا**: هڪ مرداڻي صدري
- **اَندرلا / آندرلا**: [صفت] اندروني، داخلي، اندر طرف
- **اِندری /اندري**: اها ٻڪري جيڪا ڦر ڏيڻ کان اڳ کير ڏئي
  - ٭ اُها عورت جيڪا ٻار پيدا نہ ڪري سگهي
- **اَندھا گھوہ/آنڌا کُوهہ**: [مذ] ويران کُوهہ، اُجڙيل کُوهہ، ڦٽل کُوهہ
- **اَندھارا/آنڌارا**: [مذ] اونڌهہ، تاريڪي، مايوسي، مٿيءَ جو طوفان
  - ٭ بدنظمي، ظلم
  - ٭ تاريڪي (روحاني لحاظ کان)
  - ٭ گهوڙي جي اکين جي انڌائپ
- **اَندھارا/ آنڌارا**: [مذ] تاريڪي، ڏُنڌلائپ
  - ٭ ظلم، انياءُ
- **اَندھاری /آنڌاري**: [مث] مٽيءَ جو طوفان، تاريڪي، اونڌهہ، مايوسي، ڏُنڌ لائپ
- **اَندھورا/ آنڌورا**: [مذ] هلڪائپ، ڌنڌلائپ، ڊيمائپ
- **اندھیج / اندهيج**: انڌپڻو اونڌهہ، تاريڪي
- **اَنڈا/ آنڊا**: [مذ] اُٺ تي هڪ پاسي وزن
- **اَندھیر/ آنڌير**: [مذ] ظلم، ناانصافي، زيادتي، انياءُ، ڪلور، ايذاءُ
- **اَندھیر گھتݨ/ آنڌير گهتڻ**: [اصطلاح] ظلم ڪرڻ، ناانصافي ڪرڻ، انياءُ ڪرڻ، زيادتي ڪرڻ
- **اَنڈا مارݨ / آنڊا مارڻ**: [فعل متعدي] ٽلهَہ ۾ انگڙي هڻڻ
- **اَنڈرا/ آنڊڙا**: [مذ] بيضو آنو
- **اِنکاری /انڪاري**: [مذ] انڪار ڪندڙ ناڪار ڪندڙ مُنڪر
- **اَنکرکھا/ انکرکا**: [مث] ڪاٺو هڪ اَڪ وارو
- **اَنکری/ انکري**: [مث] بنجر زمين، پڙپانگ زمين، ويران زمين، اُجڙيل زمين، ڦٽل زمين
- **اَنگ / انگ**: [مذ] جسم، انگ، عضوو حصو
  - ٭ وڻ جو ٽڪرو يا شاخ
  - ٭ نشان

- **انگ / آنگ:** ٹُڪو لڳايو
- **انگ ڈھنگ / انگ ڍنگ:** [مذ] شڪل صورت
- **انگ سنگ / آنگ سنگ:** رشتيداري، مائٽي، تعلق، لڳ لاڳاپو
- **انگ شنگ / انگ شنگ:** [مث] نشان، پتو ڏس، پار پتو
- **انگ لاوݨ / انگ لاوڻ:** [فعل متعدي] نشانو لڳائڻ
- **انگا / آنگا:** [فعل۔ امر] ٹُڪو لڳايو
- **انگارا / آنگارا:** ٻرندڙ ڪوئلو باھہ، شعلو
  ٭ غصو ڪاوڙ ڏمر
- **انگاسی / آنگاسي:** [مث] کوھن جي پاٹيءَ کي زمين کان مٿي ڪرڻ جو انتظام، ناريا ھرلي جو نظام
  ٭ ڪنڌي وانگر ڪانيءَ جو ٽڪرو
- **انگروٹھ / انگروٹ:** اخروٽ شڪل ميوو جو ھڪ قسم
- **انگلی / آنگلي:** [مث] آڱر
- **انگنی / آنگني:** [مث] اُھي داڻا جيڪي اناج ڪٽڻ بعد زمين ۾ رھجي وڃن
- **انگوٹھا / آنگوٹو:** آڱوٺو وڏي آڱر
- **انگوری / آنگوري:** [مث] گونچ، نئين نڪتل شاخ، ڪلي، پتو
  ٭ انگور جو شراب
- **انگوری چاوݨ / انگوري چاوڻ:** [اصطلاح] داڻي دار ٿيڻ، ڦٽڻ، اُسرڻ، اُپرڻ، پيدا ٿيڻ
- **انگوری کڈھݨ / آنگوري ڪڍڻ:** [اصطلاح] ڦٽڻ، پيدا ٿيڻ، اوسر ٿيڻ، اُپري مٿي اچڻ
- **انگہ / آنگہ:** [مذ] ٹُڪي لڳائڻ وارو (Vaccinator)، شئي ھٹڻ وارو
- **انگیہ / آنگيا:** [مذ] عورتاڻو لباس، چولي، انگي
- **انجہ / اننجا:** [صفت] اُٹونجاھہ 49
- **انواری / اِنواري:** [صفت] اِن پيرو، اِن دفعي، اِن وار
- **انواوݨ / آنواوڻ:** لفظ "آنڻ" (معني: ڪٹي اچڻ) جو فعل متعدي آھي
  (انویندا، انوایا، انویسں)
- **انوٹ / انوٹ:** [مذ] پير جي آڱوٺي جي مُنڊيھ جنھن جي مٿئين حصي تي چانديءَ جي پليٽ ھوندي آھي
- **انوٹی / انوٹي:** [مث] پير جي آڱوٺي جي مُنڊي
- **انوٹھا / آنوٹا:** [مذ] آڱوٺو وڏي آڱر
- **انوکھڑا / انوکڙا:** [صفت] واحد، شاندار
- **اِنوں / اِنون:** [ح ج] ھيڏانھن کان، ھِن پاسي کان، ھِن طرف کان
- **اُنوں / اُنون:** [ح ج] اُن طرف کان، اُن پاسي کان
- **اِنوں اُنوں / اِنون اُنون:** [ح ج] چئني پاسن کان
- **انونجا / اُنونجھا:** [صفت] اُٹونجاھہ 49

- اَنُوني / اُنوني: گدڙ يا ڪُتي جي ڊگهي اُوناڙ دانهن، رڙ ڪوڪ
- اُنوي / اُنوي: [صفت] اُٺويهہ، 19
- اِنوين / اِنوين: [صفت] ايڪن
- اَنها / آنها: هر ڪي ڏِڻن سان ٻڌڻ وارو رَسو
- اَنهائُون / اُنهائُون: لفظ "او" جي مفعولي حالت
- اُنهانا / اُنهانا: لفظ "او" جي مفعولي حالت
- اَنها / آنها: [صفت] انڌو ڪجھ بہ ڏسي نہ سگھندڙ
- اَنهارا / آنهارا: [صفت] انڌو ڪجھ بہ ڏسي نہ سگھندڙ
- اَنهاري / آنهاري: [صفت] مٽي جو طوفان، اُونڌهہ، انڌاري
- اَنهيرا / آنهيرا: [صفت] انڌو
- اَنهيري / آنهيري: [مث] اونڌهہ تاريڪي مٽيءَ جو طوفان
- اَنهيريان نماشان / آنهيريان نماشان: ڏنڌلائپ، اڻ لڪائپ، سج لهڻ کان ٿورو اڳ
- اَڻ / آڻ: ناڪار (انڪاري)

 * [انگ: un, im, in]
- اَڻ بڻ / آڻ بڻ: [مث] بگاڙ تڪرار، اڻبڻت
- اَڻ تارا / آڻ تارا: [صفت] جيڪو تارُو نہ هجي، جيڪو پاڻيءَ ۾ تري نہ سگهي، اڻ تارُو
- اَڻ چنگان / آڻ چنگان: بيمار ڪمزور غير صحتمند ناچاڪ
- اَڻ حق / آڻ حق: ناانصافي، انياءُ، غلط ورتاءُ

 * [مذ] غلط غير منصفاڻو
- اَڻ رادها / آڻ راڌا: [صفت] اڻ پڪل، اڻ پوکيل
- اَڻ سکندڙ / آڻ سکندڙ: [صفت] سکڻ کان محروم، جڙو بيڪار غير آزمايل

 * [مذ] اناڙي
- اُنهالا / اُنالا: [مذ] اونهارو، گرميءَ جي موسم
- اَڻ سوها / آڻ سونها: [صفت] اڻ واقف، غير واسطيدار، اڻ سونهون
- اَڻ کٹ / آڻ کٹ: [صفت] بي شمار، ججهو گهڻو اکيچار
- اَڻ گِٹَر / آڻ گِٹر: [صفت] اڳٽت، اکيچار ججهو گهڻو وافر مقدار اڻ کٽ، ڳڻپ کان ٻاهر
- اَڻ مُلا / آڻ مُلا: [صفت] املهہ، بي بها، قيمتي
- اَڻ وَاهندا / آڻ واهندا: [مذ] وياج وغيره جي متبادل طور نصال مان ڏنو ويندڙ حصو اُهو حصو تڏهن ڏنو ويندو آهي، جڏهن وصول ڪندڙ کي خرچ يا زمين تي ڪيل محنت ۾ ڪو بہ حصو ناهي ڏنو ويو هجي
- اَڻ هوند / آڻ هوند: [صفت] ڪجھ بہ نہ، عدم ڪوٺ، سُڃائي، بک، غريبي

 * [مث] عدم وجود
- اَٹاوَت / اَٹاوت: [مث] سبڻ جو معاوضو

- اَٿاوي / آٿاوي: [مث] سبڻ جو معاوضو
- اَٿائي / آٿائي: ڏُڪرُ، خشڪ سالي، پينگ، ڪوتِ
- اُنڻ / اُنڻ: [فعل متعدي] سبڻ، ناهڻ، تيار ڪرڻ
- اوَ / او: [ضمير] اُهو هيءُ
  * [نِدا] او (مرد عورتن لاءِ ڳالهائيندا آهن)
- اوَ / او: [مث] هڪ تهه نباءُ زمين هيٺ بوٽي جي اها شاخ، جنهن مان پاڙ نهندي آهي ۽ تازو بوٽو نڪرندو آهي
- اوچِهان / اوچِهان: [صفت] اُن قسم جو اُن طرح، هُن طرح
- اَوارا / آوارا: [مذ] رولاڪ. رولو لوفر
  * [صفت] اڪيلو تنها، ضايع، بيڪار
- اَوارا گرد / آوارا گرد: [مذ] رولو بدمعاش، لوفر، بيڪار
  * [صفت] رستي تان ٿيڪيل، بيڪار ضايع
  * [صفت] بيڪار گهمندڙ رولاڪي ڪندڙ
- آواز / آواز: آواز
- آواز آوڻ / آواز آوڻ: [اصطلاح] ٻُڌڻ جوڳو ٿيڻ، آواز اچڻ، ٻُڌڻ ۾ اچڻ، ٻُڌيو وڃڻ
- آواز بهڻ / آواز بهڻ: [اصطلاح] ڳلو ويهڻ، آواز وڃائڻ
- آوازار / آوازار: [صفت] غير مطمئن. ناخوش، ناراض، ڪاوڙيل
- آوازار ڪرڻ / آوازار ڪرڻ: [اصطلاح] بيزار ڪرڻ، زچ ڪرڻ، پريشان ڪرڻ، تنگ ڪرڻ
- آواسار / آواسار: [صفت] مالڪ ڪانسواءِ
  * [صفت] بي خيالي سان، بي ڌياني سان
- آواندها / آوانڌا: [مذ] پاڻيءَ جي رستي جو سُنهن
- آوانداها بِدهڻ / آوانڌا ٻڌڻ: [اصطلاح] پاڻيءَ جي رستي کي بند ڪرڻ
- آواندها لاوڻ / آوانڌا لاهڻ: [اصطلاح] پاڻيءَ جو رستو کولڻ، آرانڌو موڪ
- آواندها وَليندا / آوانڌا وَليندا: رشوت خور، راشي، حرام کائيندڙ بدعنوان
- آوڻ / آوڻ: هڪ قبيلو جيڪو ڪڇيءَ جي پٽن سان تڏا، ويڄا ۽ ٻيون شيون ناهيندو آهي
- اوبهيڪ / اوبيڪ: [مذ] اُلٽي ڪرڻ، دل ڪچي ٿيڻ
- اوبهيڪڻ / اوبيڪڻ: اُلٽي ڪرڻ، ڪاڏو اوڳاڇڻ
- اوپا / اوپا: [ضمر] اُهو جنهن ڏانهن اشارو ڪيو وڃي
- اوپتا / اوپتا: [مذ] اُلٽي. ڪاڏو اوڳاڇڻ
- اوپتے آوڻ / اوپتي آوڻ: [اصطلاح] دل ڪچي ٿيڻ، الٽي اچڻ، اوبارو
- اوپرا / اوپرا: اوپرو ڌاريو اجنبي، غير ملڪي، اڻ واقف
- اوتاوَلاں نال / اوتاوَلا نال: [صفت] جلدي سان
- اوتاوَلا / اوتاوَلا: [صفت] جلد باز تکڙو اُبهرو، تکڙ باز، جلد ڪاوڙ ۾ اچڻ، عجلت پسند

- **اُوتّوں / اُوتون:** [مذ] اُلٽي اچڻ
- **اوتھارا / اوٿارا:** [مذ] ڊيڄاريندڙ خواب واري بلا، ننڊ ۾ هلڻ
- **اوتھرو / اوٿرو:** [مذ] اُلٽي جو دورو پوڻ
- **اوٹ / اوٽ:** [مذ] حمايت، پناهه
- **اُوٹھ / اُوٺ:** [مذ] اُٺ
- **اُوٹھا / اُوٺا:** [صفت] اُٺ جو، اُٺ سان لاڳاپيل
- **اُوٹھال مال / اُوٺا مال:** اُٺ، اوٺو مال
- **اوٹھی / اوٺي:** [مذ] اوٺي، اوٺارُ جَٺُ، ساربان
- **اوجھاں / اوجهان:** [صفت] اُن قسم جو اُن طرح جو
- **اوجھڑ / اوجهر:** [صفت] ويرانو خالي جاءِ، اهو هنڌ جتان رستو اُڪرڻ ڏکيو هجي
- **اوجھڑی / اوجهري:** [مث] جانور جو معدو جانورن جي جسم جو اُهو حصو جنهن ۾ خوراڪ هضم ٿيندي آهي
- **اوچا / اوچا:** [صفت] مٿي، اوچو بلند، وڏو ڏگهو
- **اوچھر / اوچر:** [مذ] وڌيڪ خوراڪ ڏيڻ سان پيدا ٿيندڙ بيماري (خاص طور ڍور ڍڳن ۾)
- **اُودکافر / اُودڪافر:** [مذ] جِنُ، خيالي وجود
- **اُودرا / آودرا:** [مذ] خوفُ، ڊپُ، حيراني، خطرو دهشت، گهبراهٽ، پريشاني
- **اُودراوݨ / آودراوڻ:** لفظ "اودرڻ" جو فعل بالواسطہ آهي
- **آودرݨ / آودرڻ:** خوف ۾ مبتلا ٿيڻ، گهبرائجي وڃڻ، پريشان ٿي وڃڻ، بگڙجي وڃڻ، خبردار ٿيڻ، حيران ٿيڻ، ششدر ٿيڻ
- **اُودریا / آودريا:** [صفت] گهبرايل، بگڙيل، حيران ٿيل، اچرج ۾ ورتل، پريشان ٿيل، خوف ۾ وڪوڙيل
- **اُودی / اُودي:** [مث] زمين ۾ ڪيل اُهو سوراخ جنهن مان شڪار تي نشانو ڪيو ويندو آهي

  * هڪُ ڪڏو
- **اُودھار / اُوڌار:** [مذ] قرض، اُوڌر
- **اوڈُھر / اوڍر:** پردو پناهه

  * [صفت] نظر کان ٻاهر، چيلهه جي پويان
- **اوڈھر / اوڍر:** [صفت] نظر کان ڏور ڪنهن جي پويان، پوئتان پيل
- **اوڈھنا / اوڍنا:** ڪلهن جي چوطرف پاتل ڪپڙو پاڻ کي ڪپڙو ويڙهي لڪائڻ، ڍڪڻ
- **اوڈ / اوڏ:** اوڏ، هڪ قبيلو جيڪو گپ سان ديواريون ٺاهي

  * ڪاٺ جو اُلو احمق، بيوقوف
- **اوڈا / اوڏا:** [صفت] ايڏو ايترو
- **اوڈاہوں / اوڏاهون:** [صفت] هُوڏانهن کان، هُن طرف کان
- **اوڈاہیں / اوڏاهين:** [صفت] اُتي اُن طرف، انهيءَ پاسي
- **اوڈُوں / اوڏون:** [صفت] هُوڏانهن کان، هُن طرف کان

- **اوڏُـــ / اوڏي:** [صفت] هُن طرف ڏي، هُن پاسي ڏي
- **اُورا / اورا:** [مذ] چوڏيل
- **اَوراڻ / اورانا:** [صفت] هُوڏانهن، هُن طرف
- **اُوري / اُوري:** [مث] هڪ چرخو جيڪو ڪوهه ئاهڻ ۾ صاف ڪرڻ ۾ ڪم ايندو آهي، ماٺهوءَ کي هيٺ ڪٽي ويڃڻ ۾ مٽيءَ کي مٽي ڪٽي اچڻ واري ڪم لاءِ استعمال ٿيندڙ چرخو
- **اَوريـــ / اوريري:** [صفت] گهٽو ويجهو لڳو لڳ، بنهه قريب، اورتي
- **اَوردهان / اورڌان:** [صفت] اِن طرف، اِن پاسي
- **اَورـتے / اورهتي:** [صفت] اُن طرف، اُن پاسي
- **اَورهو / اورهو:** [صفت] گهٽو ويجهو
- **اَورهوان / اورهوان:** [صفت] ان طرف سان لاڳاپيل
- **اَورهون / اورهون:** [صفت] گهٽو ويجهو لڳو لڳ
- **اوڙ / اوڙ:** [مث] زمين جي اها لڪير جيڪا هَرُ ئاهيندو آهي
- **اُوڙ ڀهنڻ / اوڙڀنڻ:** هَرَ جي لڪير ڊاهڻ يا ٽوڙڻ
- **اوڙگهدي آ / اوڙ گدي آ:** هَرَ جي لڪير ونيو آ
- **اوڙا / اوڙا:** [مذ] اوٺو (ڪپڙي مان ئهيل بوتو جيڪو پوک مان پکين کي پچائڻ لاءِ ڪتب آڻبو آهي)
- **اوڙڪ / اوڙڪ:** [صفت] آخرڪار، نيٺ، حتمي طور
  - ※ [مذ] اختتام، پڇاڙي، حد
- **اوڙِڪ / اوڙڪ:** [صفت] آخرڪار نيٺ، حتمي طور
  - ※ [مذ] اختتام، پڇاڙي، حد
- **اوڪا / اوڪا:** [صفت] واحد، تنها، اڪيلو گهٽي خرچ ڪانسواءِ
- **اَوکھ / اوک:** [مذ] مشڪل، ڏکيو مصيبت، خاسي، تڪليف
- **اَوکھا / آوکا:** ڏکيو مشڪل، تاريڪ، اونڌاهو پريشان
  - ※ [صفت] ڏُکيائي سان، مشڪل سان، اوکائي سان
- **اُوکھاڻ / اُوکانا:** [صفت] اُڪانا جو وڻ
- **اَوکھر / اوکر:** [مذ] بچيل چارو، واپسي، موٽ
- **اوڳ / اوڳ:** [مث] اوڳ (هر کي اوپارو لهوارو رکڻ واري چِيڙ)
- **اَوگاہر / اوگاهر:** گڏ ڪريو (پئسو)
  - ※ [مصدر: اُڳاڙڻ]
- **اَوگراه / اوگراهه:** [فعل متعدي] گڏ ڪريو (پيسو)
- **اَوگراہی / اوگراهي:** [مث] پيسن جي وصولي
- **اَوگھر / اوگهر:** محصول، ڍل، لگان (جمع)
- **اَوگھرا / آوگهرا:** [مذ] ندي يا ڪوهه جي پرسان ڪاٺ جو تختو جنهن تي مزدور ويهي هيناهين واري مٽيءَ کي مٽي اُڇلائيندو آهي
- **اَوگھڑ / اوگهڙ:** جمع ٿيو، گڏ ٿيو
- **اوڳِ / اوڳ:** [مث] اوڳ (هَرَ کي اوپارو ۽ لهوارو رکڻ واري چِيڙ)

- اوڳڙا/ اوڳڙا: [صفت] تڙي جهليندڙ ذائقو ڪسارو
- اَوڳڻ/ آوڳڻ: [مذ] داغدار، ناقص، خرابي، خامي، بيڪار، نُقص
- اوڳي/ اوڳي: ڪپهه جو ننڍڙو گولو جيڪو ڪتائي لاءِ تيار ڪيو ويندو آهي
- اوَل/ اول: [مث] رواج، عادت
- اوَلا/ اولا: [مذ] پردو اُوٽ، ڍَڪُ
  * [صفت] لڪيل، ڍڪيل
  * [صفت] پويان
- اُوَلا/ آولا: [صفت] اُبتڙ، خراب، مشڪل، ڏکيو اوکو
- اوَلاڏيوڻ/ اولا ڏيوڻ: [فعل متعدي] پردو ڪرڻ، محفوظ ڪرڻ، حفاظت سان رکڻ
- اوَلا گهِنڻ/ اولاگهِنڻ: [اصطلاح] حفاظت طلب ڪرڻ، پناهه وٺڻ
- اوَلڙاں/اولڙان: [مذ] دَست، هيڏو خيال آهي تہ روشني جي عڪسن تي ٿيندو آهي
- اوَلَگ/ اولگ: [مث] لوهار، موچي وغيره جي خدمت جي بدلي ۾ فصل جو حصو لاڳ
- اوَلها/ اولها: [صفت] پويان
- اُوَن/ اُون: [ضمر] لفظ "او" سان معاون حالت
- اُوَن ہوں/ اون هون: [فجا] انڪار يا نفيءَ جو اظهار
- اَوَنلاسار/ آونلاسار: گندرف
- اوَنوں/ اونون: [مذ] هڪبئي مٿان رکڻ، اوتڙ اوتڙ ويل
- اُوَنوِں/ اُنوين: اُن طرح، هوندن بہ ائين ٿي
- اوَہ/ اوہ: اُهو
- اوَها/ اوها: [مث] اُهو ٿي
- اوَهر/ اوهر: [مذ] اُهو هنڌ جتي چوري وارا جانور رکيا ويندا آهن
- اَوَهرا/ آوهرا: [صفت] ناهموار سخت، اڻ سڌو
- اوَهلا/ اوهلا: [مذ] اوٽ، ڍڪ، پناهه
- اوَهلوں/ اوهلون: [مذ] اُهو تلاهہ يا کَڏ جنهن ۾ نار جو پاڻي سڀ کان پهرين ڪرندو آهي
- اوَہو/ اوهو: [مذ] اُهو ٿي
- اوَہو/ اوهو: [فجا] افسوس، ڏک، ارمان، صدمو سور
- اوَہی/ اوهي: [مث] اُهو ٿي
- اوَئے/ اوئي: [فجا] اوءِ (مردن لاءِ ڳالهايو ويندو آهي)
- اوَيا/ اويا: [مذ] ڦٽيون چونڊڻ جي پاري، انين انين ڏينهن چونڊ ڪئي ويندي آهي ۽ هر پاريءَ کي "اويا" چيو ويندو آهي
- اوَيڑا/ اويڙا: [صفت] اُبتڙ، ابتو اونڌو ضد
- اَوَيسلا/ آويسلا: بي فڪر، بي پرواهہ، بي ڌيانو غير محتاط غير متعلق، نسچنت

- **اوَيل / اويل:** [مث] دير، سُستي، تاخير
  * [صفت] بنا جواز واري دير
- **اَہالی / آهالي:** [مذ] اهو ڍڳو جيڪو جانورن جا ڇيڙا ڪٺندو آهي
- **اهراف / اهتراف:** [مث] دڪاندارن تي هڪ ٽيڪس
- **اَہر / آهر:** [مث] مهم، ڪوشش، محنت طلب ڪم
- **اَہری / آهري:** [صفت] چُستي، ڦُڙتي، هوشياري، چالاڪي، محنتي، پرجوش، پر عزم
- **اَہگس / آهگس:** [مث] اهليت، قابليت، طاقت، سگهه
- **اِہو / اِهو:** [صفت] اِهو
- **اُہو / اُهو:** [صفت] اُهو
- **اَہو جی آئے / آهوجي آئي:** ڀليڪار ڪرڻ، آدرڀاءُ ڪرڻ استقبال ڪرڻ، مرحبا ڪرڻ
- **اَہڑتی / آهڙتي:** دُڪان، ڪُوٺي، واپارين جو مال ڪميشن عيوض وڪرو ڪندڙ ايجنٽ، پرچون وارو
- **اُئلا / اُئلا:** [صفت] قريب، ويجهو، لڳولڳ، نزديڪ
- **اَئیں / آئين:** [صفت] ها
- **اِیں کیتے / اِين ڪيتي:** اُن ڪري، انهي سبب
- **اِئنویں / اِينوين:** [صفت] بنا جواز اهڙو ان طرح سان، ائين ئي
- **اِیہا / اِيها:** [ضمر] هيءُ، اِهو
- **اِیہو / اِيهو:** [ضمر] هيءُ، اِهو
- **اِیہو جہاں / اِيهوجهان:** [ضفت] اِن قسم جو، اِن جهڙو
- **اے / اي:** [ضمر] اهو
- **اے جتنی / اي جتني:** ان جيترو، ايترو
- **اَیاٹاں / اياٺان:** ٻارڙو ابهم، ٻي سمجهه، اياڻو
  * اِستعا: ٻي خبر، لاعلم، نادان، احمق، بيوقوف
- **اَیتوار / آيتوار:** آچر
- **ایجہاں / ايجهان:** هن جهڙو هن وانگر، هن طرح سان، اهڙو
- **ایڈا / ايڏا:** [صفت] ايڏو ايترو وڏو، ايترو خراب
- **ایڈوں / ايڏون:** [ح ج] هن طرف کان، هن پاسي کان هيڏانهن کان، هتان
- **ایڈے / ايڏي:** [صفت] هُوڏانهن، هُنَ طرف، هُن پاسي
- **اَیر / آير:** [مذ] نشان، علامت
- **اَیرام / آيرام:** [مذ] بُنياد، پاڙ، جَڙَ
- **ایرا پترڑ / ايرا پٽرڻ:** بُنياد رکڻ، پاڙ پُختي ڪرڻ
- **اَیرہ / آيره:** [مذ] بُنياد، پاڙ جَڙَ
- **اَیرہ وَغیرہ / آيره وغيره:** ڌاريو اجنبي، معمولي حيثيت وارو، اوپرو
- **ایسگول / ايسبگول:** [مذ] اسبغول، اسپنگر

- اَيسى تِيسى / آيسي تيسي: گاريون ڏيڻ يا بي عزتي ڪرڻ لاءِ استعمال ٿيندڙ اصطلاح. گهٽ وڌ ڳالهائڻ
- ايشيا/ ايشيا: [مذ] ايشيا کنڊُ
- ايکن / ايکن: عدد، رقم، انگ
- اَيلسى / آيلسي: [مذ] هِڪ تيلي، ٻجُ. السي
- اين اين کرڻ/ اين اين ڪرڻ: [اصطلاح] ڳالهائڻ ۾ هٻڪائڻ رُڪي رُڪي ڳالهائڻ، ٻاتو ڳالهائڻ، صاف نہ ڳالهائڻ، هٻڪي ڳالهائڻ
- اينٹھ/ اينٺ: [مث] وزن، ماپ يا تُور ۾ اندازو
- اینٹھ کڈھڻ/ اينٺ ڪڍڻ: [فعل متعدي] اندازو لڳائڻ، ڪاٿو لڳائڻ، تخمينو لڳائڻ، تڪ تور ڪرڻ
- اينک / اينڪ: [مث] چشمو عينڪ
- ايہ / ايا: اِهو
- ايھرن / ايهرن: آئرن
- اَيڑ/ اييڙ: [مذ] جُهنڊُ، انبوهہ، مال متاع

□

ٻ / ٻ

• ٻ / ٻـ / ٻ/ٻ: عربي، فارسي، اردو اولهه پنجابي ۾ سنڌي صورتخطيءَ جو ٻيو اکر

• ٻابا/ ٻابا: [مذ] بابو پيءُ، ابو

* دوست

• ٻابو/ ٻابو: [مذ] بابو پيءُ

* دوست

• ٻابل/ ٻابل: [مذ] پيءُ، بابو

• ٻاتا/ ٻاتا: پنن کان سواءِ هڪ ٻوٽو

• ٻاتلا/ ٻاتلا: [مذ] هيڪائي ڳالهائڻ وارو ٻاتو

• ٻاٹا/ ٻاٹا: "ڪرينا" جو گل

• ٻاج يافت/ٻاج يافت: [مذ] وياج (گروي رکڻ واري طرفان گروي رکندڙ کي ڏنو ويندڙ ڪرايو ته جيئن مالڪ جو حق قائم رهي)

• ٻاجھ/ ٻاجھ: رحم، ڪرم، ٻاجھ، رحمت، مهرباني

• ٻادمخول/ٻادمخول: [مذ] ماليخوليا، ذهني مريض، مريضاڻو لاڙو رکندڙ قبضي هيٺ آيل

• ٻادوان/ ٻادوان: [مذ] وينسي پکي

• ٻادُر/ ٻادُر: [مذ] حساب

• ٻادھا/ٻاڌا: [مذ] بند

• ٻار/ٻار: [مذ] وزن، بار

* غير آباد زمين، بيڪار زمين

* اناج جو ڍير

* سمجهه، ذهانت، ڏاهپ

• ٻار پاوَڻ/ ٻار پاوڻ: [اصطلاح] احترام حاصل ڪرڻ، عزت ڪرڻ، ذميواري اچڻ

• ٻارپکڑݨ/ٻارپڪڙڻ: [اصطلاح] بامعني اهميت حاصل ڪرڻ

• ٻار تھیوَݨ/ ٻار ٿيوڻ: اوکو ٿيڻ، مشڪل ٿيڻ، ڏکيو ٿيڻ، اهنجو ٿيڻ

• ٻار چاوَݨ/ ٻار چاوڻ: [فعل متعدي] وزن کڻڻ، ٻار کڻڻ

* زمين مان اناج کڻڻ

ٻار ڈیوݨ/ٻار ڏيوڻ: [فعل متعدي] وزن وجهڻ، ذميواري ڏيڻ

• ٻارا/ ٻارا: [صفت] وزندار ڳرو مشڪل، ڀاري

• ٻارا چاوَݨ/ٻارا چاوڻ: [اصطلاح] ذميواري کڻڻ، ذميوار ٿيڻ، ٻار کڻڻ

• ٻارا کھاج/ ٻارا کاج: اعليٰ خوراڪ، عمدي خوراڪ، ڀلي خوراڪ

• ٻاراں/ٻاران: [صفت] ٻارهن (12)

• ٻاز/ ٻاز: [مذ] باز

• ٻاری/ ٻاري: [صفتّ] وزندار ڳرو ڀاري

• ٻازجرا/ ٻازجرا: ننڍو ٻان جيڪو تتر کي پڪڙيندو آهي

• ٻازکتا/ ٻازڪتا: وڏو ٻان جيڪو سيهڙ کي پڪڙيندو آهي

• ٻازُوَ/ ٻازو: [مذ] ٻانهن، پاسو

* مائٽ، لاڳاپيا

- **بازی / بازي:** [مث] راند جو داءُ، بازي
- **بازی کھاوݨ / بازي کاوڻ:** هارجي وڃڻ
  * ڪنهن جي سر مٿان بيهڻ
- **باطن / باطن:** [صفت] لڪل، اندر ڳجهو
- **باطن صفا / باطن صفا:** پاڪ صاف، آڇو اُجرو متقي
- **باطن صفائی / باطن صفائي:** تقوي
- **باغ / باغ:** [مذ] عورتن جي پائڻ جو هڪ ٿلهو ڪپڙو جنهن تي ريشم جي ڪڙهائي ڪئي ويندي آهي
  * وڻ جي صورت ۾ آتشبازي
- **باغ واں / باغ وان:** [مذ] مالهي، باغبان، باغ سنڀاليندڙ
- **باقی / باقي:** [مث] ٽيڪس، محصول، لڳان
  * بقايا
- **باقی کڈھ چھڈی / باقي ڪڍ ڇڏي:** حساب ڪري رکڻ
- **باگھا / باگها:** [مذ] هڪ ناچ، رقص، جُهمر
- **بالا / بالا:** [مذ] مِٺو ڪمند، ليمن گراس
- **بالغ / بالغ:** [مذ] جوان ماڻهو بالغ
  * [صفت] پوڙهو
- **بالمقتا / بالمقتا:** [صفت] ڍير ۾ ڏنل، ٿوڪ ۾ ڏيڻ، ريزگاري ۾ ڏنل
- **بال / بان:** [مذ] ڪُتي جو هڪ قسم
- **بان سلوچن / بان سلوچن:** [مذ] هِڪَ دوا
- **بانبڑے / بانبڙي:** [صفت] ريڙهيون پائي هلڻ، بانبڙا ڏيڻ
- **بانبڑے ڈیوݨ / بانبڙي ڏيوڻ:** ريڙهيون پائڻ، بانبڙا ڏيڻ
- **باندا / باندا:** [مذ] غلام، ٻانهو باندي
- **بانگ ویلا / بانگ ويلا:** [مث] ڪُڪڙ جي آواز جو وقت، جيڪو لڳ ڀڳ صبح جو چار وڳا جو وقت هجي ٿو
- **بانگا / بانگا:** [مذ] آذان ڏيندڙ
  * ڏاڳي جي ڪناري جو ڊگهو چيڙو
- **بانولا / بانولا:** [مذ] چريو، پاڳل، بيوقوف، مست، سودائي
- **بانولی / بانولي:** [مذ] پاڳل عورت، چري عورت، سودائي عورت
  * هڪ وڏو ڪوهه
- **بانوے / بانوي:** [صفت] بانوي 92
- **بانہاں / بانهان:** غلام مرد، ٻانهو
- **باوا / باوا:** [مث] هيضيو ڪارو ڪامڻ هڪ خطرناڪ بيماري
- **باوا گوری / باوا گوري:** [مذ] ڳاڙهي رنگ جو قيمتي پٿر، عقيق
- **باہری / باهري:** هَرَ هلائڻ ۾ ٻاهرين پاسي وارو ڍڳو ڪابي پاسي وارو ڍڳو

- **بابلا/ باهلا:** [صفت] گهڻو ڳچ، اڪيچار
- **باہو/ باهو:** [مذ] گهوڙي جو ڪنڌ
- **بائیں/باهين:** [مث] ڏاڪو ڏاڪڻ جو شروع وارو ٽڪرو يا ڪَٽ جو پاسو
- **ببا/ ٻُبا:** [مذ] ٿڻ، پستان، ٻُبو سينو ڇاتي
- **ببر/ ٻبر:** [مذ] پڳل ٽانو جو وڏو ٽڪرو
- **ببری/ ٻبري:** ٽيڪري، ٽڪر جا ٽانءُ وڪرو ڪندڙ
- **ببھل/ٻيهل:** [صفت] بي فائده، بيڪار اڪارج، غير ضروري
- **بت/ بت:** [مذ] جسم بدن، بُت
- **بتالی/ بتالي:** ٻائيتاليهه 42
- **بتاوا/ بتاوا:** [مذ] ورجاءُ، پيچي ڪرڻ وقت پنيءَ واري پاسي کي يا هڪ پاسي کي ائين موڙي ڇڏڻ، جو پيچو ڪندڙ نہ پڪڙي سگهي
- **بتتر/ ٻتتر:** [مذ] هڪ قسم جو تتر، جنهن جو رنگ ڪاراڻ مائل هوندو آهي
- **بتری/ ٻتري:** [مث] ڏندن جي قطار ٻہ ٽيهي
- **بتک/ ٻتڪ:** [مذ] گهريلو ٻدڪ
- **بتنا/ ٻتنا:** [مذ] گڏهُ
- **بتی/ ٻتي:** [مث] نيل جو ڪيڪ، ٽِڪو
  * بلبل جي خوراڪ
- **بُتی/ ٻُتي:** [مث] حد جو پٿر
- **بتھا/ ٻٿا:** [صفت] پراڻو ڳريل، پٿو زبون، بيڪار
- **بتھامونہ/ ٻٿا مونا:** ٿلهي دل سان، پڳل ـ حيءَ سا ،
- **بٹا/ٻٽا:** [مذ] ڏاڳي جون ٻہ تارون
- **بٹی/ ٻٽي:** [مث] سوني جو سِڪو
- **بٹھ/ بٺ:** [فجا] پري تيءَ، پري وڃ
  * [مذ] وڏي ڀٺي
- **بٹھا/ بٺا:** [مذ] گهٽي ويهڻ سببان چُتڙن تي ظاهر ٿيندڙ ڳُهنجَ
  * پاڻيءَ جي سطح کان هيٺ کوهہ جي پِٽِ ۾ سوراخ
- **بٹھارا/ ڀٺارا:** [مذ] بورچي، ڪاڏي پچائڻ وارو ريڌارو
- **بٹھاری/ ڀٺاري:** [مث] بورچياڻي، ڪاڏي پچائڻ واري
- **بٹھاواں/ ڀٺاوان:** [صفت] ڦهليل، پکڙيل، کُليل، وچايل
- **بٹھو آ/ بٺو آ:** [مذ] ننڍڙو وچون، جيڪو هر وقت ڏنگ هڻڻ لاءِ تيار ويٺو هوندو آهي
- **بٹھی/ ٻٺي:** [مث] سِرن جو ٻٺو ٻٺي
  * اهو هنڌ يا ڪپڙو جتي نيل کي خشڪ ڪيو ويندو آهي
- **بٹھی بھرڻ/ ٻٺي ڀرڻ:** [اصطلاح] نيل کي خشڪ ڪرڻ لاءِ ڦهلائڻ
- **بج/ بَج:** [مث] داغ، نشان، چُٽو
  * اُٽَ تي رکيل ٻنهي پاسن واريون ڪائيون، جن ذريعي بارَ کي ٻڌي سُڪَ ڪيو ويندو آهي

- **ٻج ڇھٹݨ/ ٻج ڇنڻ:** [اصطلاح] پوکي ڪرڻ، ٻج ڇٽڻ
- **ٻج لڳݨ/ ٻج لڳڻ:** [اصطلاح] داغدار ٿيڻ، نشان لڳڻ، نقص تلاش ڪرڻ
- **ٻجا/ ٻجا:** [فعل متعدي] مناسب، درست، صحيح، ٺھڪندڙ
- **ٻُجا/ ٻُجا:** پنھنجي آڱرين کي پکيڙي ٻي جي سامھون ڪرڻ، ڪاوڙ جو اظھار ڪرڻ
  * نقصان
- **ٻجا آنڻ/ ٻجا آڻڻ:** [اصطلاح] حڪم مڃڻ، ٻجا آڻڻ، چئيوان ٿيڻ
- **ٻجاجی/ ٻجاجي:** [مث] ٻجاج يا ڪلاٿ مرچنٽ جو ڪاروبار، بازاري
- **ٻجارا/ ٻجارا:** [مذ] ٻوٽن جو ذخيرو
  * زمين جو اھو ٽڪرو جتي ٻوٽا لڳايا وڃن
- **ٻجارا لاوݨ/ ٻجارا لاوڻ:** ٻوٽا لڳائڻ
- **ٻجراھی/ ٻجراھي:** [مث] اناج جو تحفو جيڪو آبادگار بٽائي جي وقت پنھنجي مزدورن ۽ هارين کي ڏيندو آهي، (ڪنير، لوھر ۽ حجام= 6 سير، موچي= 3 سير، زرعي مزدور = 8 سير اُھو تحفو ڏڳن جي ھر ھڪ اُنھي جوڙي جي بدلي ۾ حاصل ڪيو ويندو آهي، جيڪوان زمين تي ڪم ڪندو آهي)
- **ٻُجھا/ ٻُجھا:** [فعل متعدي] آڱرين کي پکيڙي، آڱريون پنھنجي طرف لوڏي سڏ ڪرڻ، ٻُجو
  * ترڍءَ کي ٻاھر ڪيڍي ۽ ھٿ لوڏي روڪڻ

- **ٻچ رہݨ/ ٻچ رهڻ:** [اصطلاح] ٻچي رهڻ، رهجي وڃڻ
- **ٻچا/ ٻچا:** [فعل متعدي] ٻچاءَ، حفاظت، تحفظ، امان، دفاع
- **ٻچا کرݨ/ ٻچا ڪرڻ:** [فعل متعدي] حفاظت ڪرڻ، ٻچاءَ ڪرڻ، تحفظ ڪرڻ، امان ڏيڻ، دفاع ڪرڻ
- **ٻچاوݨ/ ٻچاوڻ:** [فعل متعدي] ٻچائڻ، ٻچاءَ ڪرڻ، حفاظت ڪرڻ، تحفظ ڪرڻ، دفاع ڪرڻ، محفوظ ڪرڻ
  * گڏ رکڻ
  (ٻچیندا، ٻچایا، ٻچیسی)
- **ٻُچکا/ ٻُچڪا:** [مذ] ڪپڙن جي ڳنڙي، گوٿري
- **ٻُچکی/ ٻُچڪي:** [مث] ڪپڙن جي ننڍڙي ڳنڙي، ٻشڪڙي
- **ٻچݨ/ ٻچڻ:** ٻچي وڃڻ، رھجي وڃڻ، ڇوٽ ملڻ
  (ٻچدا، ٻچیا، ٻچسی)
- **ٻچواوݨ/ ٻچواوڻ:** [فعل بالواسطہ] ٻچائڻ، ڇوٽ ڏيارڻ
  (ٻچویندا، ٻچوایا، ٻچویسی)
- **ٻچی/ ٻچي:** [مث] ھَرَ جو وچ وارو حصو
- **ٻچھ/ ٻچھ:** ڪنھن جي ٻوپان ڪتا ڇڏي ڏيڻ، ٻچ، ترغيب ڏيڻ
- **ٻچھاوݨ/ ٻچاوڻ:** [فعل متعدي] ڪنھن تي ڪتو ڇڏي ڏيڻ، ٻچ ڪرائڻ، ترغيب ڏيڻ
  (ٻچھیندا، ٻچھایا، ٻچھیسی)

- بچھلاوݨ / بچاوڻ: لفظ "بچائڻ" جو فعل بالواسطہ آهي
- بچھواوݨ / بچواوڻ: لفظ "بچائڻ" جو فعل بالواسطہ آهي
- بحری / بحري: [مث] هڪ قسم جو باز
- بخا / بخا: [مذ] سِلائي جو بخيو

٭ جوتو تيار ڪرڻ کان اڳ جوتي جو مٿيون حصو

- بخت / بخت: [مذ] ڀاڳ، مقدر، نصيب، قسمت، تقدير
- بخت لڳݨ / بخت لڳڻ: [اصطلاح] خوشحال ٿيڻ، ترقي ڪرڻ، اڳتي ٿيڻ، مالدار ٿيڻ، شاهوڪار ٿيڻ، ڀلي ڀاڳ وارو ٿيڻ
- بخش بخشیج / بخش بخشيج: [مث] عطا، تحفو صلو بدلو نذرانو عيوضو انعام
- بخش ڈیوݨ / بخش ڏيوڻ: [اصطلاح] عطا ڪرڻ تحفو ڏيڻ مٺائي ڏيڻ، اُجر ڏيڻ، نذرانو ڏيڻ، عيوضو ڏيڻ، بخشڻ
- بخشاوݨ / بخشاوڻ: [فعل متعدي] لفظ بخشڻ جو فعل بالواسطہ آهي، ڪنهن ٻئي جي لاءِ معافي گهرڻ
- بخشݨ / بخشڻ: [فعل متعدي] ڏيڻ، عطا ڪرڻ، بخش ڪرڻ، جدا ڪرڻ، معاف ڪرڻ، معافي ڏيڻ (بخشیندا، بخشیا، بخشیسی)
- بخشݨ ہار / بخشڻهار: [مذ] ڏيڻ وارو معاف ڪرڻ وارو عطا ڪرڻ وارو
- بخشواوݨ / بخشواوڻ: لفظ 'بخشڻ جو فعل بالواسطہ' آهي "بخشائڻ" وڌيڪ مروج آهي (بخشویندا، بخشوایا، بخشویسی)
- بخشیش / بخشيش: [مث] عطا، ڀيٽ، موٽ، ڏاڻ، انعام، سوکڙي، آجر، عيوضو نذرانو بخشش
- بخشیش ڈیوݨ / بخشيش ڏيوڻ: [اصطلاح] انعام ڏيڻ، سوکڙي ڏيڻ، آجر ڏيڻ، موٽ ڏيڻ، ڦل ڏيڻ، ڀيٽ ڏيڻ، عيوضو ڏيڻ، نذرانو ڏيڻ
- بخمل / بخمل: [مث] مخملُ، نرم ريشمي ڪپڙو
- بخملی / بخملي: [صفت] مخملي، نرم ريشمي ڪپڙي وارو
- بدچلنی / بدچلني: [مذ] بد ڪرداري، خرابي، بدمعاشي، بيهودگي، واحيات گيري
- بدچلݨ / بدلچڻ: [صفت] بدڪردار، خراب، بدمعاش، بد تهذيب
- بدستور / بددستور: [مذ] خراب رسم، خراب رواج، خراب عادت
- بدذائقہ / بد ذائقا: [صفت] خراب سوادُ، خراب ذائقو
- بدراہ تھیوݨ / بدراهہ ٿيوڻ: [فعل مجهول] غلط رستي تي هلي پوڻ، خراب ٿيڻ، بري صحبت ۾ مبتلا ٿيڻ، آواره ٿيڻ، رولو ٿيڻ
- بدراہی / بد راهي: [مث] آواره، غلط رستي تي هلندڙ خراب صحبت ۾ اچڻ، بيڪار ٿيڻ، خراب ٿيڻ
- بدعملا / بدعملا: خراب چال چلت وارو بري صحبت وارو خراب عمل وارو
- بدگاں رکھݨ / بدگمان رکڻ: [اصطلاح] اعتماد ۾ نہ رکڻ، بد اعتمادي ۾ رکڻ، شڪ ۾ رکڻ

• بدگوئی کرݨ / بدگوئي ڪرڻ: [اصطلاح] گلا ڪرڻ، پٺيءَ پويان غلط ڳالهائڻ
• بدنصیبی / بدنصيبي: [مث] بدقسمتي، اياڳائي
• بدنظر / بدنظر: [صفت] جنهن جي نظر لڳي وڃي
* بُري نظر رکڻ يعنيٰ ڪنهن ہي کي بُري نظر سان ڏسڻ يا اُن جا اثر قبول ڪرڻ
• بدنیتی / بدنيتي: [مث] لالچ، خراب نيت، خراب ارادو
• بداد / بداد: [صفت] ظلم، انياءُ، ناانصافي، پاپ
• بدام / بدا: [مذ] بادام
• بدامی / بدامي: [صفت] بادامي رنگ (شڪل جو)
• بدرا / بدرا: 15 آگسٽ کان 15 سيپٽمبر تائين جو بسنت وارو مهينو بدو
• بدری / بدري: آٺو ڪٽي اچڻ جو تيلهو ڪپڙو
• بدک / بدڪ: [مث] گهريلو بدڪ، جهنگلي بدڪ
• بدگر / بدگر: [مذ] ڊمبل
• بدلا / بدلا: [مذ] انتقام، وير، بدلو بدلي، عيوضو
• بدلا گھنݨ / بدلا گهنڻ: [اصطلاح] انتقام وٺڻ، وير وٺڻ، بدلو وٺڻ، رد عمل ظاهر ڪرڻ، تلافي ڪرڻ
• بدلاوݨ / بدلاوڻ: [فعل متعدي] تبديل ڪرڻ، ترميم ڪرڻ بدلائڻ، متائڻ
(بدلیندا، بدلایا، بدلیسی)
• بدلݨ / بدلڻ: تبديل ٿيڻ، ترميم ڪرڻ
* چريو ٿيڻ، پاڳل ٿيڻ، بيوقوف ٿيڻ
(بدلدا، بدلیا، بدلسی)

• بدلواوݨ / بدلواوڻ: "بدلائڻ" لفظ جو فعل بالواسطه آهي
(بدلویندا، بدلوایا، بدلویسی)
• بدلیجݨ / بدليجڻ: لفظ "بدلاوڻ" جو فعل مجهول آهي، تبديل ٿيڻ
(بدلیندا، بدلیسی)
* [صیغاما: بدلیجا]
• بدی / بدي: [مث] بُرائي، بڇڙائي، خرابي
*چوري، ڌاڙو
* چوريءَ جي شي
• ٻدی / ٻدي: زنانو مخصوص عضوو ڇُڊ، ٻوسڙو
• بدی ڈیوݨ / بدي ڏيوڻ: [فعل متعدي] الزام ڏيڻ، تهمت مڙهڻ
• بدھ / ٻڌ: [مذ] درياءَ جي اندر اڇڻ جو رستو ناڪو
• بدھ / ٻڌ: جاڻ، سمجهه، علم (ڏسو: ٻڌ)
• بدھ وار / ٻڌ وار: عالم شخص، علم وارو، گيان وارو، عقل وارو عقل مند، هوشيار (ڏسو: ٻڌ)
• بدھرا / ٻڌرا: [مذ] پنجون هندي مهينو 15 آگسٽ کان 15 سيپٽمبر تائين، بدو
• بدھول / بدهون: قانون ٽوڙيندڙ عرب قبيلو بدو
• بدھیلو / ٻڌيلو: ٻڌل
• بڈ / ٻڍ: [مذ] شنائي، بهتري، شانُ
• بڈا / ٻڊا: بيني نڪ وارو چيبل نڪ وارو

• بڏڻ/ ٻڏڻ: ٻڏڻ، پاڻيءَ ۾ گم ٿيڻ

• بڈہینگ/ بدهينگ: [مذ] مددگار پکي

• بر/ ٻر: [مث] هِڪ بيماري گهوڙن سان لاڳاپيل آهي

• برموہاں/ برموهان: خراب چهرو (جنهن صبح سان منهن ڌوتو نہ هجي)

• برا/ ٻرا: [مذ] شديد قسم جو بُخار، تيز بُخار

• برات/ ٻرات: [مث] پينشن يا معاوضو عطيو زمين جي بخشش

• برات خور/ برات خور: [مذ] پينشن وٺندڙ

• براتی/ براتي: [مذ] پينشن وٺندڙ

• برتھا/ برٿا: [مذ] اُٻاريل يا پڪل سبزي، پرتو

* واڱڻ جنهن کي گرم باهہ يا خاڪ ۾ پچائي لوڻ ۽ ٻيا مسالا وجهي ڪاڙهو ويندو آهي

• برتھی/ برٿي: [مذ] پرتي، اڪارو مصروفيت، مشغوليت

• برتھی تھیوݨ/ برٿي ٿيوڻ: پرتي ٿيڻ

• برتھی کرݨ/ برٿي ڪرڻ: [فعل متعدي] برتي ڪرڻ، ملازم رکڻ، شامل ڪرڻ

• برج/ ٻرج: [مذ] مينار، گنبذ، ڪاغذ جو ٽوڪڙو

• برڑا/ برڙا: [صفت] اڇي اکين وارو (گهوڙي لاءِ)

* ڀِٽل اکين وارو

• بُرز/ ٻُرز: [مذ] مينار گنبذ

* باهہ وارو ٽوڪڙو

• بُرزی/ ٻُرزي: [مث] خدَ جو پٿر

* مٽيءَ جو اهو ٽيلو جنهن تي محافظ ويهندو آهي

• برشݨ/ ٻُرشڻ: [فعل متعدي] چمڙي کي صاف ڪرڻ

* ڪنهن جانور کي ڪاسائي وانگر ڳُهڻ

• برقا/ ٻُرقا: نقاب، برقعو پردو

• برکتا/ برڪتا: [مذ] برڪت، واڌ، ڪثرت، جهجهائي، گهڻائي

* هِڪُ (ڳُلپ ڪندي "هِڪ" کي "برڪت" چوندا آهن)

• برکتی آدمی/ برڪتي آدمي: [مذ] امير ماڻهو شاهوڪار ماڻهو وڏي دولت وارو ماڻهو ڀاڳ يا برڪت وارو

* [صفت] امير

* [ضد] بي برڪتي

• برکن دار/ برڪن دار: [مذ] هٿياربند پوليس اهلڪار سپاهي

• برکی/ برڪي: [مث] ڪپهہ جو وڏو ٻورو

• برنا/ برنا: [مذ] هِڪُ وڻ

• برنگ/ ٻرنگ: [مذ] هڪ ڪاري دال

• بروتا/ بروتا: ٻير جو وڻ

• برود/ ٻرود: [مذ] بارودُ، گن پائونڊر

• برودخانہ/ ٻرود خانہ: [مذ] بارود خانو بارود جي ٿيلهي

• بروری/ ٻروري: [مث] ڏُنبل، زهريلي مادي جي ٿيلهي

• برہوں/ برهون: [مذ] وڇوڙو جدائي، فراق پِرمَ، محبت، عشق، وڇوڙي جو درد

- **برتی / بريتي:** واريءَ وارو جزيرو
- **برُ برُ کرݨ / ٻڙ ٻڙ ڪرڻ:** [اصطلاح] سُس پُس ڪرڻ، پُڙڪڻ، پُڻ پُڻ ڪرڻ

* بڻ بڻ ڪرڻ، جيئن هوا جيڪا اُن وقت بوتل مان گذرندي آهي، جڏهن ڪيس پاڻيءَ ۾ وڌو ويندو آهي يا حقو ڇڪڻ وقت نڪرندڙ آواز

- **بڑہک / ٻڙهڪ:** آواز (اُٺ جي وات مان)
- **بڑار / ٻڙار:** [مذ] ڪهڪشان، ان کي آسمان ۾ سوراخ سمجهيو ويندو آهي، ان کي شب معراج واري رات آسمان تي ويندي حضرت محمد صلعم جي گهوڙن جي اُڏرڻ واري ڏوڙب سمجهيو ويندو آهي
- **بزار / بزار:** [مذ] جوتي چپل
- **بزرگ / بزرگ:** [مذ] مهان، اُتم، اعليٰ، وڏو مانوارو عزت جوڳو وڏو اٿهو امير، وڏي عمر وارو ودوان
- **بزرگی / بزرگي:** [مث] مهانتا، وڏائي، عظمت، وڏي عمر، شرافت، عزت، احترام وارو درجو
- **بزکر / ٻزڪر:** [مذ] ڪلب
- **بساکھ / بساک:** [مذ] 15 اپريل کان 15 مئي تائين مهينو ويساک
- **بستہ / بستا:** [مذ] ويڙهڻ وارو ڪپڙو

* ڪاڏي جو اُهو مقدار جيڪو هڪ وقت هڪ جانور کي ڏنو ويجي
* اهتمام، بندوبست، روزانو واري خوراڪ يا ڪاڏو

- **بُسری / بُسري:** ڳڙ واري ماني، مٺي ماني
- **بشک / بشڪ:** [مذ] عطا، معافي
- **بُشکا / بُشڪا:** [مذ] ڪپڙن جي ڳنڍڙي
- **بشکݨ / بشڪڻ:** عطا ڪرڻ، ڏيڻ، معاف ڪري ڇڏڻ
- **بشکاوݨ / بشڪاوڻ:** معاف ڪرائڻ، بخش ڪرائڻ
- **بُشکی / بُشڪي:** [مث] ڪپڙن جي ڳنڍڙي
- **بشلی / بشلي:** [مث] باجهري جي اٽي ۽ گيهه جي ٿُلهي ماني
- **بغا / بغا:** [مذ] بزدل، پاڙيو ڀڳوڙو ڊيڄو واتڙو
- **بغا پووݨ / بغا پووڻ:** وڙهڻ کان ڊڄڻ

* ٿڪاوٽ سبب بي حال ٿيڻ

- **بغا کرݨ / بغا ڪرڻ:** [اصطلاح] شڪست ڏيڻ، ناڪام ڪرڻ
- **بُغضی / بُغضي:** [صفت] سنگدل ساڙيلو حسد ڪندڙ بدخواهه، نفرت سان ڀريل
- **بغلا / بغلا:** [مذ] ٻگهُه، اڇي رنگ وارو پکي
- **بغلم / بغلم:** [مذ] ڪانگهارو بلغم، گهاٽو سرد مزاج
- **بغوچی / بغوچي:** [مث] ننڍو باغ
- **بغوچھ / بغوچ:** [مذ] ننڍو باغ
- **بک / بڪ:** [مذ] ٻُڪ

* ٻئي ڀريل هٿ

- **بکݨ / بڪڻ:** بڪواس ڪرڻ، بڪ بڪ ڪرڻ، اجايو ڳالهائڻ، بحث ڪرڻ

(بکدا، بکیا، بکی)

- **بکوات / بڪوات:** [مث] بڪواس، گهڻ ڳالهائو بڪ بڪ، بيڪار ڳالهيون
- **بکواتڻ / بڪواتڻ:** [مث] بڪواس ڪرڻ، بيڪار ڳالهيون ڪرڻ، بڪ بڪ ڪرڻ
- **بکواتي / بڪواتي:** بڪواس ڪندڙ بيڪار ڳالهيون ڪندڙ بڪ بڪ ڪندڙ
- **بکھ / بڪ:** [مث] ٻڪ
- **بکھ بکھ / بڪ بڪ:** [مذ] انهن ماڻهن جي ڪاڏي جو صدقو جن بابت سمجهيو ويندو آهي ته انهن تي غيبي قوت جو اثر آهي، ڪجهه رسمن ڪان پوءِ اُنهيءَ ڪاڏي کي جهنگ ۾ اڇلايو ويندو آهي
- **بکھ لگڻ / ٻڪ لڳڻ:** [اصطلاح] ٻڪ لڳڻ، ٻُڪارو ٿيڻ
- **بکھ مرڻ / ٻڪ مرڻ:** ٻڪ مرڻ
- **بکھا / بکا:** [صفت] ٻُڪايل
- **بکھڑا / بکڙا:** هڪ قسم جي گاهه جو چارو
  - ٭ [صفت] رنگ برنگي چمڪندڙ اکين وارو رنگين اکين وارو
- **بکھڑا / بکڙا:** [صفت] ناهموار اڻ سڌو
- **بکھڻ / بکڻ:** شعلي کان سواءِ چمڪڻ يا ٻرڻ (بکھدا، بکھیا، بکھسی)
- **بکھیا / بکيا:** [مذ] خيرات
- **بکھیڑا / بکيڙا:** [مذ] مزو تفريح، هل هنگامو مذاق
- **بگ / بگ:** [مذ] ڪنهن وڻ جي ڪاٺيءَ جو اهو حصو جيڪو ڪچو ۽ اڻ پختو هجڻ ڪري جلد ضايع ٿي ويندو آهي
  - ٭ اڇي ڪاٺي
- **بگا / بگا:** [صفت] اڇو سفيد، صاف
- **بگا بھوں / بگاڀون:** ڪٽڪ ۾ جو جو پوسو
- **بگاند / بگاند:** [مث] سفيديءِ اڇاڻ
- **بگدر / بگدر:** [مذ] ڪاٺيءَ جو هڪ ڳرو ٽڪرو جنهن کي ٻمبل طور استعمال ڪيو ويندو آهي
- **بگل / بگل:** [مث] باجو توتاري
- **بگل وڄاوڻ / بگل وڄاوڻ:** [فعل متعدي] باجو وڄائڻ، الارام وڄائڻ، بگل وڄائڻ
- **بگھوں / بگهوُن:** ڦڙيل مُنهن وارو مگر مڇ
- **بگھیاڑ / بگهياڙ:** [مذ] سوئر، درندو وحشي صفت
- **بلا / بلا:** ڪرڪيٽ جو ٻلو
- **بلا نانگا / ٻلا نانگا:** [صفت] لڳاتار لاڳيتو مسلسل، روزانو وقفي کان سواءِ
- **بلارا / بلارا:** [مذ] جزيرو
- **بلانگھ / بلانگهه:** [مث] ٻرانگهه، ٽپو ڇال
- **بلبل بوستان / بُلبل بوستان:** [مث] هڪ بُلبل جيڪا پکين جو نقل ڪندي آهي

- بلنگو/ بلنگو: [مذ] هڪ ٻج، تُخم، بالا، تخم ملنگا، تلسيءَ جو ٻج
- بلوڑا/ بلوڑا: [مذ] ٻارڙو ٻچڙو ننڍڙو صغير
- بلوڑی/ بلوڙي: [مث] ٻارڙي، ننڍڙي، ٻچڙي، ڇوڪري
- بلی/ بلي: [مث] مردانو نازڪ عضوو (اهو لفظ ٻارڙن جي نازڪ عضووي لاءِ استعمال هيٺ ايندو آهي)
- بلید/ بليد: [مذ] مينهن جو واڙو
- بمب/ بمب: [مث] ڪنهن گاڏيءَ جي پاسي وارو حصو
  * سزا
- بمبل/ بمبل: [مذ] جهالر
  * هڪ هندوستاني فصل جو گُلُ
- بن/ بن: [مذ] ٻنيءَ جو پاسو ڪنارو ٻنو
- بنا/ بنا: [مذ] ڪوهَہ جو هڪُ حصو
- بنبال/ بنبال: [مذ] بدبختي، آپاگاٿي، بدنصيبي، بدقسمتي
  * ضمانت، ذميواري
- بنتی کرݨ/ بنتي ڪرڻ: [اصطلاح] گذارش ڪرڻ، درخواست ڪرڻ، وينتي ڪرڻ، التجا ڪرڻ، استدعا ڪرڻ
  * پوجا ڪرڻ، عبادت ڪرڻ
- بنجری/ بنجري: [مث] بيڪار زمين، پڙپانگ زمين، بنجر زمين، شڪلِ زمين، غير آباد زمين
- بند/ بند: [مث] ٻنڌُ، پاڻيءَ کي روڪيندڙ زمين جو حصو ٽڪرو هڪ لائين
- بند کرݨ/ بند ڪرڻ: [اصطلاح] بند ڪرڻ، ٻڌڻ، جوڙڻ، روڪڻ، ٻيهارڻ، شامل ڪرڻ، قبضو ڪرڻ، رڪاوٽ وجهڻ، خاموش ڪرڻ، چپ ڪرائڻ
- بندَ بندَ کرݨ/ ٻند ٻند ڪرڻ: [اصطلاح] ڌار ڌار ڪرڻ، الڳ الڳ ڪرڻ، جدا جدا ڪرڻ، ٽڪرا ٽڪرا ڪرڻ، حصا حصا ڪرڻ، ڳيا ڳيا ڪرڻ
- بندوَچ/ بندوچ: قبضي ۾، گرفت ۾، وَڪڙ ۾
- بُندا/ ٻُندا: [مذ] ڪَنن جي ٻُندي، والي
- بندُر/ ٻندُر: [مذ] اکري، حمام، ڪرڙ ڪَرَلُ
- بندش/ بندش: [مث] پابندي، روڪ، قبضو
- بندکی/ بندڪي: [مث] بندگي
- بُندُل/ ٻندُل: [صفت] مضبوط، سگهارو، طاقتور، تُلهو متارو همٿ پريو جَبرُ جَنگ
- بندی/ بندي: [مث] هڪ عورت
  * اڪائونٽ بُوڪ، ليجر
  * ڇيلهه تي هَٿُ هڪ راند ۾
- بندی وَان/ بندي وان: [مذ] قيدي، بانديُ
- بنڈا/ بنڊا: ڪتل کي محفوظ ڪرڻ جو ٿيلهو
- بنرا/ بنرا: [مذ] ترتيب، آراستگي، (هڪ ٻي معنيٰ گهوٽ بہ اٿس)
- بنقشہ/ بنقشا: [مذ] بنفشي رنگ

- ٻنه/ ٻنا: [مذ] اڙ، ناڪو، شاخ، ڇيهه، بنياد
- ٻنيادار/ ٻنيادار: [مث] اها عورت جنهن جو بنياد آهي
- ٻنياد/ ٻنياد: [مث] پاڙ، پيڙهه، منڍ، شروعات
- ٻنيادي/ بنيادي: [صفت] اصلوڪو، پاڙ واري، پيڙهه واري، منڍ واري، شروعاتي، آڳاتو
- ٻنيرا/ بنيرا: [مذ] ڇت جي مٿي پاسي وارو حصو جيڪو ڇت ڪان مٿي نظر ايندو آهي
- ٻنهه/ پنهه: [فعل امر] ٻڌو، جوڙيو، ناهيو، گڏ ڪريو، جمع ڪريو
- ٻڻ آوڻ/ ٻڻ آوڻ: [اصطلاح] ناهڻ، جوڙڻ، تيار ڪرڻ، شڪل ڏيڻ، صورت ڏيڻ، جوڙجڪ ڪرڻ
- ٻناوٽ/ بناوٽ: ناهه، ٺوهه، بيهڪ، ساخت، ترتيب، صورت، تياري، جوڙجڪ، شڪل، صورت
- ٻناوٽي/بناوٽي: [صفت] هٿرادو، مصنوعي، غير جٽادار، غير پائيدار، ڏيکاءُ وارو
- ٻٽاوڻ/ ٻٽاوڻ: [فعل متعدي] تيار ڪرڻ، ترتيب ڏيڻ، ناهڻ، شڪل ڏيڻ، صورت ڏيڻ، ڪم ڪرڻ، بيهارڻ (ٻٽيندا، ٻٽايا، ٻٽيسي)
- ٻٽڻ تڻڻ/ ٻٽڻ تڻڻ: ناهه ٺوهه ڪرڻ، سينگار ڪري تيار ٿيڻ (ٻئي فعل قاعدي موجب صيغون ۾ نهن ٿا)
- ٻٽواوڻ/ ٻٽواوڻ: لفظ "بناوڻ" جو فعل بالواسطه آهي
  ٭ ٺهرائڻ
  (ٻٽويندا، ٻٽوايا، ٻٽويسي)
- ٻٽواسي/ ٻٽواسي: [مذ] جهنگ جو رهواسي
- ٻٽوائي/ ٻٽوائي: [مث] سلائي جي قيمت، معاوضو، اجورو
- ٻٽيا ٻٽايا/ ٻٽيا ٻٽايا: [صفت] هڪيو تڪيو تيار ٿيل، ٺهيل، جُڙيل (ريڊي ميڊ)
- ٻو/ ٻو: [مث] نشان
  ٭ [مذ] پاٹي (اُهو لفظ اڪثر ٻار اُچاريندا آهن)
- ٻوآنلا/ ٻوآنلا: [صفت] پاروٺو، سڙيل، بوسو
- ٻودار/ ٻودار: [صفت] ڏپ وارو، ڪنو، خراب
- ٻوبا/ ٻوبا: [مث] ٻبا، پستان، سينو
- ٻوتا/ ٻوتا: [مذ] بوتو، ٻت، صورت، شڪل
- ٻوتنا/ ٻوتنا: [مذ] گڏهه
- ٻوتني/ ٻوتني: [مث] گڏهه
- ٻوجهڻ/ ٻوجهڻ: [فعل متعدي] باروجهڻ، وزن وجهڻ، پري چڙهڻ، سٽي چڙهڻ
- ٻوچر/ ٻوچر: [مذ] اَن جو بوسو
- ٻوڇڻ/ ٻوڇڻ: لونگي، پوتڙو، چادر، رئو، بوڇڻ، (ڪلهي تي رکڻ يا چيلهه تي ٻڌڻ لاءِ ڪپڙي جو ٽُڪر)
- ٻودان/ ٻودان: [مث] لفظ "ٻود" جو جمع، (اُهي وار جيڪي لڪل جاءِ تي هوندا آهن)
- ٻودر/ ٻودر: [مذ] 6 کان 12 مهينن جو ٻڪريءَ جو ٻچو
- ٻورا/ ٻورا: [صفت] هلڪو نسواري، ڀُورو

- **ٻورچی / ٻورچي:** [مذ] ٻورچي، رڌ پچاءَ ڪرڻ وارو
- **ٻورچی خانہ / ٻورچي خانا:** ٻورچي خانو رڌ پچاءَ جو هنڌ
- **ٻوڑ / ٻوڙ:** [مذ] حَبس
- **ٻوڙ / ٻُوڙ:** [مذ] ظالم، وحشي درندو بي قياس، بي رحم، بي ترس، جاهل، ٻڪر
- **ٻوزگند / ٻوزگند:** [مذ] خراب جيت
- **ٻوغ / ٻوغ:** [مذ] ڪجيءَ جو هڪ ٻيڪار وڻ
- **ٻوک / ٻوڪ:** ٻڪرن جو آواز
- **ٻوگا / ٻوگا:** [مذ] هڪ قسم جي دال
- **ٻُول / ٻُول:** [مث] ننڍڙي جو ڇلو (جيڪو ٻنهي ٽنگن جي جوڙ ۾ هوندو آهي). وڏو ٻُولو
- **ٻُولا / ٻُولا:** [مذ] ننڍڙي جو ڇلو
- **ٻولی / ٻولي:** [مث] ڳڪري، ٻولي
- **ٻُولی / ٻُولي:** [مث] پاڻي يا اُن سان گڏ زمين جو حصو
- **ٻوہڑی / ٻوهڙي:** [مث] ڪنوار نئين شادي ٿيل عورت
- **ٻوہچا / ٻوهچا:** [مذ] ڪيسو جيب، پاڪيٽ
- **ٻوہلی / ٻوهلي:** [مذ] ترڻ ۾ ٻانهون ڦهلائڻ جو عمل
  ٭ نئون ٻار ڏيندڙ ڳئون جو کيرُ جنهن کي پچائي کنڊُ ملائي پيتو ويندو آهي
- **ٻوہنی / ٻوهني:** [مذ] ٻهڻي، دڪاندار جي صبح کان ٻهرين واري آمدني جيڪا روڪڙ جي صورت ۾ هوندي آهي

- **ٻوئی / ٻوئي:** [مذ] هڪ ٻوٽو جنهن کي مينهون ۽ رڍون کائينديون آهن پر اُٺ ناهن کائيندا
- **ٻهالݨ / ٻالڻ:** ويهڻ (لفظ ٻهڻ جو فعل بالواسطه آهي)
- **ٻھل / ٻهل:** [مذ] ٻيو پيرو هَرُ، هلائڻ، کاڙي
- **ٻھل / ٻهل:** [مذ] روحاني مرشد کي ڏنو ويندڙ تحفو
- **ٻھنو / ٻهنو:** هڪ شال، جيڪا عورتون ڍاهينديون آهن. ٻانڌڻو (مص: ٻنهڻ کان ٻنهو اسم مفعول آهي ۽ "ٻانڌرو" اسم فاعل آهي)
- **ٻھݨ / ٻهڻ:** ويهڻ
  (ٻھندا، بيٹھا، ٻھسی)
- **ٻی / ٻي:** [مذ] ٻج
  ٭ ٻيو
- **ٻی ٻی بائی دی پینگھ / ٻي ٻي ٻائي دي پينگهه:** انڊلٺ، رنگ برنگي
- **ٻیبا / ٻيبا:** [مذ] ننڍڙي ڇوڪر کي پيار وچان سڏڻ جو اصطلاح
- **ٻیجا / ٻيجا:** [مذ] ڪمند جا ٽڪرا
- **ٻیجارلوانݨ / ٻيجار لوارڻ:** [اصطلاح] ڪمند جي پوکائي ڪرڻ، ٻيجو پوکڻ، وير ڪرڻ
- **ٻیجارھاوݨ / ٻيجار هاوڻ:** [اصطلاح] ڪمند جي پوکائي ڪرڻ
- **ٻیجݨ / ٻيجڻ:** [فعل متعدي] پوکائي ڪرڻ پوک ڪرڻ وير ڪرڻ
- **ٻیجو / ٻيجو:** [مث] پولڙي، ٻاندرياٺي

- بیر/بير: [مث] ڏندن جي قطار
- بیربلی/بير بلي: مردن جي ڪنن جو زيور

  ٭ ("بيربل" اِهو لفظ هڪ اوائلي دانشور سان لاڳاپيل آهي)
- بیلا/بيلا: [مذ] راند ۾ روئڻ وارو بزدل، ڊيڄو خوف ۾ ورتل، ڊنل، ياڙيو
- بیلو/بيلو: [صفت] شوخ مزاج، سخت
- بیمار/بيمار: [صفت] بيمار طبيعت خراب ٿيڻ ناچاڪ

  ٭ [مذ] بيماري ۾ مبتلا، صحت سني نہ هجي
- بیماری پھلاوݨ/بيماري ڦهلائڻ: [اصطلاح] بيماري پکيڙڻ ڪوڙ جو بيمار ٿيڻ، ڇانئي پُڄهي بيمار ٿيڻ، پاڻ کي بيمار ظاهر ڪرڻ
- بیماری/بيماري: [مث] بيماري، مرض، عارضو
- بیوی/بيوي: [مث] زال، گهر واري، عورت، خاتون
- بے/بي: منفي جزو
- بی آبروھا/بي آبروها: [صفت] بي عزت، رسوا، خراب، لچ لتل
- بے اُستادا/بي اُستادا: [مذ] نامڪمل، اڻپورو ڪٿل، غير مڪمل، اڌورو استاد کان سواءِ
- بے بارا/بي بارا: [مذ] بي عزت، رسوا، خراب، لچ لتل
- بے بارا تھیوݨ/بي بارا ٿيوڻ: [اصطلاح] بي عزت ٿيڻ، رسوا ٿيڻ، خراب ٿيڻ، عزت کي وڃائڻ
- بے بارا کرݨ/بي بارا ڪرڻ: [اصطلاح] بي عزت ڪرڻ، رسوا ڪرڻ، خراب ڪرڻ، لاپرواهي ڪرڻ
- بے تاب/بيتاب: [مذ] پريشان، بي قرار بي چين، هوران ڪوران ۾ ورتل، بي سڪوني
- بے تار/بي تار: [مذ] نااتفاقي
- بے خبر/بي خبر: [صفت] اڻ ڄاڻ، بيهوش، بي خيال، بي شعور
- بے فرمان/بي فرمان: [صفت] نافرمان، ادب نہ ڪندڙ حڪم نہ مڃيندڙ عزت نہ ڪندڙ احترام نہ ڪندڙ وڏن جو خيال نہ رکندڙ وڏن جو چيو نہ مڃيندڙ
- بے فرمان تھیوݨ/بي فرمان ٿيوڻ: [فعل مجهول] نافرمان ٿيڻ، ادب نہ ڪرڻ، حڪم نہ مڃڻ، عزت نہ ڪرڻ
- بے فرمانی کرݨ/ بي فرماني ڪرڻ: [اصطلاح] حڪم عدولي ڪرڻ، ادب نہ ڪرڻ، عزت نہ ڪرڻ، حڪم نہ مڃڻ
- بے کر/بي ڪر: [فعل متعدي] وڪرو ڪر، ڪپائي ڇڏ، وڪڻي ڇڏ
- بے لحاظ/بي لحاظ: [صفت] خيال نہ ڪندڙ احترام نہ ڪندڙ بي شرم، بي حيا، بي لڄو
- بےوَاکی - بیواکی/ بي واڪي- بيواڪي: عدم اتفاق، بي اتفاقي، نااتفاقي

- بےوَس / بيوس: [صفت] لاچار، ڪمزور، مجبور، اختيارُ نہ رکندڙ، طاقت کان محروم
- بےوَس تھیوݨ / بيوس ٿيوڻ: [اصطلاح] لاچار ٿيڻ، ڪمزور ٿيڻ، طاقت کان محروم ٿيڻ، مجبور ٿيڻ
- بےوَس کرݨ / بيوس ڪرڻ: [فعل متعدي] مجبور ڪرڻ، لاچار ڪرڻ، طاقت کان محروم ڪرڻ، بي يارو مددگار ڪرڻ
- بےوَسی / بيوسي: [مث] مجبوري، لاچاري، ڪمزوري، طاقت کان محرومي، بي يارو مددگاري
- بیا / بيا: [صفت] ٻيو
  * [صفت] ٻيهر، ٻيو وڌيڪ
- بیال / بيال: [مث] سرديءَ سبب پيرَ جي ڪُڙين جو ڦاٽي پوڻ
  * ٻنائي جو وقت
  * اهو اناج جيڪو هاري مزدور کي ٻنائي جي وقت ڏيندو آهي
- بیائی / بيائي: [مث] سِلائي
- بیت / بيت: [مث] طبيب، معالج، ڊاڪٽر
  * [مذ] شاعري جو هِڪ شعر
- بیت بناوݨ / بيت بناوڻ: [فعل متعدي] شاعري ڪرڻ، بيت ٺاهڻ، شعر لکڻ
- بیت مارݨ / بيت مارڻ: [فعل متعدي] ٺٺڪا هڻڻ، ڪوڙا هڻڻ، لکڻ هڻڻ
- بیخر / بيخر: [مذ] اُهو ماڻهو جيڪو ڪجيءَ جي باغ ۾ ڪچي ڪتل کي خريد ڪري، اُن جي سنڀال ڪري، ڪتل کي خشڪ ڪري ۽ پوءِ اُن کي وڪرو ڪري ٿو
- بیدا / بيدا: [صفت] ميداني علائقن جو
- بیرھدی / بير هدي: [مث] گهوڙي جي چنگهہ تي اُڀارُ ڦٽ، ڦرڙي
- بیرا / بيرا: [مذ] ڪاٺيءَ جو ٽُڪرو جيڪو ٽيڙين ڪڙين ۾ ڦاسايو ويندو آهي، تہ جيئن اهو مُڙي يا ڇڀو نہ ٿئي
- بیرا / بيرا: [مذ] گوشت جو ٽڪرو ماس جو ٽڪرو ٻيرو مڇيءَ جو پيرو
- بیزار / بيزار: [صفت] زچ، پريشان، تنگ، دستبردار
- بیزار تھیوݨ / بيزار ٿيوڻ: [اصطلاح] زچ ٿيڻ، پريشان ٿيڻ، تنگ ٿيڻ، دستبردار ٿيڻ
- بیع خر / بيع خر: [مذ] دلال، اهو ماڻهو جيڪو ڪجيءَ جو فصل (ڪتل) خريد ڪندو آهي
- بیگمی / بيگمي: [مث] اعليٰ قسم جا چانور
- بیگھڑ / بيگهڙ: [ڏسو: ٻيهڙ]
- بیل / بيل: [مث] ريڙهيون پائيندڙ هڪ ٻوٽو
  * مٽي چڙهڻ وارو ڍڳو
  * ٻيهر هَرُ هلائڻ
  * اُن جي هڪ خطرناڪ بيماري جنهن ۾ اُهي موت جو ڪاڄُ ٻڻجي وڃن ٿا. اِها بيماري ڪنهن بہ وقت تي سگهي ٿي. اُن جو ڪارڻ اِهو آهي، تہ ڪافي مقدار ۾ مساليدار شيون کاڌيون وينديون آهن، تہ تڏهن ويهڻ واري جاءِ کان وٺي ڳلهن تائين جسم ۾ ورمَ اچي ويندا آهن. اِهائي اُن بيماريءَ جي علامت آهي

- **بيلي / بيلي:** [فعل_امر] گروي رکُ
- **بينسر / بينسر:** [مث] نڪَ جو چلو
- **بينگڙاں / بينگڙان:** [صفت] واڱڻ
- **بيوهدا / بيوهدا:** [مذ] شادي کان پوءِ ڪنوار کي گهر وٺي اچڻ
- **بيه / بيا:** [مذ] ٻج
- **ٻها / ٻيها:** [صفت] رهواسي، رهواڪو

  ٭ پاروٿو شڪل، رات وارو ٻچيل ڪاڏو
- **ٻهڙ / ٻيهڙ:** درياءَ ڪناري نار جي ٻن ڦيٿن جو سيٽ.

  هيٺيون ڦيٿون پاڻي کي مٿي سطح تي ڪڍي ايندو آهي ۽ مٿيون ڦيٿو پاڻيءَ کي زمين جي گهربل سطح يا بلنديءَ تي پهچائيندو آهي.

□

ڀ / پ

• **ڀا/پا:** [ح ج] احترام سان (جيئن، آڏر پاءَ)

• **ڀا/ پا:** [مذ] قيمت، مُلهه، قدر بها

* حصو ٽڪرو

• **ڀا/ پا:** [مث] باهه، آگ

• **ڀا/ پا:** [صفت] گرم، ڪوسو، ساڙيندڙ تيز تکو

• **ڀا ڀڙڪ اُٺڻ/ پاپڙڪ اُٺڻ:** ڦوٽ پوڻ، باهه اُٿي پوڻ، چڪتاڻ پيدا ٿيڻ، تڪرار پيدا ٿيڻ

• **ڀاڏُڏه ڀا/پاڏ ڏيا:** هڪ حصو ۽ هڪ ۽ اَڌُ (1.5) اهو حصو جيڪو زميندار جي واجب الادا حصي کي برابر ڪري ڇڏيندو آهي

• **ڀالاوڻ/ پالاوڻ:** [فعل متعدي] باهه لڳائي ڇڏڻ، باهه مچائي ڇڏڻ، باهه ڏئي ڇڏڻ

• **ڀا لڳڻ / پا لڳڻ:** باهه لڳڻ، روشن ٿيڻ

• **ڀاڀڙا/پاپڙا:** [مذ] جيني هندن جي هڪ ذات، جنهن جا ماڻهو لڏپلاڻ ڪندا رهندا آهن، لاڏو قبيلو

• **ڀاتي/پاتي:** [مث] برهمڻ کي مسواڙ کان سواءِ ڏنل زمين

• **ڀاج/پاج:** [ح ج] کان سواءِ، بغير

• **ڀاج وڑ/پاج وڑ:** [مذ] اناج جو هندّ

• **ڀاجڑ/ پاجڑ:** [مذ] اناج جو هندّ

• **ڀاجڑ/پاجڑ:** [مذ] اناج جو هندّ

• **ڀاجي/پاجي:** [مث] مانيءَ سان گڏ ڏنل پوڙ شادي ۾ ڪاڻ لاءِ ڏنل حصو

* تحفو حصو چندو

• **ڀار/پار:** بار، وزن، بوجهو

• **ڀارا/پارا:** [صفت] ڳرو وزني، ٿلهو وزندار

* [مذ] مڇي پڪڙڻ جي فيس

• **ڀارڻ/پارڻ:** [فعل لازمي] ڦهلائڻ، بني مان ٻاهر ڪيڻ

• **ڀاڑ/پاڑ:** [مث] بني، تندور

• **ڀاڑي/پاڑي:** [مذ] شتربان، ساربان، اُوٺارُ اوٺي، جَتُ

• **ڀاڳ/پاڳ:** نصيب، مقدر خوش قسمتي خوش بختي سنائي

• **ڀاڳ لڳڻ/پاڳ لڳڻ:** [اصطلاح] خوش نصيب ٿيڻ، خوش قسمت ٿي، خوش بخت ٿيڻ، پاڳ ڀلو ٿيڻ، دولت مند ٿيڻ

• **ڀاڳ وان/ پاڳ وان:** [صفت] دولتمند، ايماندار، سچو ڀلي پاڳ وارو خوش قسمت، خوش نصيب

• **ڀاڳ وند/پاڳ وند:** [صفت] خوش نصيب، ڀلي پاڳ وارو دولتمند، خوش قسمت، خوش بخت

• **ڀاڳا/پاڳا:** [صفت] خراب، بيڪار بڇڙو عذاب

* خراب ڪُتو

• **ڀال/پال:** اميد، انتظار اوسيئڙو

* ڏِس، ڏيان ڏي، سنڀال

- **ڀالݨ / پالڻ:** [فعل متعدي] اکيون کولڻ، ڏسڻ
  * اميد ڪرڻ، انتظار ڪرڻ، اوسيئڙو ڪرڻ، پابند ڪرڻ
- **ڀانا / پانا:** [مذ] جانورن جو واڙو
- **ڀانبڑ / پانبڙ:** [مذ] باهه جو شعلو، پنيت
- **ڀانج / پانج:** [مذ] روپي جي ريزگاري
- **ڀانجیں / پانجين:** ڪپهه چونڊڻ واري کي چونڊائي جو ملندڙ معاوضو
- **ڀانڈا / پانڊا:** [مذ] گودام، اناج رکڻ جي ڪوٺي
  * ڪاٺڻ جو ڪوٺانو
- **ڀانس / پانس:** [مذ] بانس (ڪيترائي قسم)
- **ڀانسا / پانسا:** [مذ] هڪ طبي ٻوٽو جنهن جي پنن مان ڳاڙهو رنگ حاصل ڪيو ويندو آهي
- **ڀانسالی / پانسالي:** [مذ] انگي، بريزيئر
- **ڀانگا / پانگا:** [مذ] حصو، ڀاڱو، ٽڪرو
- **ڀانو / پانو:** [فعل۔ امر] واپس ڪر، موڙي ڇڏ
- **ڀان / پان:** [مذ] هڪ وڻ
  * پناهه، ويهڻ جو هنڌ، رهائش
- **ڀاناں / پانان:** [مذ] مال جو واڙو، رڍن ٻڪرين جو احاطو
- **ڀانی / پاني:** [جاري حالت] حوالي ڪان، طرفداري ۾، اندازي يا تخميني ۾
- **ڀاولی / پاولي:** پيداوار جي ورچ
  * حڪومت جو حصو
  * فصل جي ڪٽائي جو نگران، جنهن کي حصيدار مقرر ڪندا آهن

- **ڀاوݨ / پاوڻ:** پسند ڪرڻ، وڻڻ، خوش ٿيڻ
  (ڀاندا، ڀاتاں، ڀانسی)
- **ڀاوی / پاوي:** [مذ] بدبختي، بدقسمتي، بدنصيبي، مقدر، انجام، نتيجو
- **ڀاویں / پاوين:** [ج ع] جيتوڻيڪ، يا، ڇا، ڀلي
- **ڀاؤ / پائو:** [مذ] پياءُ، والد، پيءُ، بابو، ابا
- **ڀائی وال / پائي وال:** [مذ] حصيدار، پائيوار
- **ڀائی والی / پائي والي:** [مث] حصيداري، پائيواري
- **ڀائی ولپا / پائي ولپا:** حصيداري، پائيواري، پائيچارو
- **ڀبٹ / پنيٽ:** [مذ] هِڪ جيٺ
- **ڀبر / پبر:** [مذ] سينو، ڇاتي، اڳيون حصو ۽ جسم جي هينيائي وارو پاسو
- **ڀبھوت / پبوت:** [مث] خاڪ، سان پريل، مٽيءَ ۾ مَڌل
- **ڀھبک / پبهڪ:** [مث] بدبُو، ڌپ
- **ڀت / پت:** [مذ] رذيل چانور، اُوباريل چانور، ڀتُ
- **ڀتا / پتا:** [مذ] پگهار کان سواءِ ملندڙ الائونس
  * ڪپڙي جي پٽي
- **ڀتان / پتان:** [صفت] بيوقوف، اڻ ڄاڻ، بي خبر، بي شعور، ساڌو، احمق
- **ڀتتر / پتتر:** [مذ] ننڍو تتر، جابلو تتر
- **ڀتریجا / پتريجا:** [مذ] پائيتو پاءُ جو پٽُ

- **بھترگی / ڀتريجي:** [مث] ڀائٽي، ڀاءُ جي ڌيءَ
- **بھتراچھلا / ڀتڙ اڇلا:** [مذ] هڪ زهريلو نانگ
- **بھتل / ڀتل:** [مث] هڪ ٻوٽو (اُن جون خاصيتون ٽڏيون هونديون آهن)
- **بھٹ / ڀٽ:** [مذ] ٻلو سِرن پچائڻ جو هنڌ
- **بھٹ / ڀِٽ:** ناپاڪائي، پليتائي، گندو خراب، بيڪار، عدم صفائي
- **بھٹا / ڀِٽا:** ناپاڪ، پليت، گندو، خراب، بيڪار ٻچڙو
- **بھٹاوݨ / ڀٽاوڻ:** [فعل متعدي] ناپاڪ ڪرڻ، گندو ڪرڻ، خراب ڪرڻ، پليت ڪرڻ
- **بھٹݨ / ڀِٽڻ:** ناپاڪ ڪرڻ، گندو ڪرڻ، خراب ڪرڻ، پليت ڪرڻ
- **بھٹھ / ڀٽ:** [مذ] گرم هوا جيڪا ڪنهن بہ سطح کان اڏامندي آهي، سرابِ نظر
- **بھٹھی / ڀٺي:** ڀٺي
- **بھجاوݨ / ڀڄاوڻ:** [فعل بالواسطہ] ڊوڙڻ، ڀڄڻ
  (بھجیندا، بھجایا، بھجیسی)
- **بھجائی / ڀڄائي:** [مث] ڀاڄائي، ڀاءُ جي گھر واري
- **بھجݨ / ڀڄڻ:** [فعل متعدي] ڊوڙڻ، ڀڄڻ، ڀڄي وڃڻ
  * ٽوڙڻ، ڇنڻ، ڏار ڪرڻ
- **بھُجݨ / ڀُڄڻ:** [فعل لازمي] پڪو ٿيڻ، ڀُڄي تيار ٿيڻ، ڀُڄڻ
  * ڪاوڙ ۾ گرم ٿيڻ
  (بھجدا، بھجیا، بھجسی)
- **بھجواوݨ / ڀڄواوڻ:** [فعل بالواسطہ] ڊوڙائڻ، ڀڄائڻ
  (بھجویندا، بھجوایا، بھجویسی)
- **بھدرل / ڀدرين:** هڪ ڀار ڏيڻ کان پوءِ ڳئون جو ٻيهر پيٽ سان ٿيڻ
- **بھدورا / ڀدورا:** [مذ] رڍ جو ٻچو
- **بھر / ڀر:** [صفت] اڳوٺو يا لاڳاپيل
- **بھرآوݨ / ڀرآوڻ:** ڀرجي اچڻ، صحت سٺي ٿيڻ، زخم بهتر ٿيڻ
- **بھر ڈیوݨ / ڀر ڏيوڻ:** [فعل متعدي] ادا ڪرڻ، ڀري ڏيڻ، چُڪائڻ
- **بھرا / ڀرا:** [مذ] ڀاءُ، ساٿي، دوست، سنگتي، هڪ جيڏو
- **بھراوݨ / ڀراوڻ:** لفظ "ڀرڻ" جو فعل بالواسطہ آهي
- **بھرپی / ڀرپي:** [مث] تعلق، واسطو ڀائيچارو
  * (ڀاءُ اسم خاص آهي ۽ ڀائيچارو اسم ڪيفيت آهي)
- **بھرپی کرݨ / ڀرپي ڪرڻ:** [فعل متعدي] ڀائيچارو پيدا ڪرڻ، ڳڏائڻ، اخوت ڪرائڻ
- **بھرجائی / ڀرجائي:** [مث] ڀاڄائي، ڀاءُ جي گھرواري
- **بھرجل / ڀرجل:** [مذ] نار جي اُفقي ڦيٽي جي هيلپائي واري ڪاٺي جنهن تي ايڪسل (ڏُري) رکي ويندي آهي
  * چاڪ، ايڪسل

- **بھرڈال / پرڏال:** [مث] زمين يا ديوار ۾ سوراخ
- **بھرنی / پرني:** [مث] نارجي ڦيٽن واري ڏِري يا ڪاٺي
- **بھرݨ / پرڻ:** [فعل متعدي] پرڻ، بند ڪرڻ، ماپڻ، ورهائڻ، پري ڇڏڻ، بندوق پرڻ، جوا ڪيڏڻ
  ※ ادا ڪرڻ، مطمئن ڪرڻ
  ※ خراب ڪرڻ، گندو ڪرڻ، بچڙو ڪرڻ
  ※ پيٽ سان ڪرڻ (ٻڪين ڪي)
  ※ ڪلمو ورجائڻ
  (بھریندا، بھریا، بھریسی)
- **بھُرݨ / پُرڻ:** ٽڪرا ٽڪرا ٿيڻ، ڏار ڏار ٿيڻ، ريزا ريزا ٿيڻ، تحليل ٿيڻ، ٽٽي وڃڻ، پُري وڃڻ، تباهه ٿيڻ، ختم ٿيڻ
  (بھردا، بھریا، بھرسی)
- **بھروا / پروا:** [مذ] ڀڙوو دلال، ياڙي
- **بھرواوݨ / پرواوڻ:** "پرڻ" لفظ جو فعل بالواسطه آهي
- **بھروچی / پروچي:** [صفت] لفظ ياءِ ساٿي دوست سان لاڳاپيل
- **بھروڑݨ / پروڙڻ:** [فعل متعدي] ريزا ريزا ڪرڻ، هٿن سان مروڙي ڇڏڻ
  (بھرڑیندا، بھروڑیا، بھرڑیسی)
- **بھرول / پرول:** چاڪ، ڦيٽو ڦرٽي
- **بھرونی / پروني:** [مث] ڏاند گاڏي جي ڦيٽن واري ڏُري يا ڪاٺي
- **بھروہل / پروهل:** [مذ] چاڪ، ڏِري
- **بھری / پري:** [مث] ڪاٺين جو ننڍڙو ڳنڍيو
  ※ مٿي تي رکڻ وارو بارُ
  ※ آنَ جي پري
- **بھریجݨ / پريجڻ:** لفظ "پرڻ" جو فعل مجهول آهي، گڏيل هجڻ (ٻڪين جو)
- **بھریا / پريا:** [صفت] پريو پيل، ڪن تار ٿيل
- **بھڑاس / پڙاس:** جوش، ڪاوڙ غصو
  ※ افواهه
- **بھڑاند / پڙاند:** [مث] لڙائي، جهيڙو جهڳڙو ويڙهه
- **بھڑاوݨ / پڙاوڻ:** لفظ "بهڙڻ" جو فعل بالواسطه آهي، وڙهڻ جهيڙو ڪرڻ، لڙائي ڪرڻ
  (بھڑیندا، بھڑیا، بھڑیسی)
- **بھڑکار / پڙڪار:** [مذ] باهه جي شعلن جو آواز
  ※ باهه جا شعلا
- **بھڑکاوݨ / پڙڪاوڻ:** [فعل متعدي] باهه جي شعلن کي پڙڪائڻ
  ※ ناراض ڪرڻ، ڪاوڙائڻ، ٻي جي خلاف پڙڪائڻ
  (بھڑکیندا، بھڑکایا، بھڑکسی)
- **بھڑکݨ / پڙڪڻ:** [فعل لازمي] ڪاوڙجڻ، مشتعل ٿيڻ، ناراض ٿيڻ، غصي ۾ اچڻ
  (بھڑکدا، بھڑکیا، بھڑکسی)
- **بھرنوٹݨ / پڙوٽڻ:** هٿن ۾ مروٽڻ، ريزا ريزا ڪرڻ ختم ڪرڻ، چيپاٽي ڇڏڻ، تباهه ڪرڻ

- **ٻُھس / ڀُس:** [مذ] ڦڪو رنگ، رت جي کوٽ
  * تحريڪ، خراب تجويز
  * متي ڪائڻ (ٻارن جو)
- **ٻھساوڻ / ڀساوڻ:** [فعل متعدي] غالب ٿيڻ، حاوي ٿيڻ، مغلوب ڪرڻ، قبضو ڪرڻ، بالادست ٿيڻ (ٻھسيندا، ٻھسايا، ٻھسيسي)
- **ٻُھسري / ڀُسري:** [مث] ڪنڌ ۽ مکڻ سان تيار ٿيندڙ ٿلهي ماني، سيءَ جي موسم جو پسنديده کاڌو ڀُسِري
- **ٻھسه / ڀسا:** متيءَ سان ڀريل
  * واريءَ جو ڀتر
- **ٻھسيجڻ / ڀسيجڻ:** لفظ "ٻھساوڻ" جو فعل مجهول آهي، مغلوب ٿي وڃڻ، ٿڪي پوڻ، دل ٽٽي پوڻ (ٻھسيندا، ٻھسيا، ٻھسيسي)
- **ٻھک / ڀڪ:** [مث] درياءَ جي ڪناري تي ڪرندڙ متيءَ جو وڏو ٽڪرو
  * هڪ اونچو ڪنارو
  * خيرات ۾ ڏنل ماني
  * [صفت] ڳرو وزني
- **ٻُھڪاسڻ / ڀُڪاسڻ:** زور سان اڇلائڻ
- **ٻُھڪا مارڻ / ڀُڪا مارڻ:** اڇلائي ڇڏڻ
- **ٻُھڪاٽ / ڀُڪات:** هڪ ڍڳو
- **ٻُھڪاوڻ / ڀُڪاوڻ:** [فعل متعدي] شدت، ڪاوڙ وچان اڇلائي ڇڏڻ

- **ٻھکرين / ڀڪرين:** هٿوڙو
- **ٻھکڑی / ڀڪڙي:** [مث] هڪ بيماري
- **ٻھکيجڻ / ڀڪيجڻ:** لفظ "ڀڪارڻ" جو فعل بالواسطه آهي
- **ٻھکو / ڀڪ:** [فعل- امر] خوب روشن ٿيءُ
- **ٻھگل / ڀگل:** [مذ] گهري رنگ جو ڪمبل
- **ٻھڳڑی / ڀڳڙي:** [مث] ٻير جي وڻ جو خشڪ ميوو، سُڪي ڪتل، ٻيرُ
- **ٻَھڳڑے / ڀڳڙي:** [ح ج] ڀڳڙا، ڀڳل داڻا
- **ٻَھڳل / ڀڳل:** [مذ] ڀگل، گهري رنگ جو ڪمبل
- **ٻَھڳلي / ڀڳلي:** [مذ] ٻهاني باز، دوکي باز منافق، مڪار عيار سازشي
- **ٻَھڳوا / ڀڳوا:** [مذ] اُهو ڪپڙو جنهن کي ڳاڙهي گيڙو رنگ واري متيءَ سان رنگيو ويو هجي
- **ٻُھڳواوڻ / ڀڳواوڻ:** لفظ "ڀوڳڻ" جو فعل بالواسطه آهي
- **ٻَھڳوے داشڪار / ڀڳوي داشڪار:** هڪ شڪاري جيڪو ڀاڻ کي ڳاڙهي متيءَ واري رنگ جي چادر ۾ ويڙهي اُٿين شڪار ڪري، جو هوريان هوريان ڀاڻ شڪار جي ويجهو ٿيندو وڃي
- **ٻَھڳي / ڀڳي:** [مث] جلد بازي، تڪڙ، عجلت، اُبهرائي، گڙٻڙ
- **ٻَھڳي پووڻ / ڀڳي پووڻ:** [اصطلاح] گڙٻڙ ۾ پڇڻ، انتشار پيدا ٿيڻ، افراتفري ٿيڻ، ڀاڄ پوڻ

- ڀڳ لاوڻ/ڀڳي لاوڻ: [اصطلاح] تڪڙ ڪرڻ، جلدبازي ڪرڻ، عجلت ڪرڻ، اُبهرائي ڪرڻ
- ڀڳيجڻ/ڀڳيجڻ: لفظ "ڀڳڻ" جو فعل مجهول آهي (ڀڳيندا، ڀڳيسي)
  ٭ [صيغاما: ڀڳجا/ ڀڳيجيا]
- ڀل/ڀل: [ح ع] بهرحال، سواءِ، بجاءِ، پر
  ٭ [فجا] واهه! چا تہ خوب!
- ڀُل/ڀُل: [مث] غلطي، قصور، ڏوهہ، ڪوتاهي، لاپرواهي، غفلت
- ڀُل چُڪ/ڀُل چُڪ: [مث] غلطي، قصور، ڏوهہ، ڪوتاهي، لاپرواهي، غفلت (بي ڌياني سبب سرزد ٿيل غلطي)
- ڀل ونڃڻ/ ڀل ونڃڻ: [فعل مجهول] وساري ڇڏڻ، دل تان لاهي ڇڏڻ
- ڀلا/ڀلا: [استمجا] ڇا! واقعي، ٺيڪ! ها!
- ڀلا/ ڀلا: [مذ] ڀلائي، چڱائي، بهتري، خوبي
- ڀلا/ڀلا: [صفت] سٺو مهربان، بهتر، چڱو شاندار، فائدي بخش، مفيد، ڪارائتو خوش بختي جو ڪارڻ
- ڀلامانس/ڀلا مانس: [صفت] احترام جوڳو، عزت جوڳ، مهانتا لائق، ڀلو ماڻهو
- ڀلامنسائي/ڀلا منسائي: [مث] سٺي تربيت، باوقار ڪردار، ساک ڀريو ڪردار، چڱائي، ڀلائي، شاندار ائپ
- ڀِلاوڻ/ڀِلاوڻ: ويهڻ لفظ "ڀهڻ" جو فعل بالواسطہ آهي ويهڻ
- ڀُلاوڻ/ڀُلاوڻ: لفظ "ڀلڻ" جو فعل بالواسطہ آهي (ڀليندا، ڀلايا، ڀليسي)
- ڀُلر/ڀُلر: ڀوسو آن جو ڇلڪو
- ڀلڪرون/ڀلڪرون: [ح ع] پر، ليڪن
- ڀلڪي/ڀلڪي: [صفت] اڇڻ وارو ڏينهن
- ڀُلڻ/ڀُلڻ: [فعل لازمي] وساري ڇڏڻ، غلطي ڪرڻ، ڀلجي وڃڻ، چُڪ ڪرڻ، ڇڏي ڏيڻ (ڀلدا، ڀليا، ڀلسي)
- ڀُلواوڻ/ڀُلواوڻ: ڏسو ڀُلاوڻ، وساري ڇڏڻ
- ڀُلي/ڀُلي: [صفت] آواره، رولو رولاڪ، گهمندڙ ڦرندڙ
- ڀُلي پووڻ/ڀُلي پووڻ: [اصطلاح] رستو ڀلجي وڃڻ، غلط راهہ تي وڃڻ، آواره ڦرڻ، رولاڪي ڪرڻ، اجايو گهمڻ ڦرڻ
- ڀليجڻ/ڀليجڻ: اکين کي کُليل رکڻ (ڀليندا، ڀليسي)
  ٭ [صيغاما: ڀليجا]
- ڀليرا/ڀليرا: [صفت] چڱو سٺو ٺيڪ، مناسب، بهتر، ڀلوڙ
- ڀُليکا/ڀُليکا: [مذ] حساب ۾ غلطي، ڳڻپ ۾ چُڪ

- ڀَهمب / ڀمب: [مذ] زلزلو
- ڀَهميرا / ڀمبيرا: [مذ] هڪ جيٺ، ڀميرو
- ڀَهميري / ڀمبيري: [مث] اِٽي جي شڪل وارو
  * هڪ نشان
- ڀهنبهڻ ڀُهون / ڀنڀڻ ڀون: ويران جاءِ، غير آباد جاءِ، ڀڙيانگ علائقو سُڪل هنڌ
- ڀهنج / ڀنج: [مذ] ڇلو
- ڀهنج کهاوڻ / ڀنج کاوڻ: [فعل لازمي] گهنڊيرويا گهاٽو هجڻ
- ڀهنڈار / ڀنڊار: [مذ] آٽڻ عورتن جي چرخي ڪتڻ جو اجتماع
- ڀهنڈرياں / ڀنڊريان: [مث] دريائي زمين
- ڀَهنڈڻ / ڀنڊڻ: [مذ] ماتم، افسوس، ڏکُ، پيڙا، افسردگي، مايوسي
- ڀَهنڈي / ڀنڊي: بي عزتي، گهٽتائي، ذلالت، بي وقاري
- ڀَهنڈي لاوَڻ / ڀنڊي لاوڻ: [اصطلاح] بي عزتي ڪرڻ، ذليل ڪرڻ، خوار ڪرڻ، بدنام ڪرڻ، ساک کي ڇيهو رسائڻ
- ڀُهنگا / ڀنگا: [مذ] گم تيل کي ڳولهڻ لاءِ ملندڙ معاوضو يا تحفو غنڊا ٽئڪس
- ڀهنگڑ خانہ / ڀنگڙ خانا: [مذ] اُهو هنڌ جتي ڀنگ پي يا وڪرو ڪئي ويندي آهي
- ڀَهنگس / ڀنگس: [مذ] هڪ قديم قبيلو
- ڀهنبيري / ڀنمبيري: [مث] ڪابلي مکي
  * راند کيڏڻ لاءِ ڪاغذ جي شي
- ڀَهنڻ / ڀنڻ: [فعل متعدي] ٽوڙڻ، گسائڻ
  * وقت گذارڻ
  * درست ڪرڻ، صحيح ڪرڻ
  * [اگهہ ڀهَنڻ/ اگهہ ڀنڻ: قيمت طئي ڪرڻ اگهہ مقرر ڪرڻ]
  * (دانين ڀهنڻ/ دانين ڀنڻ: ڏوڪڙ اوڌارا وٺي اُهو واعدو ڪرڻ تہ ڪٽڪ جي قيمت ذريعي ڏوڪڙ واپس ڪيا ويندا)
- ڀهنڻ / ڀَنڻ: [فعل متعدي] پُچڻ، پُچائڻ، تيار ڪرڻ، روسٽ ڪرڻ
  (ڀهندا، ڀهنيا، ڀهنسي)
- ڀَهنواوڻ / ڀنواوڻ: لفظ "ڀنڻ" جو فعل بالواسطہ آهي
  * گهمائڻ
  (ڀهنويندا، ڀهنوايا، ڀهنويسي)
- ڀُهنواوڻ / ڀُنواوڻ: لفظ "ڀنڻ" جو فعل بالواسطہ آهي
- ڀَهنوتي / ڀنوتي: ڏوڪڙ يا رقم طئي ڪرڻ جو عمل
  * ڏوڪڙ اُوڌارا وٺي اُهو واعدو ڪرڻ تہ اُهي فصل تي اُنهي مقرر اگهہ تي اناج جي صورت ۾ واپس ڪيا ويندا
- ڀَهنور / ڀنور: [مذ] ڀؤنر، ڪاري ماکيءَ جو مکو
- ڀهنوري / ڀنوري: [مث] کجيءَ جي وڻ جي پتن يا تارين جو ڇڪڙ
- ڀَهنوِيا / ڀنِويا: [مذ] ڀيڻ جو مڙس، ڀيڻوو

• **ٻَهني / ٻَني**: [مث] شڪست، ناڪامي، هار

• **ٻَهني / ٻَني**: [مث] تالا

• **ٻَهني کهاوڻ / ٻَني کاوڻ**: شڪست کائڻ، ٽٽي پوڻ، ناڪام ٿيڻ، هارائڻ

• **ٻُهنيجڻ / ٻُنيجڻ**: لفظ "ٻنڻ" جو فعل مجهول آهي، ٽوڙڻ، ڀڃڻ، ٽڪرا ڪرڻ
(ٻهنيندا، ٻهنيس)
* [صيغا: ٻهنجا]

• **ٻَهنيجا / ٻَنيجا**: [مذ] ڀيڻ جو پٽ، ڀاڻيجو

• **ٻَهڻ ٻهڻ / ٻڻ ٻڻ**: [مذ] سُس پُس، چوبچو، ٻڻ ٻڻ

• **ٻَهڻ ٻهڻ ڪرڻ / ٻڻ ٻڻ ڪرڻ**: [اصطلاح] سُس پُس ڪرڻ، چوبچو ڪرڻ، سرباٽ ڪرڻ

• **ٻهنڪ / ٻنڪ**: [مث] سرباٽ، سرگوشي، ڪڙڪ

• **ٻهنويا / ٻنويا**: [مذ] ڀيڻ جو مڙس، ڀيٽرو

• **ٻهنجي / ٻنيجي**: [مث] ڀيڻ جي ڌيءَ، ڀاڻيجي

• **ٻهو / ٻو**: [مذ] خوف، ڊپ، خطرو

• **ٻهوآوڻ / ٻو آوڻ**: [فعل متعدي] مٿو چڪرائڻ، ڦيري اچڻ

• **ٻُهوآٽلي / ٻُو آٽلي**: [مث] چڪر، ڦيرو، گهوماٽي

• **ٻهوآٽلي کهاوڻ / ٻو آٽلي کاوڻ**: [اصطلاح] چڪرائجڻ، ڦيرائيون کائڻ، هيڏانهن هوڏانهن گهمڻ

• **ٻُهوتار / ٻُوتار**: [مذ] زميندار، وڏيرو، جاگيردار، چڱو مڙس، ڀريو مڙس

• **ٻُهوتاري / ٻُوتاري**: [مث] زمينداري، وڏيرائپ، چڱ مڙسي
* زمين جي ملڪيت
* ڀاڙو ڪرايو

• **ٻُهوترا / ٻُوترا**: [مذ] ڪڄيءَ جي وڻ جو لڙهو جيڪو ٽوڪرين، ٽڏن ۽ رسن ناهڻ ۾ ڪم ايندو آهي

• **ٻُهوتي / ٻُوتي**: [مذ] ڌڪا ڏيڻ، مٿي سان ٽڪر هڻڻ

• **ٻهوتي ڏيوڻ / ٻوتي ڏيوڻ**: [فعل متعدي] ڌڪا ڏيڻ، مٿي يا سڱن سان ٽڪر هڻڻ

• **ٻهوڇهڻ / ٻوڇڻ**: [مذ] رئو

• **ٻهوڏا / ٻوڏا**: [صفت] سڱ کان سواءِ

• **ٻهور / ٻور**: [مث] چُورو

• **ٻهورا / ٻورا**: [صفت] تهه خانو
* مانيءَ جو ٽڪرو

• **ٻُهورا / ٻُورا**: [صفت] نسواري، صاف رنگ جو
* [مذ] ڪمبل

• **ٻهورڻ / ٻورڻ**: [فعل متعدي] چورو ڪرڻ، ٻورڻ، ملائي ڇڏڻ، ريزا ريزا ڪرڻ
(ٻهريندا، ٻهوريا، ٻهريس)

• **ٻُهوسلا / ٻُوسلا**: نسواري

• **ٻُهوش / ٻُوش**: [صفت] وحشي، جهنگلي، عقل کان عاري، بد تهذيب
* [مذ] جاهلن سان ڀريل، جاهلپڻو رکندڙ جاهل ماڻهو

- ٻُهوڪ / ٻُوڪ: [مث] ٻصر جا پتا، بي وقوف

* آناج جي صورت ۾ اُها ننيڙي ادائيگي جيڪا نصل جي موقعي تي خيرات طور ڪئي ويندي آهي

- ٻُهوڪر / ٻُوڪر: [مث] هڪ ٻوٽو جنهن جا پن ٻصر وانگر هوندا آهن. پر نہ ان جو ميوو ٿيندو آهي ۽ نہ وري اُن ۾ ٻصر جي خوشبو هوندي آهي، خراب ٻصر

- ٻُهوڪل / ٻُوڪل: [مذ] ٻصر وانگر گاهہ

- ٻُهوڪلي / ٻُوڪلي: [مث] ٻصر وانگر گاهہ

- ٻُهوڪڻ / ٻُوڪڻ: ڪنن ۾ آواز اچڻ، ڀونڪڻ، ڪتن جو آواز

- ٻهوڳ / ڀوڳ: [مذ] مذاق، ڀوڳ

* مصيبت

- ٻهوڳڻ / ڀوڳڻ: برداشت ڪرڻ، مصيبت ڪٽڻ، ڏک سهڻ

(ٻهوڳيندا، ٻهوڳيا، ٻهڳيسي)

- ٻهول / ڀول: [مذ] شڪ، وهم، گمان

* ترغيب

- ٻهول ٻهنڻ / ڀول پئڻ: آزمائڻ، ڪوشش ڪرڻ

- ٻهولا / ڀولا: [صفت] سادو ابوجهہ

* شڪ، وهم

- ٻهولي / ڀولني: [مث] ڀولي، ٻاندرياڻي، ڀولڙي (مادي)

- ٻهولوں / ڀولون: [مذ] ٻاندر ڀولو ڀولڙو (استعا: گهٽ عقل)

○ ٻهوم / ڀوم: [مث] علم، ڄاڻ، شعور، آگاهي

- ٻهوں / ڀون: [مذ] چڪر، ڦيراٽي، ڦرڻ، چڪرائڻ

- ٻهوں / ڀون: [مذ] ٻُوسو ڪٽڪ جي جَوَن جو ٻوسو مٽر ۽ چڻن جو ٻوسو

- ٻهوں آوڻ / ڀون آوڻ: [اصطلاح] چڪر اچڻ، ڦيراٽي اچڻ، ڦيرو اچڻ، چڪرائجڻ، ڦيرائجڻ

- ٻهوں ٻهوں / ڀُون ڀُون: [مث] مکين جي ڀُون ڀُون

* ڪتي جو آواز

* روئڻ جو آواز

- ٻهوں ٻهوں ڪرڻ / ڀُون ڀُون ڪرڻ: [فعل لازمي] مکين جو ڀُون ڀُون ڪرڻ

* ڪتي جو ڀونڪڻ

* روئڻ

- ٻهونچيڑ / ڀونچيرڻ: [مث] واريءَ واري ڪرڙي

○ ٻهونڈ / ڀونڊ: [مث] سوئر

- ٻهونڈڑ / ڀُونڊڙ: [مث] جهنگلي سوئر (مادي)

- ٻهونس / ڀونس: اُنهي لتاڙيل ڪٽڪ جو ڍير جنهن ۾ ٻوسو مليل هجي

- ٻهونسلا / ڀونسلا: [صفت] نسواري

- ٻهونکڻ / ڀونڪڻ: ڀونڪڻ، ڏاڙهڻ، ڪائڻ

(ٻهونکدا، ٻهونکيا، ٻهونکسی)

- ڀونوڻ/پونوڻ: چڪرائڻ، ڦيرائيون اچڻ، گهمڻ وڃڻ

  ٭ آواره گهمڻ، رولاڪي ڪرڻ

  ٭ واپس اچڻ

- ڀوني/ پوني: [مث] کوهه جو نارُ

- ڀوهه/ پوهه: [مذ] بوسو

- ڀوهر/پوهر: [مث] توري مٿاهين زمين

- ڀوهر/پوهر: [مث] هلڪو مينهن، هلڪي برسات، بوندا باندي، ڦڙي ڦڙي پوڻ

- ڀوهر ڏيوڻ/پوهر ڏيوڻ: [فعل متعدي] وات سان ڦوهارو ڏيڻ

- ڀوئين/پوئين: [مث] زمين، ڌرتي، پوءِ

- ڀوئين آمب/پوئين آمب: [مذ] زلزلو پونچال

- ڀوئين ڦوڙ/ پوئين ڦوڙ: [مذ] زمين کي ڦاڙڻ وارو هڪ جيتُ

  ٭ هڪ ٻوٽو جيڪو درياسي ضلعن ۾ هوندو آهي

- ڀوئين تتر/پوئين تتر: [مذ] واريءَ وارو تتر

- ڀوين/پوين: هڪ ننڍڙي تاري/ جهاڙي جنهن ۾ خوبصورت ڦڪا گل ڦٽندا آهن. (سنڌ ۽ ڪوهستان ۾ اهي عام جام آهن)

- ڀوين/پوين: [فعل- امر] موتي وڃُ، واپس وڃُ، ڦري وڃُ

- ڀَو/ پئو: [مذ] خوفُ، ڊپُ، خطرو دهشت، وحشت، برائي، بچڙائي

- ڀئي وال/پئي وال: [مذ] پائيوار، حصيدار، شراڪتدار، ڀاياڻو

- ڀئي والي/پئي والي: [مث] پائيواري، حصيداري، شراڪتداري

- ڀئي والي ڪرڻ/پئي والي ڪرڻ: [فعل متعدي] پائيواري ڪرڻ حصيداري ڪرڻ، شراڪتداري ڪرڻ، ڀاياڻي ڪرڻ

- ڀئي ولپا/پئي ولپا: [مذ] پائيواري، حصيداري، شراڪتداري

- ڀئي الله/پئي الله: [فجا] بي فڪر رهو چنتا نه ڪريو (الله سائين هر موقعي تي موجود آهي)

- ڀهي داتان/پي داتان: [مذ] شهتوت جو گل، اڇو گل

- ڀيند/ پيند: [مذ] مٽيءَ جو ٽڪر، پيندُ

- ڀي/ پي: [مذ] نيلوفر جون پاڙون

- ڀيت/ پيت: [مذ] راز، ڳُجهه، لڪل ڳالهه

- ڀيٽو/پيٽو: [مذ] پڙوي دلال، ڪچر، ڏلو چڪلائي

- ڀيڏ/پيڏ: [مث] رِڍ

- ڀيڏڪشي/پيڏڪشي: [مث] هڪ راند، جنهن کي "بزڪشي" به چيو ويندو آهي

- ڀيڏا/ پيڏا: [صفت] رِڍ سان لاڳاپيل

- ڀيڏا چال/پيڏا چال: [مذ] پراڻو رواج، پراڻي رسم، رواج ۽ رسمن تي هلندي

- ڀيڏڪ/پيڏڪ: [مذ] هڪُ اڇو نرم پٿر جنهن مان ماريل ٺهندو آهي

- بھیرمی / ڀيرمي: [مث] صبح جو هڪ راڳ، گيت
- بھیڑا / ڀيڙا: [صفت] خراب، بچڙو، گندو، ڪنو، بدصورت، منحوس، بدحال
- بھیں / ڀين: [فعل-امر] واپس ٿيءُ، پلٽ، پاسو وراءِ
  - [بھوندا، بھاتویا]
  - [صيغہ مس: بھینسی]
- بھیں / ڀيڻ: ڀيڻ، ادي
- بھینسر / ڀينسر: [مث] نٿ، نڪ جو زيور
  - شڪار ڪندڙ باز (مادي)
- بھینسری / ڀينسري: [مث] بينسري، مُرلي، وڃٽي، پائيپ
- بھینگا / ڀينگا: [مث] ٽيڏي اکين وارو ٽيڏو
- بھينگا ڏيکھڻ / ڀينگا ڏيکڻ: ٽيڙو ڏسڻ
- بھيڻ / ڀيڻ: [مث] ڀيڻ، ادي
- بھیر / ڀيھر: [مذ] وڏو تغارو جيڪو مٽيءَ جي ٽانو جو ٺهيل هجي ۽ جنهن جي مٿان ڍڳي جي چربي چڙهيل هجي

□

ٻ / ٻ

- ٻ/ ٻ: اولهہ پنجابي صورتخطيءَ ۾ سنڌي جو ٻيون اکر
- ٻاٻا/ٻاٻا: [مذ] فقيرن جو هڪ قبيلو
- ٻاتا/ٻاتا: [مذ] ٻاتو هبڪي ڳالهائڻ وارو
- ٻاتي/ٻاتي: [مث] ٻاتي، هبڪي ڳالهائڻ واري
- ٻاٽا/ٻاٽا: [مذ] ڪچو شهتوت

  * ڀنن ڪان سواءِ تاري
- ٻاٽي/ٻاٽي: [مث] ڳوناٽي پليٽ، ٻاٽو (ڊونگو جيڪو ڪاڏي پچائڻ ۾ استعمال ڪيو ويندو آهي) ڪچا گل
- ٻاجهہ/ٻاجهہ: [ح ج] ڪان سواءِ، بغير
- ٻاجهہ/ٻاجهہ: [مث] رحم، ڪرم، مهرباني نوازش، بهتري
- ٻاجهري/ٻاجهري: [مث] ٻاجهري، پکين جو کاڌو
- ٻاجهوں/ٻاجهون: [ح ج] ڪان سواءِ، بغير، بنا
- ٻار/ٻار: [مث] آنَ جي ٻار
- ٻار چاوڻ/ ٻار چاوڻ: [اصطلاح] آنَ جي ٻار ڪڍڻ، آنَ جو ڍير ڪڍڻ، اناج ڪڍڻ
- ٻاري/ٻاري: [مث] ننڍي دري

  * الماڙي

  * قلعهٔ جو اصطلاح
- ٻارهاں/ٻارهان: [صفت] ٻارهہ، 12، هڪ درزن
- ٻاڙ/ٻاڙ: [مث] ٻاڙ عادت، علت، ٻَکَ، اُڃ، کائڻ پيئڻ جي شديد خواهش
- ٻاڑا/ٻاڑا: [صفت] تيزابيت وارو تلخ، ڪوڙو ڪسارو کارو
- ٻاک/ٻاڪ: [مث] رڍ يا ٻڪري جو آواز، دانهن، رڙ ڪوڪ
- ٻاکرا/ٻاڪرا: [صفت] ٻڪري يا ٻڪري سان لاڳاپيل
- ٻاکڻ/ٻاڪڻ: ٻاڪڻ دانهون ڪرڻ وڏيون ڪوڪون ڪرڻ رڙيون ڪرڻ

  * بيوقوفاڻي ڳالهہ ٻولهہ، ڪچ بحثي

  (ٻاکدا، ٻاکیا، ٻاکسی)
- ٻاگوں/ٻاگون: [مذ] وڏي منهن وارو مانگر مڇ
- ٻاگھوں/ٻاگهون: [مذ] ڏسو- ٻاگون
- ٻاگھی/ٻاگهي: [مث] سٿرن تي هٿ هڻي خوشي جو اظهار (دائري ۾ ڪيل ناچ)
- ٻاگھی مارڻ/ٻاگهي مارڻ: [فعل متعدي] ٻانهن کي پاسن تي رکي اُنهي وقت وات مان وڏو درد انگيز آواز ڪيڻ، ٻيگهي هڻڻ

  * (فقير همدردي حاصل ڪرڻ لاءِ ائين ڪندو آهي)
- ٻال/ٻال: [مث] ٻار ٻارڙو ٻچڙو نئون جاول ٻار
- ٻال ٻچڑدار/ٻال ٻچڙدار: ٻارن ٻچن وارو ٻچڙيوال، ڪٽنب وارو خاندان وارو
- ٻال جتی/ٻال جتي: ٻاروڻ ڪان، ننڍپڻ ڪان
- ٻال جنڻ/ٻال جڻڻ: [فعل متعدي] ٻار ڄڻڻ ٻار پيدا ڪرڻ نسل کي وڌائڻ
- ٻال ڌُمڻ/ٻال ڌمڻ: [فعل متعدي] حمل ڪِرڻ، ٻار ڪِرڻ، ٻار ضايع ٿيڻ

- ٻال سٹݨ / ٻال سٽڻ: ٻار ڪيرائڻ، حمل ضايع ڪرائڻ
- ٻالسٹواوݨ / ٻال سٽواوڻ: [فعل بالواسطه] حمل ضايع ڪرائي ڇڏڻ، ٻار ڪيرائي ڇڏڻ
- ٻال کڈھواوݨ / ٻال ڪڍواوڻ: [فعل بالواسطه] حمل ضايع ڪرائي ڇڏڻ، ٻار ڪيرائي ڇڏڻ
- ٻالٹی / ٻالٽي: [مث] بالٽي
- ٻالڑی / ٻالڙي: [مث] ٻارڙي، نينگري، ڇوڪري، ڌيءُ
- ٻالکا / ٻالڪا: [مذ] چيلو شاگرد، مريد
- ٻالکی / ٻالڪي: [مث] ڏسو ٻالڪا
- ٻالݨ / ٻالڻ: [مذ] ساڙڻ، ٻارڻ، ساڙڻ جون ڪاٺيون وغيره
- ٻالݨ / ٻالڻ: [فعل متعدي] روشن ڪرڻ، چمڪائڻ، باھ ڏيڻ، ساڙڻ، ٻارڻ، جلائڻ
(ٻليندا، ٻاليا، ٻليسی)
- ٻالوݨ / ٻالوڻ: [مذ] ٻارڻ لاءِ ڪاٺي وغيره
- ٻالھی / ٻالهي: [مث] ترڻ ۾ ٻانهن جي حرڪت
- ٻالھی مارݨ / ٻالهي مارڻ: [فعل متعدي] ڪوشش ڪرڻ همٿ ڪرڻ، ٻٽسي ڪرڻ، محنت ڪرڻ، زور لڳائڻ
- ٻانہ / ٻانا: [مث] ٻانهن، ٻازو
  - ٭ مائٽ، زال، مڱيندي (عورت)
  - ٭ ڪَٽَ جون ٻانهون
  - ٭ مڱڻي
- ٻانہ ٻدھݨ / ٻانا ٻڌڻ: [اصطلاح] ٻانهون ٻند ڪرڻ، پاڪر ۾ ٻند ڪرڻ
- ٻانہ ٻیلی / ٻانا ٻيلي: معاون، مددگار، سهولتڪار ٻانهن ٻيلي، مدد ڪندڙ
- ٻانھیں / ٻانهين: [مذ] ڪَٽَ جي پاسن وارو حصو ٻانهين
- ٻانھاں / ٻانهان: [مذ] غلام، نوڪر، ٻانهون، چئيوان، مدد
- ٻانبھݨ / ٻانڀڻ: [مذ] برهمڻ (هندن جي اوچي ذات)
- ٻانبھݨی / ٻانڀڻين: [مث] برهمڻ جي زال، ٻانڀڻ عورت
- ٻانھیں / ٻانهين: [مث] غلام عورت، نوڪرياڻي، ٻاندياڻي
- ٻاݨ / ٻاڻ: [مذ] تير، بان
  - ٭ ڪوشش
- ٻاونجڑ / ٻاونجڙ: [صفت] ٽيڙو ڦڙيل، سڌي لاٽين ۾ نہ هجي
- ٻاوی / ٻاوي: [صفت] ٻاويهہ 22 انگ
- ٻاہر / ٻاهر: [ح ج] ٻاهر، اندر جو ضد
- ٻاہرتیں ونجݨ / ٻاهرتين ونجڻ: [اصطلاح] ٻاهر وڃڻ
- ٻاہرلا / ٻاهرلا: [صفت] ٻاهريون، بيروني، خارجي، ٻاهر وارو غير اندروني
- ٻاہلی / ٻاهلي: [صفت] گهٽو وڌيڪ، زائد، اڪيچار
- ٻاھݨ / ٻاھڻ: ويهڻ، ٽِڪڻ

- **پائُٹھ / پائٺ:** [صفت] پاهٺ، 62 انگ
- **پائی / پائي:** [مث] عورت، خاتون
- **پیری / پيري:** [مث] نازيوءِ
  * متيءَ جو ڀڳل ٿانو
- **پیری دا بیج / پيري دا بيج:** نازيوءِ جو ٻج، (ان جي خاصيت يا اثر ٿڌو ٿيندو آهي)
- **پپیہا / پپيها:** [مذ] خوش آواز ڪيندڙ پکي، ڪوئل
- **پپہا / پپها:** [مذ] خشڪي
  * انجڻ جي دونهين جا گولا
- **پتالی / پتالي:** [صفت] پائيتاليهہ، 42 انگ
- **پترا / پترا:** [مذ] هبڪي ڳالهائيندڙ پاتو توتلو
- **پتری / پتري:** [صفت] پتيهہ، 32 انگ
- **پتری دھاراں / پتري ڌاران:** [مث] ماءُ جو کيرُ جنهن بابت فرض ڪيو ويو آهي، تہ اُهو 32 ڌارن ۾ وهندو آهي
- **پَتھاڑ / پٿاڙ:** [مذ] ڦنهن، ڇهرو ٻيهڪ
- **پَتھاڑ بھنڑ / پٿاڙ ڀڃڻ:** [فعل متعدي] ڦنهن ڀڃڻ يا بگاڙڻ
- **پُتھاڑا / پٿاڙا:** [مذ] هڪ نشان
  * نقاب، رئي سان ڦنهن کي ڍڪڻ
- **پِٹ / پٽ:** [مث] ڏسو پٽاڪ
- **پٹ / پٽ:** [مث] جوڙو جوڙن ۾ ٻن ٻن ۾ هڪ ۾ ٻہ گڏ
- **پُٹ / پُٽ:** پڌل، چڙهيل، سوگهو ڪيل
- **پٹ / پُٽ:** [مث] حبس ساهہ جو بند ٿيڻ ساهہ جو رڪجڻ
- **پُٹا / پُٽا:** [صفت] خراب ٿيل، بيڪار ٽٽيل، پٽو نقصانڪار بي فائده، اجايو بيڪار
  * ڪنن کان ڪٽيل، ڇپن کان ڪٽيل
  * جيڪو نگينن سان سجايو ويو هجي
- **پٹاک / پٽاڪ:** ڊاڙ بڪواس، پٽاڪ، اجايون ڳالهيون، بيڪار ڳالهيون، لاف زني، رياڪاري
- **پٹاکی / پٽاڪي:** [مذ] ڊاڙون هڻندڙ بڪواس ڪندڙ پٽاڪ هڻندڙ اجايون ڳالهيون ڪندڙ لاف زني ڪندڙ رياڪار منافق خوشامدڙيون، گهٽيون ڳالهيون ڪندڙ
- **پٹاں / پٽان:** [مث] گفتگو ڳالهہ ٻولهہ ڪچهري محفل
- **پٹاں سٹاں / پٽان سٽان:** ڳالهہ ٻولهہ گفتگو گپ شپ، ڪچهري محفل مچائڻ
- **پٹاں مارڻ / پٽان مارڻ:** [اصطلاح] ڳالهيون ڪرڻ، گپ شپ ڪرڻ، ڪچهري ڪرڻ، گفتگو ڪرڻ
- **پُٹڻ / پٽڻ:** [فعل متعدي] روڪڻ بند ڪرڻ سوگهو ڪرڻ
  * [پُٹواوڻ / پٽواوڻ: اڻ پڌو ڪرڻ]
  * [پُٹیجڻ / پٽيجڻ: بند ٿيڻ]
  (پٹیندا، پٹیا، پٹیسی)
- **پٹوھا / پٽوها:** [مذ] پٽون، پرس، ننڍي ٿيلهي جيڪا زنجيري يا ٻن ڌاڳن جي ڇڪڻ سان بند ٿي وڃي
- **پٹی / پٽي:** [مث] سون جو سِڪو
- **پٹِیجڻ / پٽيجڻ:** لفظ "پٽڻ" جو فصل مجهول آهي، بند ٿيڻ، منجمد ٿيڻ، جيئن سردي سان بند ٿيڻ، رڪجي وڃڻ
  (پٹیندا، پٹیسی)
  * [صيغاما: پٹیجا]

- پٽيرا/ٻٽيرا: [مذ] هڪ ننڍو حلال پکي، جنهن کي وڙهايو به ويندو آهي، ٻوُنتريو
- پٽھ /ٻٽ: [مث] سوئي ڌاڳي جون ٻه تارون
- پُجھارت/ٻجھارت: [مث] ڳجھارت، پرولي، راز واري ڳالھ
- پُجھکا/ٻجھڪا: [مث] ڳجھارت، پرولي، معمو ڳجھو لڪ
- پجھڻ/ٻجھڻ: ٻڌجي وڃڻ، پابند ٿيڻ، سوگھو ٿيڻ، گولڻ، چنبڙي پوڻ، ڳِلو وانگر چنبڙڻ
  - گھاٽو ٿيڻ، سخت ٿيڻ
  - بند جي تعمير ٿيڻ
  - بند ٿيڻ، شڪڙجڻ، سوڙھو ٿيڻ

  (پجھدا، پجھيا، پجھسی)
- پَجھڻ/ٻجھڻ: سمجھڻ، پرجھڻ، اندازو لڳائڻ، سمجھي وٺڻ
  - وسامي وڃڻ

  (پجھدا، پجھيا، پجھسی)
- پَجھُوں/ٻجُھون: ڏسو ٻاجھ
- پچ پچ کرڻ/ ٻچ ٻچ ڪرڻ: [فعل متعدي] چپن مان آواز ڪيڻ، ريزه ريزه ڪرڻ
- پچا/ ٻچا: [مث] ٻار ٻچو ٻارڙو نينگر پٽ
  - جانور جو ننڍڙو ٻارڙو پکين جو ٻچو
- پچڑوال/ٻچڙوال: [مذ] ٻارن ٻچن وارو ڪٽنب وارو گھر وارو خاندان وارو
- پُچکار/ٻچڪار: [مذ] جانورن کي سڏ ڪرڻ (چپ بند ڪري هوا کي اندر ڇڪڻ سان پيدا ٿيندڙ آواز)
- پُچکارڻ/ٻچڪارڻ: [فعل متعدي] جانور کي سڏ ڪرڻ هيرائڻ، ٻچڪار ذريعي ڪنهن جانور کي روڪڻ يا بيهارڻ
- پچکانہ/ٻچڪانا: ننڍڙا سوڙھا جوتا، ٻاراڻي شيءِ
- پَچُو/ٻچُو: "ٻچا" جو تصغير
- پُچُو/ٻچُو: [مذ] جنهن جي ڏاڙهي هلڪي هجي يا ڪاڏيءَ تي وارن جي ڇڳ ڇڏيل هجي، (اُن کي ٻچي ڏاڙهي به چيو ويندو آهي)
- پَچه/ ٻچا: ٻار نينگر، ڇوڪر
- پَچه باز/ ٻچا باز: لونڊي باز ڇوڪري باز غير فطري جنسي فعل ڪرڻ وارو
- پُچی/ ٻچي: [مث] ٻچي ڏاڙهي
- پَدھ/ ٻڌ: [مث] علم، ڄاڻ، تفهيم
- پُدھ وَان/ٻڌوان: [مذ] عقلمند، عالم، اسڪالر، هوشيار، سياڻو اڪابر، ذهين
- پَدھائی/ ٻڌائي: [مث] ٻڌائڻ جو معاوضو
- پدھڑاں/ ٻڌڙان: [مذ] نئين ڄاول ٻار جو لباس
- پدھڻ/ٻڌڻ: [فعل متعدي] ٻڌڻ، ڳنڍڻ، پٽي ٻڌڻ
  - استعمال ڪرڻ، وضع ڪرڻ، گھڙي ونڻ
  - ختم ڪرڻ، ناس ڪرڻ

  (پدھيندا، پدھيا، پدھيسی)
  - [فعل مجهول: پدھيجڻ]
  - [صيغاما: پدھواوڻ]

- پُدھو/ ٻُڌو: [مذ] بيوقوف، نادان، سادو، ڳوناٺو
بي عقل، بي خبر
- پدھواوڻ/ ٻڌاوڻ: ابوجھ ٻڌڻ لفظ جو فعل بالواسطہ
آهي
- پدھوائی/ ٻڌوائي: [مث] ڏسو پدھائی/ ٻڌائي
(ڪنهن شي کي ٻڌڻ جو معاوضو)
- پدھی/ ٻڌي: [مث] پيداوار خريد ۽ وڪري ڪرڻ
جو هڪ گڏيل نظام، ايڪو
* [منڊيءِ دائرو اڪاڙو]
* [پدھڻ/ ٻڌڻ مصدر کان هڪ اصطلاح]
- پَدھی کرڻ/ ٻڌي ڪرڻ: [فعل متعدي] اڪاڙو ٺاهڻ،
ايڪو ڪرڻ
- پدھیج/ ٻڌيج: [مذ] گرفتاري، بلغم جي رواني
۾ رڪاوٽ
- پدھيجڻ/ ٻڌيجڻ: لفظ پَدھڻ/ ٻڌڻ جو فعل مجھول
آهي
(پھيندا، پدھيسی)
* [صيغاما: پدھيجا]
- پدھيلو/ ٻڌيلو: [صفت] ٻڌل (جانورن لاءِ) ٿاڻ تي
ڪاڌو کائيندڙ
- پُڈھا/ ٻيا: پوڙھو ڪراڙو ضعيف
* ٻڍو بزرگ، وڏي عمر وارو
* قديم، اوائلي
* پوڙھو ماڻھو
- پَڈھر/ ٻڍر: [مذ] ذبح ٿيڻ وارو ڪمزور جانور
- پُڈھڑا/ ٻڍڙا: [صفت] پوڙھو ڪراڙو جُھور ماڻھو
ضعيف، بزگ، وڏي عمر وارو، عمر سيده
- پُڈھی/ ٻڍي: [مث] پوڙهي عورت، ڪراڙي عورت،
ٻڍي عورت، ضعيف عورت، عمر رسيده عورت
* چناب درياءَ جو ڇڏيل رستو
- پُڈھيپا/ ٻڍيپو: [مذ] ڪراڙپ، پوڙھپڻ، بزرگي،
عمر رسيدگي
- پُڈڻ/ ٻڍڻ: ٻُڏڻ، پاڻيءَ ۾ هيٺ تري ۾ اچي وڃڻ،
ساهہ بند ٿيڻ
- پُر/ ٻُر: [مث] ڪپڙي يا وارن وغيره جي ٻُر
* جھالر
* پنهنجي ڪپڙي جو اُهو ٽڪرو جيڪو فقير
پنهنجي مُريد کي تعويذ بڻائي رکڻ لاءِ ڏيندو آهي
* ڪاڻيءَ جو ٻُورو
* ڪتي جا وار
- پَرا/ ٻرا: [مذ] بُخار مليريا، واري جو بُخار
- پراٹ/ پراٽ: [مذ] درياءَ اندر جزيرو ننڍڙو ٻيٽ
- پُرکڻ/ ٻُرڪڻ: [فعل متعدي] ٻُرڪڻ، چٽڪارڻ
(ٻرکيندا، ٻرکيا، پرکيسی)
- پُرکی/ ٻُرڪي: [مث] چٽڪارو ٻُرڪو
- پروٹی/ پروٽي: [مذ] ٻير جو ننڍڙو وڻ
- پَرور/ پڙور: [مذ] کل تي سنها خشڪ داڻا

- پرهواوڻ / پرهواوڻ: لفظ "پوهارڻ" جو فعل بالواسطہ آهي
- پرهوچي / پَرهوچي: [مذ] ڳوٺاڻو شهر کان ٻاهر رهندڙ سادو غريب
- پرهيجڻ / پُرهيجڻ: لفظ "پوهارڻ" جو فعل مجهول آهي
- پڑ پڑ / پڙپڙ: [مث] ٻلبلا ٿاهڻ، هوا جو ٻاهر نڪرڻ، هوا جو اخراج، ٻاڦڻ
- پڑا / پڙا: [مذ] زخم تي پَٺو پَڙو
  * استعجا: اوهہ
  * شناختي علامت، ڇِڪَ ڪَنَ تي زخم جو نشان
- پڑکا / پڙڪا: [مذ] اُبرڻ، اُبار ٻلبلا ٿهڻ
- پرکاوڻ / پرڪاوڻ: لفظ "پڑکڻ" "پڙڪڻ" جو فعل بالواسطہ آهي
- پڑکاوڻ / پڙڪاوڻ: [فعل متعدي] حُقي کي پڙڪائڻ (اهو ڏسڻ لاءِ حُقي کي آزمائڻ تہ اُن ۾ پاڻيءَ جو دُرست مقدار آهي يا نہ)
- پڑکڻ / پڙڪڻ: اُبرڻ، پڙڪڻ (پڑکدا، پڑکیا، پڑکسی)
- پڑکڻ / پڙڪڻ: رنبڻ جيئن جانور جنسي ميلاپ واري وقت رنبيندو آهي، اهو لفظ خاص طور تي ٻڪرين ۽ اُن جي ٻاري ۾ استعمال ٿيندو آهي (پڑکدا، پڑکیا، پڑکسی)
- پڑکناں / پڙکنان: جنسي ميلاپ واري وقت ڏڳن جو آواز
- پڑکواوڻ / پڙڪواوڻ: لفظ "پڑکڻ"، "پڙڪڻ" جو فعل بالواسطہ آهي
- پس / پَس: [صفت] بس، ڪافي گهڻو جهجهو دنگہ جام
- پسانگی / پسانگي: [مث] ٻن حصن ۾ ورهائڻ، چڙي يا هٿيار
- پک / پڪ: [مذ] ٻئي هٿ ڳنڍ ڪري دعا يا خيرات گهرڻ ٻُڪَ، ٻئي هٿ ڳنڍائڻ
- پک / پڪ: [مث] هرڻ جو ٻچو
  * ران کي ٿپڪائڻ يا ٿپڪي ڏيڻ
- پک مارڻ / پڪ مارڻ: [فعل متعدي] ران کي ٿپڪائڻ، ستر کي ٿپڪي هڻڻ، ٺڦڻ، پک وجهڻ، پاڪر وجهڻ
- پکار / پڪار: [مذ] اونچو آواز، شور، گوڙ هُلُ
  * ٻڪرين جو آواز ٻي ٻي
- پکانی / پڪاني: ٻي ٻي، ٻڪرين جو آواز
- پکرا / پڪرا: [مذ] ٻڪرو چيچو جنهن سان پيڙهيءَ جو رستو موڙيو ويندو آهي
- پکری / پڪري: [مث] ٻڪري
- پکل / پُڪِل: [مث] ٻُڪِرِ، ٻُڪل، عورتن جي مُنهن تي ڪپڙي يا رئي ويڙهڻ جو انداز
  * واريءَ واري علائقي جي زمين تي ڦهلجندڙ گاهہ جيڪو فصل کي دٻائي ڇڏيندو آهي
- پکڻ / پڪڻ: ڳنڍ ٿيڻ، پاڪر پرڻ، ملڻ، ٻَکُ هڻڻ
  * ڪنهن سان ڳنڍجي وڃڻ، ملي وڃڻ
  * چنبڙي وڃڻ

- پڪي / پڪي: [مث] پڪِي، چڪيءَ ۾ وڏو ويندڙ مُٺيءَ
  ۾ آنُ
  * پکي، گردو
  * نئيءَ آگر کان پوءِ هَٿَ جو حصو
- پڪي ڏيوڻ / پڪي ڏيوڻ: ملهَه وڙهڻ
- پڪين پووڻ / پڪين پووڻ: [فعل متعدي] پَڪَ وجهڻ وڙهڻ
  ڪچيءَ ۾ پوڻ
- پکھ / پکھ: [مذ] هڪ قسم جو گاڙهو اوني ڪپڙو
- پکھڙا / پکھڙا: [مذ] کوهه مان پاڻي پرڻ وارو ٿانءُ
  * اُهو رسو جنهن ذريعي پاڻي پرڻ کان پوءِ ان کي
  چڪيو ويندو آهي
- پکھيلا / پکھيلا: [مذ] شينهن جو بچو آدم خور
- پَل / پل: اهليت، قابليت، صلاحيت
  * ڪائين جو پارڻ
- پَل والا / پل والا: [صفت] باصلاحيت، قابل، همت وارو
- پلا / پلا: [مذ] پلو تمغو پلُ
- پلارا / پلارا: صدُ، رڻ رنبو، دانهن، ڪُوڪَ
  * پکين کي ڦاسائڻ وارو اوزار
- پلانگ / پلانگ: [مث] پرانگهه، قدم، فاصلو ٽپو
- پلانگ بهرڻ / پلانگ پرڻ: پرانگهه پائڻ، ٽپو ڏيڻ،
  قدم کڻڻ، قدم پرڻ
- پلاوان / پلاوان: [مذ] نئيپڻ، پاروٺي، چوڪرائپ، بچپن
- پلاوان / پلاوان: [صفت] نئيپڻ جو يا نئيپڻ
  سان لاڳاپيل
- پلدا / پلدا: [صفت] برندڙ روشن، چمڪندڙ
- پلڪا / پلڪا: [مذ] نئيپڻ، پاروٺي، چوڪرائپ، بچپن
  * غصو ڪاوڙ ڪروڌ
- پلڪائي / پلڪائي: [مث] نئيپڻ، پاروٺي، بچپن،
  چوڪرائپ
- پلکي / پلکي: [صفت] پارن جهڙي
- پلنگڑا / پلنگڙا: [مذ] ڪتي يا پليءَ جو بچو پلونگڙو
- پلڻ / پلڻ: برڻ، روشن ٿيڻ، چمڪڻ، جلڻ
  (پلدا، پليا، پلسی)
- پُلواوڻ / پُلواوڻ: لفظ "پولڻ" جو فعل بالواسطہ آهي
- پَلي / پلي: [صفت] مضبوط طاقتور سگهارو جانٺو
  جَبَرُ جَنگَ
- پلي / پلي: [مث] پلي
  * لنگر
  * ورزش لاءِ اُپو ڪنيو
- پلياڑو / پلياڙو: [مث] هڪ قسم جي جسماني راند،
  بيلهاڙو
- پُلها / پُلها: [مذ] وڪڙ ورم
- پُلها ڏيوڻ / پُلها ڏيوڻ: [فعل متعدي] ڳئون جي
  پيشاب واري رستي کي ڦهلائڻ تہ جيئن اُها ڪيرُ ڏئي
- پلهاوڻ / پلهاوڻ: لفظ "پهڻ" جو فعل بالواسطہ آهي
  * [پهڻ: ويهڻ]
  (پلهيندا، پلهويندا، پلهايا / پلهوايا)

- پلھپا/پلهپا: [مذ] عورتن جي وچ ۾ دوستي
- پلھن/پلهڻ: يونس مڇي
- پلھوواڻ/ پلهوارڻ: ڏسو: پلهاوڻ
- پلھيجڻ/پلهيجڻ: لفظ پهڻ (ويهڻ) جو فعل بالواسطه آهي
- پناں/ پنان: [مذ] حد. زمين جو نشان. زمين جو پنو
  - * ديوار
  - * ميدانن ۾ سوڙهو رستو
- پُندا/پُندا: [مذ] ٻارن جي ڳچيءَ جو زيور
- پندی/ پندي: [مث] نشان. نقطو
- پُندی/پُندي: [مث] لفظ "پُندا" جو تصغير
- پَندھ/پَنڌ: [مث] پاڻيءَ کي روڪڻ وارا پنڌ. ديم پنڌ
- پَندھلی/پنڌلي: [مث] لفظ "پنڌ" جو تصغير
  - * زمين جي حد جو نشان
- پنڈا/پنبا: گاهه جو ڏڏو يا ڪجيءَ جي پتن جو نهيل ٿيلهو جيڪو ڪتل جي حفاظت لاءِ ڪم ايندو آهي
- پُنڈَر/پُنبَر: [مذ] تيل پيهڻ جو اوزار. ڪولهو
- پُنڈری/پُنبري: تيل کي پيهڻ جو اوزار. ڪولهو
- پنڈی/پنبي: نشان
  - * گاهه جو ڏڏو يا يا ڪجيءَ جي پتن جو نهيل ٿيلهو جيڪو ڪتل جي حفاظت ڪرڻ جي ڪم ايندو آهي
  - * پينگهه جي تختي تي ويهڻ
- پنہیں/پنهين: پين. پيا
- پَنی/پني: [مث] متاهيون زمينون. آبادي لائق زمين
- پنیں/پنين: [مث] ڏسو: پندهه/ پنڌ
- پنیں تھپڻ/پنين ٿپڻ: پنڌ. دنگ
- پنیں تھپڻ/پنين ٿپڻ: پني/ زمين جو ڪنارو درست ڪرڻ
- پنیں سَوانڈری/پنين سواندري: اُهو ماڻهو جنهن جي زمين پاسي کان ڳنڍيل هجي. پاڙيسري
- پَنھ/پَنهه: [مث] حد. لڪير. نشان
- پَنھڻ/پَنهڻ: [فعل متعدي] ٻڌڻ. جوڙڻ. ڳنڍڻ
  - * مٽيءَ جو ڍير ٻڌڻ
- پُتواں/پُتوان: [مذ] ڪپهه جو ٽڪرو
  - * دوا لڳائي زخم مٿان ڪپهه جو رکيل ٽڪرو
- پوتھ/پوٿ: [مذ] ملهه جو هڪ اصطلاح
  - * چوپائي جو مُنهن
- پُوتھی/پوٿي: [مث] مُنهن. پوٿ. چاڙهي جانور جو وات
- پُوتھی کھَپڻ/پوٿي ڪَپڻ: [فعل متعدي] چاڙهي ٻڌڻ. پوٿ ٻڌڻ
- پُوٹ/پوٽ: [مذ] گوشت جو هڪ ٽڪرو. وڏي پوٽي
- پُوٹا/پوٽا: [مذ] پوتو. تاري. جڙي پوٽي
  - * ڪاغذ يا ڪپڙي وغيره تي گل
  - * ڪانو

- ٻوڻي / ٻوٽي: [مث] لفظ "ٻوٽ" / ٻوٽ" جو تصغير
- ٻُوڻي / ٻُوٽي: [مذ] لفظ "ٻوٽا" / "ٻوٽا" جو تصغير
- ٻُوڻے مار / ٻُوٽي مار: [مذ] اهڙو ماڻهو جنهن
  جهنگ صاف ڪري زمين تي پوکي ڪئي هجي
- ٻُوڻے ماری / ٻُوٽي ماري: جهنگ صاف ڪرڻ جو عمل
- ٻودی / ٻودي: [مث] وڻ جو مٿيون حصو
  - ٭ وڏا وار جيڪي ٻار رکندا آهن
  - ٭ گهوڙي جي مٿي مٿان ڦٽيل وار
- ٻوڈ / ٻوڏ: [مث] ٻوڏ، سيلاب، درياءَ جو اٿليل پاڻي
  - ٭ گهرو پاڻي
- ٻوڈا / ٻوڏا: [مذ] ڪنن جو زيور
  - ٭ ميون يا گلن جو جهڳٽو
  - ٭ بيهوشي
- ٻوڈے ٻهڻ / ٻوڏي پئڻ: تماڪ جا گل چونڊڻ
- ٻُور / ٻُور: [مذ] ميوو ڏيندڙ وڻن جو ٻُور يا گل
  - ٭ ڪاٺيءَ جو ٻُورو آريءَ جو ٻُورو
  - ٭ [مث] غرور، تڪبر، هٺ
- ٻُورا / ٻُورا: [مذ] اَنَ جو ٻورو اَنَ جي ماپ، 8 مڻا
  - ٭ ٿلهو ٿيلهو جيڪو ڍڳن ۾ گڏهن مٿان رکيو ويندو آهي
  - ٭ اناج يا ٻوسي جي لاءِ ٿلهو ٻار
- ٻُورڻ / ٻُورڻ: [فعل متعدي] ڪاٺيءَ کي آريءَ سان
  چلهي صاف ڪرڻ
- ٻُوری / ٻوري: [مث] لفظ "ٻورا" جو تصغير، ننڍي ٻوري

- ٻوڙ / ٻوڙ: [مذ] پڪل گوشت، رَسُ وارو ٻوڙ
- ٻوڙڻ / ٻوڙڻ: [فعل متعدي] ٻوڙڻ، غرق ڪرڻ،
  گم ڪرڻ، غوطو ڏيارڻ
  - ٭ (گِره ٻوڙڻ، مانيءَ کي ٻوڙ سان ٻوڙڻ)
- ٻوک / ٻوڪ: [مذ] خواهش، جنسي خيال، شهوت
- ٻوکا / ٻوڪا: [مذ] بالٽي يا ٿانءَ جنهن کي کوهه مان
  پاڻي ڪڍڻ لاءِ استعمال ڪيو ويندو آهي
  ان کي "ٻوڪو" به لکيو ويندو آهي.
- ٻوکڻ / ٻوڪڻ: پونڪڻ، رڙيون ڪرڻ، رنيڻ،
  دانهون ڪرڻ، گوڙ ڪرڻ
  (ٻوکدا، ٻوکیا، ٻوکسی)
- ٻوکها / ٻوکا: ڏسو ٻوکا / ٻوڪا
- ٻول / ٻول: گفتگو ڳالهه، ڪلام
  - ٭ واعدو مصروفيت
  - ٭ مصرعو شعر
- ٻولڻ / ٻولڻ: ڳالهائڻ، گفتگو ڪرڻ
  (ٻليندا، ٻوليا، ٻليسی)
- ٻولی / ٻولي: زبان، ٻولي، ڪلام
- ٻولی ڈیوڻ / ٻولي ڏيوڻ: وڪري لاءِ ٻولي ڏيڻ،
  وڪري لاءِ آواز ڏيڻ، قسمت آزمائڻ
- ٻونجل / ٻونجل: [صفت] تيزو، مُڙيل، جُهڪيل
- ٻَونجھا / ٻَونجها: [ع] ٻاونجها، 52
- ٻُونگھ / ٻُونگهہ: [مث] داتهن، رنبہ، شينهن جي گجگوڙ
  شينهن جي رڙ

- **ٻُونهڙيں / ٻُونهڙين:** [مث] سپ کان اڳ وکرو پهريان ڏوڪڙ جيڪي وصول ٿيا، ٻهڻي
- **ٻُونهڙيں کرڻ / ٻُونهڙين ڪرڻ:** روڪ رقم جي بدلي وڪرو ڪرڻ (اها روايت آهي ته ڏينهن ۾ ڪا به شيءِ روڪ رقم جي عيوض وڪرو ڪئي ويندي آهي، پوءِ پلي سچو ڏينهن اوڌر تي سامان وڪرو ڪيو ويجي)
- **ٻُوها / ٻُوها:** [مذ] رستو، دروازو، لنگهه
- **ٻوها ڈے چا / ٻُوها ڏي چا:** دروازو بند ڪر، ڪڙهه ڏيڻ
- **ٻوها لاه / ٻُوها لاهه:** دروازو کولِ، ڪڙهه لاهه
- **ٻوها لتها پیا / ٻُوها لٿا پيا:** دروازو کليل آهي، ڪڙهه لٿل آهي
- **ٻُوها مار / ٻُوها مار:** دروازو بند ڪر، ڪڙهه ڏي
- **ٻوهار / ٻوهار:** [مذ] گندگي، غلاظت
- **ٻوهارا / ٻوهارا:** ٻوهارو جهاڙو

  ٭ ڪجيءَ جي ڦرن واري لڪڙي جنهن کي ٻوهاري طور استعمال ڪيو ويندو آهي

- **ٻوہارݨ / ٻوهارڻ:** [فعل متعدي] ٻوهاري ڏيڻ، صفائي ڪرڻ

  (ٻرهيندا، ٻوہاریا، ٻرهيسى)

  ٭ [فعل مجهول: ٻُرهيجڻ]

  ٭ [فعل بالواسطہ: ٻرهواوڻ]

- **ٻوہاری / ٻوهاري:** [مث] ٻوهارو ٻوهارا لفظ جو تصغير
- **ٻوہٹا / ٻوهٽا:** [مث] هڪ تعويذ جيڪو ٻانهن تي ٻڌو ويندو آهي، هڪ زيورُ
- **ٻوہڑ / ٻوهڙ:** [مث] ٻوهڙ جو وڻ
- **ٻوہکر / ٻوهڪر:** ڏسو: ٻوهاري
- **ٻوہل / ٻوهَل:** [مذ] هڪ ساليانو تحفو جيڪو مسلمانن جي طرفان پنهنجي مرشد کي ڏتو ويندو آهي، نذر فراز
- **ٻیا / ٻيا:** [ح ع] ٻيو ءِ، وڌيڪ، اڳتي
- **ٻیاوَت / ٻياوت:** [صفت] ان کان سواءِ، ان کان بغير
- **پیار / پيار:** [مذ] عورت جا ڪپڙا
- **ٻیاسی / ٻياسي:** [صفت] ٻياسي، 82 انگ
- **ٻیر / ٻير:** [مث] ٻير جو وڻ ءِ ڦر

□

پ / پ

- پ/ پِ- پ/ پ: اولهه پنجابي صورتخطيءَ جو چوٿون ۽ سنڌيءَ جو ڏهون اکر. جيڪو رومن رسم الخط ۾ P/p آهي
- پا/ پا: [مذ] هڪ سيرَ جو 1/4 = 1/2 پونڊ
- پابا/پابا: [صفت] جبل سان لاڳاپيل
- پاہی/پاهي: [مث] ڪدو
- پاٹڻ / پاٽڻ: ڦاٽي پوڻ، پاڙي تي وڃڻ
- پاچھا/ پاڇا: [مذ] چيرڻ وارو
  * اهو ماڻهو جيڪو آنيم جي ڏوڏن کي چيريندو آهي
- پاچھی/پاڇي: [مذ] آنيم جي ڏوڏن کي چيرڻ جو عمل
- پار/ پار: [صفت] هُن طرف، هُن پاسي، ٻئي طرف
- پارآتارڻ/پاراتارڻ: [فعل متعدي] ٻيڙيءَ کي پار پهچائڻ، ٻيڙيءَ کي ٻي طرف پهچائڻ
- پارپُجاوڻ/پار پُجاوڻ: [فعل متعدي] ٻيڙيءَ جي ذريعي پار وڃي وڃڻ، پار پڄائڻ
- پارجُلڻ/پار جُلڻ: ٻئي طرف وڃڻ، هُن طرف وڃڻ، پار وڃڻ
- پارت/پارت: [مث] سفارش سپردگي ڪنهن شئي کي ٻي جي نگراني ۾ ڏيڻ، امانت
- پارھا/پارها: [مذ] سنتري، سپاهي، نگران، پاسبان
- پارھاڈیوڻ/پارها ڏيوڻ: نگراني ڪرڻ، پهرو ڏيڻ، حفاظت ڪرڻ
- پاڑ/پاڙ: [مث] جَڙ، بنياد، پاڙ، اصل، بيڪ
- پاڑپاوڻ/پاڙپاوڻ: [فعل متعدي] پهريون ھَڙ هلائڻ
- پاڑ پٹڻ/پارپٽڻ: تباهه ڪرڻ، بنياد کان ختم ڪرڻ، جڙ کان پٽڻ
- پاڑ کڈھڻ/پاڙ ڪڍڻ: [اصطلاح] تباهه ڪرڻ، بنياد کان ختم ڪرڻ، جڙ کان پٽڻ
- پاڑنکلڻ/پاڙنڪلڻ: اوسر، پاڙ نڪرڻ
- پاڑا/پاڙا: [مذ] پاڙو
  * زمين جو اُهو ٽڪرو جيڪو هَرَ لڳائڻ کان رهجي ويو هجي
- پاڑچھا/پاڙڇا: [مذ] ڪاٺيءَ جي اُها نالي جنهن ۾ ناڙ جو پاٽي ڪرندو آهي
- پاڑڻ/پاڙڻ: [فعل متعدي] هڙپ ڪرڻ، ٽڪرن ۾ ورهائڻ، ڦاڙڻ، چيرڻ، ورهائڻ، ڪٽي ڇڏڻ
- پاس/پاس: [مث] حمايت، طرفداري، جانبداري، وڪالت
  * [مذ] هڪ لکت وارو حڪم، اجازت نامو
- پاس کرڻ/پاس ڪرڻ: [فعل متعدي] امتحان پاس ڪرڻ
  * حمايت ظاهر ڪرڻ، ترجيح ڏيڻ، جانبدار ٿيڻ
  * ٿانءَ اگتي ڪرڻ
- پاسا/ پاسا: [مذ] پاسو پهلو پڙ
  * ٺهرو (راند جو)

- **پاسا اُپٹرݨ/ پاسا اُپترڻ:** پاسو بدلائڻ، پاسو ورائڻ
- **پاسا کرݨ/ پاسا ڪرڻ:** [اصطلاح] ڌار ٿيڻ، رستي کان هٽي وڃڻ، پاسو ڪرڻ
- **پاسا وَلاوݨ/ پاسا وَلاوڻ:** [اصطلاح] پاسو بدلائڻ
- **پاسے/ پاسي:** [ح ج] پاسي کان، پهلو کان، ڀر کان
- **پاک/ پاڪ:** [مث] زخم مان نڪرندڙ گند
- **پاکی/ پاڪي:** [مث] صفائي
- **پاکی چاوݨ/ پاڪي چاوڻ:** [اصطلاح] وار صاف ڪرڻ
- **پال/ پال:** [مث] قطار جي ترتيب
  * ڪچن انبن کي پچائڻ لاءِ ڌار رکڻ
- **پال گھتݨ/ پال گهتڻ:** [فعل متعدي] نرم ڪرڻ يا ڌار ڪرڻ، پچائڻ، پاريا پال وجهڻ
- **پالا/ پالا:** [مذ] برف، سردي، پارو
- **پالا پوݨ/ پالا پوڻ:** پارو پوڻ، ڏاڍو سيءُ پوڻ، سردي پوڻ
- **پالتو/ پالتو:** [صفت] پاليل، ڌاريل
- **پالݨ/ پالڻ:** [فعل متعدي] پرورش ڪرڻ، پارڻ، پالڻ، سنڀالڻ، تلهو ڪرڻ، وڌائڻ، محفوظ ڪرڻ، پالنا ڪرڻ حفاظت ڪرڻ، فرض پورو ڪرڻ
- **پالے پووݨ/ پالي پوڻ:** [اصطلاح] ڏاڍا سيءُ پوڻ، گرفت ۾ هجڻ
- **پالھا/ پالها:** [صفت] فارغ، آجو، فرصت ۾، اڪيلو
- **پالھا کرݨ/ پالها ڪرڻ:** [اصطلاح] خالي ڪرڻ، واندو ڪرڻ
- **پاند/ پاند:** [مذ] پڇاڙيءَ وارو حصو انتها، آخر، آخري حصو پلاند
  * بارڊر يا لباس جو هيٺيون حصو
- **پاندا/ پاندا:** [مذ] ٿڻ مان نڪرڻ واري کير جي ڌار
- **پاندلیوݨ/ پاندا پيوڻ:** ٿڻ مان کير پيئڻ
- **پاݨی/ پاڻي:** [مذ] پاڻي، درياءَ جو پاڻي
- **پاݨی باری/ پاڻي باري:** ڳرو پاڻي جيڪو بدهضمي پيدا ڪندو آهي
- **پاݨی تھیوݨ/ پاڻي ٿيوڻ:** [اصطلاح] پگهرجڻ، وهڻ، ٺڏو ٿيڻ، ڪاوڙ چڙهڻ
- **پاݨی لاوݨ/ پاڻي لاوڻ:** [اصطلاح] زمين کي سيراب ڪرڻ، ٺڏو ڪرڻ
- **پاݨی ہولا/ پاڻي هولا:** نرم، ڪوڙو
  * هلڪو پاڻي
- **پاوا/ پاوا:** گوڏو پائو گوڏي کان هيٺ رڍ يا ٻڪري وغيره جو پير
  ڪٽ جو پير
- **پاولی/ پاولي:** [مث] چار آني جو سڪو روپي جو 1/4 حصو
- **پاہ/ پاهه:** [مث] ڳئون يا مينهن جو خشڪ گوبر/ڇيڻو
- **پاہر/ پاهر:** [مذ] ٽن ڪلاڪن جو وقت، پهر
- **پائی/ پائي:** [مث] پيمائش جو پيمانو جيڪو مختلف هنڌن تي مختلف هجي ٿو 32 کان 50 پونڊن تائين
  * هڪ آني جو 1/12 حصو

• پيڻ / پيڻ: [مث] پاڻيءَ جو هڪ گل / نيلوفر

• پيڙ / پيڙ: صنوبر جو وڻ، بوٽو

• پَيل / پيل: [مذ] هڪ وڻ، پپر

٭ هڪ بوٽو جيڪو ڪوهه سليمان ۾ عام هوندو آهي، اُن کي ٻڪريون ناهن کائينديون

• پيلا / پيلا: [مذ] تلوار جي مُهڙ وارو حصو تلوار جو سِرو

• پيلامل / پيلامل: هڪ ديسي دوا، پيرامٽ

• پت / پت: [مث] نيڪ نامي، اعتماد، ڀروسو

• پَت / پت: [مث] گرميءَ جا داڻا، خارش

• پَت چر / پت چر: [مذ] هاري، آبادگار، ڪاشتڪار

٭ اصلي قبائلي ورهاست مان زمين جو قبضو

• پَت دار / پت دار: جنهن تي اعتماد هجي، نيڪ نيت

• پَت مارڻ / پت مارڻ: [فعل متعدي] اعتماد کي ٽوڙڻ، دوکو ڪرڻ، دولاب ڪرڻ

• پتا / پتا: نشان، ڏس پتو

٭ اعتماد

• پتاسا / پتاسا: [مذ] هڪ مٺائي، پتاشو

• پتال / پتال: [مذ] پاتال، اونهائي، گهرائي، ڪاهي

• پتاوا / پتاوا: [مذ] جوتن لاءِ نرم چمڙو

• پتر / پتر: [مذ] هڪ معمولي مقدار ڳڻ لاءِ دوا جو قطرو

• پَترا / پترا: [صفت] پتن وارو چٽو

• پتريا / پتريا: [مذ] پيءُ جو ڀاءُ، چاچو

• پتريتا / پتريتا: [مذ] گهوٽ جو مائٽ

• پترير / پترير: [مذ] سئوٽ، چاچي جو پٽ

• پتڙي / پتڙي: [مث] سنڌي ميجي

• پتل / پتل: تڏو، چادر

• پتلا / پتلا: [صفت] ڏٻرو سنهو ڪمزور

٭ ناياب، اڻ لڀ، ڏکيو

• پتلا ٿيوڻ / پتلا ٿيوڻ: ڪمزور ٿيڻ، ڏٻرو ٿيڻ

• پتليرا / پتليرا: [صفت] گهڻو ڏٻرو، گهڻو ڪمزور

• پتندر / پتندڙ: [مذ] ويڳو پيءُ

• پتڻ / پتڻ: [مذ] پتڻ گهاٽ، لنگر ڪرڻ جي جاءِ، ٻيڙين جو هنڌ

• پتا ڏيوڻ / پتا ڏيوڻ: نشاندهي ڪرڻ، پتو ڏيڻ

• پتہ لاوڻ / پتالاوڻ: خط تي پتو لکڻ

• پتي دار / پتي دار: [مذ] حصيدار، ڀائيوار، شريڪ ڪار، ڀاڱي وار

• پتي داري / پتي داري: [مث] حصيداري، حصو رکڻ، ڀاڱو رکڻ

• پٿرڻ / پٿرڻ: [فعل متعدي] ڦهلائڻ، پکيڙڻ، اُپتو ڪرڻ

• پٿلي / پٿلي: [مث] پلٿي، جنگهون ملائي ويهڻ

- پٹ / پٽ: [مث] شهتير
  * [مذ] ران
- پِٹ / پِٽ: ڇاتي پٽڻ، ماتم ڪرڻ
- پٹا / پٽا: [مذ] ڳتي جو پٽو
- پٹاخ / پٽاخ: سوراخ، آواز ڪيندڙ ڏڪُ
- پٹّھ / پٽش: [مث] حل
- پٹخݨ / پٽخڻ: [فعل متعدي] ڪِيرائي ڇڏڻ، سٽڻ
- پٹڑی / پٽڙي: سون يا چانديءَ جو جيڪو تلهي ريشمي ڌاڳي سان ڳچيءَ ۾ لڙڪيل هوندو آهي يا عورتون اُن کي مٿي تي لڳائينديون آهن
  * نهر جو ڪنارو
- پِٹکار / پِٽڪار: [مذ] ڏک ۾ سيني يا مٿي کي ڪُٽڻ
- پٹکی / پٽڪي: [مث] هڪ ننڍڙي پڳڙي
- پَٹݨ / پَٽڻ: [فعل متعدي] ڦاڙڻ، ڪاٽڻ، پٽڻ، بنياد ختم ڪرڻ
  * ٽوڙڻ، ڇڪڻ، ٻاهر ڪڍڻ
  * کوٽڻ، جڙ کان ڪڍڻ
- پِٹݨ / پِٽڻ: [فعل متعدي] گهٽ وڌ ڳالهائڻ، پاراتو ڏيڻ، بددعا ڏيڻ، ماتم ڪرڻ، مٿو ڪٽڻ
- پٹتاں / پٽتان: [مذ] ماتم، بين
- پَٹھ / پَٺ: [مث] مادي ٻچو نوجوان ٻڪري
  * اجازت نامو اختيار، لائسنس
- پُٹھ / پُٺ: پويان
  * ڪپڙي جي اُبتي پاسي کان
- پٹھ بھراوی / پٺ ڀراوي: [مث] ڪم ڪرڻ جي ذميواريءَ ڪنهن جي مدد ڪرڻ
- پٹھ کنڈا / پٺ ڪنڌا: [مذ] هڪ ٻوٽو
- پُٹھا کرݨ / پُٺا ڪرڻ: [فعل متعدي] اُبتو ڪرڻ اونڌو ڪرڻ
- پٹھݨ / پٺڻ: [فعل متعدي] موڪلڻ، روانو ڪرڻ (پٹھیندا، پٹھیا، پٹھیسی)
  * [فعل مجهول: پٺهيجڻ]
  * [فعل بالواسطہ: پٹھواوݨ]
- پٹھورا / پٺورا: [مذ] ٻڪرُ
- پٹھوری / پٺوري: [مث] ٻڪري
- پٹھی کلام پڑھݨ / پٺي ڪلام پڙهڻ: [اصطلاح] ڪارو علم پڙهڻ
- پٹھی مت / پٺي مت: دماغ جو خلل، دماغ جو فتور، دماغ جي خرابي، دماغ جي بيماري
- پُڄالا / پُڄالا: [مذ] صلاحيت، قابليت، طاقت
  * واءُ سواءُ لهڻ، گذارو ڪرڻ
- پُڄالݨ / پُڄالڻ: [فعل متعدي] ساڙڻ، ٻاھ ڏيڻ (پُڄليندا، پُڄاليا، پُڄليسی)
- پُڄاوݨ / پُڄاوڻ: [فعل متعدي] پورو ڪرڻ، مڪمل، ختم ڪرڻ
  (پڄيندا، پڄايا، پڄيسی)

- پُڄاوݨی / پُڄاوڻي: [مث] اختتام، انجام، آخر، پُڄاڻي، پڄاڙي
  * اُها رقم جيڪا قرآن شريف جي تعليم ختم ڪرڻ تي مولوي کي ڏني ويندي آهي
- پُڄدا / پُڄدا: [مذ] معاهدو، مرضي، اهليت، پهچندو
- پُڄݨ / پُڄڻ: پهچڻ، اچڻ، رسڻ، اختتام تي پهچڻ، انجام تي پهچڻ
- پچادھ / پچاڌ: [مث] اولهه
  * ڪوهه سليمان جي هنج ۾ اوير وارو حصو
- پچادھر / پچاڌر: اولهندو، اولهه وارو
- پچار / پچار: [مث] شاديءَ جي تجويز، مڱڻي (صرف هندو اهو لفظ ڳالهائيندا آهن)
- پچارگی / پچارگي: [مث] چانديءَ جو زنجيري زيور
- پچاوݨ / پچاوڻ: [فعل متعدي] هضم ڪرڻ، برداشت ڪرڻ، پچائڻ، تيار ڪرڻ، غضب ڪرڻ، خرد برد ڪرڻ
  (پچیندا، پچایا، پچیسی)
- پچکا / پچڪا: [مذ] ٿالهي مٿول، بهانو، ڪن لاٽان، اٽڪ مٽڪ
- پچیر / پچير: [مث] بخار، سور، درد، تڪليف
- پُچھ / پُڇ: [مث] پڇڻ، سوال جواب ڪرڻ
- پُچھ پُچھیج / پُڇ پُڇيج: [مث] پڇا ڳاڇا، آڏي پُڇا
  * تقاضا
- پچھاوا / پڇاوا: [مذ] عڪس، پاڇو
- پُچھڑ / پُڇڙ: [مذ] پُڇُ
- پچھلا پھر / پڇلا پهر: پويون پهر، آخري پهر، ڏينهن يا رات جو
- پچھݨ / پچڻ: [فعل متعدي] چيرڻ، رت وهائڻ
  * آفيم جي ڏوڏي کي چيرڻ
  (پچھیندا، پچھیا، پچھیسی)
- پُچھݨ / پُڇڻ: [فعل متعدي] پڇڻ، دريافت ڪرڻ، سوال ڪرڻ، طلب ڪرڻ
  * بيمار ماڻهو جي عيادت ڪرڻ
  (پچھدا، پچھیا، پچھسی)
  * [فعل مجهول: پچھیجݨ]
  * [فعل بالواسطہ: پچھواوݨ]
- پُچھو اٹھݨ / پُڇوا ٺڻ: [فعل متعدي] دريافت ڪرڻ
- پچھورا / پڇورا: [مذ] پويان وارو رستو
- پچھوڑچھی / پڇوڙڇي: [صفت] پويان کان ويجهو
- پچھوڑچھی آوݨ / پڇوڙڇي آوڻ: [اصطلاح] پيروي ڪرڻ، تقليد ڪرڻ، پوئلڳي ڪرڻ، پويان اچڻ
- پچھوں / پڇوُن: پويان، پوئتان
- پچھوں پووݨ / پڇون پووڻ: [اصطلاح] پويان پوڻ، پيڇو ڪرڻ، پريشان ڪرڻ، زچ ڪرڻ، ستائڻ
- پچھونجھا / پڇونجا: [صفت] پنجونجاهه، 55 انگ

- پڇيا/پڇيا: [صفت] اڳوڻو اڳ وارو ماضي وارو
- پڇيں/پڇين: [صفت] پويان. پوئتان. وري. تڏهن
- پخ/پخ: [مذ] ڪنڊ. زاويو
- پخت/پخت: [صفت] پڪل. مڪمل
- پختائي/پختائي: [مث] مضبوطي. سگهه پڪائي. پختگي
- پختہ/پختا: [صفت] پڪو سگهارو مضبوط پختو پڪل. تيار ٿيل
- پختہ تھیوݨ/پختا ٿيوڻ: [فعل مجهول] پڪو ٿيڻ. مڪمل ٿيڻ. سگهارو ٿيڻ. مضبوط ٿيڻ. سخت ٿيڻ
- پدم/ پدم: [مذ] هڪ ننڍڙو پر شديد زهريلو نانگ
  * هڪ هزار بلين
- پدوَداپدمن/ پدودا پدمن: وڏاءُ. مبالغو ڊاڙ
- پده/ پنڌ: [مذ] پنڌ. فاصلو وٿي. فرق
- پدهر/پڌر: [مذ] پڌر پونو هڪ ڪليل ويڪري زمين جنهن تي وڻ نه هجي
- پڈݨ/ پڏڻ: [فعل لازمي] هوا ڪيڻ
  (پڈدا، پڈیا، پڈ ی)
- پر/ پر: [مذ] گذريل سال
- پرکرݨ/ پرڪرڻ: [فعل متعدي] پرڻ. ٻيهر پرڻ
- پرا/ پرا: [مذ] اوڀرندي هوا
- پراک/پراڪ: [مذ] هڪ قسم جي مٺائي
- پراکا/پراڪا: [مذ] لسي. ڇاڇ
- پراݨ/ پراڻ: [مث] درياءَ جي شاخ
- پراٹاں/ پراٽان: پراڻو قديم. آڳاٽو اوائلي. پراچيني
- پراھنا/ پراهنا: [مذ] مهمان
- پرب/ پرب: [مذ] ڏڻ. موڪل
- پربت/پربت: پهاڙ. جبل
  * اُتر
- پربتی/پربتي: پهاڙي علائقو جابلو علائقو
- پرپ/پرپ: [مث] چار سالن وارو اُٺ
- پرت/ پرت: [فعل-امر] واپس ڪر. موٽائي ڇڏ
- پرت/ پرت: روايت. رسم. ريت
- پرتا/ پرتا: [فعل متعدي] واپس ڪر. موٽائي ڇڏ
- پرتال/پرتال: [مث] حساب ڪتاب ٺسڻ جاچ پڙتال ڪرڻ چڪاس ڪرڻ. جاچ ڪرڻ. آڊٽ ڪرڻ
- پرتال کرݨ/پرتال ڪرڻ: [اصطلاح] چڪاس ڪرڻ. پڙتال ڪرڻ. جائزو وٺڻ. جاچ ڪرڻ
- پرتاوݨ/پرتاوڻ: افسوس ڪرڻ. ڏک ڪرڻ
  * اونڌو ڪرڻ. اُلٽو ڪرڻ
- پرتیج آوݨ/پرتيج آوڻ: [اصطلاح] واپس اچڻ. موٽي اچڻ
- پرتھمی/پرٿمي: [مث] زمين. ڌرتي. دنيا. پرٿوي

- **پرچا/ پرچا:** [مذ] دوستي، سنگت، ساٿ، واقفيت
  ٭ ڪاغذ جو صفحو
- **پرچاوݨ/ پرچاوڻ:** [فعل متعدي] پرچائڻ، راضي ڪرڻ
  ٭ تعزيت ڪرڻ
  ٭ پالتو بنائڻ
- **پرچاوݨی/ پرچاوڻي:** [مث] تعزيتي ملاقات، ٿهراءُ
- **پرچک/ پرچڪ:** [مث] تحريڪ، تحرڪ، اُيار
- **پرچکی/ پرچڪي:** اُڪسائڻ وارو، اُيارڻ وارو جذباتي ڪرڻ وارو
- **پرچݨ/ پرچڻ:** راضي ٿيڻ، مطمئن ٿيڻ، اتفاق ڪرڻ، ٺاهه ڪرڻ
- **پردہ/ پردا:** پردو، اسڪرين، اوٽ، ڍڪ
  ٭ حيرت جو اظهار
- **پرڈاڈا/ پرڏاڏا:** [مذ] پڙڏاڏو (ڏاڏي جو پيءُ)
- **پرڈاڈی/ پر ڏاڏي:** [مث] پڙ ڏاڏي (ڏاڏيءَ جي سَسُ)
- **پرڑا/ پرڙا:** [مذ] شينهن، شير
- **پرسانگ/ پرسانگ:** [مث] ڪانيءَ جو ڏاڪو
- **پرسانگ/ پرسانگ:** [مث] ڏاڪو
- **پرسن/ پرسن:** [صفت] خوش باش، آباد، خوشحال، راضي
- **پرسے/ پرسي:** [مذ] پگهر
- **پرکت/ پرڪت:** [مذ] اڳ جاتو
- **پرکھڑا/ پرکڙا:** [مذ] پرسڪون، مطمئن
  ٭ طوفان کان پوءِ صاف آسمان
- **پرکھݨ/ پرکڻ:** آزمائڻ، جاچڻ، مشاهدو ڪرڻ، چڪاس ڪرڻ، آزمودو ڪرڻ، اندازو لڳائڻ
- **پرلا/ پرلا:** هُن طرف کان، هُن پاسي کان، هُن طرف سان تعلق رکڻ وارو، پريون
- **پرمی/ پرمي:** [صفت] موروثي، خانداني، ابائو وراثت وارو
- **پرمیش ور/ پرميش ور:** [مذ] الله تعاليٰ، خدا سائين، رب پاڪ، الله سائين، رَبُ
- **پرنال/ پرنان:** [مذ] شادي، وهانءُ، پرڻو
- **پرناوݨ/ پرناوڻ:** [فعل متعدي] شادي ڪرائڻ، وهانءُ ڪرائڻ، پرڻائڻ
- **پرنی/ پرني:** [مث] شادي شده عورت، پرڻيل عورت
- **پرنیوا/ پرنيوا:** [مذ] شادي، وهانءُ، پرڻو
- **پرو/ پرو:** مفاصلو وٿي، پري، ڦرو
- **پروان/ پروان:** قبول ڪرڻ جوڳو، مڃڻ جوڳو
- **پرواہ/ پرواهه:** خيال، احتياط، فڪر، ڌيان، چنتا
- **پرواہ رکھݨ/ پرواهه رکڻ:** [اصطلاح] خيال رکڻ، لحاظ ڪرڻ، ڌيان رکڻ، احتياط ڪرڻ، فڪر ڪرڻ
- **پروتھا/ پروٿا:** [مذ] پارُوٿو، گذريل رات وارو پڪل کاڌو
- **پروتھا مونہ/ پروٿا مونا:** بددل، پروٿو منهن

- **ڀرَوڪا/پروڪا:** [صفت] گذريل سال وارو اڳوڻي سال وارو
- **ڀرَوں/پرون:** پري ڪان، ڏور ڪان، مفاصلي ڪان
- **ڀرھاں/پرهان:** پريہ ڏرن وڏيڪ اڳتي
- **ڀرُھائت/پُرهائِت:** محنتي مزدور پورهيت
- **ڀرُھایت/پُرهايت:** مزدور پورهيت، ڏهاڙيءَ تي ڪم ڪندڙ ماڻهو
- **ڀرَی/پري:** [مث] هڪ مڇي جنهن جي پُڇ تي اک وانگر گول نشان هوندا آهن
- **ڀریرے/پريري:** [صفت] گهڻو پريہ گهڻو ڏور
- **ڀریہاں/پريهان:** [مذ] اجتماع، اجلاس، پنچائت، ميڙاڪو انبوهہ
- **ڀڑلووَݨ/پـڙ پـووڻ:** [اصـطـلاح] واسطي ۾ پوڻ، ڪنهن جي قبضي ۾ ٿيڻ، ڪنهن جي گرفت ۾ اچڻ
- **ڀڑانگ/پڙانگ:** [مذ] انتظام، موقعو
- **ڀڑاہ/پڙاه:** [مذ] منزل، هنڌ، مقام، ترسڻ جي جاءِ، سفر
- **ڀڑڈو/پڙڏو:** [مث] آواز گونج، پڙاڏو
- **ڀڑسانگ/پڙسانگ:** [مث] ڏاڪو
- **ڀڑکت/پڙڪت:** [مث] ويڳو پٽ، ڏيءَ
- **ڀڑُݨ/ پڙڻ:** ڇُيڻ، ڇُپائڻ
- **ڀڑی/پڙي:** [مث] ننڍڙو پارسل، ڪاغذ ۾ ويڙهيل پوڊر يا دوا جو وزن/ خوراڪ
- **پڑی/پِڙي:** ڪـتـل سُڪائڻ واري زمين يا جاءِ
  - ملهہ واري راند جو ميدان
- **پڑھاوَݨ/پڙهاوڻ:** [فعل متعدي] پڙهائڻ، سبق ڏيڻ، تعليم ڏيڻ، سکيا ڏيڻ
  (پڑھیندا، پڑھایا، پڑھیسی)
  - [فعل مجهول: پڙهيجڻ]
  - [فعل بالواسطہ: پڑھواوَݨ]
- **پَڑھݨ/پڙهڻ:** پڙهڻ، ورجائڻ، سکڻ، سبق ياد ڪرڻ
- **پڑھواوَݨ/پڙهواوڻ:** لفظ "پڙهڻ" جو فعل بالواسطہ آهي
- **پَڑھیجݨ/پڙهيجڻ:** لفظ "پڙهڻ" جو فعل مجهول آهي
- **پَسارا/پسارا:** [مذ] ڦهلاءُ، پکيڙ، واڌ
- **پَسارا کرݨ/پسارا ڪرڻ:** ڦهلاءُ ڪرڻ، وڌڻ، پکيڙجڻ
- **پُساوݨ/پُساوڻ:** [فعل متعدي] آلو ڪرڻ پاڻيءَ ۾ وجهڻ، پچائي نرم ڪرڻ
  (پسیندا، پسایا، پسیسی)
  - [فعل مجهول: پسيجڻ]
  - [فعل بالواسطہ: پسواوَݨ]
- **پستاکی/پستاڪي:** هلڪي سائي رنگ جو
- **پستول/پستول:** پستول، گولين هلائيندڙ اوزار (انگريزي لفظ پستول (Pistol) جي بگڙيل صورت)

- **پِستہ/پِستا:** [مذ] ننڍڙو ڪُتو
- **پُسݨ/پسڻ:** [فعل متعدي] پاݨيءَ ۾ آلو ٿيڻ، نرم ٿيڻ
- **پِسی/پسي:** [مث] سنو آٽو عمدو اَنُ
- **پِسیلا/پسيلا:** [صفت] هڪ طرف کان، ڏار هڪ پاسو
  * جُهڪيل
- **پِسیل/پسيل:** [مث] چِتِ وارو شهتير
- **پِشاپ/پِشاپ:** [مذ] پيشاب، مُتُ
- **پِشاپ کرݨ/پشاپ ڪرڻ:** پيشاب ڪرڻ، مُتُ ڪرڻ
- **پُشاک/پُشاڪ:** [مث] لباس، پوشاڪ، وڳو
- **پُشاک وٹاوݨ/پُشاڪ وٽاوڻ:** [اصطلاح] لباس مٽائڻ
  لباس بدلائڻ
- **پَشتاوݨ/پشتاوڻ:** پڇتائڻ، افسوس ڪرڻ، ڏک
  ڪرڻ، ارمان ڪرڻ
  (پشتاندا، پشتایا، پشتا ی)
- **پُشتک/پُشتڪ:** [مث] ملهَه راند جو هڪ اصطلاح
- **پُشتی/پُشتي:** [مث] آسرو ٽيڪ، دلاسو
  * ڪُرسي
- **پُشتی بھرݨ/پُشتي ڀرڻ:** [اصطلاح] آسرو ڏيڻ،
  ٽيڪ ڏيڻ، دلاسو ڏيڻ
- **پَک/پڪ:** يقين، ڀروسو اعتماد، پڪَ
  * سخت زمين
- **پَکاوݨ/پڪاوڻ:** [فعل متعدي] پچائڻ، تيار ڪرڻ،
  پڪو ڪرڻ
  (پکیندا، پکایا، پکیسی)
  * [فعل بالواسطہ:پکواوݨ]
- **پَگڈنڈی/پڳڊنڊي:** [مث] ننڍو رستو مختصر رستو
- **پِکرݨ/ پڪرڻ:** ڏکي وقت ۾ ڪم اچڻ، مشڪل وقت
  ۾ ڪم اچڻ
- **پَکڑݨ/پڪڙڻ:** [فعل متعدي] پڪڙڻ، قابو ڪرڻ،
  گرفت ۾ آڻڻ، جهلڻ، سوگهو ڪرڻ
- **پَکسا/پڪسا:** [مذ] صرف گاري سان نهيل، سِرن سان
  نہ سِرن کان سواءِ نهيل
- **پکھا/پکا:** [مذ] پکو
- **پُکھا/پُکا:** [مذ] ڪُٽو ترع، نصيب، قسمت
- **پُکھاسَݨ/پُکاسَڻ:** [فعل متعدي] قرعو وجهڻ،
  ڪُٽو وجهڻ، ڪُٽن سان ورهائڻ
- **پکھنڈ/پکنڊ:** [مذ] دوکو دولاب، مڪر، فريب، ٺڳي،
  منافقت، رياڪاري، ادميري
- **پکھنڈی/پکنڊي:** دوکي باز دغا باز، مڪرباز منافق،
  ٺڳ، دولاب ڪندڙ
- **پکھی/پکي:** [مذ] پکي
- **پکھی وَار/پکي وار:** [مذ] پکين جو شڪاري
- **پکھی وَاس/پکِي واس:** [صفت] خيمن جي رهائش

- **پکھیرؤ/پکیرو:** [مذ] پکي
- **پُگو/پگو:** [مذ] پاڻيءَ جي نالي نيڪال، گٽر، پاڻي اندر رستو
  * اُها زمين جنهن کي نهر جي پاڻي ذريعي سيراب ڪيو ويجي
- **پگھارا/پگھارا:** [مذ] پگهر، عرق
- **پگھارڻ/پگھارڻ:** [فعل متعدي] پگهارڻ، وهائڻ، رجائڻ، پترو ڪرڻ
- **پگھر/پگھر:** [مذ] پگهر، پسينو عرق، آلاڻ
- **پگھرڻ/پگھرڻ:** پگهر اچڻ، رجڻ، آلو ٿيڻ
- **پگھرؤ پگھر/پگھرو پگھر:** پگهر ۾ پنل، پگهر ۾ وهنتل، پگهر سان پريل
- **پگ/پگ:** [مث] پڳ، پڳڙي
  * اُها ادائيگي جيڪا زمين ۾ کوهه کوٽڻ لاءِ زميندار کي ڪئي ويندي آهي
- **پگ بدھاوڻ/پگ ٻڌاوڻ:** [فعل متعدي] وڏو ڪري ويهارڻ چڱو مڙس بنائڻ، رتبو ڏيڻ، عزت ڏيڻ، مان وڌائڻ، قائم ڪرڻ
- **پگاوڻ/پڳاوڻ:** [فعل متعدي] مڪمل ڪرڻ، پورو ڪرڻ، ختم ڪرڻ، اختتام تي پهچائڻ، انت آڻڻ، تڪميل ڪرڻ، پڄائڻ
- **پگاوڻي/پگاوڻي:** [مث] تڪميل، اختتام، خاتمو آخر، انت، پڄاڻي
- **پگڑ/پگڙ:** [مذ] پڳڙ، وڏو پٽڪو

- **پگّڻ/پُگڻ:** پهچڻ، پڄڻ، رسڻ، اچڻ، تڪميل ڪرڻ، ڪٽڻ
- **پل/پل:** [مث] آسماني برف، اڇا وار
- **پلا/پلا:** اناج يا بوسي رکڻ جي ڪوٺي
- **پَلا بَدھڻ/پلا ٻڌڻ:** [اصطلاح] کوهه جي پيتين تي گاهه جا رسا ٻڌڻ
- **پلا رکھڻ/پلا رکڻ:** [اصطلاح] قبضي ۾ رکڻ، قابو رکڻ، ضابطي ۾ رکڻ
- **پلالی/پلالي:** [مذ] بڪواسي، اجايون ڳالهيون ڪندڙ مورک، بيڪار
- **پُلاء/پُلاء:** [مذ] پلاءُ، چانور ۽ گوشت وارو ڊش، چانور ۽ گوشت وارو ڪاڏو
- **پلتڻ/پلٽڻ:** ڦڪائڻ، ڦڪو پٽو، ساوڪ
- **پَلتھا/پلٿا:** [مذ] تلوار بازي، تلوار هلائڻ جو فن
- **پلتھا باز/پلٿا باز:** [مذ] تلوار باز، تلوار هلائڻ جو ماهر
- **پلتھی/پلٿي:** [مث] جنگهون آرپار ڪري پٿل ماري ويهڻ، پلٿي
- **پلٹڻ/پلٽڻ:** رجمنٽ، بٽالين، جٿو
- **پُلس/پُلس:** [مث] پوليس
- **پلکارا/پلڪارا:** [مذ] بلبل جو گيت
- **پلکڻ/پلڪڻ:** بلبل جو گيت ڳائڻ
- **پَلڻ/پلڻ:** پالڻ، پرورش ڪرڻ، سنڀال ڪرڻ، پلجي وڃڻ، آسرو لاهڻ

- **پلَو/پلُو:** رئي جو چيڙو رئي جو پاسو
- **پلو پاوَݨ/پلو پاوڻ:** [اصطلاح] مهرباني ڪرڻ، ٿورو ڪرڻ، احسان ڪرڻ، وڙ ڪرڻ، ڀلائي ڪرڻ، چڱائي ڪرڻ
- **پلوتا/پلوتا:** [مذ] بدخواهي، بددُعا، لعنت ملامت، پاراتو پِٽ
- **پلوترا/پلوترا:** [مذ] پوٽي جو پٽ
- **پلوے کڈھݨ/پلوتي ڪڍڻ:** [اصطلاح] گهٽ وڌ چوڻ بددُعا ڏيڻ، پاراتو ڏيڻ، بدخواهي ظاهر ڪرڻ، پِٽڻ
- **پُولھاݨ/پُولھاڻ:** [مذ] ويڪرائي، ڦهلاءُ، پکيڙ
- **پلیٹے پوݨ/پليٺي پوڻ:** [اصطلاح] اچا وار ظاهر ٿيڻ، ڪراڙو ٿيڻ، پوڙهو ٿيڻ
- **پلیت/پليت:** [صفت] ناپاڪ، گندو، خراب، بدبودار غير صاف، بيڪار بڇڙو
- **پلیتا/پليتا:** ڪاغذ جو هڪ ٽڪرو جنهن تي مُرشد اکر يا نشان لڳائيندو آهي، جنهن کي بوسي ۾ هرمل سان گڏ اُن ماڻهوءَ جي اڳيان ساڙيو ويندو آهي، جنهن متان جن يا ڀوت جو اثر هوندو آهي، ته جيئن جن يا ڀوت ڀڄي وڃي
  * مثل ماڻهوءَ کي وهنجارڻ وقت اُن کي ڍڪڻ جو ڪپڙو
- **پلیتی/پليتي:** [مث] خرابي، گندگي، بڇڙائي، ناپاڪي، عدم صفائي
- **پلیٹا/پليٺا:** [صفت] ڀهريون پيدا ٿيندڙ ٻارَ ڀهريات
- **پلیٹی/پليٺي:** [مث] ڀهريون ٻار ڄڻيندڙ عورت، ڀهريات
- **پلیٹی دا/پليٺي دا:** [صفت] ڀهريون پيدا ٿيندڙ ٻارَ ڀهريات
- **پلیھا/پليها:** [مذ] رَسُ، عرق
- **پِن کھاوݨ/پِن کاوڻ:** پنڻ، خيرات وٺڻ، پني کائڻ
- **پنارا/پنارا:** [مذ] سامان جو ياڙو ڪرايو
- **پنارے تے ڈیوݨ/پناري تي ڏيوڻ:** [اصطلاح] ياڙي تي ڏيڻ، ڪرائي تي ڏيڻ، مسواڙ تي ڏيڻ
- **پنال/پنان:** [مذ] ڪاغذ جو صفحو پنو
  * شديد بيماري، سُورَ يا پريشاني سبب مُنهن تبديل ٿي وڃڻ
  * جوتي جو مٿيون حصو
  * درياءَ جي واري يا مٽي جنهن کي ڪاڻ طور استعمال ڪيو ويندو آهي
  * عمدي زمين، پلوڙ زمين
- **پنتالی/پنتالي:** [صفت] پنجيتاليهه 45 انگ
- **پنج/پنج:** [صفت] پنج 5 انگ
- **پنج اشتانی/پنج اِشتاني:** [مث] هٿ ۾ مُنهن ڌوئڻ
- **پنج دوَ/پنج دو:** [مذ] 2/5 فصل جيڪو مالڪ کي ملندو آهي
- **پنجاسی/پنجاسي:** [صفت] پنجاسي 85 انگ
- **پنجالی/پنجالي:** [مث] پنجاري (ڍڳن جي جوڙي لاءِ استعمال ٿيندڙ)

- پَنجالی پاوݨ / پنجالي پاوڻ: گڏ ڪرڻ، جوڙڻ، ملائڻ، يڪجا ڪرڻ، پنجاري وجهڻ
- پَنجانݨے / پنجانمي: پنجانوي، 95، انگ
- پَنجر / پنجر: [مذ] جانور جي جسم جو ڍانچو
- پنجرا / پنجرا: [مذ] پنجرو
- پنجݨ تارا / پنجڻ تارا: روئي صاف ڪرڻ واري ڪمان
- پنجوی / پنجوي: [صفت] پنجويهه، 25، انگ
- پنجیری / پنجيري: [مث] هڪ قسم جي مٺائي
- پنجھارا / پنجهارا: [مذ] پنجاهه جي ويجهو
- پنجاہ / پنجاهه: [صفت] پنجاهه، 50، انگ
- پندھ / پنڌ: [مذ] فاصلو سفر، پَنڌُ
  * [صفت] پري ڏور
- پندھ کرݨ / پنڌ ڪرڻ: سفر ڪرڻ، هلڻ، پنڌ ڪرڻ، مفاصلو پيادل طئي ڪرڻ
- پندھیڑوُ / پندهيڙو: مسافر، پانڌيئڙو راهي
- پنڈ / پنڊ: [مث] اُهو وزن جيڪو مٿي تي کنيو وڃي، گڪن جي پنڊَ
- پنڈ / پنڊ: [مث] پڪل ڪتل
  * ڳوٺ
  * وڏي ويران جاءِ يا هنڌ
- پِنس / پنس: [مث] پينشن (انگريزي مان بگڙيل)
- پنکتا / پنڪتا: [مث] هڪ قسم جو روئو جيڪو عورتون پائينديون آهن
- پنکھی / پنکي: [مث] اچو مفلر
- پنگھوڑا / پنگهوڙا: [مث] پينگهه جهولو جوڏيل
- پنل / پنل: [مذ] دوست، سنگتي، ساٿي، همدرد
  * [صفت] محبوب
- پنی / پِني: [مث] چنگهه جو اُهو حصو جيڪو گوڏن کان هيٺ هجي ٿو
  * ڪپهه جو بال يا گولو
  * هڪ مٺائي، چانورن جي آٽي ۽ کنڊ جو گولو
- پٹال / پٽا: زمين، ڌرتي، مٽي
- پنرج / پنڙج: [مث] شاخ، لڙي
- پوآندی / پوآندي: [مث] کَٽ جو پيرن وارو حصو پيراندي
- پوادھ / پواڌ: [مث] اوير، مشرق
- پوادھی / پواڌي: [صفت] اوير وارو مشرقي
- پواها / پواها: [مذ] ڳوٺ جي ويجهو واري زمين
- پوپا / پوپا: [مذ] نڪ جو زيور موتي
- پوپٹ / پوپٽ: [مذ] پوپٽ، جيت
- پوپری / پوپري: [مث] هڪ مڇي
  * خوبصورت، سونهن پري، سونهن واري
- پوت / پوت: [مث] پوتي، ڪپڙو چادر ويڪر

- **پوتا/پوتا:** [مذ] واريءَ جا جبل، واريءَ جا پهاڙ
- **پوترا/پوترا:** [مذ] پٽ جو پٽ، پوٽو
- **پوتھی/پوٿي:** [مث] هڪ ڪتاب جنهن کي عامل ۽ جادوگر قسمت جو حال ٻڌائڻ لاءِ استعمال ڪندا آهن
  * هندن جو مذهبي ڪتابُ، پوٿي
- **پوٹی/پوٽي:** [مث] پشم، رڍ جي اُن
- **پوٹھی/پوٺي:** ڍاند جي سواري
  * اهڙو جانور جنهن کي ڪم لاءِ ٻاهر ڪڍيو ويو هجي
- **پوجا/پوڄا:** [مذ] عبادت، احترام، اهليت، قابليت، طاقت، سگهه
- **پُوجݨ/پُوڄڻ:** پوڄا ڪرڻ، احترام ڪرڻ، عزت ڪرڻ، ادب ڪرڻ، عبادت ڪرڻ
  (پجیندا، پوجیا، پجیسی)
  * [فعل بالواسطہ: پجاوݨ]
- **پُوجھ/پُوڄهه:** [فعل- امر] صاف ڪر
- **پوچ/پوچ:** [مذ] نسل، پيڙهه، بنياد
- **پوچا/پوچا:** [مذ] ڪتي، ٻلي يا اڏامندڙ پکين وغيره جو چنبو
- **پوچھڑ/پوڇر:** [مذ] پُڇُ، پڇڙ
- **پوچھڑی/پوڇڙي:** [صفت] نانگ جو پُڇُ، رسي جو ڇيڙو پڇڙي
- **پوچھل/پوڇل:** [مذ] پُڇَ
- **پوچھلی/پوڇلي:** [صفت] ڊگهي پُڇَ واري
- **پور بھرݨ/پور ڀرڻ:** [فعل متعدي] تعداد پورو ڪرڻ، ڳٽپ پوري ڪرڻ
- **پور پووݨ/پور پوڻ:** [اصطلاح] فڪر ۾ غلطان، سوچ ۾ ورتل، ڳڻتي ۾ ٻڏل
- **پورتے/پورتي:** [صفت] ڏور، پري، پريان، هُن طرف، هُن پار، هُن پاسي
- **پورتے تھی/پورتي ٿي:** پري هَٽُ، پري ٿيءُ، ڏور وڃ، هتان ٽري وڃ
- **پورتے تھیوݨ/پورتي ٿيوڻ:** پوئتي ٿيڻ، هٽڻ، پري ٿيڻ
- **پُورݨ/پُورڻ:** [فعل متعدي] پورڻ، دفن ڪرڻ
  * زمين ۾ ٻڌڻ
  * کڏو بند ڪرڻ
  (پریندا، پوریا، پریسی)
  * [فعل مجهول: پريجڻ]
  * [فعل بالواسطہ: پرواوݨ]
- **پوری/پوري:** [مث] ڪٽڪ جو هڪ قسم
- **پورھیا/پورهيا:** [مذ] پورهيو مزدوري، محنت، ڪم
- **پوڑ/پوڙ:** [مذ] ڪَٽ جي جنگهه جو هڪ پير، پائو
- **پوڑݨ/پوڙڻ:** [فعل متعدي] چاقو مارڻ، چُڀڻ، داخل ڪرڻ
- **پوستی/پوستي:** [مذ] آفيم کائيندڙ نشائي
- **پوش پوش/پوش پوش:** [فجا/ نِدا] رستو ڏيڻ
- **پوش پوش کرݨ/پوش پوش ڪرڻ:** [فعل متعدي] رستو صاف ڪرڻ

- پولھا/پولھا: [صفت] ڪليل، وسيع، ويڪرو، وڏو پکيڙيل
- پولھاݨ/پولھاڻ: [مذ] وسعت، ڦهلاءُ، پکيڙ، واڌ
- پولی/پوملي: [مث] ننڍڙي شاخ
- پوٹاں/پوٽان: [صفت] خراب، گندو بچڙو
- پوٹاں/پوٽان: ٽي پاڱي چار حصو گهٽ
- پووݨ/پووڻ: [فعل متعدي] ڪِرڻ، ڏرڪڻ، ليٽي پوڻ (پوندا، پیا، پوسی)
- پوہ/پوهہ: [مذ] هندي مهينو 15 ڊسمبر کان 15 جنوري تائين، سنبت سال جو مهينو پوهہ
- پوہر/پوهر: [مذ] 3 وڳا شام ٽن ڪلاڪن جو وقفو
- پوہر رات رہندی/پوهر رات رهندي: رات جو پهريون پهر، سمهڻ جو وقت
- پہاج/پهاج: [مث] پهاج
  * ڳوناٺي عورت
- پہاڑو/پهاڙو: [مذ] هڪ رڍ يا ٻڪري
- پہاڑ/پهاڙ: جبل
  * هرنيا جي بيماري
  * اندروني زخم
- پہلی تلے/پهلي تلي: نگراني هيٺ، پهري هيٺ
- پہلڑا/پهلڙا: [صفت] پهريون، شروعاتي، اول، مُهڙ وارو، منڍ وارو

- پیپا/پيپا: [مذ] دٻو نالي، پائيپ
  * لوهہ يا ٽين جو دٻو
- پیت/پيت: [مث] پريت، محبت، پيار، اُنسيت، سِڪَ، قربت، چِڪَ، چاهنا، لڳاءُ، ويجهڙائپ
- پیتا/پيتا: [مذ] فالتو ڏاڳا
- پیر/پير: [مذ] بزرگ، وڏو پهتل شخص، صوفي، مُرشد
- پیرپاوا/پيرپاوا: ٽنيو پول
- پیریں دا ویلا/پيرين دا ويلا: علي الصبح، نماز جو وقت
- پیڑ/پيڙ: [مث] سور، درد، تڪليف، پيڙا، عذاب
- پیڑھی/پيڙهي: [مث] نسل، اولاد، بنياد، پاڙ پيڙهي
- پیڑی ناواں/پيڙي نانوان: [مذ] حَسب نَسب، نسل، بنياد، پيڙهہ
- پیو ڈاڈا/پيو ڏاڏا: ابا ڏاڏا، وڏڙا، اباڻا، پيءُ ڏاڏو
- پیوݨ/پيوڻ: پيئڻ
  * صبر ڪرڻ، برداشت ڪرڻ
  * جذب ڪرڻ، هضم ڪرڻ، تحمل ڪرڻ (پیندا،پیتا،پیسی)
- پیا/پيا: [مذ] محبوب، پيارو، پريمي، عزيز، دلبر، مڙس، پتار
- پیا/پيا: [صفت] اُفقي حالت ۾
- پیٹ/پيٽ: پيٽ
  * ويڪرائي

- پیٹ تھیوݨ/پيٽ ٿيوڻ: [اصطلاح] بار ٿيڻ، حمل ٿيڻ
- پیٹے وَل/پيٽي وَل: [صفت] آرپار هڪ طرف کان ٻئي طرف
- پیر پاوݨ/پير پاوڻ: [اصطلاح] پير پرڻ، اندر پير رکڻ، داخل ٿيڻ
- پیر پووݨ/پير پوڻ: [اصطلاح] ڪنهن جي پيرن تي ڪرڻ، معافي وٺڻ، عاجزي ڪرڻ، پيش پوڻ، جهڪڻ
- پیرا/پيرا: [مذ] بنياد
- پیرنی/پيرني: [مث] ناچڻي، طوائف، وئيشا، رنڊي
- پیرو آدمی/پيرو آدمي: [مذ] ڪوجي، ڳولها ڪندڙ
- پیروں/پيرون: [مذ] ناچو ناچ ڳاني وارو
- پسے آلا/پسي آلا: [صفت] دولت مند، پئسي وارو، شاهوڪار، امير، سڪر
- پیش/ پيش: پيشُ، حاضر
- پیش تھیوݨ/ پيش ٿيوڻ: [اصطلاح] حاضر ٿيڻ، سامهون ٿيڻ، پيش ٿيڻ، وني اچڻ
- پیش ناں ونڄݨ/ پيش نان ونڄڻ: [اصطلاح] بيڪار ٿيڻ، اڪارج ٿيڻ
- پیشہ/پيشا: [مذ] هنر، پيشو ڌنڌو

  * زنا ڪاري
- پیشہ کرواݨ/پيشا ڪراوڻ: [اصطلاح] زنا ڪرائڻ، طوائف بنائڻ، وئيشا بنائڻ، رنڊي بنائڻ
- پیشہ گر/پيشاگر: [مذ] زناڪار، زاني
- پینڈا/پيندا: [مذ] فاصلو وٿي، فرق
- پینسا/پينسا: [مذ] ويڪرائي ۾ پنج سئو ڌاڳا

  * گهاٽو سئو ڳوڻاٽو ڪپڙو
- پیو/پيو: [مذ] پيءُ، آبو بابو بابا
- پیوا/پيوا: [مذ] ڪپهه جو ٻجُ
- پیھلا/پيهلا: وڏي ڪاري ڪيولي
- پیھلی/پيهلي: ننڍي ڳاڙهي ڪيولي
- پیھݨ/پيهڻ: گهوٽڻ، داخل ٿيڻ، گهڙڻ، هضم ڪرڻ، ملڻ، ملائڻ

□

پھ/ ڦ

- **پھا/ ڦا:** [مذ] اُهو رسو جنهن سان ماڻهن کي لڙڪايو ويندو آهي
  * دوا يا تيل جيڪو ڪپهه سان گڏ زخم تي لڳايو ويندو آهي
- **پھاڈیوڻ/ ڦاڏيوڻ:** [فعل متعدي] ڦاسي ڏيڻ، موت ڏيڻ، لٽڪائي ڇڏڻ
- **پھاٹ/ ڦاٽ:** [مث] درياءَ جي شاخ
- **پھاٹڻ/ ڦاٿڻ:** ڦاٿي پوڻ، ڏماڪو ڪرڻ
  * آواز کان بچڻ
  (پھاندا، پھائیا، پھاٹسی)
- **پھاڈڻ/ ڦاڏڻ:** [فعل متعدي] زمين ۾ مضبوطيءَ سان ڄمائڻ/ کوڙڻ
- **پھاڑ/ ڦاڙ:** [مذ] ڦاڙ ڏار ڦاٽ، ڏڪ، زخم
- **پھاڑپوڻ/ ڦاڙپووڻ:** ڦاٽي پوڻ، زخمي ٿيڻ، ڏڪ لڳڻ
- **پھاسڻ/ ڦاسڻ:** ڦاسڻ، پڪڙجڻ، سوگهو ٿيڻ، سُڪ ٿيڻ، جنبڙڻ، لڳڻ، ملڻ
  (پھاسدا، پھاتا، پھاسی)
- **پھال/ ڦال:** [مث] ڦال، سنئوڻ، اڳڪٿي
- **پھاہی/ ڦاهي:** [مث] ڦاسي، ڄارُ ٻتڻ جي اک
- **پھائی/ ڦائي:** [مث] ڄارُ پکين پڪڙڻ جو ڄارُ

- **پھبڻ/ ڦبڻ:** [فعل متعدي] مضبوطيءَ سان ڄمڻ، ڦٻڻ
  (پھبدا، پھبیا، پھبسی)
- **پھپڑ/ ڦڦڙ:** [مذ] ڦڦڙ ڦيءَ جي پيٽ جو مڙس
- **پھپڑڻ/ ڦفڙڻ:** ڦٽڻ ڦاٽڻ، پيدا ٿيڻ، گونچ ڪيڻ
  (پھپڑدا، پھپڑیا، پھپڑسی)
- **پھتکاوڻ/ ڦتڪاوڻ:** [فعل متعدي] اُپارڻ، ڦتڪائڻ، مشڪل ڪرڻ، پريشان ڪرڻ
- **پھتکڻ/ ڦتڪڻ:** ڦتڪڻ، هوڏانهن هيڏانهن ٿيڻ، مشتعل ٿيڻ، چرپر ڪرڻ، پريشان ٿيڻ
  * ڪوشش ڪرڻ
  (پھتکدا، پھتکیا، پھتکسی)
- **پھٹ/ ڦٽ:** [مذ] زخم، گهاءُ، نشان، ڦٽ
- **پھٹار/ ڦٽار:** [مث] ڦاٽل ڏريل، ڦاٽل گدڙو
  * ڦاٽي پيل ڪُڙي
- **پھٹک/ ڦٽڪ:** [مث] لعنت، ڦٽڪار بيزاري
- **پھٹڻ/ ڦٽڻ:** زخمي ٿيڻ، ڦٽي ٿيڻ، مرٽينگ ٿيڻ
- **پھُٹڻ/ ڦُٽڻ:** پيدا ٿيڻ،باهر نڪرڻ، اؤسر ڪائڻ، ڦٽڻ
- **پھٹی/ ڦٽي:** [مث] ڪپهه جي ڦُٽي (اڻ صاف ڪيل ڪپهه جنهن ۾ ٻج نه هوندو آهي)
- **پھِڈا/ ڦِڏا:** [صفت] ڦڏو ٿيڙن پيرن وارو
- **پھراوڻ/ ڦراوڻ:** [فعل متعدي] ڦيرائڻ، گهمائڻ، موڙڻ، وٽ ڏيڻ
  (پھریندا، پھرایا، پھریسی)

• **ڦراہی / ڦراهي:** ڍنڍورچي، شهر ۾ دهل ڪٽي اعلان ڪرڻ وارو شخص، پڙهو ڏيندڙ

• **ڦردا / ڦردا:** دولتمند امير، شاهوڪار ڏوڪڙن وارو شخص، خوشحال

• **ڦردا / ڦردا:** [صفت] متحرڪ، چرپر ۾ رهندڙ چرپر جوڳو

• **ڦردا گھردا آوݨ / ڦردا گهردا آوڻ:** ڦري گهري اچڻ، گهمي ڦري اچڻ، متحرڪ ٿيڻ

• **پھرکݨ / ڦرڪڻ:** آواز پيدا ڪرڻ

• **پھرݨ / ڦرڻ:** بااثر ٿيڻ، سگهارو ٿيڻ، طاقتور ٿيڻ

• **پھرݨ / ڦرڻ:** مُڙڻ، ڦيرو کائڻ، پاسو مٽائڻ

* سفر ڪرڻ، هيڏانهن هوڏانهن گهمڻ، سير ڪرڻ
* منحرف ٿيڻ، انڪاري ٿيڻ

(**ڦردا، ڦريا، ڦري**)

* [فعل بالواسطہ: **ڦرواوݨ**]

• **ڦڑ / ڦڙ:** [فعل ـ امر] پڪڙ قابو ڪر، سوگهو ڪر، جهل

• **پھڑکݨ / ڦڙڪڻ:** حرڪت ڪرڻ، چرپر ڪرڻ، آواز پيدا ڪرڻ، ڦڙڪڻ

• **ڦڑی / ڦڙي:** [مذ] بنا جواز روئڻ يا رڙيون ڪرڻ وارو ڏيکاءُ لاءِ روئڻ ۽ رڙيون ڪرڻ وارو

• **ڦساوݨ / ڦساوڻ:** [فعل متعدي] پڪڙڻ، سوگهو ڪرڻ، ڦاسائڻ، داءُ ۾ لڳائڻ

• **ڦسکڑا لاوݨ / ڦسڪر لاوڻ:** [فعل متعدي] شديد روئڻ، زارو زار روئڻ، وڏيون رڙيون ڪرڻ، دانهون ڪرڻ

• **ڦسی / ڦسي:** [مث] هڪ زهريلو نانگ

• **پھل / ڦل:** [مذ] گُلُ

* حقي جو اهو حصو جنهن ۾ تماڪ ۽ ڪوئلو وڌو ويندو آهي
* تعويذ
* گُلڪاري
* هنن طرفان لاش ساڙڻ کان پوءِ لاش جون بچيل هڏيون جيڪي گنگاندي ۾ وڌيون وينديون آهن

• **پھل چݨݨ / ڦل چُڻڻ:** [اصطلاح] گُلَ چونڊڻ، گُلَ ميڙڻ، گُلَ گڏ ڪرڻ

• **پھل چݨٹی / ڦل چڻٽي:** [مث] آتشبازي، ڦٽاڪي بازي

• **پُھل دھاگا / ڦل ڌاڳا:** [مذ] تعويذ، ڳنڍيو

• **پھل شیر / ڦل شير:** جادو

• **پھل شیر کرݨ / ڦل شير ڪرڻ:** [اصطلاح] جادو ڪرڻ، طلسم ڪرڻ، ٻوهه ڪرڻ

• **پھلاہی / ڦلاهي:** هڪ وڻ

• **پھلرݨ / ڦلرڻ:** ڳولڻ، تلاش ڪرڻ، جاچ ڪرڻ

(**پھلردا، پھلریا، پھلری**)

* [فعل مجهول: پھليجڻ]
* [فعل بالواسطہ: **پھلواوݨ**]

• **پُھلکا / ڦُلڪا:** [مذ] هڪ قسم جي ماني، ڦُلڪو

* بي عقل، عقل کان عاري شخص

• **پھلݨ / ڦلڻ:** ميوو ڪڻڻ، پيدا ڪرڻ

- پھلوآ/ڦلوآ: [مذ] ڦلو ڪِٽو لڦ
- پھلواں/ڦلوان: [مذ] سُٺي قسم جو گاھ
- پَھلورݨ/ڦلورڻ: [فعل متعدي] ڳولهڻ، تلاش ڪرڻ، جاچ ڪرڻ
- پھُلی/ڦُلي: [مث] تحريڪ، تحرڪُ، ترغيب
- پھُلیلی/ڦُليلي: [مذ] عطر وڪرو ڪندڙ
- پھن/ڦن: [مذ] بيمار ظاهر ڪرڻ، بيهوشي، مڪاري، دولاب
- پَھن مارݨ/ڦن مارڻ: [اصطلاح] بيماري ظاهري ڪرڻ، مڪر ڪرڻ، دولاب ڪرڻ، عياري ڪرڻ
- پھُندݨ/ ڦُندڻ: سُجڻ، ڦهلڻ، وڌڻ، ڦُندڻ
  - * اُپرڻ، اُڪرڻ
  - * خوش ٿيڻ، باغ بهار ٿيڻ

  (پھنڈدا، پھنڈیا، پھنڈسی)
- پھنل/ڦنل: [مذ] مڪار، عيار، ٺڳ، ڊرامي باز، حرفتي، چالاڪ
- پھنکار/ڦڪار: [مذ] گهوڙي جي ڦوڪار
- پھنکار مارݨ/ڦڪار مارڻ: [فعل لازمي] ڦوڪارڻ هٽڪارڻ
- پھُوت/ ڦُوت: آڪڙ بازي، ٺانءَ ڦونءَ، هوا
- پھُوت یا پھُوتاں مارݨ/ ڦُوت يا ڦُوتا مارڻ: [اصطلاح] هنيوچي هڻڻ، ڊاڙ هڻڻ، وڏائي ڪرڻ، مبالغو ڪرڻ
- پھُوتی/ڦُوتي: [مذ] هنيوجي هڻندڙ ڊاڙ باز، ٻٽاڪون هڻندڙ ڊاڙي
- پھوٹ/ڦوٽ: [فجا/ندا] لعنت اٿئي، ڦوٽُ
- پھوٹ/ڦوٽ: [مث] اُهو ٻيو فصل جيڪو ٻهرين فصل کان پوءِ تيار هجي
- پھوتا/ڦوتا: [مذ] بلبلو پاڻيءَ جو ڦوٽو
- پھُوڑی/ڦُوڙي: [مث] ڪجيءَ جي پٽن جو تڏو
- پھُوسی/ڦُوسي: [مث] مينهن جو ڇنيڙو مينهن جو ڳوڙ
- پھُوکا/ڦُوڪا: [مذ] ڦوڪ، هوا، فائر وانگر هوا جو ڦاٽڻ
- پھُوکا ڈیوݨ/ڦُوڪا ڏيوڻ: وسائڻ، ٺارڻ، ٿڌو ڪرڻ، ڦوڪ ڏيڻ
- پھوکڑیں/ڦوڪڙين: [مث] هوا جي لاءِ نالي، هوا کي تيز ڪرڻ جو اوزار
- پھوکݨ/ڦوڪڻ: [فعل متعدي] هوا ڏيڻ، باھ کي هوا ڏيڻ، هوا ڀرڻ، ڦوڪڻ

  (پھکیندا، پھوکیا، پھکیسی)
- پھوگ/ڦوڳ: عرق ڪڍڻ کان پوءِ بچي پيل مواد
  - * هڪ وڻ جو نالو
- پھولا/ڦولا: [مذ] ڦلو، اک جي تاري ۾ اڇو داڻو ڦُلو
  - * چرخي ۾ وڏل ڏاڳو
- پھولݨ/ڦولڻ: [فعل متعدي] ڳولڻ، تلاش ڪرڻ، دريافت ڪرڻ، جاچ ڪرڻ

  (پھلیندا، پھولیا، پھلیسی)
- پھوہار/ڦوهار: [مذ] پاڻيءَ جو ڦوهارو

- ڀوهاڙا/ ڦوهانرا: ڦوهارو

  ٭ پاڻي ڏيندڙ ٿاڻ

- ڀوهڙ/ ڦوهڙ: [مذ] تڏو
- ڀئي/ ڦئي: [مث] ڦاسي، ڦاهي
- ڀئي ڏيوڻ/ ڦئي ڏيوڻ: [اصطلاح] ڦاسي ڏيڻ، ڦاهي ڏيڻ، موت جي سزا ڏيڻ
- ڀيتا/ ڦيتا: [مذ] ڦيٿو چاڪ، ماپ واري ڦيٿ
- ڀير/ ڦير: [مذ] مُوڙ ڦيڙ
- ڀيرا/ ڦيرا: [مذ] وقت، وارو چڪر، ڦيرو
- ڀيرڻ/ ڦيرڻ: [فعل متعدي] موڙڻ، واپس ڪرڻ، چڪر ڏيڻ
- ڀيلي/ ڦيلي: [مث] پڪل چانور
- ڀين/ ڦين: [مث] هاڪي وانگر هڪ راند
- ڀهينگ/ ڦينگ: [مث] ڦڙو هڪ قطرو بنهہ گهٽ، ٿورو

□

ت / ت

- ت/ت: اولھ پنجابي صورتخطيءَ ۾ سنڌيءَ جو پنجون اکر
- تا/تا: [صفت] ڪان
- تا/تا: [مذ] گرمي، تپش، سج يا باهہ جي گرمي، تاءُ
- تا ڈیوݨ/تا ڏيوڻ: تاءُ ڏيڻ، سيڪ ڏيڻ، گرم ڪرڻ
- تامارݨ/تامارڻ: ٿڌو ڪرڻ، ٺارڻ
- تاب/تاب: [مث] طاقت، سگهہ، برداشت
- تاب آݨ/تاب آڻ: برداشت ڪرڻ، سهڻ، قائم رهڻ
- تابع/تابع: [مذ] ماتحت، فرمانبردار، چٺيوان
- تابع تھیوݨ/تابع ٿيوڻ: [اصطلاح] ماتحت ٿيڻ، اثر هيٺ اچڻ، فرمانبردار ٿيڻ
- تاخ/تاخ: [صفت] هوشيار، چالاڪ، ذهين، زيرڪ، عقلمند
- تارا/تارا: [مذ] ستارو، اڇو تارو
- تارݨ/تارڻ: [فعل متعدي] ڪٽڻ، اُپارڻ، اڳتي وڌائڻ
  * ترڻ
  * ادا ڪرڻ
  (تلیندا، تلیا، تلیسی)
  * [فعل بالواسطہ: تلواوݨ]
- تارے ڳݨݨ/تاري ڳڻڻ: [اصطلاح] ستارا ڳڻڻ، ننڊ نہ اچڻ، جاڳڻ
- تاڑ/تاڙ: [مذ] نگراني، نشانو، مشاهدو، جاچ
- تاڑ باز/تاڙ باز: [مذ] نگراني ڪندڙ، جاچ ڪندڙ، چڪاس ڪندڙ، نظر رکڻ وارو
- تاڑباز/تاڙباز: [صفت] ذهين
  * موقعو حاصل ڪرڻ ۾ تيز
- تاڑبازی/تاڙبازي: [مث] ذهانت، هوشياري، ڏاهپ
  * جاسوسي، نگراني
- تاڑݨ/تاڙڻ: [فعل متعدي] سوچ يا منصوبي کي سمجهي وٺڻ، پالڻ، ڪنهن کي سمجهي وٺڻ، اندازو لڳائڻ، پرکڻ
  * ويجهي کان مشاهدو ڪرڻ
  * اکيون کُپائي ڏسڻ، جاسوسي ڪرڻ
- تاڑی/تاڙي: [مث] هٿ جي تاڙي وڄائڻ
- تاڑی مارݨ/تاڙي مارڻ: تاڙي وڄائڻ
- تاک/تاڪ: [مذ] دروازو، طاق
- تاکڑی/تاڪڙي: [مث] دريءَ جي تاڪي
- تاکی/تاڪي: [مث] پنجري جو دروازو يا ڇاري
- تال/تال: [مذ] موسيقيءَ ۾ سُر، تار
  * ملهہ جي راند جو اصطلاح جيڪو رِنگ يا ميدان ۾ حرڪت لاءِ استعمال ٿيندو آهي
- تالی سار/تالي سار: [مذ] هڪ ٻوٽو يا دوا
- تانگ/تانگ: [مث] تانگهہ، خواهش، اميد، آرزو، تمنا، امنگ، خيال، انتظار، اوسيئڙو

- تانگھ/ تانگھ: [مث] اُميد، خواهش، انتظار، اوسيئڙو
- تانگھڻ/ تانگھڻ: [فعل متعدي] اميد ڪرڻ، خواهش ڪرڻ، انتظار ڪرڻ، اوسيئڙو ڪرڻ، تاڙ، چڪ
(تنگھيندا، تانگھيا، تنگھيسي)
- تانہ جو/ تانا جو: اُن ڪري، چاڪاڻ تہ
- تانہ وي/ تاناوي: اجا تائين، اجا، گھڻو وڌيڪ، زائد
- تاڻ/ تاڻ: [فعل متعدي] ڦهلائڻ، پکيڙڻ
(تڻيندا، تاڻيا/ تاڻيا، تڻيسي)
- تانے/ تاني: [جاري حالت] تائين
- تاوان/ تاوان: [مذ] ڏنگ، هرجاڻو، معاوضو، تلافي
- تاوان بھرڻ/ تاوان ڀرڻ: [اصطلاح] ڏنگ ڀرڻ، هرجاڻو ڀرڻ، نقصان ڀرڻ، معاوضو ڏيڻ
- تاوڑي/ تاوڙي: [مث] پچائڻ يا رنگڻ وارو ٿانو
- تاول/ تاول: [صفت] تيزيءَ سان، تِکَ سان، تکڙ سان
- تاوڻ/ تاوڻ: [فعل متعدي] گرم ڪرڻ، گرمائڻ، تنگ ڪرڻ، پريشان ڪرڻ، ڏکائڻ
* افسوس ڪرڻ
- تاہ تاہ/ تاھ تاھ: هڪ اصطلاح جيڪو هاري اُنهي وقت استعمال ڪندو آهي، جڏهن اهو پنهنجي ڏاند کي ساڄي پاسي موڙڻ چاهيندو آهي. آھ آھ جي اُبتڙ
- تائب/ ں تائب: [مذ] توبھ، تائب
- تاھٹا/ تاھٹا: [مذ] قرض، اوڌر، واجب الادا
- تاؤ/ تائو: [مذ] جانورن جي هڪ بيماري
- تائيں/ تائين: [جاري حالت] تائين
- تبُوت/ تبُوت: [مذ] تابوت، هڪ سينگاريل تابوت جيڪو حضرت امام حسن رضہ ۽ حسين رضہ جي ياد ۾ ڪڍيو ويندو آهي
- تبيلا/ تبيلا: [مذ] اصطبل، گھوڙن جي رهائش جو هنڌ، تبيلو
- تبھار/ تڀار: [صفت] برباد، تباھ، ختم، خاتمو
- تبھار تھيوڻ/ تڀار ٿيوڻ: [اصطلاح] تباھ ٿيڻ، برباد ٿيڻ، ناس ٿيڻ، ختم ٿيڻ
- تبھار کرڻ/ تڀار ڪرڻ: [اصطلاح] تباھ ڪرڻ، برباد ڪرڻ، ناس ڪرڻ، ختم ڪرڻ
- تِبھاري/ تڀاري: [مث] تباهي، بربادي، خاتمو، روحاني قوت
- تَپ/ ٽپ: [مذ] بُخار، مليريائي بخار، واري جو بخار
- تَپ چاڑھڻ/ ٽپ چاڙھڻ: [اصطلاح] بخار ٿيڻ، بخار چڙھڻ
- تَپ دا مُتر وَنجڻ/ ٽپ دامُتر وڃڻ: بخار کان پوءِ مُنهن ۾ ڇپن جو پيچي پوڻ
- تپ لھڻ/ تپ لهڻ: [اصطلاح] بخار گهٽ ٿيڻ، بخار جهڪو ٿيڻ، بخار پوئتي هٽڻ
- تپا/ تپا: شاهپور جي اُوير واريون واديون

- تپاوݨ / تپاوڻ: [فعل متعدي] گرم ڪرڻ، گرمائڻ
- تَپیشݨ / تپيشڻ: [مث] درويش عورت
- تَپشی / تپشي: [مذ] درويش، الله لوڪ، تياڳي، تپسي
- تَپلا / تپلا: [صفت] ناراض، عجلت پسند، تعڪڙ پسند، جلد ڪاوڙ ۾ اچڻ وارو

  * (زمين لاءِ) گرم، واديءَ واري زمين جنهن کي وڌيڪ پاڻيءَ جي ضرورت هجي
- تپݨ / تپڻ: روشن ٿيڻ، چمڪڻ، گرم ٿيڻ

  * شرم يا ڏک وچان گرم ٿيڻ
- تدبیر کرݨ / تدبير ڪرڻ: [اصطلاح] تدبير ڪرڻ، ويچار ڪرڻ، غور فڪر ڪرڻ
- تِتلا / تِتلا: ان قدر، ايتري قدر
- تَجر / تجر: [مث] قبر جي مٽي حصي واري مٽيءَ جو ڍير
- تَجویز / تجويز: [مث] منصوبو رٿا، تحريڪ
- تجویز کڈھݨ / تجويز ڪڍڻ: [اصطلاح] منصوبو ٺاهڻ، رٿا ٺاهڻ، پروگرام ڪرڻ
- تجویز کرݨ / تجويز ڪرڻ: [اصطلاح] منصوبو ٺاهڻ، رٿا ٺاهڻ، پروگرام ڪرڻ
- تج / تج: وڻ

  * ڏاگن ذريعي پکين کي پڪڙڻ جو فن
- تچھݨ / تڇڻ: [فعل متعدي] ڪاٺيءَ جو فالتو حصو ڪٽي اُن کي سڌو ڪرڻ، ڇلڻ، ڪاٺيءَ سان مارڻ
- تچھواوݨ / تڇواوڻ: لفظ تڇهڻ / تڇڻ جو فعل بالواسطہ آهي
- تخت / تخت: [مذ] تخت، بادشاهي

  * ٻيڙي جو تختو
- تخت تے ٻلھاوݨ / تخت تي ٻلهاوڻ: [اصطلاح] تخت تي ويهارڻ، تخت نشين ڪرڻ، بادشاهه بنائڻ
- تخت تے ٻہݨ / تخت تي ٻهڻ: [اصطلاح] حڪومت ڪرڻ، راڄ ڪرڻ، بادشاهه ٿيڻ
- تخم / تخم: [مذ] ٻج
- تخم حرام / تخم حرام: ڪمينو حرامي اڻ وٽنڊڙ شخص گندو ٻج
- تخم حلال / تخم حلال: حلالي شخص، سٺو ماڻهو چڱو ماڻهو چڱو ٻج
- تُڈانہ / تڏانا: تون، تنهنجو تون جي مفعولي حالت
- تُڈھ / تڏهه: تون جي عامل حالت
- تَڈ / تڏ: [مث] مخالفت، هٺ ڌرمي، هوڏ، هَٺ، ٽيڪ
- تَڈ کرݨ / تڏ ڪرڻ: [اصطلاح] مخالفت ڪرڻ
- تڈ لاوݨ / تڏلاوڻ: [اصطلاح] زور ڏيڻ، ٽيڪ ڏيڻ، سهارو ڏيڻ
- تَڈ لگݨ / تڏ لڳڻ: [اصطلاح] ٽيڪ لڳائڻ، سهارو لڳائڻ، زور لڳائڻ
- تَڈا / تڏا: [مذ] ڪجهيءَ جي پٽن سان نهيل تڏو
- تَڈاں / تڏان: [صفت] اُن وقت، تڏهن

- تَڏِڻ / تڏڻ: [صفت] اُن وقت، تڏهن
- تَڏي / تڏي: [مث] ڪجيءَ جي پتن جي ٺهيل تڏو/ تڏي
  - [صفت] ضدي، مغرور، هوڏي
- تڏهاں / تڏهان: اُن وقت، تڏهن
- تَر / تر: [مذ] هڪ قسم جو ڪدو
- تَر / تر: [صفت] تازو وغيره
- تر تر ڈیکھڻ / تر تر ڏيکڻ: [اصطلاح] چتائي ڏسڻ، جوهه وجهي ڏسڻ
- تَرا / ترا: [مذ] پڳڙيءَ جو چيڙو جيڪو چيلهه جي پاسي کان لڙڪندو آهي
  - گاهه جو تيلو
- تَرابي / ترابي: ڪجهه وڌيڪ نمازون، جيڪي نيڪ مسلمان پڙهندا آهن. (اُهي نمازون هميشه رمضان مهيني ۾ پڙهيون وينديون آهن. پر ڪجهه نيڪ ماڻهو روزانو صبح جو به پڙهندا آهن)
- تَراٹ / تراٽ: درد جيڪو سوڄ سببان ٿئي
  - مٽي ۽ اکين جو سور
- تَراڈ / تراڏ: [مث] ڍڳي يا ڏاند جي رنبي
- تَراکَل / تراڪل: [مذ] ٽيون ماڻهو ڌاريو اجنبي، اوپرو
- تَرامی / ترامي: [مث] ٽامي ڳوهڻ جو ٿانءُ
- ترانگل / ترانگل: [مذ] گاهه ڪندو
- تراوت / تراوت: [مث] تازگي
  - خوشي، جيڪا ڪنهن شي جي اضافي سان ٿئي
- تَراہ / تراهه: [مذ] افراتفري، جانورن ۾ ڀائيتال
- تراہڻ / تراهڻ: خوف ۾ سوڙهو ٿي وڃڻ
- ترائے / ترائي: [صفت] ٽي، 3 انگ
- تُربِڻ / ٹربڻ: ٹُربڻ، ڪڇو ٻار ڪِرائڻ، ڪچو حمل ضايع ٿيڻ
- تَرپ / ترپ: ٽپو ٻرانگهه، چال
- تَرپا / ترپا: ٽپو ٻرانگهه، چال
- ترپاوڻ / ترپاوڻ: [فعل متعدي] اُڇلائڻ، ٽپو ڏيارڻ (ترپیندا، ترپایا، ترپسی)
- تَرپِڻ / ترپڻ: ٽپو ڏيڻ، ٻرانگهه پرڻ
- ترتالی / ترتالي: [صفت] ٽيتاليهه، 43 انگ
- ترتیب / ترتيب: [مث] ترتيب، سٽاءُ
- ترتیب نال / ترتيب نال: ترتيب ۾، سٽاءُ سان ويهڪ ۾
- ترٹڻ / ٹرٹڻ: ٽٽي پوڻ، ڀڄي پوڻ
- تُرٹی / ترٽي: [مث] نقصان، تباهي، بربادي
- تَرٹی چَوڑ / ٽرٽي چوڙ: [صفت] مڪمل طور خراب، مڪمل طور بيڪار
- تَرٹی چور تھیوڻ / ترٽي چور ٿيوڻ: مڪمل طور نقصان برداشت ڪرڻ، مڪمل طور برباد ٿيڻ
- ترچھاواں / ترچاوان: [صفت] ٽيڙو، جُهڪيل

- تردامال / تردامال: قيمتي شي، املھ شي، لذيذ کاڌو
- تَرس / ٽرس: [مذ] رحم، قياس، ڪهل
- تَرس کرݨ / ٽرس ڪرڻ: [اصطلاح] رحم ڪرڻ، قياس ڪرڻ
- ترس وند / ترس وند: رحم جوڳو قياس جوڳو پلائي ڪرڻ جوڳو مهرباني جو طلبگار
- ترساوݨ / ترساوڻ: [فعل متعدي] سِڪائڻ، اُڃايل رکڻ، خواهش پيدا ڪرڻ
  (ترسيندا، ترسايا، ترسيسی)
- تَرسلا / ٽرسلا: [مذ] اطمينان، سڪون، حوصلو همٿ
- تَرسلا کرݨ / ٽرسلا ڪرڻ: [اصطلاح] سڪون ڪرڻ، آرام ڪرڻ، خوش ٿيڻ، مطمئن ٿيڻ، حوصلو ڪرڻ، اطمينان ڪرڻ، دل وڏي ڪرڻ
- تَرسݨ / ٽرسڻ: سِڪڻ، حسرت ڪرڻ، خواهش ڪرڻ
- ترڦکا / ترڦڪا: عليحدگي، نااتفاقي، فرق، اڻبڻت
- ترڦکا پووݨ / ترڦڪا پووڻ: [اصطلاح] ورهائڻ، ڏار ڏار ڪرڻ، عليحدا ڪرڻ، ڇنڻ
- تَرکا / ٽرڪا: [مذ] دولت، پشو ڍوڪڙ، دنياوي ملڪيت، سامان، اثاثو جاگير
- ترکڑی / ترڪڙي: [مث] تارازيءَ جي ٻن پلڙن جو جوڙو
- تِرکل / تِرڪِل: ڇيلهه
- ترکݨ / ترڪڻ: گندو ٿيڻ، خراب ٿيڻ، بدبودار ٿيڻ
- ترکھا / ترکا: [صفت] تيز تکڙ وارو
- ترکھی / ترکي: [صفت] تيزيءَ سان هڪدم يڪدم ترت
- تَرلی / ٽرلي: [مث] هڪ قسم جو ڪدو
- تُرمتا / تُرمتا: [مذ] هڪ باز
- تِرمݨ / تِرمڻ: قطرو ڪِرڻ، قطرو قطرو صاف ٿيڻ
- ترنگل / ترنگل: ٽه رخو ٽن پاسن وارو ٽن مُنهن وارو
- ترݨ / ترڻ: ترڻ
  * ادا ٿيڻ
- تروڑ / تروڙ: جابلو ندي، پهاڙي ندي
- تروڑ سٹݨ / تروڙ سٽڻ: [فعل متعدي] ٽوڙڻ، ڀڃڻ، ڌڪ هڻي ٽوڙڻ
- تروڑا / تروڙا: [مذ] تيزيءَ سان ٻاهر ڊيندڙ ماڇيس
- تروڑݨ / تروڙڻ: [فعل متعدي] ٽوڙڻ، طاقت کان محروم ڪرڻ
  * گل ٽوڙڻ، گل چونڊڻ
  * ٽڪائي ڇڏڻ، ڊيڄ
- ترھائی / ترهائي: [مث] ٽيون حصو
- تِرہایا / تِرهايا: [صفت] اُڃايل، پياسو
- تِرھتر / تِرهتر: [صفت] ٽيهتر، 73، انگ
- ترھݨ / ترهڻ: [فعل لازمي] بزدل ٿيڻ، ڊيڄو ٿيڻ، گھبرائڻ، خوف ۾ اچڻ

- ترِيجا/ ٽريجا: [صفت] ٽيون
- ترِيجݨ/ ترِيجڻ: [مث] ٽيات. ٽيلهه. جنهن ٽيون پار ڏنو هجي
- ترِيمت/ ترِيمت: [مث] زال. گهر واري، عورت
- ترِيه/ ترِيا: [صفت] ٽيهه. 30. انگ
- ترِيه داتپ/ ترِيا داتپ: مليريا بخار. ٽيئڙ بخار
- ترے راہ/ تري واهه: [مذ] اُهو هنڌ جتي ٽي رستا ملندا آهن. ٽه واٽو
- ترے واری/ تري واري: ٽيون ڀيرو ٽيون وار
- ترياگل/ تريا گل: [مذ] تياڪڙ ٺاهه ڪرائيندڙ صلح ڪرائيندڙ
- تريانوے/ ترِيانوي: [صفت] ٽيانوي، 93. انگ
- تريل/ تريل: [مث] ٽيون ڀيرو هلايل هَرُ
- تريور/ تريور: [مذ] چادر، شال، چولو شلوار (عورتن جي ڪپڙن جو مڪمل سيٽ)
- تريوڑا/ تريوڙا: [صفت] ٽن تهن وارو
- تریوی/ تريوي: [صفت] ٽيويهه. 23. انگ
- تریہ/ تريا: [مث] اُڃ. پياس
- تریہ لگݨ/ تريا لڳڻ: [اصطلاح] اُڃ لڳڻ. پياس لڳڻ
- تریہ لہݨ/ تريا لهڻ: [اصطلاح] اُڃ لهڻ. پياس لهڻ
- تڑا/ تڙا: [صفت] ڍُلهو سُست. ڪاهل
- تڑاتڑ/ تڙا تڙ: [صفت] تيزيءَ سان. تڪڙ سان
- تڑپݨ/ تڙپڻ: تڙپڻ. پريشان ٿيڻ. تنگ ٿيڻ. تڪليف ۾ اچڻ
- تِرکݨ/ تِرڪڻ: ڦاٽڻ. ٽٽڻ. ڀڄڻ. عليحده ٿيڻ
  - ناخوش ٿيڻ. ناراض ٿيڻ. ڪاوڙجڻ
  - جذبات ۾ بي قابو ٿيڻ. ڦاٽي پوڻ
- تڑوݨ/ تڙوڻ: هٽائڻ. پاسي تي ڪرڻ. ڌڪو ڏيڻ
- تڑی آوݨ/ تڙي آوڻ: [فعل متعدي] زور سان اڳتي وڌائڻ
- تسا/ تسا: [مذ] اُڃ. پياس
  - [صفت] اُڃايل
- تُساڈے/ تُساڏي: اوهان جو. توهان جو. تنهنجو
- تُساں/ تُسان: [ح] تون. توهان. اوهان
- تُش مَتَر/ تُش مَتَر: اوهان وانگر. عام ماڻهو
- تصدق/ تصدق: صدقي ۾. خيرات ۾
- تصدق ڈیوݨ/ تصدق ڏيوڻ: [اصطلاح] دل ۽ جان سان قربان ٿيڻ
- تصدق کرݨ/ تصدق ڪرڻ: [اصطلاح] خيرات ڏيڻ. صدقو ڪرڻ
- تعینات/ تعينات: [مذ] مقرر. نگران
- تعینات کرݨ/ تعينات ڪرڻ: [اصطلاح] مقرر ڪرڻ. نگران ڪرڻ. ذمو ڏيڻ

- تغاضا/ تغاضا: [مذ] تقاضا، طلب
- تفق/ تفق: [صفت] صرف، رڳو
- تفک/ تفڪ: [مث] بندوق
- تفچا/ تفچا: [مذ] پستول، تماچا
- تقصیروار/ تقصيروار: [مذ] گناهگار، ڏوهي، بدمعاش
- تک/ تڪ: [مث] ترازو
- تکڑا/ تڪڙا: مضبوط، سگهارو، طاقتور، تيز، تڪڙ
- تکڑا تھیوݨ/ تڪڙا ٿيڻ: [اصطلاح] مضبوط ٿيڻ، جٻر جنگ ٿيڻ، طاقتور ٿيڻ، دل ٻڌڻ، همٿ ڪرڻ
- تکڑا کرݨ/ تڪڙا ڪرڻ: [اصطلاح] مضبوط ڪرڻ، تيار ڪرڻ، طاقتور ڪرڻ، سگهارو ڪرڻ، تيز ڪرڻ، هوشيار ڪرڻ
- تکڑائی/ تڪڙائي: [مث] طاقت، مضبوطي، سگهه، تڪڙ
- تکلا مار/ ٹڪلامار: فصلن جي هڪ بيماري
- تکماں/ ٹڪمان: [مذ] ٻٽڻ
  * ميڊل
  * ڪن جو زيور
- تکݨ/ تڪڻ: [فعل متعدي] ڏسڻ، جائزو وٺڻ، تڪڻ
  * ڪاوڙ ۾ نظر وجهڻ
- تکی/ تڪي: هوشيار، خبردار، باخبر
  * ويڙهيل ٻار
- تکید/ تڪيد: هدايت، تاڪيد
- تِکھ/ تِک: [مذ] تيزي، تڪڙ، عجلت، جلوو
- تکھا/ تِکا: [صفت] تيز، هوشيار، تِکو، تڪڙو، تيز رفتار، چالاڪ، عجلت پسند
- تکھر/ تکر: [مذ] جهنگلي سوئر
- تگاوݨ/ تگاوڻ: [فعل متعدي] گهڻو دير تائين هلڻ، رکڻ، محفوظ ڪرڻ
- تگݨ/ تگڻ: هلڻ، جاري رهڻ، قائم رهڻ، پائيدار بنجڻ (تگدا، تگیا، تگسی)
- تل/ تل: [مذ] پاڙو، آسپاس جو علائقو پرپاسو ڄُو
- تِل/ تِل: هڪ گهڙي، هڪ پل، هڪ ڪن، هڪ لمحو
- تِل جتی/ تِل جتي: معمولي، تڇ، هيچ، خسيس
- تل نال/ تل نال: [صفت] زمين سان گڏ
- تلا/ تلا: [مذ] تلاءُ، تالاب، پاڻي جو ذخيرو
- تلا/ تلا: [مذ] گاهه جو هڪ قسم
  * جوتي جو ترو، هيٺيون حصو
  * هيٺاهين علائقي جي زمين
- تلا/ تلا: [مذ] سون جو سِڪو
- تُلا/ ٹلا: [مث] فصلن جي هڪ بيماري
- تلافی/ تلافي: [مث] ڪرم، نرم، ازالو
- تلھاواں لگݨ/ تلڇا وان لڳڻ: [فعل لازمي] سرسري نظر پوڻ

- تِلکݨ / تِلڪڻ: ترڪڻ
- تُلݨ / ٺلڻ: ٺرڻ، وزن ٿيڻ
- تلونڈ / تلونڊ: [مذ] هڪ منائي
- تلے / تلي: [صفت] هيٺ
- تلہارا / تلهارا: [مذ] هڪ رسو ڦاسي جو ڦندو
- تماخوں / تماخون: [مذ] تماڪ وارو
- تمبوٗلی / تمبولي: [مث] هڪ ننڍڙو شاميانو
- تمترا / تمترا: هڪ قسم جو پکي
- تمکݨ / تمڪڻ: [فعل لازمي] جوش ۾ اچڻ جذباتي ٿيڻ بي چين ٿيڻ، پريشان ٿيڻ
- تُمن / ٺمن: قبيلو گروهه جاگير
- تُمندار / ٺمندار: قبيلي جو سردار
- تمیل / تِميل: [مث] تعميل، حڪم تي عمل ڪرڻ
- تن / تن: [مذ] جان، جسم، وجود، ماڻهو شخص
- تن بخشی / تن نبخشي: مسلمانن ۾ هڪ غير رسمي شادي
- تندولی / تندولي: [مذ] ڪارو پاڻي
- تنزل / تنزل: [مذ] تباهي زوال گهٽتائي تحقير افسردگي
- تنزل کرݨ / تنزل ڪرڻ: [اصطلاح] تباهه ڪرڻ، زوال آڻڻ، گهٽتائي ڪرڻ
- تنگݨ / تنگڻ: [فعل متعدي] تنگڻ، لڙڪائڻ، ڦاسي ڏيڻ
- تنگی / تنگي: [مث] ڏکُ
- تنگی / تنگي: مشڪل، اوکائي، ڏکيائي، تڪليف، جابلو رستو
- تنگی ڈیوݨ / تنگي ڏيوڻ: [اصطلاح] هڪ ساهي ۾ ٻي وجڻ، هڪ ڏکُ ۾ ٻي وجڻ
- تنݨ / تنڻ: [فعل متعدي] زبردستي وجهڻ
- تِنکالی / تِنڪالي: ڏُڪرُ، قحط ڪال، پينگ، تباهي
- تٹی / تٽي: [مث] ٻڌڻ وارو رسو
- تُوتک / ٺوتڪ: [مذ] ٻيڙيءَ جو فرش
- توڈا / توڏا: [مذ] هڪ سال وارو اُٺ، توڏو
- تور / تور: [صفت] ناراض، ڪاوڙيل، غير مطمئن
- تور تھیوݨ / تور ٿيوڻ: [اصطلاح] ناراض ٿيڻ، ڪاوڙ ڪرڻ، غصو ڪرڻ، ڏمر ڪرڻ
- تورا / تورا: [مث] قانون، جو حڪومت ڏيندي آهي
- تورے / توري: [جاري حالت] جيتوڻيڪ، پلا، يا
- توڑ / توڙ: [مذ] انجام انتها، آخر، پڇاڙي، نتيجو
- توڑ چاڑھݨ / توڙ چاڙهڻ: [اصطلاح] انجام پهچائڻ، انتها تي پهچائڻ، نتيجو ڪيڻ، ڪنهن سان پڇاڙي تائين ساٿ ڏيڻ، آخر تائين هلڻ، پڇاڙي تائين نبائڻ
- تُوڑی / ٺوڙي: [مث] بوسو

- **توف / توف**: [مث] توپ، بندوق، گولا فائر ڪندڙ گاڏي
- **توفکی / توفڪي**: [مذ] شڪاري، نشاني باز، بندوق بردار
- **توفیق / توفيق**: [مث] طاقت، شان، عظمت، عطا
- **توفیق ڈیوݨ / توفيق ڏيوڻ**: [اصطلاح] اهل ڪرڻ، قابل بنائڻ، لائق بنائڻ
- **توکلی / تَوڪلي**: [مذ] خدا تي يقين رکندڙ شخص، توڪلي
- **تول / تول**: [مذ] وزن، تور، ماپ
- **تول کرݨ / تول ڪرڻ**: [اصطلاح] وزن ڪرڻ، تور ڪرڻ، ماپ ڪرڻ
- **تولا / تولا**: [مذ] تولو
  - * تختن جو بيڙو
- **تولݨ / تولڻ**: [فعل متعدي] وزن ڪرڻ، برابر ڪرڻ، ماپ ڪرڻ
  (تلیندا، تولیا، تلیسی)
  - * [فعل مجهول: ٿليجڻ]
  - * [فعل بالواسطہ: ٿلاوڻ]
- **تومبا / تومبا**: [مذ] پاڻي پرڻ لاءِ اندران خالي ڪيل ڪدو
  - * موسيقي جو هڪ اوزار، جيڪو جزوي طور ڪدو مان ٺاهيو ويندو آهي
- **توں / ٿون**: [ضمر] تون، توهان، اوهان
- **تھور / ٿهور**: [مث] ظُهرُ، سنت
- **تھورݨ / تهورڻ**: [فعل متعدي] ظُهرُ ڪرائڻ، سنت ڪرائڻ
- **تھرواوݨ / تهرواوڻ**: لفظ "تهورڻ" جو فعل بالواسطہ آهي
- **تھریجݨ / تهريجڻ**: لفظ "تهورڻ"/ "طهورڻ" جو فعل مجهول آهي
  - * (تھریندا، تھریسی)
  - * (صیغاما: تھریجا)
- **تیری کنڈا / تيري ڪنڍا**: [مذ] ڪنبڻ واري مڇي
- **تیڑ / تيڙ**: [مث] دريا يا ندي کي پار ڪرڻ واري گهٽ گهري جاءِ، گهيڙ
- **تیند / تيند**: [مث] لڪير، قطار ۾ رکيل شي
- **تیرھاں / تيرهان**: [صفت] تيرهن، 13، انگ
- **تیکھا / تيڪا**: [مذ] قرض، اُوڌر
- **تیلیا / تيليا**: [مذ] مڇر
- **تیڻوں / تينون**: "تون" لفظ جي مفعولي حالت

□

تھ/ٿ

• تھاپی/ٿاپي: خشڪ ڇينڙي جي ٽِڪي

• تھالی/ٿالي: [مث] پليٽ، ٿالي

• تھالی وِچوں کڈھݨ/ٿالي وچون ڪيڻ: [فعل متعدي] ڳالھ کولڻ، راز ڪيڻ

* برادري مان ڪيڍي ڇڏڻ حقو پاڻي بند ڪري ڇڏڻ، سماجڪ وهنوار ختم ڪرڻ، مُنهن موڙي ڇڏڻ

• تھپا/ٿپا: [مذ] پاڪر ۾ پرڻ، ٻانهن ۾ سوگهو ڪرڻ

• تھپا بھرݨ/ٿپا پرڻ: [اصطلاح] پاڪر پائڻ، ٻانهن ۾ پرڻ

• تھپاکا/ٿپاڪا: [مذ] بيڪار ڪوشش

• تھپاکا مارݨ/ٿپاڪا مارڻ: اجائي ڪوشش ڪرڻ، بيڪار ڪوشش ڪرڻ، تڏو هٿي معلوم ڪرڻ

• تھپ/ٿپ: [مث] ٿڦ، چماٽ، لپاٽ، مُنهن تي ٿپڪي هڻڻ

• تھپ مارݨ/ ٿپ مارڻ: چماٽ هڻڻ، لپاٽ هڻڻ

• تھپݨ/ٿپڻ: [فعل متعدي] ٿپڪي ڏيڻ، ٿپڪائڻ

(تھپیندا، تھپیا، تھپسی)

• تھتلاوݨ/ٿتلاوڻ: هبڪائڻ، رندڪائڻ، ڳالهائڻ ۾ رڪجڻ

(تھتلاند، تھتلایا، تھتلاسی)

• تھِتھ/ٿِٽ: [مث] مقرر وقت طئي ڪيل وقت، تاريخ، ڏينهن

• تُھتھ متُھ/ٿُٽ مٿ: [مث] اڻپورو نامڪمل، اڌورو

• تھڈ/ٿڊ: [مث] ٿڏ، سيءُ

• تُھڈا/ٿُڏا: [مذ] ٿڏو نوڪر، ٽڪرڻ

• تھڈا کھاوݨ/ٿڏا کاوڻ: [اصطلاح] ٿڏو کائڻ، نوڪر کائڻ، ٽڪرجڻ

• تھراوݨ/ٿراوڻ: روڪڻ، جهلڻ

* الزام لڳائڻ، تهمت لڳائڻ، مڙهڻ، طئي ڪرڻ

* ٺاهڻ، مقرر ڪرڻ، لاڳو ڪرڻ

(تھریندا، تھرایا، تھریسی)

• تھرتھل/ٿرٿل: [مذ] پريشاني، بيچيني، گهٻراهٽ

• تھرݨ/ٿرڻ: روڪڻ، بيهارڻ، منع ڪرڻ، ختم ڪرڻ

• تھر تھر کنبݨ/ٿر ٿر ڪنبڻ: [اصطلاح] ڏڪڻ، لڏڻ، ڇُرڻ

• تھرکݨ/ٿرڪڻ: ڏڪڻ، لڏڻ، ڇُرڻ

• تھڑݨ/ٿڙڻ: بيوس ٿيڻ، مجبور ٿيڻ، گهٽ ٿيڻ

• تھکاوݨ/ٿڪاوڻ: ٿڪائڻ، زچ ڪرڻ، بيزار ڪرڻ، هارجڻ

(تھکیندا، تھکایا، تھکیسی)

• تھکیڑا/ٿڪيڙا: [مذ] ٿڪاوٽ، آرس

• تھل/ٿل: [مث] (ميدانن ۾) واريءَ واري زمين، ٿر

• تھمب/ٿمب: [مذ] ڪنهن خاص موقعي يا ڏڻ تي وڏي تعداد ۾ پچايل ماني

- **تھُن / ٽُن**: [مذ] تلھا چپ، ڳورا چپ، پريل چپ، موٽا چپ
- **ٿھنج / ٽنج**: [مث] ٽج، عورت جو ڪيڙ
- **ٿھندا / ٽِندا**: مکڻ وارو گيھ سان پريل
- **ٿھڻ / ٽڻ**: [فعل متعدي] ھيٺ دٻائڻ دٻائي پڪو ڪرڻ ڏنڊي کي زمين ۾ دٻائي رکڻ
- **ٿھوبي / ٽوبي**: [مث] پٽر مان گھڙيل دانگي، پٽر جو ٽٽو
- **ٿوھٽي / ٽوھٽي**: ٽُوٽي، ڪنيو
- **ٿيوڻ / ٽيوڻ**: ٽيڻ، ھجڻ، موجود ھجڻ
- **ٿھيڪ / ٽيڪ**: [مث] چاقو خنجر جي لاءِ نيام
- **ٿھيلا / ٽيلا**: [مذ] مڇي جو ھڪ قسم

□

ٽ / ٽ

- ٽ / ٽ: اولهہ پنجابي صورتخطيءَ جو ڇهون ۽ سنڌيءَ جو ستون اکر
- ٽاپڻ / ٽاپڻ: ضلعہ جي اڪاڙي لاءِ زمين کي کوٽڻ
  * زمين کي کوٽڻ
- ٽاڏ / ٽاڏ: مُنڍي، ڇلي جي صورت ۾ هڪ تعويذ
- ٽاڪاڏ / ٽاڪا: [مذ] ٽاڪو سلائي ۾ ڪم کي ختم ڪرڻ
- ٽاڪا / ٽاڪا: [مذ] ٽاڪو نقصان پهچائڻ وارو
- ٽاڪا ڀرڻ / ٽاڪا ڀرڻ: [اصطلاح] ٽاڪا لڳائڻ سلائي ڪرڻ
- ٽاڪا لاهڻ / ٽاڪا لاهڻ: [اصطلاح] ٽاڪو هٽڻ، ختم ڪرڻ (سلائي)
- ٽاڪڻ / ٽاڪڻ: [فعل متعدي] ٽاڪڻ، ٽاڪو لڳائڻ سبڻ (ٽاڪيندا، ٽاڪيا، ٽاڪيسي)
- ٽال / ٽال: [مذ] بچاءُ، مفاصلو
  * شاخ جي فالتو پاڻي جي نيڪال جو رستو
- ٽالا / ٽالا: [مذ] نيڪال جو رستو معافي، صلو
- ٽالا ڪرڻ / ٽالا ڪرڻ: [اصطلاح] ڇڏي ڏيڻ، معاف ڪرڻ، ٽارو ڪرڻ، درگذر ڪرڻ، نٽ نٽاءُ ڪرڻ
- ٽالڻ / ٽالڻ: [فعل متعدي] لنوائڻ، ٽاري ڇڏڻ، ڇڏي ڏيڻ
- ٽالھي / ٽالھي: [مث] وڻ، هڪ قيمتي ڪاٺي جو وڻ
- ٽاں ٽاں / ٽان ٽان: [مث] اجايا آواز بي جوڙ آواز بي ربط آواز بيڪار آواز
- ٽاں ٽاں ڪرڻ / ٽان ٽان ڪرڻ: [فعل متعدي] بيڪار ڳالهيون ڪرڻ، لباڙ هڻڻ، لئي ڪرڻ
- ٽَب / ٽَب: [مذ] پيتي، ڪمربند
- ٽِبا / ٽِبا: [مذ] واريءَ جي پهاڙيءِ ٽِڪري
- ٽُبا ء / ٽُبائي: غوطو لڳائڻ کوهہ صاف ڪرڻ جي اُجرت، معاوضو
- ٽَبر / ٽَبر: [مذ] هڪ ڪٽنب، هڪ گهر جو سامان، ٽپڙ
- ٽُبڻ / ٽُبڻ: غوطو لڳائڻ، ٽبي ڏيڻ
  * غوطو لڳائي کوهہ کي صاف ڪرڻ
- ٽُبي / ٽُبي: [مث] ٽبي، غوطا خوري
- ٽبي مارڻ / ٽبي مارڻ: [اصطلاح] غوطو لڳائڻ ٽبي لڳائڻ، پاڻي ۾ اندر هليو وڃڻ
- ٽپ / ٽپ: [فعل مجهول] فصلن جو اندازو، تخمينو
- ٽپا / ٽپا: ٽپو ۾ رانگهہ، ٽينگ
  * مٽيءَ سان پريل بيلچو
  * اُڇلائڻ
  * بندوق يا ڪمان جي حد
- ٽپاوڻ / ٽپاوڻ: ٽپائڻ، اُڇلائڻ
  * ٽپو ڏيڻ، ٻرانگهہ پرڻ
  (ٽپيندا، ٽپايا، ٽپيسي)

- ٽَپڻ / ٽَپڻ: ٽپو ڏيڻ، ٻرانگهه پائڻ، متان کان ٽپو ڏيڻ، پار ڪرڻ
  (ٽپدا، ٽپيا، ٽپسی)
- ٽپواوڻ / ٽپواوڻ: لفظ ٽپڻ / ٽپڻ جو فعل بالواسطه آهي
- ٽُڙی / ٽُڙي: [مث] گنجائش
- ٽٽولڻ / ٽٽولڻ: [فعل متعدي] ڳولهڻ، ڦلورڻ، تلاش ڪرڻ
  * آڱريون گهمائڻ، محسوس ڪرڻ
  (ٹٹليندا، ٹوليا، ٹٹليسی)
- ٽڪارا / ٽخارا: [مذ] ڪلڻ جو آواز وڏي آواز ۾ ڪلڻ، ٽهڪَ، ٽهڪارو
- ٽرٽر / ٽرٽر: بڪواس، چاڙي هڻڻ
- ٽرڙا / ٽرڙا: [صفت] غير مستقل مزاج، ٻاڻ هر ٽڙو ٽرڙو
  * اهو ڪُڪڙ جيڪو لڙائي مان ڀڄي وڃي
- ٽرڪاوڻ / ٽرڪاوڻ: ڳيهي وڃڻ، ڪائي وڃڻ، هضم ڪري وڃڻ
- ٽرڪڻ / ٽرڪڻ: [فعل متعدي] بيهودگي ڪرڻ، بڪ بڪ ڪرڻ، بڪواس ڪرڻ، جهڳي هڻڻ، چاڙي هڻڻ
- ٽرڻ / ٽرڻ: وڃڻ، هلڻ، روانو ٿيڻ، سفر تي نڪرڻ
  * مري وڃڻ، لاڏاٽو ڪري وڃڻ، چالاٽو ڪرڻ
  (ٽردا، ٽريا، ٽرسی)
- ٽُرڻ ڦِرڻ / ٽُرڻ ڦِرڻ: [اصطلاح] هلڻ ٽرڻ پسار ڪرڻ، هيڏانهن هُوڏانهن گهمڻ
- ٽُريا ونڃڻ / ٽُريا ونڃڻ: [اصطلاح] هليو وڃڻ، پري ٿيڻ، پري وڃڻ، ڏور وڃڻ
- ٽرير / ٽرير: [مث] وار
- ٽَڪ / ٽڪ: [مذ] زخم، نشان
- ٽڪ / ٽڪ: منديءَ ۾ جُڙيل نگينو
  * هڪ قسم جو ٽيڪس
- ٽڪا / ٽڪا: [مذ] هڪ سِڪو ٽڪو
- ٽُڪا / ٽُڪا: [مذ] زخم چير
  * شاخ جي پاٽيءَ جو وهڪرو
- ٽُڪا ڏيوڻ / ٽُڪا ڏيوڻ: [اصطلاح] چير ڏيڻ، ٽُڪر ڏيڻ، زخم ڏيڻ، نشان ڪرڻ
- ٽڪاڻاں / ٽڪاڻاں: رهڻ جو هنڌ، آرام جي جاءِ رهائش، ٽڪاڻو
- ٹِڪاڻاں ڪرڻ / ٹِڪاڻاں ڪرڻ: [اصطلاح] ٽڪاڻو ڪرڻ هرهر اچڻ
- ٽڪاوڻ / ٽڪاوڻ: [فعل متعدي] ترسائڻ، رهائڻ، روڪڻ
  (ٽڪيندا، ٽڪايا، ٽڪيسی)
- ٽُڪر پراڪا / ٽُڪر پراڪا: [مذ] لسي ۽ ماني، هلڪو ڪاڌو
- ٽُڪرپير / ٽُڪر پير: [مذ] فقير
  * [عام مفهوم: فقير، ڪاڌي جو لالچي]
  * [مجازي مفهوم: بي غيرت، بي عزت]

- ٹکرا/ تڪرا: [مذ] ٽڪراءُ، لڙائي، ويڙهه، جهيڙو، جنگ
  * ملاقات
- ٹکراوݨ/ تڪراوڻ: [فعل متعدي] ٽڪرائڻ، ويڙهائڻ، دوبدو ڪرڻ
  * مقابلو ڪرڻ
- ٹکرݨ/ تڪرڻ: ٽڪرڻ، گڏجڻ، ملڻ، سامهون ٿيڻ، متفق ٿيڻ، ضابطي جي خلاف ٿيڻ
- ٹکور/ تڪور: [مث] سيڪ، ٽڪور، تاڪور
- ٹکی/ تڪي: [مث] دوا واري ٽڪي، گوريءَ حَب
  * ننڍي ماني، ڪاڙهو خوراڪ
- ٹکی ٹھیوݨ/ تڪي ٿيوڻ: [اصطلاح] ٽڪڻ، چتائي ڏسڻ، ٽڪ ٻڌي بيهڻ، هڪ هنڌ بيٺل
- ٹکے لگݨ/ تڪي لڳڻ: [اصطلاح] رقم خرچ ٿيڻ، ڏوڪڙ خرچ ٿيڻ، پئسا لڳڻ
- ٹکھ/ تکهه: [مث] ڪپهه جو ٻوٽو
- ٹکھاں/ تگهان: [ج] ڪپهه جو فصل
- ٹَکِ/ تَڳ: [مذ] ڍير، ڍڳ، گهڻو جهجهو
  * ڪنيل ڪمند جو ڍير
- ٹَل/ ٽَل: [مذ] پتل جي وڏي گهنٽي، گهنڊ
  * جانورن لاءِ ڳچيءَ واري گهنٽي
  * وڏي آواز وارو ماڻهو
- ٹل/ تِل. [مذ] ڏسو: ٽَل/ ٽَل
- ٹل/ تِل: [مذ] طاقت، سگهه، قوت، زور
  * تشدد
- ٹلا/ تلا: [مذ] ٻيڙو غوراب
- ٹلا/ تلا: ٽِڪري ٻهاڙي
- ٹلݨ/ تلڻ: گهمڻ، ٻاهر نڪري وڃڻ، سير سفر ڪرڻ
  * غلطي کي نظر انداز ڪرڻ
- ٹنڈا/ تنبا: [مذ] هڪ ننڍو گول ڪدو
- ٹنڈا/ تنبا: [صفت] رونبو، هٿن کان سواءِ
- ٹنڈݨ/ تنبڻ: [مذ] ٽنبڻ، جيت
- ٹنگ/ تنگ: [مث] چنگهه، ٽَنگ
- ٹِنگ/ تِنگ: [مث] شاخ
- ٹنگری/ تنگري: [مث] شاخ
- ٹنگنا/ تنگنا: [مذ] ڪپڙي جو رسو
- ٹَنگݨ/ تَنگڻ: [فعل متعدي] لڙڪائڻ، ٽنگڻ
  * ملتوي ڪرڻ
- ٹُنگݨ/ تُنگڻ: [فعل متعدي] ڏاڳي سان ٻڌڻ يا جوڙڻ
- ٹوآ/ توآ: [مذ] زمين ۾ کڏو يا سوراخ
- ٹوبھا/ توبا: [مذ] پاڻيءَ جو ننڍو چشمو ننڍو تالاب
- ٹوبا/ توبا: [مذ] پاڻي ۾ غوطا لڳائيندڙ کوهه صاف ڪرڻ وارو ماڻهو ٽوبو
  * غوطا لڳائيندڙ پکي
- ٹوبی/ توبي: [مث] کوهه صاف ڪرڻ جو عمل

- **ٹوٹا / توٽا:** [مذ] ٽڪرو، حصو، پلاٽ
- **ٹوٹے کرݨ / توٽي ڪرڻ:** [فعل متعدي] ٽڪرا ٽڪرا ڪرڻ، پرزا پرزا ڪرڻ، ختم ڪرڻ، تباهه ڪرڻ
- **ٹور / ٽور:** [مث] چال، حرڪت، قدم
- **ٹورا / ٽورا:** [مذ] گاهه يا ڪجيءَ جي پتن سان نهيل ٿيلهو
- **ٹورا پھیرا / ٽورا ڦيرا:** هلڻ، گهمڻ ڦرڻ، چڪر لڳائڻ
- **ٹورا پھیرا کرݨ / ٽورا ڦيرا ڪرڻ:** [اصطلاح] گهمڻ ڦرڻ
- **ٹورا کرݨ / ٽورا ڪرڻ:** [اصطلاح] گهمڻ ڦرڻ
- **ٹورݨ / ٽورڻ:** گهمڻ، هلڻ، چورڻ، روانا ڪرڻ
- **ٹوک / ٽوڪ:** [مث] مذاق، چٿر، ٺٺولي، لطيفو
- **ٹوک باز / ٽوڪ باز:** [مذ] چٿر ڪندڙ، ٺٺولي ڪندڙ، مذاق ڪندڙ، لطيفو ٻڌائيندڙ
- **ٹوک کرݨ / ٽوڪ ڪرڻ:** [فعل متعدي] چٿر ڪرڻ، ٺٺولي ڪرڻ، مذاق ڪرڻ، ٽوڪ ڪرڻ
- **ٹوکرا / ٽوڪرا:** [مذ] ٽوڪرو، سامان رکڻ وارو ٿيلهو
- **ٹوکݨ / ٽوڪڻ:** [فعل متعدي] چٿر ڪرڻ، ٽوڪ ڪرڻ، عدم اعتماد ظاهر ڪرڻ
  * الزام آڻڻ، الزام لڳائڻ
- **ٹولا / ٽولا:** [مذ] ٽولو، گروهه، اجتماع، ميڙاڪو
- **ٹولھا / ٽولها:** [مذ] هڪ وڻ
- **ٹومبو / ٽومبو:** [مذ] رقم لاءِ آرڊر، دستاويز، معاهدو، ناهه
- **ٹوݨاں / ٽوڻان:** [مذ] جادو، ڦيٽو، جادو ڪرڻ جو عمل
- **ٹوݨاں کرݨ / ٽوڻان ڪرڻ:** [فعل متعدي] جادو ڪرڻ، ٽوڻو ڦيٽو ڪرڻ، وس ۾ ڪرڻ
- **ٹھکݨ / ٺهڪڻ:** [فعل لازمي] اُڀرڻ، تازو ٿيڻ، بحال ٿيڻ، واڌ ويجهه ڪائڻ، خوش ٿيڻ، ڪلڻ
- **ٹھل / ٺهل:** [مث] خدمت، سيوا، نوڪري
- **ٹھلیا / ٺهليا:** [مذ] نوڪر، خادم، خدمت ڪندڙ
- **ٹیٹ / ٽيٽ:** [صفت] گهٽو ڪتو
- **ٹینڈک / ٽينڊڪ:** [مذ] هڪ قسم جو ڪدو
- **ٹیک / ٽيڪ:** [مث] سهارو، آسرو، ٽيڪ
  * ڪجيءَ جي وڻ جي شاخ جو ڪنڊن وارو حصو
- **ٹیک لڳݨ / ٽيڪ لڳڻ:** [فعل متعدي] سهارو وٺڻ، ٽيڪ وٺڻ، آسرو رکڻ، جُهڪڻ
- **ٹیکݨ / ٽيڪڻ:** [فعل متعدي] سهارو ڏيڻ، آسرو ڏيڻ، ٽيڪ ڏيڻ
  (ٹکیندا، ٹیکیا، ٹیکی)

□

ٺ/ٺ

- **ٺاپا/ٺاٺا:** [صفت] جلدي جلدي، فورن، هڪدم، ترت، سگهوئي
- **ٺاٺ/ٺاٺ:** [مث] لهرون
- **ٺار/ٺار:** [مث] ٿڌ، سردي، شديد مي؛
- **ٺارڻ/ٺارڻ:** ٿڌو ڪرڻ، ٺارڻ
  (ٺريندا، ٺاريا، ٺريسي)
- **ٺاوڻ/ٺاوڻ:** [فعل متعدي] ٺاهڻ، سجائڻ، سينگارڻ، ترتيب ڏيڻ، ٺاهه ٺوهه ڪرڻ، هار سينگار ڪرڻ، خوبصورت ڪرڻ، سهڻو ڪرڻ، بهتر ڪرڻ، زيبائتو ڪرڻ
  (ٺميندا، ٺمايا، ٺميسي)
- **ٺهپڻ/ٺپڻ:** [فعل متعدي] ٺپڻ مهر لڳائڻ ٺپو هڻڻ بند ڪرڻ
  * ڪانيءَ جي هٿوڙي سان ڪپڙن کي مارڻ
  * گرم ڪريءَ هٿوڙا هڻي هڻي ڪهاڙيءَ جو مُنهن ٺاهڻ
- **ٺپي/ٺپي:** [مث] معاهدي ذريعي مُلهه طئي ڪرڻ، جنهن جو مارڪيٽ جي مُلهه سان ڪو تعلق نه هجي
- **ٺپي لاوڻ/ٺپي لاوڻ:** [اصطلاح] گڏيل رضامنديءَ سان مُلهه طئي ڪرڻ
- **ٺٺ/ٺٺ:** [مذ] طمطراق، ٺٺ، لٺي، آسودگي
- **ٺهٺه/ٺٺ:** [مذ] صاف انڪار طور آڱوٺو مٿي ڪرڻ، آڱوٺو ڏيکارڻ
- **ٺٺار/ٺٺار:** ڪنيان ٿانو ٺاهڻ وارو
- **ٺهڏا/ٺڏا:** [مذ] نوڪر، ٽڏو
- **ٺرڻ/ٺرڻ:** روڪڻ، آرام ڪرڻ، ترسڻ، رهڻ
  (ٺردا، ٺريا، ٺرسی)
- **ٺرڻ/ٺرڻ:** ٿڌو ٿيڻ، ڄمڻ
  (ٺردا، ٺريا، ٺرسی)
- **ٺڪ/ٺڪ:** [مث] واجب، حق، روايت، رسم
- **ٺڪ پهڪ/ٺڪ ٺڪ:** ٺهه پهه، هڪدم، يڪدم، فورن، ترت
- **ٺهڪر/ٺڪر:** [مذ] بُت، ديوتا
- **ٺڪريال/ٺِڪريال:** [مث] اُهو هنڌ جتي گهٽيون ٺِڪريون پيل هونديون آهن، ٺڪرائو
- **ٺهڪڻ/ٺڪڻ:** [فعل متعدي] مارڻ ٺوڪڻ ختم ڪرڻ
  (ٺهڪدا، ٺهڪيا، ٺهڪسی)
- **ٺڪواوڻ/ٺڪواوڻ:** [فعل بالواسط] مارائڻ، ٺڪرائڻ، ختم ڪرائڻ
- **ٺهڪيجڻ/ٺڪيجڻ:** [فعل مجهول] خوف يا ڪمزوريءَ سبب گونگو ٿيڻ
- **ٺهڳ/ٺڳ:** [مذ] ٺڳ، ڦورو ڌاڙيل
- **ٺهڳالڻ/ٺڳالڻ:** [فعل متعدي] ٺڳڻ، دوکي ۾ رکڻ، دوکو ڏيڻ، سبز باغ ڏيکارڻ، ڪوڙا وعدا ڪري خوش ڪرڻ، ليائڻ، دولاب ڪرڻ، دغا ڪرڻ

- ٺهڳي / ٺڳي: [مث] دولاب، دوکو دغا، ٺڳي، ڦرلٽ
- ٺل / ٺل: [مث] روڪڻ، بيهارڻ، رڪاوٽ
- ٺُهل / ٺُل: [مذ] منيان ٺُل
  * قلمي ڪان سواءِ ڳوٽ
- ٺُهلا / ٺُلا: [صفت] ٿلهو وڏو عظيم، وسيع، ويڪر، موڪرو وڏيڪ
- ٺُهلا تارا / ٺُلا تارا: شام جو تارو
  * پاڻيءَ جو تارو تيراڪ
  * هڪ اچو ستارو يا نشان جيڪو گهوڙي جي مٿي تي هوندو آهي
- ٺهلڻ / ٺلڻ: ترڻ روانو ڪرڻ شروع ڪرڻ هلي پوڻ (ٺلدا، ٺليا، ٺلسی)
- ٺُهلهه / ٺُلهه: [مذ] ٿولهه، ٿلهو پڻو ٿلهاڻپ
- ٺمک ٺمک ٹُرڻ / ٺمڪ ٺمڪ ٹُرڻ: [فعل متعدي] هوريان هوريان هلڻ، نزاڪت سان هلڻ، صحيح طرح سان هلڻ
- ٺنگر / ٺنگر: [مذ] سخت، بنجر زمين، پٽڙيانگ زمين، ويران زمين، برباد زمين
- ٺهڻ / ٺڻ: ٺيڻ نظر اچڻ، مناسب ٺيڻ، شاياڻ شان ٺيڻ
- ٺوٺا / ٺوٺا: [مذ] مٽيءَ جو پيالو
- ٺهوڪڻ / ٺوڪڻ: مارڻ ٽڪرائڻ، هٿوڙا هڻڻ (ٺڪيندا، ٺوکيا، ٺکيسی)
  * [فعل مجهول: ٺهڪيجڻ]
  * [فعل بالواسطہ: ٺکواوڻ]
- ٺوه / ٺوهہ: [صفت] جلدي، تکڙ
- ٺيک هوش / ٺيڪ هوش: سالم دماغ صحيح دماغ وارو سمجهہ رکڻ وارو
- ٺير / ٺير: [مذ] تباهہ ٿيل شهر، برباد ٿيل شهر، ناس ٿيل شهر
- ٺيری / ٺيري: [مث] تباهہ ٿيل شهر جا آثار
- ٺهيلڻ / ٺيلڻ: [فعل متعدي] روانو ڪرڻ، شروع ڪرڻ، ترڻ (ٺليندا، ٺهيليا، ٺليسی)
- ٺينکا / ٺينڪا: [مذ] ٺيڪو مـ ـدي جو ڪم
  * زمين تي ٺيڪس
- ٺينکا چاوڻ / ٺينڪا چاوڻ: [فعل متعدي] ٺيڪو کڻڻ، معاهدي تحت ڪم جي ذميواري کڻڻ
- ٺينکادار / ٺينڪادار: ٺيڪيدار، معاهدي تحت ڪم جي ذميواري کڻندڙ

□

ٿ/ ٿ

• **ٿ/ ٿـ- ٿ/ ٿي:** اولهہ پنجابي صورتطيءَ جو ستون ۽ سنڌيءَ جو نائون اکر، جيڪو صرف اُنهن لفظن ۾ استعمال ٿئي ٿو جيڪي عربي ۾ فارسيءَ مان آيا آهن يا انهن ٻولين مان ورتا ويا آهن

□

ڄ/ ڄ

• **ڄ/ ڄ:** اولهہ پنجابي صورتخطيءَ جو انون ۽ سنڌيءَ جو ٻارهون اکر

• **ڄا/ ڄا:** [مث] ملڪيت، جاءِ، هنڌ، ٺڪاڻو

• **ڄا ٻناوڻ/ ڄا ٻناوڻ:** [اصطلاح] جاءِ ٺاهڻ، بسترو لڳائڻ، هنڌ وڇائڻ، جاءِ تيار ڪرڻ، جاءِ تعمير ڪرڻ

• **ڄاپڄا/ ڄاپڄا:** هر هنڌ، هر جاءِ هيڏانهن هوڏانهن

• **ڄاملڻ/ ڄاملڻ:** جاءِ ملڻ، زمين يا جاءِ تي قبضو ڪرڻ، رڪاوٽ وجهڻ، رنڊڪ وجهڻ، اٽڪ وجهڻ

• **ڄامِلڻ/ ڄامِلڻ:** نوڪري ملڻ روزگار ملڻ روزي روٽي ڪرڻ

• **ڄاوڇاوڻ/ ڄاوڇاوڻ:** [اصطلاح] هنڌ وڇائڻ، بسترو لڳائڻ

• **ڄاتڪ/ ڄاتڪ:** [مذ] ڇوڪرو، نينگر، ٻار

• **ڄاتڪڙي/ ڄاتڪڙي:** ڇوڪري، نينگري، ٻارڙي

• **ڄانچ/ ڄانچ:** [مث] ڇڪاس، اندازو، جاچ، ڳولها، تلاش، اٽڪل، مهارت

• **ڄانچڻ/ ڄانچڻ:** [فعل متعدي] ڇڪاس ڪرڻ، معائنو ڪرڻ، تپاس ڪرڻ، جاچ ڪرڻ، ثابت ڪرڻ

• **ڄاڙا/ ڄاڙا:** [مذ] جاڙو

• **ڄاڳ/ ڄاڳ:** [مث] سجاڳي، چوڪسي، سجاڳ، هوش واريءَ حالت ۾
٭ اهو مادو جيڪو ڏهي ٺاهڻ لاءِ کير ۾ وڌو ويندو آهي

• **ڄاڳا/ ڄاڳا:** [مذ] شاديءَ جي پهرين رات، سهاڳ رات، جاڳي جي رات

• **ڄاڳڻ/ ڄاڳڻ:** سجاڳ رهڻ، روشن رهڻ، هوش ۾ رهڻ، بيدار رهڻ، خبردار رهڻ

• **ڄال/ ڄال:** [فعل ـ امر] بيهہ هوريان هَلُ ڪجهہ دير ڪر

• **ڄال/ ڄال:** [مث] وجود، زندگيءَ جي حالت

• **ڄالا/ ڄالا:** پٽ جو چارو

• **ڄالڻ/ ڄالڻ:** برداشت ڪرڻ، سهڻ، صبر ڪرڻ، وقت يا زندگي گذارڻ

• **ڄان/ ڄان:** [مث] زندگي، حياتي، ساهہ

• **ڄان پوڻ/ ڄان پووڻ:** [اصطلاح] ساهہ پوڻ، سگهہ ملڻ، طاقت ملڻ، تازو ٿيڻ، بحال ٿيڻ

• **ڄان وچ ڄان آوڻ/ ڄان وچ ڄان آوڻ:** [اصطلاح] ساهہ ۾ ساهہ پوڻ نيڪ ٿيڻ، مطمئن ٿيڻ، پرسڪون ٿيڻ

• **ڄانڄ/ ڄانڃ:** [مث] شاديءَ جي ڄڃ
٭ هڪ عورت

• جانجِيں / جانجين: جاچي، گھوٽ جا مائٽ

• جانچڻ / جانچڻ: [فعل متعدي] چڪاس ڪرڻ، جاچ ڪرڻ، پرک ڪرڻ، تپاس ڪرڻ، ثابت ڪرڻ، بحث ڪرڻ

• جانڈری / جانڊري: [مذ] ڇڪي هلائڻ وارو جانڊاهه هلائيندڙ

• جَباب / جَباب: [مذ] جواب، موٽ

• جبدر / جبدر: [مث] ڪڻڪ جي فصل جي خودرو جنس

• جَپڻ / جَپڻ: [فعل متعدي] دانا ڳڻڻ

* خدا جي نالي جو ورد

• جُپڻ / جُپڻ: [فعل متعدي] جنبي وڃڻ، ڪم ۾ لڳي وڃڻ، مشغول ٿي وڃڻ، سرگردان ٿيڻ، غلطان ٿيڻ

(جپدا، جپیا، جپسی)

• جِترڻ / جِترڻ: [فعل متعدي] انتظار ڪرڻ اوسيئڙو ڪرڻ

* صبر ڪرڻ، برداشت ڪرڻ

◦ جِتلا / جِتلا: [صفت] ايترو وڏو جيترو

• جِتوا / جِتوا: [صفت] ايترو وڏو

• جُتی / جُتي: [مث] چپل، جُتي، جوتي، جوتن جو جوڙو

• جُتی دا صدقہ / جُتي دا صدقا: صدقي ۾ صدقو

• جَتی سَتی / جَتي سَتي: [صفت] باعزت، باعصمت، وفادار، پاڪدامن، پرهيزگار، زاهد

• جُتی گَنڈھڻ / جُتي ڳنڍڻ: [اصطلاح] جُتيءَ جي مرمت ڪرڻ، جُتيءَ کي سبڻ، جُتيءَ کي ڳنڍڻ

• جتھ / جِتهِ: [صفت] جتي

• جت کتھ / جِتِ ڪِتِ: [صفت] جتي ڪٿي، هر هنڌ

• جِتھاں / جِتان: [صفت] جتي

• جتھاں کتھاں / جتان ڪتان: [صفت] جتي ڪٿي، هر هنڌ

• جِتھوں / جِتُون: جتان، جنهن هنڌان

• جُتڻ / جُتڻ: [فعل متعدي] ڪنهن ڪم ۾ مشغول هجڻ، مصروف ٿي وڃڻ

* ويجهو دوست ٿيڻ

* گڏ ٿيڻ، گڏجي وڃڻ

• جُتھ / جُٿ: [مث] اوير، بچتوشي، ڪاڏي جي بچيل شيءِ

• جُتھاوڻ / جُٿاوڻ: [فعل متعدي] اوير ڪرڻ، ماني بوڙ جو ڪجهه حصو بچائي ڇڏڻ

• جخ / جخ: [مث] جک، پوڙائي، بيوقوفي، ناداني، سادگي

• جخڑ / جخڙ: [مث] ناداني، بيوقوفي، اَبوجهائي، پوڙائي

• جخڑ مارڻ / جخڙ مارڻ: [اصطلاح] بيوقوفي ڪرڻ، بيهودگي ڪرڻ، ناداني ڪرڻ، جک هڻڻ

• جخڑ نامار / جخڙ نامار: بيوقوفي نہ ڪر، جَکَ نہ هڻ، ناداني نہ ڪر، پاراٽي نہ ڪر، چريائي نہ ڪر

• جِڈا / جِڏا: [صفت] جڏو، لنگڙو، منڊو، اهو ماڻهو جنهن جي جنگهہ ڀڳل هجي

• جِرڑی / جِرڙي: [مث] ضد، بحث، ضدي پڻو

• جِرڑی پَدھڻ / جِرڙي پَدڻ: [اصطلاح] ضد ڪرڻ، بحث ڪرڻ، چڙ چڙ ڪرڻ، اجايون ڳالهيون ڪرڻ، بيزار ڪرڻ

• جُرم / جُرم: [مذ] ڏوهه، پاپُ، ظلم

• جِروان / جِروان: [مذ] قبرستان، مقام

• جَڙاوَتي / جَڙاوَتي: [صفت] غلط ڪوڙو هٿرادو مصنوعي بناوتي

• جڙتو / جڙتو: جَڙيل، هيرن سان سينگاريل

• جُڙڻ / جُڙڻ: [فعل متعدي] تيار ٿيڻ، گڏجڻ، ملڻ، مرمت ٿيڻ، ٺهڻ

(جڙيندا، جڙيا، جڙيسي)

* [فعل مجهول: جڙيجڻ]

* [فعل بالواسط: جڙوائڻ]

• جُڙوائڻ / جُڙوائڻ: لفظ 'جڙڻ' جو فعل بالواسط آهي

• جُزدان / جُزدان: [مذ] ڪتابن کي ويڙهڻ وارو ڪپڙو

• جَس کهٽڻ / جَس کَٽڻ: [اصطلاح] تعريف ڪمائڻ، واکاڻ حاصل ڪرڻ

• جُسه / جُسا: [مذ] جسم جان، بدن

• جُسه وار / جُساوار: [صفت] جسم جي لحاظ کان

• جَکڙڻ / جَکڙڻ: [فعل متعدي] ٻڌڻ، جوڙڻ، ڦاسائڻ، ملائڻ، گڏائڻ

(جکڙيندا، جکڙيا، جکڙيسي)

• جکھ / جَک: [مث] ڳوناٺي مزدوريءَ جو معاوضو

* بيوقوفي، ناداني، پورڙائي

• جَکهاوڻ / جَکاوڻ: [فعل متعدي] دوکو ڏيڻ، دولاب ڏيڻ، فراڊ ڪرڻ مڪر ڪرڻ فريب ڪرڻ ويساهه گهاتي ڪرڻ

• جُکهائي / جُکائي: [مث] باهه ٻارڻ جو معاوضو

• جُکهڻ / جُکڻ: [فعل لازمي] بيچين ٿيڻ، پريشان ٿيڻ، بيقرار ٿيڻ

(جکهدا، جکهيا، جکهسي)

• جِگرا / جِگرا: [مذ] حوصلو جذبو بهادري برداشت، صبر

• جِگري / جِگري: [صفت] جگر وارو دل وارو سگهه وارو سگهارو طاقتور پلوان

• جِگري داغ / جِگري داغ: [مذ] پيدائشي داغ جگر وارو داغ نه متجندڙ داغ، دل وارو داغ

* سهپ کان ٻاهر ڏک، ناقابل برداشت غم

• جِگرے والا / جِگري والا: [صفت] جگر وارو بهادر، سگهارو همٿ وارو طاقت وارو پلوان

• جَڳِ / جَڳ: [مذ] دنيا، ڪائنات، زمانو سنسار

• جُڳِ / جُڳ: [مذ] جوڙو

* عمر

* اتحاد، گڏپ

• جَڳِ پَتي / جَڳ پتي: [صفت] پنهنجي اوڙر اوڳاڙڻ ۾ پابند

• جَڳ راتا / جڳ راتا: سڄي رات جو جاڳڻ

• جَڳِ مڳِ / جَڳ مڳ: [مث] چمڪ، روشني، جهرمر

- جُڳت / جُڳت: [مث] مزاح، يوڳ، چرچو ظرافَت، مذاق
- جڳات / جڳات: [مث] ٽيڪس، چونگي ٽيڪس، ڊيوٽي
- جڳارا / جڳارا: [مذ] جاڳڻ، هوش ۾ هجڻ
- جڳاوڻ / جڳاوڻ: جاڳائڻ، اٿارڻ

* ڏيئو ٻارڻ
(جڳيندا، جڳايا، جڳيسي)

- جُڳت ڪرڻ / جُڳت ڪرڻ: [اصطلاح] مذاق ڪرڻ، يوڳ ڪرڻ، هُجت ڪرڻ
- جلاوطن / جلاوطن: [صفت] ملڪ بدر ٿيل ڏيهه نيڪالي ڏنل ملڪ مان تڙيل ملڪ مان نڪتل
- جلاوطن ڪرڻ / جلاوطن ڪرڻ: [اصطلاح] ملڪ بدر ڪرڻ ڏيهه نيڪالي ڏيڻ، ملڪ مان ڪڍي ڇڏڻ
- جلاوَڻ / جلاوَڻ: [فعل متعدي] ساڙڻ، ٻارڻ، باهه ڏيڻ

* ساڙ ڏيارڻ، حسد ڪرائڻ
(جليندا، جلايا، جليسي)

- جلپا / جلپا: [مذ] ٻوڏ، سيلاب
- جلت / جلت: [صفت] تيز تکو تکڙو
- جلتائي / جلتائي: [مث] تيزي، تکڙ، رفتار
- جلتي / جلتي: [صفت] تيزي، جلدي، تکڙ
- جِلد مڙھڻ / جِلد مڙھڻ: [اصطلاح] ڪتاب تي جُلد چاڙھڻ
- جَلَڻ / جَلَڻ: [فعل لازمي] سڙڻ ٻرڻ ساڙ ۾ سڙڻ حسد ڪرڻ ڪامڻ پچڻ پچرڻ
- جُلڻ / جُلڻ: [فعل متعدي] هلڻ، روانو ٿيڻ، جدا ٿيڻ، ڌار ٿيڻ
- جلوادار / جلوادار: [صفت] ذهين، هوشيار زيرڪ، تيز تکو روشن، ٻرندڙ چمڪندڙ
- جِليبي / جِليبي: [مث] هڪ مٺائي، جليبي

* آتشبازي، ڦٽاڪي بازي

- جَم جَم / جَم جَم: هميشه اڪثر
- جُماڳي / جُماڳي: [مث] هر جمعي تي ڪيل ڪم هڪ فيس، جيڪا اسڪولي شاگرد پنهنجي استاد کي جمعي جي ڏينهن تي ڏيندا آهن
- جَمبُورا / جَمبُورا: [مذ] بازيگر جو پُٽ
- جُملا ڪرڻ / جُملا ڪرڻ: [اصطلاح] حساب ڪرڻ، حساب ڀڏڻ، اضافو ڪرڻ
- جمڻي / جمڻي: [مث] ٻاٽي ٻيڻ لاءِ ٿامي جو ٿانءُ جَمَڻُ
- جُميل / جميل: [مث] ڪِستو جمبيل، زنبيل
- جَن / جن: [مذ] هڪ مرد، فرد، ماڻهو
- جِن / جن: [مذ] جِن، بدروح، آتما
- جِن / جِن: [فعل امر] فتح ڪريو ڪاميابي ماڻيو
- جِن چنبڙڻ / جِن چنبڙڻ: [اصطلاح] جِنَ جي اثر ۾ اچڻ دماغي بيماري
- جنازه / جنازا: [مذ] جنازو مڙهه، ميت، لاش
- جناڻي / جناني: [مث] عورت، مائي، زائفان

• جَنبڻ / جَنبڻ: [فعل متعدي] انتظار ڪرڻ، اوسيئڙو ڪرڻ
امید ڪرڻ، آس رکڻ
(جنبدا، جنبيا، جنبيسي)

• جَنبِيل / جنبِيل: [مث] ڪستو زنبيل

• جَنج / جنج: [مث] جيج، شاديءَ جو جلوس

• جَنجُوں / جنجون: [مذ] برهمڻن جو ڌاڳو

• جنجِيرِي / جنجِيرِي: [مث] زنجيري

• جَند / جَند: [مث] ڏسو: جندرا

• جِند / جِند: [مث] زندگي، حياتي، جان، جسم، بدن، ساهه

• جُند بي دستر / جُند بي دستر: [مث] هڪ دوا

• جند مارڻ / جند مارڻ: [اصطلاح] تالو لڳائڻ

• جندر / جندر: [مذ] چڪي، مغز ڪيڻ، چانور ڪٽڻ جو مهرو

• جندرا / جندرا: [مذ] لوهه جو لڙڪندڙ تالو

• جندراهه / جندراهه: [مذ] چڪي، جنهن کي ڏاند يا ڍڳا
هلائيندا آهن، جانڊهه

• جنڊ / جنڊ: [مذ] هڪ وڻ

• جنڊ کھنڊ / جنڊ کنڊ: [مذ] هاٿيءَ وارا ڏندَ

• جنگاوَر / جنگاوَر: [صفت] جنگ جو عادي، ويڙهاڪ،
لڙائي باز، ويڙهو بهادر، جنگجو سورهيه

• جنگل مراوڻ / جنگل مراوڻ: [اصطلاح] جهنگ صاف ڪرائڻ

• جنگير / جنگير: [مذ] هڪ قسم جي ننڍڙي ماني

• جِنو / جِنو: جنهن طرف کان، جنهن پاسي کان

• جَنُون / جَنُون: [مذ] جنون، پاڳلپڻو، مت موڙهيل، مت ڪسيل

• جنوں ٹھیوَڻ / جنون ٿيوَڻ: [اصطلاح] چريائپ ۾ اچڻ،
پاڳل ٿيڻ، بيوقوف ٿيڻ، سودائي ٿيڻ

• جنونڻ / جنونڻ: [مث] چَرِي عورت، پاڳل عورتَ،
مت موڙيل عورتَ

• جو / جو: [مث] زال، گهر واري، عورتَ، جوءِ، شريڪ حيات،
همسفر

• جوسے / جوشِي: جيڪي ڪجهه ٻه جو ڪجهه ٻه

• جوا ڈیوڻ / جوا ڏيوڻ: [اصطلاح] مئل کي زنده ڪرڻ،
مردي ۾ ساهه وجهڻ

• جوان / جوان: [صفت] طاقتور، سگهارو، مضبوط جوان

• جوان جمان / جوان جمان: [صفت] جوان جماڻ،
جوان، بالغ، سمجهه وارو
* طاقتور بهادر، سگهارو، مضبوط، پهلوان

• جوان درد / جوان درد: [مذ] گمٽو درد، گمٽي تڪليف،
گمٽو سور، گهٽو ايذاءُ

• جوان مرڻ / جوان مرڻ: [اصطلاح] جوانيءَ ۾ مرڻ،
جواني ۾ موت اچڻ

• جوترا / جوترا: [مذ] زمين تي هڪ پيرو هلايل هَرُ،
ڍڳن جو جوڙو جوٽو جوٽڻ

• جُوٹھ / جُوٹ: [مث] اوبر، ڪنهن جو بچايل ڪاٺو

• جُوٹھا / جُوٹا: [صفت] اوبر وارو، خراب، بچايل ڪاٺو جوٺو

• جُوٹھ پروتھ / جُوٹ پروٹ: [مذ] ڪنهن بي جو ڪجهه
بچايل ڪاڻو اوبر

• جِورڻ/ڃورڻ: [فعل متعدي] جذب ڪرڻ، هضم ڪرڻ، حل ڪرڻ، ملائڻ، گڏائڻ

• جوڑ/جوڙ: [مذ] حساب

٭ برابر، يڪسان، هڪجهڙو

٭ ڳنڍ

٭ هِجي

٭ واضح ڪرڻ

٭ تخليقي نثر

• جوڑ ڪرڻ/جوڙ ڪرڻ: [اصطلاح] جوڙ ڪرڻ ڳنڍڻ هِجي ڪرڻ، واضح ڪرڻ، چٽو ڪرڻ

٭ حساب ڪرڻ، برابر ڪرڻ

• جوڑڻ/جوڙڻ: [فعل متعدي] ناهڻ، مرمت ڪرڻ، ڳنڍڻ، واضح ڪرڻ، وڏائڻ، چٽو ڪرڻ، تيار ڪرڻ، صورت ڏيڻ

٭ گڏائڻ، ملائڻ

• جوش/جوش: [مذ] جذبو، جولان، ڪاوڙ، اشتياق، سرگرمي

• جوش کھاوڻ/جوش کاوڻ: [اصطلاح] ڪاوڙ ڪرڻ، غصو ڪرڻ، جذباتي ٿيڻ، تحرڪ ۾ اچڻ

• جوفا/جوفا: [مذ] لالچ، طمع، حرص، ڪفايت، نفو

• جوکھوں/جوکيون: [مذ] جوکو، خطرو

• جوگ/جوگ: [مث] ننڍيو آواز

٭ مذهبي عقيدت

٭ ڏاندن جو جوڙو

• جوڳا/جوڳا: [صفت] اهل، مناسب، جوڳو

٭ [مذ] ڳڪھريل آفيم جو ڦوڳ

٭ پاڻيءَ ۾ حل ڪيل ڀنگ جو ڦوڳ

• جوگڻ/جوگڻ: [مث] نانگ پڪڙڻ واري عورت، جوگڻ

٭ جوگي فقير

٭ بدروح عورت

• جُولا/جُولا: [مث] ڏاندن کي جوڙيندڙ پاڃاريءَ جي مٿئين حصي واري اُڀي ڪاٺي

٭ ذميواري، چارج، سونپ

• جووڻ/جووڻ: [فعل متعدي] پاڃاري وجهڻ، زين رکڻ، جوٽڻ

• جوے/جوئي: [مث] زال، گھر واري، جوءِ

• جَهان داري/جَهان داري: [مث] دنياداري، دنيا جي ريت، زندگيءَ جو عام ضابطو

• جُهد/جُهد: [مذ] ڪوشش، محنت، ڪشٽ

• جُهدي/جُهدي: [صفت] محنتي پرشارٿي ڪشٽ ڪندڙ جدوجهد ڪندڙ محنت ڪندڙ پورهيو ڪندڙ

• جھرا/جهرا: [مذ] پوڙهو، ٻڍو، ڪراڙو، ضعيف

• جِهڙا/جِهڙا: [ضمير] ڪير، ڪهڙو، ڪچاڙو

• جِي/جِي: [ح ـ ندا] جيءُ، ها، واقعي، سچ پچ

• جِيتڻ/جِيتڻ: [فعل متعدي] کٽڻ، ڪامياب ٿيڻ، ڪامران ٿيڻ، فاتح ٿيڻ

• جِيڙا/جِيڙا: [مذ] روح، جان، جسم، جيئرو

• جِيندا/جِيندا: [صفت] جيئرو، زنده، زندگي، حياتي

• جِيندا ڪرڻ/جيندا ڪرڻ: [اصطلاح] جيئرو ڪرڻ، زنده ڪرڻ، جلدي ڪرڻ، بحال ڪرڻ

• جيوڻ/جيورڻ: [فعل متعدي] جذب ٿيڻ، سرايت ڪرڻ، هضم ڪرڻ

• جيوڻ/جيوڻ: [فعل لازمي] زندهہ هجڻ، جيئرو هجڻ، حيات هجڻ
(جيندا، جيويا، جيسي)

• جياپا/جِياپا: [مذ] زندگي، حياتي، جيئڻ، جياپو

• جيادہ/جِيادہ: [صفت] گهڻو ججهو جام، زيادہ، وڌيڪ، سرس، حد کان وڌيڪ، بنهہ گهڻو

• جيان/جِيان: [مذ] نقصان خسارو زيان تڪليف، زخم

• جيٹ پليٹا/جيٹ پليٹا: پهريان پيدا ٿيڻ وارو پهريات، پهريون ٻارڙو

• جيٹا/جيٹا: [صفت] بهترين، پلوڻ پهرياڻ، شروعاتي، ابتدائي، مُهڙ وارو مُنڍ وارو

• جيڈ/جيڈ: [صفت] ايترو وڏو جيترو، ان جيترو ان جي برابر، اِن جيترو

• جيڈا/جيڈا: [صفت] ايترو وڏو جيترو ايترو ڏگهو جيترو

• جيڈو/جيڈو: [صفت] جيڏانهن، جنهن طرف کان

• جيرها/جيرها: [ضمير - صفت - اسم مفعول] ڪير، ڪهڙو ڪهاڙو

• جيکر/جيکر: [ح ع] جيڪڏهن، جيتوڻيڪ

• جيگوں/جيگوں: [ح ع] جيڪڏهن، اگر

• جيهلم/جيهلم: [ا - خاص] جهلم ندي

□

جھ / جھ

- جھاتِ / جھاتِ: [مث] جاسوسي، کوجنا، ڳولا
  * ليئو پائي ڏسڻ
- جھاتِي / جھاتِي: [مث] جاسوسي. ڳولا
  * ليئو پائڻ

○ جھاتْ مارڻ / جھاتْ مارڻ: [اصطلاح] چنڊ چڪڻ ڪسڻ

- جھار / جھار: [مث] پکين جي جھارِ پکين جو جھنڊ، پکين جو وَلَر، پکين جي اُڏامَ
  * ڪيھ جو ہوٽو
- جھارا / جھارا: [مذ] پاڻيءَ جو قطرو قطرو وھڻ، آبشار، وَھڪرو
- جھارِي / جھارِي: [مث] ڳچيءَ جو زيور
- جھاڳ / جھاڳ: [مث] پتڻ، درياھ پار ڪرڻ جو ھنڌ
- جھاڳڻ / جھاڳڻ: [فعل متعدي] پارِ ڪرڻ، اُڪرڻ
  * ڳوٺَ يا ضلعي مان گذرڻ
  (جھڳيندا، جھاڳيا، جھڳيسی)
- جھال / جھال: [مث] تيزِي، تڪڙ، تندي، تِک
- جھالر / جھالر: [مث] ڪنارو جھالر
- جھالر لاوڻ / جھالر لاوڻ: [اصطلاح] ڪناري لڳائڻ
- جھالو / جھالو: [مذ] آبپاشيءَ جي مقصد سان زمين جي ڪيل ورھاست

- جھامڙ / جھامڙ: [مذ] ھڪ شاخ
- جھَانجر / جھَانجھر: [مث] پير جو زيور جنھن ۾ گھنگھرو لڳل ھوندا آھن، جھانجھر، چير
- جھب / جھب: [مث] جلدي، تڪڙ، عجلت
- جھُب / جھُب: [مث] گاري سان ٺھيل جھوپڙي
- جھَپ / جَھپ: [فعل امر] پسيل، آلو ڪپڙو
- جھِپي / جھِپي: [مث] جھٽڪو ڦرڪڻ
- جھِپي ڈيوڻ / جھِپي ڏيوڻ: [اصطلاح] جھٽڪو ڏيڻ، ڦرڪو ڏيڻ
- جھُپڑی / جھُپڙي: [مث] جھوپڙي
- جھپڻ / جھپڻ: [فعل متعدي] پڪڙڻ، قابو ڪرڻ، سوگھو ڪرڻ
  (جھپيدا، جھپيا، جھپيسی)
  * [فعل مجھول: پڪڙجڻ]
- جھِت / جھِت: [مذ] ھڪ رڻ
- جھَٹ / جَھٽ: [مذ] ھڪ گھڙي، ھڪ کن، ھڪ لمحو ٿورو وقت، جلدي
  * [صفت] ھڪدم اوچتو فوري طور، ترت، يڪدم
- جھٹ پکا / جھٽ پڪا: دگھي وقت کانپوءِ وڏي وقت کانپوءِ ڪافي دير کانپوءِ
- جھٹ پھر / جھٽ پھر: ڪجھ ويرم، ٿوري دير ٿورو وقت

○ جھٹ گھڑی / جھٽ گھڙي: ڪجھ ويرم، ٿوري دير ڪجھ کن، ڪجھ لمحا، ٿورو وقت، ٿوري گھڙي

• جھجا/جھجَھا: [صفت] اُھو ڏاند، ڍڳو يا گھوڙو، جنهن جي مٿي تي اڇو نشان هجي
• جھر/جھر: [مذ] جھنگ، جھنگل
• جھرات/جھرات: [مذ] چپيندڙ درد، ايذائيندڙ سور
• جھرات مچڻ/جھرات مچڻ: [اصطلاح] سور اپڙڻ، درد ٿيڻ، ايذاءُ ٿيڻ، جُڪَ ٿيڻ
• جھرڪا/جھرڪا: [مذ] اُميد، آس، خواهش
• جھرڪاوڻ/جھرڪاوڻ: [فعل متعدي] ڦاڙڻ، چيرڻ، ختم ڪرڻ، ناس ڪرڻ، برباد ڪرڻ، نابود ڪرڻ
• جُھرمٽ/جُھرمٽ: [مذ] هجوم، انبوهه
٭ منهن تي چادر يا پڳڙي ويڙهي چڙهڻ ته جيئن سيءُ کان بچي سگھجي
• جھرنا/جِھرنا: [مث] شاديءَ کان اڳ مسلمانن ۾ پاتي ويندڙ چادر، رئو
• جھرڻ/جھرڻ: [فعل متعدي] ڪِرڻ، وَهڻ، نطرو نطرو ڪرڻ
• جُھڙ/جُھڙ: [مذ] وڏو بادل، جھڙ
٭ شديد مينهن، شديد برسات
• جھڙاڪ/جھڙاڪ: [صفت] ويڙهاڪ، جھيڙاڪ، جھيڙالو جھگڙالو، جھيڙو ڪندڙ
• جھڪ/جِھڪ: [مذ] گھرائي، اونهائي، گھري جاءِ
• جھڪا/جِھڪا: [صفت] نيچ، گھٽ
٭ هيٺ، گھرو
• جھڪا ٿيوڻ/جِھڪا ٿيوڻ: [اصطلاح] نيچ ٿيڻ، گھٽ ٿيڻ، ڪمتر ٿيڻ، غير اهم بڻجڻ، جھڪائڻ، نيچو نوائڻ
• جھڪا ڪرڻ/جِھڪا ڪرڻ: [اصطلاح] نيچو ڪرڻ، نيچو نوائڻ، جھڪائڻ
• جھڪائي/جِھڪائي: [مث] تحمل، صبر، خاڪساري، اِنڪساري
• جھڪے دِل/جھڪي دِل: [صفت] نرم دل، متحمل مزاج، رحمدل، اعتدال پسند
• جھڪِ/جھڪ: [مث] ڳِڪ، جھڪ
• جھڪِ جھڪِ تھيوڻ/جَھڪ جَھڪ ٿيوڻ: [اصطلاح] وات ۾ جھڪ پيدا ٿيڻ
• جُھڳا/جُھڳا: [مذ] جھوپڙي، گھر، مڪان، آستانو
• جَھڳڑڻ/جَھڳڙڻ: [فعل متعدي] جھيڙو ڪرڻ، وڙهڻ، لڙائي ڪرڻ
(جھڳڑدا، جھڳڑيا، جھڳڑسی)
• جھڳي/جَھڳي: [مث] بيڪار ڳالھيون، اَجايا حوال
• جھڳي مارڻ/جَھڳي مارڻ: [اصطلاح] اَجايُون ڳالھيُون ڪرڻ، بڪواس ڪرڻ، بيڪار حوال ڪرڻ، جھڳي سھڻ
• جھل/جھل: [مذ] بند پرڻ يا بند کي مٿي تائين پرڻ
• جھلا/جھلا: [مذ] گرم هوا جو جھوتو، جھولو
٭ [صفت] پاڳل، چريو، بيوقوف
• جھلار/جھلار: [مذ] تالاب، نھر، ندي، پاڻيءَ جي شاخ

• جهلُسڻ / جُهلسڻ: [فعل متعدي] سڙي وڃڻ، زخمي ٿيڻ، سڙي پوڻ، ٻاهہ ۾ اچي پوڻ، لهس لڳڻ

• جهلَڪ / جهلڪ: [مث] روشني، چمڪ

• جهلڪڻ / جهلڪڻ: هيري وانگر چمڪڻ، ٻرڻ، روشن رهڻ، چمڪڻ

• جهلڻ / جهلڻ: [فعل متعدي] سهڻ، برداشت ڪرڻ، صبر ڪرڻ

* سهارو ڏيڻ، ٽيڪ ڏيڻ، روڪڻ
* هوا ڏيڻ
* حاصل ڪرڻ
* ڦهلائڻ، پکيڙڻ

• جهَب / جهمب: [مث] هَوا ۽ مينهن جو طوفان

• جُهمر / جُهمر: [مث] رَقص، ناچ، جهمر

• جهمڪاوَڻ / جهمڪاوڻ: [فعل متعدي] اکيون چنڀڻ

• جِهمڪڻ / جِهمڪڻ: [فعل لازمي] چنڀڻ، هٽڻ، ٻرڻ

• جهنڊ / جهنڊ: [مث] ٿئين چانورن ٻار جي مٿي جا وار، لاهڻ

• جُهنگا / جُهنگا: [مذ] سودي ۾ ڏنل ڪجهہ شيءِ

• جُهنگا ڏيوڻ / جُهنگا ڏيوڻ: [اصطلاح] سودي ۾ ڪائي شيءِ ڏيڻ

• جهنگار / جِهنگار: [مذ] ڪوهہ جي هلڻ جو آواز

• جهنگارڻ / جِهنگارڻ: [فعل متعدي] چر چر ڪرڻ، ڪنجهڻ، ڪِرڪِر ڪرڻ

○ جهنگي / جهنگِي: [مث] وڻن جو جُهنڊ، جهنگ

• جهِٽڪ / جِهٽڪ: [مث] ڏڙڪو دهمان، ڊيڄارڻ، ڊَٻائڻ

• جهٽڪڻ / جِهٽڪڻ: [فعل متعدي] دڙڪا ڏيڻ، دهمان ڪرڻ، گهٽ وڌ ڳالهائڻ، الزام ڏيڻ

• جهَٽڻ / جَهٽڻ: [فعل لازمي] ڪِرڻ، هيٺ ٿيڻ

• جهُٽڻ / جُهٽڻ: [فعل متعدي] ڪٽڻ، فتح حاصل ڪرڻ، ڪاميابي ماڻڻ

(جهٽدا، جهٽا، جهٽيا، جهٽسي)

• جُهوٽڻ / جُهوٽڻ: [فعل متعدي] لڏڻ، چڪر ڪاٽڻ، چوڏيل تي چڪر ڏيڻ، پينگهہ تي لڏڻ

(جهوٽدا، جهوٽيا، جهوٽيسي)

• جهودي / جهودي: [ا ـ خاص] جوار جو هڪ قسم

• جهورا / جهورا: [مذ] جدائيءَ جو ڏک، وِڇوڙي جو درد

• جهوڙ / جهوڙ: [مذ] بند ٿيل مُٺ

• جُهوڙي / جُهوڙي: [مث] اُهو معاوضو جيڪو زميندار کي ان ڳالهہ جي اجازت ڏيڻ لاءِ ڏنو ويندو آهي تہ زمين تي ٻوڪي ڪرڻ لاءِ هاري درياهہ جي ڪناري تي کوهہ کوٽي سگهي ٿو

• جهوڪ / جهوڪ: [مث] عارضي رهائش، عارضي رهائڻ لاءِ گهر

• جهولَڻ / جهولڻ: [فعل متعدي] لوڏڻ، پاڻيءَ ۾ اها شيءِ لوڏڻ، جنهن تي پاڪ ڪتاب جون سورتون لکيل هونديون آهن، ان کي دوا يا تعويذ طور استعمال ڪيو ويندو آهي

• جھولی / جهولي: [مث] ملهه راندجو اصطلاح

* ايترو ان جيترو جهوليءِ ۾ اچي سگهي

* جهولي

• جھومپڑا / جهومپڙا: [مذ] جهوپڙي، ککائون گهر

• جھومری / جهومري: [مذ] جهمر هڻندڙ ناچ ڪندڙ

رقص ڪندڙ

• جُھونجھا / جُهونجها: [مث] ڪجهه واريءَ زمين جي

آخري چوٽي

• جُھونگا / جُهونگا: [مث] سودي ۾ ڏنل ڪائي شيءِ

• جُھوناں / جُهوننا: [فعل متعدي] لوڏڻ، ڏوڙڻ، لڏائڻ

• جھوݨ / جهوڻڻ: [فعل متعدي] پاڃاري وجهڻ، سامان رکڻ

چڪي يا کوهه هلائڻ

• جھیت / جِهيت: [مث] جيتَ، فتح، ڪاميابي،

ڪامراني، سقلتا

• جھیڑا / جهيڙا: [مذ] لفظي لَڙائي، بحث مباحثو

جهيڙو، تڪرار

• جھیڑا لاوݨ / جهيڙا لاوڻ: [اصطلاح] لَڙائي ڪرڻ،

بحث مباحثو ڪرڻ

• جھیڑݨ / جهيڙڻ: [فعل متعدي] وڙهڻ، لڙڻ، جهيڙڻ

* لڳاتار گهرڻ، وڏيڪ گهرڻ

(جھیڑیندا، جھیڑیا، جھیڑیسی)

□

ڄ / ج

• ڄ/ڄ: اولهہ پنجابي صورتخطيءَ جو نائون ۽ سنڌيءَ جو ٻارهون اکر

• ڄاپݨ/ڄاپڻ: [فعل لازمي] علم ۾ اچڻ، معلوم ڪرڻ، ظاهر ٿيڻ، پڌرو ٿيڻ، نروار ٿيڻ

• ڄار/ڄار: [مذ] زاني، زنا خور

• ڄارے/ ڄاري: [مث] زناڪاري، زنا خوری

• ڄال/ ڄال: [مث] هڪ وڻ

* ڄار پنجرو

• ڄالا/ڄالا: [مذ] ڄارو

• ڄام/ڄام: [صفت] شهزادو سنڌي سمن جو لقب

• ڄانگھیل/ڄانگهيل: [صفت] ڏگهين ڄنگهن وارو

• ڄاوݨ/ڄاوڻ: [فعل متعدي] پيدا ٿيڻ، ڄڻڻ، اُيرڻ

* ڄمڻ، تڏ ۾ ريغ ٿيڻ

(ڄوندا، ڄايا، ڄوسی)

• ڄاݨ/ڄاڻ: [مث] علم عقل، ڄاڻ، شعور، آگاهي

• ڄاݨݨ/ڄاڻڻ: [فعل متعدي] ڄاڻڻ، آگاهہ ٿيڻ، ڄاڻ حاصل ڪرڻ، سوچڻ، سمجهڻ

• ڄاݨو/ڄاڻو: [صفت] واقف، دوست، واقفڪار

• ڄبھ/ڄبهہ: [مث] ڄڀ، زبان

• ڄَٹ/ڄَٽ: [مث] اَٺ يا ٻڪريءَ جا وارَ رِڍَ جي اُنَ

* جسم جا ننڍا ننڍا وارَ

• ڄٹ/ڄَٽ: [مذ] ڪنهن بہ قبيلي يا ذات سان لاڳاپيل هڪ هاري

• ڄَٹ ٻھتان/ڄَٽ ٻھتان: [صفت] بيوقوف، نادان، بي سمجهہ سادو

• ڄٹاکا/ڄَٽاڪا: [صفت] ڄٽاڻو ڳوناٽو ڄٽ، پراڻو

• ڄڑھ/ڄَڙهہ: [مث] ڄڙ پاڙ بنياد، اصل

• ڄَل/ڄَل: [مذ] پاڻي، ڄَل

• ڄُل/ڄُل: [فعل امر] هَل، هلي پئُ

• ڄل تھل/ڄل ٿل: [مذ] زمين ۾ پاڻي، دلدل واري زمين

• ڄلَݨ/ڄُلَڻ: [فعل متعدي] وڃڻ، روانو ٿيڻ، هلڻ

* شروع ڪرڻ

* هَلي پوڻ

(ڄلدا، ڄليا، ڄلسی)

• ڄلوݪ/ڄلُول: [مذ] خارش سبب کِتکڪوئيءَ جو احساس

• ڄلوݪ کرݨ/ڄلُول ڪرڻ: [اصطلاح] خارش سان کِتکڪوئيءَ ڪرڻ

• ڄَم/ڄَمر: [مذ] پيدائش، پيدائش جي عمر

• ڄَم ورڄ/ڄَمر ونڄ: [فعل امر] ڄمي وڃ، پختو ٿي، پڪو ٿي، تابو ٿي

* انتظار ڪر، ترس

• چاندرو/ چماندرو: [صفت] جائي ڄمَ کان پيدائشي

• چاوَݨ/ ڄماوڻ: [لفظ 'ڄمڻ' جو فعل متعدي بالواسطه آهي] پيدا ڪرڻ
* پيدا ڪرڻ
* پڪو ڪرڻ
* گڏ ڪرڻ

• ڄمݨ / ڄمڻ: [فعل لازمي] پيدا ٿيڻ، جنم وٺڻ
* سرديءَ سبب ڄمي وڃڻ
* پڪو ٿيڻ
* اُپرڻ
* گڏ ٿيڻ
(ڄما، ڄميا، ڄمي)

• ڄمݨ دا ڈھاڑا/ ڄمڻ دا ڏهاڙا: [مذ] پيدائش جو ڏينهن، يومِ ولادت، ڄمڻ جو ڏينهن، سالگرهه

• ڄمݨ دی جا/ ڄمڻ دي جا: ڄمڻ جو هنڌ، ڄمڻ جي جاءِ

• ڄمݨ لا/ ڄمڻ لا: [مذ] پيدائش کان، جائي ڄمَ کان
* شروع کان، منڍ کان

• چموں/ چمُون: [مذ] هڪ وڻ

• چند/ چَند: [مذ] هڪ وڻ

• چند کھنڈ/ چَند کند: [مذ] هاٿيءَ ڏند

• چنڈا/ چُندا: [مذ] مٿي جا وارَ منجهيل وار

• چنگھ/ چَنگهه: [مث] چَنگهه، ٿنگ
* پائو پير (ميز وغيره جو)

• چوانترا/ چوانترا: [مذ] نائي، چاتو ڏيءَ جو مڙس

• چوانہ/ چَوانا: [مذ] هڪ ڪنڊن وارو ٻوٽو جنهن کي اُٺ کائيندو آهي

• چوڑی/ چَوڙِي: هڪ دَوا

• چھا/ چِها: [مذ] چاهو

• چیٹھ/ چيٹ: [مذ] سنبت سال جو ٽيو مهينو 17 مئي کان 15 جون تائين جو هڪ مهينو

□

چ/چ

- **چ/چ:** اولهه پنجابي صورتخطيءَ جو ڏهون ۽ سنڌيءَ جو پندرهون اکر
- **چاپ/چاپ:** [مذ] هڪ بند، جيڪو نهرَ ۾ پاڻيءَ جي وهڪري کي مڪمل طور تي نہ تہ روڪي، چاپ
- **چاپت/چاپت:** [مث] حساب، اوڌر وارو خانو
- **چاتا ونڃݨ/چاتا وڃڻ:** [اصطلاح] ڪنيو وڃڻ، برداشت ٿيڻ
  - * اُٽڻ
- **چاٽ/چاٽ:** [مث] چٽڻ
  - * چماٽ
  - * خواهش، حسرت
  - * چُسڪو
  - * عادتَ، مزاج
  - * بندوق جي آڏو وارو پتل جي حصي وارو ٽڪرو
- **چاٽ مارݨ/چاٽ مارڻ:** [اصطلاح] چماٽ هڻڻ
  - * چٽڻ
- **چاٹا/چاٽا:** [مذ] هڪ دوا جو نالو
- **چار/چار:** [صفت] چار عدد قطاري 4 انگ
- **چارݨ/چارڻ:** [فعل متعدي] چارڻ، ڪاڏو ڪارائڻ
  (چریندا، چاریا، چریسی)
- **چارو/چارُو:** [صفت] اُهو ماڻهو جيڪو چورن کي چوري ڪندي ڏسندو آهي، جاسوس
- **چاڑ/چاڙ:** [مذ] اُهو گهوڙو جيڪو سواريءَ جي قابل هجي
  - * هڪ نفعي بخش وڻ
  - * ڪمانَ جي ڏوري
- **چاڑھݨ/چاڙهڻ:** [فعل متعدي] ڪڻڻ، مٿي ڪرڻ، مٿي چاڙهڻ
  (چڑھیندا، چاڑھیا، چڑھیسی)
- **چاڑھی/چاڙهي:** [مث] بلندي، مٿانهين، اوچائي
  - * ڏاڪڻ لفٽ
- **چاسنی/چاسني:** [مث] چاشني، مٺي ۽ ڪٽي شربت جو مڪسچر
  - * خوشبوءِ
- **چاکی/چاڪي:** [صفت] تيلي، تيل ڪيڻ وارو
- **چاند ماری/چاند ماري:** [مث] نشان مٿان نشان لڳائڻ جي مشق
- **چاند ماری چُٹݨ/چاند ماري چُٽڻ:** [اصطلاح] نشان مٿان نشانو لڳائڻ
- **چاند ماری کرݨ/چاند ماري ڪرڻ:** [اصطلاح] نشان مٿان نشانو لڳائڻ
- **چاندݨی/چانڊڻي:** [مث] چنڊَ جي روشني
- **چاوݨ/چاوڻ:** [فعل متعدي] اُٿارڻ مٿي ڪرڻ ڪڻڻ هٿائڻ
  - * (هڪ معاون طور) اِجازت ڏيڻ
  - * عطا ڪرڻ
- **چاهڑا/چاهڙا:** [مذ] مروڙ پيچس

• **چاهݨ / چاهڻ:** [فعل متعدي] خواهش ڪرڻ، ارادو ڪرڻ
* پيار ڪرڻ
* لالچ ڪرڻ

• **چبارا / چبارا:** [مذ] متي واري منزل، مٿانهين منزل

• **چبل / چبل:** [مذ] بيوقوف، مورک، چَبل، نادان، گگ فهم

• **چُبھاوَݨ / چُڀاوڻ:** [فعل متعدي] چڀائڻ، داخل ڪرڻ لاهڻ
(چبھیندا، چبھایا، چبھیسی)

• **چُبھݨ / چُڀڻ:** [فعل لازمي] لڳڻ، چڀڻ لهڻ، داخل ٿيڻ، هُرڻ
(چبھدا، چبھیا، چبھسی)

• **چپا / چپا:** [صفت] چپو ٽيڙو
* وحشت جو ماريل
* فالج ۾ مبتلا ماڻهو مفلوج

• **چَباوݨ / چَباوڻ:** [فعل متعدي] چَبائڻ، ڪائڻ، ڪُرٽڻ

• **چُپ / چُپ:** [مث] خاموشي، ماٺ، سانت

• **چُپ چُپاتا / چُپ چُپاتا:** [ظرف] خاموشيءَ سان، چپ چپات ۾ لڪ چوريءَ ۾، ڳجهه ڳوهه ۾

• **چپ کرݨ / چُپ ڪرڻ:** [اصطلاح] خاموش ٿيڻ، ماٺ ڪرڻ
* سڪون ڪرڻ

• **چپا مارݨ / چپا مارڻ:** [اصطلاح] ٽنبي هڻڻ، پيدل لڳائڻ، چپو هلائڻ
* ٻيڙيءَ کي چڪڻ، ٻيڙيءَ کي هلائڻ، چپو هَلائڻ

• **چپر / چَپرَ:** [مث] چپر، V جي صورت ۾ ڪاٺيءَ جو ٽڪرو جيڪو ڪَٽ يا ڪاٺ جي ٺهيل ڪنهن ٻيءَ شيءِ جي سوراخ ۾ وڌو ويندو آهي

• **چپلی / چُپلي:** [مث] سينڊل، چَپل
* خيمو هڻڻ

• **چترا / چترا:** [صفت] داغدار
* شينهن، چيتو
* هڪ مڇي

• **چَترائی / چَترائي:** [مث] چستي، چالاڪي
* بهتري

• **چتریرا / چتريرا:** [صفت] تصوير ٺاهيندڙ چترڪار، مصور

• **چُتھائی / چُٿائي:** [مث] چوٿون حصو چوٿائي

• **چتھݨ / چٿڻ:** [فعل متعدي] چِپياٽڻ، مروٽڻ، چٿڻ
* چباڙڻ
(چتھیندا، چتھیا، چتھیسی)

• **چٹ / چٽ:** [صفت] تباهه، برباد، ختم، ناس

• **چٹ / چٽ:** [مث] هموار زمين، جتي ڪوبه وڻ نه هجي

• **چَٹ پَٹ / چَٽ پَٽ:** جهٽ پٽ، هڪدم، ترت، جلدي، تيزيءَ سان

• **چَٹ پَٹ تھیوَݨ / چَٽ پَٽ ٿيوڻ:** [اصطلاح] جلدي ڪرڻ
* تيز ڪرڻ

• **چَٹ تھیوݨ / چَٽ ٿيوڻ:** [اصطلاح] برباد ٿيڻ، تباهه ٿيڻ، ناس ٿيڻ

• **چُتا سُرکار کرݨ / چُٽا سُرڪار ڪرڻ:** [اصطلاح] زخم ڪرڻ، مشتعل ڪرڻ

• چٹاپڑ/چٽاپڙ: [مث] آچاڻ، سفيدي

• چٹکا/چٽڪا: [مذ] جهڙ ڪانپوءِ سِجَ جي روشني

• چُٹکی/چُٽڪي: [مث] چُهنبيءَ آڱرين جي گرفت، چِٽڪي
* گرفتار

• چُٹڻ/چُٽڻ: [فعل متعدي] نشانو ڪرڻ، نشان لڳائڻ
(چُٹیندا، چُٹیا، چُٹیسی)

• چٹی بھرڻ/چٽي ڀرڻ: [اصطلاح] هَرجاڻو آدا ڪرڻ، نقصان ڀرڻ، نقصان جو آزالو ڪرڻ، عيوضو ڏيڻ

• چٹی گھتڻ/چٽي گهتڻ: [اصطلاح] نقصان برداشت ڪرڻ هرجاڻو برداشت ڪرڻ

• چٹھ/چٽ: [مذ] ڪنجوسِي
* [صفت] ڪنجوسي، ڪنجوسائپ

• چٹا/چٽا: [مذ] ڪچي ڪوهه مٿان رکيل تختو جنهن تي ڪوهه جو پاڻي خالي ڪيو ويندو آهي

• چٹھی/چٽي: [مث] خط چِٺي

• چُچا/چُچا: [صفت] ننڍين اکين وارو اهو ماڻهو جنهن جون اکيون روشنيءَ ۾ نه کلن

• چچڑی/چچڙي: [مذ] رت پيئندڙ جيت، چِچڙُ

• چدا/چدا: [مذ] چِدو شيشي جي گولي، بِلور

• چدے کھیڈڻ/چدي کيڏڻ: [اصطلاح] چِدن سان کيڏڻ، چِدي راند ڪرڻ

• چدے مارڻ/چدي مارڻ: [اصطلاح] چِدا هڻڻ، چِدا مارڻ

• چدھار/چدھار: [ظرف] هر طرف، هر پاسي چئني طرفن کان چوڌاري

• چدھاروں/چدھارون: [ظرف] هر طرف کان، هر پاسي کان، چوڌاري

• چڈول/چڏول: [مذ] پينگهو چوڏيل

• چَر/چَر: [مث] پچائڻ جو ٿانءُ

• چُر/چُر: [مذ] سوڙهو جابلو رستو
* ننڍو گهرو زخم

• چَراند/چَراند: [مث] چراگاهه، جانورن جي چَرڻ جو هنڌ

• چُراسی/چُراسي: [صفت] چوراسي، عدد قطاري 84 انگ

• چَراوڻ/چَراوڻ: [فعل متعدي] جانورن کي چارائڻ، ڦيرائڻ
(چَریندا، چَرایا، چَریسی)

• چَرچا/چَرچا: [مذ] ذِڪر، افواهه، ڳالهه، چَرچو مشهوري
* سماجي ميڙاڪو يا اجتماع

• چَرخ/چَرخ: [مذ] چڪرو ڦيٿو نار هرلو

• چَرخی/چَرخي: [مث] ننڍڙو ڦيٿو
* چرخي جي حرڪت
* سُستِي

• چِرک/چِرڪ: [صفت] دير، تاخير، ويرم

• چڑکا/ چرڪا: [مذ] سني خوراڪ کائيندڙ چرڻ وارو

• چرݨ/ چرڻ: چرڻ، ڪاڏو ڪائڻ

• چری/ چري: [مث] ڪَڏ

* پاڻيءَ جو سوڙهو رَستو

• چری برجی/ چري برجي: [مث] ڇدَ واري ڪَڏ

* گِوٽَ جو قلمو

• چریا/ چريا: [صفت] چريو پاڳل، جنوني

• چڑ/ چڙ: [مث] چڙهائي، ڪاوڙ بڇان

• چڑت/ چڙت: [مث] مقابلو

* چغلي

• چڑت مارݨ/ چڙت مارڻ: [اصطلاح] نيلاميءَ ۾ وَڌاءُ ڪرڻ وڌيڪ اگهه لڳائڻ يا ٻڌائڻ

• چڑݨ/ چڙڻ: [فعل متعدي] ڪاوڙجڻ، پڙڪجڻ، ناراض ٿيڻ، مشتعل ٿيڻ

(چڑدا، چڑیا، چڑسی)

• چڑاوا/ چڙاوا: [صفت] چڙندڙ ڪاوڙجندڙ خار باز

* حساس، نازڪ مزاج

• چڑاوا کرݨ/ چڙاوا ڪرڻ: [اصطلاح] ناراض ڪرڻ

* اُڪسائڻ، پڙڪائڻ

• چڑھا/ چڙها: [مذ] ايندڙ مهينو اچڻ وارو مهينو

• چڑھاوݨ/ چڙهاوڻ: [فعل متعدي] چاڙهڻ، مٿي ڪرڻ، اُپو ڪرڻ

• چڑھدا/ چڙهدا: [مذ] اوڀر، مشرق، چڙهندڙ

• چڑھتل/ چڙهتل: [مث] سوان سوار دستو

• چُڑھݨ/ چُڙهڻ: [فعل متعدي] معذور ٿيڻ، بيمار ٿيڻ، مفلوج ٿيڻ

• چڑھوآ/ چڙهوآ: [مذ] ڌوٻي، ڪَتي، ڪپڙن ڌوئڻ وارو پورهيت

• چڑھوئی/ چڙهوئي: [مث] ڌوٻڻ، ڪپڙن ڌوئڻ واري پورهيت عورت

• چڑھی/ چڙهي: [مث] سواري، گهوڙي سواري

* حملو ويڙهه جي تياري

• چڑھی کرݨ/ چڙهي ڪرڻ: [اصطلاح] سوار ٿيڻ

* حملو ڪرڻ

• چس/ چس: [مث] ذائقو مزو

* پسند

• چس دار/ چس دار: [صفت] ذائقي دار مزيدار، وڻندڙ

• چسکا/ چسڪا: [صفت] چسڪو ذائقو عادت، علت

• چسولا/ چسولا: [صفت] ذائقي دار مزيدار وڻندڙ

• چک/ چڪ: [مذ] ڪنبو

* ڪوهه جي گول تريءَ وارو بنياد

* زمين، جنهن ڪي ڪوهه مارڻ پاڻي مِلي

* جميل ڪير

* زمين جو بلاڪ

- **چَڪ / چَڪ:** [مث] گارو، گپ، چِڪ
- **چِڪ / چِڪ:** [فعل امر] بيعزتيءَ سان پچائي ڇڏ
- **چُڪَ / چُڪَ:** [مث] غلطي، ڏوهه، قصور
  - * چيلهه جو سور
- **چَڪ پاوڻ / چَڪ پاوڻ:** [اصطلاح] ڪٽڻ، زخم ڪرڻ، چڪ پائڻ
- **چُڪ پووڻ / چُڪ پووڻ:** [اصطلاح] غلطي ڪرڻ، خطا ٿيڻ، چيلهه جي رڳ جو سور
- **چُڪ چڪاوا / چُڪ چُڪاوا:** [مذ] سوديبازي، ڏيتي ليتي
- **چُڪ چڪاوا ڪرڻ / چُڪ چُڪاوا ڪرڻ:** [اصطلاح] سوديبازي ڪرڻ، ڏيتي ليتي ڪرڻ
- **چُڪا / چُڪا:** [فعل امر] طئي ڪر، حساب ڪر، ختم ڪر
- **چُڪاوڻ / چُڪاوڻ:** [فعل متعدي] طئي ڪرڻ
  - * سودو ڪرڻ، قيمت طئي ڪرڻ
  - * پالڻ
  - * راضي ڪرڻ
  - * هڪ پاسي نشانو لڳائڻ
- **چڪر / چڪر:** [مذ] چڪر، ڦيرو، پوانٽي، متو ڦرڻ، ڦيتو
  - * گاهه جو ميدان
- **چڪر آوڻ / چڪر آوڻ:** [اصطلاح] چڪر اچڻ، ڦيراٽي اچڻ، متو ڦرڻ، هوش گم ٿيڻ
  - * مٿي ۾ سور پوڻ
- **چڪر پئدهڻ / چڪر ٻڌڻ:** [اصطلاح] تيزيءَ سان ڦرڻ
- **چڪر کھاوڻ / چڪر کاوڻ:** [اصطلاح] ڦرڻ، گھمڻ
  - * بدحواس ٿيڻ
  - * متو چڪرائجڻ
- **چڪري / چڪري:** [مث] منهن ماري ڪرڻ وڏي آواز ۾ لڙائي
- **چڪل / چڪل:** [صفت] چڪ پائيندڙ ڪٽيندڙ چڪر
- **چڪلي / چڪلي:** [مث] آٽي جي چڪي
  - * کوهه جو عمودي چڪر
- **چُڪڻ / چُڪڻ:** [فعل لازمي] ختم ٿيڻ، مڪمل ٿيڻ
  - * غلطي ڪرڻ
- **چڪور / چڪور:** [ا ـ مث] ڪجيءَ جي پتن جي ٽوڪري
- **چڪول / چڪول:** [مذ] گھوڙي جي پير جي موچ
- **چڪي / چڪي:** [مث] هٿ واري چڪي
  - * ٿلهي پچ واري رڍ
- **چکھڻ / چکڻ:** [فعل متعدي] ذائقو وٺڻ، سواد وٺڻ
  - * تجربو ڪرڻ
  - (چکھدا، چکھیا، چکھسی)
- **چکھی / چکي:** [مث] ذائقو سواد
- **چُڳهه / چُڳهه:** [مذ] جهول، ڳتي ۾ چڳهه يا ڪڏ
- **چڳاوڻ / چڳاوڻ:** [فعل متعدي] پکين کي داڻو کارائڻ چڳائڻ
- **چَڳ / چَڳ:** [مث] وارن جو مڇو وارن جي چڳ
- **چُڳڻ / چُڳڻ:** [فعل متعدي] ڪاڏو ڪائڻ، اَن ڪائڻ، چڳڻ

- **چِلا / چلا:** [مذ] حرڪت، چرپر، هَلا

* بندوق جو فائر

* وڻج واپار واري چرپر

- **چُلا / چُلا:** [مذ] هڪ جڙي ٻوٽي
- **چِلا ٿيوَڻ / چلا ٿيوڻ:** [اصطلاح] وڪري جوڳو ٿيڻ، کپت جوڳو ٿيڻ، قابل فروخت
- **چِلا لَڳڻ / چلا لڳڻ:** [اصطلاح] وڪري جوڳو ٿيڻ، کپائڻ جهڙو ٿيڻ
- **چِلاڪ / چلاڪ:** [صفت] چالاڪ، هوشيار، ذهين، چست، خبردار، ڦڙت، زيرڪ
- **چِلاڪي / چلاڪي:** [مث] چالاڪي، ڦڙتي، هوشياري، ڏاهپ، ذهانت، زيرڪي
- **چِلاوَڻ / چلاوڻ:** [فعل متعدي] هلائڻ، هڪلڻ، چرپر ۾ آڻڻ

* روانو ڪرڻ

* شروع ڪرڻ

* مائل ڪرڻ

* ڪرنٽ ڏيڻ

- **چِلت / چلتِ:** [مث] روايت، رواج، هلڻي چلڻي

* عادت

* ڪرنسي، سِڪو

- **چِلَر / چِلَر:** [مذ] چِلر، کل، کول، کوپو
- **چِلڪانا / چلڪانا:** [مذ] چمڪائڻ
- **چِلڪاوَڻ / چلڪاوڻ:** [فعل متعدي] پالش ڪرڻ صاف ڪرڻ چمڪائڻ
- **چَلڻ / چَلڻ:** [مذ] ڪردار

* گفتگو

* سِڪو ڪرنسي

- **چَلڻ / چَلڻ:** [فعل متعدي] هلڻ، روانو ٿيڻ

* چرپر ڪرڻ

* ڏارَ ٿيڻ

* ڪرنٽ گذارڻ

- **چِلي / چلي:** [مث] گاهه جو وزن
- **چُلهه / چُلهه:** [مث] ڪاٺي پچائڻ جي چلهه
- **چَلها / چَلها:** [مذ] ڪَڏو

* ننڍين ٻوٽن کي محفوظ ڪرڻ لاءِ گاري جي ڀِت

- **چَمَ / چَمر:** [مذ] کل، کلڙي، چمڙو چمڙي
- **چَمَ ادهروڻ / چَمر اڌروڙڻ:** [اصطلاح] کَلَ لاهڻ، سخت سزا ڏيڻ
- **چَمَ رنگ / چَمر رنگ:** [مذ] چمڙو رنگڻ وارو
- **چماٽ / چماٽ:** [مث] لَپاٽ، چماٽ، ٿپڙ
- **چمبا / چمبا:** [مذ] آڱرين سميت کليل هَٿ، چنبو

* پکين جو چنبو

* واريءَ وغيره تي پنجن آڱرين سميت کليل هَٿ جو نشان

- **چمباڙڻ / چمباڙڻ:** [فعل متعدي] چنبڙائڻ، لڳائڻ، جمائڻ (چمبريندا، چمباڙيا، چمبريسي)
- **چمبرواوڻ / چمبڙواوڻ:** لفظ "چمباڙڻ" جو فعل بالواسط آهي

- چمڑ/چمڑ: [مصدر] چنبڑڻ، لڳڻ، پچڻ
- چمڑی/چمڙي: [مث] چرخي جو هڪ عضوو جيڪو چمڙي جو ٿهيل هوندو آهي
- چمک پتھر/چمڪ پٿر: [مذ] چقمق، مقناطيس
- چمکار/چمڪار: [مذ] چمڪ، روشني
- چمکاوݨ/چمڪاوڻ: [فعل متعدي] روشن ڪرڻ، ٻارڻ، چمڪائڻ
  * پڙڪائڻ، اُڪسائڻ
- چُمݨ/چُمڻ: [فعل متعدي] پيار ڪرڻ، چمي ڏيڻ
- چن/چن: [مذ] چنڊ
- چن نیپا/چن نيپا: [مث] چنڊ گرهڻ
- چنانہ/چنانا: [ا ـ خاص] چناب ندي
- چُنج/چُنج: [مث] پکيءَ جي چهنب
- چُنج مارݨ/چُنج مارڻ: [اصطلاح] چهنب هڻڻ
- چُنجالا/چُنجالا: [صفت] چهنب وارو، نوڪ وارو تيز
- چندا/چندا: [مذ] چندو خيرات
  * گڏ ڪرڻ
  * ٽوپيءَ جي مٿانهين گول لَڪير
- چنجوس/چنجوس: [صفت] ڪنجوس، گهٽ خرچائو
- چندر/چندر: [مذ] چنڊ
- چندر گھرݨ/چندر گهرڻ: [مث] چنڊ گرهڻ
- چَندری/چَندري: [مث] اَياڳائي، بدقسمتي، نياڳ
  * اُٺن جي هڪ بيماري
  * [صفت] بدقِسمت
- چَنڈو/چَنڊو: [مذ] آفيم جودونهون
- چُنگ/چُنگ: [مث] ٽپو ٻرانگهه
  * [صفت] مٺ ڀر جيترو
- چَنگائی/چَنگائي: [مث] چڱائي، سٺائي، ڀلائي، بهتري
- چنگیرا/چنگيرا: [صفت] بهتر، سٺو ڀلوڙ چڱو
- چِٹنی/چِٽني: [مث] شدِيد سردي، سخت سيءُ
- چُٹݨ/چُٽڻ: [فعل متعدي] چونڊڻ، گڏ ڪرڻ، ٽوڙڻ، پسند ڪرڻ
  (چُٹا، چُٹیا، چُٹسی)
- چو/چو: [فعل امر] ڪير ڪڍ، چوئي ڏهه
- چو پھیتا/چو ڦيتا: [صفت] چار ڦيٿن وارو
- چو پھیر/چوڦير: [ظرف] هر طرف، چئني طرف
- چوچندا/چو چنڊا: [مذ] مستطيل، چار ڪنڊن وارو
- چو یاری/چوياري: [مث] چئن دوستن جي سنگت
- چو آڈیوݨ/چو آڏيوڻ: [اصطلاح] پاٽيءَ کي ٻنيءَ ۾ چئني ڏيڻ پر پاڻي ايترو نه هجي جو ٻوٽن کي لڳي
- چو آنتی/چو آنتي: [مث] باهہ وارِي ڪاٺِي، چُٺانتي
- چوبارا/چوبارا: [مذ] گرميءَ لاءِ گهر، دربار، ڇپر
  * اجتماع جو گهر

• چوپڑݨ/چوپڙڻ: [فعل متعدي] تيلَ يا مکڻ ۾ ملائڻ

• چُوپݨ/چُوپڻ: [فعل متعدي] چُوسڻ، پيئڻ، ڇاتيءَ مان کير چوسڻ

• چوٹا/چوٽا: [مذ] چيلهه جو ڪپڙو جنهن کي ڇڪي ٻڌو ويندو آهي، پوتڙو انگوچو

* پاڪيزگي

* عورت کان پري رهڻ

• چوتھا/چُوٿا: [مذ] ڪُنڌ، پاسو

• چوٹا/چوٽا: [مذ] چوٽ لچو لوفر

* نقصان، خسارو زڪ

• چُوچہ/چُوچا: [مذ] چوزو

• چُور/چُور: [مذ] برسات جي پاڻيءَ جي ننڍڙي نهر

• چور گھوڑی/چور گهوڙي: [ظرف] ڳجهه ڳوهه ۾ مخفي طريقي سان، لِڪ چوريءَ ۾

* [مث] ڳجهو حملو

• چورا/چورا: [مذ] پٿرن جو ڍير، جيڪو ان ڳالهه جو نشان هجي ته هتي ماڻهو ماريو ويو آهي

• چورا کاری/چوراڪاري: [مث] چوري چڪاري، چوريءَ جي واردات

• چوراوے/چورانوي: [صفت] چورانوي، عدد قطاري، 94 انگ

• چورتر/چورتر: [صفت] چوهتر، عدد قطاري، 74 انگ

• چوڑ/چوڙ: [مث] هڪ ٻوٽو

• چوڑ تھیوݨ/چوڙ ٿيوڻ: [اصطلاح] ٽڪرا ٽڪرا ٿيڻ، ڳيا ڳيا ٿيڻ، ريزه ريزه ٿيڻ

• چوڑ چپٹ/چوڙ چپٽ: [صفت] بيڪار ناڪاره

* تباهه حال، برباد

• چوڑ کرݨ/چوڙ ڪرڻ: [اصطلاح] ضايع ڪرڻ برباد ڪرڻ تباهه ڪرڻ

• چوڑی/چُوڙي: [مث] گيهه ۽ کنڊ واري ماني، چُوري

• چوڑی گر/چُوڙيگر: [مذ] چوڙيون ناهيندڙ

• چوڑھا/چوڙها: [مذ] ڏگهي تڪليف واري بيماري

* [صفت] ناڪاره

• چوڑھا لگݨ/چوڙها لڳڻ: [اصطلاح] ناڪارا ٿيڻ

• چوڑھا/چوڙها: [مذ] جمعدار

• چُوسݨ/چُوسڻ: [فعل متعدي] جذب ڪرڻ هضم ڪرڻ

• چوک/چوڪ: [مث] سوراخ، چيد، ٽُنگ، نشان

• چوک ڈیوݨ/چوڪ ڏيوڻ: [اصطلاح] نشان لڳائڻ، سوراخ ڪرڻ

• چوکا/چُوڪا: [مذ] سوڙهي گهٽي، سوڙهو رَستو

• چکی/چوڪي: [مث] ڪرسي، منجي

* سازن ڪانسواءِ موسيقيءَ جو گروهه

• چکی بھرݨ/چوڪي ڀرڻ: [اصطلاح] حاضري ڏيڻ پيرو ڪرڻ معاوضي ڪانسواءِ ڪنهن مزار تي ڊرامو ڪرڻ يا گيت ڳائڻ

• چوکھا/ چوکا: [صفت] خالص، نج، شُد
* گهڻو وَڏيڪ، جهجهو اڪيچار، گَهڻو
• چوکھر/ چوکر: [مذ] سڱن وارو جانور
• چوگ/ چوڳ: [مث] پکين جي خوراڪ
* فصل مان آندل خوراڪ
• چوگا/ چوڳا: [مذ] چار ڏندن وارو جانور، ٽن يا چئن سالن جي عمر وارو جانور
• چوگوٹھ/ چوگوٺ: [ظرف] هر طرف، هر پاسي، چئني طرفن کان
• چولݨ/ چولڻ: [فعل متعدي] چورڻ، حرڪت ڏيڻ، تحرڪ ڏيڻ
(چلیندا، چلیا، چلیسی)
• چونڈا/ چونڊا: [مذ] گاهه جيڪو ڪٽڻ جي قابل هجي
• چونڈݨ/ چُونڊڻ: [فعل متعدي] ميڙڻ، گڏ ڪرڻ، چونڊڻ
* ڦاڙڻ، چيپاٽڻ
* ڪٽڻ
• چونسا/ چونسا: [مذ] ٿلهو ڪپڙو
• چُوہے مار/ چُوهي مار: [مذ] ڪوئا مار ڪوئن پڪڙڻ جو چار
* جيتن پڪڙڻ جو پيچرو
* اُلو
• چیپ/ چيپ: [مث] ڪاٺيءَ جي ڊگهي سنهڙي پٽي
• چیٹ/ چيٽ: [مث] رت جي مسلسل رواني
• چیٹکا/ چيٽڪا: [مذ] جهنگلي هرڻ

• چیٹکی/ چيٽڪي: [مث] جهنگلي هرڻ
• چیٹی/ چيٽي: [مث] ڪاوڙ ناراضگي، غصو
• چیٹی آوݨ/ چيٽي آوڻ: [اصطلاح] ڪاوڙ اچڻ، غصو اچڻ، ناراض ٿيڻ، ڏمرجڻ
• چیچی/ چيچي: [مث] چيچَ، ننڍي آڱر، پيرَ جي آڱر
• چیرا/ چيرا: [مذ] ڳاڙهي پڳڙي
• چیرݨ/ چيرڻ: [فعل متعدي] چيرڻ، ڦاڙڻ
* ورهائڻ، ٽڪرا ڪرڻ
* سوراخ ڪرڻ
* چڪڻ
* ختم ڪرڻ
(چریندا، چیریا، چریسی)
* [فعل مجهول: چريجڻ]
* [فعل بالواسطہ: چرواوݨ]
• چیک/ چيڪ: انسان يا جانور جي دانهن، چيخ، رڙ
* انجڻ جي سيٽي
• چیک مارݨ/ چيڪ مارڻ: [اصطلاح] رَنڀڻ، رڙ ڪرڻ، چيڪ ڪرڻ، وڏو آواز ڪڍڻ، دانهون ڪرڻ
• چیلک/ چيلڪ: [مث] ڪَنَ جو زيور
• چیتا/ چيتا: [مذ] سمجهه، سوچ، فهم، ياداشت
• چیتا چا آوݨ/ چيتا چا آوڻ: [اصطلاح] مطمئن ٿيڻ، پرسڪون ٿيڻ

• **چيتا گرد ٿيوڻ / چيتا گرد ٿيوڻ:** [اصطلاح] پريشان ٿيڻ، حيران ٿيڻ، ششدر ٿيڻ، اچرج ۾ اچڻ

• **چيتا گرد ڪرڻ / چيتا گرد ڪرڻ:** [اصطلاح] پريشان ڪرڻ، تنگ ڪرڻ، سوڙهو ڪرڻ، زچ ڪرڻ، بيزار ڪرڻ

• **چيتر / چيتر:** [مذ] چيٽ، هندي مهينو 15 مارچ کان 15 اپريل تائين

• **چيتي اُتو لهڻ / چيتي اُتو لهڻ:** [اصطلاح] وساري ڇڏڻ، ذهن تان لاهي ڇڏڻ

• **چيٽ / چيٽ:** [مث] عجلت، تڪڙ جلدي

• **چيٽ ڪرڻ / چيٽ ڪرڻ:** [اصطلاح] عجلت ڪرڻ، تڪڙ ڪرڻ، تباڻي ڇڏڻ

• **چيد / چيد:** [مث] هڪ سال جي رڍ يا ٻڪري

• **چير / چير:** مزدور، پورهيت

• **چيکر / چيڪر:** [ظرف] آخرڪار، نيٺ، آخر

• **چيل / چيل:** [مث] چيلهه

• **چيلڙي / چيلڙي:** [مث] چيلي عورت

* [مذ] چيلو

* اُها عورت، جنهن تي جِنّ يا ڀوت جو اثر هجي

• **چيه / چيا:** [مذ] باهه جو شعلو باهه جو اُلو

□

ڇھ / ڇ

• ڇھا / ڇا: [مث] سيءُ، سردي

• ڇھاویلا / ڇاويلا: [مذ] سيءَ جو وقت

* سج اُبرڻ کانپوءِ جو وقت، جڏهن پنيءَ تي ويندڙ مزدور ناشتو يا نيرن ڪندا آهن

• ڇھاپ / ڇاپ: [مث] هڪ رڪاوٽ، جيڪا نهر جي پاڻيءَ کي هڪ مخصوص سطح تي ڪٽي اچڻ لاءِ ناهي ويندي آهي، پر پاڻيءَ جي وهڪري کي روڪيندي ناهي

* هڪ مڪمل رڪاوٽ وارو بند، جيڪو پاڻيءَ کي موڙي ڇڏيندو آهي

• ڇھاپݨ / ڇاپڻ: [فعل متعدي] ڇاپڻ، نشان لڳائڻ، مهر لڳائڻ

(ڇھپیندا، ڇھاپیا، ڇھپیسی)

• ڇھال / ڇال: [مث] ٽپو ہرانگھ ڇال

• ڇھالَ مارݨ / ڇالَ مارڻ: [اصطلاح] ٽپو ڏيڻ، ہرانگھ پرڻ، ڇالَ ڏيڻ

• ڇھانڑݨ / ڇاڻڻ: [فعل متعدي] ڇڻڻ، ڇلڻ، ڇاڻتي ڪرڻ، صاف ڪرڻ

(ڇھنڑیندا، ڇھانڑیا، ڇھنڑیسی)

* [فعل مجهول: ڇھنڑيجڻ]

* [فعل بالواسطہ: ڇھنڑاوݨ]

• ڇھانوݨی / ڇانوڻي: [مث] ڇانوڻي، فوجي بيئڪ، ڪئمپ

• ڇھاٹݨ / ڇاٽڻ: [فعل متعدي] ڇاٽڻ، صاف ڪرڻ

* پينگھي ۾ لوڏڻ

• ڇھائی / ڇائي: [مث] خاڪ، ڌوڙ

• ڇھپا / ڇپا: [مذ] کجيءَ جي پنن مان ٺهيل وڏي ٽوڪري

* سينڊل جو هڪ قسم

• ڇھپ / ڇپ: [مث] جبل، پهاڙ ٽڪري

• ڇھپاوݨ / ڇپاوڻ: [فعل متعدي] لڪائڻ، اوجهل ڪرڻ

(ڇھپیندا، ڇھپایا، ڇھپیسی)

• ڇھپر / ڇپر: [مذ] ڇپر، ڇنو منهَن

• ڇھپر / ڇپر: [مذ] تالاب، واهه، پاڻيءَ جو کڏو

• ڇھپری / ڇپري: [مث] جھوپڑيہ عارضي رهائش، عارضي ڇت، ڇپري

• ڇھپݨ / ڇُپڻ: [فعل متعدي] لِڪڻ، اوجهل ٿيڻ، گم ٿيڻ

• ڇھتا / ڇتا: [مذ] مڪمل وسيع، ڦهلاءُ

* ڏاڙهي

* مٽي جا وارَ

• ڇھتا / ڇتا: [صفت] ڇتو ڇريو پاڳل، جنوني

* ناراض، ڪاوڙيل، رنجيده

* [ا ـ خاص] سنڌو درياهہ جي هڪ شاخ جو نالو

• ڇھتا ٿیوݨ / ڇتا ٿيوڻ: [اصطلاح] پاڳل ٿيڻ، ڇتو ٿيڻ، ڇريو ٿيڻ

* ڪاوڙ ڪرڻ، غصو ڪرڻ

- **چھتالی / چتالي:** [صفت] چائيتاليھہ عدد قطاري 46 انگ
- **چھتائی / چتائي:** [مث] پاڳل پٽو
  - * شدِيد ڪاوڙ شديد غصو وڏي ناراضگي، ڏمر، چريائي
- **چھتر / چتر:** [مذ] ٽن ڪان چئن سالن جو اُٺ
- **چھتَݨ / چَتڻ:** [فعل متعدي] چت وجھڻ، چت ٺاهڻ
- **چھٹا / چٽا:** [مث] حملو اڳتي وڌڻ
- **چھٹاکی / چٽاڪي:** [مث] ڇٽانگ، هڪ وزن، پنج تولا يا هڪ آنو
- **چھٹکارا / ڇٽڪارا:** [مذ] ڇوٽڪارو، نِجاتِ، آجپو آزادي
- **چھُٹݨ / ڇُٽڻ:** [فعل متعدي] آزاد ٿيڻ، آجو ٿيڻ، جان ڇٽڻ ذميداري ختم ٿيڻ
  - * صاف ٿيڻ
  - * نڪري وڃڻ
  - * طلاق ڏيڻ
  - * گڏ ٿيڻ
  - * صحتمند ٿيڻ
- **چھُٹی / ڇُٽي:** [مث] موڪل، غير حاضريءَ جي اجازت
- **چھج / ڇڄ:** [مذ] اَن صاف ڪرڻ وارو ڇڄ يا ٽوڪري
- **چھجلی / ڇڄلي:** [مث] ڪڻڪ صاف ڪرڻ واري ٽوڪري
  - * نانگ جي ڦڻ
- **چھدراڑ / ڇدراڙ:** [مذ] مفاصلو
  - * [صفت] فاصلي تي
  - * خالِي
  - * گهٽ گهاٽو
- **چھر / ڇر:** [ح ـ ندا] ڪتي کي پڃائڻ جو لفظ
- **چھرک / ڇرڪ:** [صفت] شرميلو
  - * سادو
  - * بيهڄي وڃڻ وارو
- **چھرَک / ڇرَڪ:** [مث] فٽ پاٽ
- **چھرکا / ڇرڪا:** [مذ] درياهہ ۾ گهٽ گهرو پاڻي
  - * سوڙهو رَستو
- **چھرکی / ڇرڪي:** [مث] اوچتو دَپُ، خوف، ڊِڄ، ڇرڪُ
- **چھڑا / ڇڙا:** [صفت] اڪيلو خالي، ڇڙو
- **چھُڑاوݨ / ڇُڙاوڻ:** [فعل متعدي] ڇڏائڻ، آزاد ڪرڻ، آجو ڪرائڻ، ڇوٽڪارو ڏيارائڻ
- **چھڑائی / ڇڙائي:** [مث] اَن صاف ڪرڻ جو معاوضو
- **چھڑگُڈی / ڇڙگُڏي:** [مث] هڪ ٻوٽي جو نالو ڪافور
- **چھڑَݨ / ڇڙَڻ:** [فعل لازمي] ٻگڙڻ، خراب ٿيڻ مشتعل ٿيڻ
- **چھُڑَݨ / ڇُڙَڻ:** [فعل لازمي] ڌارَ ٿيڻ، جدا ٿيڻ، الڳ ٿيڻ، ڇنائي وڃڻ
- **چھکَ / ڇڪَ:** [مث] ڇڪڻ وارو رَسو
- **چھکَ چھپیڑ / ڇڪ ڇپيڙ:** [مث] سودي بازي
- **چھکِݨ / ڇڪِڻ:** [فعل متعدي] ڇڪڻ، گيهلڻ
  - * ڍِڪڻ
  - * جڪڙڻ
  - * حقو پيئڻ
  - * سنگهڻ
  - * چُنوتي ڏيڻ
  - * چئلينج ڪرڻ

• ڇهٻا/ڇڳا: [صفت] ڇهن ڏندن وارو جانور

• ڇل/ڇل: [مث] پاڻيءَ جي ٻوڏ
* درياهه جو ساليانو اُيار
* وڏو مينهن، برسات
* پاڻيءَ جو ٻاهر نڪرڻ، نڪاسي

• ڇل/ڇل: [مث] ڪل، خول

• ڇل لاهڻ/ڇل لهاڻڻ: [اصطلاح] ڇلڻ، کَلَ لاهڻ

• ڇل نِڪلڻ/ڇل نِڪلڻ: [اصطلاح] پاڻي ٻاهر نڪرڻ، ٻوڏ اچڻ

• ڇهلا/ڇَلا: [مذ] سادو ڇَلو جنهن ۾ هيرو نہ هجي

• ڇلتر/ڇلتر: [مذ] دوکو، دولاب، ٺڳي، چالاڪي، مڪاري، فِراڊ

• ڇلر/ڇلر: [مذ] ڇلر، ريزگاري، ريبو

• ڇهلڪڻ/ڇَلڪڻ: [فعل متعدي] ٿانوَن ۾ پاڻيءَ جو ڇلڪڻ، شور ٿيڻ

• ڇمڪ/ڇمڪ: [مث] لَٺ، ڇَڙي
* ٻنيءَ جي مالڪ طرفان هاريءَ کي اڳوات ڏنل رقم، جيڪا هن جي ڇڏي وڃڻ بعد واپس ورتي ويندي آهي

• ڇن/ڇن: [مذ] اندر کان خالي شيءِ

• ڇنب/ڇنب: [مذ] پکين تي رات جو ٿيندڙ حملو

• ڇنڈ/ڇنڊ: [مذ] اُلٽي

• ڇنڈک/ڇنڊڪ: [مذ] اُڏامندڙ ڪڻڪ ۾ بيڪار مواد

• ڇنڈک/ڇنڊڪ: [مث] قطرو ذرو

• ڇنڈکڻ/ڇنڊڪڻ: [فعل متعدي] ڪڻڪ صاف ڪرڻ
* اُڏائڻ
* ٻوهارو ڏيڻ
* هدايت ڪرڻ، اصلاح ڪرڻ

• ڇنڈڻ/ڇنڊڻ: [فعل متعدي] اُلٽي ڪرڻ، خالي ڪرڻ

• ڇهنڻ/ڇنڻ: [فعل متعدي] سوراخ ڪرڻ، خال ٺاهڻ
(ڇنيندا، ڇنیا، ڇنسی)

• ڇنی/ڇني: [مث] ناچ گاني وارن کي ڏنل ڏوڪڙ يا رَقم

• ڇهڻ ڇهڻ/ڇڻ ڇڻ: [مذ] گرهه زحل
* شهر جي چوراهن جا ٽنپا جتي هندو ڏيئا ٻاريندا آهن

• ڇو/ڇو: [مث] وهاڻي جو پوش، گدي جو پوش

• ڇهوٹ/ڇُوٽ: [مث] رعايت، قرض ڏيڻ تي وياج واپس وٺڻ

• ڇوہی/ڇوڇي: [مث] هڪ قسم جي مڇي، جيڪا دريائن ۽ تالابن ۾ عام ملندي آهي

• ڇوڈا/ڇوڏا: [مذ] ٺڪرو ڇوڏو

• ڇورا/ڇورا: [صفت] يتيم، ننڍڙو جنهن کي ماءُ ۽ پيءُ نہ هجن

• ڇوڑڻ/ڇوڙڻ: [فعل متعدي] آزاد ڪرڻ، ڇڏي ڏيڻ، روانو ڪرڻ، فارغ ڪرڻ، اڳتي وڌائڻ، خالي ڪرڻ، ترڪ ڪرڻ، معاف ڪرڻ، رعايت ڏيڻ، استيعفي ڏيڻ، طلاق ڏيڻ، هڪ پاسي ٿيڻ، نرمي ڏيکارڻ، ڪم جو تسلسل ختم ڪرڻ
(ڇوڑيندا، ڇوڑیا، ڇوڑسی)

• چھول/چولي: [مث] پاڻيءَ جي لهر، چولي، لهرن جو اڳتي پوئتي ٿيڻ يا وَڌڻ

• چھول ڈیوݨ/چولي ڏيوڻ: [اصطلاح] گھٽائڻ، وَڌائڻ، لرزش ڪرڻ، لڏڻ، اڳتي پوئتي ٿيڻ

• چھوھانا/چوهانا: [مذ] ڪَتل، چوهارو (اهو گھٽو مِلو هجي ٿو ۽ وڏي بلنديءَ تي پيدا ٿيندو آهي. اهو خشڪ ٿي، بنهه سخت ٿي ويندو آهي. ان کي تڪرن ۾ ورهائي نه ٿو سگهجي)

• چھوہر/چوهر: [مذ] چوڪر، نينگر، ٻار

• چھوہر/چوهِر: [مذ] چوڪري، نينگري، نياڻي، ٻارڙي

• چھوہر باز/چوهر باز: [مذ] چوڪري باز، لونڊي باز، غير جنسي فعل ڪندڙ

• چھوئیں/چوئي: [صفت] تيزيءَ سان، تڪڙ سان، جلديءَ سان

• چھی/ڇي: [صفت] ڇهه، عدد قطاري 6 انگ

• چھیٹ/ڇيٽ: [مث] لڪل ڪپڙي جو ٽڪرو

• چھیاسی/ڇياسي: [صفت] ڇهاسي، عدد قطاري 86 انگ

• چھیانوے/ڇيانوي: [صفت] ڇهانوي، عدد قطاري 96 انگ

• چھیجا/ڇيجا: [مذ] گجر جو پَتو

• چھیر/ڇير: [مث] وقفو، وِٿي، مفاصلو

• چھیڑ/ڇيڙ: [مذ] چوپائي مالَ جو ڌڻ

❊ ڪمر ڪندڙن جو ٽولو

• چھیڑݨ/ڇيڙڻ: [فعل متعدي] اُڪسائڻ

❊ بدسلوڪي ڪرڻ، غلط ورتاءُ ڪرڻ، تنگ ڪرڻ، پريشان ڪرڻ، بيعزتي ڪرڻ

❊ چوپائي مالَ کي چراگاهه طرف وٺي وڃڻ يا هڪلڻ

• چھیڑو/ڇيڙو: [مذ] ڌَنار، مال چاريندڙ

❊ اُڪسائڻ وارو، پريشان ڪرڻ وارو

• چھیک/ڇيڪ: [مذ] سوراخ، تنگ، ڇيد

• چھیکا/ڇيڪا: [مذ] ڇڪڻ وارو ڪڏڻ وارو

• چھیکڑ/ڇيڪڙ: [مث] آخر، نيٺ، آخرڪار

❊ [صفت] آخري

• چھیما/ڇيمبا: [مذ] ڪاٺيءَ جو ٺپو جيڪو ڇاپي لاءِ استعمال ٿيندو آهي

• چھیمبڑ/ڇيمبڙ: [مذ] گاهه

• چھینبڑ/ڇينبڙ: [مذ] گاهه جو هڪ قسم، جنهن جو مٿيون حصو مختلف وقتن تي ڪٽيو ويندو آهي

• چھیوڑا/ڇيوڙا: [صفت] ڇهن ٿهن وارو

• چھیوک/ڇيوڪ: [مث] ڇهون حصو، ڇهون ٽڪرو، ڇهون ڀاڱو

• چھیھتر/ڇيھتر: [صفت] ڇاهتر، عدد قطاري 76 انگ

□

ح/ح

• ح/ح: اولهہ پنجابي صورتخطيءَ جو يارهون ۽ سنڌيءَ جو سترهون اکر

• حاجت/حاجت: [مث] ضرورت, طلب, گهرج

* اهليت, قابليت, صلاحيت

• حاجت رکھݨ/ حاجت رکڻ: [اصطلاح] ضرورت پوڻ, طلب ٿيڻ, گهرج ٿيڻ

• حاجت مُکاوݨ/حاجت مِٽائڻ: [اصطلاح] ضرورت پوري ڪرڻ, طلب ختم ڪرڻ, گهرج پوري ڪرڻ

• حاجت وند/حاجت وند: [صفت] ضرورتمند, طالب, گهرجائو

• حارس/حارس: [صفت] لالچي, حرص ۾ مبتلا

• حاضر/حاضر: [صفت] موجود, حاضر

• حاضر ضمانت/حاضر ضمانت: [مث] خاطري يقين دهاني, ضمانت, گارنٽي, پڪ, تصديق

• حامی/حامي: [صفت] محافظ حمايت ڪندڙ

• حامی تھیوݨ/حامي ٿيڻ: [اصطلاح] حمايتي ٿيڻ, حوصلا افزائي ڪرڻ

* محافظ ٿيڻ

* پاسداري ڪرڻ

• حجامت/حجامت: [مث] حجم جو ڪم

• حجامت کرݨ/حجامت ڪرڻ: [اصطلاح] ڏاڙهي نهرائڻ, وارَ ڪوڙائڻ, وارَ ڪاهڻ, حجامڪو ڪم ڪرڻ

• حجانی/حجاني: [مث] حاجاڻي, اها عورت جنهن حج ڪيو هجي

• حدّو/حدّو: [صفت] بلڪل, مطلق, قطعي, آخري

• حرام/حرام: [صفت] غير قانوني, غلط, بيڪار

• حرام دا مال/حرام دا مال: [مذ] غير قانوني مال, نڳيءَ جو مال, بدڪاريءَ جو مال

• حرف/حرف: [مذ] حرفِ ابجد

• حرم/حرم: [مذ] عورت

• حرم خانہ/حرم خانه: [مذ] عورتَ جو ڪمرو گهر, حويلي

• حساب گھنݨ/حِساب گِهنڻ: [اصطلاح] حساب ڪتاب وٺڻ ليکو ڪرڻ آچار ڪرڻ

• حسدی/حسدِي: [صفت] ساڙ ڪرڻ وارو حسد ڪرڻ وارو تعصب رکڻ وارو بيائي ڪرڻ وارو

• حصہ/حِصا: [مذ] ڀاڱو ٽڪرو حصو

* نصيب

• حصہ رکھݨ/حِصا رَکڻ: [اصطلاح] حصا رکڻ, حصو وجهڻ

• حظ/حظ: [صفت] خوشي, مسرت, مزو لطف

• حق پرست/حق پرست: [صفت] خدا کان ڊڄڻ وارو, عبادت گذار

• حق شناسی/حق شناسي: [مث] ايمانداري, ديانتداري, حقيقت پسندي

• حق مہر/حق مهر: [مذ] شاديءَ لاءِ رضانامي جي بخشش, مخصوص رقم جيڪا نڪاح وقت زال لاءِ مقرر ڪئي وڃي/ڏني وڃي

• حق ہمسایہ / حق همسايا: [مذ] مائٽ، پاڙيسري، پاڙي وارو
• حُقئی / حُقئي: [مذ] حقو پيئندڙ حقي جو چاهڪ
• حقی / حقي: [صفت] صحيح، درست، جائز، مناسب
٭ انصاف وارو عادل
• حقیقت / حقيقت: [مث] سچائي، سچ، حق، معروضيت
• حکم / حڪم: [مذ] حڪم، فرمان، آرڊر
• حکم عدولی / حڪم عدولي: [مث] نافرماني، حڪم مڃڻ کان انڪار، بغاوت
• حکیک / حڪيڪ: [مذ] عقيق، بلوري پٿر، رنگ بدلائڻ وارو پٿر
• حلال / حلال: [صفت] جائز، روا، مباح، صحيح، ٺيڪ
٭ ڪاٺڻ پر جائز (حرام جو ضد)
• حلال خور / حلال خور: [صفت] ايماندار، ديانتدار، حلال جي ڪمائي ڪائيندڙ سچائيءَ سان ڪم ڪندڙ
• حلوان / حلوان: [مذ] ڳاڙهي رنگ جي ڪپهه جو ڪپڙو
٭ باڙ
• حلیمی / حليمي: [مث] انڪساري، عاجزي، نرمي
• حمام / حمام: [مذ] سخت شيءِ ڪُٽڻ واري اُکري
٭ گرم پاڻيءَ سان غسل
• حمام دستہ / حمام دستا: [مذ] اُکري، حمام دستو
• حوال / حوال: [مذ] حالات، ڪيفيت، خبرچار حال احوال ڳالهه ٻولهه
• حوصلہ / حوصلا: [مذ] همت، صبر، مڙسي، اورچائي، انڪساري، حاضر دماغي، برداشت، استقلال، بهادري
• حوصلہ چھوڑن / حوصلا ڇوڙڻ: [اصطلاح] حوصلو ڇڏڻ، همت هارڻ، مايوس ٿيڻ، بي صبر ٿيڻ، نستو ٿيڻ
• حوصلہ کرن / حوصلا ڪرڻ: [اصطلاح] همت ڪرڻ، حوصلو ڪرڻ، صابر ٿيڻ، صبر پر رهڻ، مڙسي ڪرڻ، بهادريءَ سان منهن ڏيڻ، بهادر ٿيڻ
• حوضری / حوضِري: [مث] پاڻيءَ جو ننڍو حوض، نادي
• حوالات وچ رکھن / حولات وِچ رَکڻ: [اصطلاح] قبضي پر رکڻ عارضي جيل پر رکڻ ضابطي پر رکڻ، قابو پر رکڻ
• حِیل / حِيل: [مث] هِير، ٿڌي هوا
• حیلا / حِيلا: [مذ] طريقو ذريعو انتظام
• حیا / حيا: [مذ] شرم، حيا، لڄ
• حیا والا / حيا والا: [صفت] شرم وارو حيادار، لڄ وارو
• حیاتی / حياتي: [مث] زندگي، وجود، حياتي، ساهه
• حیران تھیون / حيران ٿيوڻ: [اصطلاح] ششدر ٿيڻ، اچرج پر اچڻ، شڪ ڪرڻ، پريشان ٿيڻ
• حیرتی / حيرتي: [صفت] حيران ڪندڙ اچرج پر وجهندڙ

□

خ / خ

• خ / خ: اولهہ پنجابي صورتخطيءَ جو ٻارهون ۽ سنڌيءَ جو ارڙهون اکر

• خاتا / خاتا: [مذ] روزانو جو حساب ڪتاب، کاتو

• خار / خار: [مث] خارَ ڪاوڙ

* بي تابي

* [صفت] دشمن (يارَ جو ضد)

• خار کھاوڻ / خار کاوڻ: [اصطلاح] ڪاوڙ ڪرڻ حسد ڪرڻ ساڙ ڪرڻ، جذباتي ٿيڻ، غصو ڪرڻ، ڏمرجڻ، ناراض ٿيڻ

• خارس / خارس: [مث] خارش، بيچيني

• خارج / خارج: [صفت] نڪتل، رَد ڪيل، متروڪ

• خاصا / خاصا: [مذ] سنهڙو سوٽي ڪپڙو

* [صفت] خاص طور تي

• خاصی طور / خاصي طور: [صفت] خاص طور، خصوصي طور

• خاطر / خاطر: [ح ج] لحاظ ڪرڻ، مهماني ڪرڻ، خاطر تواضع ڪرڻ

• خاکا / خاڪا: [مذ] تصويري خاڪو نقش

* هڪ قسم جي مٽي (جيڪا جبلن ۾ ملندي آهي، ان کي 'جابلو مٽي' بہ چيو ويندو آهي، ان کي سفوف جي صورت ۾ حاصل ڪيو ويندو آهي ۽ وارَ ڌوئڻ جي ڪم ايندي آهي)

• خال / خال: [مذ] منهن تي تِر

* آچو ڪبوتر، جنهن جو مٿو ۽ پڇ رنگين هوندا آهن

• خام خیالی / خام خيالي: [مث] خيالي ڳالهہ، ذهني وسوسو بي بنياد تصور

• خبر / خبر: [مث] خبر، اطلاع، چاڻ

• خبر گھنڻ / خبر گهنڻ: [اصطلاح] خبر وٺڻ، خيال ڪرڻ سنڀال ڪرڻ

* گھمڻ وڃڻ ڳالهائڻ

• خَبر لَهڻ / خَبَر لَهڻ: [اصطلاح] خبر چارَ وٺڻ جانچ لهڻ سار سنڀالَ لهڻ، خيال رکڻ، لحاظ ڪرڻ، مالڪي ڪرڻ

• خچر / خچر: [مذ] هڪ جانور، خَچَر

• خچرا / خچرا: [مذ] مسخرو، کلائيندڙ، ٽوڳ ڪندڙ ظريف

• خَر / خَر: [مذ] نوجوان گڏهہ، کودو

* [صفت] شرارتي ماڻهو حرڪتي ماڻهو

• خر بازی / خَربازِي: [مث] قلابازِي، ڦيراٽي

• خرچ / خرچ: [مذ] خرچ، مُلهہ، قيمت، ڏوڪڙ

• خَرچڻ / خَرچڻ: [فعل متعدي] ڏوڪڙ کپائڻ، پئسو خرچ ڪرڻ

(خرچیندا، خرچیا، خرچیسی)

• خرچی / خرچي: [مث] جيب خرچ، کيسي جو خرچ، کيسي لاءِ ڏوڪڙ

* ڪِرايو ڀاڙو

• خَر خرا / خَرخَرا: [مذ] سمهڻ وقت نڪ مان آواز ڪيڻ، گهوگهرا

* گهوڙي کي صاف ڪرڻ

* ڪرڪرو

• خَرِسی / خَرِسِي: [مث] خارش، بيچيني، بيقراري

• خُرسی / خُرسِي: [مث] ڪرسي، ويهڪ، نشست

* بنياد، پيڙهه

• خَرش / خِرش: [مذ] رڃ

* [صفت] خراب ماڻهو

• خَرمست / خَر مست: [صفت] احمق، بيوقوف، چريو، فِيل مست، متي ڦريل

• خرید کرݨ / خريد ڪرڻ: [اصطلاح] مُلهه تي حاصل ڪرڻ، ڏوڪڙن سان ڪنهن شيءِ کي وٺڻ

• خَس / خَس: [صفت] گهٽ ننڍو گهٽ گهٽ

• خَسخاس / خَسخاس: [مث] آفيم جو ٻج

• خُسرا / خُسرا: [مذ] کدڙو مخنث، نپوسڪ

• خسی کرݨ / خسي ڪرڻ: [اصطلاح] نپوسڪ ڪرڻ، خصي ڪرڻ، ڪٽڻ، کدڙو ڪرڻ

• خَصمانہ / خَصمانا: [مذ] خيال ڪرڻ، لحاظ ڪرڻ

* نگرانيءَ ۾ ڏيڻ

• خَط کَش / خَط ڪش: [مذ] لڪير لڳائڻ جو اوزار

• خطا کار / خطاڪار: [صفت] گناهگار، قصور وار، ڏوهي، پاپي، مجرم

• خَفت / خَفت: [مذ] شغل، شوق

• خَفتی / خَفتِي: [صفت] شوقين، شوق رکڻ وارو، شغل ڪرڻ وارو

• خفقان / خفقان: [مذ] ماليا خوليا، هستريا، جُوفو هستري، اختلاج

• خَفہ / خَفا: [صفت] ناراض، ڪاوڙيل، خفا

• خَفہ تھیوݨ / خَفا ٿيوڻ: [اصطلاح] ناراض ٿيڻ، ڪاوڙ ڪرڻ، غصو ڪرڻ

• خَلال / خَلال: [مث] شڪست، هار، ناڪامي

◦ خَلال ݙیوݨ / خَلال ڏيوڻ: [اصطلاح] شڪست ڏيڻ، ناڪام ڪرڻ، هارائڻ

• خلال کھاوݨ / خلال کاوڻ: [اصطلاح] شڪست کائڻ، ناڪام ٿيڻ، هار مڃڻ

• خُلق / خُلق: [مذ] نطرت، رويو، واقفيت، اخلاق، سڀاءُ، مزاج، سلوڪ، ورتاءُ

• خَلقݨ / خَلقڻ: [فعل متعدي] پيدا ڪرڻ، اُپارڻ، ٺاهڻ، تيار ڪرڻ، اُپائڻ

• خلل / خلل: [مذ] نقص، خسارو، خامي، رڪاوٽ

• خَلوت وچ / خَلوت وچ: اڪيلائي، تنهائي، ايڪانت

• خَلیدار / خَليدار: [صفت] گراهڪ، خريدار، خريدڻ وارو

• خَلیداری / خَليدارِي: [مث] ڏيتي ليتي، خريداري، وڻج واپار ('خريداري' جي بگڙيل صورت)

• خَلیفہ / خَليفا: [مذ] خليفو حاڪم

* گهريلو نوڪر

* پير يا بزرگ جو نائب

• خُنس / خُنس: [مذ] ساڙ بغض، حسد، تعصب، ڪروڌ، بيائي، بدنيتي، ڪينو

• خُنکی / خُنڪي: [مث] تازگي، سائي ساوڪ، گهر

• خنگاہ / خنگاهہ: [مذ] بزرگ جو مقبرو، خانگاهہ

• خوار / خوار: [صفت] بدنام، بيعزت، بي وقار خراب، بڇڙو

• خواری / خواري: [مث] ذلّت، بدنامِي بُڇڙائي خرابي، بيعزتي

• خوجہ / خوجا: [مذ] ڪدڙو نِپوسڪ، خواجہ سرا، هجڙو

* [صفت] هندوءَ مان مسلمان ٿيڻ وارو

* زيورن لاءِ ريشم جا ڌاڳا ناهيندڙ

* جوتن جو هڪ مسلمان واپاري

• خودی / خودي: [مث] وڏائي، بزرگي، انائيت

* بدمعاشِي

• خوف / خوف: [مذ] ڊِچ، ڊَپ، خوف، ڀئو

• خوں / خُون: [مذ] رت، خون

• خُون تھیوݨ / خُون ٿيوڻ: [اصطلاح] قتل ٿيڻ، مري وڃڻ

• خُونݨ / خُونڻ: [صفت] قاتل عورتَ

• خیال / خيال: [مذ] تصور، سوچ، خيال

• خیال پووݨ / خيال پووڻ: [اصطلاح] ڪنهن شيءِ جي باري ۾ خيال ڪرڻ، يادگيري اچڻ، سوچ ڪرڻ

• خیانت / خيانت: [مث] بدديانتي، اعتماد کي ٽوڙڻ واري حالت، بي ايماني، ٺڳي، دولاب، مڪر

• خیانتی / خيانتي: [صفت] نمڪ حرام، بي اِيمان، ٺَگ، فريبي، ناقابل اعتماد، ڌوڪي باز

• خیٔس / خينس: [مث] تڪلِيف، نقصان، اِيذاءُ، جُکَ

□

د/د

• د- دال/د - دال: اولھہ پنجابي صورتخطيءَ جو تيرھون ۽ سنڌيءَ جو اٺيھون اکر

• دا/دا: [صفت] پاسي کان، طرف کان

* [مذ] طرف

• دا/ دا: اضافي حالت جو اظھار جو

• دا/دا: [مذ] موقعو وقت

* موزونيت

* جوابازي، داءُ

• دلاوݨ/دلاوڻ: [فعل متعدي] موقعي جي تاڙ ۾ رهڻ

* داءُ لڳائڻ، بازي لڳائڻ، جوا کيڏڻ

• دا لڳݨ/دا لڳڻ: [اصطلاح] موقعو ملڻ، وجهہ ملڻ

• داب/ داب: [مث] دڙڪو هِدايت، دهمان، دابو

* تباڻڻ لاءِ وزن

• داخلہ/داخلا: [مث] اندر اچڻ ۽ شامل ٿيڻ جو حق، داخل ٿيڻ جي منظوري

• داداکے/داداڪي: [مث] ڏاڏاڻو خاندان، ڏاڏاڻو گھر، ڏاڏاڻو ڪٽنب

• داری/داري: [مث] پچائڻ لاءِ مٽيءَ جو ٿانءُ

• داک/داڪ: [مذ] زمين جو حصو

• داکھ/داک: [مث] انگور، ڊاک

• داکھرا/داکرا: [صفت] پراڻو قديم، اوائلي، پراچيني

• دال/دال: [مث] دال، ٽڪرو حصو

• دانت/دانت: [مث] عزت، احترام، مھانتا، وقار، ساک

• دانگ/دانگ: [مذ] داغ، نشان، چٽو رَهَڙ

• دانگ لاوݨ/دانگ لاوڻ: [اصطلاح] داغ لڳائڻ، ٽِڪو لڳائڻ، نشان لڳائڻ، داغدار ڪرڻ

• داوݨ/داوڻ: [مذ] دامن، پلؤ ڪِنارو پاسو

• داوݨ تلے لکاوݨ/داوڻ تلي لڪاوڻ: [اصطلاح] حفاظت ڪرڻ، محفوظ ڪرڻ، غلطي لِڪائڻ

• داوݨ چھڑاوݨ/داوڻ ڇڙاوڻ: [اصطلاح] بچائڻ جان ڇڏائڻ آجو ڪرڻ، آزاد ڪرڻ

• داوݨ گیر/داوڻ گِير: [صفت] انصاف جو گهرجائو

* خطاڪار غلط ڪار

• داوݨ لڳݨ/داوڻ لڳڻ: [اصطلاح] پاڙڻ انحصار ڪرڻ مدار رکڻ

* حفاظت گھرڻ

• داہڑھی/داھڙي: [مث] ڏاڙهي

• دائر/دائر: [جاري حالت] عمل ۾ داخل

• دائر تھیوݨ/دائر ٿيڻ: [اصطلاح] عدالت ۾ بڌڻيءَ لاءِ داخل ٿيڻ، دائر ٿيڻ

• دلِّي / دائي: [مث] ٻار ڄڻائيندڙ عورت، ويم ڪرائيندڙ عورت، پاليندڙ عورت
* نرس
* بورچياڻي
• دايا / دايا: [مذ] مقصد
• دَب گهگهو / دَب گهگهو: [مذ] اُلو چبرو
• دُٻارڻ / دُٻارڻ: [فعل متعدي] زمين کي ٻيو ٻيرو پاڻي ڏيڻ
• دَٻلا / ڏٻلا: [مذ] دٻلو زيورن رکڻ لاءِ ننڍڙو دٻو
• دَٻکي / دَٻکي: [صفت] وڏي آواز سان، بلند آواز سان، اونچي آواز سان
• دُٻا / دُٻا: [مذ] تالاب، دُٻو پاڻيءَ جي ننڍڙي کَڏَ
• دٻاوڻ / دٻاوڻ: [فعل متعدي] وَس ۾ ڪرڻ، هيٺ ڪرڻ، تابع ڪرڻ، قبضي ۾ ڪرڻ، زير ڪرڻ
* مارَ ڪيڻ
* دٻاءُ وجهڻ
* حوصلا شڪني ڪرڻ
(دٻيندا، دٻايا، دٻيسي)
• دُبدُبه / دُبدُبا: [مذ] شڪ، بي يقيني، اڻ ويساهي، بي اعتباري
• دُٻرڻ / دُٻرڻ: [فعل لازمي] بند جي پوريان پاڻي پرجي وڃڻ
• دَپڻ / دَپڻ: [فعل متعدي] دٻائڻ دٻاءُ وجهڻ هيٺ ڪرڻ ڏڪڻ
• دَٻيل / دٻيل: [صفت] بزدل، ڀاڙيو، ڊيڄو ڪمزور، سوڙهو ٿيل

• دُت / دُت: [صفت] بيوقوف، پاڳل، چريو، احمق، آياڻو، سادو، سودائي، وهمي
• دَخل / دَخل: [مذ] داخلا جو هنڌ
* گوشت جو لوٿڙو يا ٽڪرو
• دَخل ڏيوڻ / دَخل ڏيڻ: [اصطلاح] مداخلت ڪرڻ، دخل ڏيڻ، وچ ۾ اچڻ، بنا جواز گهڙي اچڻ
• دَر / دَر: [ظرف] اندر، وچ ۾
• دَر / دَر: [مذ] دروازو، گيٽ، ڦاٽڪ
• دُر / دُر: [مذ] موتي، گهنٽيءَ جو آواز
• دَراصل / دَراصل: [ظرف] حقيقت ۾، اصل ۾، يقيني طور
• دَرَب / دَرَب: [مذ] زمين تي وَڏندڙ گاهه
• درد / درد: [مذ] سور، تڪليف، ايذاءُ، پيڙا
• دَرد وَند / درد وَند: [صفت] رحمدل، مهربان، شفيق
* تسلي ڏيندڙ مطمئن ڪندڙ خاطري ڏياريندڙ
• دُرڑا / دُرڑا: [مذ] هڪ قسم جي مڇي، جيڪا تالابن ۽ دريائن ۾ ملندي آهي
• دُرست / دُرست: [صفت] صحيح، ٺيڪ، بهتر، مناسب، پورو، جائز
• دَرسَني / دَرسَني: [مث] سينو ڇاتي
* [صفت] خوبصورت، جوان
• ڏڙک آوڻ / تڙک آوڻ: [اصطلاح] ڊوڙڻ، ڀڄڻ
* وڙهڻ، جهيڙڻ

- دُرک بهَج / دُرڪ ٻج: [مث] ٻجَ ڏُڪَ، ڏُڪَ ڏوڙ
  * تڪليف، ڏکيائي، اوکائي، پريشاني
- دُرک دوڑ / دُرڪ دوڙ: [مث] ٻجَ ڏُڪَ، ڏُڪَ ڏوڙ
  * رونق
- دُرکارِی / دُرڪارِي: [مث] ٻجَ ڏُڪَ، ڏُڪَ ڏوڙ
- دُرکاوَݨ / دُرڪاوَڻ: [فعل متعدي] ٻيجڻ، ڏوڙڻ، هلڻ
  (دُرکیندا، درکایا، درکیسی)
  * [فعل بالواسطہ: درکواوݨ]
- دَرگُذر کرݨ / دَرگُذر ڪرڻ: [اصطلاح] معاف ڪرڻ، نظر انداز ڪرڻ، بخشي ڇڏڻ
- دِرگھا / دِرگها: [صفت] ڊگهو وَڏو لمبو اونچو
- دِرگھیرا / دِگهيرا: [صفت] گهڻو ڊگهو گهڻو وڏو گهڻو لمبو گهڻو اونچو
- دِرگھیرݨ / دِگهيرڻ: [فعل متعدي] ڊگهو ڪرڻ، وڏو ڪرڻ، اونچو ڪرڻ، لمبو ڪرڻ
- دُرمبھݨ / دُرَمبڻ: [فعل متعدي] ڳنڍڻ، جوڙڻ، مِلائڻ
  * ڊگهن ٽاڪن سان سبڻ
- دَرملا / دَرملا: [مذ] ميڙاڪو اجتماع، مجموعو ميڙ، انبوھ
- درمیانہ / درميانا: [صفت] وِچٿرو وِچولو وِچَ وارو
- دِروھا / دِروها: [صفت] دوکي باز، مڪار، فريبي، بدديانت، ٺڳ، ٺڳباز، دولابي
- دَروَھل / دَرَهَل: [مث] گهلڻ، ڇڪڻ
- دَروھݨ / دَرَهڻ: [فعل متعدي] زمين تي گهلڻ، ڇڪڻ
  * عدالت ۾ گهلڻ
  * ڪچي ميوي کي پٽڻ يا ڇڪڻ
- دَروھِی / دَروهِي: [مث] قَسم، حلف، بيان، ساکَ
- دَرِی / دَرِي: [مث] دَري، ڳَڙکِي
- دَریٹھ / دَريٺ: [صفت] بگڙيل، ضدي، بيڪار، گستاخ، شوخ، بي حيا
- دریگھیرا / دريگهيرا: [صفت] گهڻو ڊِگهو گهڻو وَڏو
- دریگھیرݨ / دريگهيرڻ: [فعل متعدي] ڦهلائڻ، پکيڙڻ، وسيع ڪرڻ، ڊِگهو ڪرڻ
- دَڑکا دَباچہ / دَڙڪا دَباچا: [مذ] ڌَمڪِي، دَڙڪو دهمان، هدايت، دابو
- دَڑکا ڈیوݨ / دَڙڪا ڏيوڻ: [اصطلاح] ڌَمڪِي ڏيڻ، دَڙڪو ڏيڻ، دهمان ڪرڻ
- دَستی / دَستِي: [مث] موتين جي جوڙي
  * عارضي قرض، اوڌَر
- دَسݨ / دَسڻ: [فعل متعدي] دَسڻ، ڪيرائڻ، ملهه راند ۾ هيٺ ڪرائڻ
  (دسیندا، دسیا، دسیسی)
  * [فعل مجهول: دسيجڻ]
  * [فعل بالواسطہ: دسواوݨ]
- دَسوکڑ / دَسوڪڙ: [صفت] اُهو شخص، جيڪو ملهه راند ۾ هيٺ ڪِري پوي

• ڈ ی / ڏسي: [مث] شڪل، صورت

* سانچو

• ڈفناوݨ / ڏفناوڻ: [فعل متعدي] پورڻ، دفن ڪرڻ، مٽيءَ ماءِ حوالي ڪرڻ

• ڈک / ڏڪ: [مذ] نوس، سخت، کهرو

• ڈکڑ / ڏڪڙ: [مذ] ننڍو طبلو

• ڈکّݨ / ڏڪڻ: [فعل متعدي] ورهائڻ

* ڏڄڻ، خوف کائڻ، ڏپ ڪرڻ

• ڈگڑ / ڏگڙ: [صفت] ويڪرو، وسيع، وڏو

• ڈگ / ڏگ: [مذ] رستو رود، پيچرو، واٽ، ڏگ

• ڈگا / ڏگا: [مذ] لٺ، ڏنڊو

• ڈگݨ / ڏگڻ: [فعل متعدي] شديد مارڪٽ ڪرڻ

(دگیندا، دگیا، دگیسی)

• ڈل / ڏل: [صفت] انتهائي، گهڻو جهجهو اڪيچار، وڏي تعداد ۾

• دِل / دِل: [مث] دل، دماغ، ذهن

• دِل پاک / دِل پاڪ: [مذ] هڪ زيور جيڪو سيني تي لڙڪائي رکبو آهي

• دِل جان / دِل جان: [صفت] محبوب، معشوق، پيارو گهرو دوست، دل گهريو دوست

• دِل دا پیلا / دِل دا پيلا: [صفت] ڪمزور دِل، نازڪ دِل، حساس دِل

• دِل دا غنی / دِل دا غني: [صفت] سخي، دل جو بادشاهه قناعت پسند، هر حال ۾ راضي رهڻ وارو

• دِل ڈھݨ / دِل ڍهڻ: [اصطلاح] همت هارڻ، مايوس ٿيڻ

* بيهوش ٿيڻ

• دِل ہول / دِل هول: [مذ] پريشاني، گهبراهٽ، بيچيني، ڳڻتي، فڪر، چنتا، تشويش

• دِلان / دِلان: [مذ] دالان، صحن، آڳند، اڱڻ

• دِلا / دِلا: [مذ] پاڻيءَ جو دِلو

• دلا / دلا: [صفت] دَلال، پڙرو، پڙوت جي ڪمائي کائيندڙ

• دلیل / دليل: [مذ] منطق، ثبوت، شاهدي، ساک

• دلیل آوݨ / دليل آوڻ: [اصطلاح] پور پوڻ خيال اچڻ سوچ اچڻ دَليل ڏيڻ، ثابت ڪرڻ، شاهدي ڏيڻ، ساک ڏيڻ

• دلیل گھڑݨ / دليل گهڙڻ: [اصطلاح] ذهن بدلائڻ سوچ بدلائڻ ثابتي متائڻ

• دلیل کرݨ / دليل ڪرڻ: [اصطلاح] دَليل ڏيڻ، ثبوت ڏيڻ، منطق سان ڳالهائڻ

• دلیلی / دليلي: [صفت] دَليل ڏيندڙ دَليل باز

* غائب دماغ شخص

• دلیری / دليري: [مث] بهادري، سورهيائي، اورچائي، همت، مڙسي

• دلیری کرݨ / دليري ڪرڻ: [اصطلاح] همت ڪرڻ، بهادري ڏيکارڻ، سورهيه ٿيڻ، مڙس ماڻهو ٿيڻ

• دَم/ ڌَم: [مذ] ساهه

• دَم دُور/ ڌَم دُور: [مذ] دير تائين رهندڙ طاقت

• دَم ڪرڻ/ ڌَم ڪرڻ: [اصطلاح] واتَ مان هوا ڪيڻ، ڦوڪَ ڏيڻ، هوا ڏيڻ

• دَم ڳڌھڻ/ ڌَم ڪڍڻ: [اصطلاح] ساهه ڪيڻ، آرام ڪرڻ، دم پٽڻ، ساهه پٽڻ

• دَم گھِنَڻ/ ڌَم گھِنَڻ: [اصطلاح] ساهه کڻڻ، آرام ڪرڻ، دم پٽڻ

• دماڻ/ دماڻ: [مذ] پهاڙن جو دامن

• دُمب/ ڌُمب: [مث] ٿلهيءَ پُنيءَ واري رِڍَ جو پُڇ

• دُمبا/ ڌُمبا: [مذ] ٿلهي پُڇ وارو ٻڪرو

• دُمبل/ ڌُمبل: [مذ] بٽ، بندوق جو آخري حصو

• دَمبهوسا/ ڌَمبهوسا: [مذ] نقش، نشان ٺاهڻ جو اوزار

• دَميده/ ڌِميده: [مذ] هڪ مناٺي، وڏا پتاشا

• دَنا/ ڌَنا: [صفت] عقلمند، هوشيار، سياڻو، زيرڪ، چالاڪ، ڏاهپ رکندڙ

• دَنائي/ ڌَنائي: [مث] عقلمندي ڏاهپ، غير معمولي سمجهه سرت، هوشياري، چالاڪي، سياڻپ

• دُنبا/ ڌُنبا: [مذ] ٻڪرو، ٿلهي پُڇ وارو ٻڪرو يا ٻڪري

• دُندا/ ڌُندا: [صفت] ٻن ڏندن وارو، لڳ ڀڳ اڍائي سال عمر جو

• دَندي/ ڌَندي: [مث] ڪير جا ڏندَ

* چوٽي

• دِنگي بدهي/ دِنگي بڌي: [مث] دماغ جي ڪنجي

• دِنگي مت/ دِنگي مت: [مث] دماغ جي ڪنجي

• دُنيان/ دُنيان: [مث] دنيا

* دولتَ، مايا، ڏوڪڙ

• دوآ/ دوآ: [مث] ڳچيءَ جي چوڏاري پاتو ويندڙ ٽن پٽڙين وارو زيور

• دوآرا/ دوآرا: [مذ] مندر سکن جو بت خانو

• دوآلے/ دوآلي: [مث] آسپاس، پرپاسي، اِردگرد

• دُوآنکھ/ دُوآنک: [مث] دونهون

* ڪارو چٽو

* چمنيءَ ڪانسواءِ ڪنهن گهر جو اهو حصو جتي دونهون گڏ ٿي ويندو هجي

• دَوا/ ڌَوا: [مذ] شيشي يا پاڻيءَ ۾ روشنيءَ جو عڪس

• دَوا پووڻ/ ڌَوا پووڻ: [اصطلاح] روشنيءَ جو عڪس پوڻ

• دود/ دود: [مذ] ٺڳي، ڌوهه، هيرا ڦيري، مڪاري، دولابي، اٽڪل بازي

• دود ڪرڻ/ دود ڪرڻ: [اصطلاح] دوکو ڪرڻ، ٺڳي ڪرڻ، فِرادِ ڪرڻ، ڌوهه ڪرڻ، مڪاري ڪرڻ، عياري ڪرڻ، چالاڪي ڪرڻ، هوشياري ڪرڻ

• دوراند/ دوراند: [مذ] رت جي گردش، رت جو وهڪرو

- **دوڑی / دوڙي:** [مث] هڪ جماعت، هڪ ڪلاس، هڪ تنظيم
- **دوس / دوس:** [صفت] ڏلال پڙوو، بدڪار عورتن جو واپاري
- **دوسݨ / دوسڻ:** [صفت] ڏلالڻ، ڏلالي ڪندڙ عورت
- **دوکھ ڈیوݨ / دوک ڏيوڻ:** [اصطلاح] لوهارَ وانگر ڪٽڻ، هٿوڙا هڻڻ
  * نندي ڪرڻ
- **دوکھا / دوکا:** [مذ] دوکو دولاب، ٺڳي، منافقتَ
- **دوکھا باز / دوکاباز:** [صفت] دوکي باز دولاب ڪندڙ مڪار فِرادي، ٺڳ
- **دوکھا ڈیوݨ / دوکا ڏيوڻ:** [اصطلاح] دوکو ڏيڻ، ٺڳي ڪرڻ، مڪاري ڪرڻ، دولاب ڪرڻ
- **دول / دول:** [مذ] ڍُهل
- **دولت وند / دولت وَند:** [صفت] امير، شاهوڪار، دولتَ وارو، ڏوڪڙن وارو پئسي وارو ڌَن وارو ملڪيت وارو
- **دولیا / دوليا:** [مذ] اُهو شخص، جيڪو راند ۾ هيو پيرو ڪيڏندو هجي
- **دوہر لاوݨ / دوهر لاڙڻ:** [اصطلاح] هيو پيرو هر هلائڻ

- **دِھار / دِهار:** [مث] ڏينهن، ڏينهن جو وقت
- **دِھارتے / دِهارتي:** [ظرف] ڏينهن جي وقت ۾
- **دَھلݨ / ڌهلڻ:** [فعل متعدي] ڊڄڻ، دهلجڻ، خوف کائڻ، ڊپ ڪرڻ، ڇرڪ پرڻ
  (دہلدا، دہلیا، دہلسی)
- **دی دھار / دي ڏار:** [ظرف] اڄ، ڏينهن جي وقت ۾
- **دِین دار / ديندار:** [صفت] دين وارو
  * جنهن نئون اسلام قبول ڪيو هجي
- **دیوانی / ديواني:** [صفت] سِول، خانگي، گهريلو اندروني
  * فوجداريءَ جي اُبتڙ
- **ڈَیا / ڏَيا:** [مث] خوف، ڊَپ، ڊڄ، ڀئو دهشت
- **دیر لاوݨ / دير لاڙڻ:** [اصطلاح] دير ڪرڻ، ويرم ڪرڻ، تاخير ڪرڻ، ترڪ ڪرڻ، ڍگهو ڪرڻ
- **دیگڑا / ديگـڙا:** [مـذ] ڪاڏي پچائڻ جو ٿانءُ، ديگڙو (اسم 'ديگ' جو تصغير)
- **دیگڑی / ديگڙي:** [مث] ڪاڏي پچائڻ جو ٿانءُ، ديگڙي (اسم 'ديگ' جو تصغير)
- **دیہ / ديا:** [مث] ڀُوت
  * جن، ڀوت، ديو بَلا

□

ڌ / ڏ

- دها/ ڏا: [فعل امر] زور سان داخل ٿيءُ
- دهات/ ڏات: [مث] ڏاتو
  * ڏني
- دهات وڃڻ/ ڏات وڃڻ: [اصطلاح] ڏار وهڻ، ڦوهارو لڳڻ
- دهار/ ڏار: [مث] ڪنارو
  * وهڪرو، لهر
- دهارمارڻ/ ڏارمارڻ: [اصطلاح] بيعزتي ڪرڻ، توهين ڪرڻ
  * دفع ڪرڻ
  * پيشاب ڪرڻ
- دهارپوڻ/ ڏار پوڻ: [اصطلاح] ڏاڙيلن جي وڪڙ ۾ اچڻ
- دهاڙا/ ڏاڙا: [مذ] ڦرلٽ، حملو ڏاڙو
- دهاڙا مارڻ/ ڏاڙا مارڻ: [اصطلاح] ڦرلٽ ڪرڻ، حملو ڪرڻ، ڏاڙو هڻڻ
- دهامن/ ڏامن: [مذ] هڪ سنو گاهه
- دهاندهل/ ڏانڌل: [مث] عجلت، تڪڙ، بي صبري
- دهاندهل مچاوڻ/ ڏانڌل مچاوڻ: [اصطلاح] عجلت ڪرڻ، تڪڙ ڪرڻ، بي صبري ڪرڻ
- دهانه ڏيوڻ/ ڏانا ڏيوڻ: [اصطلاح] آپيل ڪرڻ، شڪايت ڪرڻ
- ڏهبا/ ڏبا: [مذ] ڏوبي، ڪپڙن ڌوئڻ وارو پورهيت
- ڏهپ/ ڏُپ: [مث] اُس، سج جي گرمي، سج جي روشني
- ڏهپ سيڪڻ/ ڏُپ سيڪڻ: [اصطلاح] اُس تي سڪائڻ، اُس تي سيڪڻ، اُس ونڻ، اُس تي ويهڻ
- ڏهپا/ ڏپا: [مذ] ٻنهي هٿن جي چماٽ
- ڏهج/ ڏَج: [مث] حالت
  * شان
  * غرور، تڪبر
- ڏهج چماوڻ/ ڏَج چماوڻ: [اصطلاح] مغرور ٿيڻ، تڪبر ڪرڻ، آڪڙ ڏيکارڻ
  * آڪڙ پسند ٿيڻ
- ڏهج دار/ ڏجدار: [صفت] سنو ڏسڻ ۾ اچڻ
- ڏهد/ ڏُنڊ: [مث] ڌنڌ، آڻ چٽائي، اُپار درشڪ
- ڏهر/ ڏُر: [مث] اِبتدا، شروعات، مهڙ
  * [صفت] سخت مزاج، بي راهه
- ڏهر ٿيوڻ/ ڏُر ٿيوڻ: [اصطلاح] جانبدار ٿيڻ، ناراض ٿيڻ، ڪاوڙ ڪرڻ، بگڙجڻ، مشتعل ٿيڻ
- ڏهر ڏهر/ ڏُر ڏُر: [ح ـ ندا] ٻاهر نڪر (هڪلڻ جو آواز)
- ڏهربر/ ڏَربر: [مذ] هلڪو مينهن، هلڪي برسات
- ڏهرڪ/ ڏَرڪ: [مذ] ٻرانگهه، ٽپو چالَ
- ڏهرلي/ ڏرلي: [مث] سنو ڪير ڏيڻ وارو جانور
- ڏهرڱا/ ڏَرنگا: [مذ] جزوي طور ڪاڌل

• دَهرم / ڌَرم: [مذ] مذهب، عقيدو، ايمان

• دَهرم چهوڑݨ / ڌَرم ڇوڙڻ: [اصطلاح] مذهب ڇڏڻ، عقيدو ختم ڪرڻ، مذهب مٽائڻ

• دهرݨ / ڌَرَڻ: [فعل متعدي] رکڻ، سنڀالڻ

• دَهروائی / ڌَروائي: [مذ] تورڻ وارو، اَن ورهائڻ وارو

• دِهریس / ڌِريس: [مث] مردن جو دائري ۾ ناچ

• دهڑداری / ڌَڙداري: [مث] فرقيواريت، گروهہ بندي، ٽولي بازي، تفرقي بازي

• دِهڑا / ڌِڙا: [مذ] اَن جو ڍير

• دَهڑوائی / ڌَڙوائي: [مذ] ڌاڙيل، ڦورو

• دُهسڑی / ڌُسڙِي: [مث] ڪمبل

• دُهسہ / ڌُسا: [مذ] ڪمبل

• دَهم / ڌَم: [صفت] خوب، واهہ، بهتر

• دُهم / ڌُم: [مث] مشهوري، شهرت، ناموري، هاڪارائپ

• دُم مچݨ / ڌُم مچڻ: [اصطلاح] مشهور ٿيڻ، معروف ٿيڻ، هاڪارو ٿيڻ، نامچاري ٿيڻ، نالو ڪيڻ، ناليوارو ٿيڻ
* بدنام ٿيڻ
* باهہ جو روشن ٿيڻ
* پائيتال ٿيڻ
* گرم ٿيڻ
* روج راڙو ٿيڻ
* پرجوش ٿيڻ

• دَهچڑ / ڌَمچر: [مذ] شور، گوڙ، پائيتال

• دَهمن / ڌَمن: [مذ] هڪ وڻ

• دهمݨ / ڌَمڻ: [فعل متعدي] گذرڻ، اڳتي وڌڻ (صرف رات جي باري ۾ اهو استعمال ٿيندو آهي)

• دَهمی ویلا / ڌَمي ويلا: [مذ] پرهہ ڦٽيءَ جو وقت

• دَهن / ڌَن: [استعجا] واهہ واهہ!، خوب!، زبردست!

• دَهناپ / ڌَناپ: [مث] ٻهريون پيرو پيٽ سان ٿيندڙ ڳئون يا ٻهريون پيرو حاملا ٿيڻ جي قابل

• دَهنارݨ / ڌَنارڻ: [فعل متعدي] ڳئونءَ جو ڳابي سان ميلاپ ڪرائڻ
(دهنیندا، دهنایا، دهنیسی)
* [فعل مجهول: دهنيجڻ / دهنيجڻ]
* [فعل بالواسطہ: دهڻواوڻ]

• دَهنتر / ڌَنتر: [صفت] چالاڪ، هوشيار، عقلمند، زيرڪ، ذهين

• دهندا / ڌنڌا: [مذ] ڪاروبار، ڌنڌو، ملازمت، اهم ڪم

• دهوسݨ / ڌوسڻ: [فعل متعدي] ڌوئڻ، داغ صاف ڪرڻ، صفائي ڪرڻ

• دهوپا / ڌوپا: [مذ] دوکو دغا، دولاب، چالاڪي

• دهوپا کهاوݨ / ڌوپا کاوڻ: [اصطلاح] دوکو کائڻ، فراڊ ٿيڻ، دولاب ٿيڻ

○ دهوپے مارݨ / ڌوپي مارڻ: [اصطلاح] دوکو ڏيڻ، فراڊ ڪرڻ، مڪاري ڪرڻ، عياري ڪرڻ، دولاب ڪرڻ

• ݙُھوت / ڏُوت: [مذ] الزام، بھتان، تھمت

• ݙُھوت پَدھݨ / ڏُوت ٻڌڻ: [اصطلاح] الزام ڏيڻ، بھتان ھڻڻ، تھمت ڏيڻ

• ݙُھوتا / ڏُوتا: [صفت] ڏوتو، منافق، چاپلوس، خوشامدڙيو

• دھوڑ / ڌوڙ: [مث] چماٽ، لپاٽ

* ڌَڪ، ضرب

• دھوڑا / ڌوڙا: [مذ] ڌڪ، ڌڪو ضرب

• ݙُھوس / ڏُوس: [مث] ڌڪو ٺڪر، دباءُ

• دُھوسݨ / ڏُوسڻ: [فعل متعدي] ڌڪو ڏيڻ ٺڪر ھڻڻ، دٻائڻ، ڌَڪ ھڻڻ

(دھسیندا، دھوسیا، دھسیسی)

* [فعل مجھول: دھسيجڻ]

* [فعل بالواسطہ: دھواوݨ]

• ݙُھوسہ / ڏُوسا: ڏسو: ڏوس

• دھولا / ڍولا: [صفت] محبوب، معشوق، پيارو

• دھولر / ڌولر: [مذ] محل، وڏي جاءِ

• ݙُھوندھا / ڏُونڌا: [صفت] ڪمزور نظر وارو شخص

• ݙُھوندھا تھیوَݨ / ڏُنڌا ٿيوڻ: [اصطلاح] انڌو ٿيڻ، نابين ٿيڻ، اکين جي نور کان محروم ٿيڻ

• دھووَݨ / ڌووڻ: [فعل متعدي] ڌوئڻ، صاف ڪرڻ

(دھوئیندا، دھوتا، دھوئیسی)

* [فعل مجھول: دھوپڻ]

* [فعل بالواسطہ: ݙُھواوݨ]

• ݙُھوئی / ڏُوئي: [مث] جوئر جو پوسو

• دِھی / ڌِي: [مث] ڌِيءَ

• دِھی دِھی کھیݙݨ / ڌِي ڌِي کيڏڻ: [اصطلاح] پاڻيءَ ۾ کيڏڻ واري رند

• دِھیری / ڍِيري: [مث] ھَٿ جي وچ واري آڱر لوڏي غصو ڏِيارڻ

• دِھیوری / ڍِيوري: [مث] مھاڻي جي زال، ملاح جي گھر وارِي

• دِھیان / ڌِيان: [مذ] خيال ڌِيان، توجھ، سوچ، فڪر، تصور، دلچسپي

• دِھیان کرݨ / ڌِيان ڪرڻ: [اصطلاح] خيال ڪرڻ، ڌيان ڪرڻ، توجھ ڏيڻ، فڪر ڪرڻ، چنتا ڪرڻ

• دھیتا / ڌيتا: [صفت] ڇوڪريءَ وارو نياڻيءَ وارو ڪنوار جو مائٽ، ڌيءَ وارو

□

ڏ/ڊ

• ڏ/ڊ: اولهہ پنجابي صورتخطيءَ جو چوڏهون ۽ سنڌيءَ جو ٻاويهون اکر

• ڏاج/ڊاج: [مذ] مهارت، علم، ڄاڻ

• ڏاسا/ڊاسا: [مذ] ٽنڌ ۾ ڏڪر سبب پيدا ٿيندڙ ڪُتن جي هڪ بيماري

• ڏاکی/ڊاڪي: [مث] اُلٽي، قي

• ڏبک/ڊبڪ: [مذ] گهرو سوراخ

• ڏڈا/ڊڊا: [مذ] مِتر، موري، مگ

• ڏڈو/ڊڊو: [مذ] ڏيڏر

• ڏگی/ڊگي: [مث] طوائف، وئيشا، رَنڊي

• ڏل/ڊل: [فعل امر] ڪِري پئو

• ڏلاہ/ڊلاهہ: [مذ] اولهہ، مغرب

• ڏنڈری/ڊنڊري: [مذ] رڍ جو ننڍو ٻچو

• ڏو/ڊو: [ح ـ ندا] هليو وڃ، ٽري وڃ

• ڏوآهٹا/ڊوآهٽا: [مذ] هارپ جوگو جزيرو

• ڏوگھا/ڊوگها: [صفت] گهرو، عميق

• ڏولا/ڊولا: [مذ] هڪ مڇي، جنهن ۾ ڏهہ پونڊن تائين وزن هوندو آهي

• ڏونڈا/ڊونڊا: [مذ] هڪ ننڍڙي ٻيڙي

• ڏهݨ/ڊهڻ: [فعل لازمي] ڪِرڻ، ڊهڻ، ٽٽڻ، ختم ٿيڻ (ڈہندا، ڈہٹا، ڈہی)

• ڏسے/ڊهي: [فعل مجهول ـ امر] ڏنو وڃي، ڏي

• ڏیوڑھی/ڊيوڙي: [مث] داخل ٿيڻ جو رستو، ڏيوڏي، ڏيڏي

• ڏیوی/ڊيوي: [مث] مخالف کي هٿ جي وچئين آڱر لوڏي ڪاوڙ ڏيارڻ

• ڏیھڑی/ڊيهڙي: [مث] مقبرو
☆ قبر

□

ڏه/ڍ

• ڏها/ڍا: ڪرڻ (اهو لفظ ڪناري جي باري ۾ ڳالهايو ويندو آهي، جنهن سان درياهه ٽڪرائجندو آهي)

• ڏهاڏر/ڍاڍر: [مذ] ڏاڪڻي هوا

• ڏهاڏي/ڍاڍي: [صفت] فقير، گداگر

* شاعر

• ڏهاڪ/ڍاڪ: [مث] بغل، پاسو

* چيلهه ڍاڪ

• ڏهانڈری/ڍانڍري: [مث] جهنگل ۾ توري باهه

• ڏهانڈهو/ڍانڍو: [مذ] تيز هوا، طوفان

• ڏهاوڻ/ڍاوڻ: [فعل متعدي] هيٺ ڪرڻ، اُڇلائي ڇڏڻ

* باهه ٻارڻ

(ڏهيندا، ڏهايا، ڏهيسي)

* [فعل مجهول: ڏهيجڻ]

* [فعل بالواسطہ: ڏهواوڻ]

• ڏهاه/ڍاه: [فعل امر] ڪيرائي ڇڏ

* [مث] ڪنارو درياهه جو وڏو ڪنارو

• ڏهبره/ڍبره: [مث] هڪ وڏي مڇي ، جنهن جو وزن سورهن پائونڊ هوندو آهي

• ڏِهبي/ڍبي: [مث] ٽهاڙي، ٽڪري

• ڏُهٹ/ڍُٽ: [مذ] خيانت، غبن

* بد اخلاقي

* [صفت] بد اخلاق

• ڏُهڈ/ڍِڍ: [مذ] پيٽ، معدو ڍِڍُ

• ڏهڈهورا/ڍِڍورا: [مذ] ڍنڍورو اعلان، پچار، گلا، بدگوئي

• ڏُهڪ/ڍَڪ: [صفت] قيدي

* [مذ] جانور بند ڪرڻ جو هنڌ

• ڏهڪڻ/ڍڪڻ: [فعل متعدي] لڪائڻ، ڳجهو ڪرڻ، مخفي ڪرڻ

* قيد ڪرڻ، پابند ڪرڻ

(ڏهڪيندا، ڏهڪيا، ڏهڪيسي)

* [فعل مجهول: ڏهڪيجڻ]

* [فعل بالواسطہ: ڏهڪواوڻ]

* [مذ] ڍڪڻ، غلاف، ڍَڪ، پردو

• ڏُهڪڻ/ڍُڪڻ: [فعل متعدي] پهچڻ، رَسڻ، داخل ٿيڻ

* حاصل ڪرڻ

* [صفت] حاصل ٿيڻ جوڳو

• ڏِهڪٹي/ڍِڪٽي: [مث] ڳٺوڻ جو آواز ڍِڪڻ

• ڏهڪورا/ڍَڪورا: [مذ] ٿيڍِي ٻاندي

• ڏِهگِ/ڍِگ: [مذ] ڍير، ڍِگ، ذخيرو

• ڏُهگِ/ڍُڳ: [مث] گهوڙي جي پٺئين پاسي واري هَڏي

• ڏَهگِ لا وڻ/ڍِگ لاڻ: [اصطلاح] ڍير ڪرڻ ڍِگ ڪرڻ

• ڏهٻا/ ڍڳا: [مذ] ڍڳو ڳابو

• ڏهڳڙا/ ڍڳڙا: [مذ] يار (خاص طرح شادي شده عورت جو)

• ڏهڳي/ ڍڳي: [مث] ڳئون

• ڍِل/ ڍِل: [مث] دير، تاخير، ويرم

* سستي

• ڍِل لاوڻ/ ڍِل لاوڻ: [اصطلاح] دير ڪرڻ تاخير ڪرڻ ويرم ڪرڻ ترڪ ڪرڻ

• ڍِلا/ ڍِلا: [صفت] ڍِلو ڪمزور سست

* غافل، لاپرواهه

• ڍلا ڪرڻ/ ڍلا ڪرڻ: [اصطلاح] ڍلو ڪرڻ، نرم ڪرڻ ويڪرو ڪرڻ

* رعايت ڏيڻ

• ڏهلڻ/ ڍلڻ: [فعل لازمي] سج جو لهڻ يا ٻڏڻ

* جوڀن گذري وڃڻ

* زوال اچڻ

* وهي وڃڻ

• ڍَن/ ڍَن: [مث] گهرو تالاب، ڪڏ، درياهه جي شاخ، جنهن جو نيڪال پاڻيءَ جي گهٽ سبب خشڪ ٿي چڪو هجي

• ڍَنگ/ ڍَنگ: [مذ] وَنگ

* ڪير ڏهڻ وقت مينهن يا ڳئونءَ وغيره جي پوئين پيرن کي ٻڌڻ لاءِ استعمال ٿيندڙ رسو

* شادي

* ڍنگ، اندازن، نمونو طريقو

• ڍَنگ/ ڍنگ: [مث] هڪ پکي

• ڍنگر/ ڍنگر: [مذ] ڪنبن واري ڪاني، ڍنگر

• ڍنگنا/ ڍنگنا: [مث] هڪ مڇي

• ڍوڏا/ ڍوڍا: [مذ] ماني، ڍوڍو لولو مانيءَ جو ٽڪرو

• ڍوڏر/ ڍوڏر: [مذ] وڏو ڪوئو جابلو ڪوئو

• ڍور/ ڍور: [مذ] زمين ۾ کڏو، جيڪو برساتي موسم ۾ پاڻيءَ سان ڀرجي ويندو آهي ۽ ٿڌيءَ موسم ۾ اهو پاڻي فصل لاءِ ڪم ايندو آهي

• ڍوڪ/ ڍوڪ: [مذ] ديرو ڏار ڳوٺ

• ڍولا/ ڍولا: [صفت] محبوب، معشوق، پيارو، وڻندڙ دل گهريو دوست

• ڍووائي/ ڍووائي: [مث] سامان ڍوئڻ جو معاوضو ڪرايو ڀاڙو

• ڍوڻ/ ڍوڻ: [فعل متعدي] کڻي وڃڻ، ڍوئڻ

* هٽائي ڇڏڻ

(ڍيندا، ڍويا، ڍيسي)

* [فعل مجهول: ڍويجڻ]

* [فعل بالواسطه: ڍواوڻ]

• ڍيلا/ ڍيلا: [مذ] ڏڀڻ وارو گاهه

• ڍيري/ ڍيري: [مث] ڪٽڪ جو ڍير

* پهاڙي، جبل، ٽڪري

• ڏهيڏها/ ڍيڏيا: [مذ] اُهو ڦيٿو جنهن تي کوهه جو رسو ۽ لوٽا هلندا آهن

ݙ/ڏ

- ݙ/ڏ: اولهه پنجابي صورتخطيءَ جو پندرهون ۽ سنڌيءَ جو ايڪويهون اکر
- ݙاب/ڏاب: [مث] سنهي مٽي، جيڪا ڪلر يا وڏيڪ ترڦڪ جي ڪري پيدا ٿيندي آهي
- ݙات/ڏات: [مث] سخاوت، ادارتا، غير معمولي قابليت، غير معمولي صلاحيت
- ݙاتا/ڏاتا: [صفت] سخي، نياض، وڏيءَ دل وارو عطا ڪرڻ وارو
- ݙاتر/ڏاتر: [مذ] ڏاٽو فصل ڪٽڻ جو اوزار
- ڈاٹ/ڏاٽ: [مث] محراب
- ݙاج/ڏاج: [مذ] شاديءَ جو سامان، ماٽئن پاران ڪنوار کي مليل سامان
- ݙاچی/ڏاچي: [مث] مادي اُٺ
- ݙاڈھا/ڏاڍا: [صفت] ڏاڍو، مضبوط، سگهارو، طاقتور، بلوان، گهٽو سخت
  * ظالم جابر
- ݙاڈھا تکڑا/ڏاڍا تڪڙا: [صفت] طاقتور مضبوط جسم وارو تين تکو
- ݙاݙا/ڏاڏا: [مذ] ڏاڏو پيءُ جو پيءُ
- ݙاݙی/ڏاڏي: [مث] ڏاڏي پيءُ جي ماءُ
- ݙاݙے پوترا/ڏاڏي پوٽرا: [مذ] ڏاڏي پوٽو ويجهو مائٽ
- ݙار/ڏار: [مذ] پکين جي جهار پکين جو وَلر
- ݙاڑھ/ڏاڙهه: [مذ] ڏاڙ، ڏندن جي پاڙ
  * جانور جو واتَ سان چڪ پائڻ
- ݙاڑھݨ/ڏاڙهڻ: [فعل متعدي] ڏاڙهڻ، چڪ پائڻ، ڪٽڻ، ڏندن سان ڪائڻ
  (ݙڑھیندا، ݙاڑھیا، ݙڑھیسی)
- ݙاڑھی/ڏاڙهي: [مث] ڏاڙهي، سونهاري
- ݙاکی کرݨ/ڏاڪي ڪرڻ: [اصطلاح] اُلٽي ڪرڻ
- ݙاکڑا/ڏاڪڙا: [مذ] ڏک ڏِيارينڌڙ تڪليفون، سور ڏاڪڙا
- ڈال/ڏال: [مذ] پکين جو وَلر
- ݙالا/ڏالا: [مذ] ڪڪڙ جي خوراڪ، ڪاڌو
- ݙالݨ/ڏالڻ: [فعل متعدي] ورهائڻ
  * تورڻ
  * سوراخ ڪرڻ
- ݙان/ڏان: [مذ] تحفو عطيو خيرات، بخشش
- ݙاند/ڏاند: [مذ] ڏاند، هڪ چوپايو جانور
  * [صفت] بيوقوف، آياڻو
- ݙاندی/ڏاندي: [مذ] ڏاندن کي هلائڻ وارو شخص
- ݙانڈ/ڏانڊ: [مذ] جسم تي ڪوڙن جا نشان
- ݙانگ/ڏانگ: [مث] ڊگهي سنهي لٺِ
- ݙاہ/ڏاهه: [مذ] خبر، اطلاع
  * پيچس، مروڙ

• ڏاهرا/ ڏاهرا: [ا ـ خاص] هندن جي هڪ قبيلي جي شاخ
• ڏاهي / ڏاهي: [مذ] اطلاع ڏيندڙ شخص مخبر جاسوس
• ڏائڻ / ڏائڻ: [مث] بلا, ڏائڻ, چوڙيل
• ڏاب / ڏب: [مذ] اَڇو داغ
• ڏبلا/ ڏبلا: [صفت] ڏبرو ڪمزور, سنهڙو
• ڏبلا ٿيوڻ / ڏبلا ٿيوڻ: [اصطلاح] ڪمزور ٿيڻ, سنهو ٿيڻ, ڏبرو ٿيڻ
• ڏبهڻ / ڏبهڻ: [فعل مجهول] ڏهڻ, کير ڏهڻ
(ڏبهدا, ڏوها, ڏبهسي)
• ڏبا/ ڏبا: [صفت] مڙيل, مروٽيل
• ڏبي / ڏبي: [مث] ننڍي ڏبي, ماچيس جو ڏبو
• ڏٽ / ڏٽ: [مذ] حيلو بهانو ڏٽو
* دوکو دولاب
• ڏٽ ڏيوڻ / ڏٽ ڏيوڻ: [اصطلاح] بهانو ڪرڻ, حيلو هلائڻ ڏٽو ڏيڻ
• ڏٽا/ ڏٽا: [مذ] ڏسڻ
• ڏجهڻ / ڏجهڻ: سڙي وڃڻ يا سڙيل ماني
• ڏچڪڻ / ڏچڪڻ: [فعل متعدي] ڊڄڻ, خوف کائڻ
(ڏچڪدا, ڏچڪيا, ڏچڪسي)
• ڏڏھ/ ڏڏ: [صفت] ڏيڍ, هڪ ۽ اڌ, 1.5
• ڏرڪلا/ ڏرڪلا: [صفت] بزدل, ياڙيو ڊيڄو بي همت

• ڏراڻي / ڏراڻي: [مث] ڏيرَ جي گهر واري, ڏيرياڻي
• ڏراوڻ / ڏراوڻ: [فعل متعدي] ڊيڄارڻ, خونزده ڪرڻ, دهشت ويهارڻ, خائف ڪرڻ, بزدل بنائڻ
• ڏرڻ / ڏرڻ: [فعل لازمي] ڊڄڻ, خوفزده ٿيڻ
• ڏرو/ ڏرو: [مذ] بزدل, ياڙيو بي همت, ڊيڄو
• ڏس / ڏس: [مذ] پتو خبر, اطلاع
• ڏس پووڻ / ڏس پووڻ: [اصطلاح] پتو پوڻ, خبر پوڻ, پتو پر اچڻ, پڌري ۽ هيٺ اچڻ, سماعت ٿيڻ
• ڏساور/ ڏساور: [مث] ڳوٺ, ڀهراڙي (شهر جو ضد)
• ڏساوري / ڏساوري: [صفت] ڳوناٺو ڀهراڙيءَ جو ڳوٺ مان
• ڏساوڻ / ڏساوڻ: [فعل متعدي] ڏيکارڻ, واضح ڪرڻ
* هدايت ڪرڻ
* اِشارو ڪرڻ
* ٻڌائڻ
• ڏسڪارا/ ڏسڪارا: [مذ] سڏڪو سِسڪي, هڏڪي
• ڏسڪارا ڀرڻ / ڏسڪارا ڀرڻ: [اصطلاح] سڏڪو ڀرڻ, سِسڪي ڀرڻ, هڏڪي ڏيڻ
• ڏسڪر/ ڏسڪر: [مذ] جلدي, تکڙ ۾ ساهه کڻڻ
• ڏسڪڻ / ڏسڪڻ: [فعل لازمي] سڏڪڻ, سِسڪڻ, هڏڪڻ
• ڏسڻ / ڏسڻ: [فعل متعدي] ٻڌائڻ
* هدايت ڪرڻ
* اشارو ڪرڻ, واضح ڪرڻ, نشاندهي ڪرڻ

• ݙُسݨ / ڏِسڻ: [فعل لازمي] تڪڻ، نظر اچڻ، ظاهر ٿيڻ

• ݙَکݨ / ڏَڪڻ: [فعل متعدي] روڪڻ، منع ڪرڻ، رڪاوٽ وجهڻ، بند ڪرڻ

• ݙُکھ / ڏُک: [مذ] تڪليف، ڏک، پيڙا، اِيذاءُ، غم

• ݙُکھ ݙیوݨ / ڏُک ڏيوڻ: [اصطلاح] تڪليف ڏيڻ، اِيذاءُ ڏيڻ، غم رسائڻ، پيڙا ڏيڻ، ڏک ڏيڻ

• ݙُکھا / ڏکا: [صفت] پريشان، ڏکويل

* ٿڪل، هارايل، نستو بي جان

• ݙِکھالݨ / ڏِکالڻ: [فعل متعدي] ڏيکارڻ، ظاهر ڪرڻ، واضح ڪرڻ

* هدايت ڪرڻ
* اشارو ڪرڻ
* نمائش ڪرڻ

• ݙِکھالے باز / ڏِکالي باز: [صفت] ڏيکاءُ پسند، رِياڪار

• ݙِکھاوݨ / ڏِکاوڻ: [فعل متعدي] ظاهر ڪرڻ، واضح ڪرڻ

* نمائش ڪرڻ
* هِدايت ڪرڻ
* اِشارو ڪرڻ

• ݙُکھاوݨ / ڏُکاوڻ: [فعل متعدي] ڏکارو ڪرڻ، تڪليف ڏيڻ، اِيذاءُ ڏيڻ، ناراض ڪرڻ، مشتعل ڪرڻ، ڏک ڏيڻ

• ݙِکھائی / ڏکائي: [مث] ڏيکاري، چتائي، ظاهر ڪرڻ، روشن ڪرڻ، سامهون آڻڻ

• ݙِکھائی ݙیوݨ / ڏِکائي ڏيوڻ: [اصطلاح] پاڻ کي ظاهر ڪرڻ، ڏيکاري ڏيڻ، نظر اچڻ

• ݙُکھنا / ڏکنا: [خاص] هندن جي هڪ ذات

• ݙَکھݨ / ڏکڻ: [مذ] ڏکڻ

* ڏاکڻي هوا
* [ا ـ خاص] مرڪزي هندستان ۾ دکن

• ݙُکھݨ / ڏُکڻ: [فعل متعدي] سور ٿيڻ، تڪليف ڏيڻ، اِيذاءُ اچڻ، پيڙا پيدا ٿيڻ

• ݙُکھوترا / ڏکوترا: [مذ] بار بار پيشاب اچڻ

• ݙُکھی / ڏُکي: [صفت] ڏکارو تڪليف ۾ ورتل، اُداس، پريشان، وياڪل، مايوس

• ݙَل / ڏَل: [مث] چربي، ٿلهائپ

* سوراخ
* لَڪير

• ݙَلا / ڏَلا: [مذ] چيلهه جو ڪپڙو، وهنجڻ جو ڪپڙو

• ݙِلدر / ڏلدّر: [صفت] بدنصيب، بدقسمت، بدبخت

• ݙَلݨ / ڏَلڻ: [فعل لازمي] ٽڪر ڪرڻ، چيرڻ، ڦاڙڻ، سوراخ ٿيڻ

• ݙَلیک / ڏليڪ: [مث] زمين جو ڏار، سوراخ، درز

• ݙَمبھ / ڏَمڀ: [مذ] داغ، جسم تي داغ جو نشان

• ݙَمݨ / ڏِمڻ: [مذ] هڪ مڇي، جيڪا دريائن ۽ تلائن ۾ عام جام ملندي آهي

• ݙَن / ڏَن: [مذ] ظلم، آنياءُ، اِيذاءُ، تشدد، ڏِل

• ݙَند / ڏَند: [مذ] ڏند

• ݙَند پیہݨ / ڏَند پيهڻ: [اصطلاح] ڪاوڙ ۾ ڏند ڪرٽڻ، ڪاوڙ ڪرڻ، غصو ڪرڻ

• ݙَند کڈھݨ / ڏَند ڪڍڻ: [اصطلاح] ڏند ڏيکارڻ، ڏند ڪيڻ، کلڻ

- ݙَندا/ڏَندا: [مذ] ڦَٽِيءَ جو ڏَندو
- ݙُندا/ڏُندا: [مث] اها ڳئون، مينهن، ٻڪري يا رِڍَ جنهن جا ٻه ڏند هجن
- ݙندوڻ/ڏندوڻ: [مذ] ڏندڻ، ڏندن کي صاف ڪرڻ وارو ڪاٺيءَ جو ٽڪرو
- ݙَنڈ/ڏَنڊ: [مذ] جرماڻو چٽي، ٽيڪس، هرجاڻو
  * ورزش
- ݙَنڈ بھرݨ/ڏَنڊ ڀرڻ: [اصطلاح] جرماڻو ڀرڻ، چَٽي ڏيڻ، ٽيڪس ڏيڻ
  * ورزش ڪرڻ
- ݙَنڈا/ڏَنڊا: [مذ] ڏنڊو لَٺِ، ڪاٺِي
  * [صفت] مضبوط جسم وارو ماڻهو جانٺو جوان
- ݙنگ/ڏنگ: [مذ] ڏنگ، چڪ
  * ڪتل جو داڻو جيڪو اڃا نرم هجي ۽ آڏ پڪل
- ݙنگ مارݨ/ڏنگ مارڻ: [اصطلاح] چڪ پائڻ، ڏنگ هڻڻ، ڪٽڻ
- ݙنگا/ڏِنگا: [صفت] بگڙيل، خراب، نامعقول، نالائق
  * بيڪار نڪمو
  * ڏنگو مڙيل، ٽيڙو
- ݙنگا کرݨ/ڏِنگا ڪرڻ: [اصطلاح] خراب ڪرڻ، بگاڙڻ، ٽيڙو ڪرڻ
- ݙنگوری/ڏنگوري: [مث] هلڻ لاءِ ڪاٺي يا لَٺِ، ٽيڪڻ لاءِ ڪاٺي يا لَٺِ
- ݙنگھاݨ/ڏنگهاڻ: [مث] گهرائي، عميق، اٿاهه
- ݙنورائت/ڏنورائت: [صفت] احسان مند، شڪرگذار ممنون، ٿورائتو
- ݙنوڑائت/ڏنوڙائت: [صفت] احسان مند، شڪرگذار ممنون، ٿورائتو اُپڪاري
- ݙُو/ڏُو: [صفت] ٻه 2، عدد قطاري
- ݙُو اَدھ کرݨ/ڏُو آڌ ڪرڻ: [اصطلاح] ٻه آڌَ ڪرڻ، ٻه حصا ڪرڻ، ٻه ٽڪر ڪرڻ، ٻه ڀاڱا ڪرڻ
- ݙوپٹا/ڏوپٽا: [مذ] هڪ قسم جو ريشمي ڪپڙو
- ݙوپاجھرا/ڏوپاجهرا: [صفت] منافق، مڪار عيار ٻچاپڙو
- ݙُواک/ڏُواڪ: [صفت] ٻن ڏَندَن وارو
- ݙُوال/ڏِوال: [مذ] فائدو
  * قرض ونڻ
  * ڏيڻ وارو
- ݙوپل/ڏوپل: [مذ] سنهائپ، ڏٻرائپ، ڪمزوري هِيڻائِي، نستائي
- ݙُوپھر/ڏُوپهر: [مذ] ٻه پهر، اڌ ڏينهن، ٻيپهري
- ݙُوٹا/ڏوٽا: [صفت] نوجوان
  * اوباش، عياش، زاني
- ݙُوجھا/ڏوجها: [صفت] ٻيو
  * [ظرف] ۽
- ݙُوچنگھا/ڏُو چنگها: [صفت] ٻن چنگهن وارو ٻن پيرن وارو
- ݙُوݙِھی/ڏوڏي: [مذ] کير ڏوهڻ وارو اُهو شخص، جيڪو سنڌو درياهه کي ٽِري پار ڪري، وڪري لاءِ کير کڻي اچي ٿو
- ݙُوݙا/ڏوڏا: [مذ] آفِيم جي ڏوڏِي
  * آڳر جي مهڙ

- ڋودَر/ڏودَر: [مذ] جابلو ڪوٺو
- ڋور/ڏور: [مث] رَسي، ڏاڳو ڏوري
  - ٭ مچي ڦاسائڻ واري ڏوري
  - ٭ ٻوڙائپ، ٻڌڻ واريءَ سگھ کان محرومي
- ڋورا/ڏورا: [صفت] ٻوڙو ٻڌڻ جي سگھ کان محروم
- ڋورا بݨاوݨ/ڏورا بڻاوڻ: [اصطلاح] ٻوڙو ڪرڻ، ٻڌڻ جي شڪتيءَ کان محروم ڪرڻ
- ڋورا تھیوݨ/ڏورا ٿيوڻ: [اصطلاح] ٻوڙو ٿيڻ، ٻڌڻ جي شڪتيءَ کان محروم ٿيڻ
- ڋوس/ڏوس: [مذ] ڏوهه تصور غلطي چُڪَ الزام گناهه
- ڋوس مارݨ/ڏوس مارڻ: [اصطلاح] ڦٽڻ، اُڀرڻ، اُسرڻ، پيدا ٿيڻ
- ڋول/ڏول: [مذ] شڪل، صورت، هيئت
- ڋولا/ڏولا: [مذ] پاڻيءَ جو ٿانءُ
- ڋولی/ڏولي: [مث] 'ڏولا' لفظ جو تصغير، پالڪي، ڏولي
- ڋونڈی/ڏونڊي: [مث] هڪ ننڍڙي ٻيڙي
- ڋونگھا/ڏونگھا: [صفت] گھرو عميق، اٿاهه
- ڋوه/ڏوهه: [مذ] غلطي، تصور ڏوهه گناهه الزام چڪ
- ڋوه ڋیوݨ/ڏوهه ڏيوڻ: [اصطلاح] الزام ڏيڻ، تصور ڪيڻ ڏوهي قرار ڏيڻ
- ڋوھترا/ڏوهترا: [مذ] ڏوهتو ڌيءَ جو پٽ
- ڋوھݨ/ڏوهڻ: [فعل متعدي] کير ڏوهڻ

(ڋوہیندا، ڋوھا، ڋوہسی)

- ڋوـے واری/ڏوئي واري: [مث] بيو پيرو ٻي وار ٻي واري
- ڋه/ڏهه: [صفت] ڏهه عدد قطاري 10 انگ
- ڋھارا/ڏهارا: [مذ] ڏهاڙو ڏينهن
- ڋھاڑی/ڏهاڙي: [مث] ڏينهن جي ڪمائي روز واري اُجرت، ڪمائي ڏهاڙي مزدوري
- ڋھاکا/ڏهاڪا: [صفت] لڳ ڀڳ ڏهه ڏهاڪو
- ڋہی/ڏهي: [مث] ڏهي، جميل کير
  - ٭ زندگي، حياتي، روح
- ڋیک/ڏيڪ: [مث] وَڏو ڏڪ، ڳيت
- ڋیلا/ڏيلا: [مذ] ڏبڻ ۾ پيدا ٿيندڙ گاهه
- ڋینہ بھار/ڏيناپار: [مث] اوبر، مشرق
- ڋیوا/ڏيوا: [مذ] ليمپ، بتي
- ڋیڈر/ڏيڏر: [مذ] ڏيڏر هڪ جانور
- ڋیر/ڏير: [مذ] مڙس جو ڀاءُ ڏير
- ڋیرانی/ڏيراڻي: [مث] ڏير جي گھر واري، ڏيرَ جي زال
- ڋیس/ڏيس: [مذ] ديس، پنهنجو ملڪ
- ڋیکھݨ/ڏيکڻ: [فعل متعدي] ڏِسڻ، تڪڻ، ڌيان ڏيڻ
  - ٭ نظر انداز ڪرڻ
  - ٭ ڪنهن پاسي موڪلڻ
- ڋیکھݨ بھالݨ/ڏيکڻ ڀالڻ: [اصطلاح] سار سنڀال ڪرڻ توجهه ڏيڻ، ڌيان ڏيڻ
- ڋیݨ/ڏيڻ: [مذ] ڏاج، شاديءَ جو سامان
- ڋیوݨ/ڏيوڻ: [فعل متعدي] ڏيڻ، عطا ڪرڻ
  - ٭ اجازت ڏيڻ
  - ٭ خرچ ڪرڻ

(ڋیندا، ڋتا، ڋیسی)

ڏ/ ڏ

• ڏ- ڏال/ ڏ-ڏال: اولھ پنجابي صورتخطيءَ جو سورھون ۽ سنڌيءَ جو چوويھون اکر

• ڏِمہ/ ذِما: [مذ] ذميواري، ذميداري، اعتماد

• ڏِمہ چاوَڻ/ ذما چاوڻ: [اصطلاح] ذميواري کڻڻ اعتماد ڪرڻ خيال ڪرڻ

• ڏوق/ ذونق: [مذ] خوشي، مسرت، مزو، لطف

• ڏوقي/ ذونقي: [صفت] خوشي، مسرت، مزو
* خوش باش

• ڏھير/ ڏھير: [صفت] خوار خراب، ذليل، بڇڙو

• ڏھيري/ ڏھيري: [مث] خواري، خرابي، ذِلت، بڇڙائي

□

ر/ ر

• ر/ر: پنجابي صورتخطيءَ جو سترھون ۽ سنڌيءَ جو پنجويھون اکر

• را/ را: [مث] راءِ، مشورو صلاح، تجويز خيال

• رابھڻ/ رابڻ: [فعل متعدي] پوکڻ
(رابھدا، رابھا، رابھسی)

• راتی/ راتي: [ظرف] راتِ جي وَقت ۾، رات جي وِگِڙي ۾

• راٹھ/ راٺ: [صفت] سخي ماڻهو ڏاتار ماڻهو رحمدل ماڻهو
* شريف ماڻهو
* اورچ، باهمت، جانباز اٽڪ ماڻهو

• راج/ راج: [مذ] راج، حڪومت، اقتدار، شاهي، سلطنت، بادشاهي
* رعايا، رعيت، راڄ
* [صفت] تعمير ڪرڻ وارو ٺاهڻ وارو آڏڻ وارو بڻائڻ وارو

• راکس/ راخس: [مذ] آفت، شيطان، راڪشس

• رادھا/ راڌا: [جاري حالت] پڇايو رڌيو پوکيو

• راس/ راس: [مث] هندن جو هڪ ڏڻ، تهوار
* [صفت] بلڪل، صحيح، درست، سِڌو، سازگار

• راس کرڻ/ راس ڪرڻ: [اصطلاح] خوبصورت ٺاهڻ (باغن ۽ محلن جي باري ۾ استعمال ڪجي ٿو)
* سٺي ۽ خراب کي ڌار ڪرڻ، درجابندي ڪرڻ، ڌار ڌار ڪرڻ، الڳ الڳ ڪرڻ

• راکھا/ راکا: [صفت] محافظ، نگران، راکو

• راکھی/ راکي: [مث] حفاظت، چوڪيداري، محافظت
* سامان جي حفاظت جو معاوضو يا مزدوري

• راڳ/ راڳ: [مذ] سر، راڳ، جيڪي تعداد ۾ ڪُل ڇهه آهن
(1) سري، (2) ڀيرو (3) مالڪونس، (4) هنڊول، (5) ميگھ ملھار (6) ديپڪ

• راڳڻي/ راڳڻي: [مث] راڳ جو تصغير

• رامل/ راملي: [صفت] قسمت جو حال ٻڌائيندڙ ماهر نجوم، نجومي، جادوگر، اڳڪٿي ڪندڙ غيب جو حال ڄاڻڻ وارو

• ران/ران: [مث] ران، گوشت جي ڇنگھ

• رانجھو/رانجھو: [صفت] محبوب، پيارو
* احترام جوڳو شخص

• راند/راند: [مث] راند، گيم

• رانڊ/رانڊ: [مث] ڪاروبار ڪم، پيشو ڌنڌو

• راڻي/راڻي: [صفت] شهزادي، راڻي، ملڪ

• راوا/راوا: [مذ] خشڪ علائقو بيابان، رڻ پٽ، صحرا

• راول/راول: [صفت] پيارو محبوب، وڻندڙ دلبر، ساجن

• راھ/راھ: [مث] رستو رود، سڙڪ، گذرگاھ

• راھَ ڀالڻ/راھَ پالڻ: [اصطلاح] انتظار ڪرڻ، اوسيئڙو ڪرڻ
* توقع ڪرڻ، اُميد ڪرڻ

• راھ داري/راھداري: [مث] سفري خرچ، رستي تان لنگھڻ جو محصول، رستي تان هلڻ جو پروانو يا اِجازت نامو سَنَدَ

• راھ ڪرڻ/راھ ڪرڻ: [اصطلاح] تڪرار ختم ڪرڻ، صلح ڪرڻ، ناھ ڪرڻ

• راھ ڪڍڻ/راھ ڪڍڻ: [اصطلاح] رستو ڪڍڻ
* ايجاد ڪرڻ، اختراع ڪرڻ

• راھ ڳھنڻ/راھ ڳھنڻ: [اصطلاح] رستو ڏيئي وڃڻ، ڌار ٿيڻ الڳ ڪرڻ عليحده ڪرڻ

• راھ لاوڻ/راھ لاوڻ: [اصطلاح] رهنمائي ڪرڻ، رستي تي آڻڻ
* رستو ڏيکارڻ

• راھَ لڳڻ/راھَ لڳڻ: [اصطلاح] صحيح رستي تي آچڻ
* افسوس ڪرڻ

• راھ مار/راھ مار: [صفت] ڌاڙيل، ڦورو، ڌاڪو

• راھ مَلڻ/راھ ملڻ: [اصطلاح] ڪنهن ماڻهوءَ کي پڪڙڻ لاءِ رستو روڪڻ

• راھڻ/راھڻ: [فعل متعدي] پوکڻ، پوک ڪرڻ، هارپ ڪرڻ

• رٻِن ٿِڪڻ/رٻين ٿيوڻ: [اصطلاح] هليو وڃڻ، غائب ٿي وڃڻ، رفو چڪر ٿيڻ

• رپ/رپ: [مث] زبرڙي گاري وارو پاڻي، جڏهن کوھ مان پاڻي ڪڍڻ بند ڪيو ويندو آهي، ته تڏهن اُن ۾ رپ نهي پوندي آهي.

• رَبال/رَبال: [مذ] مڱڻيءَ جو پاڻي، شاديءَ جو پيغام

• رَبالي ڏيوڻ/رَبالي ڏيوڻ: [اصطلاح] شادِيءَ يا مڱڻي جو سڏ ڏيڻ

• رَپڙا/رپڙا: [مذ] گوڙ شور، جهيڙو

• رپڙڻ/رپڙڻ: جهيڙو ڪرڻ، لڙائي ڪرڻ

• رپڙي/رپڙي: [مث] جميل ڪيس رپڙي

• رُپا/رُپا: [مذ] چانديِ

• رُپاري/رُپاري: [مذ] چانديِءَ جو چانديءَ وارو

• رپٽ/رپٽ: [مث] انگريزي لفظ 'رپورٽ' جي بگڙيل صورت، عام ڳالھ ٻولھ جو لفظ

• رپورٹ / رپورٽ: [مث] ڏسو: رَپَٽ

• رپورٹ ݙیوݨ / رپورٽ ڏيوڻ: [اصطلاح] اطلاع ڏيڻ، رپورٽ ڪرڻ، خبر ڏيڻ، نئين ڳالھ ٻڌائڻ

• رَت / رَت: [مث] خون، رَت

* رڳن ۾ هڪ خطرناڪ بيماري، جنھن ۾ پيشاب دوران رت اِيندو آهي

• رت دے دست / رت دي دست: [مذ] خوني دَستَ، رَت جا دَستَ، پيچس، مروڙ

• رَت سُکّݨ / رَت سُڪڻ: [اصطلاح] ڊڄڻ، خوف کائڻ، خوفزده ٿيڻ، ڏپ ۾ اَچڻ، رت جو خشڪ ٿيڻ

• رَت وھݨ / رَت وَهَڻ: [اصطلاح] خون وَهَڻ، رت جاري ٿيڻ

• رَتّا / رَتا: [صفت] ڳاڙهو سرخ

• رَتوَرَت / رَتورَت: [اصطلاح] رَت ۾ ٻڏل، سخت زخمي، رَت سان ڀريل

• رَتوکا / رَتوڪا: [صفت] راتِ وارو، رات سان لاڳاپيل

• رَتولا / رَتولا: [صفت] خونَ وارو، رَت وارو

• رَتّی / رَتي: [مث] ڳاڙهاڻ

* ڪڻڪ جي هڪ بيماري، جنهن ڪري اَها ڦِڪي ٿي ويندي آهي

* رتي عورت جو نالو

• رَتّی رَت والا / رَتي رَت والا: [صفت] معجزاتي ڪم ڪرڻ وارو

• رَتّی منگ / رَتي منگ: [مث] ڳاڙهي رنگ جي هڪ بدڪ

• رَتّل / رَتَل: [صفت] بي اِيمان، ننگ

• رَتھا / رَتنا: [مذ] هڪ نيرو پهاڙي ڪبوتر

• رَجھاوݨ / رجھاوڻ: [فعل متعدي] خوش ڪرڻ پرچائڻ ريجھائڻ

* محفوظ ڪرڻ

• رَجھݨ / رجھڻ: [فعل لازمي] خوش ٿيڻ پرچڻ، محفوظ ٿيڻ (ڪنن جي والين جي سوراخن جو) پرچي وڃڻ

• رِج / رَج: [مذ] پيٽ ڀريل، ڍءُ

• رِجا / رَجا: [صفت] ڀريل، مطمئن

• رَجاوݨ / رَجاوڻ: [فعل متعدي] مطمئن ڪرڻ، اطمينان ڏيارڻ

• رِجݨ / رَجڻ: [فعل لازمي] مطمئن ٿيڻ

* پرچي وڃڻ

• رَچاوݨ / رَچاوڻ: [فعل بالواسطہ] جذب ڪرائڻ ملائي ڇڏڻ

• رِچݨ / رَچڻ: [فعل لازمي] ڪم ۾ لڳڻ

* ملي وڃڻ، جذب ٿيڻ .

• رُخ / رُخ: [مذ] چهرو منهن، مهرو رخ، طرف، پاسو

• رُخ وٹیجݨ / رُخ وٽيجڻ: [اصطلاح] ناراض ٿيڻ، ناخوش ٿيڻ، رخ مٽائڻ

* بي ڌيان ٿيڻ

• رُخصت / رُخصت: [مث] اجازت، رخصت

• رُخصت گھِنّݨ / رُخصت گِھنَڻ: [اصطلاح] اِجازت وٺڻ رخصت ٿيڻ

• رُدھا/رَدّا: [صفت] مصروف، مشغول، رُڌل، فارغ نہ ٿيڻ، مصروف رهڻ

• رِدھڻ/رِدڻ: [فعل متعدي] پچائڻ، اُبارڻ، پُچڻ (ردھيندا، ردھيا، ردھيس)

• رَڙا/رَڙّا: [مذ] صاف ٿيڻ (آسمان جو)، صاف ڪرڻ

• رَڙاٽ/رَڙّاٽ: [فعل متعدي ـ امر] ماڻھو يا جانور جو شور، پاڻي وهڻ جو آواز

• رَڙڪڻ/رَڙّڪڻ: [فعل متعدي] ڪاٽڻ، آوازسان ڪاٽڻ اُڏائڻ

• رَڙّڻ/رَڙّڻ: [فعل متعدي] دانھون ڪرڻ، رڙيون ڪرڻ

• رَڙي/رَڙّي: [مث] خالي زمين، سخت زمين

* برسات ڪانپوءِ زمين جا سوراخ

• رَڙھ اُلرڻ/رَڙّھ اُلرڻ: [اصطلاح] فصل جو پچڻ، فصل جو تيار ٿيڻ، فصل جو پچي راس ٿيڻ

• رَڙھ ڪپڻ/رَڙّھ ڪپڻ: [اصطلاح] فصل ڪاٽڻ، فصل لاهڻ

• رَڙھ واھ/رَڙّھ واھ: [مذ] هاري، آبادگار، ڪاشتڪار

• رَڙھ واھڻ/رَڙّھ واھڻ: [اصطلاح] هارَپ ڪرڻ، پوک ڪرڻ

• رَڙھ واھي/رَڙّھ واهي: [مث] ٻني ٻارو پوکي راهي

• رِڙھڻ/رِڙّھڻ: [فعل متعدي] هوريان هلڻ، ڍيمي هلڻ

* لُڙڪي پوڻ

* هڪ طرف ٿيڻ

• رُس رنج/رُس رنج: [مث] ناراضگي، رنج، ڪاوڙ ناخوش رهڻ جي حالت

• رَس ڪپُور/رَس ڪپُور: [مذ] رَس ڪپور

• رَست/رَست: [مث] اَن جو گودام، سامان جو گودام

• رُسڻ/رُسڻ: [فعل متعدي] ناراض ٿيڻ، ڪاوڙ ڪرڻ، ناخوش ٿيڻ

* بگڙجڻ

• رَسي/رَسي: [مث] رَسِي، رَسو

• رسوئي/رسوئي: [مث] خوراڪ، کاڌو (هندن جو)

• رسے وَٽڻ/رسي وَٽڻ: [اصطلاح] رسيءَ کي وَٽ ڏيڻ

• رُسيال/رُسيهان: [مذ] رسامو ڪاوڙ ناراضگي، ناخوشي شڪايت

• رَضا/رَضا: [مث] مرضي، خوشي

* اجازت

* مقدر

• رَضا ڪرڻ/رَضا ڪرڻ: [اصطلاح] مري وڃڻ، فوت ٿيڻ، چالاڻو ڪري وڃڻ، لاڏاڻو ڪري وڃڻ

• رضوآ/رضوآ: [مذ] ارادو مقصد

* خواهش، مرضي

• رَکي/رَکي: [مث] طرفداري، پاسخاطري

• رَقم/رَقم: [مث] قسم، صورت، حالت

• رَقم آوڻ/رَقم آوڻ: [اصطلاح] نشان ٿيڻ

* ختم ٿيڻ

* هِمت هارڻ، مايوس ٿيڻ، وياڪل ٿيڻ

- رَتِيق/رَتِيق: [صفت] پترو، ڇتو
- رُک/رُڪ: [مذ] فولاد، لوھ
- رِک/رِڪ: [مث] چوپائي مالَ کي مست اچڻ
- رُکڻ/رُڪڻ: [فعل متعدي] بيھڻ، رڪجڻ، روڪي وٺڻ
  - رڪاوٽ وجھڻ
  - ذھني طور تي پست ٿي وڃڻ، ڪمزور ٿيڻ
- رَکھ/رَک: [مث] حفاظت، تحفظ، بچاءُ، دفاع
  - حفاظت پر رکيل تعويذ
  - ڏھاڙيءَ وارو مزدور
  - محفوظ ڪيل جھنگ
- رُکھ/رُک: [مذ] وڻ
- رَکھا/رَکا: [صفت] محافظ، نگران، نگھبان، حفاظت ڪندڙ

سار سنڀال لھندڙ
- رُکھا/رُکا: [صفت] خشڪ
  - بي رحم
  - صاف
- رُکھانا/رُکانا: [صفت] خالي
  - [مذ] صرف مانيءَ تي گذارو
- رَکھڑي/رَکڙي: [مث] ھڪ محافظ
  - حفاظت ڪرڻ وارو تعويذ
- رکھڻ/رَکڻ: [فعل متعدي] رکڻ، بچائڻ، سنڀالڻ
  - مالڪ ٿيڻ
- رکھوالا/رکوالا: [صفت] محافظ، حفاظت ڪندڙ، دفاع ڪندڙ

مالڪي ڪندڙ
  - [ا _ ذات] خدا

- رَکھوالي کرڻ/رَکوالي ڪرڻ: [اصطلاح] حفاظت ڪرڻ، محافظت ڪرڻ، دفاع ڪرڻ، سنڀال ڪرڻ، مالڪي ڪرڻ
- رَگ/رَڳ: [مث] رَڳ، شريان، تندي
- رَکھيا/رَکيا: [صفت] محافظ، نگران، حفاظت ڪندڙ
- رِڳڑ/ رَڳڙ: [مث] رھڙ، رڳڙ
- رِڳڑڻ/ رَڳڙڻ: [فعل متعدي] رھڙڻ، رڳڙڻ، ڇلڻ

(رڳڙيندا، رڳڙيا، رڳڙيسي)
- رَلاوڻ/رَلاوڻ: [فعل متعدي] مِلائڻ، گڏائڻ، جوڙڻ
  - وڌائڻ، اِضافو ڪرڻ
  - ڀيھر داخل ڪرڻ
  - ھڪدم ٺيڪ ڪرڻ
  - متحد ڪرڻ، گڏ شامل ڪرڻ

(رليندا، رلايا، رليسي)
- رَلڻ/رَلڻ: [فعل لازمي] ملي وڃڻ، شامل ٿي وڃڻ، جڙِي وَڃڻ
- رُلڻ/رُلڻ: [فعل متعدي] آوارو ٿيڻ، گھمڻ، ڦرڻ
  - گم ٿيڻ
- رَلے/رَلي: [صفت] گڏ، مليل، اتحادَ سان، گڏپ سان
- رَلے رَھڻ/رَلي رَھڻ: [اصطلاح] گڏ رَھڻ
- رِم جھم/رِم ڇِھم: [مث] بوندا باندي
- رَمبا/رَمبا: [مذ] رمبو، گاھ ڪٽڻ جو اوزار

• رَمِي / رَمبي: [مث] ننڍي ڇيٽي، موچيءَ جو اوزار

• رمض / رمض: [مث] اشارو ڳجهه، اسرار

• رَمل ڳهتڻ / رَمل ڳهتڻ: [اصطلاح] غيب جي ڳالهه ڄاڻڻ

• رَن / رَن: [مث] عورَت، زال، گهر واري

* جنگ جو ميدان

• رَن مريد / رَن مريد: [مذ] زال جو مريد

• رَنج / رَنج: [مذ] ڏک، ڪاوڙ غصو ناراضگي، ناخوشي

* بيماري

• رَنجاوڻ / رَنجاوڻ: [فعل متعدي] ڏکن ڏيڻ ناراض ڪرڻ ناخوش ڪرڻ، ايذاءُ ڏيڻ، تڪليف ڏيڻ

• رنجڪي / رنجڪي: [مث] ناراضگي، ڪاوڙ ناخوشي

• رَند / رَند: [مذ] سونَ يا چانديءَ تي اهو نشان جيڪو ان جي معيارءِ ڪواليٽيءَ کي ظاهر ڪندو آهي

• رَند مارڻ / رَند مارڻ: [اصطلاح] سونَ يا ٻئي ڪنهن ڌاتوءَ جي زيور وغيره جي قيمت ڪٿڻ لاءِ ڇڪاس ڪرڻ

• رَنڊر / رَنڊر: [مذ] رَنڊ جنهن جي زال مري وئي هجي

• رَنگ پرنگ / رَنگ پرنگ: رنگن جا مختلف قسم، رنگ برنگي

• رَنگ پيلا ٿيوڻ / رنگ پيلا ٿيوڻ: [اصطلاح] ڊڄڻ، ڊپ ۾ اچڻ، خوفزده ٿيڻ

* رنگ اُڏامي وَڃڻ

• رَنگ ڦِٽڻ / رَنگ ڦِٽڻ: [اصطلاح] رنگ خراب ٿيڻ، رَنگ بگڙڻ

• رُنگ راه / رُنگ راهه: [مذ] جبلن جو سوڙهو رَستو

• رَنگ رساوڻ / رَنگ رَساوڻ: [اصطلاح] خوش ٿيڻ

* متاثر ٿيڻ

• رَنگ لڳڻ / رَنگ لڳڻ: [اصطلاح] مزا لڳڻ، مزو ٿيڻ، آنند ٿيڻ، خوشي ملهائڻ، موجَ ۾ اچڻ

• رَنگ مار / رَنگ مار: [مذ] تاش جي هڪ راند

• رَنگاوڻ / رَنگاوڻ: [فعل متعدي بالواسطہ] رنگ ڪرائڻ، رَنگائڻ، رنگ ڏيارڻ

• رَنگڙ / رَنگڙ: [صفت] غريب

* خراب (اهو لفظ فعلن لاءِ ڳالهايو ويندو آهي)

• رنگڻ / رنگڻ: [فعل متعدي] رنگ ڪرڻ، پالش ڪرڻ پينٽ ڪرڻ
(رنگيندا، رنگيا، رنگيس)

• رِنگڻ / رِنگڻ: [فعل متعدي] دانهڻ، رَنڀڻ، رڙ ڪرڻ، آواز ڪيڻ

• رِنگڻ وا / رِنگڻ وا: [مذ] هڪ بيمارِي

• رنگيل / رنگيل: [صفت] رنگ وارو رنگدار

• رڻ / رڻ: [مذ] جنگ جو ميدان، لڙائيءَ جو هنڌ

• رُنکڻ / رُنڪڻ: [فعل متعدي] هورڙيان ڳائڻ ڌيمي آواز ۾ ڳائڻ جهونگارڻ

* هورڙيان وَهڻ

• رَوا/رَوا: [مذ] طرفداري، پاسخاطري، حمايت
• رَوادار/رَوادار: [صفت] حمايتي، طرفدار، معاون، حامي، مددگار
• رواداري/رواداري: [مث] حمايت، معاونت، طرفداري
• روبڪار/روبڪار: [مث] عدالتي ڪاغذن جو فائيل
• روبڪاري/روبڪاري: [مث] آمهون سامهون، ٿيڻ، روبرو ٿيڻ
• روپٽ/روپٽ: روئڻ، روئي ڌوئي
• رُوپي/رُوپي: [مذ] اداڪار، فنڪار، ويس مٽائو بهروپيو
• روٹی ويلا/روٽي ويلا: [مذ] نيرن جو وقت، ناشتي جو وقت
• روچي/روچي: [مث] چيڪي مٽي
• رُوح/رُوح: [مذ] روح، آتما، غيب
• رُوح ڪرڻ/رُوح ڪرڻ: [اصطلاح] خواهش ڪرڻ، چاهڻ، لڳاءُ ڪرڻ
• رُوحاني/رُوحاني: [صفت] روحاني، غيبي، آتمائي
• روڈ/روڏ: [مث] نوڙهه
• روڈا/روڏا: [صفت] نوڙهه ڪرايل شخص
• روڑ/روڙ: [مذ] بجري، سِرن جا ٽڪرا
• روڑ/روڙ: [مث] ڪتي يا گدڙ جي ڏکهي اُوناڙ
• روڑا/روڙا: [مذ] ڏکر، خشڪ سالي
* ڪنڪر، بجري

• روڑن/روڙڻ: رنبڻ، رڙيون ڪرڻ
(روڑدا، روڑيا، روڑی)
• روڑھ/روڙهه: [فعل امر] گمماءِ
* صاف ڪر
• روزی/روزي: [مث] آمدني، ڪمائي، روزگار
• روکن/روڪڻ: [فعل متعدي] بيهارڻ، رڪاوٽ وجهڻ
* گهٽ ڪرڻ
(رکيندا، روکيا، رکيں)
• روگ/روگ: [مذ] بيمارِي، روگ
• روگی/روگي: [صفت] بيمار، روگ ۾ مبتلا
• رولن/رولڻ: [فعل متعدي] منتشر ڪرڻ، ڇڙوڇڙ ڪرڻ
* رلائڻ، آواره ڪرڻ
* خراب ڪرڻ
* تباهه ڪرڻ
• رُون/رُوڻ: [مث] سوراخ، پاڻيءَ جو سوراخ مان وهي نڪرڻ، روڻ
• رووَن/رووَڻ: [فعل لازمي] روئڻ، رڙيون ڪرڻ
* ناراض ٿيڻ، ناخوش ٿيڻ
* چڪر ڏيڻ
• روه/روهه: [مذ] جبل، پهاڙ، پربت
* ناراضگي، ڪاوڙ، غصو
• روہڑی/روهڙي: [مث] جبل، پهاڙ، پربت، ڪوهه
• روہيلا/روهيلا: [صفت] جابلو، جبل جو

• رِوی/رِوي: [مث] بخار يا ڪنهن ٻي سبب ڪري چپن تي ٿيندڙ خشڪي
• رَويا/رَويا: [مذ] ڪستر
• رَها/رَها: [مذ] شاديءَ جي دعوت
* عورتن جي مجلس يا گڏجاڻي
• رِها/رِها: [مث] آزادي، آزادگي، ڇوٽڪارو
• رها ٿيوڻ/رها ٿيوڻ: [اصطلاح] آزاد ٿيڻ، ڇوٽ ملڻ
• رُهاڙا/رُهاڙا: [مذ] اڃين اڪين واري ٻڌڪ
• رَهاڪ/رَهاڪ: [مذ] هاري، آبادگار، ڪاشتڪار، ٻنيءَ ٻاري جو ڪم ڪندڙ
• رَهاوڻ/رَهاوڻ: [فعل متعدي] پوک ڪرڻ، رهائڻ
• رَهزن/رَهزن: [مذ] ڌاڙيل، ڦورو، ڌاڪو
• رهزنی/رهزني: [مث] بدمعاشي، ناانصافي، آنياءُ، ڦرلٽ، ڌاڙو هڻڻ
• رهڻ/رَهڻ: [فعل متعدي] رهڻ، وهڻ، رهائش ڪرڻ
* ترسڻ، ويهڻ، رڪجڻ
* قائم ٿيڻ
* موجود ٿيڻ
* ختم ٿيڻ
* زال مڙس وانگر گڏ رهڻ

• رَهوڈا/رَهوڊا: [مذ] هڪ وڻ
• رَئی/رَئي: [مث] طرفداري، پاسخاطري، جانبداري
• رَئی رکھڻ/رَئي رَکڻ: [اصطلاح] طرفداري ڪرڻ، پاسخاطري ڪرڻ، جانبدار ٿيڻ
• رئیس/رئيس: [صفت] اشراف، شرِيف، اَمِير، شاهوڪار
• ريت بھت/ريت ڀت: [مث] رسم، رواج، رَوايت
• ريٹی/ريٽي: [مث] دوکيبازي، ٺڳي، عياري، مڪاري، ناانصافي
• ريٹی کرڻ/ريٽي ڪرڻ: [اصطلاح] دوکو ڏيڻ، دولاب ڪرڻ، ٺڳي ڪرڻ، عيارِي ڪرڻ، مڪاري ڪرڻ، حرفت ڪرڻ، چالاڪي ڪرڻ، نا انصافي ڪرڻ
• ريل/ريل: [مث] سِلائيءَ جو ڌاڳو ڊيري
• رَتيلا/رَتيلا: [صفت] واريءَ وارو
• ريج/ريج: [مذ] چوپائي مالَ جي هڪ بيماري (جيڪا ٻيهي پاڻي پيئڻ سان ٿي ويندي آهي)
• ريڑھڻ/ريڙهڻ: [فعل متعدي] ريڙهڻ، گهمائڻ، ٿيلهڻ
• ريڑھو/ريڙهو: [مذ] ٿيلهو گهمڻ وارو
* [صفت] مضبوط سگهارو
• ریل/ريل: [مث] پاڻي (جيڪو پهاڙي علائقن ۾ بند جي مٿان گذري وڃي)
• رلور/ريور: [مذ] رِڍن جو ڌڻ، ريوڙ

□

ڑ/ڙ

• ڑ/ڑا- ڙ/ڙا: اولهہ پنجابي صورتخطيءَ جو ارڙهون ۽ سنڌيءَ جو چوويهون اکر

• ڑا/ڙا: [ح ـ ندا] اوها، اڙيا، هيلوا (صرف مذڪر نالن لاءِ استعمال ٿئي ٿو)

• ڑی/ڙي: [ح ـ ندا] اوا، اڙيا، هيلوا (صرف مونث نالن لاءِ استعمال ٿئي ٿو)

□

ز/ز

• ز/زے- ز/زي: اولهہ پنجابي صورتخطيءَ جو اڻويهون ۽ سنڌيءَ جو ستاويهون اکر

• زائل/زائل: [مذ] نمونيا، ڦڦڙن جي سوزش

• زال/زال: [مث] عورت، گهر واري، زال

• زانور/زانور: [مذ] جانور

* [صفت] وحشي، ظالم

• زبان/زبان: [مث] زبان، ٻولي

• زبان دراز/زبان دراز: [صفت] وڏيءَ زبان وارو، واتورو، گاريون ڏيندڙ بيهودو

• زبان دراز کرݨ/ زبان دراز ڪرڻ: [اصطلاح] گاريون ڏيڻ، وات هڻڻ

• زبانی/زباني: [صفت] واتوڙي، گهڻو ڳالهائيندڙ

• زَبَر/زَبَر: [مذ] طاقت، جبر

• زَبر زِنا/زَبر زِنا: [مذ] زنا بالجبر

• زَبر زِنا کرݨ/زَبر زِنا ڪرڻ: [اصطلاح] زنا ڪرڻ

* ظلم ڪرڻ، جبر ڪرڻ، نا انصافي ڪرڻ

• زَبر کرݨ/زَبر ڪرڻ: [اصطلاح] جبر ڪرڻ، ظلم ڪرڻ، نا انصافي ڪرڻ

• زَٹ/زَٽ: [مذ] ڪوڙ لٻاڙ بڪواس

• زَٹل/زَٽل: ڏسو: زَٽ

• زَٹل مارݨ/زَٽل مارڻ: [اصطلاح] ڪوڙ ڪرڻ لٻاڙ هڻڻ، بڪواس ڪرڻ

• زٹی/زٽي: [صفت] ڪوڙيو لٻاڙيو بڪواسي، حوالي

• زَخمݨ/زَخمڻ: [فعل متعدي] زخمي ٿيڻ، ڌڪي ٿيڻ، ضربجي وڃڻ

• زَلیخم تھیوݨ/زَليخم ٿيڻ: [اصطلاح] ناڪام ٿيڻ، نستو ٿيڻ، پريشان ٿيڻ، بي حال ٿيڻ، ڪمزور ٿيڻ، لاچار ٿيڻ

• زَناور/زَناور: [مذ] جانور

* [صفت] ڏرندو، وحشي

• زَناهݨ/زَناهڻ: [مث] رنڊي، وئيشا، ڪسبياڻي

- **زناهی / زَناهي:** [صفت] زاني، زَناڪار حرامخور
- **زَنبور / زَنبور:** [مذ] جمبور، چيٽي، پڪڙڻ لاءِ لوهه جو اوزار
- **زنگ / زَنگ:** [صفت] گهٽو وزني، وَڏيڪ، ڳرو
- **زَنگال چڑھݨ / زَنگال چڙهڻ:** [اصطلاح] زنگ لڳڻ، هوريان هوريان ڪائڻ
- **زَنگلݨ / زَنگلڻ:** [مث] حبشي عورت
- **زَنگیجݨ / زَنگيلجڻ:** [فعل مجهول] زنگ لڳڻ
  * جَذب ٿي وڃڻ
- **زور / زور:** [مذ] طاقت، سگهه، جبر، زور بار
- **زور کرݨ / زور ڪرڻ:** [اصطلاح] بار وجهڻ
  * مٿهَ لاءِ مشق ڪرڻ
- **زور لاوݨ / زور لاوڻ:** [اصطلاح] زور لڳائڻ، ڪوشش ڪرڻ
- **زورا زوری / زورا زوري:** [صفت] طاقت سان، زور سان، ڏاڍَ سان، سگهه سان، همت سان، مڙسيءَ سان، جبر سان
- **زِورات / زِورات:** [مذ] زيور (جمع)
- **زُوکݨ / زُوڪڻ:** پوڻ پوڻ ڪرڻ
- **زوم / زوم:** [مذ] تشدد، حملو
- **زَهر / زَهر:** [مذ] زهر، سنکيو
  * ڪاوڙ غصو ناراضگي
- **زَہرَ دا پُڈا / زَهَر دا پُڏا:** [صفت] گهٽو ڪاوڙيل، تمام گهڻو ناراض، حسد وارو
- **زَہر دا پیتا / زَهر دا پيتا:** [صفت] ڪاوڙيان غصي وارو، مغرور
- **زهری / زهيري:** [مث] ڪميٽائپ، بدمعاشي
  * غربت
- **زیان / زيان:** [مذ] نقصان، خسارو
- **زیان گو / زيان گو:** [صفت] تباهه ڪندڙ نقصانڪار خطرناڪ
- **زیان گوئی / زيان گوئي:** [مث] تڪليف، نقصان
- **زیانی / زياني:** [مث] نقصان، خسارو گهاٽو
- **زیانی کرݨ / زياني ڪرڻ:** [اصطلاح] نقصان ڪرڻ، خسارو ڪرڻ، گهاٽو ڪرڻ، تڪليف ڏيڻ
- **زینت دار / زينت دار:** [صفت] ٺهيل، سجايل، سينگاريل
- **زیرا / زيرا:** [مذ] جگر، دل، جيرو

□

ساٻ / س

• ساٻ / سيڻ - س/سين: اولهه پنجابي صورتخطيءَ جو ويهون ۽ سنڌيءَ جو اناويهون اکر

• ساٿ / سات: [مذ] سات، سنگت، لاڳاپو
* گمٽ گهري جاءِ

• ساٽا / ساٽا: [مث] چوري ڪيل جانور

• ساٽو / ساٽو: [مث] چار
* جانورن جي هڪ بيماري

• ساجهرے / ساجهري: [مث] جلدي، ساجهر، سوير، علي الصباح، صبح سوير

• ساد / ساد: [صفت] نيڪ، ايماندار، پرماٽڪ، سُچيت، ساڌ، صاف

• ساد مراد / سادمُراد: [صفت] ساڌو صاف، نيڪ، خدا پرست هندو فقير

• سادي / سادي: [ظرف] صاف طور تي

• ساڏهڙ / ساڏڙ: [مذ] ڳوناٽو ٿلهو ڪپڙو

• سار / سار: [مث] هندن جي ڪنوار جو جلوس، جنهن ۾ عورتون غير مهذب گيت ڳائينديون آهن
* جانورن جو مخصوص هنڌ، واڙو
* خبر، اطلاع، سڌ

• سارنا / سارنا: [مذ] گوشت جو پڪل ٽڪرو

• ساري عمر / ساري عمر: [مث] هميشه، سڄي زندگي

• ساڙ / ساڙ: [مذ] حَسد، ڪينو تعصب، ڪِروڌ
* گرمي
* سڙڻ وارو زخم

• ساڙا مچڻ / ساڙا مچڻ: [اصطلاح] سڙڻ، ساڙ پيدا ٿيڻ

• ساڙ ڈول / ساڙ ڈول: [صفت] حاسد، ساڙ ڪندڙ متعصب، ڪروڌي

• ساڙڻ / ساڙڻ: [فعل متعدي] ٻارڻ، سارن، باهه ڏيڻ
* ڏڙڪا ڏيڻ
* ڏک ڏيڻ، تڪليف ڏيڻ
* پريشان ڪرڻ

• ساڙو / ساڙو: [صفت] ڪاوڙيان ساڙيلو

• ساڙها / ساڙها: [مذ] هڪ قسم جو ٿلهو ڪمبل

• ساعت / ساعت: [مث] قسمت
* گهڙيءَ لمحو ڪن پل

• ساک / ساڪ: [مذ] مائٽي، پائپي، رِشتيداري

• ساک دار / ساڪدار: [مذ] مائٽ، تعلق دار

• ساکر / ساڪر: [مث] ٻجريءَ ميرن جا روڙا

• ساکهي / ساکي: [مذ] شاهد، گواهه

• سام / سام: [مث] لوهي اوزار جنهن سان سنگ مر مر کي ڪٽيو ويندو آهي

• سامبهڻ / سامپڻ: [فعل متعدي] محفوظ ڪرڻ، حفاظت ۾ رکڻ، سانڍڻ، سنڀاري رکڻ

• سانپا/ سانپا: [مذ] زمين اندر هڪ جيت، سانپو

• سانت/ سانتِ: [مث] اتفاق، معاهدو، اتحاد، يگانت، امن دوستي

• سانتِ رکھݨ/ سانتِ رکڻ: [اصطلاح] سڪون ڪرڻ، آمن ڪرڻ

• سانتِ کرݨ/ سانتِ ڪرڻ: [اصطلاح] سڪون ڪرڻ، امن ڪرڻ

• سانجھ/ سانجھ: [مث] شراڪت، حصيداري، ڀائيواري، ربط، ميل

• سانجھا/ سانجھا: [صفت] گڏيل رکيل، گڏيل ملڪيت

• سانڈھو/ سانڊو: [مذ] ساليءَ جو مڙس، سنڊو

• سانگا/ سانگا: [مذ] تعلق، واسطو، رشتو

  * محلي داري

• سانگے نال/ سانگي نال: [ظرف] اتفاق سان

• سانگھ/ سانگھ: [مذ] نقل، ڪاپي، اداڪاري

• سانوݨ/ سانوڻ: [مذ] سانوڻ، گرمي اونهارو (15 جولاءِ کان 15 آگسٽ تائين هڪ مهينو) سنبت سال جو هڪ مهينو

• ساوا/ ساوا: [صفت] سائو، سبز

• ساوا کچوج/ ساوا ڪچوج: [صفت] صفا سائو بلڪل سائو، چهچ سائو

• ساوی بھاجی/ ساوي ڀاڄي: [مث] سائي ڀاڄي، سبزي

• ساھ/ ساھ: [مذ] ساھ

  * ذائقو
  * دوستي
  * ڏک ۾ سک، آرام

• ساھ تے ساھ نہ ماوݨ/ ساھ تي ساھ نہ ماڻڻ: [اصطلاح] ڏگها ساھ کڻڻ، ساھ نہ ماپڻ

• ساھ جھٹݨ/ ساھ جهٽڻ: [اصطلاح] ساھ روڪڻ، ساھ جهلڻ

• ساھ گھنݨ/ ساھ گهنڻ: [اصطلاح] ساھ کڻڻ، ساھ ڀرڻ، دم کڻڻ

• ساھرا/ ساهرا: [مذ] خزان جي موسم

  * بخار جي موسم

• ساھکݨ/ ساهڪڻ: [فعل متعدي] ڏکڻ، تيزيءَ سان ساھ کڻڻ، سهڪڻ

• ساہی/ ساهي: [مث] آرام، وقفو ساهي

  * خاتمو
  * اڱوٺ ڏنل رقم، بيانو

• سائی/ سائي: [مث] اڱوٺ ڏنل رقم، سُوٽي

• سائیں/ سائين: [صفت] مالڪ، آقا، سائين

  * مڙس

• سایا/ سايا: [مذ] پاڇو عڪس

  * جنن ڀوتن جو سايو آسيب

• سب/ سب: [مذ] بد دعا، پٽ

• سبھ/ سڀ: [صفت] سڀ، هرهڪ، تمام، هڙئي، سيئي

• سبھ کجھ/سپ ڪجھ: [صفت] هر هڪ شيءِ، سپ ڪجھ
• سبھ کوئی/سپ ڪوئي: [صفت] هر ڪوئي، هر هڪ
• سُبھا/سُڀا: [مذ] سُڀاءُ، عادت، مزاج، فطرت، خصلت، لاڙو
• سَبَل/سَٻَل: [صفت] سٻر، مضبوط، سگهارو، طاقتور، ڄڀرو، ڳرو، ٻلوان، ڄڀرُ ڄنگ
• سپ/سپُ: [مذ] نانگ
• ست/ست: [مث] هِمت، مڙسي، سگهه، طاقت، بهادري، آورچائي
• ستالی/ستالي: [صفت] ستيتاليهه، عدد قطاري 47 انگ
• ستانوے/ستانوي: [صفت] ستانوي، عدد قطاري 97 انگ
• ستاوݨ/ستاوڻ: [فعل متعدي] تنگ ڪرڻ، پريشان ڪرڻ، ڏک ڏيڻ، ڏيچارڻ، ستائڻ، ايذائڻ
• ستاوی/ستاوِي: [صفت] ستاويهه، عدد قطاري 27 انگ
• ستّا/ستتا: [ظرف] جلدي، هڪدم، ترت، فورن، ستت
• ستّا آوݨ/ستتا آوڻ: [اصطلاح] جلدي اچڻ، ستت اچڻ، هڪدم اچڻ، ترت اچڻ
• ستّر/ستتر: [صفت] ستهتر، عدد قطاري 77 انگ
• ستّری/ستتري: [صفت] ستٽيهه عدد قطاري 37 انگ
• سُتر/سُتر: [مذ] ڏاڳو
• سُتر کرݨ/سُتر ڪرڻ: [اصطلاح] ڏاڳي سان سِڏو ڪرڻ
• سترنجی/سترنجي: [مث] هڪ قسم جو قالين
• سترݨ/سترڻ: [فعل متعدي] شروع ڪرڻ، ابتدا ڪرڻ
(سترېندا، ستریا، ستریسی)

• سُتھرا کرݨ/سُٿرا ڪرڻ: [اصطلاح] صاف ڪرڻ، پاڪ ڪرڻ
• ستھل/سٿل: [مث] سٿر، ران
• سُتھݨ/سُٿڻ: [مث] سُٿڻ، شلوار، ڪانچ، پاجامو
• سٹ/سٽ: [مث] ڌڪو جهٽڪو چڪ
* زخم
* چوپائي مال جي خطرناڪ بيماري
• سٹا/سِٽا: [مذ] فهم، سچائي، سُچيتائي
• سَٹݨ/سٽڻ: [فعل متعدي] اُڇلائڻ، ڪيرائڻ
* وجهڻ
* ڇڪڻ
* مارڻ
• سٹھ/سِٽ: [صفت] طنزيہ نظم
• سُجاگ/سُجاڳ: [صفت] خبردار، هوشيار، سجاڳ
• سجاوݨ/سجاوڻ: [فعل متعدي] سجائڻ، ناهڻ، سينگارڻ
(سجيندا، سجايا، سجيسی)
• سجایا/سجايا: [صفت] سجايو ڪارگر، مفيد، فائديمند، ڪارج پريو
• سجل/سجل: [مث] انتظام، ترتيب، سليقو، ادا
• سجل کرݨ/سجل ڪرڻ: [اصطلاح] انتظام ڪرڻ
• سجھاوݨ/سجھاوڻ: [فعل متعدي] ختم ڪرڻ
* طئي ڪرڻ، مقرر ڪرڻ
* اوڙر آدا ڪرڻ
* گهربل گهرائيءَ تائين کوهه کوٽڻ

• سُجھاوَڻ / شجهاوڻ: [فعل متعدي] وضاحت ڪرڻ، ظاهر ڪرڻ، پڌرو ڪرڻ
• سِجهڻ / سِجهڻ: [فعل لازمي] ختم ٿيڻ
* طئي ٿيڻ
* آدا ٿيڻ
• سُجَهڻ / شجَهڻ: [فعل لازمي] نظر آچڻ، ظاهر ٿيڻ، ڏِسڻ ۾ آچڻ
• سَچا / سَچا: [صفت] ساچو
* تازو نئون نڪور
* ويہ ر ڪان سواء
• سچا پاسا / سچا پاسا: [صفت] ساچو پاسو
• سُڄاڪ / سُڄاڪ: [سڄاڳ] سڄاڳ، خبردار، هوشيار
• سُڄاڪ ٿيوَڻ / سُڄاڪ ٿيوڻ: [اصطلاح] جاڳي پوڻ، ننڊ مان اُٿڻ
* هوشيار ٿيڻ، خبردار ٿيڻ
• سڄاڪ ڪرڻ / سڄاڪ ڪرڻ: [اصطلاح] جاڳائڻ، سُڄاڳ ڪرڻ، ننڊ مان اُٿارڻ، هوشيار ڪرڻ، خبردار ڪرڻ
• سڄڻ / سڄڻ: [صفت] خيرخواه، دوست، مائٽ
* پيارو، عاشق
• سُڄَڻ / سُڄَڻ: [فعل لازمي] سُڄڻ، اُبرڻ، ٿلهو ٿيڻ، پرجي وڃڻ
(سڄدا، سڄيا، سڄسی)
• سُچا / سُچا: [مذ] پيغام، سنيهو، نياپو
• سَچا بناوڻ / سَچا بناوڻ: [اصطلاح] درست ثابت ڪرڻ
• سچار / سچار: [صفت] صادق، سچو، اَمين، سچيت
• سچاری / سچاري: [مث] سچائي، صداقت، اِيمانداري، پرماڻڪتا، سُچيتائي، سچيتائي
• سَحوَر / سَحُوَر: [مذ] علي الصبح، صبح سوير، سحر، ڳهٽو سوير
• سُخن / سُخن: [مذ] لفظ، ٻول
* واعدو
* دور
* ڳار
• سِدھ / سِڌ: [مذ] درستگِي، تصحيح
• سُدھ / سُڌ: [مث] اطلاع، خبر، ڏس، سُڌِ
• سُدھ پوَڻ / سُڌ پوڻ: [اصطلاح] خبر پوڻ، ڄاڻ ملڻ، علم ٿيڻ، اطلاع ملڻ
• سدھا / سڌا: [صفت] سِڌو، اُيو
* اُپريل
* بيٺل
* بي هنر، سادو
• سدھا ٿیوڻ / سڌا ٿيوڻ: [اصطلاح] درست ٿيڻ، سِڌو ٿيڻ، بهتر ٿيڻ
* ترميم ڪرڻ
• سدھا کرڻ / سڌا ڪرڻ: [فعل متعدي] سڌو ڪرڻ، درست ڪرڻ، بهتر ڪرڻ، اُيو ڪرڻ، مٿي ڪرڻ
* ڏار ٿيڻ، جدا ٿيڻ

• سدھاوݨ/سڌاوڻ: وڃڻ، روانو ٿيڻ، ڌار ٿيڻ، جُدا ٿيڻ

• سدَھر/سڌَرَ: [مث] محبت، چاهَت، شوق

* خواهش، حسرَت

• سدَھر آوݨ/سڌَر آوڻ: [اصطلاح] خواهش ڪرڻ، حسرت ڪرڻ، طلبَ ڪرڻ

• سدَھر لھاوݨ/سڌَر لهاوڻ: [اصطلاح] پنهنجي خواهش پوري ڪرڻ

• سَڈِھر/سَڌِڙ: [صفت] ويران، بنجر، خالي، پڙپانگ

• سڈ/سڏ: [مذ] سڏ، گهرائڻ جو عمل، دعوت، پڪارَ

• سڈ پندھ/سڏ پنڌ: [مذ] ٿورو مفاصلو ٿوري وِٿي ايترو پري، جري آواز اچي سگهي

• سَڈݨ/سَڏڻ: [فعل متعدي] پڪارڻ، سڏڻ، دعوت ڏيڻ، گهرائڻ

(سڈیندا، سڈیا، سڈیسی)

• سِر/سِر: [مذ] متو، چوٽي، ڪوپڙي

• سُر/ سُر: [مذ] موسيقيءَ جو سُر

• سِر آوݨ/سِر آوڻ: [اصطلاح] حيض اچڻ، ماهواري اچڻ

• سرپنچ/سرپنچ: [صفت] وَڏو، چڱو مڙس، چيئرمئن، صدر، ڪمشنر

* نهر جو منتظم

• سر پھرݨ/سر ڦرڻ: [اصطلاح] متو ڦرڻ، چڪرائجڻ

* بغاوَت ڪرڻ

• سِر چاوݨ/سِر چاوڻ: [اصطلاح] بغاوَت ڪرڻ، مخالفت ڪرڻ، مخالفت ۾ اُٿي بيهڻ، اڦٽ مارڻ، خون ڪرڻ

• سر چکراوݨ/سر چڪراوڻ: [اصطلاح] متو چڪرائڻ

• سِر چیرݨ/سِرچيرڻ: [مذ] هڪ ڳالهائيندڙ پکي، طوطو

• سر چھوڑ دُرکاوݨ/سر چوڙ ڊُرڪاوڻ: [اصطلاح] تيز ڀڄڻ، تيز ڊوڙڻ

• سر کپاوݨ/سر ڪپاوڻ: [اصطلاح] سخت ڪوشش ڪرڻ وڏي محنتَ ڪرڻ

• سر میل/سرميل: [مذ] شاديءَ کانپوءِ گهوٽ ۽ ڪنوار جو ميلاپ، ملاقات ڪرڻ

• سر زور/سر زور: [مذ] متي جو زور، وڏي ڪوشش

* [صفت] من ماني ڪرڻ وارو

• سرِ راہ/سربراهہ: [صفت] اڳواڻ، سرواڻ، رهنما، محافظ

• سراندی/سراندي: [مث] بستري يا قبر جو مهڙ وارو پاسو سيراندِي

• سرِ پر/سرپر: [ظرف] يقينا، بلڪل، هر حال ۾

• سُرت/سُرت: [مث] سمجهہ، ذهانَت، قابليت، ڏاهپ، اهليت

• سُرخ/سُرخ: [مذ] هڪ پکيءَ جو نالو

* رنگ جو هڪ قسم ڳاڙهو

• سُرخ تھیوݨ/سُرخ ٿِيوَڻ: [اصطلاح] ڳاڙهو ٿيڻ، ناراض ٿيڻ، ڪاوڙ ڪرڻ، بگڙجڻ

• **سُرخائی/سُرخائي:** [مث] ڳاڙهاڻ، ڳاڙهو رنگ

• **سردائی/سردائي:** [مث] ٿڌ، ٿڌڪار

* ٿڌاڻ ڏيندڙ دوا

* ڀنگ سان ٺهندڙ نشي آور هڪ دوا

• **سُرسات/سُرسات:** [مث] سامان، چانوٽيءَ يا فوج جو سامان

• **سرفہ/سرفا:** [مذ] بچت، ڪفايت، قربت، بچيل شيءِ

• **سُرکار/سُرڪار:** [مذ] خارش

* بيچيني، بيقراري

• **سُرکار مچݨ/سُرڪار مچڻ:** [اصطلاح] خارش ٿيڻ، بيچيني ٿيڻ

• **سرکردہ/سرڪرده:** [صفت] سربراهه، اڳواڻ

* پيش پيش، اڳيان اڳيان

• **سُرکاوݨ/سُرڪاوڻ:** [فعل متعدي] سست ڪرڻ، دير ڪرڻ، تاخير ڪرڻ، ويرم ڪرڻ، سيرڻ، ريڙهڻ

• **سُرکݨ/سُرڪڻ:** [فعل لازمي] دير ٿيڻ

* اڳتي وڌڻ

* چسڪي وٺڻ

* پيئڻ

• **سُرکی/سُرڪي:** [مث] ڍُڪ، چسڪي، سُرڪي

• **سرمہار/سرمهار:** [مث] رسي (اُٺ لاءِ)

• **سُرنگ لاوݨ/سُرنگ لاوڻ:** [اصطلاح] ڌماڪو ڪرڻ اُڏائڻ

• **سُرنگ مارݨ/سُرنگ مارڻ:** [اصطلاح] سرنگ ٺاهڻ، وڳڙ ڏيڻ

• **سُرݨ/سُرڻ:** [فعل متعدي] حرڪت ڪرڻ، وڌڻ، رڙهڻ، چُرڻ، چرپر ڪرڻ، سرڪڻ، جاءِ مٽائڻ

• **سرو/سرو:** [صفت] متعصب، ساڙيلو ڪروڌي، حاسد

• **سروار/سروار:** [مث] قصيدو، نوحو ڪنهن خاندان جي واکاڻ بابت نظم

• **سروف/سروف:** [صفت] ٺوس، پڪو مضبوط

• **سرولی/سرولي:** [مث] سخت زمين، پڪي زمين

• **سریسا/سريسا:** [مث] فصلن ۾ ٿيندڙ هڪ بيماري

• **سڑݨ/سڙڻ:** [فعل لازمي] ٻرڻ، سڙڻ، باهه لڳڻ

* دشمنيءَ ۾ سڙڻ، حسد ڪرڻ

(سڑدا، سڑیا، سڑی)

• **سڑھ/سڙهه:** [صفت] ضدي (جانورن لاءِ)

* لسي مٽي جيڪا پاڻي لڳڻ سببان خشڪ ٿي، ٿي پوندي آهي ۽ ٺڪرن جي صورت اختيار ڪري ويندي آهي

• **سڑھ/سڙهه:** [مذ] ٻيڙي جو ڇپو

• **سزا لبھݨ/سزا لڀڻ:** [اصطلاح] سزا کائڻ سزا حاصل ڪرڻ، سزا ملڻ، سزاوار ٿيڻ

• **سِسار/سِسار:** [مذ] مانگر مڇ، سيسر

• **سطرنج/سطرنج:** [مث] شطرنج، هڪ قسم جي راند

• **سغارتا/سغارتا:** [صفت] سڄايو فائديمند، ڪارآمد، ڪارائتو ڪارگر، ڪارج پريو مُفيد

- سُفنا / سُفنا: [مذ] خراب، ڪوجهو بيڪار
- سُفيت / سُفيت: [صفت] سفيد، اَڇو
- سُفيتي پهيرڻ / سُفيتي ڦيرڻ: [اصطلاح] اَڇو ڪرڻ، سفيد ڪرڻ
- سِک / سِڪ: [مث] محبت، پيار، سِڪ، قرب، چِڪ
  - ٭ حسرت، خواهش
  - ٭ شوق، لگن، چاهنا
- سَکا / سَڪا: [مذ] مائٽ، عزيز، بِرادري
- سَکاوَت / سَڪاوت: [مث] مائٽي، رشتي داري، عزازت، تعلق
- سُکاوَڻ / سُڪاوڻ: [فعل متعدي] خشڪ ڪرڻ، سُڪائڻ
  - ٭ جَذَب ڪرڻ
- سکڻ / سڪڻ: خواهش ڪرڻ، چاهڻ، حسرت ڪرڻ، سڪڻ، ترسڻ
- سُکھ / سُک: [مث] آرام، سهولت، سُک
  - ٭ واعدو
- سُکھ ڈیوݨ / سُک ڏيڻ: [اصطلاح] آرام ڏيڻ، سهولت ڏيڻ، سُک ڏيڻ
  - ٭ واعدو نڀائڻ
- سِکھاوَݨ / سِکاڻ: [فعل متعدي] سيکارڻ، سبق ڏيڻ، هدايت ڪرڻ، پڙهائڻ، تعليم ڏيڻ
- سَکھر / سَکر: [صفت] سٺو، شاندار، عمدو، بهتر، ڀلو، خوشحال
  - ٭ نج، مِلاوٽ کان پاڪ
- سِکھݨ / سِکڻ: [فعل متعدي] سکڻ، پرائڻ، حاصل ڪرڻ
- سُلاخ / سُلاخ: [مذ] سوراخ، ٽنگ
- سُلاخ پاوَݨ / سُلاخ پاڙڻ: [اصطلاح] سوراخ ٽيڻ، ٽنگ ڪرڻ
- سلارا / سلارا: [مذ] هڪ قسم جو ڪپڙو (جنهن ۾ سُٽن ۾ ٽلهن ڌاڳن جا پٽ هوندا آهن)
- سلائی مارݨ / سلائي مارڻ: [اصطلاح] سرائي هڻڻ، سرائي مارڻ سرائي زخم ۾ وجهي زخم جي ڇڪاس ڪرڻ
- سلبا / سلبا: [صفت] عمدو، خوبصورت، ڀلو، بهترين
- سُلنگ / سُلنگ: [مث] سُرنگ، زمين هيٺان رستو
- سُلنگ مارݨ / سُلنگ مارڻ: [اصطلاح] سرنگهه ڪرڻ، زمين هيٺان رَستو ناهڻ
- سِلھ / سِله: [مث] سِر
  - ٭ هَڏِي
  - ٭ سان
- سِلھ بند / سِله بند: [صفت] سِرون ناهڻ وارو پورهيت
- سلھا / سلها: [مذ] جهنگلي ٻڪرو
- سلھاوݨ / سلهاڙڻ: [فعل متعدي] ملائڻ، گڏائڻ، جوڙو ناهڻ (سلھیندا، سلھایا، سلھیسی)
- سُلھڑا / سُلهڙا: [صفت] آرام سان هلڻ وارو، نرم، سٺي مزاج وارو
- سَمان / سَمان: [مذ] سامان، ٽپڙ، ٽاڙي
  - ٭ جائيداد، ملڪيت
  - ٭ بارُ وَزَن

• سمھائی / سمھائي: [مث] معاوضو عيوضو سامان کي حفاظت ۾ رکڻ جي قيمت
• سَمبھلَݨ / سمڀلڻ: [فعل متعدي] پاڻ کي سنڀالڻ بيهارڻ
(سمبھلدا، سمبھلیا، سمبھلسی)
• سَمَت / سَمَت: [مث] هڪ سال، دور، زمانو
• سمجھاوَݨ / سمجھاوڻ: [فعل متعدي] سمجھائڻ وضاحت ڪرڻ تشريح ڪرڻ، مشاهدو ڪرڻ، واضح ڪرڻ، کولي بيان ڪرڻ
(سمجھیندا، سمجھایا، سمجھیسی)
• سمرتھ / سمرٿ: [مذ] صلاحيت، قابليت
* [صفت] قابل، باصلاحيت
• سمرا / سمسرا: [مث] پاڻيءَ ۾ پنل ڪاٺيءَ کي ٻارڻ وقت ڪاٺيءَ مان نڪرندڙ رَس
• سمل / سمل: [مذ] سفر جو سامان
• سَمَݨ / سمڻ: [فعل متعدي] سمهڻ، ليٽڻ، آرام ڪرڻ
• سِمَݨ / سِمڻ: [فعل لازمي] وهڻ، سِمڻ، تمڻ، ٻاهر نڪرڻ
• سمولا / سمولا: [صفت] پاڻ ۾ گڏيل
• سمولا تھیوَݨ / سمولا ٿيوڻ: [اصطلاح] گڏ ڪرڻ، جمع ٿيڻ
• سمولا کرَݨ / سمولا ڪرڻ: [اصطلاح] گڏ ڪرڻ، جمع ڪرڻ
• سنا / سنا: [صفت] آلو پنل
• سُناری / سُناري: [صفت] سونهري
• سُناسی / سُناسي: [صفت] جوڳي، سنياسي
* ڪيمياگر
• سُنبھا / سُنڀا: [مذ] سنبو سوراخ ڳڍڻ جو اوزار
• سنبھاوَݨ / سنڀاوڻ: [فعل متعدي] تيار ڪرائڻ، سنڀالڻ، ٺاهڻ، سوگهو ڪرڻ
• سنبھݨ / سنڀڻ: [فعل لازمي] تيار ڪرڻ، تيار ٿيڻ
• سنپ / سنپ: [مذ] دانائي، ڏاهپ
• سنت / سنت: [مذ] خوشحالي، خوشي، ڪاميابي
• سنج / سنج: [مذ] گهوڙي جا سنجَ
• سُنج / سُنج: [صفت] سُڃ، ويران، غير آباد، ڀڙڀانگ
• سنجش / سنجش: [مث] سازش، ڳجهو منصوبو، ڳجهي تدبير، ڳجهو پروگرام
• سنجھ / سنجھ: [مث] سنج، گهوڙي کي تيار ڪرڻ جو سامان
• سُنجاپݨ / سُنجاپڻ: [فعل متعدي] سڃاڻپ ٿيڻ، سڃاڻپ ڪرڻ، سڃاڻڻ
(سنجاپدا، سنجاپیا، سنجاپسی)
* [فعل مجهول: سنجڙيجڻ]
* [فعل بالواسطہ: سنجڑواوݨ]
• سُنجاپو / سُنجاپو: [صفت] سڃاڻڻ وارو سڃاڻو سڃاڻيندڙ
• سُنجانڑَݨ / سُنجاڻڻ: [فعل متعدي] سڃاڻڻ، جاڻڻ، شناخت ڪرڻ

• سدا/ سندا: [مذ] دولت، ملڪيت، ڏوڪڙ

• سداری/ سنداري: [مث] سانداري، پاڻي ڪڍڻ لاءِ ڀڪريءَ جي ڪل مان ٺهيل ٽيلهو درياهه پار ڪرڻ لاءِ ڦرڪيل ڪَل

* مڇيءَ جي ساهه ڪڍڻ وارو حِصو ٺِڙي

• سدر/ سندر: [مذ] اوزار، هٿيار

• سدری/ سندري: [مث] نيزي جي ڪانِي

• سده/ سند: [مذ] جوڙ

• سده/ سِنڌ: [خاص] سنڌ صوبو، سِنڌو درياهه

• سندھڻ/ سنڌڻ: [مث] اها ڳئون، جنهن جو کير نه ڪڍيو ويو هجي

• سنڈ/ سنڍ: [صفت] پار نه ڄڻيندڙ وانجهه، سُنڍ

• سنڈ/ سنڍ: [مث] خشڪ آدرڪ

• سنگ/ سنگ: [مذ] زائرين يا سياحن جي پارٽي

* [صفت] ٽور ڳالهائڻ شرميلو لڄارو

* [جاري حالت] ساٿ، گڏپ

• سنگ بند/ سنگ بند: [مذ] سڱا بندي شاديءَ سبب واسطيداري

• سنگِ بھن/ سِنگ ڀِن: [مث] زمين جي آخري ورهاست

• سنگ پشم/ سنگ پشم: [مذ] هڪ سخت پٿر

• سنگ چور/ سنگ چور: [مذ] نانگ جو هڪ قسم

• سنگارا/ سِنگارا: [مذ] هڪ مڇي، سِينگاري

* پاڻيءَ جو هڪ پوٽو

• سنگارڻ/ سنگارڻ: [فعل متعدي] سينگارڻ، سجائڻ، تيار ڪرڻ، خوبصورت ڪرڻ، سنو ڪرڻ، عمدو بنائڻ، پلوڙ بنائڻ

(سنگریندا، سنگاریا، سنگریسی)

* [فعل مجهول: سنگريجڻ]

* [فعل بالواسطه: سنگرواوڻ]

• سنگت/ سنگت: [مث] دوستي، سنگت، ساٿ

• سنگت رکھڻ/ سنگت رکڻ: [اصطلاح] دوستي رکڻ، تعلق رکڻ، واسطو رکڻ، لاڳاپو رکڻ

• سنگر/ سنگر: [مذ] هڪ ميوو

• سنگراند/ سنگراند: [مث] سج جو هڪ برج مان نڪري ٻي مان گذرڻ

• سنگھ/ سِنگهه: [مذ] سِڱ، ڳئون يا ڍڳيءَ جي سڱ سان ٺاهيل بارود کي محفوظ رکندڙ بوتل

• سنگھ مارڻ/ سنگهه مارڻ: [اصطلاح] سڱ هڻڻ، سڱ سان مارڻ

• سنگھڻ/ سنگهڻ: [فعل متعدي] سنگهڻ آندر ساهه ڪڍڻ

(سنگھدا، سنگھیا، سنگھسی)

• سنگھاوڻ/ سنگهاوڻ: لفظ 'سنگهڻ' جو فعل متعدي بالواسطه آهي

• سنوارڻ/ سنوارڻ: [فعل متعدي] سينگارڻ، سجائڻ، خوبصورت ڪرڻ

* صاف ڪرڻ

* تيار ڪرڻ

(سنوریندا، سنواریا، سنوریسی)

• سنوَرڻ / سنوَرڻ: [فعل متعدي] تيار ٿيڻ، تياري ڪرڻ
• سنوني / سنوني: [صفت] خوبصورت، وڻندڙ، دلربا، لياڻيندڙ
• سُنهڙپ / سُنهڙپ: [مث] سونهن، حسن، خوبصورتي، زيبائش
• سُٹاوڻ / سُٹاوڻ: [فعل متعدي] بڌائڻ، وَرجائڻ، مشق ڪرائڻ
• سُٹڻ / سُٹڻ: [فعل لازمي] بڌڻ، ڌيان ڏيڻ، خيال ڪرڻ
• سو / سو: [مث] سوڳ، ڏک، غم، افسوس
• سُوا / سُوا: [مث] خاڪ
• سوادي / سوادي: [صفت] مزيدار، سٺي ذائقي واري
• سوبھ / سوڀ: [مث] فتح، ڪامراني، ڪاميابي
• سُوتر / سُوتر: [مذ] چاچي جو پٽ، سئوٽ
• سوتن / سوتن: [مث] رڍن جي هڪ بيماري
• سُوٹ / سُوٽ: [مث] ٺماڪَ سان پريل حقو
* ڏک يا صدمي جي يادگيري
• سُوٹ پوَڻ / سُوٽ پوَڻ: [اصطلاح] ڏک يا غم کي ياد ڪرڻ
• سُوٹ لگڻ / سُوٽ لڳڻ: [اصطلاح] حقي پيئڻ سان بيهوش ٿي وڃڻ
• سوٹ مارڻ / سوٽ مارڻ: [اصطلاح] سوٽو هڻڻ، گهٽو حقو پيئڻ
• سوتا / سوٽا: [مذ] سوٽو، لٺ

• سوجھا / سوجها: [مذ] احتياط، ڌيان، خيال، توجهه
• سوجھلا / سوجهلا: [مذ] سوجهرو، روشني، چمڪ
* [صفت] روشن
• سوجھی / سوجهي: جاسوسي وارو ڪم
* [مذ] جاسوس، مخبر
• سوجھی کرڻ / سوجهي ڪرڻ: [اصطلاح] جاسوسي ڪرڻ
• سوچڻ / سوچڻ: [فعل متعدي] سوچڻ، خيال ڪرڻ، تصور ڪرڻ، ويچار ڪرڻ، اندر ڏسڻ، معلوم ڪرڻ، دليل ڏيڻ
• سوخت / سوخت: [مث] ڪاوڙ، غصو، چڙ
• سوخت لگڻ / سوخت لڳڻ: [اصطلاح] ناراض ٿيڻ، بگڙڻ، ڪاوڙ ڪرڻ
• سوراخ / سوراخ: [مذ] سوراخ، ٽنگ
• سورڻ / سورڻ: [فعل متعدي] چورڻ، حرڪت ڏيڻ
* باهه پرڪائڻ
• سوڑا / سوڙا: [صفت] سوڙهو، تنگ، ويجهو
• سوڑا تھیوَڻ / سوڙا ٿيوَڻ: [اصطلاح] تنگ ٿيڻ، سوڙهو ٿيڻ، ويجهو ٿيڻ
• سوڑا سکا / سوڙا سڪا: ويجهو مائٽ، عزيز
• سوز / سوز: [مذ] ڏک، سور، صدمو، غم، تڪليف، پيڙا، عذاب
• سوک / سوڪ: ناسور
• سوکا / سوڪا: [مذ] خشڪ، سُڪو، ڏُڪر

- **سوکھ / سوک:** [مذ] آرام، آساني، سولائي
- **سوکھا / سوکا:** [صفت] سولو آسان، خوشحال
- **سوکھا کرݨ / سوکها ڪرڻ:** [اصطلاح] روزو رکڻ
- **سومرا / سومڙا:** [مذ] سومرا (مسلمانن ۾ هڪ ذات جو نالو)
- **سونپݨ / سونپڻ:** [فعل متعدي] سپرد ڪرڻ حوالي ڪرڻ حفاظت ۾ ڏيڻ
- **سوہ / سوهه:** [مث] سوڳ، ڏک، غم
- **سوہ رکھݨ / سوهه رکڻ:** [اصطلاح] سوڳ جاري رکڻ
- **سوہ لہاوݨ / سوهه لهاوڻ:** سوڳ ختم ڪرڻ
- **سوہاگ / سوهاڳ:** [مذ] خوش بختي، پلو پاڳ، شنو سلوڪ
  * مڙس جو پيار
- **سوہاگݨ / سوهاڳڻ:** [مث] سهاڳڻ، پرڻيل عورت، شادي شده عورت
- **سوہر / سوهر:** [مذ] سوئر، جهنگلي سوئر، ڀرون
- **سُوہڑ / شوهڙ:** [مث] هڪ پکي
- **سوہل / سوهل:** [مذ] هڪ ستارو
- **سوہݨ / سوهڻ:** مناسب ٿي وڃڻ، ڦِٽ ٿي وڃڻ
- **سویل / سويل:** [صفت] سوير، جلدي، بروقت
- **سہارا / سهارا:** [مذ] صبر، برداشت
  * ٽيڪ
- **سہارا کرݨ / سهارا ڪرڻ:** [اصطلاح] صبر ڪرڻ انتظار ڪرڻ برداشت ڪرڻ
  * ٽيڪ ڪرڻ
- **سُہاوݨ / سُهاوڻ:** [فعل متعدي] مزو ونڻ
- **سُہیل / سُهيل:** [مذ] ڏکڻ هڪ ستاري جو نالو
- **سِی / سِي:** [مذ] سردي، سيءُ، ٿڌ
- **سیپ / سِيپ:** [مث] ڪڙهائي، سُئي ڌاڳي جو ڪم
- **سِیپݨ / سِيپڻ:** [فعل مجهول] سبجڻ، سبجي وڃڻ
- **سیٹ مارݨ / سيٽ مارڻ:** [اصطلاح] سيٽي وڄائڻ
- **سیری / سِيري:** [مذ] سائي، حصيدار پائيوار
- **سینڈھ / سِينڌ:** [مث] سينڌ، وارن جو چِيرُ
- **سیوݨ / سيوڻ:** [فعل متعدي] سبڻ، سِلائي ڪرڻ
- **سیا / سيا:** [مذ] ڌاريو اوپرو اجنبي
  * پرڏيهي، غير ملڪي
  * [صفت] انوکو منفرد
  * ٿڌي علائقي جو رَهواسي
- **سیاتپ / سياتپ:** [مذ] مليريائي بخار، واري جو بخار، سخت بخار
- **سیاپا / سياپا:** [مذ] ماتم، پِٽڪو
- **سیاست / سياست:** [مث] حڪومتي ڪاروبار هلائڻ جو هُنر، راڄ گيان، ملڪ جي معاملن کي سنڀالڻ ۽ هلائڻ جو فن
- **سیال / سيال:** [مذ] ٿڌو سرد، ٿڌي موسم
- **سیدھا / سيڌا:** [مذ] سِڌو مختصر رستو

• سیر/سير: [مث] زمين جو اهڙو ٽڪرو جتي ڪوهہ نہ هجي ۽ اهو دريائي ٻوڏ سبب سيراب ٿيندو هجي

• سیکا کرݨ/سيڪا ڪرڻ: [اصطلاح] سيڪو ڪرڻ، سيڪائڻ، گرمائڻ

• سیکݨ/سيڪڻ: [فعل متعدي] سيڪڻ، گرم ڪرڻ، حرارت ڏيڻ

• سیل/سيل: [مث] پيادل هلڻ، ورزش، سير

• سیل سپاٹا/سيل سپاٽا: [مذ] تفريح، سير سفر، ٿورو پيادل هلڻ

• سیلانی/سيلاني: [صفت] سياح، سير سفر ڪندڙ

• سیم/سيم: [مث] پاڻيءَ جو وهڻ

• سینگا/سينگا: [مذ] ساٿي يا هڪ جيڏيءَ عمر وارو همعصر

• سینھگا/سينهگا: [مذ] سنگھڻ وارو اهو شخص جيڪو پراڻي کوهہ کي سنگھندو هجي

• سیو/سيو: [مذ] درياءَ جو پاڻي

* درياءَ جي پاڻيءَ سان پوکائي

• سیو پاݨی/سيو پاڻي: [مذ] درياءَ جو پاڻي

• سِکھر/سيھر: [مذ] سيھڙ، هڪ قسم جو جانور

• سِکھڑ/سيھڙ: [مث] هڪ ننڍو پکي

□

ݜ / ش

- ݜ / ݜین / ش/شین: پنجابي صورتخطيءَ جو ايڪويهون ۽ سنڌيءَ جو اٺٽيهون اکر
- ݜابس / شابس: [مث] تمام سٺو واھ، خوب، آفرين کي ظاهر ڪندڙ
- ݜادی / شادي: [مث] شادِي، وِهانءُ، خوشي، پرڻو
- ݜارت / شارَت: [مث] نشان، اشارو، حرڪت، چرپر، علامت
- ݜالا / شالا: [ح ـ نِدا] خدا ڪري، خدا ڪري ته ٿي پوي، انشاءَالله جو اختصار
- ݜامت / شامت: [مث] بد بختي، اَياڳائي، نحوست
  * نتيجو
- سامت آوݨ / شامت آوڻ: [اصطلاح] عذاب ۾ اَچڻ، مصيبت ۾ اچڻ، اياڳائيءَ ۾ پوڻ، نياڳ ٿيڻ
- ݜان / شان: [مذ] مان، عزت، عظمت
- ݜانتی / شانتي: [مث] خاموشِي، سڪون، سانيتڪائي
- ݜانتی آوݨ / شانتي آوڻ: [اصطلاح] سڪون آچڻ
  * ناراضگي ختم ڪرڻ، غصي کي گهٽ ڪرڻ
- ݜانکݨ / شانڪڻ: [فعول لازمي] گوڙ ڪرڻ، شور مچائڻ
- ݜاہ / شاھ: [صفت] عزت جو لقب، جيڪو پاڻ سڳورن صلي الله عليه واله وسلم جن جي اولاد لاءِ استعمال ٿيندو آهي
  * ڳوٺ ۾ اوڌر ڏيندڙ شخص
- ݜاہ / شاھ: [مث] گرفت، روڪ (شطرنج راند ۾)، شڪست
- ݜاہ ݙیوݨ / شاھ ڏيوڻ: [اصطلاح] شڪست ڏيڻ، شهه ڏيڻ، پڇائڻ، هارائڻ، مغلوب ڪرڻ
- ݜاہ کھاوݨ / شاھ کاوڻ: [اصطلاح] شڪست کائڻ، هارَ کائڻ، مغلوب ٿيڻ
- ݜاہوکار / شاهوڪار: [صفت] امير، دولتمند، ڏوڪڙن وارو
- ݜاہوکاری / شاهوڪاري: [مث] آميري، دولتمندي
- ݜبر / شبر: [صفت] خراب پڪل
- ݜبو / شبو: [مث] هڪ ٻوٽو
- ݜتابا / شتابا: [صفت] ستابو آسودو خوشحال، چست، چالاڪ، ڦڙت، هوشيار
- ݜتابی / شتابي: [صفت] جلديءَ سان، تيزيءَ سان
- ݜُتُم / شُتُم: [مذ] پيٽ، معدو شڪم
- ݜتیر / شتِير: [مذ] شهتِير
- ݜتل / شتل: [مذ] ڪوڙ
- ݜر / شر: [مذ] لڙائي، ويڙهه، جهيڙو جهڳڙو جَهڙپ، تڪرار، تضاد، فساد، گوڙ
- ݜِر / شِرُ: [مذ] جن، ڀوت، ڀاڇو هوا ۾ خوفناڪ صورت
  * چرڪ
- شر گھتو / شر گهتو: [صفت] وڳوڙي، فسادِي، جهيڙي باز
- شر گھتواوݨ / شر گهتواڻ: [اصطلاح] جهيڙو ڪرڻ، لڙائي ڪرڻ، ويڙهه وڙهڻ فساد ڪرڻ شيطاني ڪرڻ، تڪرار ڪرڻ

• **شر وسماوڻ/شر وسماوڻ:** [اصطلاح] جهيڙو بند ڪرائڻ، لڙائي بند ڪرائڻ، امن قائم ڪرائڻ

• **شر وِسماوڻ والا/شر وِسماوڻ والا:** [صفت] امن قائم ڪرائڻ وارو تياڪڙ

• **شرط کھیڑݨ/شرط ڪيڏڻ:** [اصطلاح] شرط لڳائڻ رقم لڳائڻ جوا ڪيڏڻ

• **شرطی/شرطي:** [صفت،] جوئارِي، شرط لڳائڻ وارو

• **شُرفاوَت/شرفاوت:** [مث] شرافت، چڱائي

• **شرماوݨ/شرماوڻ:** [فعل متعدي] شرمائڻ، لڄارو تيڻ، شڪي تيڻ

• **شَرِی/شرِي:** [صفت] شرارتي حرڪتي شِر پيدا ڪندڙ

• **شرِیک/شرِيڪ:** [صفت] دشمن، پائيوال برابر

• **شریکت/شريڪت:** [مث] پائيوارِي، حصيدارِي، شراڪتدارِي

• **شفا/شفا:** [مث] علاج، فائدو

• **شک/شڪ:** [مذ] وَهم شڪ، خيال، گمان

• **شکَ آنݨ/شڪ آڻڻ:** [اصطلاح] شڪ ڪرڻ، وَهم ڪرڻ

• **شک وِچ پووݨ/شڪ وچ پوڻ:** [اصطلاح] شڪ ۾ مبتلا تيڻ

• **شُکارا/شُڪارا:** [مذ] شوڪارو تڏو ساهه کڻڻ

• **شُکارݨ/شڪارڻ:** [فعل متعدي] ساهه کڻڻ، ساهه پرڻ، ساهي پٽڻ، ساهه کڻن، دم پرڻ
(شکریندا، شکاریا، شکریسی)

• **شکارو/شڪارو:** [مذ] شِڪارِي

• **شکری توت/شڪري توت:** [ا۔ خاص] ڊگهو منو توت

• **شکل وار/شڪل وار:** [مذ] جمعو جمع، خميس کان پوءِ ايندڙ ڏينهن

• **شَل/شلر:** [صفت] طاقت جي کوٽ سبب سستي يا ڪمزوري هيٺائي، نستائي، لاچارِي

• **شَلݨ/شلڻ:** [فعل لازمي] ٿڪجي پوڻ

• **شلوار/شلوار:** [مث] سلوارَ ڪانچ

• **شمائی/شمائي:** [مث] ڪنجوسِي، ڪرپڻتا

• **شمع/شمع:** [مث] روشني، شمع، ميڻ بتي

• **شنشا/شنشا:** [مذ] شڪ، وَهم گمان

• **شُوا/شوا:** [مذ] صبح سوير جي روشني

• **شوخ/شوخ:** [صفت] تيز گهِرو ڳوڙهو
* گهرو
* [مذ] پڳل گوشت جو رَنگ

• **شور/شور:** [مذ] گوڙ شور، آواز

• **شور مچاوَݨ/شور مچاوڻ:** [اصطلاح] گوڙ ڪرڻ شور ڪرڻ، آواز ڪرڻ
* گڙ ٻڙ ڪرڻ

• شوريا/شوريا:[مذ] شورو لوڻياٺ زمين جي متاهين وارو ڪلر، نائٽريٽ
• شوکر/ شوڪر: [مث] بيچيني، بيقراري، اُڻ تڻ، احتياط
• شوکݨ/ شوڪڻ: [فعل متعدي] آواز پيدا ڪرڻ
• شومائي/ شومائي: [مث] ڪنجوسي، ڪر پڻتا
• شوق/ شوق: [مذ] خواهش، مشغلو شوق، طلب
• شوه پر/ شوهه پر: [مذ] شهپر، وڏيون مڇون
• شوہر/ شوهر: [مذ] ڳوٺ، ٻهراڙي
• شہ/ شا: [مذ] مڙس، گهوٽ
• شعور/ شعور: [مذ] سنا لڇڻ، سنا آداب
• شھینگر/ شهينگر: [مث] هڪ مڇيءَ جو قسم
• شیدݨ/ شيدڻ: [مث] حبشڻ، حبشي عورت
• شِیدِی/ شِيدِي: [مذ] حبشي مرد
• شیرازی/ شيرازي: [مذ] هڪ قسم جو ڪبوتر، هڪ ذات، ايران جي علائقي جو
• شیری/ شيري: [مث] مناڻ
* [صفت] ذائقيدار
• شیشہ جڑݨ/ شيشا جڙڻ: [اصطلاح] شيشو لڳائڻ، شيشو گڏائڻ
• شیمک/ شيمڪ: [مذ] اُنن ۾ گهوڙن جي بيماري، جنهن ۾ سڄو جسم سڪي خشڪ ٿي ويندو آهي
• شینہ/ شينا: [مذ] شينهن
• شینہ بکری/ شينا ٻڪري: [مث] هڪ راند شينهن ٻڪري
• شے شکل/ شي شڪل: [مث] سامان، شيءِ، شڪل، بار
• شیطان راڻ ڳیا/ شيطان راڻ ڳيا: ننڊ ۾ پيشاب وهڻ، احتلام ٿيڻ

□

ص / ص

• ص / صواد/ص/صواد: اولهه پنجابي صورتخطيءَ جو باويهون ۽ سنڌيءَ جو ٽيهون اکر

• صابن / صابڻ: [مذ] صابڻ

• صحت ڏيوڻ/ صحت ڏيڻ: [اصطلاح] صحت بحال ڪرڻ صحت عطا ڪرڻ

• صدا ڪرڻ/ صدا ڪرڻ: [اصطلاح] سڏڻ پڪارڻ آواز ڏيڻ، التجا ڪرڻ

* پاڻيءَ جو هڪ ٻوٽو

• صدقہ / صدقا: [مذ] صدقو خيرات

* قربانيءَ جو جانور

* [ظرف] لاءِ، خاطر، ڪاڻ

• صدقہ ڪڍهڻ/ صدقا ڪيڻ: [اصطلاح] قرباني ڪرڻ، صدقو ڏيڻ، خيرات ڏيڻ

• صدقہ گهولا / صدقا گهولا: [مذ] قرباني

• صف / صف: [مث] عهدو

* قطار

• صف ڀڃڻ / صف ڀڃڻ: [اصطلاح] قطار ٽوڙڻ

• صفا / صفا: [صفت] صاف، واضح، خالص، شُد

* سڌو لَسو هموار

• صفا / صفا: [صفت] واضح طور تي نمايان طور تي اعلانيه

• صفا ڪرڻ/ صفا ڪرڻ: [اصطلاح] صاف ڪرڻ، خالص ڪرڻ

* هموار ڪرڻ، سڌو ڪرڻ

• صفت / صفت: [مث] خوبي، گڻ، صلاحيت، سٺائي، ڀلائي، چڱائي

• صفت ڪرڻ/ صفت ڪرڻ: [اصطلاح] واکاڻ ڪرڻ، تعريف ڪرڻ، سٺائي بيان ڪرڻ

• صفر/ صفر: [مذ] سفر

• صفن صفا/ صفن صفا: [صفت] خالي، ويران، ضايع، خالي ڪرايل

• صقلي گر/ صقلي گر: [صفت] چمڪائڻ وارو، پالش ڪرڻ وارو

• صلاح / صلاح: [مث] مشورو صلاح

* وڏن اکرن يا خراب لکت واري لکڻي

• صلاح پُڇهڻ/ صلاح پڇڻ: [اصطلاح] صلاح ڪرڻ، مشورو وٺڻ، صلاح وٺڻ

• صلاح ڏيوڻ/ صلاح ڏيڻ: [اصطلاح] صلاح ڏيڻ، مشورو ڏيڻ، تجويز ڏيڻ

• صُوفِ / صُوفي: [مث] هڪ قسم جو ٿلهو ڪپڙو، الله وارو حق چاهڻ وارو

□

ض / ض

• ض / ضواد/ض/ضواد: اولهہ پنجابي صورتحطيءَ جو ٽيويهون ۽ سنڌيءَ جو ايڪٽيهون اکر. هن لفظ سان سرائيڪيءَ ٻوليءَ جو ڪوبہ لفظ شروع نہ ٿو ٿئي

□

ط / ط

• ط / طوئے /ط/طوئي: اولهہ پنجابي صورتخطيءَ جو چوويهون ۽ سنڌيءَ جو ٻٽيهون اکر

• طاق / طاق: [مذ] در، دروازو، طاق

• طالبِ زر / طالبِ زر: [مذ] لالچي ماڻهو پئسي جو پوڄاريہ مايا جو مُريد

• طاؤس / طائوس: [مذ] موسيقيءَ جو هڪ ساز مور

• طباخ / طباخ: [مذ] ٿال، طباخ

• طرف دار / طرفدار: [صفت] حامي، پاسو ڪندڙ حصيدار، پائيوار، جانبدار

• طرفداری / طرفداري: [مث] جانبداري، پيروي، پاسو کڻڻ، حمايت ڪرڻ، حصو وٺڻ

• طرفین / طرفين: [صفت] ٻنهي پاسن کان، ٻہ طرفو
* گڏيل، باهمي

• طلبݨ / طلبڻ: [فعل متعدي] طلب ڪرڻ، گهرڻ، چاهڻ، وٺڻ، تقاضا ڪرڻ

• طوق / طوق: [مذ] ڳچيءَ جو پٽو، ڳچيءَ جو طوق

• طوق لعنت / طوق لعنت: عذاب ۾ مبتلا

□

ظ / ظ

• ظ / ظوئے / ظ/ظوئي: اولهہ پنجابي صورتخطيءَ جو پنجويهو ۽ سنڌيءَ جو ٽيٽيهون اکر

• ظمورا / ظمورا: [مذ] گنبد واري مقبري جو ماڙل

□

ع / ع

• ع / عیں / ع/عين: اولهه پنجابي صورتخطيءَ جو چويهون ۽ سنڌيءَ جو چوٽيهون اکر

• عادت / عادت: [مث] عادت، خصلت، لڇڻ، افعال، سڀاءُ، طبيعت

• عادت تھیوݨ / عادت ٿيوڻ: [اصطلاح] عادي ٿيڻ، هيراڪ ٿيڻ

• عاصہ / عاصہ: [مذ] لٺ، ڏنڊو

• عاقبت / عاقبت: [مث] انجام، قيامت، حشر

• عاقبت خراب تھیوݨ / عاقبت خراب ٿيوڻ: [اصطلاح] انجام خراب ٿيڻ، نتيجو خراب نڪرڻ

• عاقبت خراب کرݨ / عاقبت خراب ڪرڻ: [اصطلاح] برباد ڪرڻ، تباهه ڪرڻ، پڇاڙي خراب ڪرڻ

• عامل / عامل: [مذ] جادوگر، ٽوڻو ٽيڻو ڪرڻ وارو

* عمل ڪندڙ
* ڪاروبار هلائڻ وارو، منتظم سرڪاري نوڪر
* هند جو هڪ نوڪري ڪندڙ فرقو

• عزت/عزت: [مث] وقار، عزت، احترام

• عزت ٻوڑݨ / عزت ٻوڙڻ: [اصطلاح] بي عزتي ڪرڻ، بدنام ڪرڻ، خوار ڪرڻ، خراب ڪرڻ

• عزت گھٹاوݨ / عزت گهٽاوڻ: [اصطلاح] بي عزت ڪرڻ، بدنام ڪرڻ، خوار ڪرڻ، خراب ڪرڻ

• عزت لہاوݨ / عزت لهاوڻ: [اصطلاح] بي عزت ڪرڻ، خراب ڪرڻ، خوار ڪرڻ، عزت وڃائڻ

• عزت ونڄاوݨ / عزت ونڃاوڻ: [اصطلاح] عزت وڃائڻ، عزت خراب ٿيڻ، بي عزت ٿيڻ

• عزم / عزم: [مذ] خوف، دهشت، ڊپ، هيبت

• عشاء / عشاء: [مث] رات جو پهريون پهر

• عشائے ربانی / عشائي رباني: هڪ مذهب، مذهبي ماڻهن جو گڏيل اجتماع

• عقل / عقل: [مث] ذهانت، ڏاهپ، ذهن، عقل

• علت / علت: [مث] سبب، ڪارڻ، خرابي، خراب عادت، عادت جي مجبوري، بي عزتي، بيماري

• علت ونڄاوݨ / علت ونڃاوڻ: عادت ختم ڪرڻ، عادت وڃائڻ، عادت مارڻ

• علتی / علتي: [صفت] عادي، عادت وارو

* خراب رويو رکندڙ

• عمبر / عمبر: عنبر، عطر ۾ استعمال ٿيندڙ مادو

• عمر / عمر: حياتي، زندگي

• عید / عيد: [مث] عيد، ڏڻ، متبرڪ ڏينهن

• عید کرݨ / عيد ڪرڻ: عيد ملهائڻ، ڏڻ ملهائڻ

• عیب / عيب: [مذ] خرابي، غلطي، الزام، چُڪَ

• عیب کڈھݨ / عيب ڪيڍڻ: [اصطلاح] غلطي ظاهر ڪرڻ، چُڪَ ڪيڍڻ

• عیب لاوݨ / عيب لاوڻ: [اصطلاح] بدنام ڪرڻ، الزام ڏيڻ، بي عزت ڪرڻ

غ/غ

- **غ/ غین/غ/ غين:** اولهه پنجابي صورتخطيءَ جو ستاويهون ۽ سنڌيءَ جو پنجتيهون اکر
- **غاش/غاش:** [مث] شاخ
- **غبن کرݨ/غبن ڪرڻ:** [اصطلاح] غبن ڪرڻ خرد برد ڪرڻ فراڊ ڪرڻ، ٺڳي ڪرڻ، جعلسازي ڪرڻ
- **غرقاب/غرقاب:** [مذ] پاڻيءَ ۾ ٻڏل زمينون
- **غرقوری/غرقوري:** [مث] سوچ ۾ ٻڏل، سوچ ۾ گم، سوچ ۾ غلطان
- **غزا/غِزا:** [مث] غذا، کاڌو، گوشت
- **غزی/غزي:** [مث] اڌ گزُ اٽپورو گزُ
- **غُستان/غُستان:** [مذ] قبرستان
- **غضبان/غضبان:** [مذ] ناراضگي، ڪاوڙ، غصو
- **غفلت کرݨ/غفلت ڪرڻ:** [اصطلاح] لاپرواهي ڪرڻ، بي ڌياني ڪرڻ، نظر انداز ڪرڻ، سُستي ڪرڻ، چُڪ ڪرڻ
- **غنڈا/غنڊا:** [مذ] بدمعاش، لوفر، بدڪردار، غنڊو داداگير
- **غوز/غوز:** ڌمڪي، دهمان، ڌڙڪو دابو
- **غیب دا علم/غيب دا علم:** ڳجهه جو علم، جادوئي علم، ڪارو علم، جنن ڀوتن جي جاڻ ڏيڻ وارو علم

ف/ف

- **ف/ فے/ف/ في:** اولهه پنجابي صورتخطيءَ جو اٺاويهون ۽ سنڌي جو ڇٽيهون اکر
- **فاتحاخوانی/فاتحاخواني:** فاتح خواني، تعزيت، مرڻ واري ماڻهوجي گهر ۾ تدفين بعد دعائون گهرڻ ۽ ٻيون رسمون
- **فاحشہ/فاحشا:** [صفت] فحش، بي شرم
- **فار/فار:** فارغ کي ڪرڻ وارو آجو ڪندڙ
- **فارخطی ڈیوݨ/فارخطي ڏيوڻ:** وراثت کان محروم ڪرڻ، ڌار ڪرڻ، الڳ ڪرڻ، ڪڍي ڇڏڻ
- **فالتو/فالتو:** [صفت] فالتو بچتو وڌيڪ، اضافي
- **فدیہ/فديا:** [مذ] ڪفارو، تاوان، ڀنگ، معاوضو
- **فدیہ ڈیوݨ/فديا ڏيوڻ:** تاوان ادا ڪرڻ، ڀنگ ڀرڻ، ڪفارو ڪڍڻ، معاوضو ڏيڻ
- **فراش/فراش:** [مث] هڪ وڻ
- **فرمائش/فرمائش:** [مث] حڪم، مرضي، فرمائش، انگل
- **فرماوݨ/فرماوڻ:** [صفت] احترام طور ڳالهائڻ، حڪم ڏيڻ، چوڻ، انگل ڪرڻ، مرضي هلائڻ
- **فساد/فساد:** [مذ] وڳوڙ بغاوت، جهيڙو سرڪشي
- **فسادمچݨ/فسادمچڻ:** وڳوڙ ٿيڻ، هنگامو ٿيڻ، جهيڙو ٿيڻ
- **فصل پٹیرا/ فصل پٽيرا:** مطلب پرست، موقعي پرست، اِبنُ الوقتُ

• فکر/فکر: [مذ] ڳڻتي، سوچ، چنتا، فکر

• فکر لڳڻ/فکر لڳڻ: [اصطلاح] ڳڻتي ٿيڻ، چنتا ٿيڻ، سوچ ٿيڻ

• فلاد/فلاد: [مذ] فولاد

• فلاسي/فلاسي: [مث] قالين، فراسي

• فيل/فيل: [مذ] شطرنج جي راند جو مهرو هاٿي

□

ق/ق

• ق/ قاف/ق/ قاف: اولهه پنجابي تختي جو اٺٽيهون ۽ سنڌيءَ جو اٺٽيهون اکر

• قابل ڪار/قابل ڪار: [صفت] باصلاحيت، قابل، اهل، هوشيار، ذهين، غير معمولي

• قابو/قابو: [صفت] سوگهو، محفوظ، مضبوط، تيز، پڪو

• قاري/قاري: [صفت] سخت، حياتي وڃائيندڙ، جابر، فاني

• قاري زخم/قاري زخم: خطرناڪ زخم، گهرو زخم، حياتي ختم ڪندڙ زخم

• قبض/قبض: [مث] لکت وارو معاهدو، بانڊ

• قديمي/قديمي: آڳاٽو، پراڻو، اوائلي، پراچيني

• قرات/قرات: [مث] صحيح ۽ بهتر تلفظ سان قرآن جي تلاوت

• قُرآن/قُران: [مذ] قرآن، مسلمانن جو مقدس ڪتاب

• قرض/قرض: [مذ] اوڌر، قرض

• قرض چاوڻ/قرض چاوڻ: [اصطلاح] اوڌر وٺڻ، قرض وٺڻ

• قرض لهاوڻ/قرض لهاوڻ: [اصطلاح] اوڌر واپس ڪرڻ، قرض موٽائي ڏيڻ

• قسم چاوڻ/قسم چاوڻ: [اصطلاح] قسم کڻڻ، حلف کڻڻ

• قسم وقسم/قسم وقسم: [صفت] مختلف، منفرد، رنگ برنگي

• قصائي/قصائي: [مذ] قاصائي، بي رحم

* [صفت] ظالم، سخت دل، بي رحم

• قصور/قصور: [مث] ڏوهه، غلطي، گناهه، قصور، چُڪَ

• قصور پاوڻ/قصور پاوڻ: غلطي ڪيڻ، چُڪَ ڪيڻ

• قطب آلا تارا/قطب آلا تارا: [مذ] قطب تارو

• قناويز/قناويز: [مث] هڪ قسم جو ريشمي ڪپڙو

• قنديل/قنديل: [مذ] ڏيئو، مشعل

• قول/قول: [مذ] واعدو، قول، اقرار

• قول پالڻ/قول پالڻ: واعدو نڀائڻ، واعدي تي پورو لهڻ

• قهار/قهار: [مذ] قهر وارو

* بالڪي يا ڏولي کڻڻ

• قيد/قيد: [مث] قيد، بند، جيل خانو، جيل

ک / ڪ

• **ک / کاف / ڪ / ڪاف:** اولهہ پنجابي تختي جو تيهون ۽ سنڌيءَ جو اٺيتاليهون اکر

• **کابلی / ڪابلي:** [صفت] ڪابل جو رهواسي، غير ملڪي، پرڏيهي ٻاهريون ماڻهو

• **کاپی / ڪاپي:** [مث] نقل، ڪاپي
* ڪتائي جو عمل

• **کاتی / ڪاتي:** [مث] وڏي ڇُري

• **کاٹھ / ڪاٺ:** [فعل متعدي] ڪاٺ، ڪاٺيون

• **کاٹھ کباڑ / ڪاٺ ڪٻاڙ:** [مذ] ڪاٺ ڪٻاڙ ڪاٺيءَ جو ڪم، ساز و سامان

• **کاٹھی / ڪاٺي:** [مث] ڪاٺي، ٻارڻ

• **کاج / ڪاج:** [مذ] شاديءَ جي تقريب، ڪاج
* ڪم يا عمل

• **کاچ / ڪاڄ:** [مذ] بٽڻ جا سوراخ، ڪاج

• **کاردار / ڪاردار:** [مذ] نمائندو ڪارندو عامل، اڳواڻ

• **کارن / ڪارڻ:** [جاري حالت] ڪارڻ، سبب

• **کاڑھݨ / ڪاڙهڻ:** [فعل متعدي] اُٻارڻ، ڪاڙهڻ، سٽ ڪيڻ
(کڑھیندا، کڑھیا، کڑھیسی)

• **کافی / ڪافي:** ڪافي، سانيت، هڪ بند
* [صفت] ڪافي، گهڻا، جهجها، جام، اڪيچار

• **کاکی / ڪاڪي:** [مث] پيڻ
* اک جي پُتلي

• **کاگت / ڪاگت:** [مذ] ڪاغذ، پنو

• **کال سرا / ڪال سرا:** [صفت] ڪاري مٿي وارو

• **کال واتا / ڪال واتا:** [صفت] ڪاري زبان وارو، منحوس

• **کالا / ڪالا:** [صفت] ڪارو
* [مذ] چور

• **کالا تتر / ڪالا تتر:** ڪارو تتر

• **کالا جیرا / ڪالا جيرا:** ڪارو جيرو مسالو

• **کالونی / ڪالوني:** آبادي، ڪالوني

• **کالی گوری / ڪالي ڳوري:** اڇو ۽ ڪارو

• **کانجا / ڪانجا:** [صفت] ڏامو ڪانجو ذات

• **کانڈ / ڪانڊ:** [صفت] وڏو وڏيڪ، گهڻو جهجهو جام

• **کانڈھا / ڪانڍا:** [مذ] شاديءَ جو سڏ

• **کانکݨ / ڪانڪڻ:** ڪان ڪان ڪرڻ

• **کانگ / ڪانگ:** [مذ] ڪانءُ
* شڪايتي خط
* سيلاب، ٻوڏ

• کانوکان تھیوݨ/ ڪانوڪان ٿيوڻ: [اصطلاح] چڙو چڙ ٿيڻ، منتشر ٿيڻ
• کانوگو/ ڪانوگو: [مذ] ماليات کاتي جو هڪ آفيسر
• کاوڑ/ ڪاوڙ: [مث] غصو ڪاوڙ تيسو ناراضگي
• کاوڑ تھیوݨ/ ڪاوڙ ٿيوڻ: ناراض ٿيڻ، ڪاوڙ ڪرڻ
• کاوڑ دلہیتا/ ڪاوڙ دا پيتا: ڪاوڙ ۾ پيريل، غصي ۾ پيريل
• کنبڑا/ ڪنبڙا: [مذ] بلوچن جو هڪ قبيلو
• کبوتر/ ڪبوتر: [مذ] ڪبوتر
• کبیر/ ڪبير: قبر، مزار، مقبرو
• کب/ ڪب: [مذ] جُهڪاءُ، موڙ شڪست، ڪُب
• کبا/ ڪبا: [صفت] ڪبو جُهڪيل
• کبا تھیوݨ/ ڪبا ٿيوڻ: هيٺ جهڪڻ، ڪبو ٿيڻ
• کبارا/ ڪبارا: [مذ] سامان، ٽپڙ
• کپا/ ڪپا: [مذ] تيل، مکڻ وغيره لاءِ چمڙي جو ٺهيل ٿانو ڪپو ٻل
* سوراخ
• کپت/ ڪپت: [مذ] ڪپت، دوکو چالبازي، لڙائي، جهيڙو، اويساهي
• کپتا/ ڪپتا: [صفت] ڪپتيو دوکيباز جهيڙاڪ، ناقابل اعتبار
* بدنام، بي عزت
• کپری/ ڪپري: هڪ قسم جو لوڻ وارو ڪيڪ ۽ ماني
• کپݨ/ ڪپڻ: [فعل متعدي] ڪٽڻ، چيرڻ، ڦاڙڻ، ورهائڻ، حصا ڪرڻ
(کپیندا، کپیا، کپسی)

• کپور کچری/ ڪپور ڪچري: [مث] جانورن لاءِ هڪ دوا
• کت نال/ ڪت نال: ڪنهن سان گڏ
• کِت واسطے/ ڪِت واسطي: ڪنهن ارادي سان ڪنهن لاءِ
• کِت وچ/ ڪِت وچ: ڪنهن ۾، ڇا ۾
• کتارݨ/ ڪتارڻ: [فعل متعدي] قطارن ۾ رکڻ
• کترݨ/ ڪترڻ: [فعل متعدي] قينچيءَ سان ڪترڻ، چيرڻ، ڦاڙڻ، ٽڪرا ڪرڻ، حصن ۾ ورهائڻ
(کترپیندا، کتریا، کترسی)
• کُترݨ/ ڪُترڻ: ڏندن سان ڪائڻ، چباڙڻ
• کترہ/ ڪتره: قطرو، ذرو، ٿورو
• کتلا/ ڪتلا: [سواليا ـ ضمر] ڪيترو (ڳڻپ ۾) ڪيتري قدر
• کِتلی وڈا/ ڪِتلي وڏا: ڪيترو وڏو ڪيترو عظيم، ڪيترو مهان
• کتݨ/ ڪتڻ: [فعل متعدي] ڪٽڻ، چيرڻ حصن ۾ ورهائڻ، ٽڪرا ڪرڻ، ياڱا ڪرڻ
• کتی/ ڪِتي: [ضمر] ڪيترا، ڪيتري قدر
• کِتی واری/ ڪِتي واري: ڪيترا ڀيرا
• کتیبا/ ڪتيبا: [مذ] کوهه جو سيپ کان سامهون شهتير
• کٹ لگݨ/ ڪٽ لڳڻ: زنگ لڳڻ
• کٹا/ ڪٽا: متعصب، ساڙيلو ڪٽر، تنگ نظر
• کٹارا/ ڪٽارا: [مذ] ڪٽهڙو

• ڳٹݨ / ڳٽڻ: [فعل متعدي] مارڻ، ڪٽڻ، ڦيھ ڪيڻ

• کوٗا / ڪتوا: [مذ] پچائڻ جو هڪ ٽامي وارو ٿانو

• کٹھ / ڪٺ: [مذ] اجتماع، ميڙ، اڪو مجلس، انبوهہ ڪٺ

• کٹھا / ڪٺا: [صفت] گڏ

• کٹھا کرݨ / ڪٺا ڪرڻ: [اصطلاح] گڏ ڪرڻ، جمع ڪرڻ، اضافو ڪرڻ، اجتماع ڪرڻ

• کٹھے تھیوݨ / ڪٺي ٿيوڻ: [اصطلاح] گڏ ٿيڻ، جمع ٿيڻ

• کٹھے رہݨ / ڪٺي رهڻ: [اصطلاح] گڏ رهڻ

• کٹھے کرݨ / ڪٺي ڪرڻ: گڏ ڪرڻ، جمع ڪرڻ

• کجاک / ڪجاک: [صفت] عمدو، پلوڙ، سنو، وڏو

• کجھ / ڪجھ: [ضمر] ٿورو، ڪجھ، حصو

• کجھ بیا / ڪجھ ٻيا: وڌيڪ ڪجھ، ٿورو ٻيو

• کجݨ / ڪڄڻ: [فعل متعدي] ڍڪڻ، لڪائڻ، ويڙهڻ

• کچ / ڪچ: [مذ] شيشو

• کچ پک / ڪچ پڪ: غير يقيني واري ڪيفيت

• کچا تھیوݨ / ڪچا ٿيوڻ: [فعل لازمي] شرمندو ٿيڻ، حقير ٿيڻ، ذليل ٿيڻ، لڄارو ٿيڻ

• کچلݨ / ڪچلڻ: [فعل متعدي] دٻائڻ، ڪچلڻ، چٿڻ

• کچول / ڪچول: [مث] گهوڙي جي پير جي هڪ بيماري

• ڳچی / ڳچي: [مث] ننڍو برش

• کچی پکی / ڪچي پڪي: غير يقيني، غير واضح

• کچھݨ / ڪڇڻ: [فعل متعدي] ماپ ڪرڻ (کچھیندا، کچھیا، کچھیسی)

• کد / ڪد: [مث] بلندي، سائيز

• کدر / ڪدر: [صفت] ڪٽي، ڪيڏانهن

• ڳڈھا / ڳڏيا: [صفت] سگ جيڪو اندرئين پاسي مڙيل هجي، ڳنڍيو

• ڳڈھݨ / ڳڏهڻ: [فعل متعدي] ٻاهر ڪيڻ، نيڪال ڪرڻ، حاصل ڪرڻ، خارج ڪرڻ، فارغ ڪرڻ، دفع ڪرڻ

• ڳڈݨ / ڳڏڻ: ٽپو ڏيڻ، ڪيڏڻ، نچڻ، ٻرانگهہ پرڻ

• کذمات / ڪذمات: گهٽ ذات، ڪم ذات، نيچ ذات

• کر / ڪر: [مث] ڏُڪر، خشڪ سالي

• کِراڑ / ڪِراڙ: [مذ] هڪ هندو قبيلو

* هڪ دڪاندار

• کراڑ / ڪراڙ: [مذ] سختي، سخت پٿو

• کراڑا / ڪراڙا: [صفت] سخت، مضبوط، طاقتور، سگهارو، جَبرُ جَنگ، جانئو

• کراہت / ڪراهت: [مث] نفرت، بيزاري، اڻ وڻت، ناپسندگي

• کراہت آوݨ / ڪراهت آوڻ: [اصطلاح] نفرت ٿيڻ، بيزاري ٿيڻ، ناپسند ڪرڻ

• کرتا/ ڪرتا: [صفت] اڻ مندائتو موسم کان سواءِ
• کرتوت/ ڪرتوت: [مذ] مهارت، قابليت، لڇڻ
• کرج/ ڪرج: [مذ] قرض
• کرخانہ دار/ ڪرخانہ دار: [مذ] ڪارخانيدار، ڪارخانو هلائيندڙ
ڪم جو منشي
• کُرڑ/ ڪُرڙ: [صفت] خالي، مُڙيل، مروٽيل
• کرچ/ ڪرڇ: [مث] ڪاٺ ۾ متيءَ جا ذرا
• کُرکݨ/ ڪُرڪڻ: [مث] سُس پُس ڪرڻ سرباٽ ڪرڻ
چوبچو ڪرڻ
• کرامات/ ڪرامات: معجزو وڏو ڪم ڏيکاري
• کرن آلا/ ڪرن آلا: [مذ] ڪم ڪرڻ وارو
• کرݨ/ ڪرڻ: [فعل متعدي] ڪرڻ، ناھڻ
• کِرݨ/ ڪِرڻ: ڪِرڻ، هيٺ ڪِرڻ
(کروا، کریا، کری)
• کرورا/ ڪرورا: [مذ] پيشاب، مُٺ، ڪاروڙو
• کروڑی/ ڪروڙي: [مذ] ڪروڙپتي، شاهوڪار امير
• کروفر/ ڪروفر: [مث] عزت، مان شان وقار عظمت، بلندي
• کرولا/ ڪرولا: [مذ] خاڪي، متيءَ رنگ وارو
• کریٹ تھیوݨ/ ڪريٽم ٿيوڻ: [اصطلاح] هليو وڃڻ،
گم ٿيڻ، رفو چڪر ٿيڻ

• کریٹݨ/ ڪريٽڻ: [فعل متعدي] ڪرٽڻ، چباڙڻ
• کریر/ ڪرير: [مث] نفرت، بيزاري اڻ وڻت، ناپسندگي
• کریر کرݨ/ ڪرير ڪرڻ: [اصطلاح] نفرت ڪرڻ،
ناپسند ڪرڻ
• کریا/ ڪريا: [مث] نهر جي شاخ
• کُریز/ ڪُريز: زمين اندر ناهيل نالي ڪارين هڪ کوھ
کان ٻي کوھ تائين کوٽيل نالي
• کُڑا/ ڪُڙا: [مذ] گهوٽ
• کڑاند/ ڪڙاند: [مث] تلخي، ڪوڙاڻ، ڪاوڙ
• کڑݨ/ ڪڙڻ: [فعل متعدي] سختيءَ سان جڪڙڻ، ٻڌڻ،
زنجيرن ۾ جڪڙڻ
• کڑو/ ڪڙو: [مث] هڪ دوا جيڪا گهوڙن ۽ اُٺن کي
ڏني ويندي آهي
• کڑوائی/ ڪڙوائي: [مث] تلخي، ڪوڙائپ
• کڑی/ ڪڙي: [مث] جهوپڙي
* آبادي، ڳوٺ
• کُڑی/ ڪُڙي: [مث] ڇوڪري، نينگري
* [حرف ـ ندا] پالتو پکين کي ٻچائڻ جو آواز
• کڑیا/ ڪڙيا: [مذ] هڪ نهر مان ڪڍيل هڪ وڏي شاخ
• کڑھݨ/ ڪڙھڻ: اُٻرڻ، اُبرڻ، وڌڻ، اُڇلڻ
• کُڑھݨ/ ڪُڙھڻ: ساڙ ڪرڻ، حسد ڪرڻ، سڙڻ
* روئڻ، افسوس ڪرڻ

• ڪس / ڪس: [مث] خسارو نقصان، گھاٽو

• ڪسا / ڪسا: [صفت] ٿورو گھٽ، بيڪار

• ڪسا / ڪسا: [مذ] لسي، ڏهي

* [صفت] گھٽ

• ڪساندا / ڪساندا: [صفت] نهايت گھٽ، ٿورو

• ڪسباتي / ڪسباتي: [مذ] هنرمند، هٿ جو پورهيو ڪندڙ دستڪار

• ڪُست / ڪُست: غلطي، دوکو

• ڪُست ڪرڻ / ڪُست ڪرڻ: [اصطلاح] غلطي ڪرڻ، دوکو ڪرڻ، دولاب ڏيڻ، ٺڳي ڪرڻ

• ڪسر / ڪسر: [مث] فائدو، منافعو

• ڪسر ڪڍهڻ / ڪسر ڪڍڻ: [اصطلاح] ڪوٽ پوري ڪرڻ، نقصان پورو ڪرڻ، صحت بحال ٿيڻ

• ڪسڻ / ڪسڻ: [فعل متعدي] سُڪ ڪرڻ، چڪي ڀڏڻ، مروٽڻ، چڪڻ

• ڪوتر / ڪسوتر: [مذ] جهيڙو، لڙائي، انبڻت، نااتفاقي

• ڪوترا / ڪسوترا: [صفت] رستي تان هٽيل، خراب

• ڪشالا / ڪشالا: [مذ] تڪليف، پريشاني، تنگي، ڪشٽ

• ڪفن / ڪفن: قبر جو ڪپڙو

• ڪفناوڻ / ڪفناوڻ: [فعل متعدي] ڪفن پارائڻ

• ڪک / ڪک: [مث] هڪ وڏو جابلو تتر، چڪور

• ڪک ڪرڻ / ڪک ڪرڻ: [اصطلاح] ناراض ڪرڻ، پريشان ڪرڻ، تنگ ڪرڻ، بيزار ڪرڻ

• ڪڪا / ڪڪا: [صفت] خالص، صاف، اصلي، بنيادي

* هلڪو گلابي، ڳاڙهاڻ مائل، هلڪو رنگ

• ڪُڪڙ ويلا / ڪُڪڙ ويلا: ڪُڪڙ جي آذان ڏيڻ جو وقت، صبح وارو پهر، رات جو آخري پهر

• ڪڪڙا / ڪڪڙا: [مذ] ٻجري، سِرن جا ٽڪرا

* [صفت] ڦڪو

• ڪکوريا / ڪکوريا: [صفت] سائي اکين وارو

• ڪکوها / ڪکوها: [مذ] هڪ پکي

• ڪلا / ڪلا: [مذ] گوڙ شور، غوغاءُ، هل هنگامو

• ڪلا / ڪلا: هَرَ جو مٿيون حصو

• ڪلا ڪرڻ / ڪلا ڪرڻ: [اصطلاح] گوڙ ڪرڻ، شور ڪرڻ، غوغاءُ ڪرڻ، هنگامو ڪرڻ

• ڪلابا / ڪلابا: نيڪال جو پائيپ

• ڪلاش / ڪلاش: [صفت] غريب، پوئتي پيل، پيڙيل

• ڪَلال / ڪلال: [مذ] شراب وڪرو ڪندڙ شراب چڪائيندڙ ڪُتو هلائيندڙ

• ڪُلال / ڪُلال: [مذ] بيوفا، بدڪردار، نمڪ حرام

* ڪُنير

• ڪلبا / ڪلبا: [صفت] بيڪار اڪارج، خراب، بي فائده، اجايو

• ڪلبوت / ڪلبوت: [مذ] سِرن لاءِ سانچو

* جوتن لاءِ سانچو

• کلتار / ڪلتار: [مذ] خالق، خدا، پالڻهار

• کلکاوڻ / ڪلڪاوڻ: [فعل متعدي] تيز ڪرڻ، رهڙڻ، رڳڙڻ، گسائڻ

• کلنگا / ڪلنگا: سفيد چانور جيڪي اعليٰ معيار جا هجن

• ڳلنگی / ڳلنگي: تاج، اعزاز جو نشان

• کلیل / ڪليل: نفرت، بيزاري، حقارت

• کلیل تھیوݨ / ڪليل ٿيوڻ: [اصطلاح] نفرت ٿيڻ، بيزاري ٿيڻ، حقارت ڪرڻ

• ڳلیا / ڳليا: [مذ] روايت، رواج، رسم، ريت

• کلھا / ڪلها: [صفت] اڪيلو واحد

• کلھانیوݨ / ڪلهانيوڻ: ڌار وڃي وڃڻ، الڳ وڃي وڃڻ

• کم / ڪم: [مذ] ڪم، ڪاروبار، عمل، ذميواري

• کم آوݨ / ڪم آوڻ: [اصطلاح] ڪم اچڻ، استعمال هيٺ اچڻ

• کم اصل / ڪم اصل: بيهودو ڪمينو هيچ، تچ

• کم چلاوݨ / ڪم چلاوڻ: [اصطلاح] ڪم جاري رکڻ

• کم چلاؤ / ڪم چلائو: عارضي استعمال لاءِ مناسب

• کم چور / ڪم چور: سُست، مُردار لاپرواهه ڪاهل

• کم ڈیوݨ / ڪم ڏيوڻ: [اصطلاح] شاديءَ م ڏيڻ

• کم کار / ڪم ڪار: ڪم، ڪاروبار ذميواري، عمل

• کم کرݨ / ڪم ڪرڻ: [اصطلاح] ڪم ڪرڻ عمل ڪرڻ

• کم کوس / ڪم ڪوس: ڪم چور، مردار، سُست، ڪاهل، لاپرواهه

• کمارا / ڪمارا: [مذ] مزدور، پورهيت

• کماند / ڪماند: [مذ] ڪمند

• کمان ھار / ڪمان هار: [مذ] ڪمان وانگر، هلال

• کَماوݨ / ڪماوڻ: [فعل متعدي] ڪمائڻ، ڪمائي ڪرڻ حاصل ڪرڻ، ٺاهڻ، فصل ڪٽڻ
* علاج ڪرڻ، ڪوشش ڪرڻ
(کماندا، کمتا، کما ی)

• ڳماوݨ / ڳماوڻ: ڳومائجڻ، خشڪ ٿيڻ، جهڙڻ، پتا ڪرڻ

• کمر بدھݨ / ڪمر ٻڌڻ: چيلهه ٻڌڻ ذميواري کڻڻ تيار ٿيڻ

• کملا / ڪملا: [صفت] پاڳل، بيوقوف، چريو، نادان، سادو ابوجهه، اڌ مغزي

• کمی / ڪمي: مزدور، پورهيت، دستڪار
* کوٽ، گهٽتائي

• کن / ڪن: [مذ] ڪَنُ

• کن / ڪن: [مذ] زيتون جو وڻ

• کن تھیوݨ / ڪن ٿيوڻ: [اصطلاح] نصيحت ٻڌڻ، تجربي مان سبق سکڻ

• کن سواوݨ / ڪن سواوڻ: [اصطلاح] ڪَنَ سيرائڻ، ڪَن ٽوپائڻ

- کن کھاوݨ/ ڪن کاوڻ: [اصطلاح] تنگ ڪرڻ، پريشان ڪرڻ، گوڙ ڪرڻ، بيزار ڪرڻ
- کن لاوݨ/ ڪن لاوڻ: [اصطلاح] ڌيان ڏيڻ ڪَنُ لڳائي ٻڌڻ متوجهه ٿيڻ
- کنبݨ/ ڪنبڻ: ڏڪڻ، ڪنبڻ، لڏڻ
  * [فعل متعدي] ڇُرڻ
- کنتے/ ڪنتي: [صفت] ڪيڏانهن، ڪنهن طرف، ڪهڙي پاسي
- کنجا/ ڪنجا: [مذ] لسي ۽ پاڻي
- کنجوس/ ڪنجوس: [مذ] گهٽ خرچائو ڪنجوس
- کنجی/ ڪُنجي: [مث] چاٻي
- کندا/ ڪُندا: [مذ] بندوق جو دستو
  * ٻانهن، پَرَ
- کندہ/ ڪند: [مث] پٽ، ديوار
- کندھ/ ڪُند: [مذ] بيڪار، تنگ نظر، مهارت کان محروم ماڻهو
  * بندوق جو دستو
  * مهارت کان محروم
- کَندھی/ ڪنڌي: [مث] ديوار نهر يا درياءَ جو ڪنارو، حد، ڪنارو
- کنڈ/ ڪنڊ: [مث] چيلهه
- کنڈ/ ڪنڊ: جهنگلي سوئر جو ٻچو
- کنڈ پھیرݨ/ ڪنڊ ڦيرڻ: [اصطلاح] چيلهه ڦيرڻ جدا ٿيڻ، ڌار ٿيڻ، هليو وڃڻ
- کنڈ ڈیوݨ/ ڪنڊ ڏيوڻ: [اصطلاح] ڀڄي وڃڻ، ڊوڙي وڃڻ
- کنڈا/ ڪنڊا: [مذ] ڪنڊو چيلهه جي هڏي
  * هڪ وڻ
  * ترازي
  * مڇيءَ جو ڪنڊو/ هڏو
- کنڈل/ ڪنڊل: [مذ] ڪنارو ڌار، پليٽ جو ڪنارو ٻاهريون ڪڙو
- کنڈہ/ ڪنڊ: ديوار پٽ
- کُنڈھ/ ڪُنڊ: [صفت] جاهل، مهارت کان محروم
- کنگا/ ڪنگا: [مذ] ڇڊي چاءِ لسي
- کنگھ/ ڪُنگهه: [مذ] عمدو پلو خالص
- کنگ/ ڪُنگي: [مث] ڪڻڪ جي هڪ بيماري
- کنگ لگݨ/ ڪُنگي لڳڻ: [اصطلاح] ڪڻڪ جو خراب ٿيڻ، ڪڻڪ کي بيماري لڳڻ
- کنوار/ ڪُنوار: [مث] ڪنوار
- کنوارا/ ڪُنوارا: [مذ] غير شادي شده، اڻ پرڻيل، ڪنوارو
- کنوڑی/ ڪنوڙي: ڪَنَ جو ڪنارو
- کنی/ ڪُني: [مث] ديگڙي، ڪُني، ڪاڌي پچائڻ جو ٿانو
- کنی کتراوݨ/ ڪني ڪتراوڻ: [اصطلاح] لنوائڻ، نٽائڻ، ڪنهن جي صحبت کان پري رهڻ

• کُنی کرݨ/ڪني ڪرڻ: [اصطلاح] لنوائڻ، نٽائڻ، الڳ رهڻ، ڏار ٿيڻ، انڪار ڪرڻ، ترڪ ڪرڻ
• کٹک/ڪٽڪ: [مث] ڪٽڪ
• کٹک رنگا/ڪٽڪ رنگا: [صفت] ڪٽڪ رنگو ڳاڙهاڻ مائل رنگ
• کٹی/ڪٽي: برسات جو قطرو، برسات جي ڪٽي
* تنل چانور
• کوا/ڪوا: زيتون جو وڻ
• کواکرݨ/ڪوا ڪرڻ: [فعل متعدي] سزا ڏيڻ
• کواب/ڪواب: [مذ] ڪباب، پڪل ڪاڏو
• کوپر/ڪوپر: وڏو مٽو
• کوپری/ڪوپري: [مث] کوپڙي
• کوت/ڪوت: [مذ] ھَرَ جي ڏکهي ڪاٺي
* تيلي
• کوتانکی/ڪوتانڪي: [مذ] ڪوڻ ڪو هنڌ
• کوتک/ڪوتڪ: [مذ] هڪ ننڍو ڊيم
• کوتہ/ڪوتا: [صفت] گهٽ، ٿورو
• کوتی/ڪوتي: [مذ] ڪتي باز ڪتا رکڻ وارو
• کوٹھی/ڪوٺي: دڪان، بنگلو گهر
* بدنام گهر
* سينو دل
• کوٹھی دار/ڪوٺيدار: [مذ] دڪاندار محافظ نگراني ڪرڻ وارو
• کُوٹھیلا/ڪُوٺيلا: [مذ]ٻن سالن جي عمر وارواُٺ، ڳنواٺ
• کوجھا/ڪوجها: [صفت] بدصورت، بدشڪل، بيڪار، بيهودو اڻ وڻندڙ
• کورا/ڪورا: [صفت] سادو بيوقوف، سيڪڙات
* تازو اڻ استعمال ٿيل
• کورا/ڪورا: [صفت] نسواري
• گُوڑ/ڳوڙ: [مذ] غلط بياني، غلط ڳالهہ، خراب ڳالهہ، ڪوڙ زٽ
• گُوڑ الاوݨ/ڳوڙ الاوڻ: [اصطلاح] ڪوڙ ڳالهائڻ، غلط بياني ڪرڻ
• گُوڑ لاوݨ/ڳوڙ لاوڻ: [اصطلاح] ڪوڙ ڳالهائڻ، غلط بياني ڪرڻ
• کوڑ مارݨ/ڪوڙ مارڻ: [اصطلاح] ڪوڙ هڻڻ، غلط ڳالهہ ڪرڻ
• کوڑا/ڪوڙا: [مذ] ڪوڙو غلط بياني ڪندڙ
• کوڑکا/ڪوڙڪا: [مذ] پکين کي ڦاسائڻ لاءِ ڄار
• کوڑیل/ڪوڙيل: [صفت] ڪاوڙ ڪرڻ وارو جلد غصي ۾ اچڻ وارو
• گھوڑے دا گُوڑ/گھوڙي دا ڳوڙ: بيڪار اڪارج، بي فائده، ڪوڙ جو ڪوڙ

• کوسا / ڪوسا: [صفت] گرم، ڪوسو

* [مذ] بخار

• کُوک / ڪُوڪ: [مث] شڪايت، دانهن، ڪُوڪَ

• کُوک مارݨ / ڪُوڪ مارڻ: [اصطلاح] دانهن ڪرڻ، رڙ ڪرڻ، شڪايت ڪرڻ

• کُوکݨ / ڪُوڪڻ: رڙڻ، رنڀڻ، دانهون ڪرڻ، روئڻ

• کولا / ڪولا: [مذ] ڪوئلو

• کُولا / ڪُولا: [صفت] نرم، ملائم، سولو آسان، سرل، لچڪدار

• کُولا / ڪُولا: [صفت] خراب، بگڙيل (رستن جي باري ۾)

• کُولی / ڪُولي: نرم، نازڪ، ملائم، سرل، آسان، سولو

• کونڈا مارݨ / ڪوندا مارڻ: [اصطلاح] ڪنبو لڳائڻ، دروازو بند ڪرڻ

• کوڈݨ / ڪوڏڻ: [فعل متعدي] ڪاٽڻ، چباڻڻ

(کونڈیندا، کونڈیا، کونڈیسی)

• کونی / ڪوني: [مث] ڪاڏي پچائڻ جو هڪ ٿانو

• کوہ / ڪوهہ: [مذ] 1.5 ميل کان 2 ميل تائين جو مفاصلو

* جبل، ٽڪري

• کوہ کاف / ڪوهہ ڪاف: ڪوهہ ڪاف

• کوہاڑا / ڪوهاڙا: هڪ وڏو ڪهاڙو

• کوہجا / ڪوهجا: [صفت] بدصورت، بدشڪل

• کوہل / ڪوهل: [مث] پاڻيءَ جو رستو

• کوہݨ / ڪوهڻ: [فعل متعدي] ڪُهڻ، ذبح ڪرڻ، مارڻ، ساهہ ڪيڏڻ

(کوہیندا، کُٹھا، کوہیسی)

• کوہی بھنگ / ڪوهي ڀنگ: [مث] هڪ ٻوٽو جنهن کي زهر طور استعمال ڪيو ويندو آهي

• کوہیڑ / ڪوهيڙ: [مذ] ڏُنڏُ، ڪوهيڙو

• کوہیلا / ڪوهيلا: [مذ] هڪ قسم جو عقاب

• کوئیل / ڪوئيل: [صفت] نامناسب، بي وقت، اڻ وقتائتو

• کوید / ڪويد: [مذ] سائي ڪٺڪ

• کویلی / ڪويلي: [مث] هڪ ننڍي ڳاڙهي ڪيولي

• کہار / ڪهار: [مذ] ندي، شاخ، جهيل

• کھاڑا / ڪُهاڙا: [مذ] ڪهاڙو

• کھاٹی / ڪهاٽي: ڪهاٽي، تصو ڳالهہ

* پيٽ، ڏُنُ، مثانو

• کئی / ڪئي: [ضمر] ڪجهہ، ڪو، ڪيترائي

• کی / ڪي: [ح ع] يا

• کیتی / ڪيتي: [مث] مشورو، صلاح، ڪوشش ڪئي

• کیر کنڈا / ڪير ڪنڊا: [مذ] ننڍڙا ٻار

• کیرت / ڪيرت: روايت، رواج، رسم

• کیرتن / ڪيرتن: [مذ] تابوت

• کیرنے / ڪيرني: [م-ج] غلط دليل، غلط تشريح

• کیڑا / ڪيڙا: [مذ] جيت

* نانگ

• کیکر / ڪيڪر: [صفت] ڪهڙي انداز ۾

• کیکی / ڪيڪي: [مث] گندگي (ٻار اُچاريندا آهن)

• کینہ والا / ڪينا والا: ساڙيلو متعصب، حسد ڪندڙ بغض رکندڙ

• کیو / ڪيو: [مذ] گاهه جو هڪ قسم

• کیڈا / ڪيڏا: ڪيترو ڪيتري سائيز جو

• کیر / ڪير: تالاب يا ٽينڪ جو ڪنارو

• کیری / ڪيري: خاڪ، راک، ڇار

• کیلا / ڪيلا: [صفت] سائو رنگ (مينهن جو)

• کیڑ / ڪيڙ: [مث] ڪيڙ، زمين کي هموار ڪرڻ لاءِ زرعي اوزار

□

کھ / ک

• کھاب / کاب: خواب، سپنو
• کھاپا / کاپا: استعمال ڪرڻ وارو، صارف
• کھاٹ مارݨ / کاٽ مارڻ: ڪاٽي ڪٽڻ، نهر کوٽڻ، ڪاٽ هڻڻ
* ڏکي ڪم ۾ مصروف رهڻ
• کھاٹی / ڪاٽي: [مث] ڪاٽي، کوٽائي (نهرن جي صفائي)
• کھاج / کاج: [مذ] خوراڪ، کاڌو
• کھادھ / کاڌ: [مث] خوراڪ، کاڌو
• کھاڈا / کاڏا: [مذ] پاڻي جمع ڪرڻ جو اُهو هنڌ جنهن ۾ کوهه جو پاڻي ڪرندو آهي
• کھارا / کارا: [مذ] ٽانو رکڻ جي ٽوڪري، کارو
• کھاڑھا / کاڙها: [مذ] ويڙهه، لڙائي، ملهه جو ميدان، آکاڙو
* چوپائي مال جو جهنگ ۾ ٺاهيل رستو
* ميدان
• کھاڑھا لاوݨ / کاڙها لاوڻ: جهمر يا رقص ڏسڻ لاءِ ماڻهن کي گڏ ڪرڻ
• کھاگر / کاگر: [مث] هڪ قسم جي مڇي
• کھان گاہ / کان گاهه: [مث] خانقاهه، مقبرو، بزرگ جي مزار
• کھانڈ / کانڍ: [صفت] تجربيڪار، پراڻو
• کھاوݨ / کاوڻ: [فعل متعدي] کائڻ، چباڙڻ، هضم ڪرڻ، ڪٽڻ، غبن ڪرڻ، سهڻ، برداشت ڪرڻ
(کھاندا، کھادھا، کھاسی)

• کھاݨ / کاڻ: [مث] معدني کاڻ
• کھاوا / کاوا: [مذ] لوڻ جي کاڻ
• کھاوی / کاوي: [مث] هڪ گاهه
• کھائی / کائي: [مث] کڏ، کاهي، گهرائي، گهرو هنڌ، خندق
• کھباری / کباري: جهنگلي انجير
• گھبݨ / کُبڻ: چبڻ، اندر داخل ٿيڻ
• کھبا / کبا: [صفت] کابو ساڄي جي ابتڙ
* کابي هٿ سان ڪم ڪرڻ وارو
• کھبڑ / کبڙ: [مذ] رسو، کابڙ
• کھبڑی / کبڙي: [مث] رسي
• کھپ / کپ: [مث] شور، گوڙ، آواز، بدنظمي
* پراڻا جوتا
• کھپا / کپا: [مذ] سوراخ، تنگ، بنهه ننڍڙو سوراخ
• کھپارا / کپارا: [مذ] بيڪار صلاح، بيڪار مشورو
• کھپاوݨ / کپاوڻ: [فعل متعدي] تنگ ڪرڻ، پريشان ڪرڻ، زچ ڪرڻ، بيزار ڪرڻ
• کھپرا / کپرا: [صفت] تلخ، ڪوڙو، کارو
* [مذ] زهريلو نانگ
• کھترانی / کتراڻي: [مث] کتران قوم جي عورت
• کھٹ گام / کٽ گام: [صفت] هوريا هلڻ وارو (گهوڙي لاءِ)
• گھٹاوݨ / کُٹاوڻ: [فعل متعدي] کٽائڻ، فيصلو ڪرڻ، طئي ڪرڻ، موافق ڪرڻ

• کھٹڑ/ کتڙ: [مذ] کٽ، چار پائي

* ميت يا لاش رکڻ

* واري کٽ

• کھٹݨ/ کٽڻ: [فعل متعدي] ڪوتڻ

* ڪمائڻ، حاصل ڪرڻ

• کھٹی/ کٽي: [مث] ڪمائي، آمدني، پئسو ڏوڪڙ

• کھٹی/ کُٽي: [مث] موت، ازل، تباهي، زوال

• کھٹیا/ کٽيا: [مذ] منافع، ڪمائي، حاصلات

• کھٹیا کھاوݨ/ کٽيا کاوڻ: [اصطلاح] نفعو ڪمائڻ، ڪمائي کائڻ

• کھجی/ کجي: [مث] کجيءَ جو وڻ

• کھدو/ کُدُو: [مذ] هاڪي راند ۾ استعمال ٿيندڙ بال

• کھدینہ/ کدينا: [مذ] معاوضي تي مزدوري

• کھڈ کارا/ کڊڪارا: وڏي آواز ۾ کلڻ، وڏي آواز ۾ ٽهڪ ڏيڻ

• کھڈ/ کڏ: [مث] کَڏَ، زمين ۾ گهرو کڏو

• کھڈار/ کڏار: [مذ] راند جو رانديگر

• کھڈاوݨ/ کڏاوڻ: [فعل مجهول] کيڏائڻ، اُڇلائڻ

• کھڈ کار/ کڏڪار: [مذ] رانديگر

• کھُرا/ کُرا: [مذ] پيرن جو نشان، کُرو

• کھُرا کڈھݨ/ کُرا ڪيڻ: [فعل متعدي] پيرن جي نشان تي هلڻ، پير ڳولڻ، پيرا ڪيڻ

• کھرابا/ کرابا: [مذ] فصل خراب ٿيڻ تي محصول ۾ گهٽتائي

• کھرارا/ کراڙا: [مذ] دڪاندار جو روز نامچو

• کھراک/ کُراڪ: خوراڪ، کاڌي وزن

• کھرٹ/ کرٽ: [مث] نوڪرن کي ملازم رکڻ لاءِ اڳواٽ ڏنل رقم

• کھرسی/ کُرسي: [مث] ڪُرسي

• کھرچݨ/ کُرچڻ: [فعل متعدي] کهنڻ، پٽڻ، خارش ٿيڻ

• کھرکا/ کرڪا: گڏهه

• کھرمن/ کرمن: [مذ] اَنَ جو ڍير، ٻنيءَ مان گڏ ڪيل فصل

• کھرݨ/ کرڻ: اُٿي بيهڻ، ترسڻ، ترڪجڻ، قائم رهڻ

• کھروار/ کروار: [مذ] ڏهه مڻ جو وزن

• کھڑ/ کَڙ: کڙ، ٻيڙيل تيلي ٻجن جو ٻُوسو چوپائي مال لاءِ مفيد آهي

• کھڑ/ کڙ: [فعل-امر] بيهه، پڪڙيو، وٺي وڃو، چوري ڪريو

* [فعل مجهول] گم ٿيڻ، چوري ٿيڻ

• کھڑ ونجݨ/ کڙ ونڃڻ: [اصطلاح] جامد ٿيڻ، بيهي وڃڻ، رڪجي وڃڻ

• کھراند/ کراند: [مث] مداخلت، رڪاوٽ، کڙنس، ڇيڙڇاڙ

• کھڑاوݨ/ کڙاوڻ: [فعل متعدي] روڪڻ، ترسائڻ، بيهارڻ

• ڪهڙاوڻ / ڪڙاوڻ: تنگ ڪرڻ، پريشان ڪرڻ، چيڙائڻ، زچ ڪرڻ

• ڪهڙڪ / ڪڙڪ: ڪڙڪائڻ جو آواز
* احتياط

• ڪهڙڪاوڻ / ڪڙڪاوڻ: [فعل متعدي] ڪڙڪائڻ، وڄائڻ

• ڪهڙڻ / ڪڙڻ: ٻيهڻ، رڪجڻ، ترسڻ، رهڻ، رڪڻ

• ڪهس گهنڻ / ڪس گهنڻ: [اصطلاح] ڪسي ونڻ، زوري قبضو ڪرڻ

• ڪهسر / ڪسر: [مث] جلن، خارس، ساڙو

• ڪهسڪاوڻ / ڪسڪاوڻ: [فعل متعدي] هٽائڻ، پري ڪرڻ، رستي تان هٽائڻ، کسڪائڻ
(ڪهسڪيندا، ڪهسڪايا، ڪهسڪيس)

• ڪهسڪڻ / ڪِسڪڻ: کسڪي وڃڻ، نڪري وڃڻ، ٽري وڃڻ گم ٿي وڃڻ، غائب ٿي وڃڻ، هليو وڃڻ، پاسو ڪري وڃڻ

• ڪَهسڻ / ڪَسڻ: [فعل متعدي] ڪسڻ، ڦري ونڻ، زوري ونڻ، طاقت سان ونڻ، محروم ڪرڻ

• ڪُهسڻ / ڪُسڻ: چٽڻ، لهڻ، ڪِرڻ

• ڪَهسو / ڪَسو: [مذ] ڦورو، ڌاڙيل، ڌاڪو

• ڪهسي / ڪسي: [صفت] خصي، مرداڻي طاقت کان محروم
* ڪتي ننڍو ڪري ڇڏڻ

• ڪهڪاڙ / ڪڪاڙ: [مث] ڄاڙيءَ واري هڏي

• ڪهڪهاڙي / ڪڪاڙي: ڪاڪاڙي، ڄاڙيءَ واري هڏي

• ڪهگ / ڪگ: [مث] ڪنگهه

• ڪهگا / ڪگا: [مذ] ڪگو مڇيءَ جو هڪ قسم

• ڪَهل / ڪَل: گل، چمڙي

• ڪِهل / ڪِل: ڪِل، ٺهڪ، ٺوڳ، مذاق

• ڪِهل ڪرڻ / ڪِل ڪرڻ: [اصطلاح] کلڻ، ٺهڪ ڏيڻ، ٺوڳ ڪرڻ، چرچو ڪرڻ

• ڪَهل لهاوڻ / ڪل لهاوڻ: [اصطلاح] ڪَل لاهڻ، چمڙي پٽڻ

• ڪَهلا / ڪَلا: [مذ] جوتو پادر (صرف اُن وقت اِهو لفظ استعمال ڪيو ويندو آهي جڏهن پادر هڻڻ واري نيت هجي)
* خسارو نقصان

• ڪهلارڻ / ڪلارڻ: [فعل بالواسطہ] ٻيهاري رکڻ، روڪڻ
* ڦهلائڻ، کولڻ

• ڪهلر / ڪلر: [مذ] اٽو ڪٽي وڃڻ لاءِ چمڙي جو ٿيلهو
* کل، کلڙي

• ڪهلڙي ڪهو / ڪلڙي ڪو: [مذ] چمڙي کي رنگڻ وارو

• ڪهلڻ / ڪُلڻ: کُلڻ، پڌرو ٿيڻ، روان ٿيڻ، ٽٽڻ، نرم ٿيڻ، ڦهلجڻ

• ڪهلے مارڻ / ڪلي مارڻ: [اصطلاح] بار بار مارڻ، سزا ڏيڻ، قيهه ڪلڻ، مارڪٽ ڪرڻ

• ڪهمب / ڪمپ: کنڀ، پکيءَ جو پَرُ، شهپَرُ

• ڪهمڻ / ڪمڻ: چمڪڻ، ٻرڻ، روشن ٿيڻ، جهمڪڻ

• ڪهمڻ / ڪمڻ: [مث] وِڄُ، کِنوڻ، روشني

- کھن / کن: [مذ] ٽڪرو، حصو، پاسو
  * اڃي ۽ ڪاري ڪرڙي
- کھندا / کندا: [مذ] هڪ وڻ
- کھنبھ / کنپ: [مذ] کنڀُ، پَرُ
- کھنبڑا / کنپڙا: [مذ] پَرُ
- کھنڈاوڻ / کنباوڻ: [فعل متعدي] پکيڙڻ، ڦهلائڻ، ورهائڻ، وسيع ڪرڻ، ڇڙوڇڙ ڪرڻ، منتشر ڪرڻ، ڏار ڏار ڪرڻ
- کھنڈڻ / کنبڻ: ڦهلائڻ، وکيرڻ، پکيڙڻ
- کھنڈیڑڻ / کنبيرڻ: ڏسو: کِهنباوڻ / کِنباوڻ
- کھنگ / کَنگ: کنگهه
- کھنگار / کنگار: کنگارو، بلغم
- کھنگار کڈھڻ / کنگار ڪيڻ: [اصطلاح] کانگارو ڪيڻ، بلغم ڪيڻ
- کھنگھڻ / کنگھڻ: کنگهڻ، کنگهي ڳلو صاف ڪرڻ
- کھنی / کني: [مث] هڪ حصو، هڪ ٽڪرو، هڪ پاسو
  * پادر جو ترو
- کھڻ / کڻ: هڪ قسم جو زهريلو جيت
  * ڇتِ جي شهتيرن جي وچ وارو مفاصلو
- کھو / کو: کوهه
  * کوهه سان گڏ زمين
  * سياڻو ماڻهو
- کھوآ / کو آ: [مذ] اُڀاري جمايل کيرُ
- کھواوڻ / کَواوڻ: [فعل بالواسط] کارائڻ، خوراڪ ڏيڻ، کاڌو کارائڻ
- کھوبھا / کوبا: [مذ] دلدل، دلدل واري زمين، دبڻ واري ڌرتي
- کھوپا / کوپا: [مذ] کوپو، چمڙي جو کوپو ڏاندن جي اکين تي اُن وقت چاڙهيو ويندو آهي، جڏهن اهي کم ڪندا آهن
- کھوتا / کوتا: [مذ] گڏهه، کوتو، گڏهه جو ٻچڙو
- کھوتی / کوتي: گڏهه جي ڏيءَ، گڏهڙي، کوتڙي
- کھوٹ / کوٽ: [مذ] ملاوٽ، خرابي، کوٽ
- کھوٹ رَلاوڻ / کوٽ رَلاوڻ: [اصطلاح] ملاوٽ ڪرڻ، رمل مل ڪرڻ
- کھوٹ کرڻ / کوٽ ڪرڻ: [اصطلاح] ملاوٽ ڪرڻ، ملائڻ
- کھوٹ کرڻ والا / کوٽ ڪرڻ والا: ملاوٽ ڪندڙ، خيانت ڪندڙ
- کھور / کور: [مذ] جبل کان ايندڙ وڏي ندي
- کھورا / کورا: [صفت] عادتن ۾ خراب، کورو، پڌو خراب، ٻچڙو
  * غير هموار ۽ سڌو
- کھورا / کورا: باهه جو کورو پٽي
- کھورڻ / کورڻ: گوڏن تائين جهڪڻ

- کھوسہ / کوسا: کوسا، هڪ بلوچ تبيلي جو نالو
- کھوکھا/ کوکا: [مذ] چيڪ، متا ستا وارو ڪاغذ
- کھول / کول: [مذ] خول، اخروٽ، بادام جو ڇلڪو
- کھوہ / کُوهہ: [مذ] کُوهہ
- کھوہائی / کوهائي: [صفت] کوهہ سان جڙيل
  - * [مذ] اهو شخص جيڪو کوهہ تي ڪم ڪندو آهي
- کھوھݨ / کوهڻ: پٽڻ، چونبڻ، ٽوڙڻ، ڇلڻ، پيچڻ
- کھوی / کوي: سٺي خوشبو وارو گاهہ
- کھیر/ کير: [مذ] کِيرُ
- کھیر پواک / کير پواڪ: کير پيئندڙ کير جو هيراڪ
- کھیرٹی / کيرٽي: [مث] کيرٽي، جنهن ۾ چانور کيرُ ۽ کنڊ گڏ پچايا ويندا آهن
- کھیسا/ کيسا: [مذ] بندوق جي ٿيلهي
- کھیو/ کيو: [فعل- امر] روشني ڪر
- کھیوا/ کيوا: [مذ] پاڳل يا چريٽي ماڻهو وانگر کِلڻ
- کھیتر/ کيتر: [مث] زمين، ٻني
- کھیجا/ کيجا: [مذ] غلطي، چُڪَ، ڏوهہ، قصور، گناهہ
- کھیجا کھاوݨ/ کيجا کاوڻ: [اصطلاح] غلطي تي وڃڻ، چُڪ تي وڃڻ، ڏوهہ تي وڃڻ، خطا تي وڃڻ، گناهہ تي وڃڻ
- کھیڈا/ کيڏ: [مث] راند، شغل
- کھیڈݨ/ کيڏڻ: (راند) کيڏڻ
- کھیرا/ کيرا: [مذ] هڪ وڏي بدڪ
- کھیرات / کيرات: [مث] خيرات، پِنَ
- کھیڑ/ کيڙ: سينڊل، چپل
- کھیلا/ کيلا: [مذ] تماڪ وغيره پوکڻ واري لڪير
- کھینس / کينس: [مث] تڪليف، شرارت
- کھینو/ کينو: بال جيڪو هاڪيءَ جي راند ۾ استعمال ڪيو ويندو آهي، کينهُون

□

ڳ/ ڳ

- ڳ/ ڳاف/ ڳ/ ڳاف: اولھ پنجابي صورتخطيءَ جو ايڪٽيھون ۽ سنڌيءَ جو ايڪيتاليھون اکر
- ڳابا/ ڳابا: [مذ] ڳابو ڳئون جو ٻچڙو
- ڳاج/ ڳاج: [مث] ڳاج، ڳرج، دانهن، رڙ، رنڀ، آواز
- ڳاڈا/ ڳاڏا: [مذ] ڏاند ڳاڏي، مال ڳاڏي، ريل ڳاڏي
- ڳاڈی/ ڳاڏي: [مث] ڏسو: ڳاڏا/ ڳاڏا
- ڳار/ ڳار: [مث] غار، ڪاهي، ڪڏ
  * پٿريلي زمين
- ڳب/ ڳب: وڏو پيٽ، ٿلھو پيٽ
- ڳبڑیل/ ڳبڙيل: وڏي پيٽ وارو ماڻهو، ٿلھو ماڻهو
- ڳبھرو/ ڳڀرو: [مذ] ڳڀرو نوجوان، جوڀن جي عمر وارو
- ڳپ/ ڳپ: [مث] گفتگو ڳالھ ٻولھ
- ڳپ/ ڳپ: [مث] دلدل، دلدل واري زمين، ڳپ واري زمين، ڏٻڻ
- ڳپڻ/ ڳپڻ: ڳپ ۾ دسڻ، دلدل ۾ ٻوڙڻ
- ڳجک/ ڳجڪ: [مث] هڪ قسم جي مٺائي
- ڳجڻ/ ڳجڻ: ڳجڻ، رڙڻ، برسات وقت ڪڪرن جو گوڙ
- ڳچ مچ/ ڳچ مچ: ٻُرهجوم، ويجھو، قريب، گهاٽو
- ڳچ مچ ٿیوڻ/ ڳچ مچ ٿيوڻ: [اصطلاح] ڳڏجي سڏجي وڃڻ ڳڏيل طور ٻڌجي وڃڻ

- ڳد/ ڳد: [مث] ڳپ
- ڳداگر/ ڳداگر: [مذ] فقير، ٻينو، خيرات گهرندڙ
- ڳدرا/ ڳدرا: [صفت] ڳدرو
- ڳدڑ/ ڳدڙ: ڳدڙ
- ڳدڑواڑ/ ڳدڙواڙ: [مذ] جهنگ جي ڪڇھ
- ڳڈا/ ڳڊا: منيءَ پر جيترو ڳاھ، پوسو ڪاٺي
- ڳڈیندر/ ڳڊيندر: [مث] پوڪ هيٺ زمين
- ڳڈ/ ڳڊ: ڳرھ
  * بصر
- ڳڈا/ ڳڏا: ڳڏ، ڳڏيل طور
- ڳڈ مڈ کرڻ/ ڳڏ مڏ ڪرڻ: [اصطلاح] ملائڻ، ڳڏائڻ، خلط ملط ڪرڻ
- ڳُڈا/ ڳُڏا: [مذ] هڪ ننڍڙي ڪل جنهن کي درياءَ پار ڪرڻ لاءِ هوا سان ڦوڪيو ويندو آهي
- ڳڈڻ/ ڳڏڻ: ملائڻ
  * ٻوٽو لڳائڻ
- ڳڈوی/ ڳڏوي: پتل جو لوٽو
- ڳُڈی/ ڳُڏي: ڳُڏي
  * ڪاغذ جو لغڙ
- ڳردلی/ ڳردنلي: [مث] املتاس جو وڻ
- ڳرک/ ڳرڪ: [فعل- امر] ٻڏي وڃ

- **گرکاوݨ / گرڪاوڻ:** [فعل متعدي] پيٺارڻ، ٻي وجهڻ
- **گِرمالا ڈیوݨ / گِرمالا ڊيوڻ:** [اصطلاح] ليپويا پلستر ڪرڻ، مارو گهمائڻ
- **گروان / گروان:** [مذ] ڪنهن ڪپڙي جو ڪالر
- **گرھݨ / گرهڻ:** [مذ] گرهڻ
- **گُڑم / گُڙم:** [مذ] پاڻيءَ ۾ پٿر جي ڪرڻ جو آواز

* بار کڻڻ سبب ڪنڌ ۾ ٿيل سخت قسم جي سوڄ

- **گڑندا / گڙندا:** [مذ] پٿريلي زمين
- **گڑھ / گڙهه:** [فعل- امر] تجربو حاصل ڪر
- **گڑھک / گڙهڪ:** [مث] ڊڳي جو رنيڻ
- **گُزار / گُزار:** [مذ] گولي، اسلحو هٿيار، بارود
- **گزارݨ / گزارڻ:** [فعل متعدي] گذارڻ، وقت گذارڻ، اڳتي وڌائڻ، ٽپائڻ، پيش ڪرڻ
- **گزرݨ / گزرڻ:** گذرڻ، لنگهڻ، پار ڪرڻ
- **گُستان / گُستان:** [مذ] قبرستان، مقام
- **گشت / گشت:** [مث] گشت، گهمڻ ڦرڻ
- **گشت پھرݨ / گشت ڦرڻ:** [اصطلاح] گشت لڳائڻ، چڪر لڳائڻ، گهمڻ ڦرڻ
- **گشتا / گشتا:** [مذ] گشتي ٽيم، محافظ، سپاهي
- **گَل / گَل:** [مث] لفظ، شي، گفتگو
- **گُل / گُل:** [مذ] گُلُ
- **گُل تھیوݨ / گُل ٿيوڻ:** [اصطلاح] وسامي وڃڻ، گُل ٿيڻ، ختم ٿيڻ، ٻجهائي ٿيڻ
- **گُل چھڑے اڈاوݨ / گُل چڙي اڏاوڻ:** [اصطلاح] رنگ رليون ملهائڻ، ڏينهن رات عورتن ۾ گذارڻ، عياشي ڪرڻ
- **گُل مولا / گُل مولا:** [صفت] حسين، خوبصورت، وڻندڙ لپائيندڙ دل پذير
- **گُلر / گُلر:** [مذ] ڪُتڙو ڪُتيءَ جو ٻچو
- **گِلم / گِلم:** [مث] گلو قالين
- **گمراہ / گمراهه:** رستي تان هٽيل، بي خبر، آوارو رولاڪ، حيران، ششدر، بگڙيل
- **گمراہ تھیوݨ / گمراهه ٿيوڻ:** [اصطلاح] رستي تان هٽي وڃڻ بگڙجي وڃڻ، آوارا ٿيڻ، بي خبر رهڻ، رولاڪ ٿيڻ
- **گند / گند:** [مذ] گندگي، غلاظت، ڪِنُ
- **گندا تھیوݨ / گندا ٿيوڻ:** [اصطلاح] خراب ٿيڻ، بدنام ٿيڻ، خوار ٿيڻ، ذليل ٿيڻ
- **گندا کرݨ / گندا ڪرڻ:** [فعل متعدي] خراب ڪرڻ، بدنام ڪرڻ، خوار ڪرڻ، ذليل ڪرڻ
- **گندرف / گندرف:** گندرف
- **گندل / گندل:** [مث] هڪ ٻوٽي جو اُهو ٽُڙ جنهن مان ٻج ٺاهيو ويندو آهي

- **گندواَ / گندو آ:** جوڙ سبڻ لاءِ سُئي
- **گنگ دام / گنگ دام:** گگدام، گونگو جانور
- **گنگوڑ / گنگوڙ:** [مث] واسطو رابطو ذريعو
- **گنوک / گنوک:** بيوقوف، چريو، نادان، سادو، پاڳل
- **گنج / گُھج:** گُھنج، نرڙ ۾ گُھنج پوڻ، پريشاني
- **گنج پووݨ / گُنج پووڻ:** [اصطلاح] گُھنج پوڻ، پيچيدگي پيدا ٿيڻ
- **گو / گو:** [مث] انعام ڪا شي جيڪا انعام طور ڏني وڃي
  * حُقي جو اهو حصو جيڪو پيالي ۾ پورو اچي
  * اسٽيج
- **گوچاوݨ / گوچاوڻ:** برتري حاصل ڪرڻ بالادستي حاصل ڪرڻ
- **گوبھو / گوبُو:** [صفت] ٿُلهو وڏي پيٽ وارو
- **گوت / گوت:** [مذ] جانورن جو چارو
- **گوٹھ / گُوٹ:** [مذ] خاموشي، سانت، ايڪانت، ماٺ، چُپ چُپات
- **گوٹھ مارݨ / گُوٹ مارڻ:** [اصطلاح] خاموشي اختيار ڪرڻ، چُپ چُپات ۾ رهڻ
- **گوٹھا / گُوٹا:** [صفت] خاموش
- **گوچرا / گوچرا:** [صفت] انحصار، ڳانڍاپو منسلڪ
- **گودر / گودر:** دريائي علائقو
- **گودڑی / گودڙي:** فقير جي گودڙي
- **گوڈ / گود:** [فعل- امر] ڪُوٽِ، زمين کي کُوٽِ
- **گوڈا / گوڏا:** [مذ] گوڏو
- **گوڈا اکھوݨ / گوڏا اکوڙڻ:** [اصطلاح] گوڏو کوڙڻ، گوڏن ڀر جُهڪڻ
- **گوڈا مارݨ / گوڏا مارڻ:** [اصطلاح] گوڏو هڻڻ، تنگ ڪرڻ
- **گوڈے بھار / گوڏي ڀار:** گوڏي ڀَر
- **گوڈے جیڈا / گوڏي جيڏا:** گوڏي جيترو
- **گور / گور:** [مث] ڪڏ، کاهي، خندق، غار
- **گوست / گوست:** [مذ] گوشت
- **گوشت خورا / گوشت خورا:** [صفت] گوشت کائيندڙ اُهي ٻوٽا جيڪي جيت کائيندا آهن
- **گوطا / غوطا:** [مذ] غوطو پاڻي ۾ اندر وڃڻ
- **گوطا مارݨ / غوطا مارڻ:** [اصطلاح] غوطو هڻڻ
- **گوگی / گوگي:** [مث] ننڍي سنهڙي ماني
  * خوراڪ
  * ماني، ڪاڌو
- **گولی / گولي:** گولي
  * غلام
- **گوندی / گُوندي:** [مث] هڪ وڻ
- **گونگا / گُونگا:** گونگو ڳالهائڻ جي شڪتي کان محروم
- **گویڑ / گويڙ:** [مث] گم ٿيل شين جي ڳولا
  * اشارو ڪجهه اطلاع
- **گویڑݨ / گويڙڻ:** [فعل متعدي] گم ٿيل شي ڳولڻ
- **گیدی / گيدي:** [صفت] بزدل، ياڙيو ديجو

گھ / گھ

- گھا / گھا: [مذ] گاھ، چارو
- گھادا گھوڑا / گمادا گھوڙا: هڪ جيٺ، جهينگو
- گھاٹ / گھاٽ: [مذ] گھاٽو ٺوس
- گھاٹا / گھاٽا: [مذ] صدمو نقصان، خسارو ناڪامي، گھاٽو
  * [صفت] گھاٽو ويجھو گڏ
- گھاٹا یار / گھاٽا يار: دل وارو دوست، بنھ ويجھو دوست، گھاٽو دوست
- گھار / گھار: [مث] غار
- گھال / گھال: [مث] زمين جو محصول
  * شادي جي دعوت تي ڏنل مبارڪي رقم
- گھالݨ / گھالڻ: [فعل مجهول] برداشت ڪرڻ، رکڻ، ٿيڻ
- گھپ / گھپ: [مذ] زخم جو نشان، ڏک جو نشان، گوشت کي دبائڻ سان ٿيل نشان، گھرو نشان
  * سوراخ
- گھپ گھتݨ / گھپ گھتڻ: نشان ڪرڻ، ڏک هڻڻ
- گھپل / گھپل: نادان، بيوقوف، سادو
- گھتݨ / گھتڻ: [فعل متعدي] رکڻ، وجهڻ، اُلٽائڻ، اُڇلائڻ
- گھتی / گُھتي: [مث] بيٺو گڏ تي وجڻ
- گھٹ / گھٽ: [صفت] ٿورو، گھٽ
- گھٹ / گھٽ: [مذ] ڍُڪُ
- گھٹ بھرݨ / گھٽ ڀرڻ: ڍڪ ڀرڻ
- گھٹ تھیوݨ / گھٽ ٿيڻ: گھٽ ٿيڻ، پرسڪون ٿيڻ، پاڻ کي پوئتي ڪرڻ، ٿڌو ڪرڻ
- گھٹاوݨ / گھٽاوڻ: [فعل متعدي] گھٽائي ڇڏڻ، ڪمي ڪرڻ درجو گھٽ ڪرڻ، شدت گھٽ ڪرڻ، دبائي ڇڏڻ، ٿڌو ڪرڻ، طاقت گھٽ ڪرڻ، ننڍو ڪرڻ، ناقص ڪرڻ، رخ ڦيري ڇڏڻ، نيچو نوائڻ
- گھٹݨ / گھٽڻ: گھٽ ٿيڻ، ٿورو ٿيڻ، ڪِرڻ
- گُھٹݨ / گُھٽڻ: [فعل متعدي] گھُٽا ڏيڻ، ڳلو دبائڻ، گھٽا ڏئي مارڻ، نڙيءَ کي دبائڻ، ٻڌڻ، مضبوط ڪرڻ
  * ياڪر پائڻ
- گھٹی / گھٽي: غوطو ٻبڪي
- گھٹی بھرݨ / گھٽي پرڻ: [اصطلاح] خاموش ٿيڻ، جواب نه ڏيڻ
- گھٹی ڈیوݨ / گھٽي ڏيوڻ: [اصطلاح] غوطو هڻڻ
- گھٹیرا / گھٽيرا: ٿورو گھاٽو ڪجھ گھاٽو
- گھر بار / گھر ٻار: [مذ] خاندان، ڪٽنب، ڪھول، ٻار ٻچا، گھر جو سامان
- گھرٹ / گھرٽ: [مذ] چڪي
- گھرکار / گھر ڪار: [مذ] چڪيءَ جو آواز
- گھرن گھا / گھرن گھا: هڪ قسم جو گاھ

- **گِھرنِی / گھرني:** قالب، سانچو رستي جي رڪاوٽ
- **گھِڙ / گِھڙ:** معدو خراب ٿيڻ، بيهوش ٿيڻ
  * جانور يا مشڪ ذريعي درياءَ پار ڪرڻ
- **گھرونڻ / گھروڙڻ:** چلڻ، صاف ڪرڻ
- **گھڙاونج / گھڙاونج:** [مث] دلي رکڻ واري گھوڙي
- **گھڙڪڻ / گھڙڪڻ:** دڙڪا ڏيڻ، هدايت ڪرڻ، سزا ڏيڻ، ڌمڪائڻ
- **گھڙڻ / گھڙڻ:** [فعل متعدي] تيار ڪرڻ، ناهڻ، شڪل ڏيڻ
- **گھس پھس / گھس ڦس:** ٿس ڦس سرباٽ، هوري ڳالهائڻ ڳالهائڻ واري حالت
- **گھس ميلا / گھس ميلا:** [صفت] ٿورو ميرو، مٽيءَ جي رنگ وارو
- **گھسا / گھسا:** [مذ] خسارو، نقصان
- **گھسا لڳڻ / گھسا لڳڻ:** [اصطلاح] نقصان ٿيڻ، خسارو ٿيڻ
- **گھسڪڻ / گھسڪڻ:** رڙهڻ، ريڙهيون پائڻ، کسڪڻ
- **گھسُن / گھسُن:** [مذ] مڪو ٺونشو
- **گھسُن مارڻ / گھسُن مارڻ:** ٺونشو هڻڻ، مڪ هڻڻ، ڌڪ هڻڻ
- **گھسڻ / گھسڻ:** غلطي ڪرڻ، خطا ڪرڻ
  * داخل ٿيڻ
- **گھسوڙ / گھسوڙ:** دٻاءُ (ماڻهو جو)، هجوم، ڇتڇي وڃڻ
- **گھسوڙڻ / گھسوڙڻ:** اندر دٻائڻ، اڳتي دٻائڻ
- **گھڪ مڪ / گھڪ مڪ:** [صفت] ٻاٽ اونڌهه، گھگھه اونڌهه
- **گھگھه / گھگھه:** [مذ] اُلو
  * اونڌهه
- **گھگھه اندهارا / گھگھه انڌارا:** ٻاٽ اونڌهه گھگھه اونڌهه
- **گھلڪڻ / گھلڪڻ:** رڙهڻ، کسڪڻ
- **گھلڻ / گھلڻ:** هوا وانگر هلڻ، هوا جو لڳڻ، هوا جو ڪلڻ
  * حل ٿيڻ، ڀڳهرجڻ
- **گھم / گھم:** [مث] آلاڻ، رطوبت
- **گھم چڙهڻ / گھم چڙهڻ:** آلو ٿيڻ، نرم ٿيڻ
- **گھمسان / گھمسان:** [مذ] هجوم، انبوهه، گوڙ شور، ماڻهن جو دٻاءُ
- **گھمڻ / گھمڻ:** گھمڻ، ڦرڻ، سير سفر ڪرڻ، سير سپاٽو ڪرڻ، چڪر ڏيڻ
- **گھن چلڻ / گھن چُلڻ:** [فعل متعدي] وٺي وڃڻ، اٿارڻ، سهارو ڏيڻ، ٽيڪ ڏيڻ، برداشت ڪرڻ
- **گھنڈ / گھنڊ:** [مذ] نقاب، پردو مفلر
- **گھنڻ / گھنڻ:** [فعل متعدي] وٺڻ، حاصل ڪرڻ، اخذ ڪرڻ، ملڻ
- **گھنڻ منجڻ / گھنڻ منجڻ:** [فعل متعدي] ڏي وٺ، خريدڻ ۽ وڪرو ڪرڻ، ڏيتي ليتي

- **گهڻ / گهڻ:** [مذ] ماکيءَ جي مک
  * بيماري
- **گهوبڻ / گهوبڻ:** [فعل متعدي] گهوبڻ، کوڙڻ، گپائڻ، لڳائڻ، هڻڻ
- **گهوٽڻ / گهوٽڻ:** [فعل متعدي] ملائڻ، رهڙڻ، رگڙڻ
- **گهُورڻ / گهُورڻ:** [فعل متعدي] تکڻ، ڏسڻ، غصي سان تکڻ، ڪاوڙ ۾ مسلسل ڏسڻ
- **گھوگھا / گهوگها:** [مذ] گهُٽو ڏيڻ، ڳلو دبائڻ
  * ملهہ راند جو هڪ اصطلاح
- **گھوگھو / گهوگهو:** [مذ] هڪ ننڍڙي مڇي
- **گھولی ونجݨ / گهولي ونڃڻ:** [اصطلاح] قربان وڃڻ، گهور وڃڻ
- **گھولیا چا / گهوليا چا:** ڪا ڳالهہ ناهي، اُن جو فڪر ناهي
- **گھیدی / گهيدي:** بزدل، ياڙيو گيدي، بدبخت
- **گھیلݨ / گهيلڻ:** [فعل متعدي] گهلڻ، چڪڻ
- **گھینݨ / گهينڻ:** [فعل متعدي] وٺڻ، حاصل ڪرڻ
- **گھیوتوری / گهيو توري:** هڪ سبزي، توريءَ جو هڪ قسم
- **گھیر / گهير:** [مذ] ڏهي، پٽرو کٽو کيڙ، ڏهي ۽ لسي
- **گھیرݨ / گهيرڻ:** [فعل متعدي] گهيرو ڪرڻ، چڪر ڏيڻ
  * کوهہ هلائڻ
- **گھیرو / گهيڙو:** [مذ] ٽپو بلاڪ

□

ڳ / ڳ

- ڳ / ڳاف / ڳ/ ڳاف: اولهه پنجابي تختيءَ جو ٻتيهون ۽ سنڌيءَ جو ٻائيتاليهون اکر
- ڳابا / ڳابا: [مذ] ڳابو ڳئون جو ننڍڙو ٻچڙو
- ڳانا / ڳانا: [مث] ڳانو ڳنڍُ
- ڳانا ٻهنڻ / ڳانا ٻنڻ: [فعل متعدي] ڳنڍُ ٻڌڻ. ڪنڌُ ٽوڙڻ
- ڳانا ڪپڻ / ڳانا ڪپڻ: [فعل متعدي] قتل ڪرڻ، سر قلم ڪرڻ. ساهه ڪڍي ڇڏڻ. ماري ڇڏڻ
- ڳاري / ڳاري: [مث] ڳلو گهوڙي جي وارن يا رسي جو ڄارُ
- ڳاري لاوڻ / ڳاري لاوڻ: [فعل متعدي] ڳلي سان لڳائڻ. ڄارُ وجهائڻ
- ڳالڻ / ڳالڻ: [فعل متعدي] ڳارڻ. ڀڳهرائڻ. پچائڻ. ضايع ڪرڻ وڃائڻ
  - ٭ پچائي نرم ڪرڻ
- ڳاله چولڻ / ڳالهه چولڻ: [اصطلاح] ڳالهه ڇيڙڻ. ڳالهه ٻولهه ڪرڻ. گفتگو جي شروعات ڪرڻ
- ڳاله ڪرڻ / ڳالهه ڪرڻ: [اصطلاح] ڳالهائڻ. گفتگو ڪرڻ
- ڳاله مهاڙ / ڳالهه مهاڙ: [مث] گفتگو. ڳالهه ٻولهه. مڪالمو
- ڳاله وچ ڇهڪڻ / ڳالهه وچ ڇڪڻ: [اصطلاح] دليل ڏيڻ. بحث ڪرڻ. ڳالهه ٻولهه ۾ مداخلت
- ڳالها / ڳالها: [صفت] چريو. پاڳل. بيوقوف. احمق. سادو. عجيب
- ڳاواگوشت / ڳاوا گوشت: ڳائو گوشت. وڏو گوشت
- ڳٻ / ڳٻ: [مث] ٻج جو مغز. وڏو پيٽ. ٿلهو پيٽ
- ڳڀ سٹڻ / ڳڀ سٽڻ: [اصطلاح] ٻج ڇٽڻ. ٻار ڪرائڻ. حمل ڪرائڻ
- ڳڀرو / ڳڀرو: [صفت] بالغ. جوان. نوجوان. الهڙ. حسين
- ڳپل جهپ / ڳپل جهپ: لالچي ماڻهو (ٽڪرا چنڻ وارو)
- ڳت / ڳُت: [مث] وارن جي چڳهه. عورت جي وارن جي چوٽي. ڳُت
- ڳتا / ڳتا: [مذ] پانو ڪتاب جو جُلد
- ڳٽ / ڳٽ: [مذ] ڪاٺيءَ جو ٽڪرو جيڪو ڪنهن ٻه جانور جي ڳچيءَ ۾ لڙڪايو ويندو آهي ته جيئن اهو گهر نه ٽپي سگهي
  - ٭ ڪوهه جي اندروني حصي کي سڌي ڪرڻ واري ڪاٺي
- ڳٽ دا کهوه / ڳٽ دا کوهه: اُهو کوهه جنهن جي اندروني حصي کي ڳٽ يا ڪاٺيءَ ذريعي سڌو ڪيو ويو هجي
- ڳتا / ڳتا: [مذ] ڳتو ڳَلُ
- ڳٹھ / ڳٺ: [مث] پاسو. ڪنارو. ڪنڊ. شهر جو وارڊ
- ڳٹيل / ڳٺيل: [صفت] سست. لاپرواهه
- ڳجهه / ڳجهه: [مث] ڳجهه
- ڳجهه / ڳجهه: [مذ] راز. ڳجهه
- ڳجها / ڳجها: [صفت] لڪل. ڳجهو

- **ڳچ / ڳچ:** [مذ] مانيءَ جو ٽڪرو
- **ڳچي / ڳچي:** [مث] ڪنڌ، گردن
- **ڳچي گهٽ / ڳچي گهٽ:** ڍڙي جهلڻ وارو، ڳلي کي دٻائڻ وارو
- **ڳچي گهٽڻ / ڳچي گهٽڻ:** [اصطلاح] ڳلو دٻائڻ، ڳلو پڪڙڻ، ڳچيءَ کي گهٽو ڏيڻ
- **ڳچي لهاوڻ / ڳچي لهاوڻ:** [اصطلاح] ڪنڌ ڪپڻ، ڪنڌ لاهڻ، مارڻ، قتل ڪرڻ
- **ڳڙ / ڳڙ:** [مذ] ڳُڙ
  * ڪمند جو ڄميل رس
- **ڳڙي / ڳڙي:** [مث] چوپائي مال جي اوچتو موت سبب پيدا ٿيندڙ هڪ بيماري
- **ڳڙه / ڳڙه:** [مذ] قلعو
- **ڳس / ڳس:** [مث] زمين، چيڪي مٽيءَ واري
- **ڳسار / ڳسار:** ڏسو: ڳس، ڳس
- **ڳسڪلا / ڳسڪلا:** [صفت] ڳچيءَ تائين پريل
- **ڳل / ڳل:** [مذ] ڪنڌ، گردن
  * ڪوٽ جو ڪالر
- **ڳل ڪٿ / ڳل ڪٿ:** [مث] گفتگو ڳالهه ٻولهه ڳالهه مهاڙ
- **ڳل گهٽڻ / ڳل گهٽڻ:** [فعل متعدي] گهٽو ڏيڻ، ڳلو دٻائڻ، ڦاسي ڏيڻ
- **ڳل لاوڻ / ڳل لاوڻ:** [اصطلاح] ڳراٽڙي پائڻ، ڀاڪر پائڻ
- **ڳل لڳڻ / ڳل لڳڻ:** [اصطلاح] ڳچيءَ ۾ پوڻ، ذميواري ۾ اچڻ
  * جهيڙو ڪرڻ، لڙائي ڪرڻ
- **ڳل مڙهڻ / ڳل مڙهڻ:** [اصطلاح] زبردستي ڏيڻ، زبردستي ڳڏ ڏئي ڇڏڻ
- **ڳلا / ڳلا:** [مذ] ڪپڙي يا ڀت ۾ سوراخ
- **ڳلٽي / ڳلٽي:** [مث] غدود، وڏي سوڄ
- **ڳلڙي / ڳلڪڙي:** [مث] ڳراٽڙي، ڀاڪر
- **ڳلڙي پاوڻ / ڳلڪڙي پاوڻ:** [اصطلاح] ڳراٽڙي پائڻ، ڀاڪر پائڻ
- **ڳلڻ / ڳلڻ:** ڳرڻ، پگهرڻ، رجڻ، حل ٿيڻ، نرم ٿيڻ، خرچ ٿيڻ
  * بيهوش ٿيڻ
  * گم ٿيڻ
- **ڳلي / ڳلي:** [مث] گهٽي، سڙڪ، رستو
- **ڳنڍه / ڳنڍ:** ڳنڍ، جوڙ، وَرُ
- **ڳنڍه ٻڌڻ / ڳنڍ ٻڌڻ:** [اصطلاح] ڳنڍ ٻڌڻ، جوڙ ڪرڻ، جوڙڻ، وَرُ ڏيڻ
- **ڳنڍها / ڳنڍيا:** [مذ] ڳتو هڪ عارضي بند، جيڪو شاخ جي پاڻيءَ کي بند ڪرڻ يا اُن جي سطح کي بلند ڪرڻ لاءِ هوندو آهي
- **ڳنڍهڙي / ڳنڍيڙي:** ڳوٿري، ڳنڍڙي
- **ڳنڍهڻ / ڳنڍڻ:** [فعل متعدي] جوڙڻ، ڳنڍڻ، ملائڻ
- **ڳنڍهيرا / ڳنڍيرا:** [مذ] موچي

- ڳڻ / ڳڻ: [مذ] خوبي، لياقت، خاصيت، ڳڻ، صفت
- ڳڻڻ / ڳڻڻ: [فعل متعدي] ڳڻڻ، اندازو ڪرڻ، تخمينو لڳائڻ، تعداد ڳڻڻ
  * خيال ڪرڻ، سوچ ڪرڻ
- ڳوٺ / ڳوٺ: [فعل۔ امر] مرمت ڪر، تيار ڪر
- ڳورا / ڳورا: [صفت] صاف رنگ وارو سفيد، اڇو گورو
- ڳورا / ڳورا: [صفت] وزني، ڳرو وزندار ڀاري
- ڳوڙها / ڳوڙها: [مذ] گهرو ڳوڙهو گهاٽو تيز رنگ وارو
  * دوستيءَ ۾ پڪو
- ڳوڙها / ڳوڙها: [مث] بال، ڳوڙهو
- ڳول / ڳول: [مث] ڳولڻ، تلاش ڪرڻ
- ڳولهول مارڻ / ڳول ڦول مارڻ: [اصطلاح] تلاش ڪرڻ ڳولا ڪرڻ جستجو ڪرڻ
- ڳوه / ڳوهہ: [مث] ڳوهہ ڪرڙي
- ڳوها / ڳوها: مينهن جو خشڪ ڇيڻو
- ڳوهڻ / ڳوهڻ: [فعل متعدي] ڳوهڻ، ملائڻ، مهٽڻ (ڳوهيندا، ڳوهيا، ڳوهيسي)
- ڳوهيڙا / ڳوهيڙا: ڏسو: ڳوه/ ڳوهہ
- ڳيٽا / ڳيٽا: [مذ] عام ننڍو پٿر
- ڳيٽي / ڳيٽي: [مث] ڏڪي
  * باهہ لڳائڻ وارو چقمق
- ڳيڙ / ڳيڙ: [مذ] تڪليف، پريشاني، مصيبت
  * ڄاڙ

□

ل / ل

- ل/ لام - ل/ لام: اولهه پنجابي صورتخطيءَ جو ٽيٽيهون ۽ سنڌيءَ جو پنجيتاليهون اکر
- لاچار/ لاچار: [صفت] بيوس، مجبور، بي يارو مددگار نڌڪو
- لاچار ٿیوݨ/ لاچار ٿيوڻ: [اصطلاح] بيوس ٿيڻ مجبور ٿيڻ بي يارو مددگار ٿيڻ، لاچار ٿيڻ
- لاسمجھ/ لاسمجهه: [صفت] ناوان، سادو بي سمجهه، بيوقوف، احمق، بي شعور سودائي
- لاسمجھی/ لاسمجهي: [مث] بيوقوفي، بي سمجهي، ناداني، سادگي، مور ڪاٿپ
- لاغرض/ لاغرض: [صفت] بي پرواهه لاپرواهه لاتعلق
- لاغرضی/ لاغرضي: [مث] لاپرواهي لاتعلقي بي احتياطي
- لاٹ/ لاٽ: [مذ] ڏنبو ٿُلهي ڀَچَ واري رڍ
- لاٹ/ لاٽ: [مث] روشني، چمڪ
- لاٹ مارݨ/ لاٽ مارڻ: [اصطلاح] روشني ڪرڻ، چمڪائڻ
- لاٹوں/ لاٽون: [مذ] لاٽون، گولو ٻارن جو لاٽون
- لاٹی/ لاٽي: [مث] اُٺ جي نڪ واري ڪاني، جانور جي نٿ
- لاج/ لاج: [مث] شرم، حيا، لڄ، شان، عزت، احترام
- لاج رکھݨ/ لاج رکڻ: [اصطلاح] لڄ رکڻ، عزت ڪرڻ، حفاظت ۾ رکڻ
- لاڈلا/ لاڏلا: [صفت] لاڏلو سڪيلڏو، بگڙيل ٻارُ
- لارا/ لارا: [مذ] ڪوڙو واعدو، ڏٺو دلاسو
- لاری/ لاري: [مث] زال، گهر واري، شريڪ حيات
- لارے باز/ لاري باز: وعدي خلاف، واعدو ٽوڙيندڙ
- لاڑا/ لاڙا: [مذ] لباڙيءَ وڏيون ڳالهيون ڪندڙ گهڻ ڳالهائو واتوڙو
  * ڏُهل وڄائڻ واري ڪاٺي
- لاس/ لاس: [مث] اٺو ۽ پاڻي جيڪو ٻوڙ جي رَسُ کي گهاٽي ڪرڻ لاءِ وڌو ويندو آهي
- لاکڑ/ لاڪڙ: [مث] ڪاني، ٻارڻ
- لاکڑی/ لاڪڙي: [مث] لٺ، ڪجيءَ جي وڻ جي اُها شاخ جنهن جا پتا پٽيا ويا هجن
- لاکھا/ لاکا: [صفت] گهرو ڳاڙهو لاک جي رنگ جهڙو
- لاکھی/ لاکي: [مذ] لک پتي، لکين روپين جو مالڪ
  * [مث] مڇيءَ جو هڪ قسم
- لاڳ/ لاڳ: [مث] مقرر رقم ڏيڻ، ورو لاءِ اَنُ ڏيڻ، گهوٽ ۽ ڪنوار طرفان مقرر ڪيل اُها رقم جيڪا شاديءَ جي موقعي تي ڳائڻ وڄائڻ وارن ميراثين کي ڏني ويندي آهي
- لاڳ دار/ لاڳدار: خريدار، ڳولائو متلاشي
- لاڳت/ لاڳت: [مث] خرچ، موڙي، لاڳت، سيڙپ

- **لال / لال:** [صفت] ڳاڙهو سرخ
- **لال تھیوݨ / لال ٿيڻ:** ڳاڙهو ٿيڻ، ڪاوڙ ۾ اچڻ، ڪاوڙ ڪرڻ، غصو ڪرڻ
- **لالہ / لالا:** [مذ] جناب، آقا (اهو لفظ خطاب طور هندو استعمال ڪندا آهن)
  * وڏو ڀاءُ
- **لامبا / لامبا:** [صفت] ڊگهو طويل
- **لانبا / لانبا:** [مذ] ٿڌو سرد، جميل
- **لانبھ / لانب:** [مذ] شاخ، ٽاري
- **لانگری / لانگري:** [مذ] اُهو شخص جيڪو خيرات (لنگر) ڏيڻ لاءِ کاڌو پچائيندو آهي
- **لانگھا / لانگها:** رستو سڙڪ، روڊ
- **لانا / لانا:** [مث] هڪ رسو (خاص طور ٻيڙيءَ جو)
- **لاوا / لاوا:** [مذ] قيمت، ڦاهو
- **لاوا لاوݨ / لاوا لاوڻ:** [اصطلاح] قيمت لڳائڻ، ملهه لڳائڻ
- **لاوݨ / لاوڻ:** [فعل متعدي] لڳائڻ، ملائڻ، قائم ڪرڻ، جمائڻ، منسوب ڪرڻ، ڌيان ڏيڻ
  * پيسڻ، تيز ڪرڻ
  * نر جو لڳڻ
- **لاوݨ / لاوڻ:** [مث] سرائيڪي عورتن جو هڪ چولو ڳاڙهي رنگ جو زنانو چولو چولي جو بارڊر، ڪنارو
- **لاوی / لاوي:** [مث] فصل جي ڪٽائي جو عمل
  * ڪٽائي جو معاوضو
- **لاویر / لاوير:** [مث] ڪپڙي جي ليڙ ٽڪرو
- **لاھندا / لاهندا:** [مذ] اولهه، مغرب
- **لب / لب:** [مث] چپ، نڪ هيٺيان مُڇن وارو حصو
  * ٽُڪ
- **لبا / لبا:** [مذ] (بي عزتي ڪرڻ لاءِ) منهن تي چمات هڻڻ
- **لباس / لِباس:** [مذ] پوشاڪ، خوشامد
- **لباس کٹݨ / لباس ڪٽڻ:** [اصطلاح] خوشامد ڪرڻ، چاپلوسي ڪرڻ
- **لباسی / لباسي:** [مذ] خوشامدي، چاپلوس
- **لبکݨ / لبڪڻ:** [فعل متعدي] چٽڻ، ڪتي وانگر چٽڻ
- **لبھݨ / لبڻ:** ملڻ، حاصل ڪرڻ، لبڻ، دريافت ڪرڻ، هٿ ۾ اچڻ
- **لباری / لباري:** [مذ] لباڙي، گهڻ ڳالهائو حوالي
- **لبڑ / لبڙ:** سست، ڪاهل
- **لپ / لپ:** [مث] مُٺ جيترو، مُٺ ڀر
- **لپائی / لپائي:** [مث] ليپو پلستر
- **لپائی کرݨ / لپائي ڪرڻ:** [اصطلاح] ليپو ڏيڻ، پلستر ڪرڻ
- **لپوائی / لپوائي:** [مث] ليپو ڪرايو پلستر ڪرايو
  * ليپي جو معاوضو
- **لپیٹݨ / لپيٽڻ:** [فعل متعدي] ويڙهڻ، بند ڪرڻ، ملائڻ

- **لت / لت:** [مث] لت، چنگهه، ٽنگ
- **لت مارݨ / لت مارڻ:** [اصطلاح] لت هڻڻ
  * مزاحمت ڪرڻ، ڪنهن ڪم ۾ رڪاوٽ وجهڻ
- **لٹ / لٽ:** [مث] وڪريل وار
  * ڏاڙهي ڦرلٽ
- **لٹا پٹا / لٽا پٽا:** [مذ] سامان، ٽپڙ
- **لٹکاوݨ / لٽڪاوڻ:** [فعل متعدي] لٽڪائڻ، لڙڪائڻ
- **لٹکݨ / لٽڪڻ:** لڙڪڻ، لٽڪڻ
- **لُٹݨ / لٽڻ:** ڦرڻ، لٽڻ، ڌاڙو هڻڻ، ڦرلٽ ڪرڻ، ڦر ڪرڻ
- **لٹودھر / لٽو ڌر:** [مذ] آوارا، رولو لوفر
- **لٹھا / لٿا:** [مذ] زبان تي ڦلوڪٽا
- **لٹھے پووݨ / لٿي پووڻ:** [اصطلاح] زبان تي ڦلوڪٽا ٿيڻ
- **لُجھ / لُجهه:** [مث] لڙائي، ويڙهه، جهيڙو، تڪرار
- **لُجھݨ / لُجهڻ:** وڙهڻ، جهيڙو ڪرڻ، لڙائي ڪرڻ
- **لج / لڄ:** [مث] شرم، حيا، عزت، وقار، ساک، ڀرم
- **لجاوݨ / لڄاوڻ:** [فعل متعدي] شرمندو ڪرڻ، شرمسار ڪرڻ، خفت ڪرڻ
- **لُچ / لُچ:** [صفت] لوفر، آوارا، جهيڙاڪ
- **لُچائی / لُچائي:** بدمعاشي، حرامپائي، لوفرائپ
- **لچی / لچي:** [مث] دوکو دولاب، داءُ
- **لُچھݨ / لُڇڻ:** [مث] بي چيني، بي قراري، اڻ ترڻ
- **لڈ / لڏ:** [مث] ٽورڙو سامان
- **لڈپلاݨ / لڏپلاڻ:** لڏپلاڻ، جاءِ مٽائڻ، هجرت، هڪ هنڌ کان ٻي هنڌ لڏي وڃڻ
- **لڈواوݨ / لڏواوڻ:** لفظ لڏڻ / لڏڻ جو فعل بالواسطه آهي
- **لڈکا / لِڏڪا:** [مذ] بگڙيل ٻار، بگڙيل ڇوڪرو
- **لڈکی / لڏڪي:** [مث] بگڙيل ٻارڙي، بگڙيل ڇوڪري
- **لَڈݨ / لَڏڻ:** [فعل متعدي] لڏڻ، سامان ٻڌڻ، روانو ٿيڻ، هليو وڃڻ
- **لُڈݨ / لُڏڻ:** لُڏڻ، هيڏانهن هوڏانهن چُرڻ، پينگهه تي لڏڻ
- **لُری / لُري:** [مث] سياري جي هوا، ٿڌي هوا
- **لڑ لگݨ / لڙ لڳڻ:** پاڙڻ، انحصار ڪرڻ، مدار رکڻ، حفاظت جي تقاضا ڪرڻ
- **لڑݨ / لڙڻ:** وڙهڻ، جهيڙو ڪرڻ، لڙائي ڪرڻ، مقابلو ڪرڻ
- **لڑی / لڙي:** [مث] شاخ، ڪاٺيءَ جو ٽڪرو، بانس
  * پڳڙي جو آخري حصو
  * موتين جي لڙي
  * ڏنگ، چڪ پائڻ
- **لُڑھݨ / لُڙهڻ:** درياءَ ۾ وهي وڃڻ، ضايع ٿيڻ، تباهه ٿيڻ
  * وهڻ
  * نانگ وانگر وڃڻ
  * ڪاڌي جي کوٽ سبب ڪمزور ٿيڻ
- **لس / لس:** [مث] گهرا گهاٽا ڪکر
- **لسا / لسا:** [مذ] ٿلهو ڳاڙهو سوٽي ڪپڙو

- لسا / لسا: [صفت] سنهڙو ڪمزور، سُست
- لسڪ / لسڪ: [مث] چمڪ، روشني
- لسڪارا / لسڪارا: [مذ] هٿيارن يا بارود جي چمڪ، شبنم جي چمڪ، ڪپڙي جي چمڪ، روشني
- لسڪاوڻ / لسڪاوڻ: لفظ لسڪڻ /لسڪڻ جو فعل بالواسطہ آهي
- لسڪڻ / لسڪڻ: چمڪڻ، ٻرڻ، روشن ٿيڻ
- لسڻ / لسڻ: ڪلي ٻر جائي جم جو داغ ڪارو داغ، موهيڙا
- لِسيرا / لِسيرا: [صفت] سنهڙو ڪمزور، گهڻو ڪمزور
  * (لِسا جي تقابلي حالت)
- لعل / لعل: [مذ] پُٽ
  * يا قوت
- لُڪا / لُڪا: [صفت] ڳجهو لڪل، ڍڪيل
- لُڪا رکڻ / لُڪا رکڻ: [اصطلاح] ڳجهو رکڻ لڪائي رکڻ ڍڪي رکڻ
- لڪار / لُڪار: [مث] شال، رئو
- لُڪاوڻ / لُڪاوڻ: [فعل متعدي] لڪائڻ، ڍڪڻ، ڳجهو رکڻ
- لُڪت وچ / لُڪت وچ: [صفت] هڪ طرف، الڳ ڌار ڍڪيل
- لُڪت وچ ٻهڻ / لُڪت وچ ٻهڻ: [اصطلاح] اوٽ ۾ ويهڻ تاڙ ۾ ويهڻ لڪي انتظار ڪرڻ

- لُڪڻ / لڄڻ: [فعل متعدي] چٽڻ، ڪائڻ
- لُڪڻ / لُڪڻ: لڪڻ، لڪي ويهڻ، ڳجهو ٿيڻ
- لڪوا / لڪوا: [مث] مُنهن جو فالج، لڪوا
- لڪيا / لڪيا: [مذ] چٽڻ
- لُڪيا / لُڪيا: [صفت] لڪل، ڳجهو مخفي، ڍڪيل
- لُڪيا رهڻ / لُڪيا رهڻ: [اصطلاح] لڪيو رهڻ، ڳجهو رهڻ تاڙ ۾ رهڻ
- لک / لک: [مذ] سؤ هزار، لکُ
- لک ٿيوڻ / لک ٿيوڻ: [اصطلاح] گهڻا ٿيڻ، جهجها ٿيڻ، ڪثرت ۾ ٿيڻ، گهڻائي ۾ ٿيڻ، جام ٿيڻ
- لک داتا / لک داتا: [مذ] سخي سرور جو لقب
- لکاوڻ / لکاوڻ: لفظ لکهڻ/ لکڻ جو فعل بالواسطہ آهي
- لِکڻ / لکڻ: لکڻ، ڪتابت ڪرڻ، تحرير ڪرڻ
- لکوائي / لکوائي: [مث] لکائي جو معاوضو لِکت جو محنتانو
- لکيا / لکيا: [مذ] لِکيل، لِکيو مقدر نصيب، قسمت
- لُگدا / لگدا: نرم شي، لئي
- لُڳا / لُڳا: [صفت] اڪيلو تنها، خالي
- لُڳا ونڃڻ / لُڳاونڃڻ: هليو وڃڻ، روانو ٿيڻ، وڃڻ
- لُڳڻ / لُڳڻ: ملڻ، جڙڻ، ملي وڃڻ، ٿي وڃڻ، نظر اچڻ، شروع ڪرڻ، مناسب لڳڻ
  * پوڻ يا ملڻ (امدادي فعل طور)
  * نر سان ملڻ
  * لڙي بنجڻ

- لل پنج / لل پنج: [مذ] بي ترتيبي، اڊنگائپ
- لِم / لِمر: [مث] بلغم، نڪ مان نڪرندڙ غدود
- لما / لما: [صفت] ڊگهو طويل، وڏو
- لمبا / لمبا: [مذ] باهہ جو شعلو
  * [صفت] ڊگهو طويل، وڏو
- لمبا ڪرڻ / لمبا ڪرڻ: [اصطلاح] ڊگهو ڪرڻ، وڏو ڪرڻ، طويل ڪرڻ
- لمبائي / لمبائي: [مث] اونچائي
- لمبڻ / لمبڻ: [فعل متعدي] لمبڻ، پلستر ڪرڻ، ليپو ڏيڻ
- لمڪاوڻ / لمڪاوڻ: [فعل متعدي] لٽڪائڻ، لڙڪائڻ
- لمڪڻ / لمڪڻ: لٽڪڻ، لڙڪڻ
- لموچڙ / لموچڙ: ڏڪڻ جو
  * [مذ] ڏڪڻ جو رهواسي / رهائشي
- لُنجڻ / لُنجڻ: [مذ] اُٺ جي پُڇَ جا وار
- لُنڊا / لُنڊا: [مذ] پُڇ کان سواءِ، لُنڊو
  * خراب ڪردار جو مالڪ
- لُنڊا چڙا / لُنڊا چڙا: [صفت] زال ٻارن کان سواءِ
- لنڊر / لنڊر: [مذ] آوارا، رولو بدڪردار، بدمعاش، بيهودو
- لنگ / لنگ: [مث] جنگهہ
- لنگ / لنگ: [مذ] عضوو جسم جو حصو
- لنگ ڀڄڻ / لنگ ڀڄڻ: [اصطلاح] بيمار ٿيڻ، عضوون ۾ سور پوڻ
- لنگر / لنگر: اُهو هنڌ جتي خدا ڪارڻ کاڌو ملي
  * مَلهَہ راند جو هڪ اصطلاح، جنهن ۾ پهلوان پنهنجي جنگهہ کي مخالف پهلوان جي جنگهہ ۾ ڦاسي اُن کي هيٺ ڪِرائيندو آهي
- لنگي / لنگي: [مث] وقت، موقعو، وارو، پيرو
- لُنگي / لُنگي: [مث] هڪ ڪپڙو جيڪو مفلر، پڳڙي ۽ گوڏ طور استعمال ڪيو ويندو آهي
  * دريائن جي ڪنارن تي زمين کي پوک لائق بڻائڻ لاءِ صافيءَ جو معاوضو
- لنگها / لنگها: [مذ] گذر گاهہ، پار ڪرڻ جو هنڌ، عبور ڪرڻ جي جاءِ
- لنگهاوڻ / لنگهاوڻ: [فعل متعدي] گذارڻ، عبور ڪرڻ، پار ڪرڻ
- لنگهڻ / لنگهڻ: گذرڻ، پار ڪرڻ، عبور ڪرڻ، گڏجي گذرڻ، کسڪڻ، وڃڻ
  * ڪِري پوڻ
- لنگهڻ / لنگهڻ: [مذ] بُکَ، پرهيز روزو
- لنگهڻ مرڻ / لنگهڻ مرڻ: [اصطلاح] بک مرڻ
- لو / لو: تيز هوا
  * شعلو
- لوا / لوا: [مذ] جوڻ
  * [صفت] قسم، حالت، صورت

- **لوآڻ/ لوآڻ:** [فعل متعدي] پاڻيءَ سان گڏ ملائڻ، ڳوهڻ
- **لوچڻ/ لوچڻ:** سوچڻ، ويچارڻ، خواهش ڪرڻ، طرفداري ڪرڻ
- **لوڏ/ لوڏ:** [مث] حرڪت
- **لوڏڻ/ لوڏڻ:** حرڪت ڏيڻ، لوڏڻ، تحرڪ ڏيڻ
- **لوڏے کھاوڻ/ لوڏي کاوڻ:** [اصطلاح] لوڏا کائڻ، چوڏيل تي لڏڻ، ڦيرا کائڻ، حرڪت کائڻ
- **لوڑھا/ لوڙها:** [مذ] لوڙهو حد، بارڊر، روڪ
- **لوڑھا ڈیوݨ/ لوڙها ڏيوڻ:** [اصطلاح] لوڙهو ڏيڻ، حد ڪيڻ، بارڊر ٺاهڻ، احاطو قائم ڪرڻ دفاعي رڪاوٽ ٺاهڻ
- **لوڑھݨ/ لوڙهڻ:** [فعل متعدي] وهائڻ، ڪرائڻ، پاڻي ۾ لُڙهي وڃڻ
- **لوڑھی کرݨ/ لوڙهي ڪرڻ:** [اصطلاح] سلائي ڪرڻ، بخيو ڏيڻ
- **لوسی/ لُوسي:** [مذ] خوشامدي، چاپلوسي ڪندڙ واحيات، بيهودو بيڪار
- **لوک/ لوڪ:** خلق، عام ماڻهو انسان
- **لولا/ لولا:** لولو ننڍڙي ماني
- **لُولها/ لُولها:** [صفت] معذور، طاقت کان محروم، گهمڻ ڦرڻ کان لاچار
- **لوٹک/ لوٽڪ:** لوٽڪ، لوٽياڻي ياجي، جڙي بوٽي
- **لووݨ/ لووڻ:** [فعل متعدي] پاڻيءَ سان گڏ ملائڻ، لوئڻ
  * بي عزتو ڪرڻ، ذليل ڪرڻ
  * آواز اچڻ، آواز ڪرڻ، بڪ بڪ ڪرڻ
- **لوھا/ لوهاَ:** [مذ] لوهو لوهہ جو
  * [صفت] لوهہ جي رنگ وارو ڳاڙهاڻ مائل
- **لوھاری/ لوهاري:** [مث] لوهارڻ، لوهاري جي زال
- **لوھانڈا/ لوهاندا:** [مذ] لوهہ جو پانو
- **لوھڑا/ لوهڙا:** [مذ] گهوٽ
- **لوھݨ/ لوهڻ:** حسرت ڪرڻ، خواهش ڪرڻ
- **لویڑݨ/ لويڙڻ:** [فعل متعدي] گندو ڪرڻ، خراب ڪرڻ
- **لھاوݨ/ لهاوڻ:** [فعل متعدي] لهرائڻ، ڪولڻ، هيٺ لاهڻ، گهوڙي کان لاهڻ، تصوير ڪيڻ، هيٺ رکڻ، چڪڻ، هڪ پاسي ڪرڻ، ڏيتي ليتي گهٽ ڪرڻ، جهاز مان سامان لاهڻ
  * برداشت ڪرڻ، سهڻ، صبر ڪرڻ
- **لھو/ لهو:** [مذ] رتُ، خون
  * [صفت] ناراض، ڪاوڙيل، بگڙيل
- **لھو سکݨ/ لهوسڪڻ:** رتُ جو جمڻ، خوفزده ٿيڻ، ڊڄڻ
- **لھوڑا/ لهوڙا:** [مذ] هڪ وڻ
- **لیک/ ليڪ:** [مث] لڪير، نشان، بدنامي زمين ۾ سوراخ
- **لیکا پاوݨ/ ليڪا پاوڻ:** [اصطلاح] لڪير ڪيڻ، ليڪو ڪيڻ
- **لیل قطار/ ليل قطار:** [مث] ڏگهي قطار

- **لينڈݨ/ لينڊڻ**: [فعل متعدي] پيسڻ، پيهڻ، چٿڻ
- **ليار/ ليار**: [مذ] لاهيارو، فصل ڪٽڻ وارو
- **لياری/ لياري**: [مث] ڳئون جو پيدا ٿيل نئون ٻچڙو
- **ليپ/ ليپ**: [مذ] ليپ، مالش، پلستر
- **ليپ ڈیوݨ/ ليپ ڏيوڻ**: [اصطلاح] ليپ ڏيڻ، پلستر ڪرڻ مالش ڪرڻ
- **ليپا/ ليپا**: [مذ] ليپو پلستر، مالش
- **ليٹݨ/ ليٽڻ**: سمهڻ، ٽيڪ لڳائي ويهڻ، پاسو بدلائڻ
- **ليکھ/ ليک**: نصيب، مقدر، قسمت، تقدير
- **ليکھ/ ليک**: نصيب، مقدر، قسمت، تقدير
- **ليکھ اگھاڑݨ/ ليک اُگهارڻ**: بُرج ۾ ڪنهن ستاري جو پيدا ٿيڻ
- **ليکھ جاڳݨ/ ليک جاڳڻ**: خوش قسمت ٿيڻ، پلو ڀاڳ ٿيڻ
- **ليکھا/ ليکا**: [مذ] حساب ڪتاب
- **ليکھا رکھݨ/ ليکا رکڻ**: [اصطلاح] حساب ڪتاب رکڻ
- **ليلا/ ليلا**: [مذ] ٻڪريءَ جو ننڍڙو ڦر
- **ليے/ ليہ**: [فجا] پري ٿي وڃ
  ٭ ڪنڌيٰ وارو گاهہ
- **ليھݨ/ ليهڻ**: ڪيڙ پي وڃڻ

□

لھ / لھ

- **لهاٹاں / لهاٹان:** [مذ] اُهو قرض جيڪو ٻي کي ڏنو ويو
- **لهاݨے والا / لهاڻي والا:** [مذ] قرض گھرندڙ قرض جي خواهش رکندڙ قرض خواهہ
- **لهاٹیت / لهاٽائت:** قرض خواهہ، قرض جو خواهشمند، قرض گهندڙ قرض وٺندڙ

□

م / م

- **م / ميم / مر / ميم:** اولهہ پنجابي صورتخطيءَ جو چوٽيهون ۽ سنڌيءَ جو چائيتاليهون اکر
- **ما / ما:** [مث] ماءُ، امڙ، امان
- **ماپیو / ماپيؤ:** ماءُ پيءُ، والدين، ابا امان
- **ماتر / ماتر:** چڪيءَ جي ٻاهران رکيل ٿانءُ جيڪو اٽي کي پکيڙجڻ کان روڪيندو آهي
  * پيءُ جي گهر واري، پيءُ جي زال
- **ماتریٖ بھرا / ماتريئر ڀهرا:** [مذ] ماٽيلو ڀاءُ، آڌُ ڀاءُ، ويڳو ڀاءُ
- **ماتریٖ بھیݨ / ماتريئر ڀيڻ:** [مث] ماٽيلي ڀيڻ، ويڳي ڀيڻ
- **ماختہ / ماختا:** [مذ] جرماٽو ڏنڊ
- **ماختہ بھوڳݨ / ماختا ڀوڳڻ:** جرماٽو ڀرڻ، ڏنڊ ڀرڻ
- **مار کرݨ / مار ڪرڻ:** [اصطلاح] مار ڪرڻ، جيتڻ، کٽڻ، اڳتي وڌڻ، شڪست ڏيڻ، مغلوب ڪرڻ
- **مار / مار:** [مث] ڏکو سزا، ڦيھ
  * حيرت جي اظهار جو لفظ
- **مارخور / مارخور:** [مذ] جهنگلي ٻڪرو
- **مارکا / مارڪا:** [مذ] اجتماع، ميڙ، هجوم، گروهہ، ٽولو، پارٽي
- **مارکٹ / مارڪُٽ:** [مث] مارڪٽ، سزا، ڏک هڻڻ
- **مار گھتݨ / مار گهتڻ:** [فعل متعدي] قتل ڪرڻ، مارڻ، خون ڪرڻ، روانو ڪرڻ، چلتو ڪرڻ
- **مارݨ / مارڻ:** سزا ڏيڻ، ڏک هڻڻ، قتل ڪرڻ
  * گهٽ ڪرڻ، خالص ڪرڻ
  * چڏي ڏيڻ
  * بند ڪرڻ
- **ماڑوم / مارُوم:** [صفت] واقف ڪار، پروسي جوڳو اعتبار جوڳو
- **ماڑوم یار / مارُوم يار:** ويجهو دوست، دل گھريو دوست
- **ماڑا / ماڙا:** [صفت] خراب، بُرو، بُڇڙو
- **ماس / ماس:** [مذ] گوشت، ماس
- **ماس خورا / ماس خورا:** [صفت] گوشت کائيندڙ گوشت خور
- **ماس لڑکݨ / ماس لڙڪڻ:** [اصطلاح] گوشت لڙڪڻ

- **مال/مال:** [مذ] دولت، جائيداد، ملڪيت
  - ٭ زمين جو محصول
  - ٭ چوپايو مال
- **مال خانہ/مال خانا:** مالخانو ڍڳن جانورن جو واڙو
  - ٭ اسٽور
  - ٭ تالاب
- **مالا/مالها:** مالا (هندن جي تسبيح)
  - ٭ ڪائيءَ جو وڏو رولر جنهن سان مٽيءَ جا ڍير ٽوڙيا ويندا آهن
- **مانجھڻ/مانجهڻ:** [فعل متعدي] ڌوئڻ، ملڻ، صاف ڪرڻ، چمڪائڻ، مالش ڪرڻ، پالش ڪرڻ
- **ماندا/ماندا:** [مذ] بيمار
  - ٭ [صفت] بيمار مثل، تڪليف ۾ مبتلا
- **مانگا/مانڪا:** [صفت] اکين ۾ اڇي لڪير وارو
- **مانی/ماني:** [مث] ماني، گيهه ۾ تريل ماني
  - ٭ اهو ماڻهو جيڪو ٻنيءَ جي نگراني ڪندو آهي
- **ماݨ/ماڻ:** [مذ] فخر، تڪبر
- **ماݨ کرݨ/ماڻ ڪرڻ:** [اصطلاح] ناز ڪرڻ، نخرا ڪرڻ، فخر ڪرڻ، مان ڪرڻ، عزت ڪرڻ
- **مانڪ/مانڪ:** [مذ] موتي، هيرو، مانڪ، نگينو
- **ماوݨ/ماوڻ:** ڪنهن شي ۾ سمائجڻ، قابو ڪرڻ، حاصل ڪرڻ، پورو ڪرڻ
- **ماہی/ماهي:** [مذ] دوست، عزيز، قريب، مائٽ
- **مایا/مايا:** [مث] دولت، ملڪيت، جائيداد، ڏوڪڙ
- **مت/مت:** سزا، سيکت
  - ٭ مشورو
  - ٭ [ح ع] ڪٿي ائين نہ ٿئي
- **متا/متا:** سازش، اٽڪل، منصوبو رٿا
- **متا پکاوݨ/متا پڪاوڻ:** [اصطلاح] سازش ڪرڻ، رٿا رٿڻ، منصوبو ٺاهڻ
- **متام/متام:** [مذ] ماتم، پٽڪو صدمو
- **مُتر/مُتر:** [مذ] پيشاب
  - ٭ مني
- **مترا/ مترا:** [مذ] گهوڙن جي هڪ بيماري
- **متریا/مترپا:** [مذ] ويڳي ماءُ جو سلوڪ
- **مُترݨ/مُترڻ:** پيشاب ڪرڻ
  - ٭ توهين ڪرڻ، بي عزتي ڪرڻ، خراب ورتاءُ ڪرڻ
- **متریٔ ماء/ مترئي ما:** ويڳي ماءُ
- **متریا/مترپا:** اڌ ڀاءُ ڀيڻ
- **متوالا/متوالا:** [صفت] مدهوش، پاڳل، چريو، بيهوش
- **مطیع تھیوݨ/مطيع ٿيوڻ:** [اصطلاح] تابع ٿيڻ، ماتحت ٿيڻ
- **مطیع کرݨ/مطيع ڪرڻ:** تابع ڪرڻ، ماتحت ڪرڻ
- **متھا/مٿا:** [مذ] مٿو پيشاني، نرڙ
- **متھا ٹیکݨ/مٿا ٽيڪڻ:** [اصطلاح] مٿو زمين سان لڳائڻ، عبادت ڪرڻ

- **مُتهاج/مُتاج:** [صفت] محتاج، ڳيجهو ضرورت مند، نادار
- **مُتهر/ مُتر:** [مذ] بيوقوف، احمق، سادو بيڪار ماڻهو
- **متے مارڻ/متي مارڻ:** [اصطلاح] حوالي ڪرڻ، سپرد ڪرڻ
  * مسترو ڪرڻ، رد ڪرڻ، واپس ڪرڻ
- **مٹ/مٽ:** [مذ] پاڻيءَ جو مٽ
  * برابر، هڪ جيترو
- **مُٹ/مُٽ:** [مث] مُڪو
- **مُتا/مُتا:** [مذ] ڏينهن لاءِ مقرر ڪيل ڪم، ڪم لاءِ ننيڙو معاهدو جيڪو خاص ڪم يا مزدوريءَ لاءِ هوندو آهي
- **مُتاڪرڻ/مُتا ڪرڻ:** [فعل، تعدي] ڪو ڪم ذمي ڪڻڻ
- **مِٹاوڻ/مِٽاوڻ:** [فعل متعدي] ڊاهڻ، صاف ڪرڻ، ختم ڪرڻ، اڏائي ڇڏڻ
  (مٹیندا، مٹایا، مٹیسی)
- **مٹی تھیوڻ/متي ٿيوڻ:** [اصطلاح] برباد ٿيڻ، ختم ٿيڻ
- **مِٹی دا پُھل/مِٽي دا ڦُل:** اُهو تعويذ جيڪو وڏيڪ پيداوار لاءِ هجي
- **مِٹی سُوا/مِٽي سُوا:** مٽي ۽ خاڪ (يعني ڪجهه به نه عدم)
- **مٹھا/مٹ:** [صفت] مِٺو
- **مُٹھ/مُٹ:** مُٺ، هٿ
  * قرض يا محصول جي قسط
- **مٹھا/مٹا:** [مذ] سُست، ڪم جو نه هجڻ، گهري جاءِ
  * واپار جي ڀاڙائي
  * [صفت] هوريان، سُست
- **مثال/مثال:** [مث] چوٽي، نمونو، مشابهت، هڪجهڙائي، پهاڪو
- **مجال/مجال:** [مث] طاقت، اهليت
  * جهڪاءُ، انڪساريءَ جو اظهار
- **مُجرا/مُجرا:** [مذ] آداب يا سلام، ناچ گانو
- **مجرا ڪرڻ/ مجرا ڪرڻ:** [اصطلاح] ملاقات ڪرڻ، زيارت ڪرڻ، ناچ گانو ڪرڻ
- **مچ/مچ:** [مذ] باھ، شعلو گرم هوا
  * آداب، چا تون خوش ۽ ٺيڪ آهين
  * [صفت] مطمئن، پريل، پيٽ پريل، گهڻو وڏيڪ
- **مچل/مچل:** [صفت] بگڙيل، بي ادب، لاپرواھ
  * [مذ] بيماريءَ جو بهانو ڪندڙ
- **مچڻ/مچڻ:** برڻ، روشن ٿيڻ، مشهور ٿيڻ
  * ڌار ٿيڻ، جدا ٿيڻ، الڳ ٿيڻ
  * خراب ٿيڻ
- **مُچھ/مُڇ:** [مث] مُڇون، ڇهبر
  * [مذ] ڪانيءَ جي ڪٽڻ وارو پاسو يا هنڌ
- **مچهارڻ/مچارڻ:** [فعل متعدي] ناراض ڪرڻ، ڪاوڙائڻ
- **مچهڙڻ/مچڙڻ:** [فعل متعدي] ڪاوڙجڻ، غصي ۾ اچڻ، ناراض ٿيڻ، گوڙ ڪرڻ

- محصول / محصول: [مذ] حڪومت جو زرعي پيداوار تي حصو ٽئڪس
- محصول لاوݨ / محصول لاوڻ: [اصطلاح] ٽئڪس لڳائڻ
- محصولی / محصولي: ٽئڪس وصول ڪندڙ
- محل / محل: [مذ] ڪوهہ جو سلينڊر
- مُخبری / مُخبري: ڳجهو اطلاع ڏيڻ، مخالفت ۾ خبر ڏيڻ
- مُخت / مُخت: "مفت" کي ظاهر ڪندڙ مفت، مال کان سواءِ
- مُختہ / مُختا: [صفت] پڙهيل، ياد ڪيل، رٽيل
- مخفی / مخفي: لڪل، ڳجهو مخفي
- مخفی راز / مخفي راز: لڪل راز، ڳجهو راز، ڳجهي ڳالهہ ڳجهہ
- مخفی رکھݨ / مخفي رکڻ: [اصطلاح] لڪائي رکڻ، ڳجهو رکڻ
- مُد / مُد: [مث] مُند، موسم، وقت، فاصلو
- مُداوݨ / مُداوڻ: [فعل متعدي] اونڌو ڪرڻ، ابتو ڪرڻ، مٿي کان هيٺ ڪرڻ
- مدت / مدت: [مث] مدد، امداد، معاونت، سهڪار
- مدت ڈیوݨ / مدت ڏيوڻ: [اصطلاح] مدد ڏيڻ، سهائتا ڪرڻ، امداد ڏيڻ، آرام ڏيڻ، حوصلا افزائي ڪرڻ
- مُدعا / مُدعا: [مذ] خواهش، مقصد، ارادو
- مڈ / مڏ: [مذ] اجتماع، گروهہ، ٽولو ڪمپني
- مُڈ / مُڏ: [مذ] ٽُڙ، ننڍي ڪٽيل ٽاري، ڪاٺ ڪباڙ
- مڈی / مڏي: [مث] سامان، جائيداد، ملڪيت، چيري
- مُراد / مُراد: [مث] خواهش، مرضي، ارادو، مطلب
- مُراد ورآوݨ / مُراد ورآوڻ: [اصطلاح] ڪامياب ٿيڻ، ترقي حاصل ڪرڻ، اڳتي اچڻ، مطلب ماڻڻ
- مُراد وند / مُراد وند: خوش قسمت، نيڪ طبع، نيڪ مزاج
- مراکی / مراڪي: [مث] چريائپ، ديوانگي، پاڳل پڻو يوڪپائي
- مراوݨ / مراوڻ: لفظ "مارڻ" جو فعل بالواسطہ آهي، مارائڻ، ڌڪ هڻائڻ، ڪٽڪو ڪيائڻ
- مرجات / مرجات: [مث] روايت، رسم، عادت، رواج
- مرجیوڑا / مرجيوڙا: [صفت] مٿل، مرڻ جي ويجهو
- مردائی / مردائي: [مث] مردانگي، حوصلو
- مُرس / مُرس: مڙس، خاوند، گهر وارو مرد، پتار
- مُرسالا / مُرسالا: مڙس، مڙسالو گهر وارو خاوند
- مُرسی / مُرسي: [مث] مڙسي، مردانگي، آدميت
- مرسیا / مرسيا: [مذ] مرثيو غم جو گيت
- مُرکݨ / مُرکڻ: مرڪڻ، کِلڻ

* ٽنڻ

(مُرکدا، مُرکیا، مُرکسی)

- **مُرکھ / مُرک:** [مذ] مورک، بيوقوف، سادو، ابوجهہ
- **مرکھت / مرکت:** [مذ] مخبر، جاسوس
- **مُرگاهی / مُرگاهي:** جهنگلي بدڪ، پاڻي جو پکي
- **مرل / مرل:** [مذ] هڪ ذات
- **مرڻ / مرڻ:** مرڻ، ڪِرڻ، ختم ٿيڻ، تباهہ ٿيڻ، سڙڻ، ڪمزور ٿيڻ
- **مراوت / مراوت:** سخاوت، شفقت، مهربان
- **مروڑ / مروڙ:** [مث] آنڊن جو سور، پيچش
  - ٭ هلڪو بخار
  - ٭ ملهہ جو هڪ اصطلاح
- **مروڑݨ / مروڙڻ:** [فعل متعدي] مروٽڻ، ڦيرائڻ، چيپاٽڻ
- **مروڑے / مروڙي:** [فعل مجهول] مروٽا، مالش مساج، زورَ ڏيڻ ٿڪاوٽ ختم ڪرڻ لاءِ جسم کي زور ڏيارڻ
- **مروڑے ݙیوݨ / مروڙي ڏيوڻ:** [اصطلاح] مروٽا ڏيڻ، مالش ڪرڻ، زورَ ڏيڻ، مساج ڪرڻ
- **مُرده / مُڙدا:** [مذ] مڙدو مثل، لاش
- **مُڑݨ / مُڙڻ:** واپس ٿيڻ، ڦيرو ڏيڻ، پوئتي موٽڻ، مڙڻ
- **مڑھ / مڙهہ:** [مذ] لاش، مڙدو مردار
- **مزاخی / مزاخي:** [مذ] مذاقي، مذاق ڪندڙ
- **مزال / مزال:** [مث] ہہ کان تي سالن جو اُٺ، ڪنوات
  - ٭ [مث] اهليت، قابليت
  - ٭ [فجا] ڪڏهن بہ نہ، ناممڪن
- **مُزاوَر / مُزاوَر:** مُجاور، ڪنهن بزرگ جي خانقاهہ يا مسجد جو خادم
- **مزمان / مزمان:** [مذ] مهمان
  - ٭ نانڻي، نياڻو ڏيڻ جو مڙس
- **مزمانی / مزماني:** مهماني، دعوت، تقريب
- **مزوری / مزوري:** [مث] مزدوري، محنت، پورهيو معاوضو
- **مزے نال / مزي نال:** [صفت] مزي سان، آرام سان
- **مُزيره / مُزيره:** [مذ] مزارع، هاري
- **مس / مس:** [مث] روشنائي
  - ٭ نوجوان جي پهرين ڏاڙهي
- **مُسافری / مُسافري:** [مث] سفر، مسافري
- **مساگ / مساگ:** [مذ] ڏندن کي صاف ڪرڻ لاءِ اکڙوٽ جو ڇوڏو، مُساگ
- **مُساوݨ / مُساوڻ:** [فعل متعدي] تباهہ ڪرڻ زخمي ڪرڻ ڇوري ڪرڻ
- **مست / مست:** [صفت] پرجوش، مستي ۾
- **مست کرݨ / مست ڪرڻ:** [اصطلاح] مدهوش ڪرڻ، مست ڪرڻ، جوش ۾ آڻڻ
- **مستور / مستور:** [مث] عورت، عزت جو لَقب
- **مُسکݨ / مُسکڻ:** مُرڪڻ، کِلڻ، ٽهڪڻ (مسکدا، مسکیا، مسکی)

- مسلہ/مسلہ: [مذ] مذهبي ڳالهہ ٻولهہ، بحث، هدايت
- مسݨ/مسڻ: برباد ٿيڻ، ڪم خراب ٿيڻ، بدقسمتيءَ جو اچڻ
- مسودہ/مسوده: [مذ] مسودو ڪچو ڊرافٽ، ڪچي لکت
  * حڪم، هدايت
- مسودہ ݙساوݨ/مسوده ڏساوڻ: [اصطلاح] حڪم ڏيڻ، اشارو ڪرڻ
- مسی/مسي: [مذ] چمڙي جا جوراب
- مسیت/مسيت: [مث] مسجد، مسلمانن جو عبادت گهر، مسلمانن جي عبادت گاهہ
- مسیحا/مسيحا: رهبر، مدد ڪندڙ مسيحُ، حضرت عيسيٰؑ جو لقب
- مشر/مشر: [صفت] مشهور، معروف
- مشکرا/مشڪرا: [مذ] مسخرو بيوقوف
- مشکری کرݨ/مشڪري ڪرڻ: [اصطلاح] مسخري ڪرڻ مذاق ڪرڻ، کل يوڳ ڪرڻ
- مشکول/مشڪول: مصروف، مشغول، رُڌل
- مُشکی تتر/مُشڪي تتر: ڪارو تتر
- مشہوری/مشهوري: [مث] شهرت، مشهوري، بدنامي
- مطبل/مطبل: [مذ] معني، مقصد، خواهش، شڪل
  * ارادو
  * واسطو مطلب
- معتبرائی/معتبرائي: احترام، عزت، اعتماد
- مغز/مغز: مغز متو دماغ
- مغز مارݨ/مغز مارڻ: [اصطلاح] متو هڻڻ، دماغ کائڻ، اجايو ڳالهائڻ، پاڻ کي ٿڪائڻ، بڪ بڪ ڪرڻ، مغزي ڪم ڪرڻ
- مُقدم/مُقدم: [مذ] اعلي، بالادست، برتر، مٿانهون
  * ڳوٺ جو چڱو مڙس
- مقرا/مقرا: [صفت] يقينن، واقعي، سچ پچ
- مقرا کرݨ/مقرا ڪرڻ: [فعل متعدي] مقرر ڪرڻ، پڪو ڪرڻ، پختو ارادو ڪرڻ، قائم ڪرڻ، ٺاهڻ
- مقراضی/مقراضي: ننيڙڙي قينچي
- مُکالا/مُڪالا: [مذ] منهن ڪارو بي عزتي، بي وقاري
- مُکالا کرݨ/مُڪالا ڪرڻ: [اصطلاح] منهن ڪارو ڪرڻ بي عزتي ڪرڻ
- مُکاوݨ/مُڪاوڻ: [فعل متعدي] ختم ڪرڻ پورو ڪرڻ حاصل ڪرڻ مڪمل ڪرڻ، آخر تائين آڻڻ
  * واجب الادا رقم ادا ڪرڻ
- مُکرݨ/مُڪرڻ: ڦرڻ، مٽڻ، انڪار ڪرڻ منڪر ٿيڻ، واپس ٿيڻ
- مُکلا آوݨ/مُڪلا آوڻ: [فعل متعدي] اجازت وٺڻ، موڪلائڻ
- مُکݨ/مُڪڻ: ٿي ويڃڻ، ختم ٿيڻ، انجام تي پهچڻ
- مُکھ/مُک: [مذ] مُنهن، چهرو
  * [مث] مُڪو

- مکھڻ / مکڻ: [مذ] مکڻ
- مُکھی / مُکي: [مذ] اھم، مکيہ، وڏو
- مگر / مگر: [مذ] چيلھہ، ڪمر، مٿيون حصو
- مگر / مگر: [جاري حالت] بعد ۾، پويان
- مُل / مُل: [مذ] مُلھہ، قيمت، قدر، مول
- مُل بھر گھنڻ / مُل ڀر گھڻڻ: [اصطلاح] بدلي ۾ قيمت وٺڻ، قيمت پرائي وٺڻ
- مِلاوڑا / مِلاوڙا: [صفت] مهربان، خوش اخلاق، حليم، بامروت، نرم مزاج
- مِلاوݨ / مِلاوڻ: [فعل متعدي] ملائڻ گڏائڻ شامل ڪرڻ مربوط ڪرڻ متحد ڪرڻ معاهدو ڪرڻ
  (ملیندا، ملایا، ملیسی)
- ملاوہ / ملاوہ: [مذ] ملاح، ماھيگير، مهاڻو
- مُلخ / مُلخ: مُلڪ، زمين، ڌرتي، ديس، وطن
- ملدودا / ملدودا: [مذ] ھڪ ٻوٽو جيڪو خوشبوءِ سبب کير ۾ ملايو ويندو آھي
- ملک / ملڪ: [مذ] ملڪيت
  * زمين واري جائيداد
- ملم / ملم: [مث] مرھم
- ملم پٹی / ملم پٽي: [مث] مرھم پٽي، زخمن جي مرھم پٽي
- مِلݨ / مَلڻ: [فعل متعدي] صاف ڪرڻ، پالش ڪرڻ، ڏوئڻ، رڱڻ
- مِلݨ / مِلڻ: ملڻ، گڏجڻ، شامل ٿيڻ، حصو بڻجڻ، اصل ٿيڻ
  (مِلدا، مِليا، مِلسی)
- ملوک / ملوڪ: [صفت] نازڪ، خوبصورت، نرم
  * [مذ] اھو شخص جيڪو سخت ڪم نہ ڪري سگھي
- مُليدڑ / مُليدڙ: [صفت] بازار مان خريد ڪيل
- مليار / مليار: [مذ] باغبان، مالھي
- مُلير / مُلير: [مث] ماروٽ، مامي جو پٽ
- ملھار / ملھار: [مث] مينھن جي موسم، وسڪاري جي منڊ، جھُڙ ڏنڊ واري ھوا
- ملھپ / ملھپ: [مذ] پيٽ جا جيوڙا، پيٽ جا جيت
- ملھر / ملھر: [مث] ھڪ قسم جي مڇي
- ملھݨ / ملھڻ: [مث] ملھہ لاءِ ماڻھن جو ميڙاڪو ملھہ لاءِ ماڻھن جو اجتماع
- مم / مم: [مث] بلا، ڏائڻ، رڇ جو ھڪ ننڍڙو قسم
- ممول / ممولي: [صفت] معمولي، عام، بنھہ عام
- مَن / من: [مذ] تلھي ماني
- مَن / من: [مذ] دماغ، دل
  * ندي جو تتل ڪنارو
- مَن بھاوݨ / مَن ڀاوڻ: [اصطلاح] خوش ڪرڻ، لطف اندوز ڪرڻ، وڻائڻ، وڻي وڃڻ

- **من چت / من چت:** [مذ] ذهن، خيال، سوچ
- **من کھوٹو / من کٽو:** درست ڪم نہ ڪندڙ
ڪفايت نہ ڪندڙ
- **من مارݨ / من مارڻ:** [اصطلاح] خواهش کي ختم ڪرڻ
اُمنگ کي ختم ڪرڻ، سوچ کي مارڻ
- **مناوݨ / مناوڻ:** [فعل متعدي] مڃائڻ، پرچائڻ، راضي ڪرڻ
مطمئن ڪرڻ، ايلاز منٿون ڪرڻ، لاڳاپو بحال ڪرڻ
گڏائڻ، ملائڻ
- **منت / منت:** [مث] ايلاز، منٿ، احسان
* عاجزي، انڪساري، نوڙت
- **منت / منت:** [مث] ٻي جو قرض چُڪائڻ لاءِ پاڻ تي
ذميواري کڻڻ
- **منت چڑھاوݨ / منت چڑھاوڻ:** [اصطلاح] احسان ڪرڻ،
مهرباني ڪرڻ، قياس ڪرڻ
- **منثیہ / منشيا:** [مذ] نوحو روئڻ پٽڻ، حضرت علي
جي اولاد جي ياد ۾ محرم دوران پڙهيو ويندڙ نظم
- **مُنجݨ / مُنجڻ:** موڪلڻ، روانو ڪرڻ، چلتو ڪرڻ
- **منجر / منجر:** [مذ] هڪ ٻوٽي جو گل
- **منجی / منجي:** ننيڙي کَٽ
- **مُنجی / مُنجي:** [مث] ساوا چانور
- **منجھ / منجهہ:** [مذ] جسم جو چيلهہ کان هيٺ وارو حصو
- **مندا / مندا:** [مذ] خراب ڳالهہ گاں برائي، بڇڙائي، بگاڙ
* [صفت] خراب، بڇڙو شرارتي
- **مندا کرݨ / مندا ڪرڻ:** [اصطلاح] مدائي ڪرڻ
برائي ڪرڻ، دوکو ڏيڻ
- **مندا لگݨ / مندا لڳڻ:** [اصطلاح] برو لڳڻ ڪاوڙ ظاهر ڪرڻ
خراب لڳڻ
- **مندائی / مندائي:** [مث] برائي، بڇڙائي، شرارت،
خرابي، بدي، گلا غيبت
- **مندائی کرݨ / مندائي ڪرڻ:** [اصطلاح] دوکو ڏيڻ،
بڇڙائي ڪرڻ، شرارت ڪرڻ، گلا ڪرڻ
- **مندر / مندر:** [مذ] جادو، دم، ساهہ
- **مندر چلݨ / مندر چلڻ:** ڏسو: مندر ٽورڻ
- **مُندر چھوڑ / مُندر چوڙ:** [مث] فوتگي جو ڪاڌو ڪانڌيو
- **مُندرݨ / مُندرڻ:** [فعل متعدي] منڊي چلڻ، جادو ڪرڻ،
سُس پُس ڪرڻ، مُنهن ڏئي مُنهن ۾ ڪجهہ ڳالهائڻ
* [فعل بالواسطہ: مُندرواڻ]
- **مندیل / منديل:** [مذ] گاريون ڏيندڙ
- **مندھݨ / منڌڻ:** [فعل متعدي] اٽو ڳوهڻ، چڱي طرح
سان ملائڻ
* ڪپڙن کي دٻائڻ
- **منڈ / منڊ:** [مذ] منڊائپ (منڊا/ اسم صفت کان اُهو
اسم ڪيفيت آهي)
- **منڈا / منڊا:** [مذ] منڊو ماٺهو
* [صفت] منڊائپ
- **منڈݨ / منڊڻ:** ڍڪڻ، لڪائڻ
(منڈیندا، منڈیا، منڈیسی)

- **مَنڈھ/مُنڍ:** [مذ] مُهڙ، مُنڍُ، شروعات، جڙ، پاڙ، اصل
  * آلو
  * طريقو رستو سازش، جوڙ توڙ
- **مُنڈھ کڈھݨ/مُنڍ ڪيڻ:** [اصطلاح] شروعات ڪرڻ، سازش ڪرڻ، ڳٽ جوڙ ڪرڻ
- **مَنڈھی/مُنڍي:** جڙ، پاڙ، ٿُڙ
- **مُنڈھی مار/مُنڍي مار:** [مذ] اُهو شخص جيڪو جهنگ صاف ڪري اُن جي ملڪيت جو حق حاصل ڪري وٺندو آهي
- **منڈھی ماری/منڍي ماري:** [مث] جهنگ صاف ڪري حاصل ڪيل زمين تي هاريءَ جو حق
- **مُنکر/مُنڪر:** [مذ] انڪاري، مرتد، ڪافر
- **مُنکر تھیوݨ/مُنڪر ٿيوڻ:** [اصطلاح] انڪاري ٿيڻ، مرتد ٿيڻ، ڪافر ٿيڻ
- **منگ/منگ:** مڳ، مڳيندي
- **مُنگ/مُنگ:** مُنگ دال
- **منگالو/منگالو:** فقير، گداگر، خيرات، گهرندڙ
- **منگاوݨ/منگاوڻ:** مڱڻي ڪرائڻ، مڱائڻ
- **مُنگرا/مُنگرا:** معاوضي کان سواءِ، مفت
- **منگل وار/منگل وار:** اڱاري جو ڏينهن
- **منگݨ/منگڻ:** گهرڻ وٺڻ، سوال ڪرڻ، منسوب ڪرڻ (منگیندا، منگیا، منگیسی)
- **منݨ/منڻ:** [فعل متعدي] مڃڻ، قبولڻ، تسليم ڪرڻ، واعدو ڪرڻ، مڃي وٺڻ، سڃاڻڻ، ڏسڻ، راضي ٿيڻ، اجازت ڏيڻ، يقين ڪرڻ، حڪم مڃڻ، متفق ٿيڻ، وصول ڪرڻ، قبول ڪرڻ، برداشت ڪرڻ
- **مَنّݨ/مُنّڻ:** ڪوڙڻ، وار صاف ڪرڻ
- **منوتی/منوتي:** قبوليت، مڃوتي
  * ذوڪڙن جي ذميواري
- **منوں نہ بھاوݨ/منون نہ ڀاوڻ:** [اصطلاح] ناپسند ڪرڻ، نفرت ڪرڻ، دل ڪي نہ وڻندڙ
- **منی/مني:** [مث] قلمي شوروئاهڻ پر استعمال ٿيندڙ فلٽر
- **مُنی/مُني:** [مث] قبر جو مٿانهون پٿر
- **منیجݨ/منيجڻ:** [فعل مجهول] قبوليت ڪري وٺڻ، مڃي وٺڻ، مڃجي وڃڻ، لاڳاپو بحال ڪرڻ
- **مݨ/مڻ:** [مذ] هڪ مڻ: 40 ڪلو وزن
  * شاخ جو خراب ڪنارو
- **مٹا/مٽا:** [مذ] ڪنارو
  * هدايت، حڪم
- **مٹکا/مٽڪا:** مٽڪو ڪنڌ، گردن
- **مٹکا بھچݨ/مٽڪا ڀڃڻ:** [اصطلاح] ڪنڌ ڀڃڻ، مڙڪو ڀڃڻ
- **موآتی/موآتي:** [مث] موت، اجل، خاتمو
- **موآکھڑی تھیوݨ/مو آڪڙي ٿيوڻ:** [اصطلاح] مُنهن تي چٽي چڙهڻ، رويرو بڌائي چڙهڻ

- **موالی / موالي:** [مذ] نشو ڪندڙ موالي، غير محتاط ماڻهو
- **موٹھ / موٺ:** [مذ] دال جو هڪ قسم
- **موج / موج:** [مث] لهر، بي خودي، ذهني وهڪرو وجد
- **موج کرݨ / موج ڪرڻ:** [اصطلاح] خوشي ڪرڻ، مستي ڪرڻ
- **مُوجب / مُوجب:** [صفت] وانگر، مطابق، ٺهڪندڙ
- **مور / مور:** [مذ] مور
  * ڏرو
  * وياج جي رقم، منافعو
- **مورکی / موراڪي:** [مث] هڪ قسم جي چلر واري مڇي
- **موڑی / موڙي:** [مث] قيمت، مُلهه، مول
- **مُوزی / مُوزي:** [مذ] شيطان ماڻهو موذي
- **مُوسالا / مُوسالا:** [مذ] خاوند، مڙس، گهر وارو پتار
- **مُوسلا / مُوسلا:** [مذ] مسلمان، (اهو هندو ۽ سک نفرت کان استعمال ڪندا آهن)
- **موقوف / موقوف:** رُڪيل، ختم ڪيل
- **موقوف تھیوݨ / موقوف ٿيوڻ:** [اصطلاح] الڳ ٿيڻ، معطل ٿيڻ
  * ناڪام ٿيڻ، ختم ٿيڻ
- **موکا / موڪا:** ڪل ۾ ڪارو داغ
- **موکل / موڪل:** اجازت، رخصتي، موڪل
- **موکِل / موڪِل:** [مذ] احتياط خدا جي مرضيءَ سبب
- **موکے / موڪي:** بواسير جا داڻا، موڪا
- **موک / موک:** [مث] تعويذ لاءِ ڏنل قيمت
- **مول / مول:** [مذ] مٽي تي وزن ڪٽڻ لاءِ سيڻهون يا گدو
- **مُول / مُول:** [مذ] پاڙ
  * [صفت] بلڪل، مڪمل طور
- **مُولا / مُولا:** [مذ] هڪ جيٽ يا بيماري، جيڪا ڪٽڪ، ڪپهه، مٽر ۽ بين فصلن تي حملو ڪندي آهي
- **مولادا پھل / مولادا ڦل:** بيماري کي ختم ڪرڻ لاءِ تعويذ
- **موم / موم:** [صفت] نرم، ملائم
- **موم تھیوݨ / موم ٿيوڻ:** [اصطلاح] نرم ٿيڻ، ملائم ٿيڻ، پگهرڻ، پيسجڻ
- **مونا / مونا:** سگ کان سواءِ
- **مُونجھ / مُونجهه:** [مث] اداسي پريشاني، حسرت، تمنا، هورا ڪورا
  * نفرت، چڙ، ڪراهت، ڪروڌ
- **مُونجھا / مُونجها:** منجهيل پريشان اداس غير مطمئن ڏک ۾ مبتلا
- **مُوند / مُوند:** [مذ] اُٺ جو مٿو اُٺ جو سر
- **مُونگر / مُونگر:** پتل جي پليٽ، پتل جو ڪوپ
- **مُونہ / مُونہ:** [مذ] مُنهن، چهرو

- مُون بٹاوݨ / مُون بٽاوڻ: [اصطلاح] مُنهن ناهڻ، چهرو ناهڻ
- مُون پاڑیا / مُون پاڙيا: [صفت] ڳالهائڻ ۾ نہ رڪجندڙ گهڻ ڳالهائو وات ڦاڙ
- مون تار / مون تار: ڪنارن تائين ڀريل
- مون تار بھرݨ / مون تار ڀرڻ: [اصطلاح] منهن تائين ڀرڻ، ڪنارن تائين ڀرڻ
- مون دا مِٹھا / مون دا مِٺا: [صفت] خوش زبان، خوش گفتار مُنهن جو مٺڙو سٺو ڳالهائيندڙ
- مون ݙیکھݨ / مون ڏيکڻ: [اصطلاح] مُنهن ڏسڻ، ملاقات ڪرڻ
- مون سُجاوݨ / مون سُجاوڻ: [اصطلاح] ڪاوڙ ڪرڻ، عضو ڪرڻ، آڪڙ ڪرڻ
- مون فق تھیوݨ / مون فق ٿيوڻ: [اصطلاح] مُنهن ڦڪو ٿيڻ مُنهن سائو ٿيڻ
- مون کرݨ / مون ڪرڻ: [اصطلاح] هليو وڃڻ، پري ٿي وڃڻ
- مون کوڑھا کرݨ / مون ڪوڙها ڪرڻ: [اصطلاح] رويو بدلائڻ ڪاوڙ وارو مُنهن ڪرڻ
- مون موڑݨ / مون موڙڻ: [اصطلاح] ناراض ٿيڻ، پوئتي هٽڻ، ڪاوڙ ڪرڻ، غصو ڪرڻ
- موھاڑا / موهاڙا: [مذ] مُنهن ۽ پيرن جي بيماري
- موھاڑی / موهاڙي: [مث] هڪ دروازي جي ٻنهي پاسن واري پٽ
- موھالا / موهالا: اڳواڻ، رهبر، قائد، ذڪر جوڳو شخص
- مُوھاندرا / مُوهاندرا: [مذ] مهاندو مشابهت، هڪجهڙائي
  * اسمر ماڻهو
- موھاݨا / موهاڻا: [مذ] مُهاڻو ملاح، ماهيگيرُ
- موھڈا / موهڏا: [مذ] ويڙهہ، جهيڙو لڙائي، جنگ
- موھڈا لاوݨ / موهڏا لاوڻ: [فعل متعدي] جهيڙو ڪرڻ، لڙائي ڪرڻ، ويڙهہ ويڙهڻ
- موھری / موهري: [مث] هڪ دال جو نالو
  * بيڙيءَ جي ڪمان
- موھݨ / موهڻ: مائل ڪرڻ، متاثر ڪرڻ، ريجهائڻ، ريجهڻ
  * گيهہ سان گڏ ڳوهڻ
- مھانگ / مهانگ: [مذ] مهانگائي، نايابي
- مھانگا / مهانگا: [صفت] مهانگو قيمتي، گهڻي قيمت وارو، اعليٰ
- مھتڑ / مهتر: [صفت] بي شرم، نافرمان
- مھر / مهر: [مذ] نمايان ماڻهو وڏو ماڻهو سردار، چڱو مڙس، پريو مڙس، عزت ۽ احترام جو لقب
- مھرا / مهرا: [مذ] سواريءَ جو اُٺ
- مُھرا / مُهرا: [مذ] مُهرو شطرنج راند جو مُهرو
- مھور / مهور: [مث] ماهوار ڪرايو ماهوار ڀاڙو
- مھور / مهور: [فجا] لعنت، ڦِٽ

- ميرملاح / مير ملاح: [مذ] ناڪئو ٻيڙي جو مالڪ
- مينهہ / مينا: مينهن، برسات، بارش
- مياڻا / مياڻا: [مذ] مقدس ماڻهو مسجد جو خادم
- ميٽڻ / ميٽڻ: ڊاهڻ، مٽائڻ، شڪل بگاڙڻ، صاف ڪرڻ، رد ڪرڻ، گم ڪرڻ، اصلاح ڪرڻ، شڌارو ڪرڻ (ميٽيندا، ميٽيا، ميٽيسي)

  [فعل مجهول: مٽيجڻ]

  [فعل بالواسطہ: مٽواوڻ]
- ميچ / ميچ: [فعل – امر] ملائي ڏس، مناسب ڪر، موزون بڻاءِ
- ميچا/ ميچا: [مذ] ڪڻهن قسم جي ماپ، ڊگهو خشڪ، رطوبت

  * فِٽ (ڪپڙن لاءِ)
- ميچا ڏيوڻ / ميچا ڏيوڻ: [اصطلاح] ماپ ڏيڻ
- ميچا گهنڻ / ميچا گهنڻ: [اصطلاح] ڪنهن جي ماپ وٺڻ
- ميچڻ / ميچڻ: [فعل متعدي] ماپڻ تڪ تور ڪرڻ پيٽڻ بند ڪرڻ
- ميسڻ / ميسڻ: [فعل متعدي] ڊاهڻ چڏڻ، مٽائي ڇڏڻ، ڪٽي ڇڏڻ، ميساري ڇڏڻ
- ميڪڻ / ميڪڻ: رنڀڻ، دانهڻ، رڙيون ڪرڻ
- ميگهو / ميگهو: [صفت] مهانگو قيمتي
- ميل / ميل: [مذ] ريز گاري

  * شاديءَ جي دعوت

  * اجتماع، ميڙاڪو ڪٺ

  * ترڪيب، قسم، شڪل
- ميل / ميل: [مث] ميرُ، گندگي، خرابي

  * خواهش، مرضي، بُري نيت، خراب نيت، خراب ارادو بدنيتي

  * ڏنگ، تاوان، ڏنڊ، معاوضو
- ميلو / ميلو: [مذ] دوست، شادي جو اُهو مهمان جيڪو تحفو ڏيندو آهي
- مينجھ / مينجهه: [مث] چربي، ماس

□

ن / ن

- **ن / نون - ن / نون:** اولھہ پنجابي صورتخطيءَ جو پنجنيھون ۽ سنڌيءَ جو ستيتاليھون اکر
- **ناپیت / ناپيت:** [صفت] بي مثال، اڻ لڀ، قيمتي، بي بها، اُملھہ، جنھن جھڙو ڪوبہ نہ ھجي
- **ناواجب / ناواجب:** [صفت] نامناسب، غير مناسب، غير قانوني، اڻ سُهائيندڙ
- **ناواجب کم کرݨ / نا واجب ڪم ڪرڻ:** [اصطلاح] نامناسب ڪم ڪرڻ، بيڪار ڪم ڪرڻ، اڻ سُهائيندڙ ڪم ڪرڻ، گاريون ڏيڻ، بي واجبي ڪرڻ
- **نابری / نابري:** انڪار، بغاوت، مخالفت
- **ناپا / ناپا:** [مذ] ٻوھڙ جي وڻ جو ميوو
- **ناچا / ناچا:** [مذ] نچڻ وارو، جھمر هڻڻ وارو، ناچو
- **ناچبا / ناچبا:** [مذ] جھمر، رقص، ناچ، ناچ گانو
- **ناراضگی / ناراضگي:** [مث] ڪاوڙ، غصو، ناراضگي، اداسي، عدم اطمينان
- **ناری / ناري:** [صفت] عورت، خاتون
- **ناڑ / ناڙ:** [مذ] آنڊو
  - * ڪڪڙ جو پوسو
- **ناز / ناز:** [مذ] نخرو، آڪڙ، لئي
- **نازسھݨ / نازسهڻ:** [اصطلاح] ناز نخرو برداشت ڪرڻ
- **ناس / ناس:** [مث] ناس، خشڪ تماڪ
  - * ستوار
  - * خراب
- **ناس آوݨ / ناس آوڻ:** [اصطلاح] تڪ مان رت اچڻ
- **ناس کرݨ / ناس ڪرڻ:** [اصطلاح] تباھہ ڪرڻ، ختم ڪرڻ، برباد ڪرڻ، خراب ڪرڻ
- **نال / نال:** [جاري حالت] گڏ، ويجھو، لڳ، ساٿ وارو
- **نال اُسارݨ / نال اُسارڻ:** [اصطلاح] کوھہ تعمير ڪرڻ، کوھہ کوٽڻ
- **نالا / نالا:** [مذ] پٽي، شلوار جو اڳٽ
- **ناں / نان:** [نفي] انڪار، نهڪر، نہ
- **ناں / نان:** [مذ] نالو
- **نان / نان:** ماني، روٽي، تلهي ماني
- **ناں پوڑݨ / نان پوڙڻ:** [اصطلاح] نالو وڃائڻ، بدنام ٿيڻ، پاڻ کي گم ڪرڻ
- **ناں رکھݨ / نان رکڻ:** [اصطلاح] نالو رکڻ، بدنام ڪرڻ، عيب ڪيڻ
- **ناں کرݨ / نان ڪرڻ:** [اصطلاح] انڪار ڪرڻ، رد ڪرڻ، مسترد ڪرڻ، نهڪر ڪرڻ
- **نان کواب / نان ڪواب:** ماني ۽ گوشت
- **نانکے / نانڪي:** امڙ جو گھر يا خاندان، ناناڻو، ناناڻان

- نانگ / نانگ: نانگ
- نانگا / نانگا: [مذ] خالي، اگھاڙو خالي جاءِ، خالي هنڌ
  * [صفت] غير حاضر، فارغ
- نانگڑ ول / نانگڙ ول: [صفت] وڙ وڪڙ وارو نانگ وانگر وڪڙدار
- ناوڑی / ناوڙي: [مث] ڏاڳي جو ڳنڍيهو ڏاڳي جو رِيلُ
- ناوݨ / ناوڻ: وهنجارڻ، مددگار ٿيڻ
- نائبی / نائبي: ايجنسي، انتظام
- نائبی کرݨ / نائبي ڪرڻ: [اصطلاح] ڪمداري ڪرڻ انتظام ڪرڻ سنڀالڻ
- نائی / نائي: [مذ] حجم، وار صاف ڪندڙ
- نباوا / نباوا: [مذ] ڪوشش جستجو تجسس حيرت، اچرج
- نبتی کرݨ / نبتي ڪرڻ: [اصطلاح] ايلاز منٿ ڪرڻ، پرچائڻ
- نبڑݨ / نبڙڻ: طئي ڪرڻ، نبيرو ڪرڻ، مڪمل ڪرڻ، ختم ڪرڻ
  (نبڑدا، نبڑیا، نبڑسی)
- نبولی / نبولي: نم جي وڻ جو ميوو، نموري
- نبھا / نڀا: [مذ] گذارو گذر سفر، زندگي، روزي
- نبھاوݨ / نڀاوڻ: [فعل متعدي] نڀائڻ، پورو ڪرڻ، ثابت قدم رهڻ، انجام ڏيڻ، برداشت ڪرڻ
  (نبھیندا، نبھایا، نبھیسی)
- نبھائی / نڀائي: [مث] نڀاڳي، بدنصيب عورت
- نبھڑݨ / نڀڙڻ: ڏسو: نبڙڻ
- نبھݨ / نڀڻ: زندگي گذارڻ، جيئرو رهڻ، زنده رهڻ، نڀائي وڃڻ
- نبھیڑا / نبيڙا: [مذ] خاتمو انت، پڇاڙي، فيصلو پڄاڻي
- نبھیڑݨ / نبيڙڻ: ختم ڪرڻ، انت آڻڻ، پڇاڙي ڪرڻ، فيصلو ڪرڻ، طئي ڪرڻ، حل ڪرڻ
- نپݨ / نپڻ: [فعل متعدي] پڪڙڻ، سوگهو ڪرڻ، قابو ڪرڻ، گرفتار ڪرڻ
  * [فعل مجهول: نپيجڻ]
  * [فعل بالواسطہ: نپوارڻ]
- نتارا کرݨ / نتارا ڪرڻ: [اصطلاح] سچ کي ڪوڙ کان ڌار ڪرڻ
- نتارݨ / نتارڻ: [فعل متعدي] مٿان کان لاهڻ، اونڌو ڪرڻ، اُبتو ڪرڻ
- نترݨ / نترڻ: صاف ڪرڻ، سنو ڪرڻ، عمدو ڪرڻ
- نتریا / نتريا: [صفت] صاف شفاف، صاف، اڇو اجرو
- نتھ / نٿ: نٿ، نڪ جو ڇلو
  * نڪ جي هڏيءَ ۾ سوراخ
- نتھ مارݨ / نٿ مارڻ: [اصطلاح] ڍڳن وغيره جي نڪ ۾ سوراخ ڪرڻ
- نتھݨ / نٿڻ: [فعل متعدي] جانورن جي نڪ جي هڏي ۾ سوراخ ڪري رسو وجهڻ
- نتھوڑ / نٿوڙ: [مث] آگر جي سوج

- نجھک / نجھڪ: [صفت] بي فڪري سان، بي پرواهي سان، بي احتياطيءَ سان
- نچاوݨ / نچاوڻ: لفظ "نچڻ" جو فعل بالواسطہ آهي (نچیندا، نچایا، نچیسی)
- نچاوݨ / نُچاوڻ: [فعل متعدي] خالي ڪرڻ، صاف ڪرڻ
- نچوڑݨ / نچوڙڻ: [فعل متعدي] نپوڙڻ، رس ڪيڻ، ڪمزور ڪرڻ، ختم ڪرڻ، چيپاٽڻ (نچڑیندا، نچوڑیا، نچڑیسی)
- نچھ / نڇ: [مث] ڇڪَ
- نچھ آوݨ / نڇ آوڻ: [اصطلاح] نڇ يا ڇڪ اچڻ
- نخالص / نخالص: [صفت] خالص، ملاوٽ کان آجو
- ندورا / ندورا: [صفت] اياڳو اُونڌي ڪوپڙي وارو بي چيو نياڳو
- نرس / نرس: [صفت] ٿورو گھٽ
- نرگ / نرگ: جهنم، دوزخ، قيامت
- نرم / نرم: ملائم، نرم، لچڪدار
- نروآ / نروآ: [صفت] صحتمند، طاقتور، سگھارو، ڄڀڙ جنگ
- نروار / نروار: [مذ] انصاف، ظاهر، پڌرو
- نروان / نروان: انصاف، تڪراري معاملي ۾ فيصلو
- نرھان / نرهان: [مذ] هلڪو ڪاڙو نيرڻ
- نریل / نريل: [مذ] ناريل
- نریل دا بچت / نريل دا ڇت: [مث] ناريل جو رَسُ، ناريل جو ريشو
- نڑا / نڙا: [مذ] مڇي پڪڙڻ لاءِ هڪ قسم جو چار
- نزول / نزول: سرديءَ جو نزلو
  ⁕ اُها زمين جيڪا دعويدار نہ هجڻ ڪري سرڪار کي ملي وڃي
- نسار / نسار: [مث] نيسارو ڪاٺي يا سِرن سان ٺهيل کوهہ جي اُها نالي جنهن مان پاڻي هلندو آهي
- نساکڑ / نساڪڙ: [مذ] ڀڳوڙو ڀاڄوڪڙ ڀڄي ويندڙ
- نسبت / نسبت: تعلق، مشابهت
- نسبت ڈیوݨ / نسبت ڏيوڻ: [اصطلاح] مشابهت ڏيڻ
- نسبی / نسبي: [مث] ڳَنُ جو زيور
- نسرݨ / نسرڻ: اُيرڻ، وڌڻ، نسرڻ، اوسر ڪائڻ، مُنهن ڪيڻ
- نسری / نسري: [مث] صاف ٽيل ڪَتڻُ
- نسک / نسڪ: [مث] سزا، سيڪت، لوڙ
- نسل تھیوݨ / نسل ٿيوڻ: [اصطلاح] ڍرو ٿيڻ، سُست ٿيڻ، ڪمزور ٿيڻ
- نسنگ / نسنگ: [صفت] بي خوفي سان، بي ڊپائي سان، بي فڪري سان
- نسݨ / نسڻ: چوري ٿيڻ وڃڻ، غائب ٿي وڃڻ، اغوا ٿيڻ، گم ٿيڻ، هليو وڃڻ، جُدا ٿيڻ، ڌار ٿيڻ، شڪست کائڻ، واپس وڃڻ، ڀڄي وڃڻ
  ⁕ [فعل بالواسطہ: نساوڻ]

- **نسوار / نسوار:** [مث] نسوار (جيڪا تماڪ سان نهندي آهي)
- **نسواری / نسواري:** نسواري رنگ وارو نسوار واپرائيندڙ
- **نشا / نشا:** [مذ] نشو مدهوشي واري حالت
- **نشا پلاوݨ / نشا پلاوڻ:** [اصطلاح] نشو ڪرائڻ، مدهوش ڪرڻ
- **نشا پیوݨ / نشا پيوڻ:** [اصطلاح] نشو ڪرڻ، مدهوش ٿيڻ
- **نشانہ / نشانا:** [مذ] نشان، هنڌ، نقطو
- **نشانہ چُݨݨ / نشانا چُڻڻ:** [اصطلاح] نشانو لڳائڻ، نشانو هڻڻ، نشانو وٺڻ
- **نشود / نشود:** [مذ] ڪنجوس، ڪرٽپ
- **نصب / نصيب:** [مذ] قسمت، مقدر، نصيب، ڀاڳ، موقعو
- **نصیب تھیوݨ / نصيب ٿيوڻ:** [اصطلاح] ڀاڳ ڀلو ٿيڻ، قسمت سٺي ٿيڻ، خوش نصيب ٿيڻ، مقدر ۾ اچڻ، حاصل ٿيڻ
- **نظر / نظر:** [مث] بينائي، نظر
  - * بدنظر
  - * جِنَ جو اثر يا قبضو
- **نظر لاوݨ / نظر لاوڻ:** [اصطلاح] بدنظر سان ڏسڻ، بدنظر وجهڻ
- **نعرا / نعرا:** [مذ] مدد لاءِ سڏ ڪرڻ، آواز نعرو
- **نعرا مارݨ / نعرا مارڻ:** [اصطلاح] نعرو هڻڻ، آواز ڪيڙڻ، شور ڪرڻ، هنگامو ڪرڻ
- **نفاق / نفاق:** [مذ] ٽوڙ ڦوڙ اتحاد جو خاتمو
- **نفاق پووݨ / نفاق پووڻ:** [اصطلاح] ويڇو پوڻ ڪمزور ٿيڻ، تڪرار ٿيڻ، جهيڙو ٿيڻ، راضپو نہ هجڻ
- **نفرت / نفرت:** [مث] نفرت، مخالفت، اڻ وڻت، ناپسندگي
- **نفرت کرݨ / نفرت ڪرڻ:** [اصطلاح] نفرت ڪرڻ، ناپسند ڪرڻ، مخالفت ڪرڻ
- **نقابل / نقابل:** [صفت] ناقابل، مهارت کان محروم
- **نقاحت / نقاحت:** [مث] ڪمزوري، هيڻائي، ٿڪاوٽ، بيهوشي
- **نُقص / نُقص:** [مذ] خامي، خرابي، برائي، نُقص، عيب، ڪمي، کوٽ، گهٽتائي
- **نک تار بھرݨ / نک تار ڀرڻ:** [اصطلاح] ڪنارن تائين ڀرڻ
- **نکا / نڪا:** [مذ] وڏو ڪنارو اوچو ڪنارو لمبو ڪنارو
- **نِکا سُکا / نِڪا سُڪا:** [مذ] سامان، ٽپڙ
- **نکجھ چاٹݨ / نکجھ چاٽڻ:** [اصطلاح] نفرت ڪرڻ، ناپسند ڪرڻ
- **نُکر / نُڪر:** [مث] ڪند، ڪنارو
- **نُکرا / نُڪرا:** [صفت] اڇو سفيد (گهوڙي لاءِ)
- **نکلݨ / نڪلڻ:** نڪرڻ، ظاهر ٿيڻ، روانو ٿيڻ
  - * ٻي گهر ٿيڻ

- **نکوہی / نڪوهي**: [مث] بدنامي، بي عزتي، خواري، خراب ريورٽ، خراب شهرت
- **نکھارݨ / نکارڻ**: [فعل متعدي] اُجارڻ، ڪپڙا صاف ڪرڻ، رنگ روشن ٿيڻ، رنگ ۾ چمڪ اچڻ، رنگ صاف ٿيڻ، سونهن ۾ اضافو اچڻ
- **نکھر / نکر**: [صفت] ادني، ڪمتر، بيڪار
- **نکھر / نکر**: [صفت] خراب، ملاوٽي، بيڪار اڻ خالص
- **نکھڑݨ / نکڙڻ**: جُدا ٿيڻ، ڌار ٿيڻ، الگ ٿيڻ
- **نکھیڑا / نکيڙا**: [مذ] جُدائي، عليحدگي
- **نگال / نگال**: [مذ] کوهه مان وهندڙ پاڻي، کوهه مان سيراب ڪرڻ جو حق
- **نگاہ / نگاهه**: [مث] نظر، نگاهه
- **نگاہ چڑھݨ / نگاهه چڙهڻ**: [اصطلاح] ڏسڻ ۾ اچڻ، نظر ۾ اچڻ
- **نگری / نگري**: [مث] ملڪ، ديس، وطن
- **نگوئی / نگوئي**: [مذ] جانورن جو هڪ قسم
- **نگھرݨ / نگهرڻ**: چباڙڻ، ڪاٽڻ
- **نڳال / نڳال**: [مذ] ڏسو: نِڳال
- **نڳال وھݨ / نڳال وهڻ**: [اصطلاح] پاڻي وهڻ
- **نڳلݨ نڳلڻ**: [فعل متعدي] ڳيهڻ، هضم ڪرڻ، ڪائي ڇڏڻ
- **نلا مارݨ / نلا مارڻ**: [اصطلاح] مُڪ هڻڻ، ٺونشو هڻڻ
- **نلکا / نلڪا**: [مذ] پاڻيءَ جو نلڪو
- **نمازویلا / نماز ويلا**: نماز جو وقت
- **نماݨاں / نماڻان**: [صفت] نماڻو غريب، بيوس، لاچار، پريشان، رحم جوڳو
- **نراش / نمراش**: [صفت] نرم، ملائم
- **نراش تھیوݨ / نمراش ٿيوڻ**: [اصطلاح] نرم ٿيڻ، گهٽ ٿيڻ
- **نمک / نمڪ**: [مذ] لوڻ (صرف مرڪب ۾ استعمال ٿيندو آهي)
- **نمک خوار / نمڪ خوار**: نمڪ حلال، ملازم، نوڪر، وفادار، خير خواهه
- **نمک کھاوݨ / نمڪ کاوڻ**: [اصطلاح] خدمت ڪرڻ، نوڪري ڪرڻ، وفادار رهڻ
- **نموز / نموز**: [مذ] شهرت، مشهور وقار، ساک، احترام
- **نموز پوڑݨ / نموز بوڙڻ**: [اصطلاح] وقار وڃائڻ، ساک وڃائڻ، پاڻ کي بي قابو ڪرڻ
- **نموشی / نموشي**: [مث] شرم، بي عزتي
- **نمیا / نميا**: [مذ] نشونما جو شروعاتي مرحلو، ڪچو ٻارڙو
- **نُناری / نُناري**: [مذ] لوڻ ناهڻ وارو
- **نندر / ننڊر**: [مث] ننڊ، آرام

- **نندرآوݨ/ نندر آوڻ:** [اصطلاح] ننڊ اچڻ، آرام ڪرڻ
- **نندر اُکھڑݨ/ننڊر اُکڙڻ:** [اصطلاح] ننڊ ڦٽڻ، ننڊ مان اُٿڻ، ننڊ مان جاڳڻ
- **نندرکرݨ/ننڊر ڪرڻ:** [اصطلاح] ننڊ ڪرڻ، سمهي پوڻ
- **نندرایا/نندرايا:** [صفت] ننڊ کان محروم، آرام کان محروم
- **نندھا/ننڍا:** [صفت] ننڍو، ننڍڙو
- **ننگ نموز/ ننگ نموز:** [مذ] شرم ۽ عزت، حيا ۽ شرم
- **ننگرائی/ننگرائي:** [مث] ننڍپڻ، ٻاروتڻي، ڇوڪرائپ
- **نوارا/نوارا:** [مذ] اُهو هنڌ جتي چرڻ کان اڳ چوپايو مال گڏ ٿيندو آهي
- **نواں کرݨ/نوان ڪرڻ:** [اصطلاح] نئون ڪرڻ، نئون نڪور بنائڻ
- **نواوݨ/نواوڻ:** جُهڪائڻ، فرمانبردار بنائڻ، ضابطي هيٺ رکڻ، ماتحت ڪرڻ، تابع ڪرڻ، مائل ڪرڻ
- **نُوٹݨ/نُوٽڻ:** [فعل متعدي] اکيون بند ڪرڻ
- **نُورا/ نُورا:** [مذ] اندر کان خالي، چانديءَ جو زيور
  * وار صاف ڪرڻ واري دوا
- **نوڑا/نوڙا:** [مذ] رسو نوڙ
- **نِوڑݨ/نِوڙڻ:** جهڪڻ، نوڙت ڪرڻ، احترام ڪرڻ، عزت ڏيڻ، ماتحت ٿيڻ
- **نوڑی/نوڙي:** سرن مان وٽيل ڏور واڻ
- **نوشتہ/نوشتا:** [مذ] مقدر، نصيب، ڀاڳ، قسمت، اُهو جيڪو مقدر ۾ لکيل هجي
- **نُوض/نُوض:** [مث] نبض
- **نُوکݨ/نُوڪڻ:** وڏي آواز ۾ روئڻ
- **نوکھ/نوک:** [مث] نئين صاف ڪيل زمين (اُنهي زمين کي صفائي جي هڪ سال بعد نوڪ چيو ويندو آهي)
- **نون/نُون:** [مذ] لوڻ
- **نِوݨ/نِوڻ:** جهُڪڻ، هيٺ ٿيڻ، تابع ٿيڻ، ماتحت ٿيڻ (نِودا، نِویا، نِوی)
- **نویکلا/نويڪلا:** [صفت] اڪيلو، الڳ، ڌار، تنها، آزاد
- **نویکلائی/نويڪلائي:** [مث] اڪيلائي، تنهائي، آزادگي، خلاصائپ
- **نھارا/نهارا:** [مذ] اُها زمين جنهن جي مٿان ٻوڏ آئي هجي
- **نھاوݨ/نهاوڻ:** وهنجڻ، ڌوئڻ، صاف ڪرڻ
- **نھوکڑا/نهوڪڙا:** [مذ] اڻ لڀ، ناياب، انوکو، منفرد، الڳ، يگانو
- **نیر/نير:** [مذ] ڳوڙها
  * پاڻي
  * جُدا، الڳ، ڌار
- **نیڑݨ/نيرڻ:** [فعل متعدي] وکيرڻ، پکيڙڻ، ڪنڊائڻ

- **نیلا / نیلا**: [صفت] ڪارو هرڻ
- **نیلوفر / نیلوفر**: [مذ] نیلوفر گل
  * نیلوفر جو بوٽو
- **نیما کاری / نیما ڪاري**: رنگ جو ڪم
- **نینگر / نینگر**: [مذ] ڇوڪرو ننڍڙو ٻارڙو
- **نینہ / نین**: [مذ] نينهن، محبت، سِڪَ، قرب
- **نینہ نبھاوݨ / نین نڀائڻ**: [اصطلاح] پيار نڀائڻ، وفاداري ڪرڻ
- **نینہ لاوݨ / نین لاوڻ**: [اصطلاح] محبت ڪرڻ پيار ڪرڻ عشق ڪرڻ، نيڻ ملائڻ
- **نیانا / نیانا**: [مذ] ڳئون يا مينهن وغيره جي ڄنگهن ۾ ونگ هڻي ٻڌڻ وارو رسو
- **نیٹ / نیٹ**: [صفت] نيٺ، آخرڪار
- **نیچا / نیچا**: [مذ] حقي جو نڙ
- **نیچا بند / نیچابند**: حقي جا نڙ ٺاهڻ وارو
- **نیڑے / نیڙي**: [صفت] ويجهو قريب، گڏ، پاڙي ۾
- **نیش / نیش**: [مث] اَٺَ (8) پڪن ڏندن وارو اُٺُ، اٺ يا نو سالن جي عمر وارو بالغ، جوان
- **نیک / نیک**: [صفت] سٺو ڀلو بهتر، صاف
- **نیک بݨݨ / نیک بڻڻ**: [اصطلاح] سٺو ٿيڻ، ڀلو ٿيڻ، بهتر ٿيڻ
- **نیک تھیوݨ / نیک ٿيوڻ**: [اصطلاح] ڀلو ٿيڻ، بهتر ٿيڻ، سٺو ٿيڻ
- **نیک نصیب / نيڪ نصيب**: [صفت] خوش قسمت، خوش نقصب، ڀلي ڀاڳ وارو
- **نیندر / نيندر**: [مث] شاديءَ جي ڪاڏي جو چندو
- **نیݨ / نيڻ**: [م-ج-اسم] نيڻ، اکيون
- **نیݨ پراݨ / نيڻ پراڻ**: [اصطلاح] سڄو جسم
- **نِکوݨ / نیوڻ**: [فعل متعدي] وٺي وڃڻ ڪٺي وڃڻ پهچائڻ نئڻ

□

و/ و

- و/ واوَ - و/ وائو: اولهہ پنجابي صورتخطيءَ جو چئيهون ۽ سنڌي جو اٺونجاهون اکر
- و/ او/ و/ او: [ندا] سڏ ڪرڻ جو هڪ آواز
  * بعد ۾ يا آخر ۾ لڳڻ وارو لفظ
- وا/ وا: [مث] هوا، واءُ
- وا آوڻ/ وا آوڻ: [اصطلاح] هوا گذرڻ
- واپيا/ واپيا: [صفت] پاڳل، چريو بيوقوف، احمق
- وات پٹڻ/ وات پٽڻ: [اصطلاح] اچرج ۾ اچڻ، حيران ٿيڻ
- واٹ/ واٽ: [مث] چاقو يا تلوار جو ڪنارو
  * واٽ، رستو روڊ، سڙڪ
- واچڻ/ واچڻ: [فعل متعدي] پڙهڻ، سڪڻ، جاچڻ
  * [فعل مجهول: وچيجڻ]
  * [فعل بالواسطہ: وچوارڻ]
- واچڑ/ واچڙ: [مث] وسڪارو هوا واري برسات، واچڙ
- واڌ/ واڌ: [مث] اضافو واڌ، گهٽائي
- واڌا ڪرڻ/ واڌا ڪرڻ: [اصطلاح] اضافو ڪرڻ، گهٽو ڪرڻ
- واڌو/ واڌو: وڌيڪ، زياده، گهٽو بچتو
- وارلاوڻ/ وار لاوڻ: [فعل متعدي] تعمير ڪرڻ، اڏاوت ڪرڻ
- وار وار/ وار وار: [صفت] اڪثر، بار بار
- وارا/ وارا: [مذ] ڀيرو چڪر، وقت
- وارڻ/ وارڻ: [فعل متعدي] وقف ڪرڻ، قربان ڪرڻ
- وار وٹی/ وار وٽي: [صفت] ڀيري ڀيري سان، واري واري سان
- وارے دا تپ/ واري دا تپ: واري جو بُخار وقفي وقفي سان ايندڙ بخار ٻيئڙ ٽيئڙ تپ
- واڑا/ واڙا: [مذ] چوپائي مال جو هنڌ، واڙو
- واسی/ واسي: [مذ] رهائشي، رهواسي
- واقعہ/ واقعا: [مذ] واقعو حادثو
- واقعے دا ماریا/ واقعي دا ماريا: [صفت] تباهہ ٿيل، زبون ٿيل، برباد ٿيل، پڙ پانگ ٿيل
- واقفی/ واقفي: [مث] واقفيت، سڃاڻپ، ڄاڻ سُڃاڻ، تجربو واسطو
- واکدا/ واڪدا: [صفت] گهٽو يا گهٽ
- واڳ/ واڳ: [مث] واڳ، رسو لغام
- واڳ پھیرڻ/ واڳ ڦيرڻ: [اصطلاح] واڳون ڦيرڻ
- وال/ وال: [مذ] مٿي يا جسم جا وار
- وال پٹڻ/ وال پٽڻ: [اصطلاح] وار پٽڻ، وار ڇڪڻ
- وال تروڑ/ وال تروڙ: [مذ] بيماري، چمڙي جي بيماري، خطرناڪ بيماري

- **وال وٹ / وال وٽ:** [مذ] وارن جا رسا ٺاهڻ وارو
- **والا پوونڑ / والا پووڻ:** [اصطلاح] مُڏو ٿيڻ، خراب ٿيڻ
- **والا گهتڻ / والا گهتڻ:** [اصطلاح] مُڏو ڪرڻ، ڏار ڪي خراب ڪرڻ
- **والی / والي:** ڪن جو زيور، والي
- **وانج کرڻ / وانج ڪرڻ:** [اصطلاح] سخت سلوڪ ڪرڻ اڻ سُهائيندڙ ورتاءُ ڪرڻ، غلط ورتاءُ ڪرڻ
- **واندها / وانڍا:** [صفت] بيڪار اجايو خالي، فارغ
- **واندها کرڻ / وانڍا ڪرڻ:** [اصطلاح] واندو ڪرڻ، خالي ڪرڻ، فارغ ڪرڻ
- **وانگر / وانگر:** [حالت جاري] وانگر، طرح، جهڙو جيئان
- **وانور / وانور:** واڻ، واڻ جو ٺهيل چار جنهن سان سوئر يا هرڻ کي پڪڙيو ويندو آهي
- **واه / واهہ:** [مذ] واهہ، درياءَ، ندي، شاخ
- **واها / واها:** [مذ] واهو واهڙ، نهر، ندي، شاخ
- **واهدا / واهدا:** [مذ] اضافو
  - ٭ لوڻ جي ڪاڻ کوٽڻ وارو
- **واهڻ / واهڻ:** [مذ] نئين، واهڙ
- **واهی / واهي:** [مث] زراعت جو ڪم، هاريو
  - ٭ عام ڪم
- **واهيات بکڻ / واهيات بڪڻ:** [اصطلاح] غلط ڳالهائڻ، بيوقوفيءَ سان ڳالهائڻ، گاريون ڏيڻ
- **وائی / وائي:** [مث] آنڌين ۾ هوا، بادي
- **وپار / وپار:** [مذ] واپار، ڪاروبار تجارت
- **وپار کرڻ / وپار ڪرڻ:** [اصطلاح] واپار ڪرڻ، ڪاروبار ڪرڻ، تجارت ڪرڻ
- **وپاری / وپاري:** [مذ] واپار ڪندڙ
  - ٭ ڪاروبار ڪندڙ
  - ٭ تجارت ڪندڙ
- **وپرا / وپرا:** [مذ] خيال، سوچ، ذڪر
  - ٭ ڳڻتي، چنتا
- **وپهلڻ / وقلڻ:** اجايون ڳالهيون ڪرڻ بيهوشي ۾ ڳالهائڻ، غلط ڳالهائڻ، ڏپ ۾ اڄي وڃڻ، خيال کان بي خيال ٿيڻ، بي عقلي ڳالهيون ڪرڻ، بڪ بڪ ڪرڻ
- **وِت / وِت:** [صفت] بيهر، بعد ۾، اڄا تائين، وري
- **وتڻ / وتڻ:** آواره گهمڻ، رولاڪي ڪرڻ
- **وَتُو / وَٿو:** بدلي ۾
- **وته / وٿ:** [مث] فاصلو وڇوٽي
- **وٿرڻ / وٿرڻ:** [فعل متعدي] ڪپڙا ڦهلائڻ، بستر وڇائڻ
- **وٿولا / وٿولا:** [صفت] معمولي مفاصلي تي، سڏ پنڌ تي، ٿورو پري، وٿيءَ تي
- **وٿی / وٿي:** [مث] فاصلو وڇوٽي، وٿي
- **وٹ / وٽ:** موڙ وٽ. گاهہ جي ڳنڍ. تڪليف. پيڙا، سُور جي حالت

• وٽا/ وٽا: [مذ] پاڻي پيئڻ جو وٽو
* پٿر
* بدلي، رعايت
* الزام، گرفت

• وٽا لاوڻ/ وٽا لاوڻ: [اصطلاح] داغ لڳائڻ، بدنام ڪرڻ

• وٽاوڻ/ وٽاوڻ: [فعل متعدي] تبديل ڪرڻ، بدلائڻ، وٽائڻ
* موڙ ڏيڻ، وٽ ڏيڻ

• وٽپ/ وٽپ: [مث] طرفداري، پاسداري، حمايت

• وٽپ ڪرڻ/ وٽپ ڪرڻ: [اصطلاح] حمايت ظاهر ڪرڻ، طرفداري ڪرڻ، پاسداري ڪرڻ، مالڪي ڪرڻ

• وٽڻ/ وٽڻ: موڙ ڏيڻ، وٽ ڏيڻ
* تبديل ڪرڻ، ڪمائڻ
* [فعل مجهول: وٽيجڻ]
* [فعل بالواسطه: وٽواوڻ]

• وٽڻ/ وٽڻ: وٽڻ، ڦيرو ڏيڻ، گهمائڻ

• وٽواوڻ/ وٽواوڻ: لفظ "وٽڻ" جو فعل بالواسطه آهي

• وُٺا/ وُٺا: [مذ] برسات، مينهن، بارش

• وٺهڻ/ وٺڻ: [فعل متعدي] پڪڙڻ، وٺڻ، گرفت ۾ آڻڻ، سوگهو ڪرڻ

• وٺو/ وٺو: گرفت، پڪڙ

• وٺوتا/ وٺوتا: [صفت] اُها شي جيڪا حاصل ٿي وڃي يا پڪڙ ۾ اچي وڃي

• وج/ وج: [مث] ڪنوڻ، وڄُ، آسماني روشني

• وجهه/ وجهه: [مذ] موقعو

• وجهه پاوڻ/ وجهه پاوڻ: [اصطلاح] موقعو ملڻ

• وجهه نال/ وجهه نال: موقعي جي مناسبت سان، اتفاق سان

• وجهڻ/ وجهڻ: [فعل متعدي] پڪڙڻ، گرفت ۾ وٺڻ، سوگهو ڪرڻ

• وڄاوڻ/ وڄاوڻ: [فعل متعدي] وڄائڻ، آواز پيدا ڪرڻ
(وڄيندا، وڄايا، وڄيسى)

• وڄڻ/ وڄڻ: وڄڻ، آواز ٿيڻ، آواز پيدا ٿيڻ
(وڄدا، وڄيا، وڄسى)

• وڄويا/ وڄويا: [مذ] موسيقار، فنڪار، گلوڪار

• وچ/ وچ: [فعل- امر] ناڪام ٿي وڃڻ

• وچ/ وچ: [جاري حالت] وچ، درميان، اندر ۾، گڏ
* [مذ] طاقت، پاسو

• وچ آوڻ/ وچ آوڻ: [اصطلاح] ٽياڪڙ ٿيڻ، مداخلت ڪرڻ، وچ ۾ اچڻ، ناهه ڪرائڻ

• وچ جتي/ وچ جتي: طاقت ۾ صلاحيت مطابق

• وچاڪ/ وچاڪ: وچولو درميانو وچ وارو

• وچالو/ وچالو: ٽياڪڙ، ناهه ڪرائيندڙ صلح ڪارُ

• وچلا/ وچلا: [صفت] وچ وارو ٽياڪڙ

• وچن/ وچن: [مذ] واعدو، وچن، معاهدو

- **وچھ/وچ:** [مث] وچ، مينهن جو کير پيئندڙ ٻچڙو
- **وچھاوݨ/وڇاوڻ:** [فعل متعدي] ڦهلائڻ، پکيڙڻ، وڇائڻ، کنبائڻ
- **وچھڑݨ/وڇڙڻ:** جدا ٿيڻ، ڌار ٿيڻ، الڳ ٿيڻ، پري وڃڻ
- **وچھوڑا/وڇوڙا:** وڇوڙو جدائي
- **وخت/وخت:** [مذ] وقت، موسم، موقعو
- **وخت پووݨ/وخت پووڻ:** [اصطلاح] مصيبت ۾ ڦاسجڻ، ڏکي وقت ۾ مبتلا ٿيڻ
- **ودان/ودان:** [مذ] وڏاڻ، هٿوڙو
- **ودع/ودع:** [مذ] الوداعي ملاقات
- **ودع کرݨ/ودع ڪرڻ:** [اصطلاح] الوداعي ملاقات ڪرڻ
- **ودھ/وڌ:** گهڻو وڌيڪ، گهڻو وڌو وڌيڪ مقدار ۾
- **ودھاوݨ/وڌاوڻ:** وڌائڻ وڌو ڪرڻ ڍگهو ڪرڻ اضافو ڪرڻ اڳتي ڪرڻ مٿي ڪرڻ ترجيح ڏيڻ ورهائڻ
  * روڪڻ (ڪوهہ لاءِ)
  * لاهڻ (ڪير لاءِ)
- **ودھائی/وڌائي:** [مث] واڌائي، مبارڪباد
- **ودھری/وڌري:** [مث] چمڙي جي پٽي
- **ودھݨ/وڌڻ:** وڌڻ، وڌو ٿيڻ، اوسر ٿيڻ، اڳتي وڃڻ، برتر ٿيڻ، ترقي ڪرڻ
- **وَدھݨ پھلݨ/وَڌڻ ڦلڻ:** [اصطلاح] ترقي ڪرڻ، اڳتي وڃڻ، پاڻيرو ٿيڻ
- **ودھیک/وڌيڪ:** گهڻو وڌيڪ، زياده، اضافي
- **وڈھ/وڍ:** [مذ] وڍ ڪٽ، فصل کي ڪٽڻ يا وڍڻ
- **وڈھی/وڍي:** [مث] رشوت، ناجائز ڪمائي، غير قانوني ڏوڪڙ
- **وڈھی خور/وڍي خور:** رشوت خور، ناجائز ڪمائي ڪائيندڙ
- **وڈھی ڈیوݨ/وڍي ڏيوڻ:** [اصطلاح] رشوت ڏيڻ، بگاڙڻ
- **وڈھی گھنݨ/وڍي گھنڻ:** [اصطلاح] رشوت وٺڻ
- **وݙا/وڏا:** وڏو عظيم، ڊگهو اهم، عمر ۾ وڏو گهڻو زياده، اصل، طاقتور، سگهارو
  * [مذ] بزرگ، وڏي هستي
- **وݙا ݙھاڑا/وڏا ڏهاڙا:** وڏو ڏينهن، ڏڻ تهوار، خوشي جو ڏينهن، عيد، موڪل جو ڏينهن
- **وݙاݨ/وڏاڻ:** [مذ] وڏو هٿوڙو
- **وݙائی خور/وڏائي خور:** مغرور، تڪبر ۾ ورتل، آڪڙباز وڏائي ڪندڙ
- **وݙی عمر/وڏي عمر:** وڏي جمار، وڏي زندگي، وڏي حياتي، وڏي عمر
- **وݙی کنگھ/وڏي کنگھ:** وڏي کنگهہ، ڪاري کنگهہ
- **وَر/وَر:** [مذ] مڙس، خاوند، پتاں گهر وارو
- **ور/ور:** [صفت] پسنديده، اعليٰ
- **ورآوݨ/ور آوڻ:** [اصطلاح] ڪامياب ٿيڻ، مڪمل ٿيڻ

- وِراڳ / وراڳ: حسرت، خواهش، آس
- وِراڳ آوڻ / وراڳ آوڻ: [اصطلاح] پاڻ کي فراموش ڪرڻ
  پاڻ کي دنيا کان ڌار ڪرڻ
- وِراوري / وراوري: [مث] برابري، هڪجهڙائي مساوات
- ورتاوا / ورتاوا: [مذ] روايت، ڏيتي ليتي
- ورتاوڻ / ورتاوڻ: [فعل متعدي] ورهائڻ، تقسيم ڪرڻ،
  ورڇ ڪرڻ
- ورتڻ / ورتڻ: استعمال ڪرڻ خرچ ڪرڻ ورڇ ڪرڻ
  * [فعل بالواسطہ: ورتاوڻ]
- ورساوڻ / ورساوڻ: ورسائڻ
- ورغلاوڻ / ورغلاوڻ: [فعل متعدي] گهمراهہ ڪرڻ،
  دوکو ڏيڻ، رستي تان ڀٽڪائڻ، ورغلائڻ، بگاڙڻ،
  ڀُلائڻ، لُڀائڻ
- ورف / ورف: [مث] قدرتي برف
- وروار / وروار: [مذ] جمعي رات
- وريام / وريام: [مذ] بهادر، سورهيہ، هيرو جنگجو
- وريامگي / وريامگي: [مث] بهادري، سورهيہ، همت،
  مڙسي، دليري، اورچائي، ثابت قدمي، شجاعت،
  غير معموليت
- وريلا / وريلا: [مذ] وقت، وارو
- وڙا / وڙا: [فعل۔ امر] حساب ۾ اجازت ڏي، واضح ڪر
- وڙڻ / وڙڻ: داخل ٿيڻ، اندر اچڻ
- وڙوج / وڙوج: [صفت] غلط رستي تي، غلط واٽ تي،
  غلط راهہ تي
- وڙهڻ / وڙهڻ: وهڻ، لڙهڻ، حرڪت ڪرڻ، چرپر ڪرڻ
- وڙهي / وڙهي: [مث] ڪنهن ملڪيت يا جائيداد جي
  ورهاست در ورهاست
- وزن / وزن: [مذ] وزن، بار، بوجهہ
- وس / وس: [مذ] اختيار، وس، ضابطو
  * مرضي
- وس / وس: [فعل۔ امر] زور، اختيار اعتبار، ڀروسو يقين
- وس ڀروڻ / وس ڀروڻ: [اصطلاح] مڪمل اعتبار ڪرڻ،
  سخي تي ڀروڻ
  * اعتماد ڪرڻ
- وسارا / وسارا: [مذ] وسارڻ جي ڪيفيت،
  وساري ڇڏڻ وارو، وِسارو
- وسارڻ / وسارڻ: [فعل متعدي] وسارڻ، ڀُلائڻ،
  يادگيريءَ کان لاهي ڇڏڻ، رد ڪرڻ
- وسامڻ / وسامڻ: وسامڻ، مرجهائڻ، ڪمزور ٿيڻ،
  ڦڪو ٿيڻ، طاقت کان محروم ٿيڻ
- واندر / وساندر: [مذ] باهہ (اهو لفظ تڏهن ڳالهايو
  ويندو آهي، جڏهن باهہ تي حلف ورتو ويندو آهي)
- وساه / وساهہ: [مذ] ويساهہ اعتماد، ڀروسو يقين، اعتقاد
- وساه ڪرڻ / وساهہ ڪرڻ: [اصطلاح] اعتماد ڪرڻ،
  ويساهہ ڪرڻ، ڀروسو ڪرڻ، يقين ڪرڻ، اعتبار رکڻ

- **وسرڀولا / وسرپولا:** [مذ] غلطي، چُڪَ، ڀُلَ
- **وسر ڀولے / وسر پولي:** [صفت] ويسر، اڻ ڄاڻائي، بي خبريءَ غير ارادي طور
- **وسرڻ / وسرڻ:** وسري وڃڻ، ذهن مان نڪري وڃڻ
- **وُسعت / وُسعت:** [مث] طاقت، صلاحيت
- **وسکن / وسڪني:** [مث] دوکي باز، ٺڳ، مڪار
- **وسکڻ / وسڪڻ:** ورغلڻ، ڀُلجڻ، فريب ۾ اچڻ، دوکي جو شڪار ٿيڻ
- **وسل / وسل:** [مذ] بصر
- **وساوڻ / وساوڻ:** [فعل متعدي] وِسائڻ، دلاسو ڏيڻ، وِسائي ڇڏڻ
  - [فعل بالواسطہ: وِسمواوڻ]
  - (وسميندا، وسمايا، وسميں)
- **وسمڻ / وسمڻ:** وسي وڃڻ، ختم ٿيڻ
  - سُن ٿيڻ، حسن ختم ٿيڻ
  - [فعل متعدي: وسماوڻ]
  - [فعل بالواسطہ: وسمواوڻ]
- **وسدی / وسندي:** رهائشي هنڌ، رهائشي علائقو
- **وسڻ / وسڻ:** [فعل متعدي] آباد ٿيڻ، رهائش اختيار ڪرڻ
  - پوک ڪرڻ
  - [فعل بالواسطہ: وساوڻ]
- **وسڻ / وسڻ:** برسات ٿيڻ، مينهن وسڻ، بارش ٿيڻ
- **وسیلہ / وسيلا:** ذريعو، مرضي
  - وڪيل
- **ويک / وسيڪ:** [صفت] بهتر، ڀلو، سٺو، چڱو
- **وصلے پھڻ / وصلي پهڻ:** [فعل متعدي] ڪامياب ٿيڻ، حاصل ٿيڻ، ڪاميابي هلڻ
  - ادا ڪرڻ، پورو ڪرڻ، حاصل ڪرڻ
- **وقت لوڻ / وقت پووڻ:** [اصطلاح] خراب وقت اچڻ، ڏکيو وقت اچڻ، بدقسمتيءَ جو مُنهن ڏسڻ
- **وکاٹا / وڪاٽا:** [صفت] وڪرو ٿيو، کپي ويو
- **وکاوڻ / وڪاوڻ:** [فعل متعدي] وڪامڻ، وڪرو ٿيڻ، کپڻ
- **وکرا / وڪرا:** [مذ] وڏي نديءَ مان ڀنيءَ ۾ ويندڙ پاڻيءَ جي ننڍي نالي
- **وکڻ / وڪڻ:** وِڪرو ٿي وڃڻ، وڪرو ڪرڻ
- **وکھ / وک:** [صفت] ڌار، الڳ، جُدا، عليحدا، قدم
- **وکھووکھ / وکووک:** [صفت] ڌار ڌار، الڳ الڳ، قدم بہ قدم
- **وگ / وگ:** [مذ] ڳئون يا اُٺن جو ڌڻ، ٻڪرين جو ڌڻ، وڳ
- **وگاہ / وگاھ:** [مذ] شادي، وهانءُ
- **وگوتگھ / وگوتگھ:** [صفت] تيزيءَ سان، تڪڙ سان، عجلت سان، جلديءَ سان
- **وگھ / وگھ:** [مذ] رڪاوٽ، رخنو، اٻٽت
- **وڳ / وڳ:** [مذ] مال جو ڌڻ، ٻڪرين جو ڌڻ، رڍن جو ڌڻ، اُٺن جو ڌڻ
- **وڳا سٽڻ / وڳا سٽڻ:** [اصطلاح] زور سان ڪرائڻ، هيٺ ڦڪائڻ

- **وڳار/ وڳار:** [صفت] جبري مزدوري، جبري پورهيو جبري محنت
- **وڳار پڪڙڻ/ وڳار پڪڙڻ:** [اصطلاح] جبر ڪرڻ، جبري مزدوري ڪرائڻ، جبري پورهيو ڪرائڻ، دٻاءَ وجهڻ
- **وڳاڙ/ وڳاڙ:** [مذ] نقصان، خسارو
- **وڳاڙڻ/ وڳاڙڻ:** [فعل متعدي] بگاڙڻ، نقصان ڪرڻ، ڪم خراب ڪرڻ شڪل بگاڙڻ، حالت خراب ٿيڻ
- **وڳاڙو/ وڳاڙو:** خراب ڪم ڪرڻ وارو بيڪار ماڻهو بگاڙو
- **وڳاوڻ/ وڳاوڻ:** [فعل متعدي] آواز پيدا ڪرڻ، آواز پيدا ڪرائڻ
  - ٭ روانو ڪرڻ، موڪلڻ، اچلائڻ
- **وڳڙڻ/ وڳڙڻ:** بگڙڻ، خراب ٿيڻ، ناپاڪ ٿين، رستي تان هٽڻ، نقصان ٿيڻ
  - ٭ [فعل متعدي: وڳاڙڻ]
- **وڳڻ/ وڳڻ:** وڄڻ، وڄائڻ، آواز ڪيڻ
  - ٭ پڄڻ، سيٽي وڄائڻ
  - ٭ [فعل متعدي مت: وڳاوڻ]
- **ول/ ول:** وارو ڦيرو
  - ٭ طرف، پاسو
  - ٭ هنداڻو گدرو
  - ٭ [جاري حالت] هن طرف
  - ٭ [صفت] چڱو صحتمند، وچولي درجي جو
  - ٭ [صفت] ٻيهر، بعد ۾، اُن جي اُبتڙ، وڌيڪ
  - ٭ هڪ پاسي، رستي کان هٽي
- **وِل/ وِل:** [مث] چوپائي مال جي هڪ بيماري
- **وَل/ ول:** وري
- **وَل وَل/ وَل وَل:** [صفت] هر هر، وري وري، بار بار، اڪثر، مستقل
- **ول ونڃڻ/ ول ونڃڻ:** [اصطلاح] وري وڃڻ واپس وڃڻ واپس ورڻ
- **ولا آکهڻ/ ولا آکڻ:** [اصطلاح] وري چوڻ، ورجائڻ، ٻيهر چوڻ
- **ولا آنڻ/ ولا آنڻ:** [اصطلاح] واپس آڻڻ، موٽائڻ
- **ولا پاوڻ/ ولا پاوڻ:** [اصطلاح] نوان گهوڙا جوٽڻ
- **ولا ڏيوڻ/ ولا ڏيوڻ:** [اصطلاح] ورائي ڏيڻ، واپس ڪرڻ، بحال ڪرڻ ٻيهر پنهنجي حالت تي اچڻ
- **ولا رکهڻ/ ولا رکڻ:** [اصطلاح] ڪنهن شئي کي واپس پنهنجي جاءِ تي رکڻ
- **ولا سُناوڻ/ ولا سُناوڻ:** [اصطلاح] وري ٻڌائڻ، ورجائڻ
- **ولا کرڻ/ ولا ڪرڻ:** [اصطلاح] وري ڪرڻ ٻيهر ڪرڻ
- **ولا مارڻ/ ولا مارڻ:** [اصطلاح] چڪر لڳائڻ، ڦيرو ڏيڻ
- **وَلا وَلا/ وَلا وَلا:** اڪثر، ٻيهر
- **ولاوڻ/ ولاوڻ:** [فعل متعدي] واپس ڪرڻ، موٽائي ڏيڻ، موٽائڻ، چڪر ڏيڻ، ڦيرو ڏيڻ
  - ٭ واپس وٺڻ، واعدو پورو نہ ڪرڻ، زبان تان ڦري وڃڻ
- **ولائتي/ ولائتي:** [صفت] غير ملڪي، پرڏيهي، ڌاريو اوپرو اجنبي
- **ولدا/ ولدا:** [مذ] جواب، منهن ٽوڙ جواب، مٽان، مٽان کان، وڌيڪ
  - ٭ [صفت] پرِ، ٻئي طرف

- ولدر/ ولدر: واپسي تي، موٽڻ تي
- ولدڑ/ ولدڙ: واپسي تي، موٽڻ تي
- وللا/ وللا: [صفت] اڻ پڙهيل جٽ، جاهل، غير تهذيب يافته عجيب قسم جو ڪل جوڳو مسخرو
- ولمݨ/ ولمڻ: [فعل متعدي] دير ڪرڻ، تاخير ڪرڻ، انتظار ڪرڻ
- ولݨ/ ولڻ: پاڻيءَ جو رستو
- ولݨ/ ولڻ: واپس اچڻ، بيهر ڇڪڻ، واپس ٿيڻ، ورڻ، موٽڻ
- ولوڑݨ/ ولوڙڻ: [فعل متعدي] ولوڙڻ

(ولریندا، ولوڑیا، ولریسی)

- وَلی وَارث/ ولي وارث: [مذ] والي وارث، مالڪ، معاون، دوست، محافظ
- وَلی وَلی پھولݨ/ ولي ولي ڦولڻ: [اصطلاح] هر هنڌ ڳولهڻ، هر جاءِ تلاش ڪرڻ
- وَلھاوَݨ/ ولهاوڻ: ورهائڻ، ورچڻ، تقسيم ڪرڻ، ڌار ڪرڻ الڳ الڳ ڪرڻ

* [فعل بالواسطہ: ولهاوڻ]

- ولھیݨ/ ولهيڻ: تقسيم ٿيڻ، حصي مطابق ڌار ڌار ٿيڻ
- وَلھڑݨ/ ولهڙڻ: جنبڙڻ، لڳڻ
- وَلھی/ ولهي: [مذ] نيڪ، بزرگ، وڏي پهچ وارو ڪرامت وارو

* (ولي لفظ جي بگڙيل صورت)

- وَلھیٹݨ/ ولهيٽڻ: [فعل متعدي] ويڙهڻ، ٻڌڻ، پٽي ٻڌڻ، ڍڪڻ، ڍڪڻ ڏيڻ
گهيرڻ، گهيرو ڪرڻ
- وَن/ وَن: [مذ] شڪل، صورت، حالت
- وَنائی/ وَنائي: [مث] ڪپهه جو ٻوٽو
- وَنج/ وَنج: [مذ] وڄ
- وَنجاوَݨ/ ونجاوڻ: [فعل متعدي] وڃائڻ، خرچ ڪرڻ، ضايع ڪرڻ، برباد ڪرڻ، زخمي ڪرڻ
- ونجݨ/ ونجڻ: وڃڻ، روانو ٿيڻ، چلتو ٿيڻ

(ویندا، ڳیا، ویسی)

* [فعل متعدي: ونجاوڻ]

- ونجیجݨ/ ونجيجڻ: [فعل مجهول] وڃائجڻ، گم ٿيڻ، ضايع ٿيڻ، الوپ ٿيڻ
- وَنجھ/ ونجهه: [مذ] بانس جو ڊگهو لڪڙو پيڙي هلائڻ جو چپو
- وَنجھ لاوَݨ/ ونجهه لاوڻ: [اصطلاح] چپو هلائڻ
- وَنجھلی/ ونجهلي: [مث] بينسرِي
- وَندالݨ/ ونداڻڻ: [فعل متعدي] وندرائڻ، خوش ڪرڻ، راضي ڪرڻ، لُيائڻ
- وَندلݨ/ وندلڻ: وندرڻ، خوش ٿيڻ
- وَندوَلا/ وندولا: [مذ] وندر، تفريح
- وَنڈ/ ونڊ: [مث] ورهاست، ورڇ، حصو حصي مطابق ورهاست

- **وَنڈارا/ونڊارا:** [مذ] ورڇ، ورهاست
- **وَنڈاوَݨ/ونڊاوڻ:** [فعل متعدي] ورهائڻ، حصا ڪرڻ، تقسيم ڪرڻ
- **وَنڈݨ/ونڊڻ:** [فعل متعدي] الڳ الڳ ڪرڻ ڏار ڏار ڪرڻ حصا ورهائڻ، تقسيم ڪرڻ
  * [فعل مجهول: ونڊيجڻ]
  * [فعل بالواسطہ: ونڊاوڻ]
- **وَنڈ وَاڑ/ونڊواڙ:** [مذ] ڪيهه (عام طور تي جمع ۾)
- **وَنڈی/ونڊي:** [مث] حصو، تقسيم، ورڇ (خاص طور گوشت جي)
- **وَنڑا/ونڙا:** [مذ] مڙس، خاوند، گهر وارو، پيتار
- **وَنکی/ونڪي:** [مث] نمونو وانگر، مثل
- **وِنگار/ونگار:** [مث] رضا ڪاراڻي مزدوري، ونگار
- **وِنگار کرݨ/ونگار ڪرڻ:** [اصطلاح] رضا ڪاراڻي امداد طلب ڪرڻ
- **وِنگار کماوݨ/ونگار ڪماوڻ:** [اصطلاح] رضا ڪاراڻي طور ڪم ڪرڻ
- **وِنگرا/ونگرا:** [صفت] گهاٽا وار
- **وَنگڑی گر/ونگڙي گر:** شيشي جون چوڙيون ٺاهڻ وارو
- **وَنگیجݨ/ونگيجڻ:** [فعل مجهول] چيلهہ جي سور ۾ مبتلا ٿيڻ
- **وِنیں/ونين:** [مث] وني، زال، گهر واري، ڪنوار
- **وَنیں بنی/ونين بني:** [مث] زال يا زمين (جهيڙي ختم ڪرائڻ جي هڪ روايت جنهن ۾ ڇوڪري جي شادي ڪري ڏيڻ يا زمين ڏيڻ سان ناراض ڌر کي راضي ڪيو ويندو آهي)
- **وَنج وَپار/ونج وپار:** [مذ] ڪاروبار، واپار، ونج واپار، تجارت
- **وَنج وَپار کرݨ/ونج وپار ڪرڻ:** [اصطلاح] ڪاروبار ڪرڻ واپار ڪرڻ، تجارت ڪرڻ، ونج واپار ڪرڻ
- **وَنجارو/ونجارو:** [مذ] واپاري، سوداگر
  * اکين جو مقامي ڊاڪٽر
- **وَنجݨ/ونجڻ:** [فعل متعدي] خريدڻ، خريد ڪرڻ
- **وَنی/وني:** [مث] زال، گهر واري، عورت
- **وَوان/ووان:** [مذ] شادي، وهانءُ
- **وَونت/وونت:** [مث] خبر، چاڻ، سُڌ
- **وَوهݨ/ووهڻ:** [مذ] جابلو ندي
- **وِهاج/وهاج:** [مذ] وياج، سود
- **وِهاج خور/وهاج خور:** [مذ] وياج خور، سود خور، وياج تي، سود تي
- **وِهاجھ/وهاجھ:** [مث] خريد
- **وِهار/وهار:** [مذ] واپار، ڪاروبار، تجارت
- **وَهاوݨ/وهاوڻ:** [فعل متعدي] وهائڻ، جانور کان ڪم وٺڻ
  * [فعل بالواسطہ: وهواڻ]

- **وَھاوَڻ / وِھاوڻ:** گذارڻ، پار ڪرڻ
- **وَہر / وَھَر:** [مث] مدد، امداد، اعانت
- **وَہرڻ / وَھَرڻ:** شهوت ۾ اچڻ (جانورن لاءِ)
- **وَھڻ / وَھَڻ:** وهڻ، ڳِرڻ، ڪرڻ، هارجڻ

(وَھندا، وَڙھا، وَہسی)

- **ويٹڻ / ويٺڻ:** [فعل متعدي] پکيڙڻ ڪرڻ وهائڻ (ڳوڙها)
- **وَير / وير:** [مذ] ياءُ
- **وَيرن / ويرن:** [مذ] ياءُ (پيڻ چوندي آهي)
- **وِيسی / ويسي:** [مث] حصو ڏندن جي پٺيهي

٭ مُرڪ

- **وَيسی کڈھڻ / ويسي ڪيڻ:** [اصطلاح] مرڪڻ کلڻ مشڪڻ
- **وَيکا / ويڪا:** [مذ] وڪرو ڪپت
- **وَيکھا / ويکا:** [مذ] سوراخ

٭ فرصت، موقعو

- **وَياج / وياج:** [مث] وياج، سود
- **وَيار / ويار:** [مذ] حياءُ، شرم، لڄ، پردو
- **وَياوَڻ / وياوڻ:** وِيامڻ، ٻار ڄڻڻ، نسل وڌائڻ
- **ويچڻ / ويچڻ:** وڪرو ڪرڻ، کپائڻ
- **وَير / وَير:** [مذ] نفرت، عداوت، ساڙ دشمني، انتقام بدلو
- **وَير گھنڻ / وَير گھنڻ:** [اصطلاح] انتقام وٺڻ، بدلو وٺڻ، ساڙ پورو ڪرڻ
- **وَيڑھ / ويڙھ:** [مذ] گهيرو لڙائي، محاصرو رڪاوٽ، گهيراءُ
- **وَيڑھا / ويڙها:** گهر جي آڏو صحن، ڪيترن ئي گهرن جي چوطرف احاطو

٭ مروڙ وَڪڙُ

- **وَيڑھڻ / ويڙهڻ:** [فعل متعدي] ٻڌڻ، پٽي ٻڌڻ، ويڙهڻ
- **وَيس / ويس:** [مذ] لباس
- **وَيس وٹاوڻ / ويس وٽاوڻ:** [اصطلاح] لباس مٽائڻ
- **وَيش / ويش:** [مذ] اٺ سالن جي عمر جو اُٺُ

٭ مختلف مُدن تائين زمين جي ورهاست جيڪا هڪ کان 24 سالن تائين هجي

- **وَيکھڻ / ويکڻ:** ڏسڻ، تڪڻ
- **ويگڻ / ويڳڻ:** شهوت ۾ اچڻ (گهوڙي لاءِ)
- **ويگی / ويڳي:** [صفت] شهوتي
- **وَيل / ويل:** بيوقوف، جاهل، جٽ، چريو اٽيڙهيل
- **وَيل / ويل:** جاڳي جي رات گهر آيل عورتن طرفان ڏنل ان، چانور يا پئسا، شادي جي موقعي تي بورچي ۽ ميراثي وغيره کي ملندڙ تحفو

٭ فرصت، واندڪائي

- **وَيلا / ويلا:** [مذ] وقت، لمحو گهڙيءِ پل، ساعت
- **وَيلنا / ويلنا:** [مذ] ولوڙڻ، صاف ڪرڻ

٭ رولر

- **وَيلے سر/ ويلي سر:** وقت تي، وقتائتو بروقت، وقت سر
- **وَيلھ/ ويلھ:** [مث] فرصت، واندڪائي
- **وَيلھا/ ويلھا:** [صفت] جلديءَ سان، تڪڙ ۾
- **وَيلھا کرڻ/ ويلھا ڪرڻ:** [اصطلاح] خالي ڪرڻ، ننگو ڪرڻ، اگھاڙو ڪرڻ
- **وَيندا رھڻ/ويندا رھڻ:** [اصطلاح] ويندو رھڻ، ملاقات ڪندو رھڻ، ڪڏھن ڪڏھن ملڻ
  ٭ گم ٿيڻ، غائب ڪرڻ
- **وَيندڙ/ ويندڙ:** [مث] وڃڻ وارو وڃڻ وقت، ويندي
- **وَينڈلا/ ويندلا:** [مذ] ڏاگي جي ريل جا ويڙھيل گولا
- **وِيڻ/ وِيڻ:** مھٺو ڏوراپو گار گفتو گھمنڊ، غرور، اِڊمبر، تڪبر
- **وِيڻ الاوڻ/ وِيڻ الاوڻ:** [اصطلاح] مھڻا ڏيڻ، ڏوراپا ڏيڻ، گاريون ڏيڻ
- **وِيڻ کرڻ/ ويڻ ڪرڻ:** [اصطلاح] روئڻ پٽڻ، ماتم ڪرڻ
- **وَيھڑا/ ويھڙا:** [مذ] ويڙھو احاطو آڳنڌ، صحفن، آڱر
- **وَيھڑی/ ويھڙي:** [مث] ڳئون جو چيٽو
  ٭ ننڍو گولو بنڊل
- **وَيھل/ ويھل:** [مذ] پاڻيءَ جي پارھن ڪلاڪن جو وھڪرو
- **وَيھوک/ ويھوڪ:** [فعل۔ امر] کير ڏيڻ بند ڪريو

□

ھ / ھہ

- ہ/ ہا- ھہ/ ھا: اولهہ پنجابي صورتخطيءَ جو ستٽيهون ۽ سنڌيءَ جو ٻاونجاهون اکر
- ہا/ ھا/: [صفت] ها, هائوڪار
- ہاتھ/ هاٿ: [صفت] هَٿُ
  * گهٽ گهرو
- ہاٹی/ هاٽي: [مث] قد, بيهڪ, سٺي صحت
- ہاڈ/ هاڍ: [مث] ڪتن سان شڪار, راند
- ہاڈی/ هاڍي: [صفت] جاني دشمن, ويري
- ہارݨ/ هارڻ: راند ۾ هارجڻ, راند ۾ شڪست ملڻ
- ہاڑھ/ هاڙهہ: [مذ] آکاڙ هندي مهينو 15 جون کان 15 جولائي تائين
- ہاڑی/ هاڙي: [مث] بهار جو فصل, ربيع جو فصل
  * ٽيڪس جي ربيع واري قسط
- ہاسہ/ هاسا: [مذ] ٺهڪ, لطيفو, کل ڀوڳ, مذاق, مرڪ
- ہاگ/ هاڳ: [مث] سوئر جي رنيڻ جو آواز
- ہال ہال/ هال هال: [مث] مدد يا رحم لاءِ سڏُ
- ہال ہال کرݨ/ هال هال ڪرڻ: [اصطلاح] روئڻ, پٽڻ, رڙيون ڪرڻ
- ہالی/ هالي: [صفت] هَرَ سان لاڳاپيل, هَر جي باري ۾
  * [مذ] اُهو جيڪو هَرُ هلائيندو آهي, هاري
- ہامجو/ هامجو: [صفت] ڄاڻي واڻي, ڄاڻي ٻجهي, ارادي سان
- ہانچا/ هانچا: [مذ] پيٽ جي مٿي حصي جو غدود
- ہانڈا/ هانڊا: [مذ] خالي ٽانو جو وزن
- ہانی/ هاني: [صفت] هڪ جيڏو, هم عمر
- ہاوا/ هاوا: [مذ] ڏک, غم, سور, صدمو, افسوس
- ہاہو/ هاهُو: [صفت] گهڻو گهرو, اونهو عميق
- ہاؤ/ هائو: [صفت] ها, بلڪل اهڙوئي, مڪمل طورتي
- ہبی/ هِبي: [مث] اُٺن جي هڪ بيماري
- ہَب/ هَب: [مث] جهيڙو, تڪرار, دشمني
  * استقلال
- ہُب/ هُب: [مذ] سيني ۽ پاسي ۾ سُورُ
- ہبا/ هبا: [صفت] تيڙو اڻ سڌو
- ہبک/ هبڪ: [مث] بدبوءِ, ڏپ
- ہبک آوݨ/ هبڪ آوڻ: [اصطلاح] بدبوءِ اچڻ, ڏپ اچڻ اڻ وڻندڙ هوا خارج ڪرڻ
- ہبک ڈبک/ هبڪ ڊبڪ: [مث] لعنت ملامت, الزام هدايت
- ہبکار/ هبڪار: [مذ] خوشبو وڻندڙ خوشبو
- ہَبوچھی/ هَبوچي: [مث] هڪ قسم جو بلوچي جهمر جنهن ۾ هٿن سان تاڙيون وڄايون وينديون آهن

- ہپا / هَپا: [مذ] کائڻ، هضم ڪرڻ، ڳيهڻ
  * پيار، چُمَ
- ہپوں کرݨ / هَپُون ڪرڻ: [اصطلاح] جلدي کائڻ، جلدي هضم ڪرڻ، جلدي ڳيهڻ
- ہپی / هَپي: [مث] پيار، چُمَ
- ہپی کرݨ / هپي ڪرڻ: [اصطلاح] پيار ڪرڻ، چُمَ ڏيڻ، سڪ پوري ڪرڻ
- ہت / هَت: [ندا] ڪنهن ماڻهوءَ جي هيٺ ڪرڻ تي خوشيءَ جو آواز
- ہتک / هَتڪ: [مث] بي عزتي، گهٽتائي، عدم احترام، بدسلوڪي
- ہتک کرݨ / هَتڪ ڪرڻ: [اصطلاح] بي عزتي ڪرڻ، بدسلوڪي ڪرڻ، اڻنگو ورتاءُ ڪرڻ
- ہتوڑا / هَتوڙا: [مذ] هتوڙو وڏاڻ
- ہتھ / هَٿ: هٿ
  * ديگهہ ماپڻ جو اوائلي ماپو جنهن ۾ نوٽ ڪان وٺي وچين آڱر تائين ماپ ورتي ويندي آهي
  * ڏوهہ، جرم، الزام
- ہتھ اُڈݨ / هٿ اڏڻ: [اصطلاح] دُعا لاءِ هٿ کڻڻ، يا خيرات لاءِ هٿ ڦهلائڻ
- ہتھ بدھݨ / هٿ ٻڌڻ: [اصطلاح] درخواست ڪرڻ، التجا ڪرڻ، معافي وٺڻ، انڪساري ڪرڻ
- ہتھ پاوݨ / هٿ پاوڻ: [اصطلاح] هٿ وجهڻ، متي هٿ رکڻ، وڙهڻ، جهيڙڻ
- ہتھ پیر مارݨ / هٿ پير مارڻ: [اصطلاح] ڪوشش ڪرڻ، محنت ڪرڻ، جستجو ڪرڻ، جدوجهد ڪرڻ، سرگردان رهڻ
- ہتھ تنگ تھیوݨ / هٿ تنگ ٿيوڻ: [اصطلاح] غريب ٿيڻ، تنگ ٿيڻ، کُٽي پوڻ
- ہتھ جوڑݨ / هٿ جوڙڻ: [اصطلاح] هٿ ٻڌڻ، معافي وٺڻ، درخواست ڪرڻ، التجا ڪرڻ
- ہتھ چاوݨ / هٿ چاوڻ: [اصطلاح] هٿ کڻڻ، ترڪ ڪرڻ، الڳ ڪرڻ، اڪيلو ڪرڻ
- ہتھ ڈیکھݨ / هٿ ڏيکڻ: [اصطلاح] هٿ ڏسڻ، نبض جي چڪاس ڪرڻ، نبض ڏسڻ، نجوميءَ جو ڪم ڪرڻ
- ہتھ ڈیوݨ / هٿ ڏيوڻ: [اصطلاح] هٿ ڏيڻ، واعدو ڪرڻ
  * نقص ڳولهڻ
- ہتھ رکھݨ / هٿ رکڻ: [اصطلاح] سرپرستي ڪرڻ، خيال ڪرڻ، پنهنجو ڪرڻ
- ہتھ سنگوڑݨ / هٿ سنگوڙڻ: [اصطلاح] پوئتي هٽڻ، واپس ورڻ، پسپا ٿيڻ، شڪست کائڻ
- ہتھ سوڑ / هٿ سوڙ: [مث] محتاجي، ناداري، مفلسي
- ہتھ کڑی / هٿ ڪڙي: هٿڪڙي، زنجير
- ہتھ کڑی مارݨ / هٿ ڪڙي مارڻ: [اصطلاح] هٿڪڙي هڻڻ، زنجير وجهڻ
- ہتھ گھتݨ / هٿ گهتڻ: [اصطلاح] هٿ وجهڻ (عورت ۾)، گرفتار ڪرڻ، جبر ڪرڻ

- ہتھ لاوݨ / هٿ لاوڻ: [اصطلاح] هٿ لڳائڻ، ڇُهڻ
- ہتھ ملݨ / هٿ ملڻ: [اصطلاح] هٿ ملڻ، افسوس ڪرڻ
- ہتھ ہیٹھ آوݨ / هٿ هيٺ آوڻ: [اصطلاح] ڪنهن جي وس يا اختيار ۾ اچڻ، قبضي ۾ اچڻ
- ہتھا / هٿا: [مذ] هٿيو چرخي جو هٿيو

  * دستاويز سند
- ہتھو ہتھ / هٿو هٿ: [صفت] هٿ کان هٿ تائين، جلدي جلدي محفوظ
- ہتھو ہتھ وکݨ / هٿو هٿ وڪڻ: [فعل متعدي] جلدي جلدي وڪرو ٿي وڃڻ، ٽڪرو ڪپي وڃڻ
- ہٹاوݨ / هٽاوڻ: [فعل متعدي] هٽائڻ، ڪٽي وڃڻ، پري ڪري ڇڏڻ، وٺي وڃڻ
- ہٹکݨ / هٽڪڻ: [فعل متعدي] هٽڪڻ، رڪجڻ، هبڪڻ، رڪاوٽ وجهڻ، دير ٿيڻ، اجازت نه ڏيڻ (ہٹکیندا، ہٹکیا، ہٹکیسی)
- ہَٹݨ / هَٽڻ: پري ٿيڻ، پاسو ڪرڻ، رستي تان هٽي وڃڻ (ہٹندا، ہٹیا، ہٹسی)
- ہَٹݨ چُٹݨ / هَٽڻ چُٽڻ: [مذ] ڀڄ ڊُڪ، ڪوشش، محنت، جدوجهد
- ہٹݨ چُٹݨ کرݨ / هٽڻ چُٽڻ ڪرڻ: [فعل لازمي] ڪوشش ڪرڻ، ڀڄ ڊُڪ ڪرڻ، جدوجهد ڪرڻ
- ہَٹی / هَٽي: [مث] هَٽُ، دُڪان
- ہٹی مارݨ / هٽي مارڻ: [اصطلاح] هَٽُ بند ڪرڻ، دڪان بند ڪرڻ
- ہٹ کرݨ / هٺ ڪرڻ: [اصطلاح] ضد ڪرڻ، نافرماني ڪرڻ، تنگ ڪرڻ، پريشان ڪرڻ
- ہِٹھاڑ / هِٺاڙ: [مذ] هيٺين زمين
- ہِٹھل / هِٺل: [صفت] ضدي، هوڏي، سرڪش، باغي، خودسر
- ہُجت / هُجت: [مث] هجت، دليل
- ہُجت کرݨ / هُجت ڪرڻ: [اصطلاح] دليل ڏيڻ، هجت ڪرڻ
- ہچ / هچ: [مذ] لالچ، حرص
- ہچا / هچا: [مذ] قصور، ڏوهه، لڙائي، ويڙهه
- ہچݨ / هچڻ: حصيدار ٿيڻ، پائيوار ٿيڻ
- ہُچھ / هُڇ: جوش ۽ جذبو
- ہَڈ / هَڏ: [مذ] هڏو، هڏي
- ہَڈ / هَڏ: [مذ] سوئر جو وڏيل ڏند
- ہَڈا / هَڏا: [مذ] هڪ ڳاڙهو پوئر جيڪو گدرن ۾ هنداڻن تي ويهندو آهي
- ہُڈکا / هُڏڪا: [مذ] اميد

  * طلب
- ہِڈکݨ / هِڏڪڻ: سڌ ڪڻ، روئڻ اميد ڪرڻ، آس ڪرڻ، آرزو ڪرڻ

- ہِڈکی / ھِڏکي: ھڏڪي
  - * امید
  - * توقع، آس
- ہڈی / ھڏي: [ح ع] بھرحال، بلڪل
- ہڈی / ھڏي: [مث] ھڏي
- ہِر / ھَر: [مث] ٻار نہ ٽيڻ تي ماءُ جو ڏک (جانورن لاءِ)
- ہُر / ھُر: [فعل- امر] ھيٺ لھہ، ھيٺ ٿيءُ، ھيٺ اچ
- ہردھات / ھر ڌات: مختلف ڌاتن جو مجموعو
- ہردھاتی چمچہ / ھرڌاتي چمچا: ھر معاملي ۾ دخل ڏيندڙ دخل اندازي ڪندڙ مداخلت ڪندڙ
- ہِراݨ / ھِراڻ: حيران، اچرج، پريشاني
- ہرانگی / ھرانگي: حيرانگي، حيراني، پريشاني
- ہُرک / ھُرڪ: [فعل- امر] ھڙڪ، تيز طبيعت، مارڻ يا چڪڻ لاءِ ڊوڙڻ
- ہرلا / ھرلا: [صفت] خالص، صاف، غير ملاوٽي
- ہرَھَل / ھَر ھَل: [مذ] ھڪ ٻوٽو جيڪو بخار سبب استعمال ڪيو ويندو آھي
  - * ان ٻوٽي جي پاڙن جو سفوف ناھي، ان کي تيل ۾ ملائي جوئن کي ختم ڪرڻ لاءِ بہ استعمال ڪيو ويندو آھي
  - * ٻوٽي جي ٻج مان ڳاڙھو رنگ حاصل ڪيو ويندو آھي
- ہرݨ / ھرڻ: لھڻ، ھيٺ ٿيڻ، ھيٺ لھڻ
- ہُروبھرو / ھُروبِرُو: [صفت] اجايو مقصد يا گھرج کان سواءِ، فالتو بيڪار
- ہرہر / ھَر ھَر: دال جو ھڪ قسم
- ہُریال / ھُريال: [مذ] ھڪ پکي
  - * جھنگلي رڍ، دنبو
- ہُریاوَل / ھُريا وَل: [مذ] ھڪ ننڍڙو ڳاڙھو مکين کي پڪڙيندڙ پکي
- ہَڑ / ھَڙ: [مذ] ٻوڏ، سيلاب، پاڻيءَ جو تيز وھڪرو
- ہَڑپ / ھَڙپ: [مث] جاڙيءَ جي ھڏي
- ہَڑکݨ / ھَڙڪڻ: ناسن مان آواز ڪيڻ، ڦوڪارڻ
- ہَڑھ / ھَڙھ: ٻوڏ، سيلاب، پاڻيءَ جي اُٿل
- ہزاری / ھزاري: [مذ] ھزارن جو مالڪ، ڏوڪڙن جو مالڪ
- ہَس / ھَس: [مذ] ھڪ ڏند ڪٽائي پکي
- ہِس / ھِس: وسامي وڃي، جھڪو ٿيڻ، چوٽڪارو ھلڻ
- ہَسبی / ھَسبي: [فجا] خدا اوھان جي حفاظت ڪري
- ہُسر / ھُسر: حَبَس
- ہُسڑ / ھُسڙ: حَبَس
  - * [فعل- امر] گھبرائجي وڃ، ذھني طور پريشان، گھبرايل
- ہَسنی / ھَسني: ھڪ ڏند ڪٽائي پکي
- ہسوار / ھسوار: [مذ] سوار، گھوڙي سوار
  - * [صفت] سوار سواري ڪندي
- ہَسواری / ھَسواري: [مث] سواري، دستو دولت مند، ماڻھن جو جلوس

- **ہَسی / هَسي:** [مث] سون يا چانديءَ جي پٽي
- **ہشری / هشري:** [مث] بدنامي، خواري
- **ہغامہ / هغاما:** [مذ] هنگامو، گوڙ ٻائيتال
- **ہفیم / هفيم:** [مث] آفيم
- **ہفیمی / هفيمي:** آفيم کائيندڙ آفيمي
- **ہِک / هِڪ:** سينو ڇاتي
  - ❊ [فعل ـ امر] رڙيون ڪر
- **ہُک / هُڪ:** [مث] اُلو اداس مخلوق
  - ❊ انگريزيءَ مان بَکڙيل لفظ
  - ❊ ڇاتي يا پاسي ۾ ڇيندڙ درد
- **ہک ادھ / هڪ آڌ:** ڪجھ، ٿورو ڪو ايڪڙ ٻيڪڙ
- **ہک پاسے / هڪ پاسي:** هڪ طرف، هڪ پاسي، ڌار جُدا
- **ہک کلوانڈ / هڪ ڪلوانڍ:** جدا، ڌار الڳ
- **ہک لاپا / هڪ لاپا:** اڪيلو هجڻ ڪري مددگار کان سواءِ بي يارو مددگار
- **ہک لاگ / هڪ لاڳ:** مسلسل، لاڳيتو تسلسل ساهہ
- **ہِک مٹھ / هِڪ مٺ:** متحد، گڏ، مضبوط هم آهنگ، هِڪ مُٺ
- **ہَکا ہَکا / هَڪا ٻڪا:** [صفت] حيران پريشان هڪوٻڪو ششدر، اچرج ۾ ورتل
- **ہکارَت / هَڪارَت:** مائٽ، ويجهو رشتيدار
- **ہَکار / هَڪار:** [فعل ـ امر] هڪل، فصل مان پکين کي اُڏاءِ
- **ہِکاڑا / هِڪاڙا:** [صفت] هڪڙو هڪ، واحد، اڪيلو
- **ہَکل / هَڪل:** [مث] هڪل، سڏ، ٻچائڻ جو آواز
- **ہکل مارن / هڪل مارڻ:** [اصطلاح] سڏ ڪرڻ، آواز ڏيڻ، ڏيان ڏيڻ لاءِ رڙ ڪرڻ
  - ❊ ٻچائڻ لاءِ گوڙ ڪرڻ
  - ❊ دڙڪا ڏيڻ
- **ہِکلا / هِڪلا:** [صفت] اڪيلو تنها، واحد
- **ہَکلن / هَڪلڻ:** [فعل متعدي] هڪلڻ، ڊوڙائڻ، ٻچائڻ، اڳتي ڪرڻ، ٻاهر ڪيڻ
  - ❊ ڪاوڙ ڏيارڻ
  - ❊ [فعل بالواسطہ: هڪلوائڻ]
- **ہکی ہکی / هڪي ٻڪي:** [صفت] حيران، ششدر، پريشان، اچرج ۾ اچڻ
- **ہِکی لِنگی / هِڪي لِنگي:** [صفت] هڪ ڀيرو هڪ وار، هڪ دفعو اوچتو اچانڪ، اُمالڪ
- **ہِکے / هِڪي:** [ح ع] يا، ڪوٻيو
- **ہگن / هگڻ:** هنگڻ، ڪاڪوس ڪرڻ
  - ❊ قابل ٿيڻ
- **ہُگ / هُگ:** ڏسو: هُل
- **ہگَھ / هگهَ:** [فعل ـ امر] ڍرو ڪر، رسي کي ڍرو ڪري ڇڏ
- **ہُل / هُل:** [مث] شهرت، مشهوري، بدنامي، افواهہ، گوڙ شور

- ہَل مچاوݨ / هَل مچاوڻ: [اصطلاح] بدنامي ڪرڻ گوڙ ڪرڻ بائيتال ڪرڻ، راز کولڻ
- ہَل مچݨ / هَل مچڻ: [اصطلاح] بدنام ٿيڻ، گوڙ ٿيڻ، بائيتال ٿيڻ، راز کولڻ
- ہِل مِل یقین / هِل مِل يقين: [صفت] غير مستقل مزاج، تبديل ٿيندڙ يقين
  * [مذ] پريشانُ
- ہَل وَہاوݨ / هَل وَهاوڻ: [اصطلاح] هَرَ هلائڻ، پوک ڪرڻ
- ہَلا / هَلا: [فجا] ها، بي شڪ، واقعي، سچ پچ
  * حوصلو همٿ، مڙسي، جوان مردي، همٿ افزائي
  * پچ ڊڪ، چڙهائي
- ہُلا / هُلا: [مذ] مشڪل سان ساهه کڻڻ
  * خوشبو ڌپ
- ہُلارہ / هُلارَهه: [مذ] ٻانهن جو ڌڪو تڪرائڻ، اُڇلائڻ
  * وڏيءَ تلهي ٽڪ جي حملي سبب چوپائي مال جي پاچ
- ہَلاوا / هَلاوا: [مذ] حرڪت، چرپر، چرڻ ڦرڻ، لڏڻ لمڻ
- ہَلاوݨ / هَلاوڻ: [فعل متعدي] هلائڻ، حرڪت ڪرڻ، چرپر ڪرڻ، لڏڻ
  * [فعل بالواسطہ: هَلواوڻ]
  * [فعل مجهول: هَليجڻ]
- ہِلاوݨ / هِلاوڻ: [فعل متعدي] هيرائڻ عادي ڪرڻ سيکارڻ
  * (پکين، ٻارڙن ۽ جانورن لاءِ مروج آهي)
- ہُلاوݨ / هُلاوڻ: [فعل متعدي] مشهور ڪرڻ، بدنام ڪرڻ، معروف ڪرڻ، بڪ بڪ ڪرڻ، راز فاش ڪرڻ، ڳجهه کولي ڇڏڻ
- ہلتر / هلتر: [مث] عادت، ورجاءُ وارو عمل
- ہلبر / هلبر: [مذ] هَرَ کي پاڃاريءَ سان ڳنڍيندڙ رسو
- ہلٹ / هلٽ: [مذ] ڪاوڙ غصو ناراضگي
- ہلچلا / هلچلا: [مذ] هُلُ، هنگامو غوغاءُ، گوڙ
- ہَلکا / هَلڪا: [صفت] ٻاڳل (ڪتي لاءِ)
- ہلکا کھاج / هلڪا کاڄ: معمولي خوراڪ، سادو کاڌو
- ہلݨ / هلڻ: چرڻ پرڻ، حرڪت ڪرڻ، چرپر ڪرڻ
- ہِلݨ / هِلڻ: عادي ٿيڻ، هيراڪ ٿيڻ
- ہُلݨ / هُلڻ: مشهور ٿيڻ، ڦهلجي وڃڻ، پکيڙجڻ، زبان زد ٿيڻ
- ہِمائی / هِمائي: ٻٽون، پرس
- ہُماوݨ / هُماوڻ: [فعل متعدي] استعمال ڪرڻ (پليٽن ۽ ڪپڙن وغيره لاءِ)
  * [فعل مجهول: هُميجڻ]
- ہمبݨ / همبڻ: پرسڪون ٿيڻ، خاموش ٿيڻ، ختم ٿيڻ
- ہمت / همت: [مث] همٿ، مڙسي، بهادري، اورچائي جسم جي طاقت، برداشت
- ہمت ٻدھاوݨ / همت ٻڌاوڻ: [اصطلاح] همٿ ڏيارڻ، مڙسي ڏيارڻ حوصلو وڌائڻ، دل وڌائڻ، طاقت گڏ ڪرائڻ سگهه ڏيارائڻ، پيرن تي بيهارڻ
- ہمت تروڑݨ / همت تروڙڻ: [اصطلاح] همٿ توڙڻ، حوصلو هارڻ، مايوس ڪرڻ

- همت ڪرڻ / همت ڪرڻ: [اصطلاح] مڙسي ڪرڻ، همت ڪرڻ، حوصلو ڪرڻ، طاقت گڏ ڪرڻ
- ہمتال / هِمتال: [صفت] مضبوط، سگهارو، ٻلوان، طاقتور، باهمت، بهادر، اورچ، دلير
  - * [فعل متعدي: هماوڻ]
  - * [فعل مجهول: هُميجڻ]
- ہن / هَن: [صفت] هاڻ، هاڻي، هن وقت، اجهو
- ہُنال سِيال / هُنال سِيال: [مذ] اونهارو سيارو
- ہُنالا / هُنالا: [مذ] اونهارو گرمي جي موسم
- ہنج / هَنج: [مث] ڳوڙهو اکين مان وهندڙ ڦڙو
- ہنج / هِنج: [صفت] ان طرح، ان ڪري، ائين
- ہنجار / هنجار: [صفت] چڱي طرح، بنهه ويجهو
- ہنجار کرڻ / هنجار ڪرڻ: [اصطلاح] چڱي طرح سان ڏسڻ ويجهي کان مشاهدو ڪرڻ
- ہنجیر / هنجير: [مث] انجير، انجير جو وڻ
- ہُند / هُند: [مث] سوئر جو وڏو ڏند
- ہُند مارڻ / هُند مارڻ: [اصطلاح] ڏند هڻڻ، سڱ هڻڻ
- ہندکی / هندڪي: [مث] هندي ٻولي ۽ اُن جو رسم الخط
- ہندوانہ / هندوانا: هنداڻو
- ہُنڈل / هُنڊل: [مذ] دوکو دغا، مڪر، فريب، دولاب
- ہنڈڻ / هنڊڻ: پائڻ (ڪپڙا، جوتا)
  - * پائيدار ٿيڻ، قائم رهڻ
  - * سوئر جو شڪار ڪرڻ
- ہنڈڻ سال / هنڊڻ سال: پائيدار، ديرپا، هن سال
- ہُنگ / هُنگ: [مث] ڪنجهڻ جو آواز
- ہُنگارا / هُنگارا: [مذ] رضامندي، راضپو هونگارو
- ہنگارڻ / هنگارڻ: چوپائي مال خاص طور اُٺن جون رڙيون ڪرڻ
- ہنگاندا / هنگاندا: گدڙ جو آواز هيڪاندو
- ہنگری / هَنگري: [مث] اُٺن جي هڪلڻ جو آواز
- ہنگڻ / هَنگڻ: هنگڻ، ڪاڪوس ڪرڻ
- ہنوار / هَنوار: [صفت] هموار، سڌو لسو
- ہنوار کرڻ / هنوار ڪرڻ: [اصطلاح] سڌو ڪرڻ، هموار ڪرڻ
- ہُڻ / هُڻ: [صفت] هاڻ، اُن ڪري
- ہٹپ / هٽپ: [مذ] ڪمتري، ڪمزوري، کوٽ، گهٽتائي
- ہوبہو / هوبهو: هوبهو، وانگر، اهڙوئي، هڪجهڙو
- ہوا نال ڳالھ کرڻ / هوا نال ڳالهه ڪرڻ: [اصطلاح] تيز رفتار ٿيڻ، تکڙو ٿيڻ، تيزيءَ سان اڳتي وڃڻ
- ہوار گھتڻ / هوار گهتڻ: [اصطلاح] ساهه کڻڻ، هوا وجهڻ
- ہَواڑ / هَواڙ: [مث] دونهون، ٻاڦ، ٻوءِ
- ہَوان / هَوان: [مذ] حيوان، جانور، درندو
- ہَوا نکڻ / هَوا نڪڻ: [اصطلاح] ٻونڪڻ يا شور مچائڻ (صرف گدڙ لاءِ مروج آهي)

- **ھوتھرا/هوٿرا:** [صفت] شرارتي، حرڪتي
- **ھوٹا/هوٽا:** [مذ] دل، جگر
- **ھوچرا/هُوچرا:** [مذ] آواز شور، گوڙ غوغاءُ
- **ھوچھا/هوڇا:** [صفت] ياڻ، هرتڙو ريچڪڙو آڪڙ باز مغرور، گهمنڊي، بيوقوف، ڪمينو بيڪار
- **ھودری/هودري:** ننڍڙو حوض
- **ھوڈ/هوڏ:** [مث] ضد، هٺ، شديد ردعمل
- **ھوڈی/هوڏي:** [مذ] ضدي، هٺ ڏرم، نر جو پڪو
- **ھور/هور:** [حال- ص] ٻيو
- **ھورا/هُورا:** ٺونشو مُڪو
- **ھورا مارݨ/هُورامارڻ:** [اصطلاح] ٺونشو هڻڻ، مُڪ هڻڻ
- **ھوڑݨ/هوڙڻ:** [فعل متعدي] واپس ورائڻ، واپس ڏڪڻ، روڪڻ
  * [فعل مجهول: هڙيجڻ]
- **ھوڑھ/هُوڙهہ:** [مث] ضد، هٺ، هوڏ
- **ھوڑی/هوڙي:** [صفت] ضدي، هوڏي، نٺر، نر جو
- **ھوس/هُوس:** [مث] ساڙ حسد، ريس
- **ھوش/هُوش:** [ندا] بيوقوف، جاهل ماڻهو
  * اُٺن کي ويهارڻ جو آواز
- **ھوش/هوش:** [مذ] هوش، حواس
- **ھوک/هُوڪ:** [مث] شهرت، مشهوري، نامچاري، نيڪ نامي
- **ھوک گھتݨ/هُوڪ گهتڻ:** [اصطلاح] مشهور ڪرڻ، معروف ڪرڻ، هاڪارو ڪرڻ
- **ھوک مچݨ یا پووݨ/هُوڪ مچڻ يا پووڻ:** [اصطلاح] مشهور ٿيڻ، هاڪارو ٿيڻ، ٻاهر شور مچائڻ
- **ھوکا/هوڪا:** [مذ] اعلان، هوڪو ڍُهل ذريعي مشهوري ڪرڻ
- **ھوکا ڈیوݨ/هوڪا ڏيوڻ:** [اصطلاح] اعلان ڪرڻ، مشهور ڪرڻ، شور مچائڻ، گوڙ ڪرڻ
- **ھوکݨ/هوڪڻ:** [فعل متعدي] اعلان ڪرڻ، ڇاپڻ، شايع ڪرڻ
  * [فعل مجهول: هُڪيجڻ]
  * [فعل بالواسطہ: هڪوارڻ]
- **ھوکݨ/هَوڪڻ:** [فعل متعدي] تيز تيز ساهہ کڻڻ ڏڪڻ
- **ھوکے والا/هوڪي والا:** [مذ] اعلان ڪرڻ وارو، گوڙ ڪرڻ وارو، شور مچائڻ وارو
- **ھولا/هَولا:** [صفت] وزن ۾ هلڪو نرم
- **ھولا کرݨ/هَولا ڪرڻ:** [اصطلاح] هلڪو ڪرڻ، گهٽ ڪرڻ
  * وزن لاهڻ
  * شرمندو ڪرڻ
- **ھولی/هَولي:** ڍنل، گهبرايل، مايوس
  * [مث] واريءَ واري زمين
- **ھولے ھولے/هولي. هولي:** [صفت] آهستي، هوريان، نرمي سان

- ہولے ہولے الاوݨ/ هولي هولي الاوڻ: [اصطلاح] سرباٽ ڪرڻ، سرگوشيون ڪرڻ، آهستي ڳالهائڻ
- ہوند/ هوند: [مث] هجڻ، وجود
- ہَونگا/ هَونگا: [مذ] لالچ، حرس
- ہُونگ/ هُونگ: گدڙ جو آواز، گدڙ جو ڪنجهڻ
- ہُونگ/ هُونگ: [مث] ٻڪرين جي هڪ بيماري
- ہووݨ/ هووڻ: هجڻ، ٿي وڃڻ

(ہوندا، ہویا، ہوسی)

- ہوہو/ هوهو: بي عزتي (عوامي انداز) هاها
- ہوہو لاوݨ/ هوهو لاوڻ: [اصطلاح] بي عزتي ڪ ڻ، خوار ڪرڻ
- ہو ہو لگݨ/ هو هو لڳڻ: [اصطلاح] بي عزتي ڪرڻ، خوار ڪرڻ
- ہُوہوا/ هُوهوا: آڪڙ، شان
- ہیبلو/ هيبلو: [مث] راند ۾ هڪبئي تي پاڻي اڇلائڻ
- ہیبو/ هيبو: راند ۾ هڪبئي تي پاڻي اڇلائڻ
- ہیر/ هير: هير رانجهي واري نظم جي هيروئن جيڪا جهنگ ۾ پيدا ٿي هئي
- ہیل/ هيل: [مث] هلڪي تڏي هوا
- ہیل ہُجت/ هيل هُجت: [مث] ٻهانو معافي
- ہینگ/ هينگ: [مث] گڏه جو آواز
- ہینگݨ/ هينگڻ: گڏه جو هينگڻ، گڏه جو آواز ڪيڻ
- ہیٹاں/ هيٽان: ڪمزور، نبل، ڍٻرو سُست
- ہیٹائی/ هيٽائي: [مث] ڪمزوري، هيٽائي سُستي ٿيرائپ
- ہیبت/ هيبت: خوف، ڊپ، دهشت
- ہیبت چھوڑݨ/ هيبت ڇوڙڻ: [اصطلاح] خوف ۾ اچڻ، حاضر دماغي ترڪ ڪرڻ
- ہیت/ هيت: [مذ] دوستي، سنگت، محبت
- ہیل/ هيل: روايت، رسم، عادت
- ہیل پووݨ/ هيل پووڻ: [اصطلاح] رسم ٿيڻ، عادت ٿيڻ
- ہیلک/ هيلڪ: [صفت] عادي، هيراڪ
- ہیلک تھیوݨ/ هيلڪ ٿيوڻ: [اصطلاح] عادي ٿيڻ، هيراڪ ٿيڻ

□

ء / ء

- ء / ہمزہ- ء/ همزو: عام طور مروج آهي، اردو ۾ بين بولين ۾ اهو حرف بدران علامت آهي ۽ اهو حرف لفظ جي لائين جي مٿان استعمال ٿيندو آهي، جيئن: ولائتي، اهو ظاهر ڪري ٿو ته ٻه حروف علت گڏ اچي رهيا آهن، گڏ ناهن هوندا.

□

ی / ي

- ی /ے- ي/ ي: اولھ پنجابي تختي جو اٺيهون (38) ۽ سنڌيءَ جو چوونجاهون (54) اکر
- ی /ے- ي/ ي: اِهو آخر واري لفظ طور استعمال ٿيندو آهي
- يا/يا: [ح ع] يا، يلا
- ياد/ ياد: [مث] ياداشت، ياگيري
- ياد ڈِواوَڻ/ ياد ڏيواوڻ: [اصطلاح] ياد ڪرائڻ، ذهن ۾ وجهڻ
- يادگاری /يادگاري: يادگيري، ياداشت
- يادگاری کرڻ/يادگاري ڪرڻ: [اصطلاح] ياد ڪرڻ، ياد رکڻ
- يارھاں /يارهان: [صفت] يارهہ/11
- يارھی /يارهي: [مث] قمري مهيني جي يارهين تاريخ جيڪا پير محي الدين عبدالقادر جيلاني جي ياد ۾ ملهائي ويندي آهي
- ياسُوس /ياسُوس: [مذ] جاسوس، مخبر
- ياسُوسِڻ /ياسُوسِڻ: [مث] جاسوسڻ
- ياسُوسی / ياسُوسي: [مث] جاسوسي
- يک ران/يڪ ران: ملھ راند جو هڪ اصطلاح
- يھوڈِڻ / يهوڊِڻ: يهودڻ
  - [مذ] يهودي

□

SIRAIKI - SINDHI DICTIONARY

ISBN 978-9-6962516-2-0

SINDHI LANGUAGE AUTHORITY